

Dansk kultur- og mediestatistik

1980-1992

**Danish Cultural and Media
Statistics 1980-1992**

**Danmarks Statistik
Kirkeministeriet
Kulturministeriet
Ministeriet for
Kommunikation og
Turisme**

*Da. 18
001
ex. 12*

Dansk kultur- og mediestatistik 1980-1992

Udgivet september 1993 af:
 Danmarks Statistik
 Kirkeministeriet
 Kulturministeriet
 Ministeriet for Kommunikation og Turisme
 ISBN 87-501-0873-5
 Pris: 225,00 kr. inkl. 25 % moms
 Oplag: 3000
 Danmarks Statistiks trykkeri, København

Tidligere udkommet

Dansk kulturstatistik 1960-1977
 April 1979
 ISBN 87-503-2748-8

Dansk kulturstatistik 1970-1985
 Februar 1987
 ISBN 87-501-0689-9

Salg

Publikationen kan købes hos boghandlere eller ved skriftlig henvendelse til:

Danmarks Statistik
 Abonnementskontoret
 Sejrøgade 11
 2100 København Ø

eller telefonisk til Danmarks Statistiks abonnementskontor, tlf. 39 17 30 20

Henvendelse

Sektionen for kulturstatistik
 Danmarks Statistik
 Tlf. 39 17 37 63
 39 17 37 42

23 SEP.1993

DANM. STATISTIK
 BIBLIOTEKET

Signaturforklaring

- Nil.
 0
 0,0 Mindre end ½ af den anvendte enhed.
 • Tal kan efter sagens natur ikke forekomme.
 . . . Oplysning foreligger ikke.
 Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

Symbols

- Nil.
 0
 0,0 Less than the final digit shown.
 . Not applicable.
 . . . Data not available

Due to rounding, the figures given for individual items do not necessarily add up to the corresponding totals shown.

©

Enhver form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation, uden skriftligt samtykke fra udgiverne, er forbudt efter gældende lov om ophavsret.

Undtaget heraf er citatretten, der giver ret til at citere, med angivelse af denne publikation som kilde, i overstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet.

Forord

Danmarks Statistik udgiver hermed i samarbejde med Kulturministeriet, Ministeriet for Kommunikation og Turisme, Danmarks Turistråd og Kirkeministeriet publikationen »Dansk kultur- og mediestatistik« dækkende perioden 1980-1992. Formålet er at samle de vigtigste talmæssige oplysninger om kultur- og medieområdet, som ellers kun foreligger spredt på mange kilder.

Publikationen har form af en statistisk materialesamling, der indholdsmæssigt spænder over et udvidet kultur- og mediebegreb. Foruden kultur- og medieområderne behandles folkekirken, folkeoplysning og idræt. Kultur- og medieområderne omfatter bøger, presse, radio og fjernsyn, film og biografer, teater, musik, biblioteker, museer og arkiver.

Der er tidligere i samarbejde med Kulturministeriet udkommet to udgaver af »Dansk kultur-statistik«. Den første udgave udkom i 1979 omhandlende perioden 1960-1977, mens den anden udgave udkom i 1987 og dækkede perioden 1970-1985.

I den foreliggende udgave er der dog på langt de fleste områder foretaget betydelige ændringer i tabellerne, samtidig med at mange nye tabeller er tilføjet. Dette gælder især for medieområdet samt for området vedr. kultur og turisme, der ikke var omhandlet i de ældre udgivelser.

I publikationens indledende kapitel 1 gives et overblik over en række tendenser, som kan udledes af de enkelte kapitler i bogen. Desuden er der en omtale af publikationens opbygning. I tværgående kapitler behandles økonomi, beskæftigelse og støtte til kunstnere (kapitel 2), ophavsret (kapitel 3), kulturuddannelser (kapitel 4), turisme og kultur (kapitel 5), mens de enkelte kulturområder er omtalt i de individuelle kapitler 6-16. De enkelte kulturområder omfatter bøger (kapitel 6), presse (kapitel 7), radio og fjernsyn (kapitel 8), film og biografer (kapitel 9), teater (kapitel 10), musik (kapitel 11), biblioteker (kapitel 12), museer og arkiver (kapitel 13), folkekirken (kapitel 14), folkeoplysning (kapitel 15) samt idræt (kapitel 16).

Kulturministeriet, Ministeriet for Kommunikation og Turisme, samt Kirkeministeriet har ydet økonomiske bidrag til udarbejdelsen og udgivelsen af denne publikation. Undersøgelsen vedr. befolkningens kultur- og medievaner marts 1991 er gennemført af Danmarks Statistik med støtte fra Nordisk Ministerråd.

Samarbejdet mellem udgiverne har været koordineret af et udvalg nedsat af Udvalget vedr. statistik om kultur og massekommunikation med følgende medlemmer: kontorchef Lars Borchsenius (formand), Danmarks Statistik, projektleder Bo Kjeldgaard, Kulturministeriet, fuldmægtig Vibeke G. Petersen, Kulturministeriet, analysekonsulent Flemming Bruhn, Danmarks Turistråd, fuldmægtig Hanne Lett, Kirkeministeriet, fuldmægtig Yrsa Smith (sekretær), Danmarks Statistik.

Arbejdet med den foreliggende udgave er udført i Danmarks Statistiks sektion for kulturstatistik, der ledes af fuldmægtig Yrsa Smith. Det redaktionelle arbejde med publikationen har været ledet af et redaktionsudvalg i Danmarks Statistik bestående af fuldmægtig Yrsa Smith, fuldmægtig Anne-Dorte Navne, fuldmægtig Karsten Kühl, fuldmægtig Bjarne Lynnerup, fuldmægtig John Gilliam, fuldmægtig Erik E. Grib, administrationschef Henrik Munck samt kontorchef Lars Borchsenius.

De enkelte tabeller er udarbejdet gennem et direkte samarbejde mellem Danmarks Statistik og de enkelte statistikproducenter, jf. kildeangivelserne. Ved udgivelsen bringes en tak for den hjælpsomhed, som er mødt under dette arbejde.

Danmarks Statistik

Kulturministeriet

Kirkeministeriet

Ministeriet for Kommunikation og Turisme

Preface

The present edition of Danish Cultural and Media Statistics, which cover the period 1980-1992, is published by Danmarks Statistik (the Danish National Statistical Office) in cooperation with the Ministry of Cultural Affairs, the Ministry for Communications and Tourism, the Danish Tourist Board and the Ministry of Ecclesiastical Affairs. The purpose of Danish Cultural and Media Statistics is to gather and present an array of data relating to the fields of culture and the media, which would otherwise only be obtainable from many different sources.

The publication thus serves as a compendium of statistics on culture and the media. The book also covers the National Church, general education and sports. The statistics on culture and the media cover the following fields: books, the press, radio and television, films, cinemas, theatres, music, libraries, museums and archives.

Two editions of Danish Cultural Statistics have previously been published in cooperation with the Danish Ministry of Cultural Affairs. The first edition appeared in 1979 and covered the period 1960-1977, while the second edition, which appeared in 1987, covered the period 1970-1985.

In the present edition most of the tables have been rearranged, and many new ones have been added. This applies particularly to the media, tourism and culture, which were not dealt with in earlier editions.

Chapter 1 outlines the trends which can be derived from each chapter in the book. There is also a description of the structure and contents of the publication. Other general aspects covered are finance and employment (chapter 2), copyright (chapter 3), cultural training (chapter 4), tourism and culture (chapter 5) while each cultural field is dealt with individually in chapters 6 to 16. The various fields covered are books (chapter 6), the press (chapter 7), radio and television (chapter 8), films and cinemas (chapter 9), theatres (chapter 10), music (chapter 11), libraries (chapter 12), museums and archives (chapter 13), the National Church (chapter 14), general education (chapter 15) and sports (chapter 16).

The Ministry of Cultural Affairs, the Ministry for Communications and Tourism and the Ministry of Ecclesiastical Affairs have provided financial grants for preparing and publishing the present book. The survey of the populations cultural and media habits March 1991 was conducted by Danmarks Statistik with financial support from the Nordic Council of Ministers.

Cooperation between the publishers has been coordinated by a committee set up by the Committee on Statistics of Culture and Mass Communication, with the following members: Lars Borchsenius (chairman), head of division, Danmarks Statistik, Bo Kjeldgaard, project leader, Ministry of Cultural Affairs, Vibeke G. Petersen, head of section, Ministry of Cultural Affairs, Flemming Bruhn, analysis adviser, Danish Tourist Board, Hanne Lett, head of section, Ministry of Ecclesiastical Affairs, Yrsa Smith, (secretary) head of section, Danmarks Statistik.

Each table presented in Danish Cultural and Media Statistics is the result of direct cooperation between Danmarks Statistik and the statistics producers concerned, cf. source references.

This publication was prepared by Danmarks Statistiks section of cultural Statistics under the supervision of Ms. Yrsa Smith.

Danmarks Statistik

Ministry of Cultural Affairs

Ministry of Ecclesiastical Affairs

Ministry for Communications and Tourism

Indholdsfortegnelse

Indhold	Tekst- afsnit	Tabel- afsnit
1. Indledning	7	-
Sammenfatning	7	-
Bogens opbygning	16	-
2. Økonomi, beskæftigelse og støtte til kunstnere	17	23
Økonomi	17	23
Beskæftigelse	20	30
Støtte til kunstnere	21	32
3. Ophavsret	35	39
4. Kulturuddannelser	45	48
5. Turisme og kultur	61	66
6. Bøger	73	77
7. Presse	83	86
8. Radio og fjernsyn	95	106
Fjernsyn: Seere	95	106
Kanaler og sendetimer	98	110
Radio: Lyttere	99	114
Kanaler og sendetimer	101	117
Radio og fjernsyn: Økonomi	101	118
Medieinfrastruktur	102	121
9. Film og biografer	125	128
10. Teater	137	141
11. Musik	149	153
12. Biblioteker	157	161
13. Museer og arkiver	169	172
14. Folkekirken	179	182
15. Folkeoplysning	189	193
16. Idræt	203	208
1. Bilag: Børns fritidsaktiviteter	-	218
2. Bilag: Baggrundstal	-	220

Contents

	Text	Tables
1. Introduction	7	-
Summary	7	-
Structure of the book	16	-
2. Cultural finance, employment and grants to artists	17	23
Finance	17	23
Employment	20	30
Grants to artists	21	32
3. Copyright	35	39
4. Cultural training	45	48
5. Tourism and culture	61	66
6. Books	73	77
7. The press	83	86
8. Radio and television	95	106
Television: Viewers	95	106
Channels and broadcasting hours	98	110
Radio: Listeners	99	114
Channels and broadcasting hours	101	117
Radio and television: Finances	101	118
Infrastructure of the media	102	121
9. Films and cinemas	125	128
10. Theatres	137	141
11. Music	149	153
12. Libraries	157	161
13. Museums and archives	169	172
14. National Church	179	182
15. Public information	189	193
16. Sports	203	208
1. Annex: Children's leisure activities	-	218
2. Annex: Background data	-	220

I. Indledning

I.1 Sammenfatning

I dette afsnit gives et overblik over en række tendenser, som kan udledes af kapitlerne i Dansk kultur- og mediestatistik 1980-1992.

Indhold

I lighed med de tidligere udgaver af Dansk kulturstatistik, der dækkede perioderne 1960-1977 og 1970-1985, er formålet med denne udgave at samle de vigtigste talmæssige oplysninger om kultur og medier, som ellers kun foreligger spredt på mange kilder. Publikationen spænder indholdsmæssigt over et udvidet kultur- og mediebegreb. Foruden kultur- og medieområderne behandles folkekirken, folkeoplysning og idræt. Kultur- og medieområderne omfatter bøger, presse, radio og fjernsyn, film og biografteater, musik, biblioteker, museer og arkiver.

Nye statistikker

1992 - udgaven er præget af en række nyheder og redaktionelle ændringer. Der er på langt de fleste områder foretaget betydelige ændringer i tekst og tabeller, samtidig med at mange nye tabeller er tilføjet. Især på medieområdet er der i 1980'erne sket store ændringer. For første gang offentliggør Danmarks Statistik tal, der belyser disse ændringer.

Der er medtaget et nyt kapitel om kultur og turisme. Der bringes bl.a. resultater fra undersøgelser, der belyser danske og udenlandske turisternes anvendelse af de kulturelle tilbud.

Offentlige udgifter til kultur, folkeoplysning og idræt (kapitel 2, 15, 16)

12,6 mia. kr.

I 1991 brugte Kulturministeriet, kommuner og amter 5 mia. kr. til kultur. Støtten til folkeoplysning var 6,2 mia. kr. og til idræt 1,4 mia. kr. Områderne lagde tilsammen beslag på 12,6 mia. kr. svarende til 4 pct. af de samlede offentlige udgifter. Det var ca. 2 pct. af statens samlede udgifter, 5,5 pct. af kommunernes og 4 pct. af amternes.

Stigning i støtten til folkeoplysning

Målt i faste priser har de offentlige udgifter til kultur og idræt ligget relativt konstant fra 1986 til 1991, mens der har været en stigning i udgifterne til folkeoplysning på i alt 10 pct. i perioden.

Stagnerende udgifter til folkekirken

Udgifterne til at drive folkekirken er ikke indeholdt i tallene ovenfor. I 1991 var de på 3,6 mia. kr. De finansieres hovedsagelig af kirkeskatten. Fra 1980 til 1991 er udgifterne i faste priser steget med 15 pct., men i den sidste del af perioden fra 1988 er udgifterne stagneret.

Offentlige tilskud til kultur (kapitel 2)

Det offentlige brugte i 1991 5 mia. kr. på tilskud til kultur, herunder 1,3 mia. kr. på musik, teater, film og støtte til kunstnere.

Største udgiftspost er bibliotekerne

Bibliotekerne lægger beslag på 2,2 mia. kr. (44 pct.) og udgør langt den største udgiftspost. 1,9 mia. kr. går til folkebibliotekerne.

Teatre og museer får hver 650 mio. kr (13 pct. til hvert område). Støtten til musik udgør 360 mio. kr (7 pct.). Støtten til kunstnere, film og arkiver udgør de mindste poster med henholdsvis 173, 152, og 136 mio. kr.

Kulturstøtten stagnerer

Målt i faste priser lå de offentlige udgifter til kultur konstant i perioden 1986 til 1991, mens de fra 1980 til 1985 steg med 15 pct.

Mere i støtte til museer og musik

I perioden 1986-1991 med de stagnerende kulturudgifter skete der forskydninger mellem kulturområderne. Der var en stigning i støtten til museer og musik på 23 pct., mens støtten til teater og film stagnerede, og støtten til biblioteker faldt med 8 pct.

30 kr. pr. indbygger i støtte til film

De offentlige tilskud til kulturen udgjorde 976 kr. pr. indbygger. Heraf anvendtes 430 kr. til biblioteker, 125 kr. til teatre, 125 kr. til museer og 70 kr. til musik. Støtten til kunstnere, film og arkiver udgør de mindste poster med henholdsvis 34, 30 og 26 kr. pr. indbygger.

Af de 5 mia. kr., som det offentlige støttede kulturen med i 1991, blev 45 pct. betalt af staten, 50 pct. af kommunerne og 5 pct. af amterne. Fordelingen af udgifterne mellem stat, kommuner og amter har været konstant i perioden 1986-1991.

Flere penge til kultur i bykommuner

Jo større byer kommunerne indeholder, jo flere penge anvendes til kultur. I Hovedstadsregionen, Århus, Odense og Ålborg kommuner anvendes gennemsnitlig godt 600 kr. pr. indbygger, og det er knap 3 gange så meget som i landdistrikter. I Københavns Kommune bruges dog kun 475 kr. pr. indbygger til kultur. Dette beløb svarer nogenlunde til landsgennemsnittet for kommunerne.

Private udgifter til kultur (kapitel 2)

Stigende udgifter til forlystelser

De private husholdninger har i 1980'erne anvendt en større del af deres penge på fritidsudstyr og underholdning. Det omfatter radio- og tv-apparater, musikinstrumenter, fotoudstyr, sports- og campingudstyr, forlystelser samt aviser, blade og bøger. I 1991 var forbruget på ialt 36 mia. kr. svarende til godt 7000 kr. pr. indbygger.

Faldende udgifter til aviser, blade og bøger

Der er samtidig i 1980'erne sket en forskydning i forbruget fra de trykte medier til forlystelser. Forlystelserne omfatter billetter til biograf, teater, koncerter og andre forlystelser, foreningskontingenter, tipning samt radio- og tv-licens. Mens forbruget til forlystelser målt i faste priser er steget med 52 pct. siden 1980 og i 1991 udgjorde knap 2400 kr. pr. indbygger, er forbruget af bøger, aviser og blade faldet med 8 pct. Det beløb sig til knap 1200 kr. pr. indbygger i 1991.

Kulturaktiviteter (kapitel 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14)

Næsten alle unge går i biografen

Den voksne befolknings kulturelle aktiviteter undersøges ved interviewundersøgelser med mellemrum. Den nyeste undersøgelse blev gennemført i marts 1991, jf. figur 1.1. I løbet af det sidste år havde 70 pct. læst bøger, 55 pct. havde været på biblioteket og 53 pct. havde været til gudstjeneste. Biograferne hører også til de kulturinstitutioner, der appellerer til en stor del af befolkningen, især de unge. 45 pct. havde været i biografen i løbet af et år, og for de 16-19 årige gjaldt det for 93 pct. Der var 37 pct., der havde været på kunstmuseum eller udstilling og 38 pct. havde besøgt kulturhistoriske museer. Der var endvidere 31 pct., der havde været i teatret.

Mange går ofte på biblioteket

Navnlig bibliotekerne blev besøgt mange gange af de samme brugere. 38 pct. havde været på bibliotek 6 eller flere gange på et år. Næsten halvdelen af den voksne befolkning er flittige boglæsere. 44 pct. havde læst 6 eller flere bøger i løbet af et år.

Højt uddannede er flittige brugere af kultur

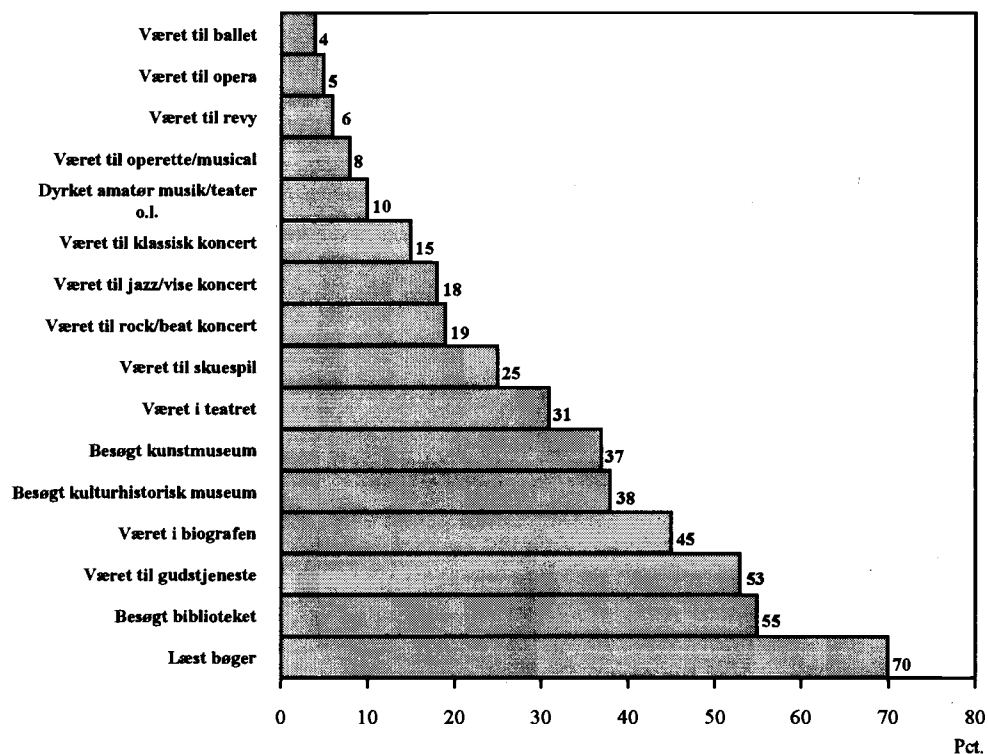
Generelt er der en stærk sammenhæng mellem uddannelsesniveau og deltagelse i kulturaktiviteter. Det er især de højere uddannede, der er ivrige brugere af de kulturelle tilbud. Særlig tydelige eksempler på dette er læsning af bøger, besøg på biblioteker, museer, koncerter med klassisk musik, teater endog også biografbesøg.

Kulturaktiviteter dyrkes hyppigere af kvinder

Flertallet af kulturaktiviteterne dyrkes hyppigere af kvinder end af mænd. En undtagelse fra dette mønster er dog besøg ved rock/beat koncerter. Mænd læser hyppigere aviser, fagblade, tidsskrifter, tegneserier, fagbøger og kriminalromaner, mens kvinder er hyppigere læsere af skønlitteratur og ugeblade. Forskellene i kønnenes læsevaner genfinder man også blandt børn. Piger læser hyppigere skønlitteratur, mens drengene læser tegneserier. Pigerne starter senere med at læse avis, men i 14-15 års alderen er de lige så hyppige avislæsere som drengene.

Fig. 1.1

Procent af den voksne befolkning, der på et år har deltaget i kulturaktiviteter

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991. Vedr. gudstjenester dog Socialforskningsinstituttets kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1987.

Ophavsret (kapitel 3)

Kunstnernes økonomiske interesser

Ophavsretsorganisationerne KODA, COPY-DAN, NCB og Gramex varetager kunstnernes økonomiske interesser i forbindelse med formidling, offentlig fremførelse og kopiering af deres værker. Det er kun en del af økonomien i forbindelse med ophavsret, der administreres af organisationerne. Eksempelvis ligger den enkelte forfatters kontrakt med et forlag ikke i dette regi. Det gælder også for biblioteksafgiften, der betales af staten til forfattere, komponister og andre, hvis værker benyttes af bibliotekerne. I 1991 udbetalte staten knap 120 mio. kr. i biblioteksafgift.

Stigende indtægter

De beløb, som de ophavsretsretlige organisationer indkasserer, er steget stærkt i 1980'erne og var målt i faste priser 3 gange større i 1991 end i 1980. Beløbet var i 1991 på 430 mio. kr., svarende til 1/3 af det offentlige udgifter til musik, teater, film og støtte til kunstnere. Der er flere årsager til stigningen.

COPY-DAN

COPY-DAN startede sin virksomhed i midten af firserne i sammenhæng med, at området for ophavsret blev udvidet. Deres indtægter var i 1991 på 162 mio. kr., hvoraf 2/3 kom fra kabel-tv, og resten fra fotokopiering af undervisningsmidler, pressekopier, båndkopier og videresalg af billedkunst.

KODA

KODA's indtægter stammer hovedsagelig fra koncerter med offentlig adgang. De samlede indtægter blev mere end fordoblet i perioden og var i 1991 på 166 mio. kr.

NCB

NCB varetager interesser for komponister, tekstforfattere og musikforlag over for producenter af grammofonplader, bånd, CD'er, film og video. I praksis sker det ved, at NBC opkræver et vederlag pr. fremstillet eller solgt eksemplar. NCB's indtægter er i faste priser steget med ca. 50 pct. siden 1982 og udgjorde i 1991 63 mio. kr.

Gramex

Gramex indtægter kommer navnlig fra plader, bånd og CD'er, der spilles i radio og TV. Siden 1980 er indtægterne i faste priser næsten fordoblet. De var i 1991 på 39 mio. kr.

Uddannelser (kapitel 4)

I denne publikation beskrives de uddannelser, der sorterer under Kulturministeriet. Endvidere er journalistuddannelsen, der hører under Undervisningsministeriet samt Kirkeministeriets musikskoleuddannelser beskrevet.

5.400 elever ved kultur-uddannelser mv.

Journalisthøjskolen, biblioteksskolerne og musikkonservatorierne havde hver 800-900 elever i 1991, mens der var godt 1800 på arkitektskolerne. Ved kirkemusikskolerne, der uddanner organister til de mindre kirker, var der 700 elever. På skolerne for billedkunst og teater samt Filmskolen var der i alt knap 400 elever. Arkitekt- og biblioteksskolerne har haft et faldende elevtal siden 1980, mens de øvrige skoler havde fremgang i antallet af elever. Kvindeandelen på de omtalte uddannelser er i perioden steget fra 43 til 50 pct.

Kultur og turisme (kapitel 5)

Danmarks Turistråd laver med mellemrum undersøgelser af såvel danske som udenlandske turisternes anvendelse af de kulturelle tilbud. Hovedresultaterne fra disse undersøgelser bringes for første gang i sammenhæng med den øvrige kulturstatistik.

Mange danskere på ferie besøger kulturelle seværdigheder

Hver anden dansker besøgte kulturelle og historiske attraktioner eller seværdigheder, under deres ferie i 1990, og hver tredje havde mere end 1 besøg. Det var lidt flere end, da en tilsvarende undersøgelse blev lavet i 1987. Den stigende interesse findes for rejser både i Danmark og udlandet.

Turistbesøgendes kulturaktiviteter er blevet undersøgt for danske og udenlandske hotelgæster i Storkøbenhavn. 36 pct. af hotelgæsterne havde under deres ophold besøgt historiske bygninger eller slotte, 9 pct. havde besøgt historiske museer, mens 7 pct. havde set kirker. Musik- og teaterudbuddet blev kun benyttet af 3 pct. af gæsterne.

Der er også lavet undersøgelser af kulturaktiviteterne blandt campister, feriehusgæster og gæster på vandrerhjem. 23 pct. af feriehusgæsterne havde set en seværdighed eller attraktion dagen før mod kun 16 pct. af campisterne. Vandrerhjemsgæsterne var de flittigste brugere af de kulturelle tilbud, idet 31 pct. havde set kulturelle eller historiske attraktioner dagen før.

Turisters museumsbesøg (kapitel 5)

Mange udenlandske turister besøger museerne

Udenlandske turisternes besøg på museerne i Danmark er bl.a. blevet undersøgt ved en stikprøve blandt turister ved deres udrejse fra landet i 1992. 37 pct. havde besøgt et museum under deres ophold, mens 10 pct. havde besøgt et kunstmuseum.

I alt aflagde de udenlandske turister 3,4 mio. museumsbesøg. De turister, der gik på museer, besøgte gennemsnitlig godt 2 museer. Besøgshyppigheden var lavere end gennemsnittet for norske, svenske og japanske turister, mens tyske turister lå lidt over gennemsnittet. Hollændere lå i toppen med næsten 3 besøg pr. turist.

Om sommeren er mange museums-gæster tyskere

På større danske museer gennemførte Danmarks Statistik i 1992 for første gang en undersøgelse af de besøgendes nationalitet. Ud af de knap 4 mio. museumsgæster, der blev optalt i feriemånederne juni til august, var 42 pct. danskere, 18 pct. tyskere, 10 pct. svenskere og 5 pct. hollændere.

Danskernes andel var særlig stor på naturhistoriske og lokalhistoriske museer, og der var forholdsvis mange tyske besøg på kulturhistoriske museer. De svenske gæster udgjorde en forholdsvis stor andel af kunstmuseernes besøgende, mens der var relativt mange briter og amerikanere på Nationalmuseet med tilhørende museer.

Bøger (kapitel 6)**Der sælges årligt 7 bøger pr. indbygger**

Bogforbruget kan belyses gennem bogsalg og bogudlån. Det samlede antal bind solgt fra danske forlag anslås i 1991 til 35 mio. eller 7 bind pr. indbygger. En del af de solgte bind indkøbes af bibliotekerne, hvorfra de kommer mange brugere i hænde. I 1991 udgjorde det samlede udlån fra folke- og skolebibliotekerne 110 mio. eller 21 bind pr. indbygger.

200 nye bøger om ugen - hovedparten er faglitteratur

Antallet af udkomne titler ligger årligt på lidt over 10.000 eller omkring 200 pr. uge. Der har været tale om en lille stigning siden 1980 og noget i retning af en fordobling siden 1970. Størstedelen af de udkomne titler (ca. 85 pct.) er nye 1. udgaver, resten reviderede udgaver. Der udgives betydeligt mere fag- end skønlitteratur. Hver gang, der udkommer 4 titler, er 1 skønlitterær og 3 faglitterære.

Flere nye børnebøger

Siden 1980 har der været en stigning i antallet af børnebogsudgivelser med godt 33 pct., og der udgives i dag godt 1200 titler om året.

Antallet af udkomne skolebøger er derimod faldet med omkring 20 pct. i løbet af 1980'erne til 800 titler årligt.

Flere nye udenlandske bøger

I dag er 6 ud af 10 udkomne titler skrevet på dansk, men siden midten af 1980'erne har værker, der er forfattet på andre sprog, i stigende grad præget udgivelsesbilledet for både skøn- og faglitteratur. De fleste titler oversættes til dansk. Blandt oversættelserne er engelsk/amerikansk det hyppigste originalsprog.

Presse (kapitel 7)

Dagspressen udsættes for en voksende konkurrence fra fjernsynet. Dette har givet sig udslag i et fortsat faldende antal aviser, en nedgang i de samlede oplag og efter tv-reklamens indførelse også dalende annonceomsætning.

Nedgang for dagbladene

Antallet af hverdagsaviser er faldet fra 48 til 42 siden 1980. Det gennemsnitlige daglige oplag af hverdagsaviser var i 1980 på 1,9 mio. eller 0,90 pr. husstand, mens det i 1992 er faldet til 1,7 mio. eller 0,75 pr. husstand. Oplaget af søndagsaviser er derimod steget en smule i 1980'erne, og udgjorde i 1992 1,5 mio. eller 0,65 pr. husstand.

Distriktsbladene, der er lokale annoncebaserede blade, der uddeles gratis, har derimod haft en stigning i oplagene. Det ugentlige oplag er siden 1980 steget fra 5,9 mio. til 8,6 mio. og udgør i 1992 knap 4 pr. husstand. Derimod faldt oplaget af magasiner og ugeblade fra 3,6 mio. til 3,1 mio i 1992. Målt pr. husstand svarer det i 1992 til 1,3 stk.

Fald i aviser og blades annonceomsætning

Mens det samlede reklameforbrug i Danmark målt i faste priser steg med 1/3 mellem 1983 og 1988, var der kun tale om en moderat stigning fra 1988 til 1991. I 1991 blev det opgjort til godt 12 mia. kr. Heraf udgjorde forbruget ved de forskellige typer aviser og blade 45 pct., mens reklamer i radio og tv lagde beslag på 10 pct. Radio- og TV-reklamernes indførelse har sammen med den vigende reklameomsætning fra 1988 betydet, at avisernes og bladernes reklameomsætning siden 1988 er faldet med 15 pct. målt i faste priser.

Radio og fjernsyn (kapitel 8)**30 udenlandske TV kanaler i Danmark**

Perioden fra 1980 har været præget af store ændringer inden for de elektroniske massemedier. Danmarks Radios monopol er brudt, og i 1988 startede TV 2 sine landsdækkende udsendelser efterfulgt af 8 regionale tv-stationer. Siden midten af 1980'erne har udenlandske tv-kanaler gjort sit indtog gennem udbygningen af hybridnettet og parabolantener og når i dag ud til knap halvdelen af husstandene. Der udbydes i dag godt 30 udenlandske kanaler, men de aftages i forskelligt omfang af de enkelte husstande.

Godt 300 lokalradioer

Endvidere er der i perioden dukket mange lokale tv- og radiostationer frem. Der er i dag ca. 50 sendetilladelser til lokal-tv i brug, hvortil kommer ca. 50 små lokale kabel-tv

stationer, der fungerer som informationskanaler i fællesantenneanlæg. Antallet af sendetil-ladelser til lokalradioer tæller godt 300, hvoraf omkring 2/3 skønnes finansieret gennem reklame, mens 1/3 kan betegnes som forenings- eller græsrodsradioer.

Mere tid foran fjernsynet

Ifølge medieforskningen i Danmarks Radio er den tid danskerne dagligt bruger foran fjernsynsskærmen forøget med ca. 1 time siden 1980. I begyndelsen af 1980'erne, da tv-udbuddet stort set kun kom fra Danmarks Radio, så voksne dagligt ca. 1,5 time på de danske tv-programmer. Kun i grænseområderne til Sverige og Tyskland var der mulighed for yderligere at se udenlandske programmer.

Dansk TV dominerer

De medieundersøgelser, som Gallup har lavet for Danmarks Radio og TV 2 i 1992, viser, at voksne danskere bruger 2,5 time om dagen foran fjernsynsskærmen. Målingerne omfatter såvel danske som udenlandske programmer. De 2 timer anvendes på at se dansk fjernsyn, og heraf går der 1 time på at se TV 2's lands- og regionalprogrammer, 50 min. på DR og mindre end 10 min. på at se de lokale tv-stationer. Knap 1/2 time ofres yderligere på de mange udenlandske kanaler. Heraf ses TV3 i 10 min., øvrige satellitkanaler i 12 min., mens der bruges 7 min. på nabolandenes tv-programmer.

Børn ser dagligt TV i 1,5 time

Der er ikke nogen særlig forskel på kønnenes tv-vaner, men tv-forbruget stiger med alderen. De ældre ser mere end 3 timer om dagen, og det er især de danske kanaler, den øgede seertid bruges på. Børn fra 4 til 11 år ser i gennemsnit tv godt 1,5 time dagligt. De bruger mest tid på Danmarks Radio, noget mindre på TV 2 og meget lidt på de øvrige kanaler.

Voksne hører radio 14 timer om ugen

I begyndelsen af 1980'erne hørte gennemsnitsdanskere radio 14 timer om ugen. Omkring midten af 1980'erne steg forbruget med 4-5 timer om ugen på grund af lytning til lokalradioerne. I dag er forbruget faldet til omkring 17 timer om ugen. I 1992 gik knap halvdelen af tiden med lytning til P3, til lokalradioerne bruges 3-4 timer ugentlig, mens der lyttes til P1 og P2 i henholdsvis 1 og 4,5 timer.

Biografer og film (kapitel 9)

Biograferne halveret

Siden 1980 er antal biografer faldet fra 329 til 171, og antallet af biografæder er mere end halveret. I store dele af landet er de lokale biografer lukket i 1980'erne. Af de 186 kommuner, der er uden større byer (10.000 indb. eller derover), er 118 eller 63 pct. uden biograf. I 1980 gjaldt det kun for 63 eller 34 pct. af disse kommuner.

Amerikanske film dominerer

Antal solgte biografbilletter er næsten halveret siden 1980 og dykkede i slutningen af 1980'erne under 10 mio., dvs at der bliver solgt mindre end 2 biografbilletter pr. indbygger. Mens antal solgte billetter til amerikanske film har holdt sig på nogenlunde samme niveau fra 1980 til 1992, er antal solgte billetter til danske film faldet med næsten 60 pct., og til andre udenlandske film med næsten 90 pct. I de seneste år er mellem 74 og 80 pct. af alle biografbilletter solgt til amerikanske film.

Video (kapitel 9)

Halvdelen af familierne har video

I 1980'erne har næsten halvdelen af de danske familier anskaffet sig videoafspillere, og allerede fra midten af 1983 oversteg omsætningen af videofilm biografernes omsætning. I 1991 så omkring hver tiende voksne video dagligt, heraf så halvdelen spillefilm.

Videofilmenes fremkomst har været medvirkende til, at 95 pct. af de biografbilletter, der sælges i begyndelsen af 1990'erne, er til premierefilm i modsætning til reprisefilm. I 1980 gjaldt det kun for 62 pct.

Teater (kapitel 10)

Flere går i teatret

Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse viser en stigende interesse for at gå i teatret. I 1982 havde 24 pct. af den voksne befolkning været i teatret, mens det gjaldt for 31 pct. i 1991. I 1991 havde 25 pct. set skuespil, 5 pct. opera, 4 pct. ballet/dans, 6 pct. revy og 8 pct. havde været til operette/musical.

Færre tilskuere ved de traditionelle teatre

Der findes kun optællinger af tilskuere ved de statsstøttede teatre. Fra sæson 1980-81 til sæson 1990-91 er antallet af tilskuere ved disse teatre faldet med 0,5 mio. til 2,2 mio. Det var Det Kongelige Teater og landsdelsscenerne, der mistede tilskuere, men alligevel gik 1,1 mio. eller halvdelen af tilskuerne ved de statsstøttede teatre i Det Kongelige Teater eller i et teater under landsdelsscenerne i sæson 1990-91. 300.000 tilskuere besøgte i sæson 1990-91 forestillinger under Det Rejsende Landsteater, som hovedsagelig spiller i de godt 80 teaterforeninger, der findes i hele landet. Godt 400.000 tilskuere gik i sæson 1990-91 til forestillinger med børneteater, hvor egnsteatrene tegnede sig for halvdelen, mens Det Rejsende Børneteater og de teatre, der er støttet af Teaterrådet, stod for resten.

Næsten hveranden af tilskuerne ved de statsstøttede teatre havde billet med offentligt tilskud fra teaterabonnementsordningen, for landsdelsscenerne gjaldt det for 3 ud af 4 tilskuere og for Det Rejsende Landsteater 9 ud af 10.

Musik (kapitel 11)

Mange unge går til rock koncert

Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelserne viser, at 15 pct. af de voksne inden for et år går til klassisk koncert, 19 pct. til beat/rock koncert og 18 pct. til jazz-vise arrangement. Der er betydelig forskel på publikums sammensætning ved de forskellige koncertformer. Beat/rock overværes typisk af de unge (62 pct.) og i større udstrækning af mænd, mens klassisk koncert i lidt større udstrækning overværes af de ældre aldersklasser og af kvinder.

Mange skoleelever går til musikundervisning

Musik dyrkes på amatørbasis af næsten hver tiende voksne enten i sangkor, orkester eller dansegrupper. Mange skolebørn oplyser, at de dyrker musik. I 1987 gik hver femte af de 7-15 årige til musik- eller sangundervisning, og hver fjerde spillede på et instrument.

2 plader o.l. pr. dansker om året

Formidlingen af musik sker også gennem plader, bånd og CD'er. Der blev i perioden 1980-1991 årligt solgt ca. 10 mio. stk. eller 2 stk. pr. indbygger. Der har været en svag stigning i solgte stk. siden 1980, mens omsætningen er steget noget mere pga. de relativt dyrere CD'eres øgede andel af markedet. Bibliotekernes udlån af plader, bånd og CD'er med musik har i samme periode ligget på ca. 1 stk. pr. indbygger om året.

Næsten alle har båndoptager

Næsten hver anden husstand har en pladespiller og 9 ud af 10 en båndoptager, og det er noget større dækning end i 1980. CD-afspilleren kom frem i begyndelsen af 1980'erne, og nu har hver fjerde husstand en CD-afspiller. I følge Danmarks Radios medieforskning lytter godt 10 pct. af den voksne befolkning dagligt til egne plader, bånd eller CD'er.

Musik og nyheder

Musiklytningen gennem radioen er et væsentligt element i musikforbruget, men er svær at opgøre, da musik sendes blandet med nyheder og underholdning som i P3 og lokalradioerne. Lyttertiden for P3 og lokalradioer udgør omkring 2/3 af den samlede lyttetid på ca. 17 timer ugentlig. Endvidere sendes der musik i P2 om aftenen og i weekenden.

Biblioteker (kapitel 12)

Børn låner ialt 2 bøger om ugen

Statistikken fra Statens Bibliotekstjeneste over bogudlån mv. viser, at folkebibliotekerne i 1991 udlånte 43 mio. bøger til voksne eller 10 bøger pr. voksen indbygger. Udlånet til børn lå på 33 mio. bøger eller 40 pr. barn. På skolebibliotekerne lånte børnene et lige så stort antal bøger svarende til, at der i alt blev hjemlånt ca. 80 bøger pr. barn eller knap 2 nye bøger hver uge.

Udlån af bøger faldende

I 1980 lå udlånet på omtrent samme niveau som i 1991, men udviklingen kan karakteriseres ved, at udlånet har været stigende til midten af 1980'erne for derefter at falde igen. I 1986 blev der udlånt 11 bøger pr. voksen og 94 bøger pr. barn. En tilsvarende udvikling kan ses i folke- og skolebibliotekernes bestand af bøger, musik og andet materiale.

Faldende udgifter til bøger

Folkebibliotekernes driftsbudgetter er faldet med 11 pct. siden 1980. Udviklingen for lønudgifterne og materialeudgifterne har dog været forskellig. Mens lønudgifterne steg med 3 pct., faldt udgifterne til materialer, herunder bøger med 29 pct.

Museer (kapitel 13)

Resultater fra Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse i 1991 viste, at omkring hver tredje borger årligt besøger et lokal- eller kulturhistorisk museum og lige så mange går på kunstmuseum eller kunstudstilling. Over halvdelen af de unge fra 16 til 19 år går årligt på kunstmuseum. Dette gælder for hver tiende af de uaglærte arbejdere og for to ud af tre højere funktionærer.

Flere besøgende ved museerne

Museerne havde i 1991 godt 9 mio. besøgende, en stigning på 1 mio. siden 1980. 3,8 mio. eller 4 ud af 10 gæster besøgte kulturhistoriske specialmuseer, hvor Den Gamle By i Århus og Nordsømuseum i Hirtshals var de største publikumsmagneter. Til de kulturhistoriske lokalmuseer var der 2,3 mio. gæster svarende til hver 4. museumsgæst. Til kunstmuseerne var der et lige så stort antal besøgende. Blandt kunstmuseerne var Louisiana det mest besøgte. På kunstmuseerne afhænger besøgstallene i høj grad af, hvor populære de enkelte udstillinger er. På Louisiana svinger det årlige besøgstal fx mellem 250.000 og 650.000.

De kulturhistoriske lokalmuseer har haft den største fremgang i besøgstallene siden 1980 på næsten 50 pct., men kunstmuseerne og de kulturhistoriske specialmuseer har også haft en pæn fremgang.

Arkiver (kapitel 13)

Stagnerende besøgstal ved statens arkiver

Arkiverne har siden middelalderen modtaget statsforvaltningens papirer og dokumenter. Samlingerne er åbne for offentligheden, dog med visse begrænsninger for de nyeste dokumenter. Arkiverne benyttes af såvel universitetsforskere som en bred kreds af historisk interesserede.

Benyttelsen af arkiverne sker primært på arkivernes læsesale. Besøgstallene på læsesalene ved de statslige arkiver, der består af Rigsarkivet, Landsarkiverne og Erhvervsarkivet, blev i 1970'erne forøget med godt 50 pct. og var ved indgangen til 1980'erne på ca. 75.000. Heraf besøgte 1/4 Rigsarkivet. Siden 1980 har besøgstallene ligget nogenlunde konstant.

Fordelt over hele landet findes endvidere henved 400 lokalhistoriske arkiver. Deres samlinger består af arkivalier, fotos og andet lokalt materiale.

Folkekirken (kapitel 14)

Færre medlemmer af folkekirken

I de seneste årtier har der været nedgang i folkekirkens medlemstal. Af Danmarks befolkning på 5,16 mio. indbyggere pr. 1. januar 1992 var 4,55 mio. eller 88,2 pct. medlem af folkekirken. Der er store regionale forskelle i befolkningens tendens til at slutte op omkring folkekirken, f.eks. er kun 78,3 pct. medlem i Københavns stift mod 94,4 pct. i Viborg stift.

Flere bliver døbt

Dåbsprocenten blandt nyfødte faldt fra 90,1 pct. i 1972 til 83,4 pct. i 1980. Siden har faldet været mindre og andelen af døbte udgør nu 80,8 pct. Ser man på danske statsborgere alene, er der en tendens til stigning i andelen af nyfødte, der bliver døbt fra midten af 1980'erne.

Grundtvigskirken mest besøgt

Folkekirken er ramme om kulturelle aktiviteter som foredrag, kirkekoncerter og korsang. Der er også en betydelig turistinteresse for de danske middelalderkirker. Der findes ca. 1.650 kirker, der skønnes bygget i »romansk tid«, dvs. perioden 1050 til 1250. I ca. 500 af kirkerne er der synlige kalkmalerier. Blandt de mest besøgte kirker i 1991 kan nævnes Grundtvigskirken med ca. 300.000 besøgende. Ribe Domkirke og Roskilde Domkirke havde hver knap 200.000 besøgende.

Kirkeskat Kirkeskatten finansierer omkring 3/4 af folkekirkens udgifter, som i 1991 var på 3,6 mia. kr. Den samlede kirkeskat udgjorde i 1991 2,8 mia. kr. svarende til, at hver kirkeskattepligtig gennemsnitlig betalte 725 kr. i kirkeskat.

Statstilskud Kun ca. 10 pct. af folkekirkens udgifter finansieres af statstilskud, som alle skattepligtige borgere uanset medlemskab af folkekirken bidrager til. I 1991 drejede det sig om godt 400 mio. kr. eller næsten 100 kr. pr. skattepligtig borger. Til gengæld har folkekirken opgaver for samfundet, som består i registrering af fødte og døde, vedligeholdelse af kirker samt begravelsesvæsenet.

Folkeoplysning (kapitel 15)

Folkeoplysningsområdet omfatter vidt forskellige aktiviteter, fx. amtskommunale enkeltfagskurser, folkeuniversitet, ungdomsskoler og folkehøjskoler.

Flere elever ved folkeuniversiteterne

Årligt har folkeoplysningens mange tilbud omkring 1 mio. deltagere. Samme person kan meget vel deltage i flere aktiviteter. Der er stor bredde i udviklingen i deltagertallet for de enkelte tilbud gennem perioden. Fritidsundervisningen for voksne oplever svigtende deltagertal - fra ca. 700.000 til mindre end 600.000, mens folkeuniversiteternes deltagertal næsten tredobles fra 64.000 i 1980 til 174.000 nu. Også de amtskommunale enkeltfagskurser har haft en stor vækst, fra ca. 128.000 til ca. 193.000 deltagere.

De offentlige udgifter til hele folkeoplysningsområdet var i 1991 på 6,2 mia. kr, svarende til 1200 kr. pr. indbygger. Staten bidrog med 41 pct., amterne med 24 pct. og kommunerne med 35 pct.

Medborgerhuse (kapitel 15)

Flere medborgerhuse Gennem perioden er der opstået stadig flere medborgerhuse, der er lokalt støttede institutioner, hvor der foregår aktiviteter af kulturel eller folkeoplysende karakter i kombination med sociale aktiviteter. Der eksisterer i alt knap 100 medborgerhuse, men aktiviteterne er kun oplyst for 44 af husene.

Mange arrangementer

I 1992 stod de 44 medborgerhuse for næsten 7.000 offentlige musik, teater, film og foredragsarrangementer. Det svarer til, at hver hus i gennemsnit står for et offentlig arrangement hver anden dag. Desuden lagde de 44 huse i gennemsnit lokaler til 2-3 møder eller kurser dagligt.

Idræt (kapitel 16)

Flere dyrker motion og idræt

1980'erne er en periode, hvor det er blevet mere almindeligt at dyrke idræt eller motion. I 1975 svarede næsten 3 ud af 10 voksne, at de regelmæssigt dyrkede sport eller motion, mens det gjaldt for mere end 4 ud af 10 voksne i 1991. Der er tale om en stigning i alle aldersgrupper, men den største stigning findes blandt de 40-49 årige og de 20-29 årige.

Flere medlemmer

Interessen for sport og idræt afspejler sig også i en stigning i medlemstallet af idrætsorganisationerne. Antallet af medlemmer, der dyrker fodbold eller håndbold, har været faldende, men disse sportsgrene er dog sammen med badminton stadig de mest populære.

Mange børn dyrker idræt

Interessen for sport og idræt er også stor blandt de 7-15 årige skolebørn. 2 ud af 3 dyrker en idrætsgren. Fodbold er mest søgt blandt drengene og gymnastik blandt pigerne.

Idrætsaktiviteterne udøves i høj grad inden for den organiserede idræt. 39 pct. af de aktive er medlem af en idrætsorganisation og 35 pct. dyrkede idræt inden for oplysningsforbundene eller private institutter, mens 25 pct. stod uden for organisationerne.

Stigende støtte fra tipsmidlerne

I drætten støttes dels gennem tipsmidler dels af kommunerne. Tipsmidlernes støtte til idrætten, der hovedsagelig går til forbundene og Team Danmark, er steget med 50 pct. siden 1980 og var i 1991 på godt 300 mio. kr. eller 62 kr. pr. indbygger. Den kommunale driftsstøtte til idræt, der bl. a. omfatter idrætsanlæg og faciliteter, er derimod faldet en smule i løbet af 1980'erne og var i 1991 på 1,1 mia. kr. svarende til 221 kr. pr indbygger. Der findes kun skønsmæssige oplysninger om den støtte, kommunerne yder til idrætsaktiviteter i følge loven om folkeoplysning. I 1991 skønnede Kulturministeriet støtten til ca. 600 mio. kr.

1.2 Bogens opbygning

Publikationen er opdelt i 16 kapitler, hvoraf kapitel 2-5 er tværgående og belyser kulturområderne i sammenhæng inden for emnerne kulturøkonomi, beskæftigede i kultursektoren, ophavsret, kulturuddannelser samt turisme og kultur.

De enkelte kulturområder

De enkelte kulturområder (bøger, presse, radio og fjernsyn, film og biografer, teater, musik, biblioteker, museer, arkiver, folkekirken, folkeoplysning, idræt) behandles i kapitel 6-16. Disse kapitler indledes med en beskrivelse af befolkningens kultur- og fritidsaktiviteter. Tabeller, der skildrer børns fritidsvaner på tværs af kulturområderne, fx. børns læsning af bøger, blade og tegneserier samt børns skemalagte fritidsaktiviteter, er dog placeret samlet i bilag 1. Efter befolkningens kulturaktiviteter beskrives institutionernes eller områdernes aktiviteter og struktur, og til slut bringes tabeller, der belyser de offentlige tilskud til områderne på et mere specificeret niveau end de tabeller, der bringes i kapitel 2.

Kultur- og fritidsundersøgelser

Danmarks Statistik gennemførte i 1991 en undersøgelse af befolkningens kultur- og fritidsaktiviteter, som var del af en fælles nordisk undersøgelse. Resultaterne fra undersøgelsen i de nordiske lande offentliggøres i Nordisk Statistisk Sekretariats skriftserie. I denne rapport er anvendt resultaterne fra den danske del af undersøgelsen. Desuden er anvendt resultater fra Socialforskningsinstituttets undersøgelser fra 1987, der bl.a. er offentliggjort i rapporten: Danskerne og kulturen, 1989:8. De seneste tal om børns fritidsaktiviteter stammer fra Socialforskningsinstituttets tidsanvendelsesundersøgelse i 1987, der er offentliggjort i rapporten: Skolebørns dagligdag, 1989:7.

Nye undersøgelser

Specielt til brug for kapitlet turisme og kultur har Danmarks Statistik i 1992 gennemført en specialundersøgelse på de større museer af gæsternes nationalitet.

Opgørelserne af befolkningens forbrug af TV er i stor udstrækning baseret på materiale indsamlet af Gallup i 1992. Det skyldes, at målemetoderne fra 1. januar 1992 blev væsentligt forbedret, da Gallup for TV-stationerne gik over til at måle tv-forbruget ved hjælp af TV-metre. Den enkelte person taster sig ind på en elektronisk måler, når vedkommende ser fjernsyn. Der medvirker ca. 500 udvalgte husstande omfattende ca. 1200 personer i undersøgelserne. TV-forbruget på de udenlandske kanaler og de danske lokale tv-stationer måles herefter på lige fod med forbruget i Danmarks Radio og TV 2.

Kapitlernes opbygning

Hvert kapitel har en gennemgående struktur. Som hovedregel indledes med udviklingstendenserne inden for området i tekst, figurer og oversigtstabeller. Herefter kommer en beskrivelse af den lovgivning, der evt. er knyttet til området, idet ændringer i lovgivningen ofte kan bidrage med forklaringer på ændringer i tabellerne. Den sidste del af tekstafnittene omhandler datakilder, deres afgrænsning samt anvendte indsamlingsmetoder og definitioner.

Hvert emne slutes af med en samling grundtabeller. Talmæssige opgørelser af de samme begreber kan variere med få decimaler i tabellerne pga. afrundinger. Alle tabellerne er forsynet med kildehenvisninger, der uddybes i tekstafnittene om datakilder. En række tabeller er baseret på specialopgørelser bearbejdet specielt til denne publikation, men i andre tilfælde vil kilden indeholde langt mere specificerede oplysninger.

Baggrundstal

I bilag 2 findes en række baggrundstal (folketal, antal husstande og prisindeks), der er brugt til beregninger i tabeller og figurer. Opgørelser over offentlige udgifter er altid deflateret med indekset for offentlig konsum, mens omsætningstal for fx. bøger og biografer er deflateret med forbrugerprisindekset.

Tidsrækken

Som tidsramme er perioden 1980-1991 (i visse tilfælde 1992) valgt, og hovedvægten er lagt på at give tabeller med tidsrækker. En række tabeller indeholder ikke tidsrækker. Det kan skyldes ønske om at supplere med specificerede oplysninger for et enkelt år til belysning af strukturmønstre. Årsagen kan også være, at der refereres til specialundersøgelser så som kultur- og fritidsundersøgelser, som ikke gennemføres hvert år.

2. Økonomi, beskæftigelse og støtte til kunstnere

Indledning

Formålet med dette kapitel er, dels at give en sammenfatning af de samlede offentlige og private udgifter til kultur, folkeoplysning og idræt, dels at sammenligne oplysninger vedrørende offentlige tilskud og privat forbrug indenfor de enkelte kulturområder, som er beskrevet i forskellige kapitler.

Udgifterne til at drive folkekirken er ikke beskrevet i dette kapitel. I 1991 var de på 3,6 mia. kr. De finansieres hovedsageligt af kirkeskatten. Der foregår i folkekirken betydelige aktiviteter af kulturel og folkeoplysende art, fx. koncerter, foredragsvirksomhed, investering i kunstnerisk udsmykning og vedligeholdelse af den kulturhistoriske arv, som kirkerne repræsenterer. Det er imidlertid ikke muligt at afgrænse, hvor stor en del af folkekirkens udgifter, der direkte vedrører de kulturelle aktiviteter. Der kan derfor kun henvises til den samlede beskrivelse af aktiviteterne og folkekirkens udgifter i kapitel 14.

2.1 Offentlige udgifter.

Kultur og folkeoplysning

I 1991 brugte Kulturministeriet, kommuner og amter 5 mia. kr. til kultur, heraf gik 1,3 mia. kr. gik til skabende og udøvende virksomhed (musik, teater, film og kunstnerstøtte). Støtten til folkeoplysning var på 6,3 mia. kr. og til idræt på 1,5 mia. kr. Det svarer til, at det offentlige pr. indbygger anvendte 976 kr. til kultur, 1233 kr. til folkeoplysning og 283 kr. til idræt, jf. figur 2.11 og tabel 2.11. Områderne, der tilsammen fik 12,8 mia. kr. i offentlig støtte, lagde beslag på omkring 2 pct. af statens samlede udgifter, 5,5 pct. af kommunernes og 4 pct. af amternes.

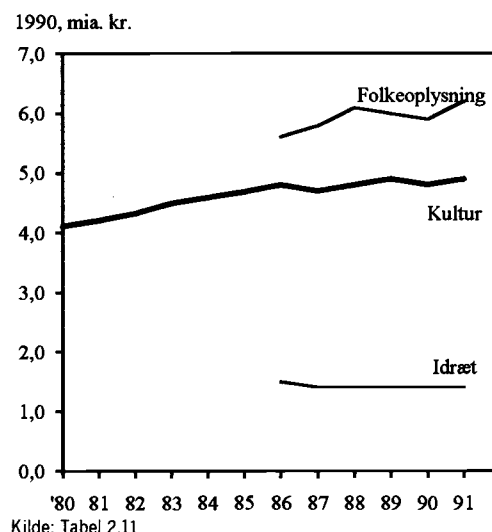
Oversigtstabel 2.11
Figur 2.11

Offentlige udgifter til kultur
1980-1991

	Offentlige nettodriftsudgifter til kultur		
	I alt	Stat	Amter og kommuner
	1990, mio. kr.		
1980	4 102	1 921	2 181
1981	4 203	1 947	2 255
1982	4 323	2 000	2 323
1983	4 491	2 207	2 285
1984	4 588	1 875	2 713
1985	4 684	1 875	2 809
1986	4 790	2 014	2 776
1987	4 736	2 034	2 702
1988	4 826	2 089	2 737
1989	4 857	2 095	2 762
1990	4 773	2 073	2 700
1991	4 898	2 184	2 714

Kilde: Tabel 2.11 og Dansk kulturstatistik 1970-85

Offentlige udgifter til kultur, idræt og folkeoplysning

Kilde: Tabel 2.11.

Figur 2.11 viser, at de offentlige udgifter til kultur og idræt, har ligget relativt konstant fra 1986 til 1991, mens der har været en stigning i udgifterne til folkeoplysning på ca. 10 pct. Det er muligt gennem den tidligere udgave af Dansk kulturstatistik 1970-1985 at føre udgifterne til kultur tilbage til 1970. Fra denne opgørelse ses en stigning i kulturudgifterne fra 1980 til 1985 på 15 pct. dvs. fra 4,1 til 4,7 mia. kr. målt i 1990 priser, jf. oversigtstabel 2.11. Stigningen i tiårsperioden fra 1970 til 1980 var på yderligere 29 pct.

De offentlige udgifter er opgjort som nettodriftsudgifter, dvs. at områdernes indtægter, der i 1991 til kultur udgjorde 604 mio. kr. er fratrukket, og de kommunale regnskaber er reduceret med evt. statsrefusion, jf. tabel 2.13. Anlægsudgifterne, der i 1991 i alt udgjorde 237 mio. kr. til kultur, er heller ikke medregnet, jf. tabel 2.15.

De enkelte kulturområder

Bibliotekerne brugte 44 pct. af kulturstøtten i 1991, og de udgjorde med 2,2 mia. kr. langt den største udgiftspost på det offentlige kulturbudget. Hovedparten (86 pct.) af støtten til bibliotekerne gik til folkebibliotekerne. Udgifterne til teatrene og museerne var på henholdsvis 643 og 654 mio. kr., svarende til 13 pct. af kulturstøtten for hver. Udgifterne til hvert af områderne musik og videregående uddannelser var på 360 mio. kr. eller 7 pct. af kulturstøtten, jf. figur 2.12 og tabel 2.12.

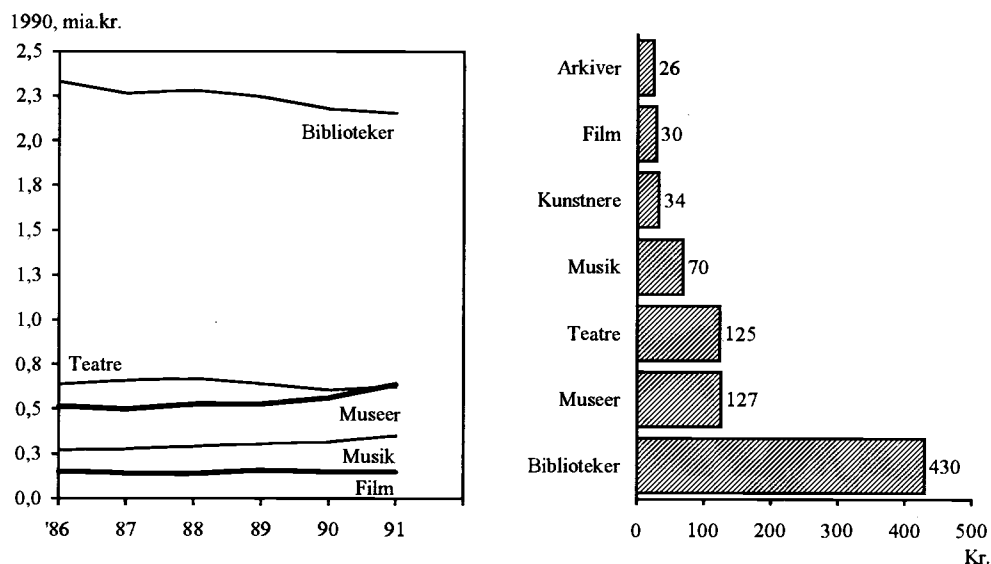
Den mindste støtte blev ydet til filmområdet og arkiverne med henholdsvis 152 mio. kr. og 136 mio. kr. De fik hver ca. 3 pct. af kulturstøtten.

Figur 2.12

Offentlige udgifter til de enkelte kulturområder

Udgifter i alt i 1990 mia. kr.

Kr. pr. indbygger i 1991

Kilde: Tabel 2.12.

I perioden fra 1986 til 1991, hvor de samlede kulturudgifter har været stagnerende, er der sket en forskydning i støtten mellem områderne. Der har været en stigning i støtten til musikområdet og til museerne med 23 pct., mens støtten til teatrene og filmområdet har været stagnerende i perioden. Støtten til bibliotekerne er derimod faldet med 8 pct.

Stat, kommuner og amter

Udgifternes fordeling mellem stat, kommuner og amter har været konstant i perioden 1986 til 1991. Som det ses af oversigtstabel 2.11 har fordelingen fra 1980 til 1985 været præget af, at statens driftstilskud til folkebibliotekerne overgik til bloktilskud. For kulturudgifterne tegnede staten sig for 44 pct. i 1991, kommuner og amter for henholdsvis 50 pct. og 6 pct. Inden for folkeoplysningen udgjorde statens andel 41 pct., kommunernes 35 pct. og amternes 24 pct. Den offentlige støtte til idrætten stammer udelukkende fra kommunerne, idet støtten fra tipsmidlerne udgør de udgifter til idræt, der er medregnet under staten, jf. tabel 2.11.

Regionale udgifter til kultur

Kommuner og amter anvendte i 1991 gennemsnitlig 2,4 pct. af deres indkomstskatte til kultur, 1,6 pct. gik til folkebibliotekerne, mens musik, teater og museerne hver lagde beslag på 0,2 pct. af de kommunale og amtslige skatter.

I Københavns og Nordjyllands amter anvendes den største andel af de kommunale og amtskommunale indkomstskatte til kultur (2,8 pct.), mens den laveste andel anvendes i København og Frederiksberg kommuner (1,8 pct.), jf. tabel 2.14. Det er udgifterne til folkebiblioteker og musik, der ligger under gennemsnittet i Københavns Kommune, mens udgifterne på alle kulturområder bortset fra folkebiblioteker ligger over gennemsnittet i Nordjyllands Amt.

Kulturudgifternes fordeling efter kommunernes bymæssighedsgrad viser, bortset fra København og Frederiksberg, at jo større byer kommunerne indeholder, jo flere penge anvendes til kultur pr. indbygger, jf. tabel 2.16. I hovedstadsregionen ekskl. København

og Frederiksberg samt kommuner med byer over 100 000 indbyggere anvendtes i 1991 godt 600 kr. pr. indbygger til kultur eller næsten 3 gange så meget som i kommuner uden bymæssige bebyggelser. I hovedstadsregionen er udgifterne til kultur steget mindre end i landets øvrige kommuner i løbet af 1980'erne.

Københavns kommune anvendte i 1991 ca. 475 kr. pr. indbygger til kultur, hvilket svarer til landsgennemsnittet. Målt i forhold til indkomstskatterne, lå kulturudgifterne imidlertid under landsgennemsnittet. Det skyldes bl.a., at Københavns kommunes indkomstskatter pr. indbygger ligger under landsgennemsnittet som følge af kommunens specielle sociale og befolkningsmæssige struktur.

Indtægter fra kulturlivet

Der er forsøgsvis lavet en sammenligning af den samlede offentlige støtte til kultur med de indtægter, det offentlige får fra kulturområdet i form af moms og indkomstskatter i 1990. Opgørelsen har vist, at statens, kommuners og amters indtægter i form af skatter og moms fra kulturområdet på 4,6 mia. kr. nogenlunde svarer til det beløb, som det offentlige yder i støtte, jf. tabel 2.17. I dette regnestykke er indregnet det offentlige indtægter fra produktionen i massemediesektoren af radio, TV, dagblade, magasiner o.lign. Til gengæld er de afledte virkninger af kultursektoren, som f.eks. salg og fremstilling af musikinstrumenter, radio og TV apparater ikke indregnet. Disse førliggende og efterliggende områder til kultursektoren er opgjort til at give det offentlige indtægter på ca. 2,8 mia. kr.

Inden for de enkelte kulturområder, kan man se, at det offentlige indtægter i form af skatter og afgifter overstiger de offentlige tilskud inden for filmproduktion og bogproduktion. Produktionen i massemediesektoren af radio, TV, dagblade og magasiner giver betydelige indtægter til det offentlige på 2,5 mia. kr. svarende til godt halvdelen af kulturudgifterne.

Man kan dog ikke umiddelbart tolke tabellen, således at kultur kan betale sig. En vurdering af kulturens rentabilitet kan ikke umiddelbart foretages ud fra tabellen. Også andet offentligt forbrug giver det offentlige indtægter.

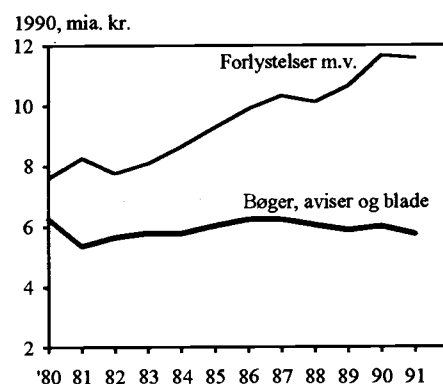
2.2 Kulturudgifter i den private sektor

Fritidsudstyr og underholdning

Det samlede private forbrug er i følge nationalregnskabssets opgørelse steget med 14 pct. målt i faste priser siden 1980, jf. bilag 2.1, mens det private forbrug af fritidsudstyr og underholdning er steget med 21 pct. Det var i 1991 36 mia. kr., eller 7.000 kr. pr. indbygger. Det private forbrug af fritidsudstyr og underholdning, der er opgjort efter nationalregnskabssets afgrænsning, er noget bredere end de kulturelle aktiviteter, der iøvrigt er beskrevet i publikationen. Det omfatter radio og tv apparater; musikinstrumenter; fotoudstyr; sports- og campingudstyr; forlystelser samt aviser, blade og bøger, jf. tabel 2.22. I bilag 2.3 ses prisudviklingen inden for de enkelte undergrupper af fritidsudstyr og underholdning.

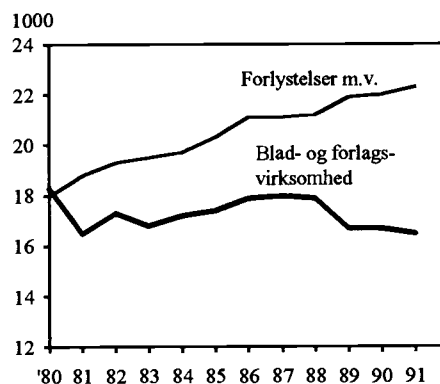
Figur 2.2 I
Figur 2.3 I

Privat forbrug i den kulturelle sektor

Kilde: Tabel 2.22.

Beskæftigede i den kulturelle sektor (private erhverv)

Kilde: Tabel 2.32.

**Bøger, aviser
og blade**

Der er i 1980'erne sket en forskydning i forbruget fra de trykte medier til forlystelser. Forlystelser omfatter billetter til biograf, teater, koncerter og andre forlystelser, foreningskontingenter, tipping samt radio- og tv licens. Ser man alene på det private forbrug til forlystelser mv., kan der her konstateres en stigning på 52 pct. siden 1980. Forbruget af bøger, aviser og blade er derimod faldet med 8 pct. siden 1980, jf. figur 2.21.

Der indhentes oplysninger om husholdningernes forbrug, efter samme gruppering som nationalregnskabet gennem særlige undersøgelser af husstandene. Den seneste blev gennemført i 1987. Det meget specificerede materiale, der indsamles ved disse undersøgelser, muliggør en tilsvarende specifikation af udgifterne, som kan ses i tabel 2.23.

**Offentlige og private
kulturudgifter**

På grundlag af tabel 2.23 over det specificerede private forbrug samt tabel 2.11 over de offentlige udgifter til kultur er der forsøgt at give en samlet oversigt over kulturudgifternes fordeling mellem stat, kommuner, amter og private i 1987, se tabel 2.21. Tallene må dog tages med forbehold, da de er baseret på kilder, der ikke er fuldt indbyrdes sammenlignelige. Den viser et samlet kulturforbrug opgjort pr. person på 3 300 kr., hvoraf statens bidrag var på 340 kr., kommuner og amters 460 kr., og de private husholdningers 2 500 kr. Det svarer til, at hver gang staten bruger 10 kr. pr. indbygger, bruger kommuner og amter 14 kr., og de private husholdninger 75 kr. pr. person.

Opgørelsen er baseret på et mere snævert kulturbegreb end de ovennævnte grupper bestående af fritidsudstyr og underholdning. Opgørelsen omfatter forbruget til radio- og fjernsynsapparater, pladespillere o.l., grammofonplader o.l., musikinstrumenter, radio- og fjernsynslicens mv., billetter til biografer, teatre, koncerter og museer samt de trykte medier.

Fra 1981 til 1987 er der sket en lille forskydning af udgiftsfordelingen mellem stat og kommuner, idet statens driftstilskud til folkebiblioteker er overgået til bloktilskud fra 1984. Inden for de enkelte områder er der store forskelle i fordeling mellem offentlig og privat forbrug. Udgifterne til bøger, presse, radio og TV er udelukkende baseret på privat forbrug, mens bibliotekernes udgifter hovedsagelig stammer fra det offentlige.

2.3 Beskæftigede ved kultur**Offentligt
ansatte**

Der gennemføres i Danmarks Statistik tællinger af offentlige ansatte efter formål. I tabel 2.31 ses antallet af offentlige ansatte til kulturelle og kirkelige formål. Opgørelsen viser i 1990 et personale forbrug til kulturelle og kirkelige formål på ca. 2.500 fuldtidsansatte i staten, svarende til 1,2 pct. af samtlige statsansatte. I amter og kommuner var personaleforbruget på 12.500 ansatte svarende til 2,7 pct. af de ansatte. Danmarks Radio havde knap 4.000 ansatte, mens der ved folkekirken var knap 8.000 ansatte. Deltidsansatte med mindre end 8 timers ugentlig beskæftigelse er dog ikke talt med.

**Privat
ansatte**

Nationalregnskabets opgørelse viser i 1991 godt 16.000 privat beskæftigede inden for blad- og forlagsvirksomhed og godt 22.000 ved forlystelser og kulturelle aktiviteter, svarende til i alt 1,5 pct. af samtlige private ansatte, jf. tabel 2.32. Mens antallet af ansatte ved blad- og forlagsvirksomhed er faldet med 10 pct. i 1980'erne har der været en stigning i antal ansatte ved forlystelser og kulturelle aktiviteter på 24 pct. fra 1980-1991, jf. figur 2.31.

**Medlemmer
af kulturelle
foreninger**

Medlemstallene ved kulturelle organisationer giver en række minimumstal for udviklingen i antallet af skabende, udøvende og formidlende kulturarbejdere, jf. tabel 2.33. Dansk Kunstnerråd, der er et forum for udvikling af erfaringer vedrørende kunstnernes stilling i samfundet, og hvis formål er at virke til den retslige og økonomiske beskyttelse af kunstnernes ophavsrettigheder, havde i 1991 godt 20.000 medlemmer. Fællesrådet for Udøvende Kunstnere har tilslutning fra 9 organisationer med tilsammen godt 7.000 medlemmer.

2.4 Støtte til kunstnere mv.

Statens Kunstfond

Der foreligger kun oplysninger om den direkte støtte til kunstnere fra staten. Den er steget med 6 pct. målt i faste priser siden 1986. I 1991 var den på 173 mio. kr. eller 3 pct. af kulturstøtten, heraf blev 116 mio. kr. udbetalt i biblioteksafgifter og 43 mio. kr. gik til Statens Kunstfond, jf. tabel 2.41.

Af Kunstfondens uddelinger fra 1980 til 1991 er omkring 60 pct. gået til billedkunst, mens kunsthåndværk har fået knap 10 pct. Resten er gået til litteratur, tonekunst og arkitektur, jf. tabel 2.42. Der var årligt 30-40 kunstnere, med 3-årige stipendier fra Statens Kunstfond i perioden fra 1980-1985, mens der i de seneste år årligt har været omkring 50. I 1991 blev godt 20 pct. af Kunstfondens udbetalinger udbetalt som 3-årige stipendier, jf. tabel 2.43.

I 1991 blev der endvidere givet støtte til internationale formål og almen kulturelle formål på 19 mio. kr., der bl.a. gik til Det Danske Kulturinstitut og Dansk Litteraturinformationscenter, jf. tabel 2.44. Ud over den offentlige støtte blev kulturlivet støttet fra tipsmidlerne med 38 mio. kr. i 1991, beløbet er mere end fordoblet siden 1988-89, jf. tabel 2.45.

Billedkunst

Den statslige støtte til billedkunst var i 1991 ialt på 34 mio. kr. Støtten til udstillingsbygninger og -virksomhed var på 10,9 mio. kr. Fra Statens Kunstfond blev der uddelt 17,6 mio. kr. og fra tipsmidlerne 5,5 mio. kr., jf. tabel 2.41, 2.42 og 2.45. Amternes tilskud til formidling og indkøb af billedkunst er oplyst for enkelte år, fx. var deres udgifter til dette formål på 2,9 mio. kr. i 1990. Der foreligger ikke tilsvarende oplysninger fra kommunerne.

Litteratur

Statens støtte til litteratur var i 1991 på 9,1 mio. kr. ekskl. biblioteksafgifterne. Litteraturpolitiske initiativer blev støttet med 2 mio. kr. Kunstfondens uddelinger til litteratur var på 4,3 mio. kr. og støtten fra tipsmidlerne på 2,8 mio. kr. Hertil kommer så de 116 mio. kr. i biblioteksafgifter, som betales til forfattere og oversættere for benyttelsen af deres værker på bibliotekerne. Yderligere oplysninger om de vederlag som kunstnere gennem ophavsretsorganisationerne KODA, Gramex, NCB og Copy-dan får udbetalt for anvendelsen af deres værker er beskrevet i kapitel 3 om ophavsret.

Kulturfonden

Der blev afsat 120 mio. kr. til Kulturfonden som en forsøgsordning i perioden 1989 til begyndelsen af 1993. Fondens formål er, at støtte samarbejdet mellem den folkelige kultur og det etablerede kulturliv, dels at støtte nye ideer inden for kulturinstitutionerne og den skabende kunst. I tabel 2.46 ses, hvordan 96 mio. kr. af de bevillinger, som er opgjort ved udgangen af 1992, er fordelt efter formål. 60 pct. af bevillingerne blev fordelt til tværgående kulturinitiativer, godt 30 pct. til ny formidling og de resterende knap 10 pct. til ny skabende kunst.

Efter Kulturfondens vedtægter skal mindst 2/3 af midlerne anvendes til delfinansiering med indtil 50 pct. af projekternes udgifter. Af de projekter som Kulturfonden har sat i gang, foreligger der pr. 1/2 1993 regnskab fra 587 projekter med samlede omkostninger på 182 mio. kr. Kulturfondens tilskud til disse projekters samlede udgifter udgjorde 28 pct., mens yderligere 25 pct. kom fra andre offentlige kasser. Tilskud fra fonde og andre private midler udgjorde 14 pct., mens projekternes egne indtægter skaffede 24 pct.

2.5 Lovgivning

Inden for de fleste kulturområder ydes statslig og kommunal støtte fastlagt gennem lovregler. Denne lovgivning er nærmere omtalt i de enkelte kapitler, som behandler kulturområderne. Der er enkelte love, som danner baggrund for økonomisk støtte på tværs af kulturområderne, og som derfor særskilt behandles i dette afsnit.

Statens Kunstfond

Kunstfondens formål er i henhold til lov nr. 163 af 12. april 1978, som blev ændret ved lov nr. 275 af 13. maj 1987, at virke til fremme af dansk skabende kunst indenfor billedkunst, litteratur, tonekunst, kunsthåndværket, den kunstneriske formgivning og arkitekturen. Fondens midler hidrører fra årlige statsbevillinger. Fondens midler anvendes til ydelser til kunstnere, indkøb af kunst, gennemførelse af udsmykningsopgaver samt støtte til kunstneres efterladte.

Biblioteksafgiften

Staten betaler en årlig biblioteksafgift til forfattere, komponister, billedkunstnere, fotografer og andre hvis værker i bogform eller som lydbøger benyttes af bibliotekerne. Efter gældende regler, jf. lovekendtgørelse nr. 455 af 23. juni 1989, ydes biblioteksafgiften årligt med et beløb pr. bind, hvormed de enkelte forfattere mv. er repræsenteret på bibliotekerne.

Med virkning fra 1. januar 1992 er loven om biblioteksafgift imidlertid ændret, jf. lov nr. 354 af 6. juni 1991, således at afgiftsordningen i perioden 1992-96 gradvis omlægges til udbetaling på grundlag af sidetal og antal eksemplarer af hver titel. Biblioteksafgiften administreres af Statens Bibliotekstjeneste.

Kulturfonden

Kulturfonden blev oprettet i forbindelse med Det kulturpolitiske Ideoprogram, der blev lanceret af kulturministeren med den kulturpolitiske redegørelse til Folketinget i marts 1989. Kulturfondens formål er at yde støtte til initiativer, som fremmer samarbejdet og udviklingen mellem den folkelige kultur og det etablerede kulturliv. Desuden skal fonden støtte nye ideer inden for de etablerede kulturinstitutioner og den skabende kunst.

2.6 Datakilder**Statens Regnskaber**

Til opgørelse af statens udgifter er anvendt statsregnskabet, hvor Kulturministeriet omfatter § 21. Der sker ændringer i ministeriernes arbejdsområder, som kan påvirke de talmæssige sammenligninger. Fx. blev folkeoplysningen og fritidsundervisningen flyttet fra Undervisningsministeriet i 1989 til Kulturministeriet. Derfor er statens kulturudgifter afgrænset til de udgiftsområder, som i 1991 sorterede under Kulturministeriet, uanset om nogle af områderne i den belyste periode er blevet flyttet til eller fra ministeriet. I begrænset omfang indgår der også udgifter til kultur og folkeoplysning under andre ministeriers konti, men disse er ikke inddraget i den generelle belysning af statens udgifter i denne udgave.

Kommunernes regnskaber

Oplysninger vedrørende de 275 kommuners og 14 amters udgifter til kultur og folkeoplysning stammer fra det fælles kommunale budget- og regnskabssystem, der trådte i kraft 1. januar 1977. Kulturområdet er i den kommunale kontoplan primært dækket gennem konto 3.5: Folkebiblioteksvæsen og konto 3.6: Kulturel virksomhed (museer, biografer, teatre, musikarrangementer og andre kulturelle opgaver). Folkeoplysning og fritidsundervisning dækkes hovedsageligt af konto 3.2, 3.3 og 3.7 og idræt af konto 0.3. I kapitel 15 og 16 findes en nærmere redegørelse for de konti, der er inddraget i folkeoplysningen og idrætten.

Det offentlige indtægter fra kulturlivet

Der er lavet en sammenligning af den samlede offentlige støtte til kultur med de indtægter, det offentlige får fra kulturområdet i form af moms og indkomstskatter. Afgrænsningen af kulturområdet er foretaget ud fra Danmarks Statistiks branchekode DSE77, jf. tabel 2.17.

Momsopgørelsen bygger på Danmarks Statistiks oplysninger om momsregistrerede virksomheder, hvor virksomhederne er fordelt efter branche ud fra deres hovedbeskæftigelse. Danmarks Statistiks indkomstskatteoplysninger indeholder for hver person bl.a. oplysninger om indbetalte indkomstskatter. Hvis en person har indkomster fra flere typer beskæftigelse, har personen fået branchekode efter hovedbeskæftigelsen.

Nationalregnskabet

I nationalregnskabet indgår en afgrænsning og specifikation af det private konsum primært omfattende husholdningernes udgifter. Grupperingen følger FN's nationalregnskabssystem. Gruppe 7 der vedrører: Fritidsudstyr og underholdning er anvendt til at belyse det private forbrug inden for kultur- og fritidsområdet. Undergruppe 7.1 Omfatter fritidsudstyr, 7.2: Forlystelser mv. og 7.3: Trykte medier, medens gruppe 7.4: Undervisning er noget bredere end folkeoplysningen og fritidsundervisningen og gruppe 7.5: Daginstitutioner falder uden for det, der umiddelbart må henregnes til kultur- og fritidsaktiviteter. Nationalregnskabets opgørelse af den private beskæftigelse omfatter antal personer uanset længden af deres daglige arbejdstid og følger den generelt anvendte erhvervsgruppering, der baserer sig på den internationale erhvervsgrupperingsstandard ISIC-1968, jf. tabel 2.32.

Nationalregnskabets afgrænsning af den offentlige sektor, der afviger fra den der afspejler sig i de statslige og kommunale regnskaber, er ikke anvendt i denne publikation. I nationalregnskabet henregnes umiddelbart offentlige enheder, mens formelt private enheder medregnes, hvis over halvdelen af deres løbende aktiviteter er finansieret af offentlige midler.

Forbrugsundersøgelser

Danmarks Statistik gennemfører ca. hvert 5. år undersøgelser af de private husstandes udgifter til forbrug. Disse såkaldte forbrugsundersøgelser er baseret på kombinerede interview- og regnskabsundersøgelser blandt et repræsentativt udsnit af de private husstande.

I kraft af meget specificerede opdelinger af forbruget kan undersøgelserne belyse udgiften til udvalgte kultur- og fritidsaktiviteter, idet der anvendes samme standardgruppering som i nationalregnskabets private konsum med diverse underinddelinger.

Beskæftigelsesundersøgelser

Danmarks Statistik har siden 1976 gennemført egne tællinger af offentlige ansatte, som foruden kulturelle formål i stat og kommune også omfatter folkekirken.

En anden generel datakilde, som kan give en række minimumstal for udviklingen i antallet af aktivt skabende, udøvende og formidlende kulturarbejdere, kan fås gennem de organisationer, der organiserer kunstnere og kulturarbejdere. Disse tal er afhængige af, dels i hvilket omfang personer inden for de pågældende områder har ladet sig organisere, dels hvilke optagelseskriterier organisationerne har anvendt.

Tabel 2.11

Offentlige nettodriftsudgifter til kultur og folkeoplysning

Public net operating expenditure on culture and public information

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1986	1987	1988	1989	1990	1991
	Årets priser, mio. kr.						1990, mio. kr.					
1. Kultur i alt¹	3 872	4 131	4 461	4 697	4 773	5 020	4 790	4 736	4 826	4 857	4 773	4 898
Staten	1 628	1 774	1 931	2 026	2 073	2 238	2 014	2 034	2 089	2 095	2 073	2 184
Kommunerne	2 034	2 136	2 286	2 419	2 442	2 501	2 516	2 449	2 473	2 501	2 442	2 440
Amterne	210	221	244	252	258	281	260	253	264	261	258	274
<i>Skabende og udøvende virksomhed</i>	987	1 085	1 172	1 233	1 240	1 328	1 221	1 244	1 268	1 275	1 240	1 296
Staten	672	741	803	854	831	880	832	850	869	883	831	859
Kommunerne	198	222	238	246	271	289	245	254	257	254	271	282
Amterne	117	122	131	133	138	159	145	140	142	138	138	155
<i>Bevaring og formidling af kulturarven</i>	2 343	2 452	2 647	2 731	2 814	2 939	2 898	2 811	2 863	2 824	2 814	2 867
Staten	615	664	736	750	803	895	760	761	796	776	803	873
Kommunerne	1 669	1 725	1 842	1 908	1 929	1 959	2 065	1 978	1 993	1 973	1 929	1 912
Amterne	59	63	69	73	82	84	73	72	75	75	82	82
2. Folkeoplysning i alt²	4 562	5 098	5 600	5 810	5 896	6 347	5 644	5 844	6 059	6 008	5 896	6 192
Staten	1 883	2 067	2 390	2 392	2 442	2 558	2 330	2 370	2 586	2 473	2 442	2 496
Kommunerne	1 716	1 787	1 888	2 034	2 030	2 306	2 123	2 049	2 043	2 103	2 030	2 250
Amterne	963	1 244	1 322	1 384	1 424	1 483	1 191	1 426	1 430	1 431	1 424	1 447
3. Idræt³	1 178	1 190	1 288	1 353	1 405	1 457	1 457	1 364	1 393	1 399	1 405	1 421
Staten	178	196	241	266	278	321	220	225	261	275	278	313
Kommunerne	1 000	994	1 047	1 087	1 126	1 135	1 237	1 140	1 133	1 124	1 126	1 107
Amterne	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
	Årets priser, kr. pr. indbygger						Pct. af offentlige udgifter i alt					
4. Kultur i alt¹	757	806	870	916	929	976	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Staten	318	346	376	395	404	435	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kommunerne	398	417	446	472	476	486	2,8	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4
Amterne	41	43	48	49	50	55	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
<i>Skabende og udøvende virksomhed</i>	193	212	228	240	242	258	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Staten	131	145	157	167	162	171	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kommunerne	39	43	46	48	53	56	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Amterne	23	24	26	26	27	31	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
<i>Bevaring og formidling af kulturarven</i>	458	478	516	532	548	571	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Staten	120	129	143	146	156	174	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Kommunerne	326	337	359	372	376	381	2,3	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Amterne	12	12	13	14	16	16	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
5. Folkeoplysning i alt²	892	995	1 092	1 133	1 148	1 233	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Staten	368	403	466	466	476	497	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,0
Kommunerne	335	349	368	397	395	448	2,4	2,0	1,9	2,0	2,0	2,2
Amterne	188	243	258	270	277	288	2,7	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2
6. Idræt³	230	232	251	264	274	283
Staten	35	38	47	52	54	62
Kommunerne	195	194	204	212	219	221	1,4	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Amterne	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Anm. Fra og med 1987 er de kommunale regnskaber ekskl. moms.

¹ Inkl. Centralstyrelsen kontonr. 21.11, ekskl. nr. 21.11.01.3 og inkl. videregående uddannelser kontonr. 21.41. i statsregnskabet, samt kontonr. 3.64 andre kulturelle opgaver i de kommunale regnskaber.² Inkl. Centralstyrelsen kontonr. 21.11.01.3. Offentlige udgifter til de enkelte områder inden for folkeoplysning kan ses i tabel 15.12 og 15.13.³ Statens støtte omfatter udelukkende støtte gennem tipsmidlerne, jf. tabel 16.11.

Kilde: Statsregnskabet (kontoplan 1991) og de kommunale finanser.

TRANSLATION -1986 - 1991 (current prices DKK mill.; 1990, DDK mill.; current prices DKK per capita; per cent of public expenditure, total). - Rows, 1 and 4: culture, total, central government, municipalities, counties, constructive and creative activities, total, central government, municipalities, counties, preservation and dissemination of the cultural heritage, total, central government, municipalities, counties; 2 and 5: public information, total, central government, municipalities, counties; 3 and 6: sports, central government, municipalities, counties.

Tabel 2.12

Offentlige nettodriftsudgifter til de enkelte kulturområder

Public net operating expenditure on individual cultural areas

	Kultur i alt	Skabende og udøvende virksomhed			Bevaring og formidling af kulturarven			Videregående uddannelser	Øvrige kul- turelle ud- gifter ³	
		Støtte til kunstnere ¹	Musik	Teater	Film	Biblioteker	Arkiver mv. ²			Museer
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Årets priser, mio. kr.										
1986										
1. Udgifter i alt	3 871	130	219	516	123	1 885	88	418	295	197
Staten	1 627	128	69	362	112	307	41	268	295	45
Kommunerne	2 034	...	133	54	11	1 547	47	122	...	120
Amterne	210	2	17	100	-	31	...	28	...	32
1987										
2. Udgifter i alt	4 131	148	242	574	124	1 974	93	436	320	221
Staten	1 774	146	71	412	113	340	42	282	320	49
Kommunerne	2 136	...	153	58	11	1 600	51	125	...	138
Amterne	221	2	18	104	-	34	...	29	...	34
1988										
3. Udgifter i alt	4 461	156	250	506	128	2 074	103	455	337	207
Staten	1 931	156	82	448	116	367	49	320	337	55
Kommunerne	2 286	...	168	58	12	1 707	54	135	...	152
Amterne	244	2	19	112	-	37	...	32	...	42
1989										
4. Udgifter i alt	4 697	169	295	619	154	2 173	106	512	366	305
Staten	2 026	166	96	450	143	369	49	333	366	56
Kommunerne	2 419	...	176	59	11	1 765	57	145	...	206
Amterne	252	3	23	110	-	39	...	34	...	43
1990										
5. Udgifter i alt	4 773	173	316	605	149	2 180	131	563	367	289
Staten	2 073	170	106	418	137	371	72	361	367	71
Kommunerne	2 442	...	186	73	12	1 769	59	160	...	183
Amterne	258	3	24	114	-	40	...	42	...	35
1991										
6. Udgifter i alt	5 022	176	360	643	152	2 209	136	654	360	332
Staten	2 238	173	129	437	142	377	76	443	360	103
Kommunerne	2 502	...	204	75	10	1 792	60	167	...	193
Amterne	282	3	27	131	-	40	...	44	...	36
Udgifter i alt, 1990 priser, mio. kr.										
1986	4 788	161	271	638	153	2 332	108	517	365	244
1987	4 736	169	277	658	142	2 263	106	500	367	254
1988	4 826	169	271	548	139	2 243	112	492	364	224
1989	4 857	175	305	640	159	2 247	109	529	378	316
1990	4 773	173	316	605	149	2 180	131	563	367	289
1991	4 899	172	351	627	148	2 155	132	638	351	324
Udgifter i alt, årets priser, kr. pr. indbygger										
1986	757	25	43	101	24	368	17	82	58	39
1987	806	29	47	112	24	385	18	85	62	43
1988	870	30	49	99	25	404	20	89	66	40
1989	916	33	57	121	30	424	21	100	71	60
1990	929	34	62	118	29	424	25	110	71	56
1991	978	34	70	125	30	430	26	127	70	65

Anm. Fra og med 1987 er de kommunale regnskaber ekskl. moms.

¹ Herunder forfattere mv.² De kommunale udgifter er skønnet.³ Omfatter statsregnskabs konto 21.11 ekskl. 21.11.01.3, konto 3.64 andre kulturelle opgaver i de kommunale finanser, ekskl. skøn over udgifter til de lokale arkiver.

Kilde Statsregnskabet (kontoplan 1991) og de kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, 1: culture, total; 2-4: constructive and creative activities; 2: grants to artists; 3: music; 4: theatre; 5: films; 6-8: preservation and dissemination of the cultural heritage; 6: libraries; 7: archives, etc.; 8: museums; 9: further and higher education; 10: other cultural expenditure; (current prices, DKK mill.) - Rows, 1-6: total expenditure, central government, municipalities, counties (total expenditure, 1990 prices, DKK mill.), (total expenditure, current prices, DKK per capita).

Tabel 2.13

Offentlige brutto- og nettodrifudsudgifter til kultur

Public gross and net operating expenditure on culture

	Staten									Kommuner og amter			
	Kultur i alt			Skabende og udøvende virksomhed			Bevaring og formidling af kulturarven			Brutto-drifudsudgifter	Statsre-fusion mv.	Andre Ind-tægter	Netto-drifudsudgifter
	Brutto-drifudsudgifter	Ind-tægter	Netto-drifudsudgifter	Brutto-drifudsudgifter	Ind-tægter	Netto-drifudsudgifter	Brutto-drifudsudgifter	Ind-tægter	Netto-drifudsudgifter				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
årets priser, mio. kr.													
1986	1 749,2	121,5	1 627,7	726,7	54,5	672,2	669,7	55,0	614,7	2 579	33	302	2 244
1987	1 910,2	135,7	1 774,5	814,9	73,5	741,4	715,0	51,4	663,6	2 729	34	337	2 358
1988	2 067,7	137,1	1 930,6	871,6	68,8	802,8	791,6	56,0	735,6	2 916	36	350	2 530
1989	2 184,4	158,4	2 026,0	933,6	79,4	854,2	816,5	66,5	750,0	3 080	38	371	2 671
1990	2 268,0	195,5	2 072,5	942,7	111,3	831,4	863,5	60,4	803,1	3 149	40	409	2 700
1991	2 427,9	189,4	2 238,5	1 015,3	135,2	880,1	969,3	60,9	908,4	3 264	67	415	2 782
1990, mio. kr.													
1986	2 164,0	150,3	2 013,7	899,0	67,4	831,6	828,5	68,0	760,5	3 190,6	40,8	373,6	2 776,2
1987	2 189,8	155,6	2 034,3	934,2	84,3	849,9	819,7	58,9	760,7	3 128,5	39,0	386,3	2 703,2
1988	2 237,0	148,3	2 088,7	943,0	74,4	868,5	856,4	60,6	795,8	3 154,8	38,9	378,7	2 737,2
1989	2 258,7	163,8	2 094,9	965,4	82,1	883,3	844,3	68,8	775,5	3 184,8	39,3	383,6	2 761,9
1990	2 268,0	195,5	2 072,5	942,7	111,3	831,4	863,5	60,4	803,1	3 149,0	40,0	409,0	2 700,0
1991	2 368,7	184,8	2 183,9	990,5	131,9	858,6	945,7	59,4	886,2	3 184,4	65,4	404,9	2 714,1

Anm. Kultur i alt, under staten, er inkl. centralstyrelsen konto 21.11 ekskl. 21.11.01.3 samt videregående uddannelser konto 21.41. Kommuner og amter omfatter kontoplan 3.50 til 3.64. Fra 1987 er de kommunale regnskaber inkl. moms.

Kilde: Statsregnskabet (kontoplan 1991) og de kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, 1-13: (current prices, DKK mill.; 1990 DKK mill.); 1-9: central government; 1-3: culture, total; 1: gross operating expenditure; 2: revenue; 3:

net operating expenditure; 4-6: constructive and creative activities; 4: gross operating expenditure; 5: revenue; 6: net operating expenditure; 7-9: preservation and dissemination of the cultural heritage; 7: gross operating expenditure; 8: revenue; 9: net operating expenditure; 10-13: municipalities and counties; 10: gross operating expenditure; 11: central government refunds, etc.; 12: other revenue; 13: net operating expenditure.

Tabel 2.14

Kommuner og amters nettodrifudsudgifter til kultur i forhold til kommunale og amtslige skatter 1991

Net operating expenditure of municipalities and counties on culture in relation to local government taxes 1991

	Beregnet udskrivningsgrundlag 1	Udskrivnings pct. for amter og kommuner 2	Skat for amter og kommuner 3	Nettodrifudsudgifter					Nettodrifudsudgifter ¹				
				Kultur i alt 4	Musik 5	Teater 6	Folkebiblioteker 7	Museer 8	Kultur i alt 9	Musik 10	Teater 11	Folkebiblioteker 12	Museer 13
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	mio. kr.					pct.				
Hele landet	394 539	29,1	114 811	2 782	231	206	1 832	211	2,42	0,20	0,18	1,60	0,18
Københavns Kommune	38 458	30,8	11 845	215	7	26	151	25	1,81	0,06	0,22	1,27	0,21
Frederiksberg Kommune	8 813	27,9	2 459	45	-	4	36	2	1,83	-	0,17	1,48	0,07
Københavns Amt	61 492	29,0	17 833	505	28	34	372	6	2,83	0,15	0,19	2,08	0,03
Frederiksborg Amt	32 512	27,5	8 941	217	22	7	157	9	2,43	0,25	0,08	1,76	0,11
Roskilde Amt	19 517	28,3	5 523	123	10	5	84	14	2,23	0,18	0,10	1,53	0,25
Vestsjællands Amt	20 254	29,6	5 995	135	16	6	92	7	2,26	0,26	0,10	1,54	0,11
Storstrøms Amt	17 037	28,8	4 907	116	11	4	82	7	2,37	0,22	0,09	1,67	0,14
Bornholms Amt	2 738	29,8	816	18	1	1	13	2	2,21	0,14	0,11	1,56	0,26
Fyns Amt	31 112	29,8	9 271	239	26	26	132	24	2,58	0,28	0,28	1,43	0,26
Sønderjyllands Amt	16 641	27,9	4 643	108	13	3	71	12	2,34	0,27	0,07	1,54	0,25
Ribe Amt	15 139	28,6	4 330	114	11	3	67	15	2,64	0,25	0,07	1,55	0,34
Vejle Amt	23 353	28,8	6 726	147	12	12	94	14	2,19	0,18	0,18	1,40	0,20
Ringkøbing Amt	17 882	28,1	5 025	121	11	6	80	12	2,41	0,22	0,12	1,60	0,24
Århus Amt	43 674	29,4	12 840	332	32	41	193	26	2,59	0,25	0,32	1,50	0,20
Viborg Amt	14 491	29,7	4 304	94	5	5	66	10	2,20	0,12	0,11	1,54	0,23
Nordjyllands Amt	31 425	29,4	9 239	251	27	23	140	28	2,72	0,29	0,25	1,52	0,30

Anm. De anvendte skattebeløb omfatter kun de personlige indkomstskatter. De er ekskl. ejendomsskatter og selskabsskatter.

¹ I pct. af amtslige og kommunale skatter.

Kilde: Kommunal årsbog 1991, Statistisk Årbog 1992, samt de kommunale regnskaber.

TRANSLATION - Columns, 1: estimated taxable rate (DKK mill.); 2: taxable rate for counties and municipalities; 3: taxes for counties and municipalities (DKK mill.); 4-8: net operating expenditure, DKK mill.; 4: culture, total; 5: music; 6: theatre; 7: museums; 9-13: net operating expenditure; 9: culture, total; 10: music; 11: theatre; 12: public libraries; 13: museums. (per cent) - Rows, all Denmark, counties.

Tabel 2.15

Offentlige anlægsudgifter til kultur

Public capital expenditure on culture

	Bruttoudgifter			Nettoudgifter			Bruttoudgifter			Nettoudgifter		
	I alt	Staten	Amter og kommuner	I alt	Staten	Amter og kommuner	I alt	Staten	Amter og kommuner	I alt	Staten	Amter og kommuner
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Årets priser, mio. kr.						1990, mio. kr.					
1986	164	63	101	158	61	97	203	78	125	195	75	120
1987	271	54	217	251	38	213	311	62	249	288	44	244
1988	284	88	196	252	64	188	307	95	212	273	69	203
1989	242	82	160	215	59	156	250	85	165	222	61	161
1990	349	160	189	274	103	171	349	160	189	274	103	171
1991	237	136	101	215	136	79	231	133	99	210	133	77

Anm. Nettoudgifterne er inkl. afskrivninger.

Kilde: Statsregnskabet (kontoplan 1991) og de kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns 1-3: gross expenditure; 1: total; 2: central government; 3: counties and municipalities (current prices, DKK mill.); 4-6: net expenditure, DKK

mill.; 4: total; 5: central government; 6: counties and municipalities; 7-9: gross expenditure; 7: total; 8: central government; 9: counties and municipalities (1990 prices, DKK mill.); 10-12: net expenditure; 10: total; 11: central government; 12: counties and municipalities.

Tabel 2.16

Kommunernes nettodriftsudgifter til kulturelle formål inden for kommunegrupper

Net operating expenditure of municipalities on cultural purposes within municipalities

	Kommuner i alt (2-8)	København, Frederiksberg	Hovedstadsregionen i øvrigt	Bykommuner ¹ med				Øvrige kommuner ¹ med				
				Over 100 000 indb.	40 000-99 999 indb.	20 000-39 999 indb.	10 000-19 999 indb.	I alt (9-12)	Over 50% ²	33,3 - 50% ²	Under 33,3% ²	Uden bymæssig bebyggelse
				4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Årets priser, mio. kr.											
1980	1 068	110	358	155	71	92	94	188	26	83	32	47
1981	1 228	123	410	178	77	110	106	224	32	97	39	56
1982	1 420	143	468	215	88	126	120	260	36	112	48	64
1983	1 499	151	485	232	92	133	126	280	37	120	53	70
1984	1 887	185	614	284	121	187	139	357	73	152	66	66
1985	2 016	190	638	313	131	208	149	387	81	163	70	73
1986	2 035	197	649	310	134	203	151	391	80	166	70	75
1987	2 138	201	673	328	141	223	163	409	85	175	72	77
1988	2 287	227	709	351	157	233	170	440	90	186	80	84
1989	2 423	241	739	379	162	264	173	465	97	194	85	89
1990	2 445	257	743	383	173	248	175	466	97	196	85	88
1991	2 501	260	764	380	172	258	180	487	98	206	88	95
	1990, kr. pr. indbygger											
1980	380	344	563	496	428	382	399	208	283	248	188	154
1981	395	350	584	513	419	412	407	225	315	263	207	166
1982	407	365	593	549	426	420	410	233	316	270	227	169
1983	401	362	574	550	415	386	432	234	197	253	237	225
1984	483	427	695	643	523	519	456	286	371	307	283	203
1985	497	428	695	679	545	555	469	298	397	317	289	216
1986	491	438	692	657	545	528	465	294	382	315	282	218
1987	478	416	665	641	530	537	465	285	375	308	268	208
1988	482	444	662	645	556	528	458	290	375	308	282	214
1989	488	451	659	661	547	570	445	292	385	307	286	217
1990	475	467	639	641	564	516	435	283	373	300	277	207
1991	473	460	638	614	544	521	436	289	367	307	280	219

¹ Uden for hovedstadsregionen.² Af befolkningen i bymæssig bebyggelse.

Kilde: Danmarks Statistik: De kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, 1: Municipalities, total; 2: municipalities of Copenhagen and Frederiksberg; 3: rest of the Copenhagen region; 4-7: urban municipalities with; 4:

more than 100 000 inhabitants; 5: 40 000 - 99 999 inhabitants; 6: 20 000 - 39 999 inhabitants; 7: 10 000 - 19 999 inhabitants; 8-12: other municipalities with; 8: total; 9: more than 50 %; 10: 33.3 - 50 %; 11: under 33.3; 12: rural districts. (current prices, DKK mill.) (1990, DKK per capita).

Tabel 2.17

Nettooverførelser fra kulturområdet til det offentlige, 1990

Net transfers from the cultural area to the public sector, 1990

Branche- kode	Netto- resultat (2-7)	Indbeta- linger i alt (3+4)	Indkomst- skat i alt	Moms	Tilskud fra staten	Tilskud fra amter og kommuner	Offentlig tilskud i alt (5+6)
	mio. kr.						
	- 211	4 562	3 669	893	2 073	2 700	4 773
94.150	Kunst- og kulturområdet i alt						
	Selvstændige kunstnere	- 37	13	11	2	50	50
	Musik i alt	- 170	146	122	24	106	316
94.142	Orkestre	46
94.143	Grammofonpladeindspilninger	31
94.149	Andre virksomheder ¹	45
94.141	Teatre	- 367	238	237	1	418	187
94.11-12	Film og biografer i alt	136	285	199	85	137	149
94.110	Filmproduktion	146
94.121	Filmudlejning ²	19
94.122	Biografer	27
94.129	Anden virksomhed i tilknytning til film	6
94.130	Radio og TV	642	642	612	29	-	-
34.240	Dagblade ³	1 433	1 433	1 031	402	-	-
34.291	Bog- og kunstforlag ⁴	177	297	267	31	120	120
34.292	Ugeblade og magasiner	177	177	41	135	-	-
34.293	Distrikts- og annonceblade	153	153	113	40	-	-
34.299	Anden grafisk virksomhed i øvrigt ⁵	225	225	158	68	-	-
94.200	Biblioteker, museer ⁶	- 1 908	907	833	75	804	2 011
93.994	Kulturelle foreninger	46	46	44	2	-	-
	Andet	- 718	438	280
	Efterliggende områder i alt	995	995	630	365	-	-
62.176	Videoudlejning, Radio- og TV-forhandlere ⁷	346	346	343	3	-	-
62.19	Detailhandel med bøger, blade og papirvarer	459	459	210	249	-	-
62.191	Boghandlere	141	...	-	-
62.192	Bogantikvariater	8	...	-	-
62.194	Bladkiosker ⁸	62	...	-	-
62.177	Musikforretninger	120	120	24	96	-	-
62.163	Kunst- og antikvitetsforretninger	69	69	53	16	-	-
	Førliggende områder i alt	1 777	1 777	1 222	555	-	-
34.221	Bogtrykkeri ⁹	680	680	660	19	-	-
34.230	Bogbinderi ¹⁰	599	599	191	408	-	-
39.020	Fremstilling af musikinstrumenter	118	118	23	95	-	-
38.321	Radio og fjernsynsfabrikker ¹¹	290	290	281	9	-	-
95.121	Reparation af radio og TV	91	91	67	24	-	-

¹ Herunder billetbureauer, koncertarrangører.

² Ikke medregnet i denne branche er videoudlejning, der hører under 62.176.

³ Dagbladenes sætterier og trykkerier regnes ikke som selvstændige virksomheder.

⁴ Offentlig støtte omfatter biblioteksafgift og kunstfondens støtte til litteratur.

⁵ Herunder erhvervsmæssig udgivelse af tidsskrifter, fagblade mv.

⁶ Herunder botaniske og zoologiske haver, samt kunststudstillinger.

⁷ Herunder grammofonpladeforretninger.

⁸ Ikke medregnet i denne branche er forretninger med overvejende salg af tobak og vin, der hører under 62.126.

⁹ Omfatter højtryk.

¹⁰ Herunder liniering og fremstilling af protokoller, notesbøger, kvitteringsblokke m.m.

¹¹ Herunder fremstilling af båndoptagere, grammofoner, grammofonplader, kanalvælgere, højttalere, mikrofoner, samt antenner. Ikke medregnet i denne branche er radioreparationsværksteder, der hører under 95.121.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Columns, 1: net operating result; 2: total payments; 3: income tax, total; 4: VAT; 5: grants from central government; 6: from counties and municipalities; 7: public grants, total. - Rows, art and culture; 94.150: self-employed artists, music, total; 94.142: orchestras; 94.143: disc recording; 94.149: other activities; 94.141 theatres; 94.11-12: films and cinemas, total; 94.110: motion picture production; 94.121: renting of motion pictures; 94.122: cinemas; 94.129: other services incidental to motion pictures; 94.130: radio and TV; 94.240: daily papers; 34.291: publishing houses and art publishers; 34.292: weekly papers and magazines; 34.293: district and advertising papers; 34.299: printing and publishing industry elsewhere classified; 94.200: libraries, museums; 93.994: cultural institutions; other; post-areas, total; 62.176: renting of videos; radio and TV dealers; 62.19: retail trade in books, magazines and stationery; 62.191: booksellers; 62.192: antiquarian bookshops; 62.194: newsagents; 62.177: music dealers; 62.163: antique shops; pre-areas, total; 34.221: printing houses; 34.230: bookbinding works; 39.020 manufacture of musical instruments; 38.321: manufacture of and TV sets; 95.121: radio and television repair shops.

Tabel 2.21

Statens, kommunernes og de private husedes udgifter til kultur fordelt på kulturområder, kr. pr. indbygger 1981 og 1987

Expenditure of central government, municipalities and private households on the culture by cultural areas, DKK per capita 1981 and 1987

	I alt		Staten		Kommuner og amter		Private husede	
	1981	1987	1981	1987	1981	1987	1981	1987
	1	2	3	4	5	6	7	8
1. I alt, 1990 priser	3 641	3 812	381	396	440	527	2 683	2 809
2. I alt, årets priser	2 210	3 325	231	345	267	460	1 712	2 520
3. Museer og arkiver	47	93	29	63	18	30	-	-
Bøger	234	315	-	-	-	-	234	315
Presse	455	749	-	-	-	-	455	749
Biblioteker	271	385	88	66	183	319	-	-
Musik	297	448	9	14	16	33	272	401
Teater	111	219	42	80	22	32	47	107
Film og biografer	64	89	7	22	2	2	55	65
Radio og fjernsyn	649	883	-	-	-	-	649	883
Andet ¹	82	144	56	100	26	44	-	-

Anm. I de private husedes udgifter indgår fra tabel 2.23 kode nr.: 711, 712211, 7131, 721111, 721121, 722211. Der er regnet med en husstandsstørrelse på 2,2 personer.
¹ Offentlige kulturudgifter der ikke kan henføres til specifikke områder fx støtte til kunstnere mv., kulturuddannelser.

TRANSLATION - Columns, 1-2: total; 3-4: central government; 5-6: municipalities and counties; 7-8: private households. Rows, 1: total, 1990 prices; 2: total, current prices; 3: museums and archives; books; press; libraries; music; theatre; film and cinemas; radio and TV; other.

Kilde: Tabel 2.11, tabel 2.23 og oversigt 2a side 25 i Dansk Kulturstatistik 1970-85

Tabel 2.22

Privat konsum af fritidsudstyr og underholdning

Private consumption expenditure on recreational equipment and entertainment

	Fritidsudstyr og underholdning (71-73)			Radio og tv-apparater mv. (711)	Musik-instrumenter, foto-udstyr og både (712)	Sports- og camping-udstyr (713)	Reparation af radio og TV mv. (714)	Forlystelser, tv-licens mv. (720)	Bøger, aviser og blade (730)	Under-visning (74)	Fritids-udstyr, underholdning mv. i alt (71-74)	Privat konsum i alt (12)
	I alt	I alt	I pct. af konsum i alt									
	Årets priser	1990 priser										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	mia. kr.		pct.	Årets priser, mia. kr.								
1980	16,26	28,54	7,8	2,18	1,06	4,63	0,48	4,34	3,57	1,00	17,26	208,81
1981	18,06	28,29	7,9	2,57	1,27	4,96	0,55	5,28	3,43	1,30	19,35	228,57
1982	19,97	28,38	7,8	3,00	1,35	5,56	0,62	5,46	3,98	1,58	21,54	255,64
1983	21,99	29,27	7,9	3,30	1,49	6,08	0,69	6,08	4,36	1,75	23,74	279,96
1984	24,87	31,13	8,1	3,80	1,95	6,85	0,74	6,91	4,62	1,92	26,79	307,89
1985	27,33	32,78	8,1	4,04	2,09	7,63	0,82	7,73	5,03	2,08	29,42	337,22
1986	30,14	35,15	8,2	4,22	2,47	8,69	0,93	8,47	5,36	2,27	32,41	366,75
1987	30,13	33,59	8,0	3,58	2,07	8,82	0,79	9,27	5,60	2,43	32,56	377,88
1988	30,41	32,61	7,8	3,75	1,75	9,02	0,79	9,45	5,65	2,78	33,18	388,81
1989	32,98	33,68	8,2	4,20	1,93	9,84	0,81	10,43	5,77	3,09	36,07	403,89
1990	34,79	34,79	8,3	4,35	1,90	10,02	0,85	11,66	6,01	3,34	38,13	416,87
1991	36,06	34,40	8,3	4,44	1,94	10,64	0,87	12,13	6,04	3,56	39,62	432,63

Anm. Foreløbige tal for 1989, 1990 og 1991.

Kilde: Danmarks Statistiks Nationalregnskabsstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-3: recreational equipment and entertainment, current prices, 1990 prices, DKK bn.; 1: total; 2: total; 3: in per cent of total consumption expenditure; 4: radio and TV sets, etc.; 5: musical instruments, photo equipment,

boats; 6: sports and camping equipment; 7: repair of radio and TV sets, etc.; 8: entertainment, television licence, etc.; 9: books, newspapers and magazines; 10: education; 11: recreational equipment, entertainment, etc., total; 12: total private consumption expenditure.

Tabel 2.23

Samtlige husstandes specificerede udgifter til kultur og fritid 1976, 1981 og 1987

Expenditure on culture and leisure by all households 1976, 1981 and 1987

National- regnskabs- koder 1981	1976	1981	1987	1976	1981	1987
	1	2	3	4	5	6
	Årets priser, kr. pr. hushold			1990, kr. pr. hushold		
	64 703	103 172	150 284	173 003	163 765	169 048
71-73	5 927	7 924	11 592	15 848	12 578	13 039
71	3 060	3 758	5 104	8 182	5 965	5 741
<i>711</i>	<i>1 100</i>	<i>1 071</i>	<i>1 284</i>	<i>2 941</i>	<i>1 700</i>	<i>1 444</i>
7111	661	309	373	1 767	490	420
7112	304	482	504	813	765	567
7113	135	280	407	361	444	458
<i>712</i>	<i>565</i>	<i>648</i>	<i>481</i>	<i>1 511</i>	<i>1 029</i>	<i>541</i>
7121	115	149	86	307	237	97
712211	75	98	108	201	156	121
7122	375	401	287	1 003	637	323
<i>713</i>	<i>1 225</i>	<i>1 803</i>	<i>3 074</i>	<i>3 275</i>	<i>2 862</i>	<i>3 458</i>
7131	121	221	368	324	351	414
7132	129	184	378	345	292	425
7133	198	302	636	529	479	715
7134	57	89	93	152	141	105
7135	423	547	948	1 131	868	1 066
7136	211	393	556	564	624	625
7137-9	86	67	95	230	106	107
<i>714</i>	<i>170</i>	<i>236</i>	<i>265</i>	<i>455</i>	<i>375</i>	<i>298</i>
72	1 740	2 649	4 149	4 652	4 364	6 084
<i>721</i>	<i>641</i>	<i>867</i>	<i>1 272</i>	<i>1 714</i>	<i>1 376</i>	<i>1 431</i>
721111	63	103	236	168	163	265
721121	91	120	143	243	190	161
7212	127	211	243	340	335	273
7219	360	433	650	963	687	731
<i>722</i>	<i>1 099</i>	<i>1 782</i>	<i>2 877</i>	<i>2 939</i>	<i>2 829</i>	<i>3 236</i>
7221	329	491	556	880	779	625
722211	430	636	1 066	784	1 048	1 563
7222	56	175	498	102	278	560
7223	184	271	404	335	430	454
7229	100	209	353	182	332	397
73	1 127	1 517	2 339	2 054	2 408	2 631
7311	413	516	692	753	819	778
731211	470	637	976	856	1 011	1 098
731219	244	364	671	445	578	755

Kilde: Specificerede oplysninger fra forbrugsundersøgelserne.

TRANSLATION - Columns, 1-6: (current prices, DKK per household), (1990, DKK per household). - Rows, total consumption expenditure; 71-73: recreation and entertainment, total; 71: recreation, total; 711: radio and TV sets; 7111: radio sets; 7112: TV sets; 7113: tape recorders, video recorders and record players; 712: musical instruments, photographic equipment, etc.; 7121: photographic and optical equipment; 712211: musical instruments; 7122: boats, hobby tools, etc.; 713: sports, hunting and camping equipment; 7131: records, tapes; 7132: sports, hunting and camping; 7133: toys, games, etc.; 7134: photographic supplies; 7135: flowers and plants; 7136: pets

and pet food; 7137-9: Exercising equipment; 714: repairs of recreational equipment; 72: entertainment, expenditure on leisure activities, etc., total; 721: entertainment, total; 721111: concerts, theatres, circuses; 721121: cinemas; 7212: other places of public amusement; 7219: football pools and gambling; 722: other expenditure on leisure activities, total; 7221: expenditure on leisure activities; 722211: radio and television licence; 7223: photography, film developing, etc.; 7229: sports and hunting clubs, etc.; 73: books, newspapers, magazines, etc.; 7311: books including book clubs; 731211: newspapers; 731219: magazines, periodicals, etc.

Tabel 2.3 I Offentlige ansatte til kulturelle og kirkelige formål
Public sector staff employed for cultural and ecclesiastical purposes

	Offentlige ansatte i alt				Antal ansatte ved kulturelle og kirkelige formål					Andel af offentlige ansatte i alt i pct.		
	I alt	Stat	Kommuner og amter	Tilskudsområde	I alt	Stat	Kommuner og amter	Folkekirke	Danmarks Radio	I alt	Stat	Kommuner og amter
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1 000											
1980	888	214	562	112	24 566	2 707	11 984	6 299	3 576	2,8	1,3	2,1
1981	909	215	579	115	25 971	2 683	12 810	6 732	3 746	2,9	1,2	2,2
1982	944	226	599	119	26 921	2 920	13 512	6 797	3 692	2,9	1,3	2,3
1983	933	226	586	121	25 703	2 961	12 082	6 879	3 781	2,8	1,3	2,1
1984	933	223	587	122	26 102	3 000	12 225	6 889	3 988	2,8	1,3	2,1
1985	947	219	605	123	26 531	2 880	12 573	6 969	4 109	2,8	1,3	2,1
1986	941	212	602	127	26 412	2 707	12 606	7 078	4 021	2,8	1,3	2,1
1987	957	215	614	129	26 514	2 534	12 674	7 382	3 924	2,8	1,2	2,1
1988	951	212	609	130	26 728	2 665	12 456	7 577	4 030	2,8	1,3	2,0
1989	946	205	614	126	26 515	2 545	12 417	7 710	3 843	2,8	1,2	2,0
1990	950	201	620	128	26 073	2 360	12 037	7 825	3 851	2,7	1,2	1,9

Anm. Tabellen angiver antal beskæftigede personer, dog ekskl. personer med mindre end 8 timers beskæftigelse. Ansatte i tilskudsområdet omfatter ansatte ved virksomheder med tilknytning til det offentlige eller ved virksomheder, hvor mindst halvdelen af indtægterne hidrører fra det offentlige.

Kilde: Danmarks Statistiks personaletælling for den offentlige sektor.

TRANSLATION - Columns, 1-4: public employees, total; 1: total; 2: central government; 3: municipalities and counties; 4: grants; 5-9: number of employees for cultural and ecclesiastical purposes; 5: total; 6: central government; 7: municipalities and counties; 8: National Church; 9: Danmarks Radio; 10-12: total share of public employees in per cent; 10: total; 11: central government; 12: municipalities and counties.

Tabel 2.32 Beskæftigede ved blad- og forlagsvirksomhed samt forlystelser og kulturelle aktiviteter

Employment in publishing and printing and in recreational and cultural services

	Blad- og forlagsvirksomhed					Forlystelser og kulturelle aktiviteter i alt	Samtlige erhverv		
	I alt	Dagblade	Bog og kunstforlag	Ugeblade og magasiner	Announceblade og tidsskrifter		I alt	Heraf pct. andel i	
	1	2	3	4	5		6	7	8
	1 000 beskæftigede							pct. andel	
1980	18,3	13,1	1,4	1,8	2,0	18,0	2 441,9	0,7	0,7
1981	16,5	11,6	1,4	1,5	2,0	18,8	2 409,8	0,7	0,8
1982	17,3	12,3	1,4	1,6	2,0	19,3	2 420,6	0,7	0,8
1983	16,8	11,7	1,4	1,6	2,1	19,5	2 427,8	0,7	0,8
1984	17,2	11,6	1,5	1,9	2,2	19,7	2 469,7	0,7	0,8
1985	17,4	11,6	1,5	2,1	2,2	20,3	2 531,5	0,7	0,8
1986	17,9	11,7	1,7	2,1	2,4	21,1	2 597,9	0,7	0,8
1987	18,0	11,9	1,7	1,9	2,5	21,1	2 620,4	0,7	0,8
1988	17,9	11,8	1,8	1,9	2,4	21,2	2 604,8	0,7	0,8
1989	16,7	11,3	1,8	1,0	2,6	21,9	2 590,3	0,6	0,8
1990	16,7	11,5	1,7	1,0	2,5	22,0	2 577,4	0,6	0,9
1991	16,5	11,3	1,7	1,0	2,5	22,3	2 554,0	0,6	0,9

Anm. Omfatter antal beskæftigede i private erhverv uanset længden af den daglige arbejdstid. Foreløbige tal for 1990 og 1991.

Kilde: Danmarks Statistiks Nationalregnskabsstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-5: publishing and printing, (1 000 employees); 1: total; 2: daily newspapers; 3: book and art publishing; 4: weekly papers and magazines; 5: advertising papers and journals; 6: recreational and cultural activities; 7-9: all industries; 7: total; 8-9: percentage employment in, (percentage share); 8: publishing and printing; 9: recreational and cultural activities.

Tabel 2.33

Kunstnerorganisationer mv.

Artists' associations, etc.

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
	Antal medlemmer											
1. Dansk Kunstnerråd¹	9 648	11 088	10 624	11 089	11 042	12 993	13 973	13 769	14 156	20 356	20 878	
Aktive Autorer	20	20	28	20	20	20	20	20	20	20	5	5
Billedkunstnernes Forbund	720	724	780	795	814	872	920	920	950	965	950	
Dansk Forfatterforening	1 350	1 350	1 500	1 500	1 500	1 612	1 620	1 620	1 614	1 615	1 569	
Dansk Komponistforening	115	118	117	127	130	134	133	135	135	138	137	136
Danske Arkitekters Landsforbund	3 759	3 401	3 700	3 900	4 000	4 150	4 668	5 200	5 500	5 723	5 967	5 940
Danske Formgivere	582	612	612	595	600	800
Danske Jazz, Beat og Folkemusikautorer	132	141	165	263	335	350	343	350	350	342	369	397
Danske Kunsthåndværkeres Lands sammenslutning	300	310	310	320	320	325	350	350	350	283	350	267
Danske Landskabsarkitekter	251	251	252	254	287
Medieforbundet ²	1 569	1 707	1 800	1 632	1 800	1 396	1 478	1 493	1 493	1 424	1 464	1 437
Industrielle Designere i Danmark	93	100	110	125	138	150	155	170	170	190	212	218
Sammenslutningen af Danske Filminstruktører	40	42	45	45	54	50	64	64	85	100	127
Danske Tegnere	105	106	110	81	81	127	150	113	113	113	110	110
Danske Dramatikeres Forbund	186	207	215	244	253	268	309	312	316	323	323	318
Danske Populærautører	150	150	154	156	161	175	190	...	200	185	193
2. Fællesrådet for Udøvende Kunstnere	6 771	6 880	7 007	7 182	7 327	7 426	7 141	6 956	6 924	6 991	7 066	7 509
Dansk Artist Forbund	607	571	572	607	611	695	618	582	570	660	620	839
Dansk Kor Forbund	465	445	445	445	450	450	400	400	400	319	310	310
Dansk Musiker Forbund	4 912	4 965	5 067	5 208	5 400	5 399	5 184	5 015	4 988	5 002	5 100	5 262
Dansk Organist og Kantorsamfund	321	310	300	302	304	303	316	328	335	364	380	380
Dansk Solist Forbund	130	144	144	153	165	200	200	200	186	186	188
Foreningen Den Kgl. Ballet	86	79	104	101	98	100	103	101	101	100	100	100
Solistforeningen af 1921	380	380	375	375	311	314	320	330	330	360	370	430
3. Dansk Teaterforbund	1 310	1 375	1 460	1 566	1 691	1 791	2 271	2 349	2 033	2 009	1 958	1 975
Dansk Skuespillerforbund	850	877	884	942	986	1 023	1 321	1 323	1 145	1 121	1 091	1 137
Teaterteknikerforbundet	460	498	576	624	705	768	950	1 026	888	888	867	838
4. Sammenslutningen af Scenografer, Instruktører og Filmarbejdere	385	401	391	483	530	570	775	850	710	783	889	886
Filmarbejderforeningen	241	254	258	319	354	382	527	592	511	569	678	660
Foreningen af Danske Sceneinstruktører	86	87	72	97	102	105	134	131	107	109	102	103
Sammenslutningen af Danske Scenografer	58	60	61	67	74	83	114	127	92	105	109	123
5. Bibliotekarforbundet	3 259	3 460	3 870	3 994	4 119	4 256	4 732	4 823	4 908	4 923	4 852	4 821
6. Dansk Filmfotograførforbund	59	62	62	64	67	69	68	68	70	71	71	74
7. Dansk Journalistforbund³	3 837	4 041	4 270	4 434	5 210	5 251	5 447	5 756	6 325	6 598	6 819	6 989
8. Dansk Kapelmesterforening	75	73	71	71	71	75

¹ Inkl. medlemstallene for Dansk Skuespillerforbund, Filmarbejderforeningen, Forening af Danske Sceneinstruktører og Sammenslutning af Danske Scenografer, Dansk Musiker Forbund og Dansk Artist Forbund, som er tilsluttet Dansk Kunstnerråd, Dansk Musiker Forbund og Dansk Artist Forbund fra 1990.

² Medlemstallene omfatter kun de dele af forbundet, der er medlem af Dansk Kunstnerråd.

³ Ca. 10 pct. af Dansk Journalistforbund er medlem af pressefotograførforbundet og ca. 1 pct. er medlem af Danske Bladtegnere.

Kilde: Medlemsorganisationerne.

TRANSLATION - Columns, 1980-1991: number of members. - Rows, 1: Danish Council of Artists, Active Composers, Visual Artists' Guild, Danish Association of Authors, Danish Composers' Society, Federation of Danish Architects, Danish Designers,

Danish Society of Jazz, Rock and Folk Music Composers, Danish Arts and Craft Association, Federation of Danish Landscape Architects, Media Federation, Industrial Designers in Denmark, Federation of Danish Film Directors, Federation of Danish Designers, Danish Dramatists' Guild, Danish Songwriters Guild; 2: The Joint Council of Creative Artists, Danish Artists' Union, Danish Choir Association; Danish Musicians' Union, Danish Society of Organists, Danish Soloist Union, The Association The Royal Ballet, Soloist Association of 1921; 3: The Danish Theatre Association, Association of Actors in Denmark, Association of Theatrical Technicians in Denmark; 4: The Association of Scenographers, Directors and Film Workers, The Association of Filmworkers, The Association of Danish Stage Directors, The Association of Stage Designers; 5: Librarians' Association; 6: The Danish Council of Cameramen; 7: Danish Journalists' Union; 8: The Danish Association of Conductors.

Tabel 2.41 Kulturministeriets nettodrifudsudgifter til kunstnere og forfattere
The Ministry of Cultural Affairs' net operating expenditure on artists and authors

	I alt	I alt	Statens Kunsthund	Faste år- lige stats- ydelsler mv.	Biblioteks- afgifter	GL. Dok Pakhus	Charlot- tenborg	Andet
	1	2	3	4	5	6	7	8
	1990, mio. kr.		Årets priser, mio. kr.					
1986	159,8	129,2	25,9	8,7	87,0	1,7	2,6	3,3
1987	166,8	145,5	25,9	8,6	98,6	6,6	2,1	3,7
1988	168,8	156,0	28,0	8,7	107,1	5,4	2,7	4,1
1989	171,5	165,9	32,6	8,5	110,3	4,8	5,6	4,1
1990	170,0	170,0	33,4	8,4	114,3	4,5	4,9	4,5
1991 ¹	168,7	172,9	33,9	8,7	116,2	4,2	3,5	6,4

Anm. Amterne giver tilskud til billedkunst, billedformidling og billedindkøb på 2,9 mio. kr. i 1990. For kommunerne foreligger der ikke oplysninger om tilskud til kunstværker.

¹ Andet omfatter driftbevilling på 1,2 mio. kr. til Akademiet for de skønne kunster, 3,2 mio. kr. til udstillingsvirksomhed og 2 mio. kr. til litteraturpolitisk initiativer der bl.a. omfatter stipendier til oversættelse, arbejdslegater til yngre prosaforfattere, dramatikere og skønlitterære forfattere, støtte til kvalitetstegneserier, bogillustratorer og dansk lyrik. I 1992 var bevillingerne til litteraturpolitiske initiativer på 3 mio. kr.

Kilde: Statsregnskabet (1991 kontoplan).

TRANSLATION - Columns, 1: total, 1990, DKK mill.; 2-8: current prices, DKK mill.; 2: total; 3: the State Art Foundation; 4: fixed annual government grants, (current prices, DKK mill.); 5: library book royalties; 6: GL. Dok Pakhus; 7: Charlottenborg; 8: other.

Tabel 2.42 Statens Kunstfond
The State Art Foundation

	Finans- lovsbe- villing	Fondens udgifter i alt	Tilskud til:						Andre udgifter
			Billed- kunst	Littera- tur	Tone- kunst	Kunst- håndværk	Arki- tektur	Kunstneres efterladte	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	1 000 kr.								
1980	9 200	14 154	9 634	1 755	1 165	776	498	264	62
1981	9 200	8 193	3 975	1 510	939	516	162	264	827
1982	10 000	10 689	6 683	1 545	1 091	598	255	280	237
1983	16 500	21 196	13 866	3 008	1 804	1 131	671	323	393
1984	15 500	10 855	4 851	2 605	1 560	851	318	374	296
1985	20 500	22 621	13 777	3 204	2 022	1 904	1 054	528	132
1986	25 900	31 246	19 979	3 957	2 823	2 475	1 386	518	108
1987	25 945	18 402	6 695	3 968	2 790	2 284	1 245	516	904
1988	27 957	36 407	22 755	4 187	2 928	2 805	1 309	671	1 752
1989	32 630	37 544	19 722	4 441	3 715	3 123	3 142	648	2 753
1990	28 238	29 406	15 216	4 342	3 320	3 083	2 032	699	714
1991 ¹	29 000	30 146	17 632	4 346	3 317	2 669	1 967	700	- 485

¹ I andre udgifter er bl.a. inkluderet 2 581 000 kr. i restrådighed for finansåret 1991.
Kilde: Statens Kunstfond's beretninger.

TRANSLATION - Columns, 1-9: (DKK 1 000), 1: central government grants to the Fund; 2: total expenditure of the Fund; 3-8: Fund grants to: 3: visual arts; 4: literature; 5: music; 6: applied arts; 7: architecture; 8: surviving relatives to artists; 9: other expenditure.

Tabel 2.43

3-årige stipendier uddelt af Statens Kunstfond

Three-year grants allocated by the State Art Foundation

	3-årige stipendier i alt		Billedkunst		Litteratur		Tonekunst		Kunsthåndværk		Arkitektur	
	Beløb	Antal årsrater	Beløb	Antal årsrater	Beløb	Antal årsrater	Beløb	Antal årsrater	Beløb	Antal årsrater	Beløb	Antal årsrater
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1 000 kr.		1 000 kr.		1 000 kr.		1 000 kr.		1 000 kr.		1 000 kr.	
1980	1 680	...	600	...	600	...	300	...	120	...	60	...
1981	1 680	...	600	...	600	...	300	...	120	...	60	...
1982	1 900	28	680	10	680	11	320	4	140	2	80	1
1983	2 600	34	1 000	13	1 000	13	300	4	220	3	80	1
1984	2 720	34	1 040	13	1 120	14	320	4	160	2	80	1
1985	3 240	37	1 220	14	1 200	14	340	4	280	3	200	2
1986	4 280	40	1 500	14	1 360	13	540	5	440	4	440	4
1987	4 880	43	1 700	15	1 480	13	700	6	560	5	440	4
1988	7 080	53	2 850	21	1 980	15	750	6	960	7	540	4
1989	7 680	53	3 060	21	2 160	15	840	6	1 020	7	600	4
1990	7 950	54	3 300	22	2 100	15	900	6	1 050	7	600	4
1991	6 750	45	2 100	14	2 250	15	900	6	1 050	7	450	3

Kilde: Statens Kunstfond's beretninger.

TRANALATION - Columns, 1-2: three-year grants to; 3-4: visuel arts; 5-6: literature; 7-8: music; 9-10: applied arts; 11-12: architecture; 1,3,5,7,9 and 11: amount in DKK 1,000; 2,4,6,8,10 and 12: number of annual grants.

Tabel 2.44

Internationale og almenkulturelle formål

International and general cultural purposes

	International virksomhed	Kultur fonden	Tipsmidler: Almindelige kulturelle formål	Tipsmidler: Idebestemt ungdoms- arbejde	Andet
	1	2	3	4	5
	mio. kr.				
1986	13,5	•	13,2	35,1	5,7
1987	16,1	•	15,7	42,4	5,3
1988	17,6	•	16,6	45,2	6,0
1989	16,8	•	17,4	45,8	6,4
1990	17,2	15,0	22,7	58,5	6,4
1991	19,0	40,0	38,3	69,2	8,7

Kilde: Statsregnskaber (kontoplan 1991).

TRANSLATION - Columns, 1: international activities; 2: the Culture Fund; 3: allocation of football pool revenue for general cultural purposes; 4: allocation of football pool revenue for work among young people; 5: other.

Tabel 2.45 Kulturministeriets uddeling af tipsmidlerne til almene kulturelle formål

The Minister of Cultural Affairs/allocations of football revenue for general cultural purposes

Dansk Tipstjenestens regnskabsår 1/7-30/6	Uddelt beløb i alt ¹	Uddelt beløb i alt ¹	Musik	Litterære formål	Viden- skabelige formål	Kulturelle forening- er o.l.	Teater og film	Bildende kunst	Museer og arkiver	Tids- skrifter	Direkto- ratet for folkeop- lysning	Rådig- heds- beløb ²
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	1990, Årets priser, mio. kr.											
	mio. kr.											
1980/81	16 219	9 845	120	1 372	368	3 562	730	1 515	1 053	175	...	950
1981/82	16 205	11 050	274	1 273	681	2 253	1 997	2 010	1 326	286	...	950
1982/83	16 756	12 255	625	1 879	323	2 365	1 370	2 440	1 603	700	...	950
1983/84	17 264	13 186	300	2 532	217	2 228	1 717	3 015	1 527	700	...	950
1984/85	15 240	12 078	-	2 475	25	2 241	1 280	2 790	1 617	700	...	950
1985/86	16 276	13 156	40	1 950	150	3 056	2 008	2 435	1 667	700	...	1 150
1986/87	18 011	15 711	20	3 000	245	2 401	1 980	3 590	1 475	1 750	...	1 250
1987/88	17 950	16 591	-	3 245	1 460	2 176	1 860	3 435	1 390	1 750	...	1 275
1988/89	17 974	17 383	-	3 055	1 650	2 971	1 875	3 415	867	1 680	370	1 500
1989/90	22 687	22 687	-	3 935	1 175	3 976	2 873	4 868	760	2 000	400	2 700
1990/91	37 399	38 334	820	2 834	535	3 735	5 011	5 523	2 385	2 400	380	14 711

¹ Ekskl. administrationsudgifter.² Til forsøgsvirksomhed, undersøgelsesarbejde samt fremme af nye initiativer. I 1990/91 inkl. 7,3 mio. kr. til internationale formål.

Kilde: Kulturministeriets indstillinger til finansudvalget.

TRANSLATION - Column, 1: total allocations, 1990 prices DKK mill.; 2-12: Current prices, DKK mill.; 2: total allocations, DKK mill.; 3: music; 4: literature; 5: scientific purposes; 6: cultural societies, etc.; 7: theatres and films; 8: visual arts; 9: museums and archives; 10: periodicals; 11: Directorate for general education; 12: available sum.

Tabel 2.46 Kulturfonden

The Cultur Fund

	Bevilling efter formål				Finansiering af projekter			
	I alt	1990	1991	1992	I alt	1990	1991	1992
	1	2	3	4	5	6	7	8
	1 000 kr.							
1. Bevillinger i alt	95 514	13 580	37 577	44 357	182 665	86 348	65 537	30 781
2. Formål:								
Tværgående kulturinitiativer	56 870	7 746	20 806	28 318				
Nyformidling	29 972	4 584	13 866	11 522				
Ny skabende kunst	8 672	1 249	2 906	4 517				
3. Projektudgifter i alt					182 665	86 348	65 537	30 781
Kulturfondens tilskud ¹					50 809	25 413	17 987	7 408
Offentlige tilskud i øvrigt					46 036	21 536	15 511	8 989
Øvrige statslige tilskud ²					18 152	10 910	5 399	1 842
Kommunale tilskud					22 634	8 253	8 425	5 956
Amtslege tilskud					5 251	2 373	1 687	1 191
Projekters egne indtægter ³					42 836	22 917	13 479	6 440
Tilskud fra fonde ⁴					9 009	5 069	3 440	500
Tilskud fra private					13 375	5 285	5 570	2 520
Andet ⁵					12 907	3 302	6 273	3 332
Underskud					7 106	2 620	3 025	1 461
Antal projekter					587	205	251	131

Anm. Efter Kulturfondens vedtægter skal mindst 2/3 af de midler, som er afsat til Kulturfondens virksomhed anvendes til delfinansiering med indtil 50 pct. af projektets udgifter. Kulturfonden er en forsøgsordning i perioden 1990-93, hvor der i alt var afsat 130 mio. kr. I 1993 var der 23,4 mio. kr. til fordeling. Fordelingen af bevillinger efter formål er opgjort ved udgangen af 1992. Opgørelsen over finansieringen af projekter omfatter afsluttede projekter pr. 1/2 1993, hvor der er indkommet regnskaber. Ca. 3/5 af samtlige projekter er omfattet.

¹ Tilskuddene er henført til det år ansøgningerne er behandlet i. Det forklarer Kulturfondens tilskud i 1990 på 25 mio. kr., selvom der kun var 13,5 mio. kr. til fordeling.

² Omfatter bl.a. Teaterrådet, Statens Musikråd, Demokratifonden, Statens Kunstfond, Kulturministeriet, Vor fælles fremtid, Når mennesker mødes..., mv.

³ Omfatter udover entréindtægter også varesalg, deltagerbetaling, kontingenter mv.

⁴ Her medtages enkeltbidrag fra private fonde på 50 000 kr. og derover. Privat sponsorer under det beløb fremgår af Tilskud fra private.

⁵ F.eks. EF-tilskud, DR-honorar, renteindtægter mv.

Kilde: Materiale i Kulturfonden.

TRANSLATION - Columns, 1-4: allocations according to purpose, in DKK 1,000; 5-8: financing of the projects. - Rows, 1: total allocations; 2: purpose; cultural initiatives, new dissemination, new creative art; 3: total project expenditure; grants to the Culture Fund, other public grants, other central government grants, grants by the municipalities, grants by the counties, own revenue from projects, grants from funds, grants from private individuals, other, deficit, number of projects.

3. Ophavsret

3.1 Virksomheden

Organisationerne og økonomien

Ophavsretsorganisationerne – KODA, COPY-DAN, Gramex og NCB – spiller en væsentlig rolle i det kulturøkonomiske kredsløb, idet de sikrer ophavsmændene kompensation for udnyttelse af deres værker.

Det er kun en del af hele opretshavsretsøkonomien, der administreres af organisationerne; eksempelvis ligger den enkelte forfatters kontrakt med et forlag ikke i dette regi. Det typiske virkefelt for organisationerne er sikring af de økonomiske interesser, der knyttes til formidling, offentlig fremførelse, kopiering m.m. af kunstneriske frembringelser.

Bidrag til nationalprodukt

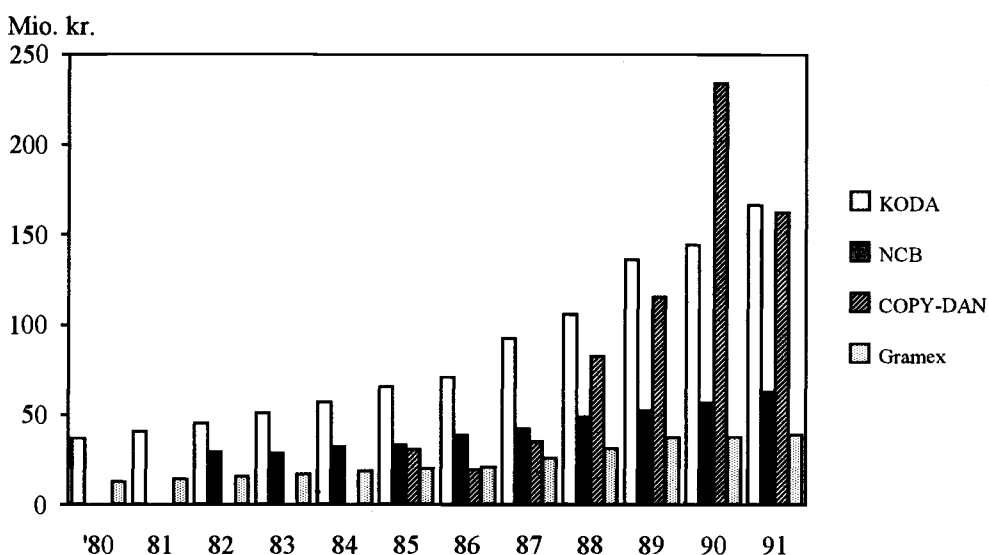
En finsk undersøgelse, der er offentliggjort i »Economic Importance of Copyright in Finland«, Helsinki 1992, anslår, at mellem 2 og 3 pct. af bruttonationalproduktet stammer fra copyright virksomhed, både produktion og distribution; omkring halvdelen stammer fra udgivelses- og trykkerivirksomhed. De danske organisationer har i 1991 samlede indtægter på op mod 400 mio. kr., hvilket er lige under 2 promille af bruttonationalproduktet på 833 mia. kr.

Vederlagenes kilder

I løbet af perioden er indtægterne steget fra ca. 100 til ca. 400 mio. kr. i 1990-priser, jf. tabel 3.1, 3.3, 3.4 og 3.6. Fig. 3.1 viser udviklingen for de enkelte organisationer.

Figur 3.1

Ophavsretsorganisationernes indtægter i årets priser

Kilde: Tabel 3.1, 3.3, 3.4 og 3.6.

Med 1980'ernes medieeksplosion opnår de kunstneriske produkter et nyt og større marked. De flere afsætningskanalerne øger omsætningen; især har kabel- og satellit-TV, TV2 og lokalradio- og TV bidraget hertil. Ca. 200 mio. kr. af organisationernes samlede indtægter i 1991 stammer herfra. Det kan nævnes, at hvor vederlag fra kabel-TV i 1986 udgjorde ca. 10 pct. af COPY-DAN's indtægter, udgør de i 1991 om mod 2/3. Den bratte stigning i 1990 i kabel-TV-indtægter skyldes »efterbetaling« fra tidligere år, jf. tabel 3.4.

Men mediekonkurrencen har også sine tabere. Gennem tiåret lukker stedse flere biografer, se kapitel 9. I 1980 stammede op mod 5 pct. af KODAs vederlag fra biograffilm mod kun ca. 0,2 pct. i 1991, jf. tabel 3.2.

Voksende vederlag til fordeling

Målt i 1990-priser udgjorde den samlede sum til viderefordeling i 1980 ca. 100 mio. kr., tilsvarende tal er i 1991 omkring 300 mio. kr. Gennem perioden er beløbet til fordeling til rettighedshaverne altså tredoblet, jf. tabellerne 3.1, 3.5, 3.7 og 3.9.

Vederlag til visse rettighedshavere

Organisationerne deler de opkrævede vederlag videre til rettighedshaverne, som kan være enkeltpersoner, sammenslutninger, bog- og musikforlag osv., der foreligger ingen samlet oversigt over den samlede fordeling til samtlige rettighedshavere. Tabellerne 3.8, 3.9, 3.10, 3.11 og 3.12 belyser derfor kun visse sider af hele fordelingen. Individuelle forfattere modtager typisk under 1000 kr., meget få over 10.000 kr. som kompensation for kopiering af deres værker. Inden for COPY-DANs rammer fordeltes i 1991 omkring 3 mio. kr. til billedkunstnere, hvoraf de allerfleste modtog mindre end 1000. kr. For Gramex' fordeling til danske, udøvende kunstnere gælder, at et minutivt mindretal modtager over 10.000 kr.

3.2 Lovgivning og organisationer**Loven fra 1961**

Ophavsretsloven (lov nr. 158 af 31. maj 1961) sikrer enhver, der frembringer et litterært eller kunstnerisk værk, eneretten til at mangfoldiggøre det, til at fremføre det offentligt og til at sprede eksemplarer af værket til almenheden; herved sikres de økonomisk udbytte af deres værker. Herfra gælder dog undtagelser, idet fremstilling af eksemplarer til privat brug i et vist omfang er tilladt uden ophavsmandens samtykke, ligesom man normalt frit kan citere fra en forfatters værk. Desuden er eneretten i visse tilfælde indskrænket af hensyn til vigtige samfundsinteresser, især når det gælder brugen af værker til undervisningsformål. I kraft af internationale aftaler, især Bernerkonventionen, er danske ophavsmand beskyttet i de fleste lande.

Ophavsretsloven indeholder også beskyttelsesregler for de udøvende kunstnere, dvs. dem der fremfører litterære og kunstneriske værker, fx sangere, musikere og skuespillere, når indspillede grammofonplader, kassettebånd eller videogrammer anvendes i radio og fjernsyn eller offentligt i erhvervsøjemed.

Da det i praksis ofte er umuligt for indehaveren af ophavsretten selv at varetage sine interesser gennem registrering af anvendelsen og opkrævning af vederlag herfor, benytter ophavsmændene i vid udstrækning organisationer til dette formål. Organisationerne formidler videregivelse af brugsrettigheder og fordeler efterfølgende de herfor opkrævede vederlag til ophavsmændene.

Fotografier er ikke omfattet af den almindelige ophavsretslov, men omfattet af lov nr. 157 af 31. maj 1961 om retten til fotografiske billeder med senere ændringer.

Ny lovrevision

Kulturministeriet nedsatte i maj 1976 et udvalg til revision af ophavsretslovgivningen med sigte på at fremkomme med forslag til de lovændringer, som måtte skønnes påkrævede, navnlig under hensyn til den teknologiske udvikling og øvrige samfundsudvikling siden lovens vedtagelse i 1961. Udvalget har i perioden 1981-90 afgivet i alt 8 betænkninger, senest betænkning nr. 1197/1990 om revision af ophavsretslovgivningen, som bl.a. indeholder et samlet lovudkast. Udvalgets betænkninger danner grundlag for et foreløbigt, departementalt udkast til en ny og moderniseret ophavsretslov, som i efteråret 1992 har været til høring hos en lang række organisationer mv. Lovudkastet, der skal afløse de gældende ophavsrets- og fotografilove fra 1961, er endvidere udarbejdet på grundlag af drøftelser med de ansvarlige departementer i de øvrige nordiske lande af hensyn til den nordiske retsenhed på området. Det forventes, at der bliver fremsat lovforslag i Folketinget i foråret 1993.

Ophavsretsloven er blevet ændret flere gange siden 1961. En del af disse ændringer bygger på forslag fra Ophavsretsudvalget. Der er i de seneste år gennemført følgende større ændringer af loven:

Loven fra 1985

Ophavsretsloven af 1961 blev ændret ved lov nr. 274 af 6. juni 1985, der med virkning fra 1. juli 1985 indførte nye aftalelicensbestemmelser vedrørende fotokopiering mv. i undervisningsvirksomhed, hvorefter skoler m.fl. får adgang til at fotokopiere mod indbetaling af et vederlag til en fælles organisation for ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere (COPY-DAN).

Samtidig fik antenneforeninger med mere end 25 tilslutninger ret til mod vederlag til COPY-DAN at fordele radio- og TV-udsendelser. Endvidere indførtes bestemmelse om, at udlejning af grammofonplader mv. kun må ske med ophavsmandens samtykke, ligesom beskyttelsestiden for indspillede grammofonplader ændredes fra 25 til 50 år.

Edb-programmer blev ved lov nr. 378 af 7. juni 1989 ligestillet med litterære værker, ligesom retten til privatkopiering blev indskrænket til en adgang til at fremstille reserve- og sikkerhedskopier. Der gennemførtes endvidere et forbud mod udlån og udlejning af edb-programmer. Endelig indførtes en bestemmelse om, at arbejdsgiveren har ophavsretten til edb-programmer, der er frembragt som led i et ansættelsesforhold.

Samtidig blev der gennemført en såkaldt følgeretsordning, hvorefter ophavsmanden har krav på 5 pct. af salgsprisen ved erhvervsmæssig videresalg af kunstværker.

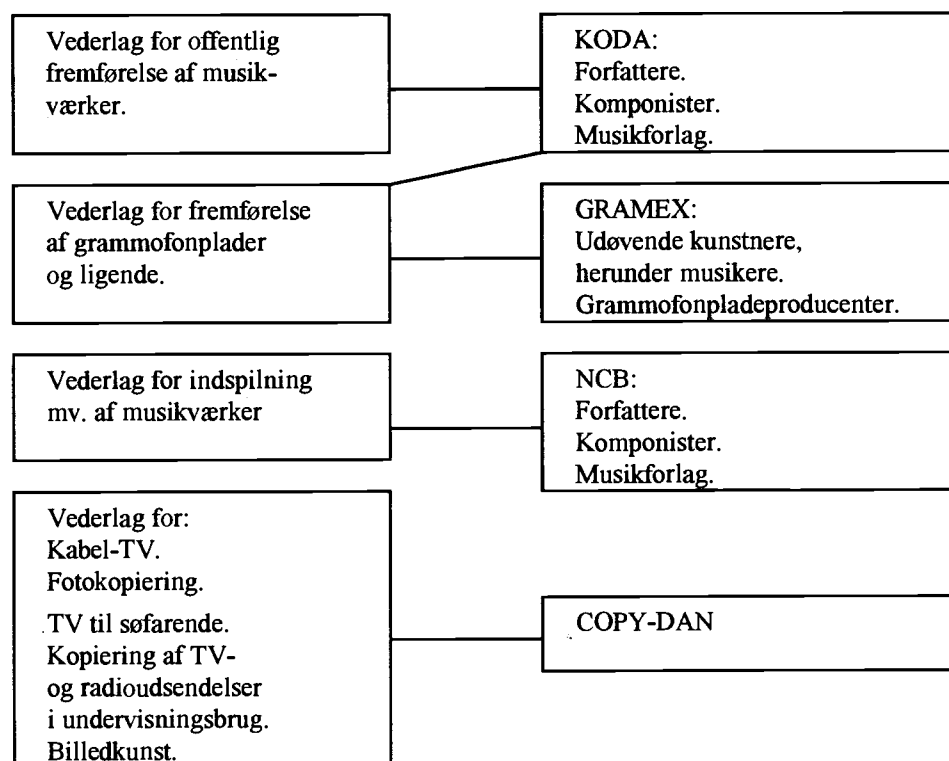
Vederlag for uindspillede bånd

Ved lov nr. 338 af 14. maj 1992 blev der gennemført en vederlagsordning for uindspillede lyd- og videobånd med ikrafttræden 1. januar 1993. Ordningen har til formål at yde ophavsmænd og udøvende kunstnere, producenter mv. økonomisk kompensation for brugen af deres værker og indspilninger i forbindelse med privat kopiering. Både følgerets- og blankbåndsvederlagsordningen administreres af COPY-DAN.

Den gældende ophavsretslov giver ikke ophavsmændene nogen mulighed for at modsætte sig, at deres bøger eller grammofonplader mv. udlånes gennem folkebibliotekerne, og den giver dem heller ikke noget krav på vederlag herfor. Imidlertid har man gennem folkebiblioteksloven siden 1946 sikret danske forfattere og oversættere et vederlag, den såkaldte biblioteksafgift, der er nærmere omtalt i kapitel 2 i afsnittet om støtte til kunstnere.

Organisationerne

Især når det gælder varetagelse af ophavsretten til musikværker, er der etableret organisationer til den praktiske varetagelse af disse rettigheder på ophavsmændenes vegne, fx KODA og Gramex. Især på musikområdet har ophavsmændene overdraget den praktiske varetagelse af deres rettigheder til en række organisationer, jf. følgende oversigt:

KODA

KODA (selskabet til forvaltning af internationale komponistrettigheder i Danmark) blev dannet i 1926 som en selvejende institution med den opgave at forvalte de opførelsesrettigheder, som efter ophavsretslovgivningen tilkommer danske og udenlandske komponister, tekstforfattere og musikforlæggere ved offentlig fremførelse af beskyttede musikværker indtil 50 år efter ophavsmandens død.

KODA har indgået aftaler med musikbrugere, fx Danmarks Radio, biografer, restaurationer, Tivoli, forretningsindehavere »butiksmusik« og arbejdsgivere »industrimusik«, således at disse til KODA indberetter de komponister, der er anvendt offentligt, og indbetaler vederlag herfor. KODA fordeler heraf vederlagene til registrerede rettighedshavere i Danmark samt via udenlandske søsterorganisationer til rettighedshavere i udlandet.

Ved lov nr. 40 af 14. februar 1935 om Det Kgl. Teater og oprettelsen af en kulturel fond indførtes krav om autorisation for at kunne opkræve musikafgifter på komponisters vegne og i medfør af lov nr. 174 af 13. april 1938 også på dramatikeres vegne. I henhold hertil har KODA (samt DRAMARET og KODA-DRAMATIK) fået undervisningsministeriets og siden kulturministeriets bevilling til med eneret at foretage opkrævningen. Til gengæld indbetaler KODA i 1992 5 pct. af de opkrævede danske musikvederlag til Den Kulturelle Fond.

Bestemmelserne om KODAs eneretsbevilling findes nu i lov nr. 409 af 13. juni 1990 om Den Kulturelle Fond og om visse bevillinger på ophavsretsområder.

Gramex

Gramex blev oprettet i 1963 som en forening godkendt af Kulturministeriet til forvaltning af de udøvende kunstneres og producenters krav på vederlag ved offentlig fremførelse af indspillede musikværker. Gramex blev oprettet, da ophavsretsloven af 1961 fastslog, at såvel fremstilleren som de udøvende kunstnere havde krav på vederlag, når gramfonoplader og lign. anvendes i radio og TV eller i erhvervsmæssig øjemed ved offentlig fremførelse. Ved opkrævningen af vederlag samarbejder Gramex normalt med KODA, idet der ved musikudøvelsen ved hjælp af fonogrammer skal betales til begge. Gramex fordeler herefter vederlagene til de medvirkende solister, kapelmestre og musikere samt gramfonpladeselskaber.

**Nordisk
Copyright
Bureau**

NCB (Nordisk Copyright Bureau) blev stiftet i 1915 på privat initiativ, men i 1936 overtaget som en selvejende institution af KODA og dens nordiske søsterorganisationer i Norge (TONO), Sverige (STIM) og Finland (TEOSTO). NCB varetager indspilningsrettighederne for komponister, tekstforfattere, arrangører og musikforlag over for producenterne i forbindelse med mekanisk reproduktion og salg af lydbærende medier (grammofonoplader, lydbånd, film og videogrammer).

Ophavsmændene anmelder deres værker til NCB, mens producenterne i de nordiske lande anmelder de benyttede værker, hvorefter NCB opkræver vederlag pr. fremstillet eller solgt eksemplar og fordeler dem til de ophavsmænd, der er impliceret i produktionen.

IFPI

IFPI (International Federation of Phonogram and Videogram Producers) er den internationale sammenslutning af producenter af fonogrammer og videogrammer, hvis danske afdeling repræsenterer branchen i bl.a. Gramex og NCB.

COPY-DAN

COPY-DAN varetager ophavsrettigheder for en bred vifte af rettighedshavere i Danmark. Organisationen har øget sine aktiviteter siden starten i 1985 og forvalter nu ophavsrettigheder for forskellige sektorer, herunder Kabel-TV, Kopi, Presse kopi, Billedkunst og Båndkopi.

Organisationen er opbygget med en politisk ledelse for hver sektor (sektorråd). Til sektorrådene er valgt repræsentanter fra rettighedshaverenes organisationer.

Repræsentanterne er valgt med 50 % fra autor/udøver-gruppen og 50 % fra producentgruppen. Fordeling af vederlag sker til rettighedshaverne efter fradrag af administrationsomkostninger. Fordelingen sker individuelt til rettighedshavere eller kollektivt til rettighedshavernes organisation. Fordelingsmåden sker forskelligt afhængig af sektorområde.

3.3 Kilder

De nævnte organisationer har leveret alle oplysninger.

Tabel 3.1 **KODAs indtægter og udgifter**

KODA: Revenue and expenditure

	Indtægter						Rente- indtægter mv.	Admini- strations- omkost- ninger mv.	Udgifter			Rest til fordeling 1990 priser	Rest til fordeling årets priser
	Musikvederlag								Afgregning				
	I alt 1990 priser	I alt årets priser	Danmark	Færøerne og Grønland	Kabel	Udlandet			Til Den Kulturelle Fond	Til natio- nale formål	Uden- landske musik- vederlag		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	mio. kr.												
1980	67,2	36,9	33,2	0,2	•	3,5	5,5	8,1	3,3	2,7	3,5	45,2	24,8
1981	67,4	40,9	36,5	0,2	•	4,2	6,3	9,3	3,7	3,0	4,2	44,5	27,0
1982	66,7	45,5	40,4	0,2	•	4,9	7,3	10,9	4,0	3,3	4,9	43,6	29,7
1983	70,0	51,2	45,6	0,4	•	5,2	7,2	11,6	4,6	3,7	5,2	45,5	33,3
1984	74,9	57,2	51,9	0,4	•	4,9	7,1	13,2	5,2	4,1	4,9	48,3	36,9
1985	82,5	65,4	58,5	0,6	•	6,3	9,5	14,6	5,8	4,8	6,3	54,8	43,4
1986	87,7	70,9	65,1	0,5	•	5,3	8,8	17,2	6,5	5,1	5,3	56,4	45,6
1987	105,9	92,4	86,5	0,8	•	5,1	12,9	22,0	7,8	7,0	5,1	72,7	63,4
1988	114,5	105,8	98,0	1,0	1,5	5,3	14,5	22,7	7,9	8,4	5,3	82,2	76,0
1989	140,8	136,2	107,7	1,6	20,2	6,7	13,7	27,1	7,6	10,3	6,7	101,5	98,2
1990	144,4	144,4	117,5	1,8	18,5	6,6	19,2	28,2	7,1	11,7	6,6	110,0	110,0
1991	162,0	166,1	123,7	2,1	32,5	7,8	18,9	30,0	6,2	13,3	7,8	124,6	127,7

Anm. Indtægter fra kabel-TV er overført fra COPY-DAN.

Kilde: KODA.

TRANSLATION - Columns, 1-7: revenue; 1-6: royalties on music; 1: total, 1990 prices; 2: total, current prices; 3: Denmark; 4: Faroe Islands and Greenland; 5: cable TV; 6:

foreign countries; 7: interest received; 8-11: expenditure; 8: administration, etc.; 9-11: settlement of accounts; 9: the Cultural Fund; 10: national purposes; 11: royalties on foreign music; 12: for distribution among Danish composers etc., 1990 prices; 13: for distribution among Danish composers etc., current prices.

Tabel 3.2 **KODAs danske musikvederlag**

KODA: Royalties on Danish music

	Radio og TV						Koncerter	Biograf- film	Restau- ratorer	Bag- grunds- musik	Enkelt- stående arrange- menter	I alt 1990 priser	I alt årets priser
	I alt 1990 priser	I alt årets priser	DR	TV2	Lokal- radio og TV	Satellit TV							
	1	2	3	4	5	6							
	mio. kr.												
1980	34,4	18,9	18,9	•	•	•	2,0	1,5	6,1	1,8	2,9	60,5	33,2
1981	33,9	20,6	20,6	•	•	•	2,3	2,0	6,7	1,8	3,0	60,0	36,4
1982	33,3	22,7	22,7	•	•	•	3,0	1,5	7,0	2,1	4,0	59,1	40,3
1983	35,4	25,9	25,9	•	•	•	3,4	1,5	7,9	2,5	4,5	62,5	45,7
1984	38,8	29,6	29,2	•	0,4	•	4,1	1,6	8,6	3,0	4,9	67,8	51,8
1985	40,8	32,3	30,9	•	1,4	•	4,5	1,5	9,9	4,6	5,7	73,8	58,5
1986	43,9	35,5	32,9	•	2,6	•	4,7	2,3	10,8	5,6	6,2	80,5	65,1
1987	54,6	47,6	35,1	•	11,9	0,6	5,1	2,7	17,2	7,1	6,9	99,3	86,6
1988	61,0	56,4	38,7	0,6	15,4	1,7	6,0	2,1	19,5	7,8	6,2	106,0	98,0
1989	66,0	63,8	37,9	6,2	15,9	3,8	7,5	2,5	19,2	8,6	6,1	111,4	107,7
1990	69,4	69,4	41,7	7,4	15,0	5,3	7,2	2,7	20,9	10,5	6,8	117,5	117,5
1991	71,8	73,6	41,1	9,2	17,5	5,8	7,6	2,7	21,7	11,1	7,0	120,7	123,7

Kilde: KODA.

TRANSLATION - Columns, 1-6: radio and TV, 1: total, 1990 prices; 2: total, current prices; 3: the Danish broadcasting corporation 4: TV2, 5: local radio and television

stations; 6: satellite TV; 7: concerts; 8: films shown in cinemas; 9: restaurant keepers; 10: background music; 11: single arrangements; 12: total, 1990 prices; 13: total, current prices.

Tabel 3.3

NCB: Indtægter i Danmark

Nordic Copyright Bureau: Revenue in Denmark

	Indkasseret i alt 1990 priser	Indkasseret i alt årets priser	Indkasseret af NCB	Indkasseret af søster- selskaber ¹
	1	2	3	4
	mio. kr.			
1982	43,3	29,5	20,7	8,8
1983	39,6	29,0	21,2	7,8
1984	42,3	32,3	24,4	7,9
1985	42,1	33,4	25,6	7,8
1986	48,0	38,8	29,9	8,9
1987	48,5	42,3	33,5	8,8
1988	53,1	49,1	37,6	11,5
1989	54,4	52,6	41,7	10,9
1990	56,9	56,9	38,2	18,1
1991	61,3	62,8	40,8	22,6

Anm. Indtægterne omfatter vederlag pr. fremstillet eller solgt eksemplar af plade, bånd CD'er, film og videogrammer.

¹ Fra 1982 til 1990 er beløb skønnede.

Kilde: Nordisk Copyright Bureau.

TRANSLATION - Column, 1: total collected, 1990 prices; 2: total collected, current prices 3: collected by NCB; 4: collected by affiliated companies.

Tabel 3.4

COPY-DANs indtægter og udgifter

COPY-DAN: Revenue and expenditure

	Indtægter								Renteind- tægter	Udgifter 1990 priser	Udgifter årets priser
	Vederlag fra Danmark										
	I alt 1990 priser	I alt årets priser	Kopi- sektoren	TV til søfarende	§17-kopier	Kabel-TV	Pressekopi	Billedkunst			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	1 000 kr.										
1985	39 149	31 025	28 389	635	2 000	•	•	•	3 309	5 012	3 972
1986	24 111	19 489	13 378	661	2 563	2 136	•	750	2 779	12 546	10 141
1987	40 465	35 298	12 938	618	3 197	18 011	95	438	2 581	14 241	12 422
1988	89 226	82 471	30 305	558	3 568	47 491	339	211	4 989	12 986	12 003
1989	119 394	115 466	25 720	638	3 441	83 694	631	1 342	9 138	17 542	16 965
1990	234 294 ¹	234 294 ¹	36 880	673	5 366	187 830	912	2 262	9 505	19 497	19 497
1991	158 476	162 438	38 264	792	3 004	106 929	6 543	6 907	5 717	18 320	18 778

¹ Incl. salær vedr. boligselskabssag for kabel-TV-sektoren (370.476 kr.).

Kilde: COPY-DAN.

TRANSLATION - Columns, 1-9: revenue, DKK 1 000; 1-8: royalties from Denmark; 1: total, 1990 prices; 2: total, current prices 3: the copy sector; 4: TV broadcasting to sailors; 5: copies under section 17; 6: cable TV; 7: press copies; 8: visual arts; 9: interest received; 10: expenditure, 1990 prices; 11: expenditure, current prices.

Tabel 3.5

COPY-DAN: Vederlag udbetalt til rettighedshaverne

COPY-DAN: Royalties paid to licensees

	I alt 1990 priser	I alt årets priser	Kopi- sektoren	TV til søfarende	§17-kopier	Kabel-TV	Pressekopi	Billedkunst
	1	2	3	4	5	6	7	8
		1 000 kr.						
1985	38 312	30 362	28 222	662	1 478	•	•	•
1986	15 003	12 127	10 014	686	1 991	1 213	•	649
1987	29 184	25 457	10 153	584	2 792	11 579	17	333
1988	81 636	75 456	26 567	549	3 295	44 785	208	53
1989	111 301	107 639	21 083	630	2 643	81 946	520	817
1990	224 303	224 303	30 451	728	4 265	187 036	743	1 080
1991	145 733	149 377	31 150	732	1 735	104 230	6 046	5 484

Kilde: COPY-DAN.

TRANSLATION - Columns, 1-8: DKK 1 000; 1: total, 1990 prices; 2: total, current prices; 3: the copy sector; 4: TV broadcasting to sailors; 5: copies under section 17; 6: cable TV; 7: press copies; 8: visual arts.

Tabel 3.6

Gramex' indtægter

GRAMEX: Revenue

	Spilletider i Danmarks Radio			Indtægter							
	Samlet spilletid	Heraf beskyttet musik		Radio og TV				Øvrige offentlige fremførelser	Udlandet inkl. Færøerne og Grønland ¹	I alt ekskl. renter, 1990 priser	I alt ekskl. renter, årets priser
		I alt	Heraf danske indspilninger	I alt	DR	TV2	Lokal radio, TV				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1 000 min.			1 000 kr.							
1980	387	210	99	10 423	10 423	•	•	2 268	259	23 597	12 950
1981	392	216	102	11 553	11 553	•	•	2 384	305	23 463	14 242
1982	384	215	97	12 725	12 725	•	•	2 569	357	22 952	15 651
1983	394	222	102	13 837	13 837	•	•	2 932	362	23 422	17 131
1984	406	232	106	14 751	14 751	•	•	3 618	387	24 556	18 756
1985	428	248	117	15 214	15 214	•	•	4 743	393	25 678	20 350
1986	432	254	98	15 663	15 663	•	•	5 071	438	26 193	21 172
1987	449	270	102	18 626	17 039	•	1 587	6 956	374	29 756	25 956
1988	514	333	107	23 202	18 992	79	4 131	7 675	369	33 805	31 246
1989	616	404	117	28 679	22 518	462	5 699	8 182	356	38 483	37 217
1990	612	394	129	28 113	21 185	294	6 634	9 064	417	37 594	37 594
1991	637	406	135	29 322	22 243	444	6 635	9 409	503	38 277	39 234

¹ Gælder alene udøvende kunstnere, idet fonogramfremstillernes indtægter fra udlandet afregnes gennem grammofonsekskaberne eller direkte.

Kilde: Gramex.

TRANSLATION - Columns, 1-3: playing time, the Danish broadcasting corporation; 1: total playing time, minutes; 2-3: of which protected music; 2: total; 3: of which Danish

recordings; 4-11: revenue; DKK 1 000; 4-7: radio and TV; 4: total; 5: Danish broadcasting corporation; 6: TV2 7: local radio and TV stations; 8: other public playing in Denmark; 9: foreign countries including the Faroe Islands and Greenland; 10: total, excluding interest, 1990 prices; 11: total, excluding interest, current prices.

Tabel 3.7

Gramex' udgifter

GRAMEX: Expenditure

	Omkostninger	Til udøvende kunstnere				Til fonogramfremstilling			
		Til disposition for året ¹	Reserveret fra året før	Udbetalt 1990 priser	Udbetalt årets priser	Til disposition for året ¹	Reserveret fra året før	Udbetalt 1990 priser	Udbetalt årets priser
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	1 000 kr.								
1980	2 027	7 047	12 566	10 297	5 651	5 890	3 357	9 984	5 479
1981	2 370	7 747	13 962	10 432	6 332	6 287	3 769	9 498	5 765
1982	2 580	8 758	15 377	8 859	6 041	6 903	4 291	8 927	6 087
1983	2 853	8 628	18 095	9 212	6 738	7 933	5 108	9 676	7 077
1984	3 283	9 241	19 985	9 153	6 991	8 561	5 963	9 950	7 600
1985	3 032	11 033	22 234	9 628	7 630 ²	9 680	6 925	10 890	8 630
1986	3 269	11 277	25 637	12 537	10 134	9 986	7 974	11 567	9 350
1987	4 470	13 200	26 781	11 505	10 036	11 978	8 610	12 762	11 132
1988	4 979	15 635	29 944	13 275	12 270	14 615	9 456	12 732	11 768
1989	5 918	18 256	33 310	13 380	12 940	17 436	12 302	14 288	13 818
1990	6 374	19 326	38 626	15 557	15 557	17 785	15 919	18 992	18 992
1991	6 381	20 219	42 395	14 670	15 037	18 202	14 713	19 619	20 109

¹ Inkl. renter.

² Visse umiddelbart ufordelige vederlag er henlagt til fordeling via kunstnerorganisationerne de udgør højst en tredjedel af det samlede fordelingsbeløb.

Kilde: Gramex.

TRANSLATION - Column, 1: expenditure, DKK 1 000; 2-5: to performing artists; 2: at disposal for the year; 3: reserved from previous year; 4: amounts paid, 1990 prices; 5: amounts paid, current prices; 6-9: to phonogram manufacturers; 6: at disposal for the year; 7: reserved from previous year; 8: amounts paid, 1990 prices; 9: amounts paid, current prices.

Tabel 3.8**KODA: Vederlag fordelt til danske KODA medlemmer efter vederlagets størrelse**

KODA: Royalties distributed among Danish KODA members, by size of royalties

Beløbsintervaller i kr.	1989 Autormedlemmer			1990 Autormedlemmer			1991 Autormedlemmer			1992 Autormedlemmer		
	I alt	Ordinære	Til-sluttede	I alt	Ordinære	Til-sluttede	I alt	Ordinære	Til-sluttede	I alt	Ordinære	Til-sluttede
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I alt	3 839	742	3 097	5 635	804	4 831	6 097	833	5 264	6 314	780	5 534
0- 1 000 kr.	1 812	141	1 671	3 077	150	2 927	3 513	174	3 339	3 635	191	3 444
1 000- 5 000 kr.	1 084	176	908	1 266	166	1 100	1 351	167	1 184	1 488	172	1 316
5 000- 10 000 kr.	349	101	248	527	98	429	437	101	336	466	116	350
10 000- 30 000 kr.	372	157	215	446	167	279	478	172	306	491	169	322
30 000- 50 000 kr.	87	59	28	132	79	53	114	68	46	57	-	57
50 000- 75 000 kr.	67	57	10	73	56	17	82	57	25	80	58	22
75 000-150 000 kr.	50	35	15	74	55	19	74	53	21	66	48	18
150 000-250 000 kr. ¹	14	12	2	26	20	6	33	27	6	31	26	5
250 000 kr. og derover	4	4	-	14	13	1	15	14	1	.	.	.

Anm. Omfatter indtjening inden for alle områder, f.eks. udlandet, kabel- og satellit-spredning.

¹ For 1992 er intervallet 150.000 kr. og derover.

Kilde: KODA.

TRANSLATION - Columns, 1-12: authors; 1, 4, 7 and 10: total, 2, 5, 8 and 11: ordinary; 3, 6, 9 and 12: affiliated. - Rows, amounts.

Tabel 3.9**NCB: Vederlag til medlemmer efter vederlagets størrelse, 1992**

Nordic Copyright Bureau: Royalties paid to members, by size of royalties

	Medlemmer		
	I alt	Autorer	Forlag
	1	2	3
I alt.	2 304	2 159	145
0- 1 000 kr.	1 275	1 226	49
1 001- 5 000 kr.	572	536	36
5 001- 10 000 kr.	167	147	20
10 001- 30 000 kr.	150	134	16
30 001- 50 000 kr.	61	55	6
50 001- 75 000 kr.	23	20	3
75 001-150 000 kr.	21	16	5
150 001 kr. og derover	35	25	10

Anm. Omfatter indtjening inden for alle områder, fx udlandet, kabel- og satellit-spredning.

Kilde: Nordisk Copyright Bureau.

TRANSLATION - Columns, 1-3: members; 1: total, 2: authors; 3: publishing firms. - Rows, amounts.

Tabel 3.10**COPY-DAN: Fordelte vederlag i kopisektoren efter vederlagets størrelse, 1990**

COPY-DAN: Distribution of royalties in the copy sector, by size of royalties, 1990

	Forfattere mv.		Udgivere	
	1			2
	antal rettighedshavere			
I alt	5 298		949	
0- 1 000 kr.	3 500 ¹		450	
1 000- 5 000 kr.	1 437		304	
5 000-10 000 kr.	196		82	
10 000 kr. og derover	165		113 ²	

¹ Tallet er skønnet.² 20 udgivere modtager vederlag over 100 000 kr.

Kilde: COPY-DAN.

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of licensees; 1: authors, etc. 2: publishers. - Rows, amounts.

Tabel 3.11

COPY-DAN: Individuel fordeling af følgeretsvederlag til billedkunstnere

COPY-DAN: Individual distribution of royalties to painters

	1990 ¹		1991	
	Fordelte beløb 1	Antal billedkunstnere 2	Fordelte beløb 3	Antal billedkunstnere 4
	kr.		kr.	
I alt	940 857	298	2 815 308	387
0- 9 999 kr.	316 581	275	393 291	343
10 000-24 999 kr.	177 160	13	336 888	20
25 000-49 999 kr.	301 286	8	215 105	6
50 000 kr. og derover.	145 830	2	935 012	9
50 000-74 999 kr.	360 948	6
75 000 kr. og derover.	574 064	3

Anm. Opgørelsen omfatter vederlag fra erhvervsmæssigt vidersalg af beskyttede billedværker-5 pct. af salgsprisen. Ordningen trådte i kraft 1. juli 1990.
¹ Omfatter kun tal fra 1. juli til 31. december 1990.

Kilde: COPY-DAN.
 TRANSLATION - Columns, 1 and 3: amounts distributed; 2 and 4: number of painters.
 - Rows, amounts.

Tabel 3.12

Gramex: Dansk fordeling af vederlag til udøvende kunstnere efter vederlagets størrelse

Gramex: Danish distribution of royalties to performing artists, by size of royalties

	1989			1990			1991		
	I alt 1	Danske 2	Udenlandske 3	I alt 4	Danske 5	Udenlandske 6	I alt 7	Danske 8	Udenlandske 9
	antal kunstnere								
I alt	17 303	6 561	10 742	17 961	6 741	11 220	17 269	7 038	10 231
0- 1 000 kr.	15 131	5 549	9 582	15 717	5 761	9 956	14 982	5 997	8 985
1 000- 3 000 kr.	1 323	576	747	1 370	549	821	1 363	579	784
3 000- 5 000 kr.	368	177	191	347	164	183	393	177	216
5 000-10 000 kr.	280	155	125	314	157	157	309	158	151
10 000-15 000 kr.	86	47	39	105	58	47	96	54	42
15 000-20 000 kr.	52	31	21	44	24	20	45	31	14
20 000-30 000 kr.	29	15	14	30	16	14	44	32	12
30 000 og derover.	34	11	23	34	12	22	37	10	27

Kilde: Gramex.

TRANSLATION - Columns, 1-9: number of artists; 1, 4 and 7: total; 2, 5 and 8: Danish; 3, 6, 9: foreign artists. Rows, amounts.

4. Kulturuddannelser

4.1 Virksomheden

Uddannelserne

Afsnittet omfatter de uddannelser, der ligger i Kulturministeriets regi samt journalistuddannelsen, der hører under Undervisningsministeriet. Videre omtales de kommunale musikskoler, hvis virke retter sig mod børn og unge. Yderligere bringes opgørelser af studerende ved kirkemusikskolerne, der hører under Kirkeministeriet.

Arkitektskolernes og visse af musikkonservatoriernes og billedkunstskolernes uddannelser er lange videregående, dvs. varer 5–7 år; de øvrige institutioner har typisk korte og mellemlange videregående uddannelser på under 5 år.

Der bringes opgørelser af elevbestand, -afgang med eksamen og -tilgang på de enkelte institutioner og uddannelser. Økonomien belyses ved oversigt over statens nettodriftudgifter.

Som noget nyt bringes opgørelser af de studerende ved Folkekirkens Kirkemusikskoler i Løgumkloster og Vestervig, hvor undervisningen påbegyndtes henholdsvis 1979 og 1980. Da Danmarks Statistiks opgørelser ikke omfatter disse institutioner, indgår pågældende studerende ikke i den samlede opgørelse af uddannelsessøgende i tabel 4.1; de tre skoler – fra januar 1992 oprettes en ny på Sjælland gennem fusionering af Løgumklosters og Vestervigs hidtidige afdelinger øst for Storebælt – tilbyder uddannelse i bl.a. klokkespil, korledelse, sang og orgelspil for omkring 700 studerende, jf. tabel 14.15 og 14.16.

En enkelt ny institution har set dagens lys i perioden, nemlig Rytmask Musikkonservatorium, hvor de første studerende begyndte uddannelsen i 1986.

På biblioteksområdet startede i 1989 uddannelsen i biblioteks- og informationsvidenskab, der har afløst uddannelserne til folkebibliotekar og forsknings- og fagbibliotekar.

Ved musikkonservatorierne er uddannelserne blevet omstruktureret; forskole-, hovedskole- og pædagoguddannelserne er afløst af en række pædagogiske uddannelser på forskellige niveauer og af hovedfagsuddannelser.

De studerende

I 1980 var ca. 5.400 studerende indskrevet ved kulturuddannelserne; i 1991 var bestanden på omkring 700 færre studerende, dvs. et fald på ca. 13 pct., der bl.a. skyldes en kraftig nedgang på arkitektskolerne; deres bestand, der udgør op mod en tredjedel af samtlige studerende, er på de ti år faldet med omkring en tredjedel, jf. tabel 4.1.

Tilgang

Behovet og interessen for uddannelserne viser sig i hvor mange studerende, der påbegynder den. Hvert år gennem perioden begynder 900–1200 studerende på en af uddannelserne. Mønstret ændrer sig markant gennem årene. I 1980 tegnede biblioteks- og arkitektskolerne sig for mere end to tredjedele af årets tilgang og musikkonservatorierne og journalsthøjskolen sig for hver omkring en sjettedel. I 1991 optages kun godt halvdelen af de ca. 1100 nye kulturuddannelsessøgende på biblioteks- og arkitektuddannelserne, mens en femtedel af årgangen starter på journalsthøjskolen. Omkring hver tiende begynder på enten teater-, film- eller billedkunstuddannelser, hvilket er en fordobling i forhold til 1980, jf. tabel 4.1, 4.3, 4.6, 4.8, 4.9, 4.11 og 4.12.

Afgang

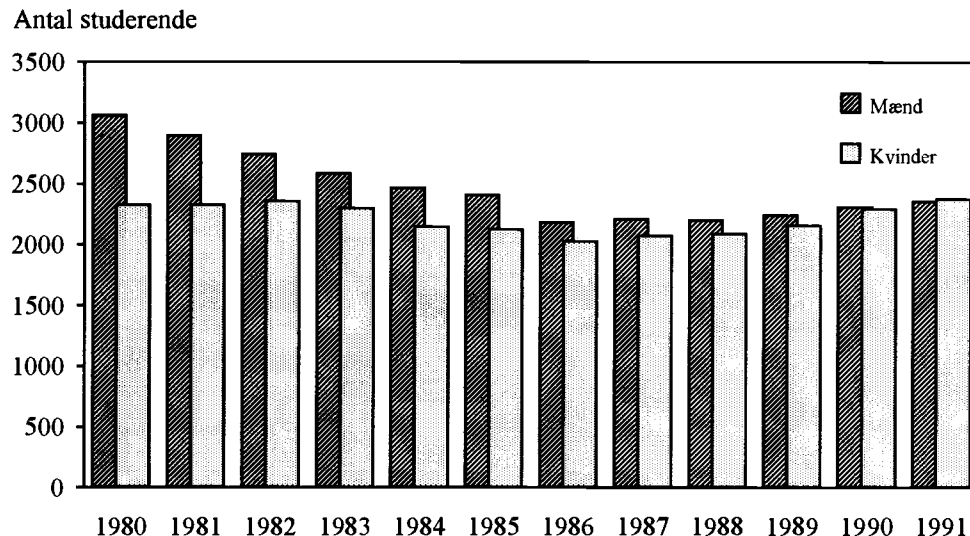
Hvert år fuldfører mellem 650 og 900 studerende en kulturuddannelse; i 1980 kom omkring to tredjedele af dimittenderne fra arkitekt- og biblioteksskolerne, i 1991 gælder det under halvdelen. Afgangen fra journalsthøjskolen er steget mærkbart, fra ca. en sjettedel i 1980 til over en fjerdedel af alle eksaminer i 1991, jf. tabel 4.1, 4.3, 4.11 og 4.12.

Kvindeandel

Kvindeandelen af de indskrevne studerende er i perioden steget fra 43 pct. til 50 pct. I 1980 var det kun ved biblioteksuddannelserne, at kvinderne var i flertal, det gælder nu også ved konservator- og teaterskolerne. Og op mod halvdelen af bestanden ved journalist-, arkitektskoler og musikkonservatorier er idag kvinder, jf. tabel 4.1, 4.3, 4.6, 4.9, 4.11 og 4.12. Figur 4.1 viser udviklingen gennem perioden.

Figur 4.1

Samtlige studerende fordelt på køn

Kilde: Tabel 4.1.

Økonomien

Det koster rundt regnet 400 mio. kr. årligt at drive kulturuddannelserne; udgifterne steg op gennem 1980'erne for derefter at falde i begyndelsen af 1990'erne; udgiftsniveauet i 1991 er næsten det samme som i 1980 målt i 1990-priser. De enkelte uddannelsers del af den samlede udgift er ligeledes omtrent den samme i 1991 og 1980. Journalisthøjskolen og Filmskolen øger dog deres part med ca. 50 pct. fra 1980 til 1991, og Kunstakademiets skolers andel falder kraftigt, jf. tabel 4.13. Denne tabel omfatter ikke kirkemusikskolerne og de kommunale musikskoler.

Omkostningerne til uddannelserne udgør mindre end en tiendedel af de offentlige kulturudgifter, der er på ca. 5 mia. kr. i 1991 i 1990-priser, jf. kapitel 2.

4.2 Lovgivning

Danmarks Biblioteksskole

I henhold til lov nr. 207 af 22. maj 1985 har Danmarks Biblioteksskole til opgave at give uddannelse og udføre forsknings- og udviklingsarbejde indenfor biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet. Biblioteksskolen, der har afdelinger i København og Aalborg, udbyder en 4-årig grunduddannelse til bibliotekar og en 2-årig overbygningsuddannelse til cand.scient.bibl. Skolen varetager endvidere dele af forskningsbibliotekar- og biblioteksassistentuddannelserne, samt en omfattende efteruddannelsesvirksomhed.

Teateruddannelserne

I henhold til teaterloven (lov nr. 408 af 13. juni 1990) har Statens Teaterskole til opgave at uddanne skuespillere, instruktører og scenografer. Alle uddannelserne er 4-årige og finder sted i København.

Skuespillerskolerne i Århus og Odense drives med tilknytning til landsdelsscenerne og modtager tilskud fra staten og amtskommuner til en 4-årig skuespilleruddannelse.

Den Danske Filmskole

I medfør af lov nr. 218 af 5. april 1989 varetager Den Danske Filmskole uddannelser indenfor film, TV- og videoproduktion. Skolen udbyder 4-årige uddannelser i instruktion, fotografering, klipping, lydoptagelse og produktion, en 2-årig uddannelse inden for animation, samt en manuskriptuddannelse på 1,5 år. Skolen afholder endvidere efteruddannelse og seminarer.

Musikkonservatorierne

Den højere uddannelse i musik og bidrag til fremme af den almene musik kultur i Danmark varetages af 6 musikkonservatorier og Center for Rytmisk Musik og Bevægelse. Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i København blev overtaget af staten ved lov nr. 275 af 9. juni 1948. Det Jyske Musikkonservatorium i Århus blev overtaget af staten ved lov nr. 219 af 31. maj 1963. Vesjysk og Nordjysk Musikkonservatorium og Det Fynske Musikkonservatorium blev overtaget af staten ved lov nr. 111 af 29. marts 1972. Det Rytmiske Musikkonservatorium i København startede i 1986 ved aktstykke 400 af 1. august 1984. Center for Rytmisk Musik og Bevægelse startede som forsøgsuddannelse i 1988. Uddannelsen er blevet permanent fra finansåret 1992. Centeret er en selvejende institution med tilskud fra Kulturministeriet.

Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium, Vestjysk Musikkonservatorium, Det Fynske Musikkonservatorium og Nordjysk Musikkonservatorium er alle omfattet af Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 156 af 7. marts 1990 om studie- og eksamensordning.

Danmarks Journalisthøjskole

Danmarks Journalisthøjskole i Århus arbejder på basis af lov nr. 180 af 14. maj 1980 i henhold til betænkning nr. 851/1978. Danmarks Journalisthøjskole er en statsinstitution (under undervisningsministeriet, tidligere statsministeriet) med den opgave at give uddannelse inden for journalistiske og dermed beslægtede fagområder samt at drive forskning inden for disse.

Den teoretiske grunduddannelse er opdelt i en 1.del på 1,5 år og en 2.del på 1 år, mens den praktiske uddannelse varer 1,5 år og foregår mellem den teoretiske uddannelses 1. og 2.del.

Arkitektskoler og billedkunstneriske uddannelser

Ved kgl. anordning nr. 64 og 65 af 4. februar 1974 og nr. 17 af 14. januar 1977 er Det Kgl. Danske Kunstakademis skoler delt i 3 selvstændige skoler, nemlig Kunstakademiets Arkitektskole, Kunstakademiets Billedkunstskole og Kunstakademiets Konservatorskole, hver ledet af en rektor og et fagråd.

Skolerne har til opgave at give grundlæggende og videregående uddannelser i henholdsvis arkitektur, maler-, billedhugger- og grafisk kunst med tilgrænsende kunstarter samt i konserverings og restaurering af billedkunst, grafik og kulturhistoriske genstande.

Arkitektskolen i Århus, som oprettedes i 1965, har til opgave at give grundlæggende og videregående uddannelse i arkitektur, jf. kgl. anordning nr. 346 af 4. juli 1978. Arkitektskolerne er omfattet af reglerne for adgangsregulering til de videregående uddannelser.

4.3 Datakilder

Danmarks Statistik indsamler og bearbejder årligt fra uddannelsesinstitutionerne oplysninger om elevernes påbegyndte, igangværende og afsluttede uddannelsesforhold. De fleste opgørelser af kulturuddannelser bygger på specialkørsler fra Danmarks Statstiks integrerede elevregister med henblik på specificerede oplysninger for de enkelte elever og uddannelser. Kirkemusikskolernes oplysninger er indhentet af Kirkeministeriet; data for Rytmisk Musikkonservatorium stammer fra Finansloven.

Årligt offentliggør Danmarks Statistik individorienteret uddannelsestatistik i Statistiske Efterretninger, emnegruppen Uddannelse og Kultur.

Tabel 4.1**Samtlige kulturuddannelsers elevbestand, tilgang og afgang med eksamen**

Students at institutions of cultural training, enrolment and final examination

01-10-30-09	De enkelte skolers elevbestand ultimo								Samtlige kulturuddannelser					
	Konservator-skolen	Journalisthøjskolen	Biblioteks-skolen	Musikkonservatorierne	Teaterskolerne	Billedkunstskolerne	Arkitekt-skolerne	Film-skolen	Bestand ultimo		Tilgang i perioden		Afgang med eksamen	
									Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	antal elever													
1979-80	38	645	1 190	748	77	174	2 497	21	3 062	2 328	600	602	477	398
1980-81	64	661	1 109	753	80	141	2 369	44	2 896	2 325	512	542	474	403
1981-82	35	673	1 057	822	80	141	2 271	24	2 746	2 357	556	539	492	362
1982-83	65	660	910	845	77	145	2 138	48	2 587	2 301	472	504	462	411
1983-84	42	689	780	872	77	154	1 974	24	2 465	2 147	464	450	417	441
1984-85	69	734	681	875	81	157	1 893	49	2 412	2 127	511	510	425	401
1985-86	37	746	583	843	81	133	1 742	45	2 183	2 027	434	495	443	401
1986-87	78	783	598	835	81	144	1 715	53	2 213	2 074	500	505	364	326
1987-88	56	792	606	834	94	160	1 681	64	2 198	2 089	469	506	353	353
1988-89	79	804	630	859	100	183	1 683	65	2 243	2 160	528	535	349	336
1989-90	42	823	714	879	98	171	1 809	71	2 312	2 295	512	533	346	325
1990-91	36	820	786	889	96	171	1 857	82	2 358	2 379	588	507	380	335

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-8: students at end of period; 1: the Danish School of Conservation; 2: the Danish School of Journalism; 3: The Danish School of Librarianship; 4: academies of music; 5: theatre schools; 6: schools of visual arts; 7: schools of

architecture; 8: the Danish Film School; 9-14: all institutions; 9-10: students enrolled; 9: males; 10: females; 11-12: new students admitted during the period; 11: males; 12: females; 13-14: students with final examinations; 13: males; 14: females.

Tabel 4.2**Elevbestanden ved de enkelte kulturuddannelser 1. oktober 1991, fordelt på køn og alder**

Students at institutions of cultural training on 1st October 1991, by sex and age

	Samtlige		Konservator-skolen		Journalisthøjskolen		Biblioteks-skolen		Musikkonservatorierne		Teaterskolerne		Billedkunstskolerne		Arkitekt-skolerne		Film-skolen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	Antal elever																	
1. Alder:																		
I alt	2 224	2 451	10	26	444	369	212	560	432	439	44	52	89	79	936	902	57	24
Under 20 år	41	72	-	-	3	1	2	18	22	33	-	1	2	-	12	19	-	-
20-24 år	682	1 009	-	5	137	135	88	303	188	201	18	19	20	19	227	324	4	3
25-29 år	996	972	6	11	193	166	73	138	166	158	26	31	50	38	448	414	34	16
30-34 år	363	261	2	4	71	44	20	44	42	40	-	1	12	19	198	107	18	2
35 år og derover	142	137	2	6	40	23	29	57	14	7	-	-	5	3	51	38	1	3
	Procentvis fordelte																	
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Under 20 år	1,8	2,9	-	-	0,7	0,3	0,9	3,2	5,1	7,5	-	1,9	2,2	-	1,3	2,1	-	-
20-24 år	30,7	41,2	-	19,2	30,9	36,6	41,5	54,1	43,5	45,8	40,9	36,5	22,5	24,1	24,3	35,9	7,0	12,5
25-29 år	44,8	39,7	60,0	42,3	43,5	45,0	34,4	24,6	38,4	36,0	59,1	59,6	56,2	48,1	47,9	45,9	59,6	66,7
30-34 år	16,3	10,6	20,0	15,4	16,0	11,9	9,4	7,9	9,7	9,1	-	1,9	13,5	24,1	21,2	11,9	31,6	8,3
35 år og derover	6,4	5,6	20,0	23,1	9,0	6,2	13,7	10,2	3,2	1,6	-	-	5,6	3,8	5,4	4,2	1,8	12,5
	år																	
2. Gennemsnitlig alder:	31	29,2	27,4	26,8	27,0	25,9	25,2	24,6	24,9	25,0	26,9	27,7	27,4	26,2	28,6	29,1

Anm. Tallenes formål er at belyse den procentvise aldersfordeling for de enkelte skolers elevbestand. På grund af opgørelsesmåden afviger de faktiske bestandstal fra dette afsnits øvrige tabeller.

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik (periodeudtrækket).

TRANSLATION - Columns, 1-18: number of students enrolled; 1-2: all; 3-4: the Danish School of Conservation; 5-6: the Danish School of Journalism; 7-8: The Danish School of Librarianship; 9-10: academies of music; 11-12: theatre schools; 13-14: schools of visual arts; 15-16: schools of architecture; 17-18: the Danish Film School; mænd = males; kvinder = females. - Rows, 1: age groups, percentage distribution; 2: average age.

Tabel 4.3

Danmarks Biblioteksskole

The Danish School of Librarianship

01-10-30-09	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Biblioteksskolen i alt						Danmarks Biblioteksskole, København						
1979-80	323	867	79	240	71	221	237	567	59	165	57	151
1980-81	301	808	77	182	74	199	217	529	54	118	52	125
1981-82	292	765	88	181	73	188	201	507	58	126	50	116
1982-83	253	657	53	136	70	205	173	429	42	87	51	133
1983-84	218	562	46	129	58	194	154	376	33	90	40	126
1984-85	187	494	58	145	65	164	130	328	43	104	45	105
1985-86	139	444	40	143	56	138	97	297	27	102	31	90
1986-87	153	445	61	149	33	96	102	295	42	100	27	62
1987-88	157	449	55	149	26	95	103	295	41	104	19	63
1988-89	172	458	69	145	35	92	115	305	49	99	23	57
1989-90	202	512	69	183	19	89	131	338	45	131	10	66
1990-91	218	568	73	194	34	99	143	394	52	150	21	63
Danmarks Biblioteksskole, Aalborg afdeling												
1979-80	86	300	20	75	14	70						
1980-81	84	279	23	64	22	74						
1981-82	91	258	30	55	23	72						
1982-83	80	228	11	49	19	72						
1983-84	64	186	13	39	18	68						
1984-85	57	166	15	41	20	59						
1985-86	42	147	13	41	25	48						
1986-87	51	150	19	49	6	34						
1987-88	54	154	14	45	7	32						
1988-89	57	153	20	46	12	35						
1989-90	71	174	24	52	9	23						
1990-91	75	174	21	44	13	36						

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - 1-6: The Danish School of Librarianship, total; The Danish School of Librarianship, Aalborg; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during the period; 5-6: final examinations during the period; 7-12: The

Danish School of Librarianship, Copenhagen; 7-8: number of students at end of period; 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.4 Biblioteksuddannelserne
Library training

	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
01-10-30-09	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Biblioteksuddannelser i alt						Folkebibliotekar						
1979-80	323	867	79	240	71	221	271	764	65	207	56	192
1980-81	301	808	77	182	74	199	255	700	67	148	63	175
1981-82	292	765	88	181	73	188	249	649	73	145	62	170
1982-83	253	657	51	136	70	205	211	547	40	105	59	180
1983-84	218	562	46	129	58	194	180	451	39	99	49	170
1984-85	187	494	58	145	65	164	124	330	19	43	57	134
1985-86	139	444	40	143	56	138	54	167	3	7	45	117
1986-87	153	445	61	149	33	96	25	79	.	.	27	76
1987-88	157	449	55	149	26	95	1	3	.	.	22	75
1988-89	172	458	69	145	35	92	-	-	.	.	1	2
1989-90	202	512	69	183	19	89
1990-91	218	568	73	194	34	99
Bibliotekar						Bibliotekar ved forsknings- og fagbiblioteker						
1979-80	-	-	-	-	-	-	52	103	14	33	15	29
1980-81	-	-	-	-	-	-	46	108	10	34	11	24
1981-82	-	-	-	-	-	-	43	116	15	36	11	18
1982-83	-	-	-	-	-	-	42	110	11	31	11	25
1983-84	-	-	-	-	-	-	38	111	7	30	9	24
1984-85	39	101	39	101	-	-	24	63	-	1	8	30
1985-86	74	236	37	136	-	-	11	41	.	.	11	21
1986-87	123	346	61	149	-	-	5	20	.	.	6	20
1987-88	155	445	55	149	1	1	1	1	.	.	3	19
1988-89	172	458	69	145	33	89	-	-	.	.	1	1
1989-90	197	477	64	148	19	89
1990-91	203	501	61	155	34	99
Biblioteks- og informationsvidenskab												
1989-90	5	35	5	35	.	.						
1990-91	15	67	12	39	.	.						

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-6: library training, total; librarians; information theory training; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during

the period; 5-6: students with final examinations during the period; 7-12: public library training; library training for research and technical libraries; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.5 Rytmisk musikkonservatorium
Academy of rhythmical music

	Rytmisk Musikkonservatorium		
	Elevbestand ultimo perioden	Elevtilgang i perioden	Færdiggjorte i perioden
1. januar-31. december	1	2	3
	antal elever		
1986	22	22	...
1987	61	39	...
1988	72	21	...
1989	84	14	-
1990	92	19	13

Anm. Opgørelsen hidrører fra Finansloven og er ikke sammenlignelig med Danmarks Statistik øvrige opgørelser.
Kilde: Finanslov 1991.

TRANSLATION - Columns, 1-3: academy of rhythmical music; 1: number of students at end of period 2: enrolment of students during the period; 3: students with final examinations during the period.

Tabel 4.6 Musikkonservatorierne

Academies of music

	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
01-10-30-09	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Musikkonservatorier i alt						Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, København						
1979-80	468	280	98	65	49	46	225	127	45	26	25	21
1980-81	452	301	76	69	64	42	225	127	41	23	33	20
1981-82	469	353	124	102	73	43	230	148	62	39	36	19
1982-83	460	385	94	96	65	48	215	169	41	49	35	22
1983-84	487	385	114	77	59	50	226	166	56	36	32	21
1984-85	473	402	92	85	68	47	217	180	46	40	37	23
1985-86	443	400	95	87	76	62	198	185	40	41	35	29
1986-87	451	384	85	66	54	46	214	167	45	30	26	31
1987-88	454	380	89	78	65	60	208	168	36	35	27	18
1988-89	467	392	88	79	50	53	214	172	38	22	14	18
1989-90	476	403	94	88	81	56	224	183	45	40	38	21
1990-91	478	411	105	70	86	57	228	184	49	32	39	31
Det Fynske Musikkonservatorium, Odense						Vestjysk Musikkonservatorium, Esbjerg						
1979-80	49	34	15	9	4	4	40	31	7	6	2	1
1980-81	52	35	13	5	5	1	34	36	5	14	5	9
1981-82	53	40	12	9	10	3	44	35	14	6	4	4
1982-83	49	47	7	18	4	8	42	41	7	9	5	2
1983-84	55	55	10	11	5	6	40	37	11	6	5	5
1984-85	45	49	9	7	10	6	49	38	12	7	4	5
1985-86	44	43	8	6	6	8	49	31	11	6	5	8
1986-87	42	42	9	6	4	2	47	36	5	10	5	3
1987-88	47	37	10	6	4	12	44	41	7	10	9	4
1988-89	52	37	12	11	9	7	41	42	5	8	6	4
1989-90	56	40	13	11	7	7	37	42	4	9	9	6
1990-91	59	40	17	8	8	5	38	39	11	4	9	7
Det Jyske Musikkonservatorium, Århus						Nordjysk Musikkonservatorium, Aalborg						
1979-80	115	57	20	16	12	15	39	31	11	8	6	5
1980-81	102	66	12	20	17	11	39	37	5	7	4	1
1981-82	97	87	24	32	18	10	45	43	12	16	5	7
1982-83	101	87	25	14	15	11	53	41	14	6	6	5
1983-84	112	86	25	16	10	14	54	41	12	8	7	4
1984-85	111	91	18	20	14	7	51	44	7	11	3	6
1985-86	104	94	24	24	20	11	48	47	12	10	10	6
1986-87	105	93	18	11	11	7	43	46	8	9	8	3
1987-88	108	87	26	15	18	18	47	47	10	12	7	8
1988-89	113	92	23	25	14	15	47	49	10	13	7	9
1989-90	114	88	23	16	18	15	45	50	9	12	9	7
1990-91	111	96	20	18	20	10	42	52	8	8	10	4

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-6: all academies of music; Academy of Music, Odense, Århus; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during the period; 5-6: students with final examinations during the period; 7-12: Royal Danish

Academy of Music, Copenhagen, Academy of Music, Esbjerg, Aalborg; 7-8: number of students at end of period; 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.7 Musikkonservatoriernes uddannelser

Training courses at the academies of music

	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
01-10-30-09	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Musikkonservatorieuddannelser i alt						Forskoleuddannelse						
1979-80	468	280	98	65	49	46	106	69	51	32	57	34
1980-81	452	301	76	69	64	42	92	77	48	45	55	33
1981-82	469	353	124	102	73	43	118	98	74	59	42	32
1982-83	460	385	94	96	65	48	133	119	63	62	39	36
1983-84	487	385	114	77	59	50	57	59	.	.	61	48
1984-85	473	402	92	85	68	47	3	6	.	.	45	48
1985-86	443	400	95	87	76	62	-	1	.	.	1	4
1986-87	451	384	85	66	54	46	-	1	.	.	-	-
1987-88	454	380	89	78	65	60	-	1	.	.	-	-
1988-89	467	392	88	79	50	53	-	-	.	.	-	1
1989-90	476	403	94	88	81	56
1990-91	478	411	105	70	86	57
Hovedskoleuddannelse						Musikpædagoguddannelser¹						
1979-80	175	94	72	42	52	25	105	82	55	30	37	32
1980-81	175	94	64	30	54	28	104	95	38	41	32	27
1981-82	166	106	50	39	47	23	109	108	54	45	45	30
1982-83	138	99	43	42	57	41	104	109	34	40	33	37
1983-84	138	116	63	49	49	24	95	98	28	21	30	28
1984-85	136	127	45	52	40	35	67	68	23	20	39	40
1985-86	87	84	4	5	38	30	40	53	18	25	38	35
1986-87	34	39	-	-	45	36	38	46	19	17	18	23
1987-88	9	6	-	1	26	35	38	26	18	10	17	29
1988-89	2	2	.	.	7	4	25	10	7	2	17	17
1989-90	1	1	.	.	1	-	19	4	3	2	10	6
1990-91	1	-	.	.	-	-	3	2	1	-	15	1
Diplom- og solistklasseuddannelser i alt²						Operasangeruddannelse ved Operaakademiet³						
1979-80	79	30	51	20	32	19	3	5	1	2	-	2
1980-81	78	28	44	20	42	24	3	7	1	3	1	1
1981-82	72	36	47	22	46	12	4	5	2	1	1	3
1982-83	79	54	61	39	49	19	6	4	2	-	-	1
1983-84	81	40	58	20	52	32	5	5	1	3	1	2
1984-85	74	50	46	30	47	21	5	5	1	2	1	1
1985-86	65	37	35	22	43	35	4	8	1	4	2	1
1986-87	73	45	52	32	42	21	6	7	4	1	2	2
1987-88	67	52	47	40	52	28	4	7	-	2	1	1
1988-89	51	34	25	13	34	32	5	6	1	2	-	2
1989-90	35	21	16	11	31	23	3	6	-	2	2	2
1990-91	28	22	11	9	16	7	10	6	8	2	1	2
Musikkonservatorieuddannelser 1⁴						Musikkonservatorieuddannelser 2⁵						
1983-84	96	48	96	48	-	-	9	8	9	8	-	-
1984-85	163	108	76	61	-	-	14	21	5	13	-	-
1985-86	215	174	76	71	-	-	15	23	2	4	-	-
1986-87	268	210	64	52	-	1	9	15	-	3	2	6
1987-88	308	254	62	63	5	3	6	17	1	3	5	3
1988-89	348	304	65	63	9	5	14	15	9	4	-	3
1989-90	364	319	66	62	50	31	18	13	6	7	2	4
1990-91	358	317	65	50	51	50	18	15	3	3	2	1
Musikkonservatorieuddannelser 3⁶						Musikpædagogisk kursus for organister						
1983-84	6	11	6	11	-	-	-	-	-	-	-	-
1984-85	11	17	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-
1985-86	17	20	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-
1986-87	23	21	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-
1987-88	22	17	8	6	6	9	-	-	-	-	-	-
1988-89	22	21	6	8	4	6	-	-	-	-	-	-
1989-90	35	37	18	19	4	2	1	2	1	2	-	-
1990-91	36	44	12	11	5	4	2	-	2	-	1	1
Musiklærer og rytmik												
1990-91	22	5	22	5	-	-						

Tabel 4.8

Kunstakademiets billedkunstudannelser

Visual arts training at The Royal Danish Academy of Fine Arts

	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
01-10-30-09	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kunstakademiets Billedkunstskoler i alt						Normaluddannelsen					
1979-80	94	80	16	10	5	6	59	52	15	11	9	10
1980-81	82	59	5	3	14	8	49	37	6	3	13	8
1981-82	80	61	20	12	14	5	49	35	19	11	17	11
1982-83	81	64	16	12	7	7	49	31	15	11	11	13
1983-84	81	73	11	20	8	12	43	41	10	19	12	8
1984-85	85	72	23	10	12	11	53	48	22	10	5	2
1985-86	71	62	13	13	20	14	50	47	14	13	11	8
1986-87	79	65	17	14	4	7	56	50	17	15	8	7
1987-88	93	67	24	9	13	7	85	62	27	16	2	2
1988-89	105	78	21	10	9	5	105	78	25	13	1	-
1989-90	104	67	13	6	7	17	104	67	13	6	7	17
1990-91	101	70	14	13	13	10	98	69	11	12	13	10
	De videregående uddannelser¹											
1979-80	35	28	13	13	6	9						
1980-81	33	22	22	15	17	12						
1981-82	31	26	17	17	15	7						
1982-83	32	33	16	17	8	9						
1983-84	38	32	21	17	9	12						
1984-85	32	24	12	6	16	15						
1985-86	21	15	13	9	24	17						
1986-87	23	15	10	8	4	7						
1987-88	8	5	1	-	12	5						
1988-89	-	-	-	-	8	5						
1989-90	-	-	-	-	-	-						
1990-91	3	1	3	1	-	-						

Anm. Bestand, tilgang og afgang med eksamen er opgjort for de enkelte uddannelser. Ved uddannelsesskift vil samme person således optræde både som afgang og tilgang. Summen af uddannelserne vil derfor være større end Kunstakademiets Billedkunstskoler i alt (kol. 1-6), hvor hver person kun er medregnet én gang, og hvor kun tilgang til institutionen og endelig afgang med eksamen er medregnet.

¹ Omfatter maleri, skulptur, mur- og rumkunst, grafisk og kunstpædagog.

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-6: visual arts training at the Academy of Fine Arts, total; further education; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during the period; 5-6: students with final examinations during the period; 7-12: basic education; 7-8: number of students at end of period; 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.7: Anmærkninger, noter, kilder, translation.

Anm. Bestand og afgang med eksamen er opgjort for de enkelte uddannelser. Ved uddannelsesskift vil samme person således optræde både som afgang og tilgang. Summen af uddannelserne vil derfor være større end Musikkonservatorierne i alt (kol. 1-6), hvor hver person kun medregnes én gang, og hvor kun tilgang til institutionen og endelig afgang med eksamen fra institutionen medregnet.

¹ Omfatter såvel 2-årig musikpædagog som musikpædagogisk uddannelse med musikledelse og med almen musikpædagogik.

² Omfatter diplomklasse, diplomklasse orgel, solistklasse, dirigentklasse, komponistklasse og musikteoretisk speciale.

³ Institution under fælles ledelse af Det Kgl. Danske Musikkonservatorium og Det kgl. Teater.

⁴ Omfatter musiklærer-, musikpædagogisk diplom- og diplomuddannelse inden for instrument eller sang, komposition, musikteori/-historie m.m.

⁵ Omfatter musiklærer- og musikpædagogisk diplomuddannelse inden for høre/node-læsning, kor- og emsembleledelse m.m.

⁶ Omfatter musiklæreruddannelse inden for elementær musikopdragelse og kor- og emsembleledelse.

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-6: all training courses at the academies of music; main training; soloist training, etc.; training courses at the academies of music 1; training courses at the academies of music 3; music teacher training and rhythmic; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of student during the period; 5-6: students with final examinations; 7-12: preliminary training; music teacher training; opera singer training at the Opera Academy; training courses at the academies of music 2; music teacher training for organ players; 7-8: number of students at end of period; 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.9 Teaterskolerne
Theatre schools

	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
01-10-30-09	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Teaterskoler i alt						Statens Teaterskole					
1979-80	39	38	13	13	12	10	19	22	7	7	6	5
1980-81	40	40	14	13	11	11	22	21	8	6	4	7
1981-82	38	42	12	14	13	11	21	22	6	7	6	5
1982-83	38	39	12	12	10	13	19	20	5	6	5	7
1983-84	39	38	13	14	12	15	20	19	7	7	6	8
1984-85	39	42	13	13	13	10	19	23	6	7	7	4
1985-86	38	43	12	13	13	12	18	24	5	7	6	6
1986-87	40	41	13	12	11	14	20	22	7	5	5	7
1987-88	45	49	11	16	6	8	19	23	5	9	6	8
1988-89	47	53	11	12	9	8	21	27	4	6	2	2
1989-90	46	52	11	12	12	13	20	26	4	6	5	7
1990-91	44	52	11	12	13	12	18	26	5	5	7	5
	Skuespillerskolen ved Odense Teater						Skuespillerskolen ved Århus Teater					
1979-80	12	7	4	2	2	2	8	9	2	4	4	3
1980-81	10	9	3	4	4	2	8	10	3	3	3	2
1981-82	9	10	3	4	4	3	8	10	3	3	3	3
1982-83	10	11	4	3	3	2	9	8	3	3	2	4
1983-84	10	11	3	4	3	4	9	8	3	3	3	3
1984-85	11	10	4	3	3	4	9	9	3	3	3	2
1985-86	11	10	4	3	4	3	9	9	3	3	3	3
1986-87	11	10	3	4	3	4	9	9	3	3	3	3
1987-88	14	14	3	4	-	-	12	12	3	3	-	-
1988-89	14	14	4	3	4	3	12	12	3	3	3	3
1989-90	14	14	4	3	4	3	12	12	3	3	3	3
1990-91	14	14	3	4	3	4	12	12	3	3	3	3

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-6: theatre schools; actor training school at Odense Theatre; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during the period; 5-6: students with final examinations during the period; 7-12: the Danish

State Theatre School; actor training school at Aarhus Theatre; 7-8: number of students at end of period; 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.10

Teateruddannelserne

Theatre training

	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
01-10-30-09	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Teaterskolerne i alt						Scenografi					
1979-80	39	38	13	13	12	10	6	7	1	3	1	-
1980-81	40	40	14	13	11	11	7	7	3	1	2	1
1981-82	38	42	12	14	13	11	6	8	1	2	2	-
1982-83	38	39	12	12	10	13	5	7	-	2	1	3
1983-84	39	38	13	14	12	15	6	6	2	2	1	3
1984-85	39	42	13	13	13	10	5	8	2	2	3	-
1985-86	38	43	12	13	13	12	5	7	1	1	1	2
1986-87	40	41	13	12	11	14	7	5	2	-	-	2
1987-88	45	49	11	16	6	8	5	7	-	4	2	2
1988-89	47	53	11	12	9	8	3	7	-	2	2	2
1989-90	46	52	11	12	12	13	2	8	-	2	1	1
1990-91	44	52	11	12	13	12	1	9	1	1	2	-
	Skuespiller											
1979-80	33	31	12	10	11	10						
1980-81	33	33	11	12	9	10						
1981-82	32	34	11	12	11	11						
1982-83	33	32	12	10	9	10						
1983-84	33	32	11	12	11	12						
1984-85	34	34	11	11	10	10						
1985-86	33	36	11	12	12	10						
1986-87	33	36	11	12	11	12						
1987-88	40	42	11	12	4	6						
1988-89	44	46	11	10	7	6						
1989-90	44	44	11	10	11	12						
1990-91	43	43	10	11	11	12						

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns; 1-6: all theatre schools; actor training; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during the period; 5-6: students

with final examinations during the period; 7-12: scenography; 7-8: number of students at end of period; 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.11

Arkitektskolerne

Schools of architecture

	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
01-10-30-09	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Arkitektskolerne i alt						Kunstakademiets Arkitektskole					
1979-80	1 689	808	292	201	229	66	1 038	512	187	130	125	39
1980-81	1 552	817	219	173	220	90	949	508	141	111	130	61
1981-82	1 420	851	194	168	186	51	879	528	122	104	90	30
1982-83	1 300	838	165	150	192	85	793	518	94	96	114	50
1983-84	1 186	788	169	132	170	84	702	463	101	78	93	52
1984-85	1 113	780	169	152	172	99	671	465	99	90	84	46
1985-86	997	745	155	159	156	101	598	435	92	89	84	51
1986-87	952	763	171	158	152	92	581	451	109	92	85	56
1987-88	914	767	177	153	129	87	558	444	109	87	76	53
1988-89	912	771	194	166	112	96	566	447	118	95	68	49
1989-90	970	839	209	143	88	64	602	484	131	78	46	38
1990-91	992	865	228	125	96	60	615	500	125	70	51	33
	Arkitektskolen i Århus											
1979-80	651	296	105	71	104	27						
1980-81	603	309	78	62	90	29						
1981-82	541	323	72	64	96	21						
1982-83	507	320	71	54	78	35						
1983-84	484	325	68	54	77	32						
1984-85	442	315	70	62	88	53						
1985-86	399	310	63	70	72	50						
1986-87	371	312	62	66	67	36						
1987-88	356	323	68	66	53	34						
1988-89	346	324	76	71	44	47						
1989-90	368	355	78	65	42	26						
1990-91	377	365	103	55	45	27						

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-6: schools of architecture; Aarhus School of Architecture; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during the period; 5-6: students with final examinations during the period; 7-12: School of Architecture at

the Academy of Fine Arts; 7-8: number of students at end of period 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.12

**Danmarks Journalisthøjskole, Den Danske Filmskole og
Konservatorskolen ved Kunstakademiet**

The Danish School of Journalism, the Danish Film School and the Danish School of Conservation at the Academy of Fine Arts

01-10-30-09	Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen		Elevbestand ultimo perioden		Elevtilgang i perioden		Elevafgang i perioden med eksamen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Danmarks Journalisthøjskole						Den Danske Filmskole					
1979-80	417	228	100	73	98	34	12	9	2	-	6	5
1980-81	414	247	98	75	91	52	27	17	15	8	-	-
1981-82	421	252	117	60	109	48	15	9	-	1	12	9
1982-83	402	258	104	70	117	52	32	16	17	7	-	-
1983-84	422	267	111	78	89	63	17	7	-	-	15	9
1984-85	459	275	129	74	93	68	35	14	19	7	-	-
1985-86	454	292	119	80	111	57	31	14	-	-	4	-
1986-87	469	314	116	86	97	62	41	12	22	5	12	7
1987-88	466	326	108	94	107	73	45	19	4	7	-	-
1988-89	455	349	105	100	110	67	51	14	29	9	23	14
1989-90	443	380	113	96	125	73	53	18	3	5	-	-
1990-91	448	372	127	82	115	86	62	20	30	11	21	9
	Konservatorskolen ved Kunstakademiet											
1979-80	20	18	-	-	7	10						
1980-81	28	36	8	19	-	1						
1981-82	11	24	1	1	12	7						
1982-83	21	44	11	21	1	1						
1983-84	15	27	-	-	6	14						
1984-85	21	48	8	24	2	2						
1985-86	10	27	-	-	7	17						
1986-87	28	50	15	15	1	2						
1987-88	24	32	1	-	7	23						
1988-89	34	45	11	14	1	1						
1989-90	18	24	-	-	14	13						
1990-91	15	21	-	-	2	2						

Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-6: the Danish School of Journalism; the Danish School of Conservation at the Academy of Fine Arts; 1-2: number of students at end of period; 3-4: enrolment of students during the period; 5-6: students with final examinations

during the period; 7-12: the Danish Film School; 7-8: number of students at end of period; 9-10: enrolment of students during the period; 11-12: students with final examinations during the period; mænd = males; kvinder = females.

Tabel 4.13 Statens nettodriftsudgifter til kulturuddannelser
The central governments net current expenditure on cultural training

Finansår Konto	Kultur- uddannel- serne i alt	Kultur- uddannel- serne i alt	Danmarks Journalist- højskole	Danmarks Biblioteks- skole	Musikkonser- vatorierne ¹	Statens Teater- skole	Teater- uddannelse i øvrigt ²	Det Kgl. Danske Kunstakade- mis skoler	Arkitekt- skolen i Århus	Den Danske Filmskole
	1990 priser	årets priser	(08.51)	(02.07)	(04.07-04.11)	(05.03)	(05.02,52.10)	(04.02-04.05)	(04.06)	(07.04)
1986	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
— mio. kr. —										
1980	373,0	204,7	8,7	30,6	50,8	6,6	3,6	72,9	27,2	4,1
1981	378,2	229,6	12,8	34,6	55,2	7,0	4,1	80,8	29,9	5,1
1982	374,9	255,6	14,6	38,0	65,2	7,4	4,3	86,6	33,8	5,8
1983	387,6	283,5	15,9	41,3	72,3	7,5	4,9	99,5	35,0	7,1
1984	384,7	293,9	18,4	41,8	75,8	8,9	5,1	98,6	36,3	8,9
1985	396,4	314,1 ³	24,3 ³	44,7	79,3	10,6	5,4	104,4	36,5	8,8
1986	393,8	318,3	24,3	46,9	82,1	10,0	5,9	100,8	38,1	10,2
1987	392,0	341,9	25,1	50,2	86,5	11,4	6,3	111,7	41,3	9,4
1988	388,6	359,2	28,3	52,0	88,9	13,2	7,2	115,0	44,4	10,2
1989	399,6	386,5	28,1	56,7	92,4	15,5	8,3	126,4	45,6	13,5
1990	391,3	391,3	31,2	55,1	94,1	16,3	8,3	124,6	47,2	14,5
1991	379,8	389,3	27,0	54,4	102,9	16,7	10,2	119,8	45,2	13,1

Anm. Kontoplan 1986 afløses i 1991 af en ny kontoplan. Kontonumrene over kolonnerne refererer til kontoplan 1986.

¹ Herunder Rytmiske Musikkonservatorium fra og med 1986.

² Jf. teaterlovens § 30, samt skuespillerskolerne i Århus og Odense.

³ Heraf udgør tilskud for ikke-fradragsberettiget købsmoms, der refunderes, 4,6 mill. kr. for Danmarks Journalisthøjskole (kol. 2) og 14,2 mill. kr. for kulturuddannelserne i alt (kol. 1).

Kilde: Statsregnskaberne.

TRANSLATION - Column, 1: cultural training, total, 1990 prices; 2: cultural training, total, current prices; 3: the Danish School of Journalism; 4: The Royal School of Librarianship; 5: academies of music; 6: the Danish State Theatre School; 7: other theater training; 8: schools of the Royal Danish Academy of Fine Arts; 9: Aarhus School of Architecture; 10: the Danish Film School.

Tabel 4.14 Elever og lærere ved musikskoler
Students and teachers at academies of music

	Elever i alt	Lærere i alt	Lærere efter uddannelses baggrund			
			Konservatorie/ universitet	Seminar o.l.	Musik- studerende	Andet
	1	2	3	4	5	6
— Antal —						
1988	93 694	3 398	1 506	945	272	675
1990	105 548	3 675	1 845	925	236	669

Kilde: Rapport om musikskolevirksomheden 1987/88 og 1990, København 1988 og 1991.

TRANSLATION - Column, 1: students, total; 2: teachers, 3-6: teachers according to educational background; 3: academy of music/university; 4: training college; 5: music students; 6: other.

Tabel 4.15 **Løgumkloster Kirkemusikskole**
Løgumkloster Academy of Church Music

	Bestand i alt	Ny-tilmelding /Tilgang	Elevafgang i perioden med eksamen	Afgang i alt
	1	2	3	4
	antal elever			
1983	155	37	22	10
1984	182	88	21	72
1985	198	98	41	66
1986	230	96	28	99
1987	233	119	35	25
1988	327	137	39	38
1989	426	157	54	158
1990	425	128	44	141
1991	412	103	59	238 ¹

¹ Heraf går 163 studerende videre på skolens sjællandske afdelinger.
Kilde: Løgumkloster Kirkemusikskole.

TRANSLATION - Column, 1: number of students, total, 2: enrolment of students; 3: students with final examinations during the period; 4: students with final examinations, total.

Tabel 4.16 **Vestervig Kirkemusikskole**
Vestervig Academy of Church Music

	Bestand i alt	Tilgang primo	Elevafgang i perioden med eksamen ultimo		
			I alt	PO-eksamen (præliminær organisteks.)	KS-eksamen (kirkesanger eksamen)
	1	2	3	4	5
	antal elever				
1983	30	10	1	-	1
1984	38	9	7	5	2
1985	56	25	6	6	-
1986	108	58	16	16	-
1987	122	30	26	16	10
1988	203	107 ¹	33	19	14
1989	257	87 ¹	20	15	5
1990	295	58	42	25	17
1991	298	45	33	18	15
1992	297	32	35	13	22

Anm. Under afgang er kun anført det antal kandidater, som har aflagt afsluttende PO-prøve og KS-prøve. Et antal studerende forlader dog også hvert år institutionen efter at have bestået prøve på lavere niveau (uddannelserne er opbygget i moduler, der muliggør dette).

¹ Ekstraordinær tilgang 1988-89 pga. tilkomsten af den elementære organistuddannelse.

Kilde: Vestervig Kirkemusikskole.

TRANSLATION - Column, 1: number of students, total, 2: enrolment of students at beginning of period; 3: total. 4-5: students with final examinations at end of period. 4: PO-examination (preliminary organ player); 5: KS-examination (church-singing examination).

5. Turisme og kultur

Indledning

Behovet for en egentlig statistisk belysning af kombinationen af kultur og turisme er vokset markant i de seneste år. Baggrunden skal navnlig søges i ønsket om udvikling af nye produkter, som imødekommer turisternes behov for andre aktiviteter i ferierne end de traditionelle, der baseres på sol og strand. Den øgede rejseintensitet har gjort turisterne mere krævende. Samtidig er konkurrencen fra oversøiske og eksotiske destinationer vokset. En fastholden af Danmarks andel af turiststrømmen forudsætter derfor udvikling og markedsføring af nye tilbud, fx af kulturelle aktiviteter. En udvidelse af den kulturelt baserede turisme vil ydermere kunne supplere bestræbelserne på at forbedre udnyttelsen af turistikapaciteten uden for højsæsonen.

Afgrænsning af kulturturisme

Hidtil har kulturturisme overvejende været afgrænset ud fra efterspørgselssiden. FN's turistorganisation, World Tourism Organization, WTO, definerer rejser med kulturelt formål, som rejser, der primært foretages med kulturelle aktiviteter for øje. Det kan fx. være rejser til historiske storbyer. I den senere tid har der været en tendens til at udvide kulturturen til også at dække kulturelle aktiviteter i forbindelse med andre hovedmotive for rejsens gennemførelse. Under alle omstændigheder kræver afgrænsningen af kulturturisme såvel en definitionen af kulturelle aktiviteter som af turisme. I det følgende er kulturturen afgrænset som turisternes forbrug af nærmere bestemte kulturelle serviceydelser.

Her anvendes det snævre kulturbegreb, som omfatter kulturarv, billedkunst o.l. samt musik og scenekunst. Kulturområder som idræt og fritidsaktiviteter i øvrigt samt religiøse aktiviteter og massekommunikation medregnes ikke, fordi disse aktiviteter typisk ikke associeres med kulturturisme.

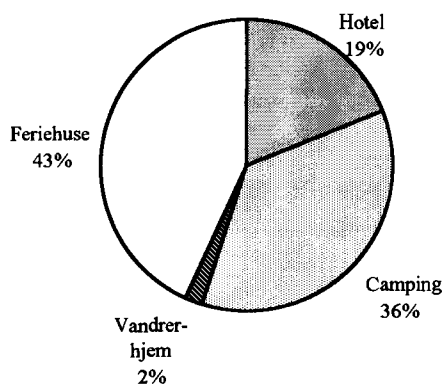
Som turister regnes, i overensstemmelse med WTO's definition, alle rejsende, som for en periode af under 1 år, rejser til en destination uden for deres sædvanlige område. Det forudsættes, at rejsens hovedformål ikke er at udøve en erhvervmæssig aktivitet, som aflønnes fra destinationen. Turistgruppen omfatter således både overnattende turister og 1-dagsturister, indenlandske såvel som udenlandske, og forretningsrejsende såvel som ferierejsende.

Belysning fra efterspørgsel

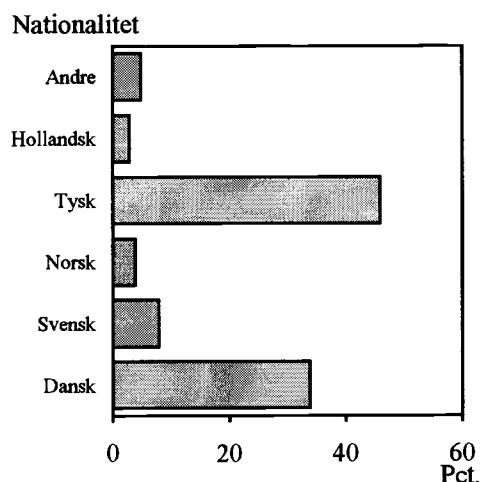
Ved opgørelse af kulturturen fra turisternes side dækker den eksisterende statistik for det meste kun de overnattende ferieturister. 1-dags turister indgår således ikke.

Figur 5.1
Figur 5.2

Turistovernatninger juni-august 1991

Nationalitetsfordeling af overnatningerne i juni-august 1991

Til illustration af omfanget af overnattende turister i Danmark er der i Figur 5.1 vist fordelingen af de i alt ca. 27 mio. personnætter på hoteller, campingpladser, vandrerhjem og udlejede feriehusene i juni-august 1991. Det ses, at feriehusene har 43 pct., campingpladserne 36 pct. og hotellerne 19 pct. af overnatningerne i juni-august. I overnatningstallene er medregnet et skønnet antal overnatninger i små hoteller og campingpladser, som ikke indgår i den løbende statistik. Endvidere er tillagt skøn for de sommerhuse, der udlejes på anden måde end gennem danske udlejningsbureauer. Figur 5.2 viser nationalitetsfordelingen af gæstenætterne i juni-august 1991.

Den Danske Rejseanalyse

For danske ferierejsende giver Danmarks Turistråds Rejseanalyser for 1987 og 1990 summariske oplysninger om danske turisternes kulturelle aktiviteter på rejser af mindst 5 dages varighed.

Den Danske Rejseanalyse er en omfattende stikprøveundersøgelse af danskernes rejseadfærd. Undersøgelsen bygger på interviews med 4.000 personer på 16 år og derover. Den interviewede er blandt andet blevet spurgt om, hvilke af en række listede aktiviteter han foretog under sin vigtigste ferierejse det sidste år. Blandt aktiviteterne indgik »kulturelle og historiske attraktioner/seværdigheder (fx. museum/teater)«.

Tabel 5.2 viser, at 51 pct. af de ferierejsende danskere besøgte kulturelle og historiske attraktioner eller seværdigheder i 1990 mod 45 pct. i 1987. 33 pct. af de danske turister havde mere end 1 besøg på museum/teater mv. under deres vigtigste rejse i 1990 mod kun 28 pct. ved rejseanalysen for 1987. Samtidig har der været et øget antal ferierejser fra 1987 til 1990. Den stigende tendens genfindes for både udlandsrejser og rejser til danske destinationer samt inden for grupperinger efter alder, beskæftigelse og socialt lag.

Grænseanalysen 1992

For de udenlandske turisternes kulturelle aktiviteter i Danmark giver Danmarks Turistråds grænseanalyse for 1992 nogle summeriske oplysninger.

Grænseanalysen er gennemført som en kvotet stikprøveundersøgelse blandt knap 8.000 udenlandske turister, som har haft mindst én overnatning i Danmark. Kun turister med alle overnatninger inden for samme overnatningsform (hotel, feriecenter, campingplads, feriehus eller vandrerhjem) indgår. Forretningsrejsende indgår i grænseanalysen. Undersøgelsen blev gennemført i højsæsonen. Interviewene blev foretaget ved udrejsen fra landet ved indfaldsvejene til Danmark, dvs. på færger, i lufthavnen og ved landegrænsen. Ved grænseundersøgelsen 1992 indgik spørgsmål om, hvor mange museer turisten har besøgt under sit ophold i Danmark, og om hvor mange af disse, som var kunstmuseer.

Vægtet med antal personnætter i hht. Danmarks Statistiks overnatningsstatistik viser Grænseanalysen for 1992, at 37 pct. af de udenlandske turister har besøgt et museum under deres ophold, jf. Tabel 5.1. Det er en noget mindre andel end ved grænseanalysen for 1990, som indeholdt samme spørgsmål. Forskellen skyldes formentlig, at 1990-undersøgelsen også omfatter for- og eftersæsonen, samt at der fra 1991 indførtes entrébetalning på mange museer. Besøgshyppigheden var lavere end gennemsnittet for norske, svenske og japanske turister. Tyske turister lå lidt over gennemsnittet. Hollænderne lå i toppen med 43 pct. besøgende. I alt havde de udenlandske turister knap 3,5 mio. museumsbesøg, svarende til 2,21 besøg pr. museumsgæst.

10 pct. af de udenlandske turister har besøgt et kunstmuseum i 1992. Sammenlignet med 1990 er der sket næsten en halvering af besøgsandelen. Hollænderne hører med en andel på kun 5 pct. til de mindst besøgende udenlandske turister, mens svenskerne ligger i toppen med 17 pct. Den antalsmæssigt største gruppe af udenlandske turister, tyskerne, ligger med 8 pct. besøgende lidt under gennemsnittet. I alt var der knap 1 mio. besøg på kunstmuseer, svarende til 2,11 besøg pr. museumsgæst.

Ved grænseundersøgelsen i 1990 blev der også spurgt om, hvornår turisten besluttede sig for at besøge museerne. Hovedparten af turisterne traf beslutninger efter ankomsten til Danmark. Blandt svenske og japanere, som havde besøgt et museum, traf 1/3 beslutninger før ankomsten. For de øvrige nationalitetsgrupper traf kun 20-25 pct. beslutningen før afrejsen.

Hotelanalysen for Storkøbenhavn 1990/91

I en serie produktorienterede analyser har Danmarks Tursitråd belyst bl.a. aktivitetsmønsteret for turister, som overnatter på hotel, campingplads, vandrerhjem eller i feriehus.

I »Hotelanalyse, Storkøbenhavn 1990-91« belyses nogle af storbyturistens kulturaktiviteter. Hotelanalysen for Storkøbenhavn er baseret på interviews med 5.700 hotelgæster i perioden april 1990 til marts 1991. Interviewene er fordelt over alle ugens dage. Hotelgæsterne, der omfatter såvel forretningsrejsende som ferierejsende, er bl.a. blevet bedt om at oplyse, hvilke seværdigheder/begivenheder (åben liste) de har set eller planlægger at se under deres ophold i København.

Tabel 5.3 viser de foretagne og planlagte kulturelle aktiviteter inden for områderne musik/teater, kirker, kunst/gallerier, historiske museer, samfundsvidenskabelige museer og bygninger/slotte.

36 pct. af hotelgæsterne har set/besøgt historiske bygninger eller slotte i Storkøbenhavn og 19 pct. planlægger at gøre dette. Men når det gælder museumsbesøg har kun 9 pct. været på et historisk museum og kun 6 pct. på et samfundsvidenskabeligt museum. Kun 8 pct. planlægger at besøge et museum. Blandt hotelgæsterne i Storkøbenhavn havde 7 pct. besøgt en kirke og 7 pct. planlagde et kirkebesøg. For besøg på kunstmuseum eller -galleri er besøgshyppigheden endnu lavere. Musik- og teatertilbud blev kun udnyttet af 3 pct. af hotelgæsterne og kun 4 pct. planlagde at overvære musik- eller teaterforestillinger.

Danskerne har forholdsvis lav deltagelse i kulturaktiviteterne. Dette skyldes formentlig, at 80 pct. af de danske hotelgæster i København udgøres af forretningsrejsende, og andelen af de forretningsrejsende som har besøgt kulturelle seværdigheder/begivenheder er kun 1/3 af de ferierejsendes. Tyskere, »øvrige europæere«, amerikanere og andre ikke europæere ligger forholdsvis højt. For disse nationalitetsgrupper udgør de forretningsrejsende kun halvdelen og for amerikanere endda kun 1/4 af gæsterne.

Dansk Camping- analyse 1988

I Dansk Campinganalyse 1988 er der indhentet oplysninger om bl.a. campisternes adfærd på ferien. Undersøgelsen er gennemført dels ved interview af 1000 personer, dels ved selvudfyldte skemaer for 700 personer, alle over 18 år og ikke-fastliggere på en af de udvalgte 25 campingpladser, der indgik i undersøgelsen. Tidsmæssigt er undersøgelsen gennemført i højsæsonen. I modsætning til hotelanalysen belyser campinganalysen turisternes aktiviteter dagen før interviewet. Endvidere dækker spørgsmålet samtlige seværdigheder/attraktioner, dvs. også andre end de deciderede historiske eller kulturelle. Aktivitetsniveauerne i de to undersøgelser kan derfor ikke direkte sammenlignes.

Blandt campisterne har 16 pct. set/besøgt seværdighed/attraktion dagen før. Skandinaver, herunder danskere, ligger noget under gennemsnittet, mens især hollændere og »øvrige« ligger væsentligt over. De tyske campister, som udgør den største gruppe blandt udlændingene, ligger lidt over middel med 18 pct. besøg. Ældre campister er gennemsnitligt lidt mindre aktive mht. besøg af seværdigheder eller attraktioner.

Dansk Sommerhus- analyse 1989

I Dansk Sommerhusanalyse 1989 er der gennemført en interviewbaseret undersøgelse af feriehusgæsternes adfærd og forventninger, herunder også en undersøgelse af gæsternes aktiviteter på en feriedag.

Sommerhusanalysen bygger på interviews med 3000 personer, som har lejet et feriehus. Feriehusene i stikprøven er udvalgt således, at sommerhusområder og typiske udlejningsområder er repræsenteret. Stikprøven er yderligere opdelt på 5 nationalitetsgrupper.

Blandt spørgsmålene indgik et spørgsmål om, hvilke af en række listede aktiviteter respondenterne eller andre i hans rejsegruppe havde foretaget dagen før. Én af disse aktiviteter var at besøge seværdigheder eller attraktioner. Spørgsmålets udformning og indhold er således stort set på linie med tilsvarende spørgsmål i Campinganalysen.

Af Sommerhusanalysen fremgår, at feriehusgæsterne er forholdsvis aktive med hensyn til seværdigheder og attraktioner. 23 pct. så seværdigheder eller attraktioner den forudgående dag mod kun 16 pct. blandt campisterne. Andelen er nogenlunde ens for danskere, tyskere, svenskere og hollændere. Blandt nordmændene derimod har kun 10 pct. besøgt seværdigheder eller attraktioner dagen før, jf. Tabel 5.4.

I modsætning til campisterne stiger feriehusgæsternes »kulturelle« aktiviteter svagt med alderen.

Mens feriehusgæster på Bornholm har forholdsvis høj besøgsfrekvens, 36 pct., ligger sommerhusturisternes kulturelle aktiviteter i Ribe, Vejle og Ringkøbing amter lavt med kun halvt så stor en besøgsfrekvens.

Dansk Vandrerhjemsanalyse 1990

I Dansk Vandrerhjemsanalyse 1990 har man ved postale interviews/selvudfyldelseskemaer spurgt ca 2.700 gæster om, hvordan de tilbragte den forudgående dag. Blandt de listede svarmuligheder var også »kulturelle/historiske attraktioner«. Spørgsmålets dækning er således lidt mere snævert end for sommerhuse og campingpladser, hvor også naturattraktioner/seværdigheder inkluderes under attraktioner/seværdigheder i almindelighed.

Vandrerhjemsgæster har, sammenlignet med de øvrige turister, en relativ høj andel af kulturelle aktiviteter. 31 pct. af de voksne gæsterne (over 12 år) havde set kulturelle/historiske attraktioner den forudgående dag, jf. tabel 5.4. For danske gæster er besøgsfrekvensen en smule højere end for udenlandske. Også for vandrerhjemsgæster har nordmænd den laveste besøgsfrekvens på 19 pct.

Belysning af udbuddet

Som pendent til opgørelser af turisternes besøg på kulturelle/historiske attraktioner og seværdigheder kan man opgøre besøgstal for de samme steder. I tabel 5.5, 13.2 og 13.3 findes besøgstallene ved udvalgte kirker og museer. Da turisme, jf. ovenfor, er afgrænset ud fra en bestemt forbrugergruppe i nogle bestemte situationer, kan den samme slags serviceydelse, »museumsbesøg«, leveres såvel til turister som til andre besøgende. I almindelighed må det antages, at museumsbesøgende for hovedpartens vedkommende er turister. For museer beliggende i større byer kan lokalbefolkningens besøg dog også være betydende.

Danmarks Statistiks årlige opgørelse af museumsbesøg fremgår af kapitel 13. Denne statistik giver dog ingen oplysninger om, hvordan de besøgende fordeler sig på nationaliteter. Derfor har Danmarks Statistik efter anmodning fra Kulturministeriet, Industri- og Handelsstyrelsen og Danmarks Turistråd foretaget en særundersøgelse af museums-gæsters nationalitet til supplerung af den eksisterende museums- og turiststatistik. Da undersøgelsens resultater skulle indgå i nærværende publikation, begrænsedes den til at dække museumsbesøg i højsæsonen 1992. Formentlig vil hovedparten af de udenlandske turisternes besøg ligge i højsæsonen, men som følge af periodevalget kan der dog ikke drages slutninger til deres andel af årsbesøgene. Periodeafgrænsningen harmonerer dog nogenlunde godt med Turistrådets ovennævnte undersøgelser.

Museumsgæsters nationalitet

Danmarks Statistik bad ved undersøgelsen samtlige museer med mindst 20.000 gæster pr. år om at foretage en stikprøvevis optælling af museets gæster på nationalitetsgrupper. Optællingen er foregået på 14 formiddage og 14 eftermiddage i perioden juni-august 1992. Hver ugedag har været ligeligt repræsenteret. Museerne blev bedt om på hver tælledag at spørge 5 gæster i timen, dvs. 1 gæst ca. hvert 12 minut, om nationalitet (bopæl). Nogle museer har dog baseret deres oplysningerne på egne, ofte mere detaljerede, undersøgelser. Stikprøven er opregnet på grundlag af oplysninger om hvert museums samlede antal besøg i undersøgelsesperioden. Undersøgelsens resultater er vist i tabel 5.6 og 5.7.

Tabel 5.6 viser, at der i juni-august 1992 var 3.928.000 museumsbesøg. Det er 3,5 pct. flere end året før. Næsten halvdelen af besøgene lå i juli. De 3 feriemåneder dækker ca. halvdelen af årets museumsbesøg.

53 pct. af besøgene i feriemånederne var på de kulturhistoriske specialmuseer, 18 pct. var på kulturhistoriske lokalmuseer. Nationalmuseet med tilhørende afdelinger tegner sig for 9 pct. og kunstmuseer for 17 pct. af museumsbesøgene.

Danske museumsgæster

Blandt gæsterne udgør danskerne 42 pct., tyskerne 18 pct., svenskere 10 pct. og hollændere 5 pct. Danskernes andel var særlig stor på naturhistoriske museer, 68 pct., og kulturhistoriske lokalmuseer, 46 pct. Der var især forholdsvis mange tyske besøg på

kulturhistoriske museer. Nationalmuseet med tilknyttede museer og kunstmuseer havde derimod relativt færre tyske besøgende. De svenske gæster udgjorde en forholdsvis stor andel af de besøgende på kunstmuseer. Blandt de øvrige nationaliteter bemærkes navnlig de relativt mange briter og amerikanere på Nationalmuseet med tilhørende museer.

Amter

Fordelingen af museumsbesøgene på amter fremgår af tabel 5.7 Der er især forholdsvis mange danske gæster i Sønderjyllands, Ringkøbing og Vestsjællands amter. Tyskerne ligger særligt højt i Storstrøms, Bornholms, Ribe og Nordjyllands amter. Svenskerne har en forholdsvis stor andel af besøgene i på Bornholm og i Nordjylland. Andre europæere, amerikanere og japanere besøger især museer i Hovedstadsregionen.

Tabel 5.1 Udenlandske turisternes museumsbesøg, 1992
Admissions of foreign tourists to museums 1992

	Museer i alt					Kunstmuseer			
	Antal turister i alt 1	Har besøgt museum 2	Besøgende i pct. 3	Antal besøg på museum 4	Antal besøg pr. besøgende 5	Har besøgt museum 6	Besøgende i pct. 7	Antal besøg på museum 8	Antal besøg pr. besøgende 9
	1 000		pct.	1 000		1 000	pct.	1 000	
1. I alt 1990	2 845	1208	42	2 667	2,21	475	17	723	1,52
I alt 1992	4 180	1 548	37	3 422	2,21	424	10	893	2,11
2. Svenske	781	272	35	461	1,69	131	17	220	1,68
Norske	345	86	25	164	1,91	39	11	72	1,85
Tyske	2 313	901	39	2 083	2,31	188	8	451	2,40
Hollandske	184	80	43	218	2,73	9	5	25	2,78
Engelske	103	29	28	65	2,24	8	8	16	2,00
Øvr. europæiske	229	98	43	258	2,63	30	13	71	2,37
Amerikanske	98	31	32	65	2,10	8	8	16	2,00
Japanske	33	12	36	23	1,92	4	12	7	1,75
Andet	94	39	41	85	2,18	7	7	15	2,14

Kilde: Notat fra Danmarks Turistråd.

TRANSLATION - Columns, 1-5: museums, total; 1-2: total number of tourists, in 1,000; 2: have visited museums; 3: visitors in per cent; 4: admissions to museums; 5: number of admissions per visitor; 6-9: art museums; 6: have visited museums; 7: visitors in per

cent; 8: admissions to museums; 9: number of admissions per visitor. - Rows, 1: total 1990; 2: total 1992; 3: nationality: Swedish, Norwegian, German, Dutch, English, other European tourists, American, Japanese, other.

Tabel 5.2 Danske turisternes kulturelle/historiske besøg
Cultural/historical visits by Danish tourists

	1987					1990				
	Samtlige rejsende 1	Besøg i alt 2	Andel af samtlige 3	Mere end 1 besøg 4	Andel med mere end 1 besøg 5	Samtlige rejsende 6	Besøg i alt 7	Andel af samtlige 8	Mere end 1 besøg 9	Andel med mere end 1 besøg 10
	1 000		pct.	1 000	pct.	1 000		pct.	1 000	pct.
1. Total	2 808	1 264	45	786	28	2 759	1 407	51	910	33
2. Rejser i Danmark	932	336	36	177	19	956	421	44	220	23
Rejser i udlandet	1 876	919	49	507	27	1 803	992	55	685	38
3. 16-19 år	257	100	39	59	23	230	106	46	71	31
20-29 år	618	260	42	161	26	539	248	46	156	29
30-39 år	601	264	44	162	27	523	235	45	141	27
40-49 år	531	255	48	159	30	564	299	53	203	36
50-59 år	307	154	50	98	32	365	215	59	139	38
60-69 år	260	122	47	83	32	287	158	55	106	37
70- år	234	103	44	61	26	252	151	60	106	42
4. Selvstændige	196	98	50	70	36	172	92	53	64	37
Funktionærer	1 089	534	49	158	31	1 115	591	53	379	34
Arbejdere	511	174	34	31	19	427	179	42	98	23
Arbejdsløse	161	68	42	104	25	168	76	45	47	28
Pensionister	417	179	43	108	25	489	269	55	181	37
Andre	433	202	47	126	29	387	207	53	144	37
5. Social lag										
1 (høj)	449	242	54	157	35	702	414	59	281	40
2	460	216	47	147	32	398	187	47	115	29
3	654	262	40	144	22	547	257	47	170	31
4	517	238	46	145	28	481	241	50	159	33
5 (lav)	285	103	36	66	23	234	117	50	70	30

Anm. Omfatter danske turister, der har foretaget kulturelle/historiske aktiviteter under deres vigtigste ferierejse i det sidste år.
Kilde: Den Danske Rejseanalyse 1988, Danmarks Turistråd, 1988. Den Danske Rejseanalyse 1991, Danmarks Turistråd, 1991.

TRANSLATION - Column, 1: all tours; 2: total number of visits; 3: share in per cent with visits; 4: more than 1 visit; 5: share in per cent with more than 1 visit; 6: all tours; 7: total number of visits; 8: share in per cent with visits; 9: more than 1 visit; 10: share in per cent with more than 1 visit. - Rows, 1: total; 2: tours in Denmark, tours abroad; 3: age groups; 4: self-employed salaried employees, workers, unemployed persons, pensioners, other; 5: social class, 1(high)5(low).

Tabel 5.3

Hotelgæsters kulturelle aktiviteter i Storkøbenhavn, 1990/91

Cultural activities of hotel visitors in the Copenhagen region

	Har besøgt						Vil besøge					
	Musik og teater o.l.	Kirker	Kunstmuseer og gallerier	Historiske museer	Samfundsvidenskabelige museer	Historiske bygninger slotte	Musik og teater o.l.	Kirker	Kunstmuseer og gallerier	Historiske museer	Samfundsvidenskabelige museer	Historiske bygninger slotte
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	pct.											
1. I alt	3	7	4	9	6	36	4	7	5	8	8	19
2. Danskere	8	4	7	6	12	18	11	2	6	7	16	11
Svenskere	3	3	6	4	8	17	4	4	7	6	12	9
Skandinaver i øvrigt ..	2	4	2	7	8	28	6	5	4	3	11	10
Tyskere	1	10	4	12	7	45	3	7	8	9	6	31
Europæere i øvrigt ...	1	13	5	13	5	50	2	11	5	10	8	25
Amerikanere	2	8	5	8	3	43	1	10	5	10	4	23
Øvrige	2	8	1	11	4	45	2	6	5	9	3	22

Kilde: Hotelanalyse, Storkøbenhavn 1990/91, Danmarks Turistråd 1991.

TRANSLATION - Columns, 1-6: have visited; 1: music and theatres, etc.; 2: churches; 3: art galleries; 4: historical museums; 5: scientific museums; 6: historical buildings and castles; 7-12: will visit; 7: music and theatres, etc.; 8: churches; 9: galleries; 10:

historical museums; 11: scientific museums; 12: historical buildings and castles. - Rows, 1: total; 2: nationality: Danish, Swedish, other Scandinavians, German, other European tourists; American, other.

Tabel 5.4

Turister der så seværdigheder/attraktioner den forudgående feriedag

Tourists who went sightseeing on the previous day

	Campister 1988	Gæster på vandrerhjem ¹ , 1990		Feriehusgæster 1989
	1	Voksne	Børn	4
		2	3	
	pct.			
1. I alt	16	31	9	23
2. Danskere	12	33	11	24
Tyskere	18	28	4	23
Svenskere	14	29	12	26
Nordmænd	12	19	9	10
Hollændere	26	22
Øvrige	34	42	7	...
3. Alder:				
Under 21 år	18	32	...	19
21-30 år	44
31-40 år	18	39	...	23
41-50 år	14	44	...	23
Over 50 år	13	49	...	25
4. Beliggenhed:				
Sjælland	23	26
Bornholm	8	36
Fyn	17	23
Sønderjyllands Amt	10	24
Ribe Amt	16
Vejle og Ringkøbing Amt	14	15
Århus Amt	22
Viborg Amt	19	23
Nordjyllands Amt	21
5. Hovedstadsområdet	9	9	...
Provinsbyer	9	9	...
Feriesteder/Købst	10	10	...

Kilder: Dansk Campinganalyse 1988, Danmarks Turistråd, 1988. Dansk Vandrehjemanalyse 1990, Danmarks Turistråd, 1990.

Dansk Sommerhusanalyse 1989, Danmarks Turistråd, 1989.

TRANSLATION - Column, 1: campers; 2-3: visitors at youth hostels; 2: adults; 3:

children; 4: visitors in rented holiday dwellings. - Rows, 1: total; 2: Danish, German, Swedish, Norwegian, Dutch, other; 3: age groups; 4: regions; 5: the Copenhagen region, provincial towns, holiday resorts/towns.

Tabel 5.5 Besøgstal ved udvalgte kirker

Admissions to selected churches

	Roskilde Domkirke	Viborg Domkirke ¹	Ribe Domkirke	Grundtvigs- kirken ¹	Østerlars Rundkirke Bornholm	Sct. Ols Rundkirke Bornholm	Vor Frelzers Kirke Christianshavn	
	1	2	3	4	5	6	Tårn 7	Kirkerum ¹ 8
	1 000							
1980	132	450
1981	193	100	147	250
1982	189	100	146	250
1983	180	100	146	250	...	12
1984	184	100	148	250	111	16	55	300
1985	177	110	135	250	...	18	49	300
1986	165	110	151	250	115	24	50	300
1987	177	110	164	250	118	22	44	300
1988	162	120	164	250	114	24	49	300
1989	165	120	174	250	129	29	54	300
1990	182	130	167	250	154	29	64	300
1991	178	135	164	300	157	31	65	350

Anm. Der findes ca. 1650 middelalderkirker, bygget fra 1050-1250. I ca. 500 af kirkerne er der synlige kalkmalerier.

¹ Skønnede besøgstal
Kilde: Kirkeministeriet.

TRANSLATION - Column, 1: Roskilde cathedral; 2: Viborg cathedral; 3: Ribe cathedral; 4: Grundtvigian church; 5: Østerlars round church, Bornholm; 6: Sct. Ols round church, Bornholm; 7-8: Our Saviours Church, Christianshavn; 7: church tower; 8: the interior of the church.

Tabel 5.6 a Museumsbesøg fordelt efter museumstype og gæsternes nationalitet, 1992

Admissions to museums by type of museum and by nationality, 1992

	I alt	National- museet med tilknyttede museer	Kultur- historiske lokalmuseer	Kultur- historiske special- museer	Kunst- museer	Natur- historiske museer	Andre museer
	1	2	3	4	5	6	7
	1 000						
1. 1991							
Juni	980	47	173	522	194	26	18
Juli	1 598	71	314	888	263	29	34
August	1 212	65	241	641	223	17	25
Hele året	7 620	381	1 332	3 548	1 937	308	114
2. 1992							
Juni	761	73	134	380	142	11	20
Juli	1 856	159	317	1 034	282	28	37
August	1 311	109	245	681	233	19	24
Hele året	8 167	716	1 361	3 623	2 032	314	121
	Pct.						
3. Juni-august							
Danmark	41,8	40,8	46,0	40,9	39,3	67,9	33,6
Sverige	10,2	5,0	8,9	9,3	18,5	4,0	10,0
Norge	4,4	2,6	3,8	4,4	6,7	2,4	2,9
Finland	0,9	1,1	0,6	0,9	1,1	0,4	0,6
Tyskland	18,4	13,9	21,8	19,8	12,4	11,6	20,2
Holland	4,8	3,1	6,1	5,5	2,1	1,9	6,7
U.K.	3,6	6,8	4,0	3,1	3,1	1,9	2,6
Frankrig	3,0	4,5	1,9	2,9	3,5	0,6	4,6
Italien	3,9	5,9	1,8	4,2	3,8	2,2	5,0
Europa i øvrigt	3,2	2,6	2,2	3,5	3,7	0,9	5,7
USA	3,3	8,8	1,9	2,9	3,2	1,8	4,9
Japan	1,5	2,4	0,3	1,6	1,7	2,9	1,3
Andre lande	1,1	2,6	0,7	1,1	0,8	1,3	1,8

Kilde: Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2: the National Museum and affiliated museums; 3: local history museums; 4: special-subject history museums; 5: art museums; 6: natural

science museums; 7: other museums. - Rows, 1: June, July, August, the whole year; 2: June, July, August, the whole year; 3: June-August, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA, Japan, other countries.

Tabel 5.6 b

Museumsbesøg fordelt efter museumstype og gæsternes nationalitet, 1992

Admissions to museums by type of museum and by nationality

	I alt	National- museet med tilknyttede museer	Kultur- historiske lokalmuseer	Kultur- historiske special- museer	Kunst- museer	Natur- historiske museer	Andre museer
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1. Juni							
Danmark	46,1	46,1	53,5	43,4	42,2	83,2	49,7
Sverige	12,2	7,9	9,5	10,8	23,7	4,7	11,9
Norge	4,0	1,8	4,0	4,4	5,5	1,4	1,4
Finland	0,9	0,8	0,5	1,0	1,4	-	0,1
Tyskland	14,9	9,5	17,0	17,3	8,1	4,5	17,3
Holland	3,5	2,3	4,3	4,2	1,6	-	1,9
U.K.	4,5	11,2	5,2	3,8	2,6	2,4	2,9
Frankrig	1,5	3,9	0,6	1,1	2,7	-	2,1
Italien	1,7	0,9	0,5	2,1	2,2	0,6	1,6
Europa i øvrigt	3,2	5,1	1,2	3,2	4,1	0,6	4,0
USA	4,1	5,9	2,5	4,6	3,5	0,8	5,2
Japan	1,6	1,2	0,2	2,5	1,0	1,7	0,1
Andre lande	1,7	3,5	1,0	1,7	1,4	-	1,7
2. Juli							
Danmark	44,5	40,3	46,8	45,3	39,2	64,1	32,2
Sverige	10,8	4,6	10,0	10,3	18,5	4,8	12,3
Norge	5,6	4,0	4,8	5,3	9,1	3,4	4,9
Finland	1,0	1,4	0,8	1,0	1,3	0,7	0,9
Tyskland	17,3	14,4	20,3	18,1	13,4	11,9	19,4
Holland	5,0	4,4	6,3	5,3	2,5	3,1	9,1
U.K.	2,9	6,2	3,3	2,3	2,4	2,1	1,7
Frankrig	2,6	3,3	1,9	2,6	2,7	0,7	4,2
Italien	2,4	4,4	1,0	2,5	2,5	-	3,0
Europa i øvrigt	2,6	1,5	2,0	2,9	2,7	1,1	4,0
USA	3,3	10,2	1,9	2,4	3,6	3,1	5,0
Japan	1,3	2,8	0,4	1,1	1,7	3,4	1,2
Andre lande	0,9	2,4	0,5	0,9	0,3	1,6	2,3
3. August							
Danmark	35,6	37,9	41,1	32,7	38,0	64,5	22,1
Sverige	8,3	3,5	7,2	7,0	16,0	2,4	4,8
Norge	2,9	1,0	2,4	2,9	5,0	1,5	1,0
Finland	0,6	1,0	0,3	0,6	0,8	0,3	0,5
Tyskland	21,8	16,1	26,4	23,7	13,6	15,5	24,1
Holland	5,1	1,7	6,7	6,4	1,9	1,4	6,9
U.K.	4,1	4,7	4,2	3,9	3,9	1,4	3,7
Frankrig	4,3	6,8	2,7	4,3	4,7	0,9	7,6
Italien	7,1	11,4	3,6	8,1	5,9	6,5	10,9
Europa i øvrigt	4,3	2,6	2,9	4,8	4,6	0,9	10,0
USA	2,9	8,6	1,6	2,6	2,6	0,3	4,6
Japan	1,7	2,5	0,3	2,0	2,1	2,7	2,6
Andre lande	1,1	2,2	0,7	1,0	1,0	1,8	1,2

Kilde: Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2: the National Museum and affiliated museums; 3: local history museums; 4: special-subject history museums; 5: art museums; 6: natural science museums; 7: other museums. - Rows; 1: June, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA,

Japan, other countries; 2: July, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA, Japan, other countries; 3: August, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA, Japan, other countries.

Tabel 5.7 a

Museumsbesøg fordelt efter museets beliggenhed og gæsternes nationalitet, 1992

Admissions to museums by location of museum and by nationality of visitors, 1992

	Hele landet	København og Frederiksberg Kommune	Københavns Amt	Frederiksborg Amt	Roskilde Amt	Vestsjællands Amt	Storstrøms Amt	Bornholms Amt
	1	2	3	4	5	6	7	8
— 1 000 —								
1. 1991								
Juni	980	124	21	127	48	7	26	21
Juli	1 598	185	25	189	69	15	48	29
August	1 212	172	22	167	68	11	34	25
Hele året	7 620	1 430	137	1 170	329	48	164	117
2. 1992								
Juni	761	113	25	96	38	7	18	13
Juli	1 856	254	26	193	74	15	49	28
August	1 311	212	18	161	61	10	35	23
Hele året	8 167	1 663	139	1 280	321	57	164	102
pct.								
3. Juni-august								
Danmark	41,8	41,2	27,0	28,9	32,7	63,3	54,0	38,1
Sverige	10,2	7,1	9,6	11,3	7,8	1,7	9,4	25,9
Norge	4,4	2,3	4,6	3,3	1,9	1,4	3,1	2,8
Finland	0,9	1,5	1,5	1,2	0,8	1,0	2,3	0,1
Tyskland	18,4	9,0	13,1	14,3	16,2	22,9	28,4	29,5
Holland	4,8	1,6	1,8	2,5	5,9	0,8	1,2	0,6
U.K.	3,6	4,9	17,0	4,1	3,3	2,4	0,1	-
Frankrig	3,0	4,2	8,1	4,1	7,4	2,5	0,3	0,3
Italien	3,9	6,7	4,9	11,1	6,9	1,8	0,8	-
Europa i øvrigt	3,2	4,8	3,1	6,0	7,7	1,0	0,1	-
USA	3,3	10,2	4,1	7,3	6,2	0,4	0,1	-
Japan	1,5	3,7	3,3	4,4	1,2	0,5	-	-
Andre lande	1,1	2,7	1,9	1,6	2,0	0,2	-	2,7
	Fyns Amt	Sønderjyllands Amt	Ribe Amt	Vejle Amt	Ringkøbing Amt	Århus Amt	Viborg Amt	Nordjyllands Amt
	9	10	11	12	13	14	15	16
— 1 000 —								
1. 1991								
Juni	135	28	41	24	102	113	30	131
Juli	287	52	72	42	53	217	73	241
August	202	35	57	29	16	146	50	179
Hele året	1 024	215	317	229	271	986	238	946
2. 1992								
Juni	114	20	32	22	25	104	28	107
Juli	317	55	92	40	112	243	85	273
August	200	32	65	28	62	157	47	198
Hele året	1 066	211	346	241	301	1 103	237	935
pct.								
3. Juni-august								
Danmark	44,9	65,5	32,5	44,5	63,0	38,1	57,1	38,6
Sverige	6,4	2,7	13,0	7,0	3,1	8,9	5,4	21,6
Norge	3,6	1,8	7,2	3,4	2,4	5,5	2,6	8,8
Finland	0,6	0,2	1,0	1,0	0,1	1,0	0,6	0,5
Tyskland	18,3	21,3	29,8	12,8	24,5	18,3	22,9	20,0
Holland	8,7	4,7	5,5	7,2	3,8	9,5	4,9	1,6
U.K.	3,5	1,2	3,5	9,3	0,8	3,6	2,3	2,5
Frankrig	2,7	0,3	2,4	2,3	0,2	3,7	0,8	2,0
Italien	2,8	1,1	1,0	2,1	0,3	3,6	1,4	2,1
Europa i øvrigt	2,9	0,5	2,4	5,4	1,5	3,8	1,4	1,4
USA	2,5	0,7	1,1	3,3	0,0	2,1	0,3	0,5
Japan	1,9	0,0	0,3	0,4	0,0	0,7	0,0	0,2
Andre lande	1,3	0,2	0,2	1,3	0,2	1,1	0,3	0,2

Kilde: Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Column, 1: all Denmark; 2: municipalities of Copenhagen and Frederiksberg; 3: County of Copenhagen; 4: County of Frederiksberg; 5: County of Roskilde; 6: County of Vestsjælland; 7: County of Storstrøm; 8: County of Bornholm; 9: County of Funen; 10: County of Sønderjylland; 11: County of Ribe; 12: County of Vejle;

13: County of Ringkøbing; 14: County of Århus; 15: County of Viborg; 16: County of Nordjylland. - Rows, 1: June, July, August, the whole year; 2: June, July, August, the whole year; 3: June-August, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA, Japan, other countries.

Tabel 5.7 b

Museumsbesøg fordelt efter museets beliggenhed og gæsternes nationalitet, 1992

Admissions to museums by location of museum and by nationality of visitors, 1992

	Hele landet	København og Frederiksberg kommune	Københavns Amt	Frederiksborg Amt	Roskilde Amt	Vestsjællands Amt	Storstrøms Amt	Bornholms Amt	Fyns Amt	Sønderjyllands Amt	Ribe Amt	Vejle Amt	Ringkøbing Amt	Århus Amt	Viborg Amt	Nordjyllands Amt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	pct.															
1. Juni																
Danmark	46,2	43,0	45,0	28,7	44,5	73,9	51,1	39,2	49,6	72,1	36,8	53,1	72,8	43,3	74,5	40,7
Sverige	12,2	9,3	9,2	14,1	8,9	3,0	8,4	30,9	7,0	3,4	12,2	7,7	4,8	9,7	2,9	28,8
Norge	4,1	2,0	2,5	3,8	1,2	-	5,1	-	2,7	1,8	3,5	3,6	2,3	6,8	1,0	8,7
Finland	0,9	1,3	-	1,6	1,3	1,1	3,1	-	0,9	0,7	-	0,4	0,0	0,8	0,2	0,8
Tyskland	14,8	7,7	5,0	9,0	14,7	17,3	26,8	27,0	18,9	13,0	40,9	10,5	14,9	13,9	17,2	13,3
Holland	3,5	1,3	2,5	3,3	2,7	0,9	3,7	-	6,2	4,2	1,1	4,0	2,1	7,3	2,2	1,1
U.K.	4,6	5,7	24,2	6,1	4,7	1,3	0,4	-	3,5	2,4	4,3	15,1	0,7	3,9	0,9	1,5
Frankrig	1,5	4,1	5,8	1,9	2,0	0,4	0,3	-	1,3	0,2	-	-	0,3	1,2	0,0	0,8
Italien	1,7	3,0	0,8	6,4	3,1	-	0,3	-	0,5	0,6	-	0,4	0,1	1,9	0,3	0,4
Europa i																
øvrigt	3,2	6,2	4,2	4,4	6,8	0,9	0,8	-	1,4	0,3	-	1,6	1,5	4,4	0,7	2,6
USA	4,1	9,6	0,8	11,2	7,0	0,4	-	-	3,5	1,2	1,0	2,4	-	4,4	0,1	0,5
Japan	1,6	2,5	-	7,8	0,4	0,6	-	-	2,1	0,0	0,3	-	0,0	0,9	-	0,2
Andre lande ..	1,7	4,4	-	1,7	2,6	0,2	-	2,9	2,5	0,1	-	1,2	0,4	1,6	-	0,5
2. Juli																
Danmark	44,3	44,0	3,0	33,2	33,5	64,5	57,5	39,9	47,8	67,4	31,8	41,7	67,5	38,9	59,0	40,9
Sverige	10,8	6,6	13,9	11,9	10,0	0,9	9,0	26,9	7,8	2,8	13,7	7,0	2,9	10,3	7,1	21,7
Norge	5,6	2,9	8,4	5,7	3,1	2,2	2,6	3,7	4,9	1,9	8,6	2,9	2,9	6,8	3,1	10,6
Finland	1,0	1,7	3,5	1,1	0,8	1,4	3,7	-	0,5	0,1	1,7	1,9	0,2	1,3	0,9	0,5
Tyskland	17,4	9,3	18,3	16,1	15,7	22,8	24,7	25,7	16,2	20,0	27,4	15,0	20,0	17,9	20,1	18,1
Holland	5,1	2,1	0,5	1,8	8,5	0,3	1,1	0,8	8,6	5,2	7,1	8,3	3,9	8,5	4,5	2,0
U.K.	2,8	4,3	17,8	3,5	1,5	2,4	-	-	3,1	1,1	2,1	7,3	0,5	2,7	1,5	2,0
Frankrig	2,6	3,3	9,4	2,9	8,5	1,3	0,5	0,4	2,3	0,3	2,0	1,9	0,2	4,2	0,8	1,4
Italien	2,4	4,0	7,4	6,5	4,0	1,8	0,7	-	2,0	0,8	0,9	1,6	0,1	3,0	0,7	1,1
Europa i																
øvrigt	2,6	4,0	0,5	4,2	5,2	1,0	0,0	-	2,4	0,1	3,4	6,8	1,6	3,3	1,4	0,8
USA	3,3	11,9	5,9	7,2	5,9	0,4	0,1	-	2,6	0,2	1,2	3,5	0,0	1,5	0,4	0,6
Japan	1,3	3,8	6,9	4,1	0,8	0,8	-	-	1,1	0,1	0,1	1,0	0,0	0,6	0,0	0,2
Andre lande ..	0,9	2,1	4,5	1,8	2,3	0,3	-	2,6	0,7	0,1	-	1,1	0,3	1,0	0,4	0,0
3. August																
Danmark	36,0	36,8	37,7	25,8	24,5	54,4	50,6	35,3	37,6	58,2	31,6	41,5	51,6	33,5	43,4	34,4
Sverige	8,3	6,4	4,0	9,8	4,3	2,0	10,5	21,6	3,8	2,0	12,5	6,4	2,8	6,1	3,9	17,6
Norge	2,9	1,8	2,0	1,3	0,9	1,1	2,8	3,3	2,0	1,5	6,8	3,8	1,7	2,9	2,6	6,3
Finland	0,6	1,5	0,7	1,0	0,6	0,5	-	0,4	0,6	-	0,5	0,2	0,1	0,5	0,2	0,2
Tyskland	21,6	9,3	16,6	15,0	17,7	26,8	34,4	35,5	21,3	28,6	28,4	11,7	35,9	21,9	31,4	26,2
Holland	5,2	1,1	2,6	2,7	4,8	1,5	0,3	0,8	10,3	4,2	5,2	8,1	4,4	12,4	7,1	1,2
U.K.	4,0	5,1	6,0	3,8	4,6	3,0	-	-	4,0	0,7	5,0	7,5	1,2	4,8	4,5	3,8
Frankrig	4,3	5,4	9,3	6,0	9,4	5,9	-	0,4	4,3	0,4	4,1	4,9	0,3	4,5	1,1	3,6
Italien	7,1	12,1	6,6	16,5	12,7	3,0	1,3	-	5,4	1,8	1,7	4,2	0,5	5,7	3,3	4,5
Europa i																
øvrigt	4,2	5,1	5,3	8,0	11,4	1,2	-	-	4,5	1,1	2,0	6,5	1,2	4,3	1,8	1,7
USA	2,9	8,5	6,0	5,6	5,9	0,5	0,1	-	1,8	1,1	0,9	3,6	0,1	1,7	0,2	0,2
Japan	1,7	4,3	2,6	3,2	2,1	-	-	-	3,0	-	0,6	-	0,0	0,8	0,0	0,2
Andre lande ..	1,1	2,6	0,7	1,3	1,2	0,2	-	2,6	1,4	0,3	0,7	1,6	0,1	0,8	0,4	0,1

Kilde: Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Column, 1: all Denmark; 2: municipalities of Copenhagen and Frederiksberg; 3-16: counties in Denmark. - Rows, 1: June, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA,

Japan, other countries; 2: July, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA, Japan, other countries; 3: August, Denmark, Sweden, Norway, Finland, Germany, Holland, U.K., France, Italy, other European countries, USA, Japan, other countries.

6. Bøger

6.1 Bogforbrug, bogproduktion og bogsalg

Boglæsning 1991

Har De læst en eller flere bøger inden for det sidste år? Det har 70 pct. af den danske befolkning på 16 år og derover, ifølge Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse marts 1991.

Kvinder er mere læsende end mænd. Knap halvdelen af alle voksne kvinder har læst 6 eller flere bøger i løbet af et år. Det samme gælder lidt mindre end 40 pct. af mændene. Kvinder læser i højere grad skønlitteratur, mens mænd hyppigere end kvinder læser faglitteratur.

Læseaktiviteten er højere i de yngre end i de ældre aldersklasser, og hænger også sammen med uddannelsesniveau og stilling. Højere funktionærer er de mest læsende, både når det gælder skøn- og faglitteratur, og når det gælder antallet af bøger. Jf. tabel 6.1 i tabelafsnittet.

Oversigtstabel 6.1

Bogforbrug

	Enhed	1980	1982	1984	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Bogsalg fra danske forlag:										
Bind i alt	mio. bind	43	38	38	39	39	35	33	33	35
Bind pr. indbygger	antal	8	7	7	8	8	7	6	6	7
Bogudlån fra folke- og skolebiblioteker:										
Bind i alt (anslåede tal)	mio. bind	116	126	129	125	126	122	116	115	110
Bind pr. indbygger	antal	23	25	25	25	25	24	23	22	21

Kilde: Forlagstatistikken, udarbejdet af Den danske Forlæggerforening. Bogudlån: tabel 12.3.

Bogsalg og -udlån

Bogforbruget kan også belyses gennem bogsalg og bogudlån. Det samlede antal bind solgt fra danske forlag anslås i 1991 at være 35 mio. Det svarer til et årligt forbrug på 7 bind pr. indbygger, uanset alder.

En del af de solgte bind indkøbes af folke- og skolebiblioteker, hvorfra de kommer mange brugere i hænde. I 1991 var det samlede udlån fra folke- og skolebiblioteker 110 mio. bind, svarende til 21 pr. indbygger, uanset alder.

Bogproduktion

Antallet af udkomne titler ligger på lidt over 10.000 pr. år. Der har været tale om en svag stigning siden 1980, og noget i retning af en fordobling siden 1970.

Indhold

Der udgives betydeligt mere fag- end skønlitteratur. Lidt mere end 75 pct. af de udkomne titler er faglitteratur. Forholdet mellem skøn- og faglitterære titler har stort set været uændret gennem perioden 1980-1992.

Originalsprog

Opdelingen i dansk og udenlandsk refererer ikke til forfatterens nationalitet, men til værkernes originalsprog. I praksis omfatter rubrikken dansk originalsprog udelukkende danske forfatters værker, hvoraf nogle så oversættes til andre sprog.

Udenlandsk originalsprog omfatter oversættelser til dansk, udenlandske bøger udgivet på originalsprog i Danmark og danske forfatters værker, hvis de er skrevet på et andet sprog.

Omkring 70 pct. af de udkomne titler er skrevet på dansk, men siden midten af 1980'erne har værker, der er forfattet på andre sprog end dansk, i stigende grad præget udgivelsesbilledet i Danmark.

Oversigtstabel 6.2

Bogproduktion

	Titler i alt	Indhold		Originalsprog		Udgave		Målgruppe		
		Skønlitteratur	Faglitteratur	Dansk	Udenlandsk	1. udgave	Revideret udgave	Børnebøger	Skolebøger	Voksenbøger
1980	9 256	2 015	7 241	6 288	2 968	7 884	1 372	953	1 009	7 294
1981	8 563	1 838	6 725	6 114	2 449	7 283	1 280	818	892	6 853
1982	10 189	2 078	8 111	7 409	2 780	8 636	1 553	885	1 016	8 288
1983	9 460	1 981	7 479	6 932	2 528	7 985	1 475	851	917	7 692
1984	10 660	2 183	8 477	7 720	2 940	9 050	1 610	1 031	903	8 726
1985	9 554	2 163	7 391	6 533	3 021	8 217	1 337	1 049	846	7 659
1986	10 957	2 415	8 542	7 627	3 330	9 403	1 554	1 305	939	8 713
1987	11 129	2 518	8 611	7 652	3 477	9 505	1 624	1 267	907	8 955
1988	10 584	2 499	8 085	7 106	3 478	9 047	1 537	1 193	948	8 443
1989	10 762	2 533	8 229	6 998	3 764	9 238	1 524	1 178	888	8 696
1990	11 082	2 476	8 606	7 117	3 965	9 463	1 619	1 251	817	9 014
1991	10 198	2 372	7 826	6 384	3 814	8 609	1 589	1 226	721	8 251
1992	11 761	2 446	9 315	7 541	4 220	9 981	1 580	1 296	869	9 596

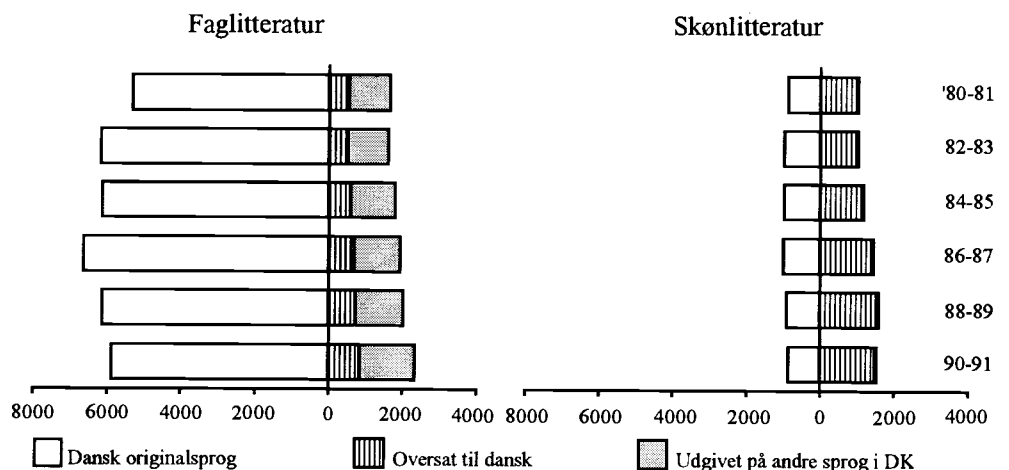
Kilde: Dansk Bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

Art Bogstatistikken omfatter ikke alene bøger (49 sider og derover), men også småtryk. Knap 33 pct. af titlerne er småtryk på 16-48 sider.

Udgave Størstedelen af de udkomne titler er nye 1. udgaver. Resten, ca. 15 pct., er reviderede udgaver. Uændrede optryk indgår ikke i bogstatistikken, jf. afsnittet om datakilder.

Målgruppe Rubrikken voksenbøger omfatter de bøger, der hverken er skole- eller børnebøger. Ingen bøger indgår både i børne- og skolebøger.

Figur 6.1 Udkomne titler siden 1980, beregnet som to-årige gennemsnit

Kilde: Tabel 6.3 og 6.5.

Skønlitteratur

Antallet af skønlitterære titler med dansk originalsprog har på det nærmeste været konstant fra år til år. Derimod har der i anden halvdel af 1980'erne været en stigning i antallet af skønlitterære oversættelser til dansk. Jf. figur 6.1.

Indenfor den skønlitteratur, der oversættes til dansk, har de fleste titler engelsk/amerikansk som originalsprog. Andelen har været stigende gennem 1980'erne, i 1991 udgjorde de 66 pct. af de oversatte skønlitterære udgivelser. De næststørste originalsprog er svensk og fransk, hvorfra henholdsvis 9 og 8 pct. af de oversatte skønlitterære titler stammer i 1991. Jf. tabel 6.3.

Faglitteratur

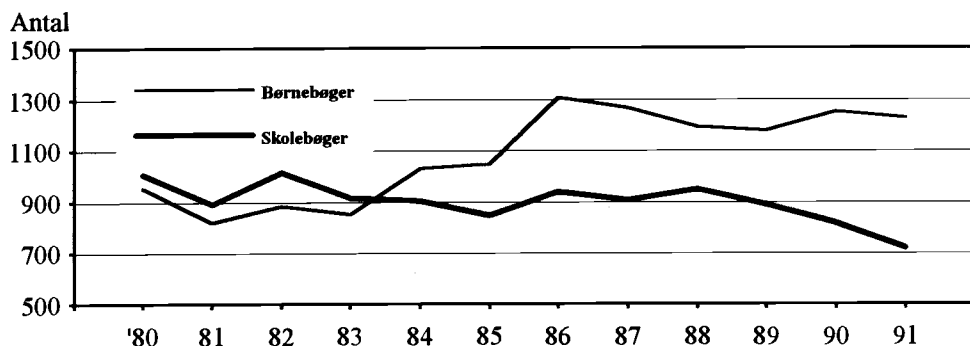
Langt størsteparten af de faglitterære udgivelser er skrevet af danske forfattere, men siden 1985 er antallet af faglitterære udgivelser med udenlandsk originalsprog steget. I 1991 udgjorde de knap 30 pct. af de udkomne faglitterære titler. Jf. figur 6.1.

Indenfor skønlitteraturen oversættes næsten alle de udenlandske værker, der udgives i Danmark, til dansk. Det samme gælder ikke de faglitterære udgivelser, idet ca. 66 pct. af titlerne med udenlandsk originalsprog faktisk også udgives på andre sprog i Danmark, mens 33 pct. oversættes til dansk. Jf. tabel 6.5.

Blandt oversættelserne gælder det ligesom indenfor skønlitteraturen, at en stigende andel, i 1991 64 pct., er oversat fra engelsk/amerikansk. Tysk er det næststørste originalsprog for oversatte faglitterære titler, i alt 14 pct. i 1991.

Figur 6.2

Børne- og skolebøger. Udkomne titler 1980-1991

Kilde: Oversigtstabel 6.2.

Børne- og skolebøger

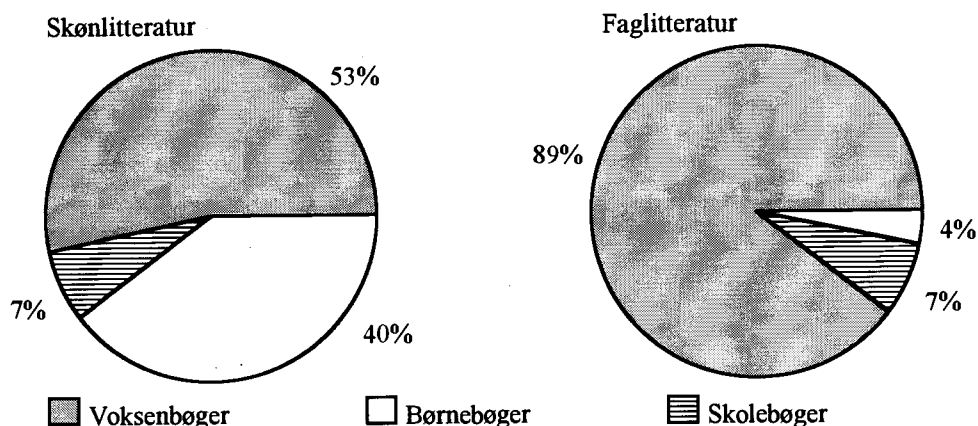
Fra 1980-1992 har der været en stigning i antallet af børnebogsudgivelser, mens antallet af udkomne skolebøger er faldet i samme periode. Jf. figur 6.2 og oversigtstabellen om bogproduktion.

For børnebøgernes vedkommende ligger stigningen indenfor de skønlitterære titler, der udgør omkring 80 pct. af de børnebøger, der udkommer hvert år. Jf. tabel 6.6.

For skolebøgernes vedkommende er navnlig faglitterære udgivelser blevet færre. Jf. tabel 6.7.

Figur 6.3

Skøn- og faglitteratur. Udkomne titler i 1991

Kilde: Tabel 6.2 og 6.4.

Blandt de samlede skønlitterære udgivelser er 40 pct. børnebøger og 7 pct. skolebøger i 1991. Blandt de faglitterære titler, som udkom samme år, er kun 4 pct. børnebøger og 7 pct. skolebøger. Jf. tabel 6.2 og 6.4.

Bogsalg

Det samlede bogsalg, målt i løbende forbrugerpriser, er steget betydeligt, fra 1,3 til 2,3 mia. kr. i perioden 1980-91, viser et skøn fra Den Danske Forlæggerforening. Også hvis man trækker moms ud af billedet, er der tale om en kraftig stigning i omsætningen. I tabel 6.9 er bruttosalget uden moms korrigeret for inflation ved hjælp af forbrugerprisindekset.

Den deflaterede udvikling i bogsalget har været præget af en svag nedgang i løbet af 1980'erne, en udvikling der skal ses i sammenhæng med besparelser i bogindkøbet til skoler og biblioteker. På trods heraf har der i 1990 og -91 været tale om mindre fremgang i omsætningen.

Omsætningen kan også belyses gennem antallet af bind solgt pr.år. Billigbøger og bogklubbøger spiller så en tydeligere rolle. Antallet af solgte bind har været let faldende gennem 1980'erne, men har de senere år stabiliseret sig på 33-35 mio. Det skal understreges, at bindstatistikken er behæftet med større usikkerhed end den øvrige Forlagsstatistik.

Salgskanaler

Omkring 75 pct. af bogsalget sker via boghandlerne, selv om antallet af boglader har været fortsat faldende hele perioden igennem. Forlagenes direkte salg til forbrugerne, som bl.a. omfatter bogklubber og kuponannoncesalg, dækker dog også en pæn del af omsætningen, knap 20 pct.

6.2 Lovgivning

Der findes ingen lov om statslig støtte til udgivelse af bøger i Danmark. Forfattere og oversættere kan opnå støtte bl.a. gennem loven om biblioteksafgift og loven om Statens Kunstfond.

I foråret 1993 har kulturministeren nedsat en litteraturpolitisk arbejdsgruppe, hvis overvejelser vedrørende fremtidens litteraturpolitik vil foreligge sommeren 1994.

6.3 Datakilder

Kultur- og fritidsundersøgelser

I marts 1991 gennemførte Danmarks Statistik en kultur- og fritidsundersøgelse, hvor i alt 1106 personer på 16 år og derover blev interviewet, blandt andet om læsevaner. Sammenligning med tidligere undersøgelser vanskeliggøres af, at spørgsmålene om læsning har haft en anden formulering. Vedrørende børns læsevaner i 1987, se bilag 1.3 og 1.4.

Bogstatistikken

Bogstatistikken udarbejdes af Bibliotekscentralen (nu Dansk BiblioteksCenter) på grundlag af Dansk Bogfortegnelse. Antallet af registrerede titler kan afvige med op til +/- 5% i forhold til antallet af modtagne (dvs. producerede) titler i det enkelte år.

Udeladt

Bogstatistikken følger UNESCO's bogkriterier, som medregner småtryk på 16-48 sider. Udeladt af bogstatistikken er uændrede optryk og desuden aviser, tidsskrifter, årspublikationer og udenlandske bøger i kommission samt publikationer i mikroform. Jf. tabel 6.8.

Indhold

Skønlitteraturen er inddelt i genrer, hvoraf den ene betegnes som børne- og ungdomsbøger. Den rummer alle skønlitterære børnebøger samt den del af de skønlitterære skolebøger, der ikke er fordelt på de øvrige genrer. Faglitteraturens emneopdeling følger decimalklasseinddelingen, og omfatter gruppe 00-81 og 89-99.

Forlagsstatistikken

Omsætning

Bogsalget belyses i Forlagsstatistikken, som hvert år udarbejdes af Den danske Forlæggerforening. Den offentliggøres i tidsskriftet Bogmarkedet (tidligere: Det danske Bogmarked). Skønnet over den samlede omsætning i forbrugerpriser bygger på oplysninger fra størstedelen af Den danske Forlæggerforenings medlemmer, som skønsmæssigt dækker omkring 70 pct. af omsætningen, og beregninger for de resterende og udenforstående forlag, der formodes at stå for hhv. ca. 5 og 25 pct. af omsætningen. Skønnet dækker således alle forlag.

Salgskanaler

I Forlagsstatistikken er nettosalget fra en række forlag, ekskl. moms og rabatter, procentvist fordelt på forskellige salgskanaler. Denne fordeling er baseret på indberetninger fra størstedelen af Den danske Forlæggerforenings medlemmer. Der er altså ikke, som ved omsætningen, tale om et skøn for alle forlag.

Bindstatistik

Antallet af solgte bind pr. år er forlagenes skøn på grundlag af omsætningstallene. Bindstatistikken er behæftet med endnu større usikkerhed end den øvrige forlagsstatistik.

Boghandlere

Bogladeantallet omfatter antallet af boghandlere, der er antaget som samhandelsberettigede af Den danske Forlæggerforening. Det er ikke givet, at alle disse boghandlere også er medlem af Den danske Boghandlerforening. Tabel 6.10 er derfor ikke fuldstændig sammenlignelig med den tilsvarende tabel i den tidligere udgave af Dansk Kulturstatistik, hvor opgørelsen gjaldt medlemmer af Den danske Boghandlerforening.

Tabel 6.1

Læsning af bøger inden for det sidste år, marts 1991

Percentage of men and women who read books within the last year, March 1991

	Antal bøger læst				Læste skøn- litteratur	Læste fag- litteratur	Læste krimi
	I alt	1-2 bøger	3-5 bøger	6 eller flere			
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1. Alle	70	10	17	44	60	35	29
2. Køn:							
Mænd	65	10	17	38	49	38	31
Kvinder	75	9	17	49	70	33	27
3. Alder:							
16-19 år	80	11	24	45	67	37	39
20-39 år	74	9	21	45	59	42	35
40-59 år	69	11	14	45	60	36	23
60 år over derover	63	9	14	41	57	25	23
4. Stilling:							
Selvstændig	68	12	20	36	56	39	22
Funktionær, højere	93	8	20	65	83	64	37
Funktionær, mellem	79	5	16	57	71	52	23
Funktionær, lavere	79	11	19	50	65	40	37
Faglært arbejder	54	10	16	28	39	28	24
Ufaglært arbejder	56	16	11	29	42	20	24
Studerende, elev	81	7	24	51	70	43	36
Pensionist	62	9	14	40	55	24	24
Arbejdsløs	65	7	13	45	57	34	35
5. Skoleuddannelse:							
7-10. kl.	60	11	18	31	48	25	24
Mellem- eller realskoleeksamen	82	8	17	57	75	44	35
Studentereksamen	91	7	13	70	79	59	35

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991. Ved undersøgelsen blev et repræsentativt udsnit af befolkningen på 16 år og derover interviewet, i alt 1106 personer.

TRANSLATION - Columns, 1-4: number of books which have been read in per cent; 1: total; 2: 1 to 2 books; 3: 3 to 5 books; 4: more than 5 books; 5: fictional books; 6:

non-fictional books. 7: crime novels. - Rows, 1: total; 2: sex, men, women; 3: age groups; 4: occupation, selfemployed, salaried employees, in higher, middle and lower levels, skilled workers, unskilled workers, students, pupils, pensioners, unemployed 5: school education, 7 to 10 school years completed, lower secondary school completed, upper secondary school completed.

Tabel 6.2 Skønlitteratur
 Fiction

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
1. Skønlitteratur i alt	2 015	1 838	2 078	1 981	2 183	2 163	2 415	2 518	2 499	2 533	2 476	2 372
2. Original sprog:												
Dansk	859	918	1 049	951	1 056	933	1 037	980	931	911	914	839
Udenlandsk	1 156	920	1 029	1 030	1 127	1 230	1 378	1 538	1 568	1 622	1 562	1 533
3. Art:												
Bøger	1 459	1 339	1 589	1 435	1 622	1 598	1 702	1 769	1 785	1 881	1 739	1 684
Småtryk	556	499	489	546	561	565	713	749	714	652	737	688
4. Udgave:												
Første udgave	1 654	1 497	1 697	1 600	1 758	1 776	1 948	2 016	2 023	2 059	1 958	1 857
Revideret udgave	361	341	381	381	425	387	467	502	476	474	518	515
5. Målgruppe:												
Børnebøger	729	629	722	709	861	870	1 059	1 063	1 000	994	1 022	948
Skolebøger	203	157	156	160	155	145	211	213	219	195	191	163
Voksenbøger	1 083	1 052	1 200	1 112	1 167	1 148	1 145	1 242	1 280	1 344	1 263	1 261
6. Genre:												
Romaner, noveller	862	795	930	822	860	874	934	978	1 029	1 117	1 021	1 027
Skuespil	23	44	38	39	54	33	31	30	30	13	19	24
Digte	197	219	240	235	209	201	182	168	167	166	164	180
Humor, tegneserier	61	45	55	66	105	96	90	127	123	100	101	62
B & U-bøger ¹	872	735	815	819	955	959	1 178	1 215	1 150	1 137	1 171	1 079

¹ B & U-bøger omfatter alle genrer af skønlitteratur inden for børnebøger samt de skønlitterære skolebøger, der ikke er fordelt på genrer.
 Kilde: Dansk Bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

TRANSLATION – Rows, 1: fiction, total; 2: original language: Danish, foreign languages; 3: type, books, pamphlets; 4: editions, first editions, revised editions; 5: target group, childrens books, school textbooks, books for adults; 6: genre: novels, short stories, plays, poetry, comics, books for children and young persons.

Tabel 6.3 Skønlitteratur: Oversættelser og originalsprog
 Fiction: Translations and original languages

	Dansk originalsprog			Udenlandsk originalsprog								
	I alt	Udgivet på dansk	Oversat til andre sprog	I alt	Udgivet på andre sprog i Danmark ¹	Oversat til dansk fra:						Andre sprog
						I alt	Svensk	Norsk	Engelsk/amerikansk	Tysk	Fransk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1980	859	854	5	1 156	63	1 093	142	37	600	78	149	87
1981	918	912	6	920	57	863	118	33	459	74	101	78
1982	1 049	1 048	1	1 029	52	977	110	56	571	55	97	88
1983	951	947	4	1 030	44	986	164	36	541	69	102	74
1984	1 056	1 050	6	1 127	59	1 068	134	35	598	74	129	98
1985	933	928	5	1 230	59	1 171	133	42	679	94	130	93
1986	1 037	1 029	8	1 378	69	1 309	148	39	765	109	151	97
1987	980	975	5	1 538	61	1 477	169	42	829	123	183	131
1988	931	927	4	1 568	66	1 502	182	41	877	74	179	149
1989	911	908	3	1 622	70	1 552	163	48	943	101	160	137
1990	914	901	13	1 562	68	1 494	161	52	906	98	145	132
1991	839	834	5	1 533	80	1 453	126	60	965	89	119	94

¹ Omfatter danske forfatters værker, skrevet på andre sprog, og bøger med udenlandsk originalsprog, udgivet i Danmark.
 Kilde: Dansk Bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

TRANSLATION – Columns 1-3: Danish original language; 1: total; 2: published in Danish; 3: translated into other languages; 4-12: foreign original languages; 4: total; 5: published in other languages in Denmark; 6-12: foreign original languages, translated into Danish from; 6: total; 7: Swedish; 8: Norwegian; 9: British English/American English; 10: German; 11: French; 12: other languages.

Tabel 6.4**Faglitteratur**

Non-fiction

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
1. Faglitteratur i alt	7 241	6 725	8 111	7 479	8 477	7 391	8 542	8 611	8 085	8 229	8 606	7 826
2. Original sprog:												
Dansk	5 429	5 196	6 360	5 981	6 664	5 600	6 590	6 672	6 175	6 087	6 203	5 545
Udenlandsk	1 812	1 529	1 751	1 498	1 813	1 791	1 952	1 939	1 910	2 142	2 403	2 281
3. Art:												
Bøger	4 699	4 221	5 218	4 770	5 674	4 885	5 595	5 724	5 501	5 410	5 839	5 382
Småtryk	2 542	2 504	2 893	2 709	2 803	2 506	2 947	2 887	2 584	2 819	2 767	2 444
4. Udgave:												
Første udgave	6 230	5 786	6 939	6 385	7 292	6 441	7 455	7 489	7 024	7 179	7 505	6 752
Revideret udgave	1 011	936	1 172	1 094	1 185	950	1 087	1 122	1 061	1 050	1 101	1 074
5. Målgruppe:												
Børnebøger	224	189	163	142	170	179	246	204	193	184	229	278
Skolebøger	806	735	860	757	748	701	728	694	729	693	626	558
Voksenbøger	6 211	5 801	7 088	6 580	7 559	6 511	7 568	7 713	7 163	7 352	7 751	6 990
6. Enme:												
Almindelige skrifter	264	228	252	250	283	180	253	216	189	197	232	234
Filosofi	275	234	267	278	412	345	440	407	434	391	479	358
Religion	277	220	258	242	273	260	295	299	294	284	328	259
Samfundsvidenskab	1 725	1 639	2 054	1 865	2 130	1 894	2 202	2 185	2 031	2 067	2 015	1 920
Geografi, rejser	286	226	335	289	334	269	304	309	309	305	309	305
Naturvidenskab	702	627	703	629	669	608	647	641	644	709	771	778
Anvendt videnskab	2 139	2 042	2 470	2 383	2 640	2 273	2 608	2 801	2 519	2 543	2 732	2 416
Kunst, spil, sport	593	562	670	629	706	614	767	789	664	703	722	643
Litteraturhistorisk, sprog	387	373	425	372	360	358	360	339	338	346	341	343
Historie	593	574	677	542	670	590	666	625	663	684	677	570

Anm. Emnerne dækker følgende decimalklasser: Almindelige skrifter: 00-07. Filosofi: 10-19. Religion: 20-29. Samfundsvidenskab: 30-39, 59. Naturvidenskab: 50-58. Anvendt videnskab: 60-69. Kunst, spil og sport: 70-79. Litteraturhistorie, sprog: 80-81, 89. Historie: 90-99.

Kilde: Dansk Bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

TRANSLATION - Rows, 1: non-fiction, total; 2: original language, Danish, foreign languages; 3: type, books, pamphlets; 4: editions, first editions, revised editions; 5: target group, childrens books, school textbooks, books for adults; 6: subject, generalities, philosophy, religion, social sciences, geography, travel, natural sciences, applied sciences, arts, games, sports, literature, languages, history.

Tabel 6.5**Faglitteratur: Oversættelser og originalsprog**

Non-fiction: Translations and original languages

	Dansk originalsprog			Udenlandsk originalsprog								
	I alt	Udgivet på dansk	Oversat til andre sprog	I alt	Udgivet på andre sprog i Danmark ¹	Oversat til dansk fra:						
						I alt	Svensk	Norsk	Engelsk/amerikansk	Tysk	Fransk	Andre sprog
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1980	5 429	5 352	77	1 812	1 212	600	78	27	272	93	45	85
1981	5 196	5 161	35	1 529	1 062	467	64	11	219	67	21	85
1982	6 360	6 309	51	1 751	1 233	518	73	28	230	73	34	80
1983	5 981	5 910	71	1 498	1 017	481	68	17	226	80	24	66
1984	6 664	6 607	57	1 813	1 238	575	58	17	291	89	31	89
1985	5 600	5 540	60	1 791	1 219	572	59	44	258	102	27	82
1986	6 590	6 521	69	1 952	1 285	667	80	27	338	119	25	78
1987	6 672	6 601	71	1 939	1 249	690	86	25	350	113	28	88
1988	6 175	6 069	106	1 910	1 201	709	60	29	414	97	28	81
1989	6 087	6 021	66	2 142	1 403	739	81	28	435	102	25	68
1990	6 203	6 094	109	2 403	1 616	787	80	26	527	79	25	50
1991	5 545	5 451	94	2 281	1 398	883	70	36	563	120	28	66

¹ Omfatter danske forfatters værker, skrevet på andre sprog, og bøger med udenlandsk originalsprog, udgivet i Danmark.

Kilde: Dansk Bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

TRANSLATION - Columns 1-3: Danish original language 1: total 2: published in Danish 3: translated into other languages 4-12: foreign original languages 4: total 5: published in other languages in Denmark 6-12: foreign original languages, translated into Danish from 6: total 7: Swedish 8: Norwegian 9: British English/American English 10: German 11: French 12: other languages.

Tabel 6.6 **Børnebøger**
Childrens books

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
1. Børnebøger i alt	953	818	885	851	1 031	1 049	1 305	1 267	1 193	1 178	1 251	1 226
2. Skønlitteratur i alt	729	629	722	709	861	870	1 059	1 063	1 000	994	1 022	948
3. Genre:												
Romaner, noveller	578	715	723	896	894	825	821	854	787
Skuespil	12	16	16	15	11	20	12	7	11
Digte	11	14	20	14	14	17	19	35	26
Humor, tegneserier	108	116	111	134	144	138	142	126	124
4. Udgave:												
Første udgave	637	559	624	626	729	775	895	899	829	828	820	780
Revideret udgave	92	70	98	83	132	95	164	164	171	166	202	168
5. Faglitteratur i alt	224	189	163	142	170	179	246	204	193	184	229	278
6. Enme:												
Almindelige skrifter	4	-	1	6	7	-	6	6	5	5	2	2
Filosofi	1	1	-	4	3	3	4	4	1	1	1	3
Religion	35	13	20	24	17	10	17	23	35	21	47	27
Samfundsvidenskab	46	64	37	43	50	66	76	52	50	43	44	43
Geografi, rejser	10	9	13	5	5	2	2	5	1	2	4	4
Naturvidenskab	40	26	27	7	21	21	21	16	19	42	36	77
Anvendt videnskab	45	35	30	28	25	33	37	36	26	10	34	60
Kunst, spil, sport	33	27	28	20	36	36	61	56	45	53	54	49
Litteraturhistorisk, sprog	1	2	-	-	2	1	4	-	1	1	2	2
Historie	9	12	7	5	4	7	18	6	10	6	5	11
7. Udgave:												
Første udgave	213	172	147	122	151	166	231	191	177	162	203	244
Revideret udgave	11	17	16	20	19	13	15	13	16	22	16	34

Kilde: Dansk Bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

TRANSLATION - Rows, 1: childrens books, total; 2: fiction, total; 3: genre, novels, short stories, plays, poetry, comics; 4: editions, first editions, revised editions, 5:

non-fiction, total; 6: subject, generalities, philosophy, religion, social sciences, geography, travel, natural sciences, applied sciences, arts, games, sports, literature, languages, history; 7: editions; first editions, revised editions.

Tabel 6.7

Skolebøger

School textbooks

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
1. Skolebøger i alt ¹	1 009	892	1 016	917	903	846	939	907	948	888	817	721
2. Skønlitteratur	203	157	156	160	155	145	211	213	219	195	191	163
3. Genre:												
Romaner, noveller	53	41	58	42	54	49	82	56	58	48	37	29
Skuespil	5	4	1	6	7	3	6	4	6	1	2	3
Digte	2	6	4	2	-	3	4	1	4	3	3	-
Humor, tegneserier	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
B&U-bøger ²	143	106	93	110	94	89	119	152	150	143	149	131
4. Udgave:												
Første udgave	196	150	143	149	143	133	191	208	207	190	178	148
Revideret udgave	7	7	13	11	12	12	20	5	12	5	13	15
5. Faglitteratur	806	735	860	757	748	701	728	694	729	693	626	558
6. Enme:												
Almindelige skrifter	16	10	11	9	14	8	14	10	4	7	10	4
Filosofi	10	14	17	18	50	32	49	38	27	21	17	4
Religion	29	15	26	19	14	23	27	32	21	16	17	15
Samfundsvidenskab	151	111	132	103	101	110	102	89	70	85	68	79
Geografi, rejser	54	34	61	42	44	36	45	38	47	47	54	48
Naturvidenskab	150	129	150	126	111	102	101	110	131	145	121	103
Anvendt videnskab	90	118	116	126	135	99	100	123	140	124	96	90
Kunst, spil, sport	21	17	16	29	25	26	41	36	42	27	29	29
Litteraturhistorisk, sprog	207	185	211	199	179	188	186	166	164	167	162	140
Historie	78	102	120	86	75	77	63	52	83	54	52	46
7. Udgave:												
Første udgave	688	590	709	609	607	582	609	567	611	567	502	479
Revideret udgave	118	145	151	148	141	119	119	127	118	126	124	79

¹ Skolebøger omfatter ikke lærebøger for højere læreanstalter, videregående faglig undervisning, voksenundervisning og selvstudium.

² Børne- og ungdomsbøger er skønlitterære skolebøger, der ikke er fordelt på de øvrige genrer.

Kilde: Dansk Bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

TRANSLATION - Rows, 1: school textbooks, total; 2: fiction; 3: genre, novels, short stories, plays, poetry, comics, books for children and young persons; 4: editions, first editions, revised editions; 5: non-fiction; 6: subject, generalities, philosophy, religion, social sciences, geography, travel, natural sciences, applied sciences, arts, games, sports, literature, languages, history; 7: editions, first editions, revised editions.

Tabel 6.8

Samtlige udgivelser

Book production (number of titles)

	I alt	Omfattet af bogstatistikken	Udeladt af bogstatistikken			
			I alt	Uændrede optryk	Aviser, tidskrifter, årspublikationer	Udenlandske bøger i kommission m.m.
1980	11 794	9 256	2 538	1 356	981	201
1981	11 170	8 563	2 607	1 441	1 008	158
1982	13 715	10 189	3 526	1 684	1 673	169
1983	12 555	9 460	3 095	1 445	1 459	191
1984	14 199	10 660	3 539	1 596	1 734	209
1985	12 753	9 554	3 199	1 435	1 599	165
1986	14 343	10 957	3 386	1 566	1 652	168
1987	15 002	11 129	3 873	1 640	2 044	189
1988	14 111	10 584	3 527	1 522	1 896	109
1989	14 422	10 762	3 660	1 580	1 940	140
1990	14 596	11 082	3 514	1 719	1 696	99
1991	13 848	10 198	3 650	1 546	2 037	67

Anm. Omfattet af bogstatistikken er nye titler og ændrede optryk. Udeladt af bogstatistikken er uændrede oplag, aviser, tidskrifter, årspublikationer samt udenlandske bøger i kommission og publikationer i mikroform.

Kilde: Dansk bogfortegnelse. Bibliotekscentralen.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2: comprised by the Library Centres book statistics, 3-6: not comprised by the Library Centres book statistics; 3: total; 4: unrevised reprints; 5: newspapers, periodicals, annual publications; 6: foreign books sold on commission, etc.

Tabel 6.9 **Bogsalget fra danske forlag**
Danish publishers book sales

	Antal bind ¹	Samlet omsætning i forbrugerpriser ²			Forbrugerprisindeks	Deflateret omsætning (ekskl. moms)	Fordeling på salgskanaler (pct.) ³		
		Inkl. moms	Bogmoms	Ekskl. moms			Boghandel ⁴	Frisalg ⁵	Direkte salg fra forlag ⁶
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Mio. bind	Årets priser, mio. kr.				Mio. kr.	Pct.		
1980	43	1 335	235	1 100	100,0	1 100	76,6	5,3	18,1
1981	37	1 459	255	1 204	111,7	1 078	74,9	6,5	18,6
1982	38	1 618	282	1 336	123,0	1 086	75,8	6,3	17,9
1983	37	1 650	287	1 363	131,5	1 037	73,3	6,2	20,5
1984	38	1 767	307	1 460	139,8	1 044	73,9	6,8	19,3
1985	41	1 870	327	1 543	146,4	1 054	74,9	7,2	17,9
1986	39	1 884	329	1 555	151,7	1 025	78,2	4,2	17,6
1987	39	1 881	328	1 553	157,8	984	76,9	4,1	19,0
1988	35	1 987	347	1 640	165,0	994	74,2	7,3	18,5
1989	33	2 070	360	1 710	172,9	989	75,8	6,4	17,8
1990	33	2 175	380	1 795	177,4	1 012	77,1	5,9	17,0
1991	35	2 360	410	1 950	181,7	1 073	76,9	5,7	17,4

¹ Anslåede tal.

² Bruttoomsætning i forbrugerpriser. Skøn for alle forlag.

³ Nettosalg fra forlagene. Baseret på oplysninger fra en række af Den danske Forlæggerforenings medlemmer.

⁴ Boghandel inkluderer leverancer til Indbindingscentralen og salg til udlandet, samt bogklubsalg gennem boghandelen.

⁵ Frisalg omfatter leverancer til kiosker, supermarkeder o.lign.

⁶ Direktesalg fra forlag til forbruger dækker bogklubber, kuponannoncesalg o.lign.

Kilde: Forlagsstatistikken, udarbejdet af Den danske Forlæggerforening. Forbrugerprisindekset udarbejdes af Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Column, 1: number of volumes in mill.; 2-4: total sales at retail prices, current prices DKK mill.; 2: incl. VAT; 3: VAT on books; 4: excl. VAT; 5: consumer price index; 6: deflated sales (excl. VAT); 7-9: distribution of book sales by type of outlet; 7: through booksellers; 8: not through booksellers; 9: direct sales from publishers.

Tabel 6.10 **Boghandlere**
Booksellers

	Antal boglader			
	I alt	København	Det øvrige Danmark	Grønland, Færøerne og Sydslesvig
	1	2	3	4
1980	587	125	453	9
1981	567	123	434	10
1982	548	116	422	10
1983	536	114	412	10
1984	518	111	397	10
1985	516	110	394	12
1986	506	103	391	12
1987	503	100	392	11
1988	494	96	388	10
1989	490	94	386	10
1990	481	90	381	10
1991	475	91	374	10

Kilde: Den danske Forlæggerforening.

TRANSLATION - Columns, 1-4: number of bookshops; 1: total; 2: Copenhagen; 3: rest of Denmark; 4: Greenland, the Faroe Islands and South Schleswig.

7. Presse

7.1 Virksomhed

Trykte periodiske publikationer

Begrebet presse anvendes i dette kapitel som en fælles betegnelse for trykte periodiske publikationer. Tilpasset danske forhold kan der i overensstemmelse med UNESCO's internationale definitioner skelnes mellem følgende typer af trykt presse:

Bladtyper

Dagblade/aviser er periodiske publikationer med almen nyhedsformidling, der udkommer på mindst 5 hverdage og/eller i weekender (søndage) økonomisk baseret på abonnement/løssalg og annoncer.

Distriktsblade er lokalt afgrænsede periodiske publikationer med begrænset, men varieret tekst, der husstandsomdeles gratis økonomisk baseret på annoncer.

Magasiner er landsdækkende periodiske publikationer med informativ og underholdende tekst primært rettet mod familien/familiemedlemmer udgivet ugentligt eller sjældnere og økonomisk baseret på løssalg og annoncer.

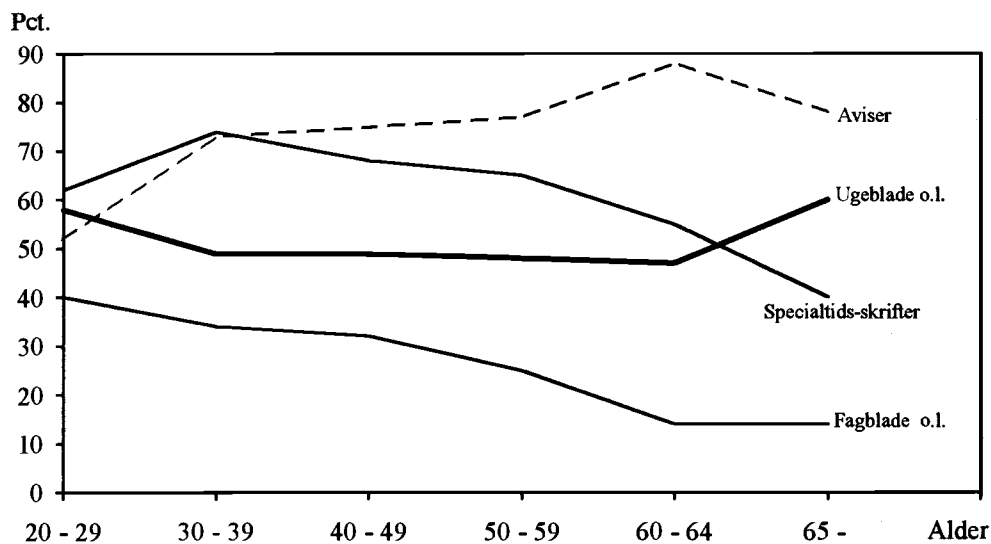
Fagblade/tidsskrifter er periodiske publikationer, der primært henvender sig til målgrupper med fælles faglige/økonomiske selektive interesser, og økonomisk er baseret på medlemskontingenter, abonnementer og eventuelt annoncer.

Læsehypigheder

Ifølge Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse 1991 var det 70 pct. af den voksne befolkning, som havde læst avis i går. 49 pct. havde læst 1 avis, mens 21 pct. havde læst flere aviser, jf. tabel 7.1. Samtidig oplyste 53 pct., at de inden for den sidste uge havde læst ugeblade, dameblade o.l., mens 29 pct. havde læst specialtidsskrifter og 59 pct. havde læst fagblade o.l.

Figur 7.1

Den voksne befolknings læsning af aviser og blade 1991

Kilde: Tabel 7.1.

Hypigheden af avislæsning og specielt læsningen af flere aviser er stigende med alderen, jf. figur 7.1. Ved Socialforskningsinstitutets tidsanvendelsesundersøgelse i 1987 blev de 12-15 årige bl.a. spurgt om læsning af aviser samt andre former for blade, jf. bilag 1.4. Befolkningens læsning af periodiske publikationer belyses også gennem Dansk Media Index, jf. tabel 7.11. Resultaterne fra de forskellige kilder viser sammenfaldende udviklingstendenser, men på grund af forskellige spørgsmålsformuleringer er der visse niveauforskelle for i øvrigt ens bladtyper.

Voksene konkurrence

Dagspressen har med fjernsynets stigende udbredelse været udsat for voksende konkurrence. Dette har givet sig udslag i et fortsat faldende antal aviser, en nedgang i de samlede oplag og efter fjernsynsreklamens indførelse også dalende annonceomsætning.

Distriktsbladene har til gengæld oplevet en fortsat fremgang. Udgivelsesmæssigt har de kunnet overtage de nedlagte lokale dagblades nyhedsdækning på lokalområdet, samtidig med at de har kunnet imødekomme behovet for lokal annoncering i et sådant omfang, at det har gjort det økonomisk muligt ugentligt gratis at distribuere ofte flere distriktsblade inden for samme lokalområde.

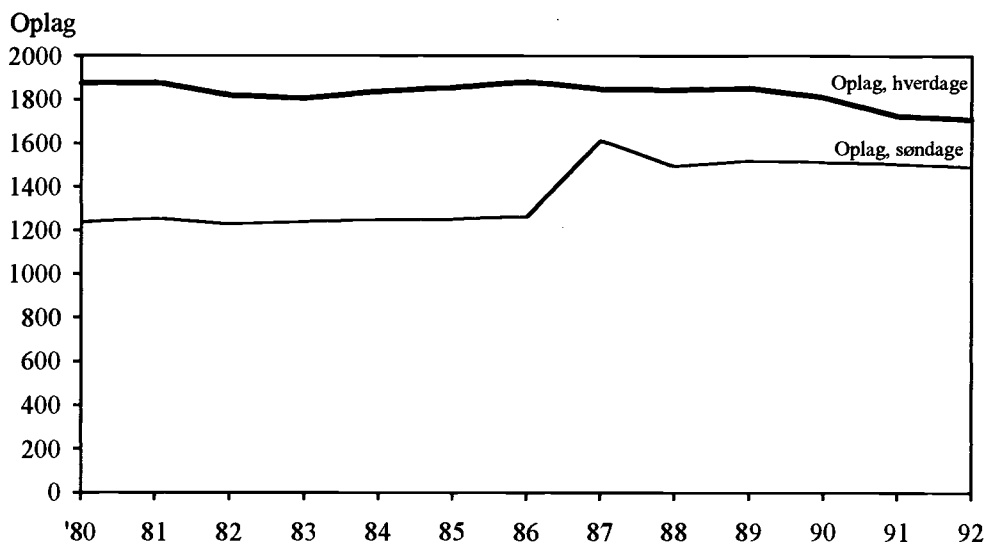
I tabel 7.2 er givet et mere oversigtligt billede af udviklingen i oplag siden 1980 målt i forhold til indbyggertal og antal husstande. Fra 1980 til 1992 er det gennemsnitlige dagbladsoplag pr. husstand på hverdage faldet fra 0,91 til 0,74, men på søndage steget fra 0,60 til 0,65. For de oplagskontrollerede magasiner er oplaget pr. husstand faldet fra 1,8 til 1,3, mens det for distriktsbladene er steget fra 2,9 til 3,8.

Dagblade

Ser man nærmere på dagbladenes udvikling, kan der konstateres et fald i antallet af dagblade, der udkommer på hverdage, fra 48 i 1980 til 42 i 1992, og deres samlede oplag er samtidig faldet fra 1,9 til 1,7 mio., jf. tabel 7.3 og figur 7.2. Knap halvdelen af oplaget refererer til dagblade udgivet i hovedstaden, og heraf stammer knap halvdelen fra de såkaldte formiddagsblade (BT og Ekstra Bladet).

Figur 7.2

Dagbladene og deres oplag på hverdage og søndage

Kilde: Tabel 7.3.

Frem til 1986 var oplaget på søndage kun 2/3 af oplaget på hverdage, men har herefter ligget på et niveau på knap 90 pct. af hverdagsoplaget. Dette skyldes først og fremmest, at formiddagsbladene fra 1987 også er udkommet om søndage.

I tabel 7.4 og 7.5 er dagbladene og deres hverdagsoplæg fordelt efter politisk tilhørsforhold ifølge bladenes egne oplysninger til Dansk Oplagskontrol. Udviklingen har været præget af, at et stigende antal blade har erklæret sig som uafhængige, repræsenterende 25 pct. af oplaget i 1980 og 34 pct. i 1992.

Tabel 7.6 viser for 1984 og 1990 husstandsdekningen for forskellige dagbladstyper i forskellige dele af landet (bladkredse). Karakteristisk er, at formiddagsbladene, der er blandt landets største dagblade, jf. tabel 7.7, har dækningsgrader, der ligesom de øvrige landsdækkende aviser har været næsten uændrede i perioden, mens den generelt faldende husstandsdekning er koncentreret om de lokale dagblade (provinsaviserne).

Distriktsblade

Antallet af distriktsblade har siden 1980 næsten konstant været på knap 350, mens oplaget har været svingende, men med en stigende tendens fra ca. 6 til godt 8 mio. Opgørelserne er præget af en vis usikkerhed, idet kun 1/4 af bladene repræsenterende knap halvdelen af

oplaget er oplagskontrollerede, jf. tabel 7.9 og tabel 7.13. Oplysningerne om distriktsbladene må derfor primært baseres på oversigterne i reklamebranchens årlige mediahåndbøger.

Denne udvikling er ensbetydende med en stigning i det gennemsnitlige oplag pr. distriktsblad. Hvor det i begyndelsen af 1980'erne var knap halvdelen af distriktsbladene, der havde et oplag under 10.000 eksemplarer, er det nu kun 1/4 af bladene. Samtidig kan en del af denne udvikling tilskrives den nye type af distriktsblade, der udkommer i relativt store oplag omkring weekenden som et ekstra distriktsblad. Denne type tegnede sig i 1992 for 9 pct. af de oplagskontrollerede distriktsblade og 25 pct. af deres oplag.

Magasiner

Den oplagskontrollerede magasinpresse er i tabel 7.10 fordelt efter bladtype. Familieblade og billedblade, der udkommer hver uge i oplag på over 100.000 eksemplarer hver, har i årene fra 1980 ligget konstant med samlede oplag på henholdsvis 1 mio. og 1/2 mio. Derimod er oplaget for kvindeblade halveret i perioden, mens »andre blade« kan karakteriseres som specialblade, der udkommer hver måned eller sjældnere i oplag på under 100.000 eksemplarer hver.

Fagblade og tidsskrifter

Fagblade og tidsskrifter er den del af den periodiske presse, som er dårligst statistisk belyst. Optællinger af Dansk Periodica-fortegnelse baseret på pligtafløvelserne til Det kongelige Bibliotek har tidligere vist mindst 1.800 fagblade og tidsskrifter med en udgivelsehyppighed på mellem 2 og 52 numre om året. Kun en meget begrænset del af disse er oplagskontrollerede (fx 167 blade i 1991/92 med et samlet oplag på 4,8 mio.). Dette skyldes bl.a., at mange fagblade udsendes til på forhånd afgrænsede grupper (fx foreningsmedlemmer) eller ikke optager annoncer og derfor ikke har behov for dokumentation for deres udbredelse.

Ligesom for distriktsbladene er den primære kilde til oplysninger om fagblade og tidsskrifter reklamebranchens årlige mediahåndbøger samt de opgørelser, som Institut for Afsætningsøkonomi ved Handelshøjskolen i København har udarbejdet hvert 5. år siden 1948, jf. tabel 7.12, der viser de seneste opgørelser for 1983 og 1988. For 1988 viser tabellen 609 fagblade og tidsskrifter med et samlet oplag på 13,7 mio. fordelt efter udgivelsehyppighed.

Pressens annonceomsætning

Tabel 7.14 viser pressens annonceomsætning som resultat af opgørelserne fra Institut for Afsætningsøkonomi. Opgjort i løbende priser har der været en stigning på over 50 pct. henholdsvis i femåret 1978-1983 og 1983-1988, men siden 1988 har der været en faldende tendens, jf. de årlige opgørelser, som instituttet har udarbejdet siden 1988. Den procentvise fordeling af annonceomsætningen på de 4 former for periodiske publikationer har været nogenlunde konstant i den betragtede periode.

7.2 Lovgivning

Ingen direkte statsstøtte

Der findes ikke i Danmark nogen lovgivning om direkte statsstøtte til pressen. På baggrund af det fortsatte fald i antallet af selvstændige dagblade har forskellige former for støtte været overvejet, senest i Mediekommissionen, der blev nedsat i 1980., Mediekommissionen beskæftigede sig dog primært med ophævelsen af monopolet på fjernsynsområdet og indførelsen af reklamer i æteren.

Dagspressen er fritaget for moms, og samtidig udbringer postvæsenet dagblade til lave portotakster, ligesom staten i udstrakt grad annoncerer love o.l. i dagbladene. Sammenlagt andrager disse former for indirekte støtte henholdsvis 250, 100 og 35 mio. kr. eller tilsammen knap 400 mio. kr. (jf. Nordicom-information nr. 1, 1992).

7.3 Datakilder

Oplagskontrol

Den væsentligste kilde til oplysninger om danske periodiske skrifter og deres oplag er den årlige oplagsbulletin, der udgives af Dansk Oplagskontrol. Da tilslutningen til oplagskontrollen er frivillig, giver denne kilde ikke noget totalt dækkende billede, men i praksis er samtlige dagblade og ugentlige magasiner tilsluttet.

Media-årbog

Mediaårbogen Media Scandinavia, der udgives af Danske Reklamebureauers Brancheorganisation, indeholder en næsten komplet oversigt over de udgivne distriktsblade samt ca. 500 fagblade og tidsskrifter. Årbogens oplysninger anvendes bl. a. af Institut for Afsætningsøkonomi ved Handelshøjskolen i København ved deres undersøgelser af de danske reklameomkostninger.

Markedsdækning

Publikationen »Oplagstal og markedstal«, der er udgivet siden 1958, først af Danske Reklamebureauers Brancheorganisation og fra 1981 af Dansk Oplagskontrol, belyser de enkelte trykte mediers fordeling på bladkredse og handelsdistrikter med dækningsprocenter i forhold til antallet af husstande.

Tabel 7.1

Den voksne befolknings læsning af aviser og blade, marts 1991

Percentage of adult population who read daily newspapers and magazines, March 1991

	Procent- grundlag	Læste avis igår			Læste sidste uge				
		1	2	3	4	Ugeblade, dameblade o.l.	Tegne- serier	Special- tidsskrifter	Fagblade o.l.
	antal	pct.							
1. Alle	1106	70	49	21	53	12	29	59	
2. Køn:									
Mænd	542	77	49	28	42	16	36	65	
Kvinder	564	64	50	14	64	8	23	52	
3. Alder:									
16-19 år	84	54	38	16	58	32	44	36	
20-29 år	219	52	38	14	58	20	40	62	
30-39 år	183	73	48	25	49	16	34	74	
40-49 år	205	75	47	28	49	11	32	68	
50-59 år	141	77	53	24	48	3	25	65	
60-64 år	65	88	63	25	47	5	14	55	
65 år over derover	209	78	63	15	60	-	14	40	
4. Stilling:									
Selvstændige	82	83	43	40	34	5	29	71	
Overordnede funktionærer	74	93	44	49	38	15	46	85	
Ledende funktionærer	101	80	55	25	43	9	44	90	
Øvrige funktionærer	200	63	41	22	58	11	31	64	
Faglærte arbejdere	74	60	46	14	50	19	45	66	
Ufaglærte arbejdere	111	54	46	8	59	19	21	56	
Studerende, elever	104	57	45	12	53	23	45	49	
Pensionister	255	77	63	14	61	2	12	38	
Arbejdsløs	78	65	46	19	62	23	33	51	
Andet	27	70	48	22	52	13	6	39	
5. Skoleuddannelse:									
7-10. kl.	668	66	51	15	58	12	23	51	
Mellem- eller realskoleeksamen	239	78	51	27	49	10	35	66	
Studentereksamen	197	75	42	33	42	13	44	76	
6. Bymæssighedsgrupper:									
Hovedstaden	112	72	50	22	50	11	41	66	
Hovedstadens forstæder	148	70	47	23	54	11	36	55	
Større byer	334	69	45	24	57	13	31	60	
Mindre byer	175	71	48	23	49	11	25	59	
Bymæssige bebyggelser	157	70	56	14	54	14	19	56	
Landdistrikter	180	71	55	16	51	11	25	58	

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991.

TRANSLATION - Column, 1: percentage; 2-4: read a newspaper yesterday; 2: total; 3: 1 newspaper; 4: several newspapers; 5-8: read last week; 5: weekly magazine, womens magazines, etc.; 6: comics; 7: special magazines; 8: journals, etc. - Row, 1: total; 2: sex, men, women; 3: age groups; 4: occupation, self-employed, salaried employees in upper levels, salaried employees in managerial levels, other salaried employees, skilled

workers, unskilled workers, students, pupils, pensioners, unemployed, other; 5: school education, 7 to 10 school years completed, lower secondary school completed, upper secondary school completed; 6: degree of urbanization, central Copenhagen, inner suburbs of Copenhagen, major towns, minor towns, other urban areas, rural districts.

Tabel 7.2

Dagblades, magasiners og distriktsblades gennemsnitlige oplag pr. 1 000 indbyggere og pr. husstand

Daily newspapers, magazines and district papers: average circulation per 1000 population and per household

	Samlet oplag				Gennemsnit pr. 1 000 indbyggere pr. 1. januar				Gennemsnit pr. husstand ¹			
	Oplagskontrollerede dagblade		Oplagskontrollerede magasiner	Distriktsblade	Oplagskontrollerede dagblade		Oplagskontrollerede magasiner	Distriktsblade	Oplagskontrollerede dagblade		Oplagskontrollerede magasiner	Distriktsblade
	Hverdage	Søndage			Hverdage	Søndage			Hverdage	Søndage		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1 000				pr. 1 000 indbyggere				pr. husstand			
1980	1 874	1 237	3 632	5 944	366	241	709	1 160	0,91	0,60	1,76	2,88
1981	1 877	1 256	3 626	5 846	366	245	708	1 141	0,90	0,60	1,74	2,81
1982	1 821	1 230	3 309	6 778	356	240	646	1 324	0,87	0,59	1,58	3,24
1983	1 805	1 240	3 276	6 045	353	242	640	1 182	0,85	0,59	1,55	2,86
1984	1 837	1 249	3 435	6 237	359	244	672	1 220	0,86	0,58	1,61	2,92
1985	1 855	1 251	3 493	7 115	363	245	683	1 392	0,86	0,58	1,62	3,29
1986	1 880	1 265	3 454	7 936	367	247	675	1 551	0,86	0,58	1,58	3,64
1987	1 848	1 614	3 529	7 978	360	315	688	1 557	0,84	0,73	1,60	3,62
1988	1 842	1 493	3 446	7 643	359	291	672	1 490	0,83	0,67	1,55	3,44
1989	1 853	1 520	3 300	7 981	361	296	643	1 557	0,83	0,68	1,47	3,55
1990	1 810	1 513	3 145	9 766	352	294	612	1 902	0,80	0,67	1,39	4,31
1991	1 727	1 505	3 069	9 041	336	294	596	1 757	0,75	0,66	1,34	3,95
1992	1 710	1 490	3 089	8 648	331	289	598	1 675	0,74	0,65	1,34	3,76

¹ Bolighusstande.

Kilde: Dagblade tabel 7.3, magasiner tabel 7.10 og distriktsblade tabel 7.9.
TRANSLATION - Columns, 1-4: total circulation; 1-2: verified circulation of daily newspapers; 1: weekdays; 2: Sundays; 3: verified circulation of magazines; 4: district papers; 5-8: average per 1000 population as at 1 January; 5-6: verified circulation of

daily newspapers; 5: weekdays; 6: Sundays; 7: verified circulation of magazines; 8: district papers; 9-12: average per household; 9: verified circulation of daily newspapers; 9: weekdays; 10: Sundays; 11: verified circulation of magazines; 12: district papers.

Tabel 7.3

Oplagskontrollerede dagblade fordelt efter hverdage/søndage og hovedstad/provins

Verified circulation of daily newspapers on weekdays/Sundays in Copenhagen and in the provinces

	Hverdage ¹						Søndage ²							
	Hele landet		Hovedstaden		Provinserne		Hele landet		Hovedstaden		Provinserne			
	Antal blade	Oplag i alt	Antal blade	Oplag		Antal blade	Oplag i alt	Antal blade	Oplag i alt	Antal blade	Oplag i alt	Antal blade	Oplag i alt	
				I alt	Heraf formiddagsblade ³									
1. halvår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	1 000		1 000		1 000		1 000		1 000		1 000		1 000	
1980	48	1 874	10	899	479	38	975	11	1 237	4	582	7	655	
1981	48	1 877	10	905	482	38	972	11	1 256	4	599	7	657	
1982	47	1 821	9	881	464	38	940	11	1 230	4	580	7	650	
1983	47	1 805	9	873	453	38	932	11	1 240	4	589	7	651	
1984	47	1 837	9	899	469	38	938	11	1 249	4	590	7	659	
1985	47	1 855	9	906	465	38	949	11	1 251	4	587	7	664	
1986	47	1 880	9	922	474	38	958	11	1 265	4	586	7	679	
1987	46	1 848	9	892	441	37	956	13	1 614	6	948	7	666	
1988	46	1 842	9	892	451	37	950	13	1 493	6	844	7	649	
1989	46	1 853	9	908	472	37	945	12	1 520	5	828	7	692	
1990	47	1 810	8	881	450	39	929	12	1 513	5	874	7	639	
1991	44	1 727	9	820	406	35	907	12	1 505	5	836	7	669	
1992	42	1 710	8	813	390	34	897	11	1 490	5	861	6	629	

Anm. Omfatter alene dagblade, for hvilke kontrolleret oplag er offentliggjort for pågældende halvår.

¹ Dagblade med mindst 5 ugentlige udgaver.

² Inkl. Weekendavisen.

³ BT og Ekstra Bladet.

Kilde: Dansk Oplagskontrols Oplagsbulletin.

TRANSLATION 1-7: weekdays; 1-2: all Denmark; 1: number of newspapers; 2: total circulation; 3-4: Copenhagen; 3: number of newspapers; 4-5: circulation; 4: total; 5: of which BT and Ekstra Bladet; 6-7: the provinces; 6: number of newspapers; 7: total circulation; 8-13: Sundays; 8-9: all Denmark; 8: number of newspapers; 9: total circulation; 10-11: Copenhagen; 10: number of newspapers; 11: total circulation; 12-13: the provinces; 12: number of newspapers; 13: total circulation.

Tabel 7.4 Oplagskontrollerede dagblade fordelt efter politisk tilhørsforhold
Verified circulation of daily newspapers, by political affiliation

1. halvår	Antal blade i alt	Politisk tilhørsforhold								
		Social-demokratisk	Radikal	Uafhængig radikal	Konservativ	Uafhængig konservativ	Venstre	Uafhængig venstre	Kommunistisk, socialistisk	Uafhængig i øvrigt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	antal blade									
1980	48	3	3	2	2	2	14	7	2	13
1981	48	3	3	2	2	2	14	7	2	13
1982	47	3	2	2	2	2	14	7	1	14
1983	47	3	3	2	1	2	14	7	1	14
1984	47	3	3	2	1	2	14	7	1	14
1985	47	3	3	2	1	2	14	7	1	14
1986	47	3	3	2	1	2	14	7	1	14
1987	46	3	2	2	2	1	11	9	1	15
1988	46	3	2	2	1	2	11	9	1	15
1989	46	3	2	2	1	2	12	7	1	16
1990	47	3	2	2	1	2	13	7	1	16
1991	44	3	2	2	1	2	9	9	-	16
1992	42	3	2	2	1	2	8	8	-	16

Anm. Fordelingen efter politisk tilhørsforhold bygger på bladenes egne oplysninger til Dansk Oplagskontrol i de enkelte år.
Kilde: Dansk Oplagskontrol Oplagsbulletin.

TRANSLATION - Column, 1: number of newspapers, total; 2-10: political affiliation; 2: Social Democratic; 3: Social-Liberal; 4: independent Social-Liberal; 5: Conservative; 6: independent Conservative; 7: Liberal; 8: independent Liberal; 9: Communist or Socialist; 10: independent, other.

Tabel 7.5 Oplagskontrollerede dagblades hverdagsoplag fordelt efter politisk tilhørsforhold

Verified circulation of daily newspapers on weekdays, by political affiliation

1. halvår	Antal blade i alt	Politisk tilhørsforhold								
		Social-demokratisk	Radikal	Uafhængig radikal	Konservativ	Uafhængig konservativ	Venstre	Uafhængig venstre	Kommunistisk, socialistisk	Uafhængig i øvrigt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	oplag i 1 000									
1980	1 874	79	44	387	38	349	348	150	16	463
1981	1 877	77	45	399	38	344	342	147	16	469
1982	1 821	79	45	390	37	332	325	138	10	465
1983	1 805	75	46	395	2	325	320	136	10	496
1984	1 837	73	45	408	2	338	319	136	9	507
1985	1 855	75	45	402	2	351	318	136	9	517
1986	1 880	77	45	407	2	357	318	136	8	530
1987	1 848	81	37	389	2	342	266	179	8	544
1988	1 842	79	37	377	2	358	264	175	8	542
1989	1 853	78	37	396	2	356	304	123	9	548
1990	1 810	66	36	391	2	342	303	120	8	542
1991	1 727	63	36	359	2	325	196	162	-	584
1992	1 710	60	35	357	2	324	224	133	-	575

Anm. Fordelingen efter politisk tilhørsforhold bygger på bladenes egne oplysninger til Dansk Oplagskontrol.
Kilde: Dansk Oplagskontrols Oplagsbulletin.

TRANSLATION - Column, 1: number of newspapers, total; 2-10: political affiliation; 2: Social Democratic; 3: Social-Liberal; 4: independent Social-Liberal; 5: Conservative; 6: independent Conservative; 7: Liberal; 8: independent Liberal; 9: Communist or Socialist; 10: independent, other.

Tabel 7.6

Dagbladenes husstandsdekning inden for bladkredse 1984 og 1990

Regional coverage of daily newspapers in 1984 and 1990

	Hverdagsaviser								Søndags- og weekend-aviser		Antal post-husstande	
	I alt		Formiddagsblade ¹		Øvrige landsdækkende		Provinsaviser		1984	1990	1984	1990
	1984	1990	1984	1990	1984	1990	1984	1990				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
a. Antal aviser	46	45	2	2	7	7	37	36	11	12	.	.
b. Oplag 1. halvår (1 000)	1 827	1 796	469	450	530	557	828	789	1 255	1 570	.	.
	oplæg i pct. af husstande										1 000	
c. Bladkredse:												
1-11. Hele landet	80	75	21	19	23	23	36	33	55	65	2 277	2 406
1. Storkøbenhavn	80	72	37	31	41	40	2	1	55	69	654	661
2. Sjælland nord og Samsø	91	79	25	23	24	24	42	32	66	75	202	222
3. Sjælland syd	81	74	21	21	14	15	46	38	34	47	151	163
4. Bornholm	108	102	15	15	9	10	84	77	25	31	20	22
5. Lolland-Falster	89	84	16	16	9	9	64	59	27	35	55	57
6. Fyn med øer	72	70	12	12	13	13	47	45	69	72	200	213
7. Jylland øst	79	74	12	12	18	19	49	43	55	61	342	367
8. Jylland nord	83	76	11	11	12	13	60	52	73	91	242	259
9. Jylland midt	79	76	12	12	17	18	50	46	36	42	157	170
10. Jylland vest	74	72	10	11	13	15	51	46	31	36	112	120
11. Jylland syd	73	66	10	7	12	13	51	46	58	61	142	152

¹ BT og Ekstra Bladet.
Kilde: Oplagstal og markedstal 1984 (udg. af Dansk Reklamebureau's Brancheforening) og 1991 (udg. af Dansk Oplagskontrol).

TRANSLATION - Columns, 1-8: newspapers on weekdays; 1-2: total; 3-4: late morning papers; 5-6: other national newspapers; 7-8: provincial newspapers; 9-10: newspapers in the weekend and on Sundays; 11-12: households in thousands. - Rows, a: number of newspapers; b: circulation in thousands, 1st half-year; c: newspaper regions (circulation in per cent of households); 1-11: all Denmark.

Tabel 7.7

Oplag hverdage/søndage for større dagblade udgivet i hovedstaden

Circulation of major daily newspapers published in Copenhagen on weekdays/Sundays

1. halvår	Det Fri Aktuelt		Berlingske Tidende		B.T.		Ekstra Bladet		Politiken	
	Hverdage	Søndage	Hverdage	Søndage	Hverdage	Søndage	Hverdage	Søndage	Hverdage	Søndage
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	oplæg i 1 000									
1980	59	126	118	199	231	.	248	.	139	207
1981	58	124	117	203	227	.	255	.	144	224
1982	59	122	117	197	215	.	249	.	141	214
1983	55	114	118	200	207	.	246	.	149	231
1984	54	115	123	207	215	.	254	.	154	225
1985	56	117	132	205	218	.	246	.	156	221
1986	58	113	132	201	225	.	249	.	158	227
1987	63	115	132	191	209	184	232	192	157	224
1988	61	65	130	167	227	193	224	185	152	192
1989	60	.	129	174	227	215	245	240	151	200
1990	50	.	130	175	212	221	238	232	152	200
1991	47	.	129	180	196	220	210	192	149	196
1992	45	.	132	192	192	214	198	200	159	207

Kilde: Dansk Oplagskontrollens Oplagsbulletin.

TRANSLATION - Columns, 1,3,5,7 and 9: weekdays; 2,4,6,8 and 10: Sundays. (circulation in thousands).

Tabel 7.8

Oplag hverdage/søndage for større dagblade udgivet i provinsen

Circulation of major daily newspapers published in the provinces on weekdays/Sundays

1. halvår	Fyens Stiftstidende		Morgenavisen Jyllands-Posten		Vestkysten		Aalborg Stiftstidende		Århus Stiftstidende	
	Hverdage 1	Søndage ¹ 2	Hverdage 3	Søndage 4	Hverdage 5	Søndage ² 6	Hverdage 7	Søndage ³ 8	Hverdage 9	Søndage 10
oplæg i 1 000										
1980	73	110	91	189	60	-	75	102	74	97
1981	74	112	92	195	60	-	77	103	74	98
1982	69	105	102	214	57	-	73	100	69	91
1983	69	105	101	215	56	-	72	99	70	91
1984	68	104	109	224	56	-	72	99	71	91
1985	71	106	118	230	56	-	72	97	70	90
1986	72	111	124	230	58	-	73	99	71	91
1987	72	110	128	231	57	-	73	97	72	92
1988	72	110	130	222	56	-	74	100	72	90
1989	72	106	134	228	55	-	74	99	72	93
1990	70	105	140	230	54	-	75	97	69	88
1991	68	100	144	233	84	95	74	95	66	83
1992	66	97	144	237	79	92	73	95	64	83

¹ Udgives under navnet Morgenposten.² Udgives under navnet Jyskekyksten.³ Udgives under navnet Nordjysk Søndag Stiftstidende.

Kilde: Dansk Oplagskontrols Oplagsbulletin.

TRANSLATION - Columns, 1,3,5,7 and 9: weekdays; 2,4,6,8 and 10: Sundays. (circulation in thousands).

Tabel 7.9

Distriktsblade

District papers

	Distriktsblade i alt		Heraf				Fordelt efter oplæg (heraf oplagskontrollerede)				
	Antal 1	Oplæg 2	Oplagskon- trollerede		Ikke oplagskon- trollerede		Under 10 000 7	10 000- 19 999 8	20 000- 49 999 9	50 000- 99 999 10	100 000 og derover 11
			Antal 3	Oplæg 4	Antal 5	Oplæg 6					
		1 000		1 000		1 000	antal				
1979-80	344	5 944	93	2 728	251	3 216
1980-81	336	5 846	94	2 841	242	3 005
1981-82	330	6 778	95	3 081	235	3 697
1982-83	322	6 045	95	2 999	227	3 046
1983-84	321	6 237	92	3 001	229	3 236
1984-85	322	7 115	86	3 223	236	3 892	127 (2)	88 (25)	84 (43)	14 (13)	9 (3)
1985-86	342	7 936	89	3 524	253	4 412	125 (3)	94 (22)	96 (45)	16 (14)	11 (5)
1986-87	343	7 978	90	3 651	253	4 327	121 (3)	93 (22)	100 (45)	18 (15)	11 (5)
1987-88	338	7 643	90	3 436	248	4 207	116 (2)	97 (23)	100 (49)	15 (12)	10 (4)
1988-89	338	7 981	91	3 526	247	4 455	111 (1)	95 (22)	103 (50)	18 (14)	11 (4)
1989-90	351	9 766	92	3 734	259	6 032	106 (3)	92 (18)	113 (52)	21 (14)	19 (5)
1990-91	333	9 041	86	3 489	247	5 552	95 (-)	95 (18)	106 (49)	21 (15)	16 (4)
1991-92	323	8 248	81	3 339	242	4 909	82 (-)	101 (18)	107 (42)	17 (10)	16 (7)

Kilde: Media Scandinavia og Dansk Oplagskontrols Oplagsbulletin.

TRANSLATION - Columns, 1-2: district papers; 1: number; 2: circulation; 3-6: of which; 3-4: newspapers whose circulation is controlled by the Danish Audit Bureau of

Circulations; 3: number; 4: circulation; 5-6: newspapers whose circulation is not controlled by the Bureau; 7-11: by size of circulation (of which verified circulation, number).

Tabel 7.10 Oplagskontrollerede magasiner fordelt på hovedgrupper
Verified circulation of magazines, by type

1. halvår	Samtlige blade		Familieblade ¹		Kvindeblade ²		Billedblade ³		Tegneserier ⁴		Andre blade	
	Antal 1	Oplag 2	Antal 3	Oplag 4	Antal 5	Oplag 6	Antal 7	Oplag 8	Antal 9	Oplag 10	Antal 11	Oplag 12
		1 000		1 000		1 000		1 000		1 000		1 000
1980	35	3 632	5	1 101	4	454	2	608	1	191	23	1 278
1981	38	3 626	5	1 156	4	465	2	596	1	180	26	1 229
1982	37	3 309	5	1 043	4	469	2	525	1	151	25	1 121
1983	37	3 279	5	1 027	4	459	2	542	1	142	25	1 109
1984	39	3 435	5	1 052	4	473	2	645	1	142	27	1 123
1985	39	3 493	5	1 049	4	448	2	603	1	144	27	1 249
1986	43	3 454	5	1 090	4	392	2	554	1	149	31	1 269
1987	44	3 529	5	1 107	4	345	2	541	1	156	32	1 380
1988	43	3 446	5	1 082	4	302	2	517	1	150	31	1 395
1989	39	3 300	5	1 083	3	269	2	544	2	180	27	1 224
1990	36	3 145	5	1 062	3	254	2	530	2	165	24	1 134
1991	35	3 069	5	1 055	3	252	2	521	2	163	23	1 078
1992	38	3 089	5	1 044	3	239	2	516	2	154	26	1 136

¹ Det Bedste, Familie Journalen, Hjemmet, Søndags-BT (Ugemagasinet Søndag) samt Ude og Hjemme.

² Alt for Danmerne, Eva, Femina og Hendes Verden.

³ Billed-Bladet og Se & Hør.

⁴ Anders And & Co og Basserne.

Kilde: Dansk Oplagskontrols Oplagsbulletin.

TRANSLATION - Columns, 1-2: all magazines; 1,3,5, 7, 9 and 11: number; 2,4,6,8, 10 and 12: circulation; 3-4: family magazines; 5-6: womens magazines; 7-8: illustrated magazines; 9-10: comics; 11-12: other magazines.

Tabel 7.11 Den voksnes befolknings brug af trykt presse
Percentage of adult population who read newspapers and magazines

	Læser avis						Læser ugeblade			Læser magasiner			Læser ugeblade og/eller magasiner		
	Hverdage			Weekend/ søndag			Alle	Mænd	Kvinder	Alle	Mænd	Kvinder	Alle	Mænd	Kvinder
	Læser 1 avis	Læser mere end 1 avis	Læser ikke avis	Læser 1 avis	Læser mere end 1 avis	Læser ikke avis									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	pct. af den voksne befolkning														
1980	45	42	13	51	16	33	81	76	85	44	46	43	87	85	89
1981	43	43	14	49	19	32	79	74	84	47	49	44	86	84	89
1982	43	42	15	53	16	31	75	70	81	47	51	43	86	82	86
1983	42	43	15	53	15	32	75	70	79	45	50	41	83	82	85
1984	43	42	15	58	10	32	75	69	80	61	62	59	87	85	89
1985	43	40	17	58	10	32	73	67	78	63	65	61	87	85	89
1986	43	40	17	56	10	34	74	69	71	64	67	62	89	87	90
1987	46	37	17	56	9	35	75	70	79	66	68	63	89	91	88
1988	47	35	18	48	22	30	71	65	76	64	66	61	87	89	85

Anm. Baseret på interviewundersøgelser af et repræsentativt udsnit af befolkningen på 13 år og derover. På grund af metodeskift i 1989 er perioden 1989 - 1991 udeladt. Kilde: Dansk Media Index (Sigurd Bennike: Avis- og ugebladslæsning i 80'erne). TRANSLATION - Columns, 1-6: read daily newspapers; 1-3: weekdays; 1: read 1 newspaper; 2: more than 1 newspaper; 3: do not read newspapers; 4-6: weekend/

Sundays; 4: read 1 newspaper; 5: more than 1 newspaper; 6: do not read newspapers; 7-9: read weeklies; 7: total; 8: men; 9: women; 10-12: read magazines; 10: total; 11: men; 12: women; 13-15: read weeklies and/or magazines; 13: total; 14: men; 15: women.

Tabel 7.12

Udvalgte fagblade og tidsskrifter fordelt efter oplagets størrelse og udgivelsehyppighed 1983 og 1988

Selected journals and periodicals, by size of circulation and frequency 1983 and 1988

Oplag	Antal blade i alt		Udgivelsehyppighed								Samlet oplag pr. måned		Samlet annonceomsætning	
	1983	1988	Kvartalsblade ¹		Månedblade ²		14-dages-blade ³		Ugeblade ⁴		1983	1988	1983	1988
			1983	1988	1983	1988	1983	1988	1983	1988				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	antal blade										1 000		mio. kr.	
Tilsammen	478	609	142	224	238	290	68	58	30	37	11 561	13 713	477	756
Under 1 000	29	52	11	42	18	10	-	-	-	-	15	31	3	10
1 000- 4 999	177	221	56	103	92	116	21	2	8	-	555	554	47	78
5 000- 9 999	114	111	31	33	57	66	17	11	9	1	1 049	761	77	95
10 000-24 999	94	127	21	28	45	63	23	27	5	9	1 862	1 922	116	150
25 000-49 999	27	38	9	10	13	14	3	7	2	7	994	1 297	37	76
50 000-99 999	21	34	2	3	11	16	2	6	6	9	4 050	2 401	112	116
100 000 og derover	16	26	12	5	2	5	2	5	-	11	3 036	6 747	85	231

Anm. Omfatter alene annoncebærende fagblade og tidsskrifter optaget i Media Scandinavia 1983 og 1988 (media-årbog udgivet af Danske Reklamebureauers Brancheforening).

¹ Under 10 numre/år.

² 10-15 numre/år.

³ 16-39 numre/år.

⁴ 40 eller flere numre/år.

Kilde: De danske reklameomkostninger i 1983 og 1988 (Institut for Afsætningsøkonomi, Handelshøjskolen i København).

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of periodicals, total; 3-10: frequency; 3-4: quarterly (under 10 issues per year); 5-6: monthly (10-15 issues per year); 7-8: fortnightly (16-39 issues per year); 9-10: weekly (40 or more issues per year); 11-12: total monthly circulation; 13-14: advertising revenue, total.

Tabel 7.13

Distriktsblade fordelt på landsdele efter oplagets størrelse og husstandsdækning 1983 og 1988

District papers, by region according to size of circulation and households 1983 and 1988

Landsdele	Antal blade i alt		Oplagsgruppe						Samlet oplag pr. uge				Samlet annonceomsætning			
	1983	1988	Under 5 000		5 000- 9 999		10 000 og derover		I alt		Gnsntl. pr. husstand		1983	1988		
			1983	1988	1983	1988	1983	1988	1983	1988	1983	1988				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
	antal blade										1 000		stk.		mio. kr.	
1. Hele landet	334	346	43	26	96	89	195	231	5 891	7 656	2,61	3,22	1 092	1 500		
2. Hovedstadsregionen	49	50	-	-	4	2	45	48	1 754	2 350	2,69	3,54	343	410		
Sjælland i øvrigt	53	57	4	1	10	9	39	47	996	1 328	2,85	3,52	201	273		
Lolland-Falster, Bornholm ..	16	15	2	-	7	7	7	8	211	211	2,85	2,74	39	46		
Fyn med øer	33	32	6	3	8	7	19	22	531	604	2,70	2,86	82	126		
Jylland	183	192	31	22	67	64	85	106	2 399	3 163	2,43	3,01	427	645		

Kilde: De danske reklameomkostninger i 1983 og 1988 (Institut for Afsætningsøkonomi, Handelshøjskolen i København).

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of newspapers, total; 3-8: by size of circulation; 9-12: weekly circulation; 9-10: total; 11-12: average per household; 13-14: total advertising revenue in DKK mill. - Rows, 1: all Denmark; 2: Copenhagen region, rest of Zealand, Lolland-Falster and Bornholm, Funen, Jutland.

Tabel 7.14 **Pressens annonceomsætning**
Press advertising revenue

	Samlet beløb					Procentvis fordelt			
	I alt	Dagblade	Magasiner	Fagblade og tidsskrifter	Distrikts- blade	Dagblade	Magasiner	Fagblade og tidsskrifter	Distrikts- blade
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	mio. kr.					pct.			
1978	2 198	1 200	150	250	598	55	7	11	27
1983	3 353	1 563	221	477	1 092	47	7	14	32
1988	5 291	2 764	271	756	1 500	52	5	14	29
1989	5 107	2 708	222	777	1 400	54	4	15	27
1990	4 982	2 689	218	825	1 250	54	4	17	25
1991	4 773	2 527	235	685	1 326	53	5	14	28

Kilde: De danske reklameomkostninger (Institut for Afsætningsøkonomi, Handelshøjskolen i København).

TRANSLATION - Columns, 1-5. total amount in DKK mill.; 1: total; 2: daily newspapers; 3: magazines; 4: journals and periodicals; 5: district papers; 6-9: percentage distribution; 6: daily newspapers; 7: magazines; 8: journals and periodicals; 9: district papers.

8. Radio og fjernsyn

Indledning

Indenfor Radio-TV-området – de elektroniske massemedier – er der i perioden 1980-92 sket store ændringer på udbudssiden og derfor også på modtagersiden.

På udbudssiden er der fremkomsten af TV 2 med landsdækkende og regional-TV, lokal-TV og satellit-TV indenfor fjernsyn og lokalradioer indenfor radio. På modtagersiden er der sket en udvidelse af seertiden, og lyttertiden er udvidet med lytning til lokalradio.

Der er altså sket en øgning i den tid folk bruger på Radio/TV. Dette hænger imidlertid ikke sammen med at danskerne i samme periode har fået mere fritid, tværtimod er fritiden faldet lidt. Socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelser viser, at fritiden i perioden 1975 til 1987 for mænd er faldet fra 6 timer og 52 minutter til 6 timer og 36 minutter og for kvinder fra 6 timer og 40 minutter til 6 timer og 28 minutter, se Frands Mortensen: De elektroniske massemedier i Danmark år 2005 s. 41.

Der er således tale om en ændret brug af den lidt reducerede fritid til fordel for de elektroniske massemedier, idet TV må antages at ses i fritiden, hvorimod radio meget vel kan høres i arbejdstiden.

8.1 Fjernsyn: Seere

Der opereres med to hovedbegreber ved beskrivelsen af befolkningens anvendelse af fjernsynet og de forskellige kanaler: Gennemsnitlig seertid og gennemsnitlig dækning.

Seertid

Tallet for gennemsnitlig seertid findes ved, at der for en given befolkningsgruppe tælles op, hvor mange minutter hver enkelt har set fjernsyn, tallet summeres og divideres med antal personer. Dette begreb kan så anvendes for forskellige befolkningsgrupper, forskellige kanaler eller grupper af kanaler, forskellige perioder på dagen og/eller ugen og over kortere eller længere tidsrum, fx mdr. eller år.

Dækning

Gennemsnitlig dækning angiver hvor mange i en given population, der overhovedet har set fjernsyn i mindst 5 minutter i en given periode, hvilket udtrykkes i procent. Dette mål kan ligeledes anvendes for forskellige befolkningsgrupper, perioder, kanaler osv.

Voksnes seertid

I nedenstående oversigtstabel 8.1 ses en oversigt over voksnes tidsforbrug på dansk fjernsyn i perioden 1982-1992.

Oversigtstabel 8.1

Udviklingen i tidsforbrug til TV-sening på DR-TV og TV 2

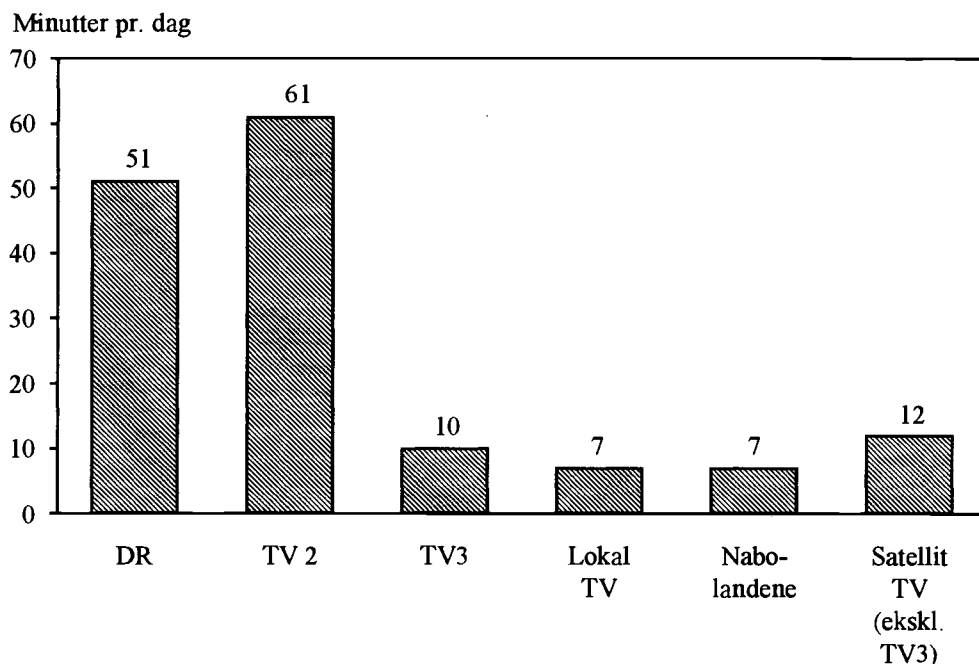
Årstal / bemærkninger	Tidsforbrug
	Timer: minutter
1982 / 3 uger, personinterview, AIM	1:17
1984 / 3 uger, personinterview, AIM	1:37
1988 - 1989 / telefoninterview, AIM	1:32
1989 - 1990 / telefoninterview, AIM	1:32
1990 - 1991 / telefoninterview, AIM	1:30
1992 / TV-meter, Gallup	1:52 ¹

¹ Eftersom der er en anden indsamlingsmetode i 1992 kan tallene ikke direkte sammenlignes med de tidligere år.
Kilde: Se tabel 8.1.1

For årene 1982 og 1984 betyder det DR alene, mens det siden 1988 er indbefattet TV 2. Der er metodeskift mellem 1984 og 1988. 1982- og 1984-tallene stammer fra tre hele uger med personinterviews og 1988- og 1991-tallene stammer fra daglige telefoninterviews. Desuden er der et skift i målemetoden fra 1991 til 1992, hvorfor man ikke ukritisk kan sammenligne mellem disse to år. På grund af TV-meter metoden i 1992, må der sættes størst lid til disse tal, hvad angår de absolutte størrelser. Fra 1982 til 1984 skete der en stigning på 20 minutter i daglig seertid, hvorimod indførelsen af TV 2 ikke medførte nogen stigning for DR-TV og TV 2 tilsammen frem til 1990-91.

Figur 8.1

Seertid i 1992 på danske og udenlandske TV-kanaler

Kilde: Tabel 8.1.2.

Figur 8.1 viser, at den gennemsnitlige seertid mest bruges på DR og TV 2. Faktisk bruges kun knap 1/4 af seertiden på alle andre kanaler i 1992. I tabel 8.1.1 uddybes oplysningerne om seertiden i forhold til DR og TV 2, idet der er en fordeling på DR og TV 2, på køn og alder.

DR og TV 2

I perioden 1988-89 til 1990-91 er der sket et skift i forholdet mellem de to kanaler, således at DR begyndte perioden med størst seertid og TV 2 sluttede. Der er ingen forskel på de to køn i så henseende og de enkelte aldersklasser har også samme mønster, blot ligger aldersgrupperne over halvtreds på et generelt højere niveau.

Hvad angår den faktiske seertid i 1992 fremgår det, at danskere over 12 år i gennemsnit ser dansk fjernsyn i knap to timer om dagen, hvor der er stor forskel i aldersgrupperne; fra ca. 1 time for de yngste til knap 3 timer for de ældste.

Oversigtstabel 8.2

TV-forbruget 1989 til 1992 fordelt på DR, TV 2 og begge

	1989	1990	1991	1992 ¹
————— Gnsntl. daglig seertid (Timer: minutter pr. person) —————				
TV i alt	2:23
<i>Danmarks Radio og TV 2 i alt</i>	1:31	1:33	1:28	1:48
Danmarks Radio (DR)	0:47	0:46	0:40	0:51
TV 2	0:44	0:47	0:48	0:58
Andre kanaler	0:35
————— Gnsntl. daglig dækning i pct. (set mindst 5 min.) —————				
<i>Danmarks Radio og TV 2 i alt</i>	69	70	68	72 ²
Danmarks Radio (DR)	54	56	52	55
TV 2	53	54	56	56

¹ Eftersom der er en anden indsamlingsmetode i 1992, og populationen er fra 4 år og opefter og det gælder hele døgnet, kan tallene ikke direkte sammenlignes med de tidligere år.

² Omfatter hele TV-forbruget, altså også andre kanaler end DR og TV 2.

Kilde: 1989-1991: AIMS daglige telefoninterviews (kun DR og TV 2 i fælles sendetid fra kl. ca. 17. personer på 13 år og derover). 1992: Gallups TV-Meter (alle kanaler, hele døgnet, personer på 4 år og derover).

- Samlet seertid** I oversigtstabel 8.2 ses TV-forbruget de sidste 4 år udtrykt ved såvel seertid som dækning. Her ses at tendenser i seertid også viser sig i dækningen. Tabellen viser også den gennemsnitlige seertid for andre kanaler i 1992, hvilket bringer den samlede gennemsnitlige seertid for danskere over 3 år op på godt 2 timer og 20 minutter, svarende til at knap 3/4 dagligt i gennemsnit har set fjernsyn.
- Markedsandel** I tabel 8.1.4 vises markedsandelen, der refererer til samlet seertid. Det ses at TV 2 har en lidt større andel end DR for såvel alle, begge kønnene, alle aldersgrupperne undtagen børnene, de forskellige arbejdsstillinger undtagen højere funktionærer og alle uddannelsesgrupper undtagen studenter/hf.
- TV3, Kanal 2 og andre kanaler har markedsandele på henholdsvis 7, 3 og 15 pct.; de har især seere blandt de unge, de studerende og skolesøgende, men få blandt de ældre og pensionister.
- Erhvervsaktive Skolegang** I tabel 8.1.5 ses en opdeling af seertid i 1992 på forskellige befolkningsgrupper. Det ses, at der ikke er nogen særlig forskel på kønnenes TV-vaner, at TV-forbruget stiger med alderen fra 1 1/2 time til 3 timer pr. dag, at der blandt de erhvervsaktive ses fra 2 til 2 3/4 times fjernsyn om dagen, og at seertiden falder med øget skolegang fra 3 til 1 1/2 time. Hvad angår forskellig brug af DR og TV 2 ses ingen forskel hvad angår køn. Med hensyn til alder ses det at børn op til 11 år ser mest DR, mens de øvrige aldersklasser ser mest TV 2; se ivotrigt tabel 8.1.3 hvor børns seervaner er uddybet nøjere.
- Arbejdsstilling** De forskellige typer arbejdsstillinger ser også mest TV 2 med undtagelse af højere funktionærer, der ser mest DR.
- Skoleuddannelse** Sammenhængen med skoleuddannelse er, at personer med op til 10. kl. ser mest TV 2, mens personer med en almengymnasial uddannelse ser mest DR.
- Udenlandske kanaler** En præcisering af hvad der ses udover de danske kanaler DR og TV 2 ses af tabel 8.1.2 hvad angår personer over 12 år. Det er små tal, det drejer sig om. Satellit-TV ses i godt 20 minutter, hvoraf TV3 tegner sig for halvdelen. Dette er bemærkelsesværdigt i betragtning af de mange udenlandske kanaler, der kan modtages via fællesantenneanlæg, og hvor mange husstande dette gælder for, se afsnit 8.6. Ligeledes er det interessant, når det betænkes hvor megen offentlig debat og opmærksomhed, der har været om netop satellit-TV, hybridnet og parabolantenner.
- Børn** Seervaner for børn fra 4 til 11 år vises i tabel 8.1.3. I alt ser børn TV godt 1 1/2 time om dagen. De bruger mest tid på DR, noget mindre på TV 2 og meget lidt på øvrige kanaler.
- Regional TV** Seertal for TV 2's regionale udsendelser, der ellers i det ovenstående er indeholdt i tallene for TV 2, vises i tabel 8.1.6. I gennemsnit er seertallet 14 pct. af befolkningen i kanalens egen region med en spredning fra 10 pct. for TV 2-Lorry til 24 pct. for TV/ Midt-Vest. Det kunne synes som om dækningen stiger fra øst mod vest.
- Udnyttelsesprocent** Udnyttelsesprocent dvs. gennemsnitlig set tid på de enkelte områder på DR og TV 2 som ses i tabel 8.1.7 viser, at den generelt er godt 12 pct. og varierer fra 11,7 pct. for fiktion til 15,1 pct. for underholdning, og at der ikke er de store forskelle mellem de to kanaler. Den lave procent for børneudsendelser på 2,9 pct. skyldes det forhold, at børn ikke indgår i tabellens persongrundlag. Nyhedsudsendelserne ligger højt på begge kanaler og lidt højere på DR end TV 2.
- På to områder er DR afskåret fra at have seere: regionale udsendelser og reklamer, hvor tallet for TV 2 er hhv. 7 og 12 pct. TV 2 har et blankt felt indenfor drama-egenproduktion, som ifølge loven skal købes hos andre producenter, hvor DR har procenter på 12-14.

8.2.1 Fjernsyn: kanaler

Fjernsynskanalerne deler sig i 3 grupper:

- 1) De landsdækkende, herunder de danske og udenlandske kanaler.
- 2) Regionale TV-stationer.
- 3) Lokale TV-stationer.

Landsdækkende danske

I tabel 8.2.1 findes en opgørelse over hvor mange husstande og de tilsvarende personer, der kan se forskellige TV-stationer. Det fremgår, at næsten alle kan se DR og TV 2.

Udenlandske

De udenlandske kanaler omfatter dels nabolandenes kanaler og dels de satellittransmitterede kanaler. Af tabel 8.2.1 fremgår også, at omkring halvdelen af alle husstande kan modtage Sverige kanal 1 og 2 og knap halvdelen TV3, Tyskland 1, 2 og 3 samt RTL PLUS. Dernæst kommer en lang række TV-stationer, der kan ses af en fjerdedel af husstandene: Norsk TV, EUROSPORT, Super Channel, Music Channel, SAT 1 og TV4 fra Sverige og lidt færre end en fjerdedel kan se: BBC TV Europe, TV5, CNN, Childrens Channel, Discovery og Screensport.

I afsnit 8.6 kan ses hvor mange husstande der er tilsluttet udenlandske kanaler gennem antenneforeninger med mindst 25 husstande pr. anlæg.

Regionale

I tabel 8.2.2 findes en opgørelse over hvor mange husstande der har fjernsyn fast indstillet på de regionale TV-stationer. Sammenlagt er antallet af apparater indstillet på regional TV større end antallet af husstande ialt, hvilket betyder, at så godt som alle har mulighed for at se mindst en regional TV-station.

Lokale

Tabel 8.2.3 viser antal husstande, der fast eller nogle gange har et fjernsyn indstillet på en lokal TV-station. Antallet af fjernsyn, der er indstillet på lokal-TV, er omkring 3/4 af antallet af husstande. Da man nok kan regne med, at visse husstande dækker flere lokale TV-stationer, må man regne med, at mellem halvdelen og tre fjerdedele af alle husstande har mulighed for at se lokal-TV.

8.2.2 Fjernsyn: Sendetider

I dette afsnit gennemgås de forskellige danske TV-stationers årlige sendetimer, såvel de landsdækkende stationer, de regionale som de lokale stationer.

DR's sendetimer

Tabel 8.2.5 viser DR's sendetimer fra årene 1980-1991 fordelt på udsendelsernes oprindelse og indhold, hvormed menes den programafdeling, der har produceret udsendelsen. Der er i perioden sket en stigning i antal sendetimer på ca. 25 pct.. Hovedparten heraf er sket som nye egenproduktioner. Det gælder for knap 50 pct. i 1991. Denne egenproduktion fordeler sig på en række indholdskategorier eller programafdelinger, hvor TV-aktualitet, TV-fiktion og TV-sport er de største, men også Provensenheden og TV-børne- og ungdomsafdeling tegner sig for store andele.

TV 2's sendetimer

I tabel 8.2.6 ses TV 2's sendetimer såvel landsprogrammer som regionalprogrammer i perioden 4. kvartal 1988 til 1990. For landsprogrammernes vedkommende er tallet i 1991 ca. 2750 timer svarende til 85 pct. af DR's, og heraf er ca. 1/4 egenproduktion. Denne kommer udelukkende fra programafdelingen aktualitet. Men derudover har regionalprogrammerne en stor egenproduktion svarende til 88 pct. af sendetiden.

Sendetimernes oprindelse og indhold

I tabel 8.2.7 uddybes tallene fra 1990 vedr. DR-TV's og TV 2's sendetimer. I tabellen er udsendelserne for henholdsvis DR og TV 2 i hovedet fordelt efter oprindelseskategori og efter stofområder i forspalten. I første søjle er de to stationers samlede sendetid fordelt på stofområde i procent. Det ses at der stort set er en tredjedel på hhv. fakta, fiktion og underholdning/børneudsendelser. Samme fordeling går stort set igen i søjle 2 og 7, hvor det er DR's og TV 2's sendetid, der er fordelt, dog med den iøjnefaldende forskel at DR har dobbelt så stor en andel af sin sendetid (11 pct.) brugt på børneudsendelser som TV 2 (5 pct.).

DR har pr. definition ingen udsendelser under regionaludsendelser og reklamer. DR's store andel af egenproduktion fremgår også af tabellen. Et område der ikke ser ud af meget er egenproduktionen af drama indenfor fiktion, hvor DR har 1,5 pct. og TV 2 ingen udsendelser, jf. sidste afsnit i 8.1. Disse produktioner er traditionelt meget dyre. Også indenfor egenproduceret underholdning, som også er kostbart, er der en forskel hhv. 7,2 pct. og 0,4 pct.

I sin bog »De elektroniske massemedier i Danmark 2005« regner Frands Mortensen sig frem til, at prisen for dansk producerede udsendelser indenfor drama er meget høj. Opera koster således godt 100.000 kr. i minuttet, drama-enkeltudsendelser 90.000 kr. i minuttet og drama-serier 20 - 30.000 kr. i minuttet. Tallene refererer til perioden 1987-90. Til sammenligning hermed er prisen for udenlandsk TV i foråret 1991 indenfor klassisk musik og seriefiktion omkring 45.000 i timen. I den sammenhæng er det interessant, at se hvor stor en del af udsendelsestiden, der er dækket af udenlandsk-producerede udsendelser. Der er kun en lille forskel på de to kanaler, idet de har hhv. lidt under og lidt over 40 pct.

Lokal-TV sendetilladelser

Tabel 8.2.4 viser udviklingen i sendetilladelser for lokal-TV fordelt på amter. Under forsøgsordningen var der i juni 1985 34 sendetilladelser, der var taget i brug, 21 var til kabel-TV og 13 til trådløs TV. Fra 1987, hvor den permanente ordning har været gældende, kan der gennem den private kilde: »Radio og TV håndbogen«, kun gives en løbende optælling af sendetilladelser til trådløs lokal TV. Fra 1987 til 1992 er antallet af sendetilladelser ifølge denne kilde forøget fra 16 til 67, hvoraf de 12 i 1992 ikke var taget i brug. Hertil kommer så sendetilladelserne til kabel-TV. Udvalget vedr. Lokal Radio og TV's undersøgelse 1.oktober 1989 viste, at der på dette tidspunkt var udstedt 44 sendetilladelser til kabel.

Sendetimer

Parallelt med udviklingen i antal sendetilladelser er der sket en stigning i antallet af sendetimer fra 1988 til 1992. Denne stigning spænder over store forskelle amterne imellem. Gennemsnitligt sendte hvert lokal-TV 14 timer ugentligt i 1992.

8.3 Radio: Lyttere

Befolkningens forbrug af radio opgøres efter to forskellige mål:

1) Andel af befolkningen, der i et givet tidsrum har lyttet til radio i kortere eller længere tid opgjort i pct. Denne andel kan være opdelt på forskellige baggrundsvariable som fx køn og alder. Andelen kan vises over tid dvs. fra forskellige år, ligesom den kan opgøres for forskellige tidsrum fx ugedage, og endelig kan opgørelsen foretages for forskellige radiokanaler.

Tid til radiolytning

2) Det gennemsnitlige tidsforbrug til radiolytning i befolkningen i en periode opgjort i timer og minutter. Det mål kan opgøres for forskellige år, forskellige kanaler og endelig for køn og alder.

Tabel 8.3.1 viser andelen af hele befolkningen, der har lyttet til radio på hverdage, for DR dog også lørdage og søndage i perioden 1985-1992. Der er et databrud fra 1990 til 1991 der vanskeliggør sammenligning mellem disse to år. Tabellen viser for Danmarks Radio dels en faldende andel gennem perioden 1985-1990 for hele ugen, og dels en markant lavere andel i weekenden i hele perioden.

Lytning til DR

I slutningen af perioden lyttede ca. 3/4 af befolkningen til Danmarks Radio på hverdage og godt halvdelen i weekenden.

P1, P2 og P3

Hverdagslytning i samme periode fordelt på kanaler er opgjort i kolonnerne 1-3 i tabel 8.3.1. Der er en klar lighed mellem og en klar forskel på P1, P2 og P3 gennem hele perioden, idet alle tre kanaler har en faldende andel lyttere, og P1 har under halvdelen af P2's lyttere, som igen har godt halvdelen af P3's. Dette gælder dog ikke for 1992, hvor omlægningen af P2 har betydet en øget andel lyttere og en reduceret andel til P3.

Lytning til lokalradioer

Hvis vi betragter årene 1991-1992, hvor lokalradioerne, udenlandske radiostationer samt musik på eget anlæg optræder i tabellen, ses det dels at lokalradioernes andele ligger under både P2 og P3 og dels at den ændring ved årsskiftet 1991-92, hvor P2 begyndte at sende hele dagen, har påvirket andelen for både P2, der gik voldsomt op, P3 der gik voldsomt ned og lokalradioerne, der også gik noget ned.

Lytning til udenlandsk radio og eget anlæg

Til udenlandsk radio lytter kun 2 pct. og til eget anlæg det være sig plader, bånd eller CD 10-15 pct. Dvs. at andelen, der lytter til udenlandsk radio, er forsvindende lille og at andelen, der lytter til dansk radio til hverdag, er mindst fem gange større end dem, der lytter til musik på eget anlæg. Men koncentrationsgraden er forskellig, idet Socialforskningsinstituttets døgnrytmeundersøgelse fra 1987 viste, at der er flere lyttere til musik som primæraktivitet, end der er til radio som primæraktivitet. Dvs. at en stor del af radiolytningen er sekundæraktivitet, hvor en anden aktivitet er den primære.

I tabel 8.3.2 er hverdagslytningen opgjort på køn og alder. Der er ikke nogen systematisk forskel på andelen af mænd og kvinder, der lytter til DR's radio. Derimod er der tydeligt en stigende andel med alderen, og denne aldersspredning er øget gennem perioden. Forskellen var i 1985-1987 på ca. 10 procentpoint og i perioden 1990-1992 på 26-36 procentpoint.

Kanaler og alder

Sammenhængen mellem DR's tre kanaler og andelen af lyttere i de forskellige aldersgrupper for årene 1990-91-92 vises i tabel 8.3.3. Tabellen lider af den svaghed, at tallene for årene 1990 og 1991 ikke er direkte sammenlignelige, så størst opmærksomhed må vies skiftet fra 1991 til 1992, hvor P2 og P3 blev mere målrettede mod hhv. de ældre og yngre lyttere.

Forskellen i dækningen mellem de tre kanaler er klar og entydig for 1990-tallene og også for 1991 med den enkelte undtagelse, at flere af de ældre lytter til P1 end P2. I 1992 stiger andelen af befolkningen over 30, der lytter til P2 voldsomt samtidig med at andelen, der lytter til P3 falder mindst lige så voldsomt. For de helt unge er der en markant stigning i andelen der lytter til P3.

Lyttetid

De hidtidige tabeller viste hvor mange der lyttede til radio – de resterende hvor meget de lyttede.

Oversigtstabel 8.3

Den gennemsnitlige danskers tidsforbrug til radiolytning i løbet af en uge, efter den aflyttede kanal

	Dansk radio i alt	Danmarks Radio (DR) ¹			Lokalradio
		P1	P2	P3	
Timer: minutter					
1978	13:49	1:37	0:40	11:32	...
1982	14:05	1:28	0:45	11:52	...
1985	18:28	1:16	1:42	10:49	4:41
1986	18:56	1:11	1:37	11:09	4:59
1987	19:57	1:14	1:35	10:19	6:49
1988	18:40	1:05	1:40	10:08	5:47
1989	20:10	0:57	2:04	10:12	6:57
1990	19:10	0:59	1:55	10:06	6:10
1991 ²	17:45	1:11	2:02	10:04	4:28
1992	16:43	1:18	4:33	7:20	3:32

¹ DR's radiokanaler har været underkastet ændringer flere gange i den betragtede periode – mest markant ved årsskiftet 1991/92, hvor P2 overgik til at sende hele dagen.

² Målemetoden er gennemgribende ændret fra og med 1991, og tallene før og efter dette tidspunkt kan derfor ikke ukritisk sammenlignes.

Kilde: Medieforskning i Danmarks Radio.

Dansk radio

Det fremgår af oversigtstabel 8.3 at gennemsnitsdanskeren i 1992 hører radio 16-17 timer om ugen og heraf lyttes knap halvdelen af tiden til P3. Lokalradioerne lyttes der til 3-4 timer om ugen, mens P1 og P2 har hhv. 1 og 4,5 timer om ugen. Dette tal for P2 er steget fra 2 timer om ugen i 1991, jf. programomlægningen.

Børn For årene 1990-1991 er der en opgørelse over børns forbrug af tid til radiolytning, jf. tabel 8.3.4. Det fremgår, at børn lytter mellem et kvarter og en halv time til dansk radio på en hverdag, at drenge og piger lytter lige meget, og at de 11-12-årige lytter lidt mere end de yngre.

Lokalradioernes dækning Tabel 8.3.5 viser nogle store lokalradioers lyttertal og dækning i primærområdet. Det ses, at cirka 25 har en ugentlig dækning på over 50 pct.

8.4 Radio: Kanaler og sendetimer

Landsdækkende og regionale programmer

Den store ændring indenfor radiokanalområdet er fremkomsten af lokalradioer. Danmarks Radio's kanaler dækker dels de landsdækkende programmer og dels de regionale. Tabel 8.4.1 viser, at siden 1980-81 er DR's samlede årlige sendetid forøget med knap 50 pct. Tallet for regionalprogrammerne for 1980 kan ikke umiddelbart sammenlignes med de efterfølgende. Fra 1981 er den store stigning sket på P2's regionalprogrammer (6000 timer) og på P3 fra 1987 til 1988, da natradioen starter (1500 timer). På P1's og P2's landsprogrammer er der en beskedent stigning. I alt er stigningen fra 1981 (18.498) og til 1991 (26.632) på 8.134 sendetimer. Sendetimerne i 1981 og 1991 svarer til et ugentligt gennemsnit på hhv. 356 og 512 sendetimer.

Landsprogrammer/nyheder

Fra 1985 til 1991 er landsprogrammernes samlede sendetid opgjort. Denne var svagt faldende de første år, hvorpå kom springet i 1987-88 pga. P3, hvorefter der er sket en jævn svag stigning. Nyhedernes sendetid på landsprogrammerne er faldet svagt i perioden.

Lokalradioer

Med de godt 300 lokalradioer, der sendte ved udgangen af 1992, er lokalradioen blevet et supplement til landsdækkende og regionale kanaler herhjemme, jf. tabel 8.4.2. De godt 300 lokalradioer sendte hver i gennemsnit 30-40 timer ugentligt efter de oplyste sendetimer i Radio- og TV håndbogen. I 1983 startede den forsøgsordning, der går forud for den nuværende ordning. Under forsøgsordningen i 1985 var der 90 sendetilladelser i brug til lokale radioer, samtlige amter var dækket bortset fra Bornholm. Den permanente ordning indførtes 1.april 1986 og allerede ved udgangen af 1987 var der godt 200 radiostationer, der sendte. Fra 1988 har der været lokalradiostationer i samtlige amter.

8.5 Radio og fjernsyn: Økonomi

Økonomien indenfor Radio- og TV-området kan betragtes dels fra stationernes side, deres indtægter og udgifter og dels fra modtagernes side; hvad koster det at være radiolytter og TV-seer?

Det er imidlertid ikke lykkedes at fremskaffe oplysninger om husstandenes udgifter/afgifter til hybridnet, fællesantenneanlæg og enkelthusstandsantlæg. De enkelte oplysninger om udgifter indenfor området er fra forbrugsundersøgelserne, hvor udgifterne pr. husstand i 1987 til radioapparater, fjernsynapparater, radio- og fjernsynslicens opgjordes til henholdsvis 373 kr., 504 kr. og 1066 kr., jf. tabel 2.23. Der er jo imidlertid før hybridnet mv. indgik i husstandsudgifterne.

Omsætning

Her vil der derfor blive lagt vægt på situationen set fra stationernes side og der vil udelukkende blive set på danske stationer. Ifølge Frands Mortensen: »De elektroniske massemedier i Danmark i 2005« side 34 er omsætningen indenfor Radio og TV ekskl. moms i 1990 ca. 4 mia. kr., hvor Radio tegner sig for den ene og TV for de tre andre. De to store institutioner DR og TV 2 tegner sig for hovedparten af økonomien.

DR

Tabel 8.5.1 viser disse to institutioners indtægter, udgifter og antal ansatte i årene 1989-1991. Det fremgår, at DR's samlede indtægter er steget fra knap 2 mia. kr. i 1989 til godt 2 mia.kr. i 1991, og at indtægterne hovedsageligt kommer fra Danmarks Radios fond, som igen får pengene fra licensen. Licensindtægterne i 1991 var på 2032 mio. kr. Drifts- og anlægsudgifter er steget i samme takt som indtægterne. Fordelingen mellem Radio og TV fremgår ikke, men Frands Mortensen mener, det tætteste man kan komme til faktiske forhold er 43 pct. til Radio og 57 pct. til TV.

DR licens	Tabel 8.5.3 uddyber visse af oplysningerne for DR tilbage til 1980. Det ses at såvel indtægter som udgifter er steget fra 1 mia. i 1980 til godt 2 mia. i 1991, og at antal ansatte ialt er steget fra godt 3.000 til ca. 3.500.
TV 2/Danmark	TV 2/Danmark har indtægter, der er steget fra ca. 430 mio. til 630 mio. i perioden og udgifter, der starter med at ligge et godt stykke over indtægterne og slutter med at balancere. Indtægterne i 1991 kommer hovedsageligt fra fonden, hvis indtægter for mere end 3/4 dels vedkommende er reklameindtægter fra TV 2-Reklame; den sidste fjerdedel er licensindtægter. Forskellen mellem indtægter og udgifter i de første år muliggøres af at TV 2 er delvis låne finansieret. Det fremgår af tabel 8.5.2, at TV 2/Danmark har en gæld på ca. 1 mia. kr. i 1990 og 1991 opbygget bl.a. på grund af store anlægsudgifter i forbindelse med etableringen i perioden 1987-90 incl.
TV 2/Regioner	TV 2 Regionerne har haft voldsomt stigende indtægter fra knap 100 mio. kr. til godt 250 mio. kr. og udgifter, der også startede med at ligge et godt stykke over indtægterne og sluttede med at balancere. Også for TV 2 Regionerne er indtægterne for hovedpartens vedkommende overført fra TV 2-fonden, der som nævnt har 3/4 af sine indtægter fra reklame. Også her har lånefinansiering dækket forskellen mellem udgifter og indtægter. Af tabel 8.5.2 ses at TV 2/Regionerne har en gæld på ca. 170 mio. kr.
Ansatte ved DR og TV 2	Antal ansatte ved DR er godt 3.500 hvoraf ca. 1.100 ved Radioen og 1.400 ved fjernsynet, et tal der har været svagt faldende i perioden og endelig ca. 1.000 ansatte ved fællesområderne. I TV 2/Danmark er antal ansatte steget fra knap 300 til godt 300 i perioden, og TV 2/Regionernes ansatte steg fra 150 til godt 300.
Omsætning Radio	Som nævnt er omsætningen indenfor Radio skønnet til at være godt 1 mia. kr. i 1990 ekskl. moms, heraf tegner DR sig for knap 900 mio. kr. og lokalradioerne for godt 100 mio. kr. if. Frands Mortensen.
Lokalradioer	Hovedparten af lokalradioernes indtægter er reklameindtægter jf. tabel 8.5.4, hvor de i 1990 er sat til 100 mio.kr.; stigende til 140 mio. i 1991 (foreløbigt tal).
Omsætning TV	Indenfor TV er omsætningen som nævnt tilsvarende 3 mia., hvoraf DR-TV excl. fællesomkostninger fra radio og TV og TV 2 tegner sig for hhv. knap 1,2 mia. og 0,8 mia. (F.M. side 34).
Lokal TV	Lokal-TV's omsætning anslås til at være 75 mio. kr., hvoraf kun ca. 25 mio. hidrører fra reklame i 1990, se tabel 8.5.4. Omsætningen indenfor TV-reklame er ansat til at være 646 mio. ekskl. moms i 1990 stigende til 825 mio kr. i 1991, hvoraf TV 2-reklame er langt hovedparten.
Reklameforbrug	I tabel 8.5.5 er det totale reklameforbrug opgjort fra 1983 til 1991. Det er steget fra 6,4 mia. kr. til godt 12 mia. kr. i perioden. Pressens omsætning startede med at være 55 pct. og sluttede med at være 45 pct. Ved slutningen af perioden tegner Radio- og TV-reklame sig for 8 pct. af det totale reklameforbrug. Af et samlet reklameforbrug indenfor Radio, TV- og biografer på 1.186 mio. kr. udgør Radio 89 mio. kr. og TV 907 mio. kr. Disse tal afviger noget fra de tilsvarende tal i tabel 8.5.4, hvilket tilskrives forskellige opgørelsesmetoder.

8.6 Medieinfrastruktur

Store ændringer i 80'erne

Perioden fra 1980 har været præget af voldsomme ændringer indenfor elektroniske massemedier med ændrede muligheder for at modtage mange kanaler indenfor Radio og Fjernsyn. DR's traditionelle monopol er brudt og videoen har gjort sit indtog, satellitbårne programmer, hybridnet og parabolantenner er blevet almindelige. Stort set alle familier havde fjernsyn både i begyndelsen og slutningen af perioden, nu er der blot næsten ingen, der har sort/hvidt viser tabel 8.6.1. Resultaterne bygger på Danmarks Statistiks og

Socialforskningsinstituttets interviewundersøgelser. Det fremgår også, at fra at være næsten helt fraværende, er videomaskinen nu inventar i næsten halvdelen af familiernes anlæg.

Husstandsdekning af fjernsyn, radio, CD-afspillere mv.

Branchens opgørelse over solgte og skønnede kasserede apparater giver en bestand gennem årene som vist i tabel 8.6.2. Sættes disse tal i relation til antal husstande fås husstandsdekningen i tabel 8.6.3. Heraf fremgår også, at der er en voldsom reduktion i sort/hvid-fjernsyns-dækningen, en stigning i farve fjernsyns-dækningen (nogle husstande har mere end ét fjernsyn, hvorfor dækningen er over 100 pct. i 1991; i.flg. Gallup Annual Survey drejer dig om ca. 1/4 af husstandene) og en stor stigning i video dækningen. Dækningen af de forskellige slags radioer, har været jævnt stigende men ikke eksplosivt. Det har derimod CD-afspiller-dækningen været - fra ingenting til en fjerdedel af husstandene på ganske få år. Båndoptagerdækningen har været svagt stigende og pladespiller dækningen tilsvarende svagt faldende.

Fællesantenneanlæg

Forudsætningen for at kunne modtage de satellitbårne kanaler vil være en tilslutning til et fællesantenneanlæg, der modtager signaler enten via hybridnettet eller via en fælles parabolantenne eller, at man har egen parabolantenne.

Antallet af fællesantenneanlæg og tilhørende tilslutninger fremgår af tabel 8.6.4. Det ses at der er 1 1/4 mio. tilslutninger til husstande, fordelt på store anlæg (langt hovedparten) og små anlæg (under 10 pct. af tilslutningerne). Der føres kontrol med de store anlæg med over 25 tilslutninger, hvorfor der også er flere oplysninger om de muligheder for at se udenlandske TV-kanaler, disse tilslutninger giver. Se tabel 8.6.5.

Kanaler

Det fremgår, at der er nogle klare favoritter, der kan ses af omkring 2/3 af husstandene: Sverige 1, Sverige 2, TV3, Tyskland ARD1, Tyskland ZDF, Tyskland NDR3, Storbritannien Super Channel, Tyskland RTL Plus. Omkring halvdelen kan se USA MTV, Storbritannien Eurosport, Frankrig TV5, Tyskland SAT1 og Norge NRK. I gruppen hvor ca. 1/3 er tilsluttede har vi USA CNN, USA Discovery, Belgien Film Net og Storbritannien BBC.

Hybridnet/parabolantennener

Fordelingen mellem anlæg, der modtager signaler via hybridnettet, der formidles af telefonselskaberne og parabolantennener, fremgår af tabel 8.6.6. Det ses at der i 1988 var flest med parabolantennener, mens andelen med hybridnet er steget, således at der i dag er lidt flere, der har hybridnet.

Antallet af fællesantenneanlæg med parabolantenne for 1993, er opgjort pr. 1. juli 1992, idet kontrollen hermed ophørte. Fremover vil der ikke være præcise oplysninger om fællesantenneanlæg med parabolantenne. Tallet for enkelt-husstands anlæg med parabolantenne er skønnet, idet der heller ikke er kontrol hermed. Skønnet bekræftes imidlertid af Gallup Annual Survey.

8.7 Lovgivning

Lov om radio og fjernsyn

Radio og TV reguleres af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed (lov nr. 1065 af 23. december 1992). Denne lov er i vidt omfang en ny redaktion af den ældre lov af samme navn (lov nr. 421 af 15. juni 1973), der alene i årene 1985-92 var blevet ændret 17 gange.

I løbet af 1980'erne ændredes mediebildet radikalt, dels ved at Danmarks Radio mistede sit monopol på at drive programvirksomhed her i landet, dels ved tilkomsten af mange satellitkanaler, som kan modtages her. Monopolet blev brudt, da lokal radio og tv begyndte som en forsøgsordning i 1983, der blev fulgt op med en permanent ordning for radio i 1986 og tv i 1987. Yderligere påbegyndte TV 2 i 1988 sine landsdækkende udsendelser. Endelig kan private foretagender siden januar 1993 få tilladelse til at sende satellitradio og -tv fra Danmark og kabelradio og -tv i hele landet.

Danmarks Radio

Danmarks Radio er en selvstændig offentlig institution, der er forpligtet overfor hele befolkningen til at sende radio- og tv-programmer omfattende nyheder, oplysning, underholdning og kunst. Der skal lægges afgørende vægt på informations- og ytringsfriheden, der skal tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed i programudbuddet, og informationsformidlingen skal være saglig og upartisk (de såkaldte »public service«-forpligtelser).

Danmarks Radio ledes af en bestyrelse på 11 medlemmer jf. lov nr. 374 af 10. juni 1987, der gennemførte principielle ændringer i Danmarks Radios struktur. Bestyrelsen beskikkes af kulturministeren for 4 år. Formanden udpeges af kulturministeren, 9 medlemmer af Folketinget og 1 medlem af Danmarks Radios medarbejdere. Folketingsmedlemmer kan ikke sidde i bestyrelsen.

Et programråd på 30 medlemmer, repræsenterende en lang række interesseorganisationer, rådgiver Danmarks Radio om den landsdækkende programvirksomhed, mens der for hvert amt og for Københavns og Frederiksberg kommuner i fællesskab er nedsat amtsprogramråd til at rådgive om den regionale radiovirksomhed.

Danmarks Radio finansieres i altovervejende grad gennem licensen, der fastsættes af kulturministeren med tilslutning af Folketingets Finansudvalg. Desuden kan indtægter fra salg af programmer mv. og sponsorbidrag indgå i finansieringen.

TV 2

TV 2 er fortrinsvis selvejende institutioner, der sender landsdækkende og regionale tv-programmer, og som er pålagt »public service«-forpligtelser ligesom Danmarks Radio (lov nr. 335 af 4. juni 1986). Foruden det landsdækkende TV 2/Danmark omfatter TV 2 også 8 regionale tv-stationer. TV 2 skal selv producere nyheds- og aktualitetsprogrammer, mens de øvrige programmer købes fortrinsvis hos private producenter.

TV 2 ledes af en bestyrelse på 9 medlemmer, som beskikkes af kulturministeren for 4 år. 6 medlemmer udpeges af ministeren, 2 medlemmer af de regionale bestyrelser i fællesskab, og 1 medlem af TV 2's medarbejdere. Medlemmerne kan ikke samtidig være medlemmer af Folketinget. De regionale stationer ledes af bestyrelser, udpeget af de regionale repræsentantskaber, som også har taget initiativet til stationernes oprettelse.

Et rådgivende programråd på 21 medlemmer nedsættes af kulturministeren for det landsdækkende TV 2, mens regionale programråd udgøres af de regionale repræsentantskaber.

TV 2 finansieres af reklameindtægter (ca. 75 pct.) og licensmidler (ca. 25 pct.). Desuden indgår egne indtægter, sponsorbidrag mv. i finansieringen. Et statsjet aktieselskab, TVR, varetager salg af reklametid i TV 2.

Satellit og kabel

Radio- og tv-stationer, der har hjemsted i Danmark, skal have tilladelse af Satellit- og Kabelnævnet til programvirksomhed ved hjælp af satellit eller kabel, hvis sendeområdet går ud over et lokalt område, jf. nedenfor om lokalradio og -tv. Også tv-stationer, der har hjemsted udenfor EF, men som benytter danske tekniske faciliteter, fx uplink til en satellit, skal have tilladelse fra nævnet. Det er tilladt at sende reklamer i satellitradio og -tv, men ikke inden for programvirksomhed ved hjælp af kabel. Satellit- og Kabelnævnet fører tilsyn med stationerne.

Programregler

Ifølge bekendtgørelse nr. 100 af 5. marts 1993 om radio- og fjernsynsvirksomhed, skal tv-stationer ved hjælp af satellit eller kabel tilstræbe, at over halvdelen af fiktionsprogrammerne er europæiske, og at 10 pct. af sendetiden eller 10 pct. af programbudgettet afsat til fiktion forbeholdes europæiske programmer fra uafhængige producenter. Tilsvarende regler fastsættes for Danmarks Radio og TV 2.

TV-stationerne skal endvidere sørge for, at der tages hensyn til børn og unge ved programsætningen af især volds- og pornoudsendelser.

Tilsvarende regler fastsættes for lokal-tv.

Lokalradio/tv

Den 1. april 1983 startede en forsøgsordning med lokalradio og -tv (lov nr. 249 af 27. maj 1981). Den 1. april 1986 blev der indført en permanent ordning for lokalradio (lov nr. 589 af 19. december 1985), mens lokal-tv fik en permanent ordning i 1987 (lov nr. 373 af 10. juni 1987). Tilladelser udstedes af kommunalt udpegede lokale nævn, som også fører tilsyn med, at stationerne overholder loven. En central myndighed, Udvalget vedrørende Lokal Radio og TV, træffer den endelige administrative afgørelse i sager om afslag på ansøgning om eller inddragelse af tilladelser, samt i sager om ulovligt programsamarbejde (network).

Tilladelse kan gives til selskaber, foreninger og lignende, der har radio- eller fjernsynsvirksomhed som eneste formål og hvis bestyrelsesflertal bor i det lokale område. Erhvervsvirksomheder, bortset fra dagblade og distriktsblade, må ikke have bestemmende indflydelse på en station. I 1988 og 1989 blev reklamefinansiering tilladt i henholdsvis lokalradio og -tv.

Der er primo 1993 ca. 300 lokalradioer og ca. 50 lokal-tv-stationer, hvortil kommer ca. 50 små lokale kabel-tv-stationer, der fungerer som informationskanaler i fællesantenneanlæg. Omkring 2/3 af radioerne og de fleste tv-stationer finansieres hovedsageligt ved reklame, mens ca. 1/3 af lokalradioerne kan betegnes som forenings/græsrodsradioer. Udover reklamepenge har de lokale stationer indtægter fra medlemskontingenter, lytterbidrag, bingo og i et vist omfang kommunale tilskud.

Fællesantenneanlæg og hybridnet

Kapitel 2 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed regulerer fordelingen af programmer i kabler. Indtil midten af 1980'erne kunne fællesantenneanlæg kun sprede programmer fra Danmarks Radio, lokale radio- og tv-stationer og udenlandske radiofonier, hvis udsendelser kunne modtages direkte gennem æteren. I 1985 blev der vedtaget en folketingsbeslutning om at etablere hybridnettet, til bl.a. at fremføre programmer fra kommunikations-satellitter til fællesantenneanlæg (jf. lov nr. 276 af 6. juni 1985). Hybridnettets overordnede dele er en del af det offentlige telenet og anlægges og drives af teleselskaberne, som i dag er samlet i Tele Danmark (lov nr. 743 af 11. november 1990). Dette net skulle have monopol på fremføringen. Men i 1987 fik fællesantenneanlæggene (ved lov nr. 372 af 10. juni 1987) adgang til selv at nedtage programmer fra kommunikationssatellitter ved hjælp af parabolantenne - ligesom enkeltpersoner havde fået tilladelse til at gøre i 1986. Ved loven af 1992 fik fællesantenneanlæg endvidere ret til at fordele danske satellitprogrammer.

Som udgangspunkt skal programmerne fordeles i fællesantenneanlæggene uden ændring og samtidig med udsendelsen. Tidsforskydning kan dog ske hvis der foreligger tilladelse fra den pågældende radio- eller tv-station. Anlæggene skal fordele programmerne »must carry« fra Danmarks Radio og TV 2, inkl. de regionale udsendelser i vedkommende område, og hvis der er mere end 8 kanaler i anlægget, skal 1 stilles til rådighed for eventuelle lokale tv-programmer.

Reklame og sponsorering

TV 2, satellitradio og -tv samt lokalradio og -tv kan sende reklamer efter følgende regler, jf. bekendtgørelse nr. 101 af 5. marts 1993 om reklamer og sponsorering i radio og tv: Reklamerne skal klart kunne identificeres som sådanne, de må kun sendes i blokke mellem udsendelserne. I radio må de dog placeres overalt i sendefloden. De må højst udgøre 10 pct. af den daglige sendetid, og der må ikke reklameres for lægemidler (fra medio 1993 gælder dette forbud kun for tv), alkoholiske drikke, samt (i tv) for økonomiske interessegrupper eller politiske eller religiøse anskuelser. Radio- og TV-Reklamenævnet træffer afgørelse i klagesager om reklamers indhold.

Alle radio- og tv-stationer kan benytte sig af sponsorering af programmer efter følgende regler: Sponsor skal klart identificeres før eller efter programmet, stationen skal bevare det fulde redaktionelle ansvar for programmets indhold og programsætning, producenter af varer eller tjenesteydelser, som der ikke må reklameres for, kan ikke optræde som sponsorer, nyheds- og aktualitetsprogrammer må ikke sponsoreres. I satellit-radio og lokalradio kan aktualitetsudsendelser dog sponsoreres.

8.8 Datakilder

Seere og lyttere

En af hovedkilderne til data er Danmarks Radio Medieforskning. Herfra udsendes forskningsrapporter med lederen af afdelingen Erik Nordahl Svendsen som redaktør. Heri vises udviklingen i Radiolytter og TV-seer-vanerne og mange oplysninger er hentet herfra især til tabelafsnittene: 8.1. og 8.3.

Indtil 1988 blev TV-sening registreret ved personlige interviews, 3 uger om året. Fra 1988 til 1991 blev TV-seer-vanerne registreret ved daglige telefoninterviews. Fra 1992 foregår det med TV-meter, hvor den enkelte person vha. en elektronisk måler taster sig ind, når vedkommende ser fjernsyn. Denne teknik giver mulighed for meget detaljerede opgørelser. Kilderne til TV-sening i 1992 er således dels »Årsrapport for 1992« og dels særkørsler foretaget af Medieforskningsafdelingen på grundlag af Danmarks Statistiks ønsker. I TV-meter, som Gallup står for, medvirker ca. 500 husstande med ialt ca. 1200 personer.

Radiolytningen bliver registreret som en uges dagbogsføring i november hvert år af et repræsentativt udsnit af befolkningen på 15 år og derover. Fra 1991 er det befolkningen på 13 år og derover og fra 1992 dækkes 4 uger om året. Derudover er der en målemetodeændring, der vanskeliggør sammenligninger med tidligere år. Materialet som indsamles af AIM muliggør kørsler af specialtabeller, hvilket er benyttet her.

Fjernsyns- og radiokanaler

Vedrørende udbuddet af radio og fjernsyn, sendetimer mv., og befolkningens mulighed for at modtage dette, er der flere forskellige datakilder. Udover de tidligere omtalte årlige rapporter fra Danmarks Radio (Medieforskning i Danmarks Radio) er Gallups Annual Survey oktober 1992 en vigtig kilde. Disse oplysninger er kørt ud som særkørsel af Medieforskningsafdelingen efter Danmarks Statistiks ønske.

Danmarks Radio udgiver hvert år en »Beretning og Regnskab«, omtalt under kilder som årsberetninger. Herfra er hentet oplysninger om sendetimer hos DR-TV og DR-radio. De tilsvarende oplysninger fra TV 2 er modtaget direkte.

Vedrørende lokalradioer og lokal-TV fandtes i »Danske lokalradioer« en oversigt over antal sendetilladelser og sendetimer indtil 1989. Fra 1990 udgives oversigten i Radio-tv håndbogen, udgivet af Hartvig Media Aps, Box 112, 8900 Randers. I forbindelse med forsøg med lokalradio og -TV blev der udgivet en rapport (betænkning nr. 1047/1985), der giver de første tal på dette område.

Økonomi, regnskab og reklame

Til økonomiafsnittet er hovedkilderne DR's årsberetninger og oplysninger modtaget direkte fra TV 2. Vedrørende reklameindtægter foretager Handelshøjskolen udregninger, der offentliggøres i Statistisk Årbog. Frands Mortensen har på grundlag af udviklingstendenserne hidtil skrevet en bog om sit bud på udviklingen frem til år 2005: »De elektroniske massemedier i Danmark år 2005«. Herfra er også hentet en del økonomioplysninger. Derudover er der taget oplysninger til afsnit 8.1 herfra.

Medieinfrastruktur

Oplysningerne er hovedsageligt kommet fra Audio/video-leverandørforeningen, der har offentliggjort beregningerne i »Forbrugerelektronik i Danmark 1991, maj 1992« og direkte fra Telestyrelsen. Derudover er visse oplysninger taget fra Danmarks Statistiks og Socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelser.

Tabel 8.1.1

Voksnes tidsforbrug til dansk fjernsyn 1982-1992 efter køn og alder.

Time spent by adults on Danish television 1982-1992, by sex and age

	Alle 13 år og derover	Køn		Alder						
		Mænd	Kvinder	13-20 år	21-30 år	31-40 år	41-50 år	51-66 år	67 år og derover	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Gennemsnitlig seertid (timer: minutter) pr. dag										
1982 Danmarks Radio ¹	1:17	1:19	1:15	1:12	1:07	1:06	1:13	1:29	1:34	
1984 Danmarks Radio ¹	1:37	1:44	1:30	1:31	1:22	1:23	1:33	1:44	1:55	
1988/89 Danmarks Radio og TV 2 i alt	1:32	1:33	1:31	1:26	1:22	1:23	1:26	1:42	1:56	
1988/89 Danmarks Radio	0:50	0:50	0:51	0:43	0:44	0:48	0:47	0:56	1:06	
1988/89 TV 2	0:42	0:43	0:40	0:43	0:38	0:35	0:39	0:46	0:50	
1989/90 Danmarks Radio og TV 2 i alt	1:32	1:34	1:30	1:25	1:21	1:21	1:26	1:42	1:59	
1989/90 Danmarks Radio	0:47	0:48	0:46	0:41	0:41	0:44	0:45	0:51	1:01	
1989/90 TV 2	0:45	0:46	0:44	0:44	0:40	0:37	0:41	0:51	0:58	
1990/91 Danmarks Radio og TV 2 i alt	1:30	1:31	1:27	1:24	1:16	1:16	1:21	1:39	1:59	
1990/91 Danmarks Radio	0:41	0:41	0:40	0:38	0:35	0:37	0:37	0:43	0:54	
1990/91 TV 2	0:49	0:50	0:47	0:46	0:41	0:39	0:44	0:56	1:05	
1992 Danmarks Radio og TV 2 ² i alt	1:52	1:52	1:53	1:02	1:39	1:41	1:47	2:16	2:40	
1992 Danmarks Radio	0:51	0:52	0:51	0:30	0:46	0:48	0:48	1:00	1:14	
1992 TV 2	1:01	1:00	1:02	0:32	0:53	0:53	0:59	1:16	1:26	

¹ For årene 1982 og 1984 er aldersfordelingen : 13-19 år; 20-29 år; 30-39 år; 40-49 år; 50-66 år; 67 og derover.

² 1988-1991 er målt af AIM ved telefoninterviews. 1992 af Gallup med elektroniske TV-Metre. Metodeskiftet medfører generelt en signing i seertiden på ca. 20 pct., men for de 13-20 årige måles et fald, delvist fordi telefoninterviewenes repræsentativitet skades af den store andel af unge, som er udenfor hjemmet i den tidlige aften.

Kilde: Medieforskning i Danmarks Radio 1982/83 (Forskningsrapport nr. 3B/83) og Medieforskning i Danmarks Radio 1984 (Forskningsrapport nr. 6B/84). Årene 1988/89 - 1992: Danmarks Radio Medieforskningen særkørsel.

TRANSLATION - Column, 1: total population aged 13 years or more; 2-3: sex; 2: men; 3: women; 4-9: age groups. (average television viewing, hours: minutes per day) - Rows, The Danish Broadcasting Authority and TV 2.

Tabel 8.1.2

Gennemsnitlig seertid i 1992 på danske og andre TV-kanaler

Average television viewing per day in 1992: Danish and other TV-channels

	Alle 13 år og derover	Køn		Alder						
		Mænd	Kvinder	13-20 år	21-30 år	31-40 år	41-50 år	51-66 år	67 år og derover	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Gennemsnitlig seertid (timer: minutter) pr. dag										
1. Alle stationer	2:28	2:30	2:27	1:39	2:19	2:17	2:16	2:56	3:14	
2. Danmarks Radio (DR)	0:51	0:52	0:51	0:30	0:46	0:48	0:48	1:00	1:14	
TV 2	1:01	1:00	1:02	0:32	0:53	0:53	0:59	1:16	1:26	
TV3	0:10	0:10	0:10	0:12	0:13	0:10	0:07	0:10	0:07	
Kanal 2	0:05	0:04	0:06	0:07	0:04	0:05	0:06	0:05	0:05	
Kanal Danmark ¹	0:02	0:02	0:02	0:02	0:02	0:02	0:02	0:03	0:02	
Andre lokal-stationer	0:00	0:00	0:00	0:00	0:00	0:00	0:00	0:00	0:00	
Nabo-landene	0:07	0:07	0:06	0:02	0:06	0:05	0:06	0:10	0:12	
Satellit-tv (ekskl. TV3)	0:12	0:15	0:09	0:12	0:15	0:13	0:09	0:13	0:09	

¹ Ekskl. Kanal 2.

Kilde: Danmarks Radio Medieforskningen; Særkørsel.
TRANSLATION - Columns, 1: total population aged 13 years or more; 2-3: sex; 2: men; 3: women; 4-9: age groups. (hours: minutes per day) - Rows, 1: all stations; 2: Danish

Broadcasting Authority (DR), TV 2, TV3, Channel 2, Channel Denmark (excl. Channel 2), other local stations, neighbouring countries, satellite TV (excl. TV3).

Tabel 8.1.3

Børns gennemsnitlige daglige seertid i 1992

Childrens television viewing per day in 1992

	Alle stationer 1	DR 2	TV 2 3	TV3 4	Kanal 2 5	Kanal Danmark ¹ 6	Andre lokalstationer 7	Nabo-landene 8	Satellit-tv ² 9	Andet TV ³ 10
	Timer: minutter									
4-11 år i alt	1:36	0:40	0:30	0:07	0:03	0:00	0:00	0:03	0:10	0:00

¹ Ekskl. Kanal 2.² Ekskl. TV3.³ Fx spil (uden video).

Kilde: Danmarks Radio Medieforskningen Særkørsel.

TRANSLATION - Columns, 1: all stations; 2: Danish Broadcasting Authority, 3: TV 2; 4: TV3; 5: Channel 2; 6: Channel Denmark (excl. channel 2); 7: other local stations; 8: neighbouring countries; 9: satellite TV (excl. TV3); 10: other TV, e.g., games (without video), (hours: minutes). - Rows, children aged 4 to 11 years, total.

Tabel 8.1.4

TV-stationernes markedsandel, fordelt på køn, alder, arbejdsstilling og uddannelse, 1992.

Market share of TV-stations, by sex, age, occupation and level of education 1992

	TV-stationer					
	Danmarks Radio (DR) 1	TV 2 2	TV3 3	Kanal 2 4	Andre 5	I alt 6
	Pct.					
1. Alle personer	35	40	7	3	15	100
2. Køn:						
Mænd	35	39	7	3	16	100
Kvinder	36	41	7	4	12	100
3. Alder:						
Børn 4-11 år	41	31	8	3	17	100
12-20 år	30	33	12	6	19	100
21-34 år	35	39	8	3	15	100
35-54 år	34	41	6	4	15	100
55 år eller derover	36	44	5	2	13	100
4. Arbejdsstilling:						
Ufaglært	30	43	6	6	15	100
Faglært	33	41	8	2	16	100
Lavere funktionær	35	39	8	3	15	100
Højere funktionær	40	38	6	4	12	100
Lærling/elev/studerende	31	34	11	7	17	100
Pensionist	36	44	4	3	13	100
5. Uddannelse:						
Folkeskole 7 år	35	45	5	2	13	100
Folkeskole 8-9 år	30	40	7	4	19	100
Mellem/real/10. klasse	35	39	7	4	15	100
Student/HF	41	37	6	3	13	100
Skolesøgende/ for ung	36	33	10	5	16	100

Kilde: Årsrapport for 1992. Gallup.

TRANSLATION - Columns, 1-6: TV-stations; 1: Danish Broadcasting Authority; 2: TV 2; 3: TV3; 4: Channel 2; 5: others; 6: total. - Rows, 1: all persons; 2: sex, men, women; 3: age groups; 4: occupation, unskilled workers, skilled workers, salaried employees in

lower levels, salaried employees in higher levels, apprentices/pupils/students, pensioners; 5: education, compulsory general education 7th class completed, compulsory general education 8-9th class completed, lower secondary school completed: upper secondary school completed, students/too young.

Tabel 8.1.5

Tidsforbrug pr. dag til fjernsyn i alt, DR, TV 2 og andre kanaler i 1992

Television viewing per day, Danish Broadcasting Authority (DR), TV 2 and other channels in 1992

Gruppe personer	Antal personer	Fjernsyn i alt	Danmarks Radio (DR)	TV 2	Andre kanaler
	1	2	3	4	5
	1 000	Timer: minutter pr. dag			
1. Alle	4 906	2:24	0:51	0:58	0:35
2. Køn:					
Mænd	2 429	2:24	0:50	0:57	0:37
Kvinder	2 477	2:24	0:51	0:59	0:34
3. Alder:					
Børn 4-11 år	438	1:38	0:41	0:30	0:27
12 år og derover	4 468	2:28	0:52	1:00	0:36
12-20 år	631	1:41	0:31	0:34	0:36
21-34 år	1 070	2:17	0:48	0:53	0:36
35-54 år	1 483	2:19	0:48	0:57	0:34
55 år og derover	1 284	3:11	1:09	1:24	0:38
4. Arbejdsstilling ¹ :					
Ufaglært	404	2:42	0:48	1:09	0:45
Faglært	487	2:13	0:44	0:54	0:35
Lav funktionær/Tjenestemand	888	2:13	0:47	0:52	0:34
Høj funktionær/Tjenestemand	575	1:58	0:48	0:45	0:25
Lærling/Elev/Studerende	595	1:30	0:28	0:31	0:31
Pensionist	799	3:24	1:13	1:29	0:42
Øvrige	519	2:27	0:53	1:04	0:30
5. Uddannelse ² :					
Folkeskolen 7 år	1 133	2:57	1:02	1:20	0:35
Folkeskolen 8-9 år	679	2:30	0:45	1:00	0:45
Mellem-/Realeksamen/10. klasse	1 420	2:25	0:51	0:57	0:37
Student/HF	622	1:50	0:45	0:40	0:25
Skolesøgende/for ung	1 045	1:28	0:32	0:29	0:27

¹ Arbejdsstilling tildeles kun fra 15 år og opefter, hvorfor der mangler 639 i alderen 4-14 år.

² Ekskl. 7 uoplyste.

Kilde: Gallup TV-Browser (TV-meter).

TRANSLATION - Column, 1: number of persons; 2: total television viewing; 3: Danish Broadcasting Authority (DR); 4: TV 2; 5: other channels. (hours: minutes per day) -

Rows, 1: total; 2: sex; men; women; 3: age groups; 4: occupation, skilled workers, unskilled workers, salaried employees in lower levels/civil servants, salaried employees in higher levels/civil servants, apprentices/pupils students, pensioners, other; 5: education, compulsory general education 7th class completed, compulsory general education 8/9th class completed, lower secondary school completed, upper secondary school completed, students/too young.

Tabel 8.1.6

Befolkningens benyttelse af TV 2's regionale udsendelser kl. 19.30 til 20.00 i 1992

Viewers of TV 2s regional broadcasting from 19.30 p.m. to 20.00 p.m. in 1992

Region	Gnsntl. daglige seertal i egne regioner	
	Total	Pct.
	1	2
	1 000	pct.
1 Regionale programmer i alt ¹	667	14
2 TV 2/ Fyn	57	13
3 TV 2/ Lorry	157	10
4 TV/ Midt-Vest	117	24
5 TV 2/ Nord	78	16
6 TV/ Syd	106	14
7 TV 2/ Øst	58	11
8 TV 2/ Østjylland	88	15

¹ TV 2 Bornholms seertal indgår i det samlede gennemsnit for regionernes programmer, men antallet af måleenheder på Bornholm er for få til, at der kan rapporteres sikkert fra dette område alene.

Kilde: Årsrapport for 1992, Gallup.

TRANSLATION - Columns, 1-2: average daily viewers in own regions; 1: total; 2: pct. - Rows, 1: regional TV, total, 2: TV 2/Funen; 3: TV 2/Lorry; 4: TV 2/central and western Jutland; 5: TV 2/northern Jutland; 6: TV 2/southern Jutland; 7: TV 2/eastern Denmark; 8: TV 2/eastern Jutland.

Tabel 8.1.7

Udnyttelsesprocent¹ af udsendelser på DR og TV 2 i året 1990 fordelt på stofområder og oprindelse

Television-viewing rates of broadcasts by the Danish Broadcasting Authority (DR) and TV 2 in 1990, by type of broadcast and origin

Udnyttelsesprocent fra kl. 17.00	DR og TV 2 total		TV-Kanal								
	Danmarks Radio (DR)						TV 2				
	Alle udsendelser	Oprindelseskategori				Alle udsendelser	Oprindelseskategori				
		Egenproduktion	Co-produktion/entreprise	Fremmed dansk	Fremmed udenlandsk		Egenproduktion	Co-produktion/entreprise	Fremmed dansk	Fremmed udenlandsk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	Udnyttelsesprocent										
1. Alle udsendelser	12,3	12,1	13,8	22,7	10,7	8,6	12,5	14,8	14,0	14,1	9,9
2. <i>Fakta i alt</i>	13,0	14,4	16,5	6,4	6,9	5,7	11,6	15,1	7,2	7,7	6,6
Nyheder	26,6	28,0	28,0	-	-	-	24,8	24,8	-	-	-
Samfundsorientering	8,4	8,1	8,8	7,1	5,2	5,9	8,8	9,4	7,5	7,7	12,0
Kulturorientering	5,9	5,0	5,5	1,2	3,6	4,3	6,8	11,8	8,1	-	5,1
Rejser, dyr og natur	8,1	10,6	15,3	13,3	7,9	8,5	6,7	4,2	4,6	-	7,8
Anden fakta	8,0	9,1	10,1	4,6	12,3	2,1	6,6	9,0	7,1	-	6,4
TV 2 regionaludsendelser	7,0	7,0	7,0	-	-	-
3. <i>Fiktion i alt</i>	11,7	11,5	13,0	37,9	16,2	9,2	12,0	-	14,2	19,6	11,5
Drama: Enkeltudsendelser	11,1	10,2	12,0	9,7	16,2	9,8	11,8	-	14,2	19,6	11,0
Drama: Serier	12,5	12,7	14,0	44,6	-	8,8	12,3	-	-	-	12,3
4. <i>Underholdning i alt</i>	15,1	14,0	15,4	11,4	6,2	10,1	15,6	14,2	19,4	5,9	6,2
Sport	16,2	17,5	19,8	-	-	10,6	14,4	14,5	13,8	5,9	1,0
Musik	5,7	4,7	5,3	1,8	6,2	4,3	6,4	3,0	8,1	-	4,1
Underholdning	18,1	14,4	14,6	14,6	-	13,8	20,8	11,9	22,6	-	9,1
5. <i>Børneudsendelser</i> ²	2,9	2,8	2,6	13,4	1,5	2,4	3,3	5,6	2,6	-	4,6
6. <i>Reklamer</i>	11,9	11,9	-	-	11,9	-

¹ Ved udnyttelsesprocent forstås den gennemsnitlige sete tid i forhold til den sendte tid indenfor den enkelte programkategori.

² Kun personer fra 13 år og opefter er med d.v.s. børns sening er ikke med.

Kilde: Medieforskning i Danmarks Radio 1990 (Forskningsrapport nr. 1B/91).

TRANSLATION - Columns: 1: DR and TV 2, total; 2-11: TV channel; 2-6: Danish Broadcasting Authority (DR); 2: all broadcasts; 3-6: origin; 3: own production; 4: coproduction, contract work; 5: other production, Danish; 6: other production, fore-

ign; 7-11: TV 2; 7: all broadcasts; 8-11: origin; 8: own production; 9: coproduction, contract work; 10: other production, Danish; 11: other production, foreign. - Rows: 1: all broadcasts; 2: factual affairs, total, news service, current affairs, culture, travel, animals and nature, other factual affairs programmes, TV 2 regional broadcasts; 3: fiction, total, drama: single broadcasts, drama: serials; 4: entertainment, total; sports, music, entertainment; 5: broadcasts for children; 6: advertising.

Tabel 8.2.1**Husstandenes adgang til fjernsynskanaler 1992**

Access of households to television channels 1992

TV-stationer	Antal husstande med TV		Personer i disse husstande	
	Absolutte tal 1	Procent 2	Absolutte tal 3	Procent 4
	1 000	Pct.	1 000	Pct.
Total	2 244	100	5 079	100
Danmarks Radio (DR)	2 233	100	5 059	100
TV 2	2 232	99	5 064	100
Danmarks TV3	944	42	2 089	41
Kanal 1 (Sverige)	1 158	52	2 485	49
Sverige 2	1 142	51	2 451	48
ARD (Tyskland 1)	913	41	2 074	41
ZDF (Tyskland 2)	912	41	2 078	41
NDR (Tyskland 3)	864	38	1 954	38
NRK/Norsk TV	509	23	1 125	22
RTL PLUS	866	39	2 050	40
EUROSPORT	595	27	1 387	27
Super Channel	604	27	1 408	28
MTV (Music Channel)	570	25	1 351	27
SAT 1	606	27	1 516	30
BBC TV Europe	359	16	799	16
TV 5	422	19	954	19
SKY ONE	185	8	465	9
SKY News	185	8	465	9
CNN	456	20	1 048	21
Nordic Channel	256	11	587	12
Worldnet	150	7	319	6
Childrens Channel (TCC)	339	15	833	16
RTL 4/RTL Veronique	103	5	271	5
FilmNet	126	6	303	6
TV 1000	60	3	146	3
TV 4 (Sverige)	513	23	1 224	24
Discovery	470	21	1 055	21
Screensport	334	15	785	15
PRO 7	241	11	599	12
3 SAT	158	7	388	8
Lifestyle	78	3	227	4
Ønskekanalen	91	4	183	4
ARD 1 PLUS	95	4	271	5

Anm. Opgørelsen er baseret på spørgsmålet: Hvilke af følgende TV-stationer er mindst eet af husstandens fjernsyn fast indstillet til eller af og til, at kunne modtage? 1992.
Kilde: Gallup Markedsanalyse A/S, Annual survey oktober 1992.

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of households with television sets; 1: absolute figures; 2: per cent; 3-4: members of the households; 3: absolute figures; 4: per cent. - Rows, total and television channels.

Tabel 8.2.2**Husstandenes adgang til TV 2's regionale stationer 1992**

Access of households to TV 2s regional stations 1992

Regional TV-stationer	Antal husstande med TV	
	Absolutte tal 1	Procent 2
	1 000	Pct.
1. Total	2 254	100
2. TV 2/Bornholm	17	1
3. TV2/Fyn	226	10
4. TV 2/Lorry	748	33
5. TV/MidtVest	226	10
6. TV 2/Nord	212	9
7. TV/Syd	379	17
8. TV 2/Øst	210	9
9. TV 2/Østjylland	262	12
10. Ved ikke	113	5

Anm. Opgørelsen er baseret på spørgsmålet: Hvilke af følgende regionale TV-stationer er mindst eet af husstandens fjernsyn fast indstillet til at kunne modtage?
Kilde: Gallup Markedsanalyse A/S, Annual survey 1992.

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of households with television sets; 1: absolute figures; 2: per cent. - Rows, 1: total; 2: TV 2/Bornholm; 3: TV 2/Funen; 4: TV 2/Lorry; 5: TV/central and western Jutland; 6: TV 2/northern Jutland; 7: TV 2/southern Jutland; 8: TV 2/eastern Denmark; 9: TV 2/eastern Jutland; 10: do not know.

Tabel 8.2.3

Husstandenes adgang til lokale TV-stationer. 1992

Access of households to local television stations 1992

Lokal TV	Antal husstande med TV			
	Fast indstillet		Nogle gange indstillet	
	Absolutte tal 1	Procent 2	Absolutte tal 3	Procent 4
	1 000	Pct.	1 000	Pct.
Total	2 254	100	2 254	100
Kanal 2, kanal 60 (Kanalen, Filmkanalen, Morgenflimmer	554	25	29	1
København-kanalen (KKR), kanal 23	331	15	34	2
Kanal 3, Midtsjælland, kanal 55	78	3	10	0
Kanal Syd/TV Næstved (TVN), kanal 23	30	1	5	0
TV-Fynboen/TV Odense/Korup Lokal-TV, kanal 49	110	5	3	0
TV Svendborg/TV Svendborg Weekend, kanal 43	35	2	6	0
Århus Kanalen/Århus Lokalen, kanal 23	157	7	3	0
Nær-TV/Ålborg/TV-Ålborg, kanal 54	101	4	5	0
TV-Trekanten	72	3	1	0
Alt-TV-Victor (Esbjerg), kanal 8	54	2	2	0
VTV, kanal 60	21	1	2	0
Andre	22	1	29	1

Anm. Opgørelsen er baseret på spørgsmålet: Hvilke af følgende lokale TV-stationer er mindst eet af husstandens fjernsyn fast eller nogle gange indstillet til at kunne modtage?

Kilde: Gallup Markedsanalyse A/S. Annual survey 1992.

TRANSLATION - Columns, 1-4: number of households with television sets; 1-2: fixed connection to; 1: absolute figures; 2: per cent; 3-4: occasionally connected to; 3: absolute figures; 4: per cent. - Rows, total and stations.

Tabel 8.2.4

Lokal TV: Sendetilladelser og sendetimer

Local television: Broadcasting permits and broadcasting time

	Juni 1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1988	1989	1990	1991	1992
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Sendetilladelser							Ugentlige sendetimer				
1. Sendetilladelser i brug:												
2. Hele landet	34	16	36	51	51	62	55	289²	451²	506	638²	770
Københavnsområdet ¹	6	4	20	21	20	31	27	141	136	163	211	228
Frederiksborg Amt	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Roskilde Amt	-	-	-	1	2	1	3	-	30	23	28	44
Vestsjællands Amt	-	-	-	1	2	3	3	-	8	32	34	49
Storstrøms Amt	3	-	-	2	1	1	1	-	30	17	90	62
Bornholms Amt	1	1	1	1	-	-	-	5	24	-	-	-
Fyns Amt	8	4	10	13	11	12	10	27	86	116	76	115
Sønderjyllands Amt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ribe Amt	3	1	2	3	5	4	1	34	30	46	35	-
Vejle Amt	2	1	1	1	1	3	3	17	16	23	84	168
Ringkøbing Amt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Århus Amt	3	1	1	5	6	4	4	36	54	62	44	42
Viborg Amt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordjyllands Amt	4	4	1	3	3	3	3	29	37	24	36	62
3. Sendetilladelser ikke i brug	-	40	43	14	15	12

Anm. 1987-1992 er opgjort i oktober eller december. Sendetilladelserne i juni 1985 omfatter både kabel (21) og trådløs (13) lokal-TV, fra 1987 til 1992 kun trådløs lokal-tv. Ifølge Udvalget vedr. Lokal Radio og TV's undersøgelse 1. oktober 1989 var der ialt udstedt 125 sendetilladelser heraf 44 udelukkende til kabel, 41 stationer havde ikke startet sendevirksomheden.

¹ Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Københavns Amt.

² Sendetimer uoplyst for 3 lokal-tv i 1988, 1 i 1989, og 5 i 1991.

Kilde: 1987-1992: Radio-TV håndbogen. 1985: Lokalradio og TV udvalgets 2. rapport. Betænkning nr. 1047/1985.

TRANSLATION - Columns, 1-7: broadcasting permits; 8-12: weekly broadcasting hours, - Rows, 1: broadcasting permits that are used; 2: all Denmark, and by counties; 3: broadcasting permits that are not used.

Tabel 8.2.5

DR-TV sendetimer

Broadcasting time of the Danish Broadcasting Authority

	Oprindelse				Indhold (Programafdeling)									Andet
	I alt	Ny egenproduktion	Fremmedproduktion	Genudsendelser	TV-aktualitetsafdeling	TV-Fakta ¹	TV-Fiktion ²	TV-Børne- og ungdoms-afdeling	TV- Provsins-enheden ³	TV-Sporten	TV-Ud-sendes-enheden	TV-Inter-national		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	timer årligt													
1980	2 571	1 131	1 032	408	316	429	828	324	181	285	208	
1981	2 486	1 233	863	390	359	401	810	339	197	205	175	
1982	2 636	1 400	855	381	314	431	757	331	255	285	263	
1983	2 694	1 368	910	416	315	399	851	351	242	282	254	
1984	3 003	1 420	1 037	546	356	404	808	421	216	474	324	
1985	2 981	1 533	941	507	410	501	898	458	281	324	109	...	-	
1986	3 076	1 499	1 001	576	405	473	951	457	304	389	97	...	-	
1987	2 963	1 439	975	549	383	458	994	456	271	316	85	...	-	
1988	3 298	1 474	1 299	525	406	460	1 187	367	292	506	80	...	-	
1989	2 956	1 436	926	594	358	323	352 ⁴	397	270	371	67	818 ⁴	-	
heraf egenproduktion	1 436	.	.	.	318	156	226	216	223	241	56	-	-	
1990	3 105	1 482	1 052	571	364	270	406 ⁴	369	319	384	70	923 ⁴	-	
heraf egenproduktion	1 482	.	.	.	336	134	239	181	245	292	55	-	-	
1991	3 254	1 578	1 130	546	407	297	365 ⁴	422	306	465	104	888 ⁴	-	
heraf egenproduktion	1 578	.	.	.	373	161	262 ⁴	212	230	255	82	3 ⁴	-	

Anm. Omlægning af programindholdet fra 1988.

¹ Inkl. undervisning.² Musik, teater og underholdning.³ Inkl. båndværkstedet.⁴ Fra 1989 deles det hidtidige TV-Fiktion i TV-Fiktion og TV-International.

Kilde: DR's årsberetninger.

TRANSLATION - Columns, 1-4: origin; 1: total; 2: new own production; 3: other productions; 4: repeat broadcasts; 5-13: type of broadcast (the programme unit); 5: news and current affairs; 6: factual programmes; 7: fiction; 8: broadcast for children and young persons; 9: provincial department; 10: Sports; 11: broadcasting unit; 12: TV international; 13: other. - Rows, heraf egenproduktion = of which own production.

Tabel 8.2.6

TV 2's sendetimer

Broadcasting time of TV 2

	I alt	Landsprogrammernes oprindelse					Landsprogrammernes programafdelinger				Regionalprogrammer	
		I alt	Egenproduktion	Fremmedproduktion	Genudsendelser	Programpræsentation	Reklamer	Aktualitet ¹	Fakta	Fiktion	I alt	Heraf reklamer
	timer årligt											
1988 ²	776	589	189	400	-	-	15	169	94	291	187	16
heraf egenproduktion	360	189	169	20	-	171	.
1989	3 010	2 450	585	1 558	157	90	60	642	411	1 247	560	35
heraf egenproduktion	1 110	585	585	-	-	525	.
1990	3 627	2 539	581	1 571	198	120	69	654	429	1 267	1 088	25
heraf egenproduktion	1 590	581	581	-	-	1 009	.
1991	4 107	2 752	661	1 545	308	145	93	711	412	1 391	1 355	0
heraf egenproduktion	1 856	661	661	-	-	1 195	.

¹ Inkl. sport.² Sendte kun i 4. kvartal.

Kilde: Materiale fra TV 2.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2-7: national programmes origin; 2: total; 3: own production; 4: other productions; 5: repeat broadcasts; 6: programme introduction; 7: advertising; 8-10: programme units of the national programmes; 8: current affairs; 9: factual programmes; 10: fiction; 11-12: regional programmes; 11: total; 12: of which advertising. - Rows, total, of which own production.

Tabel 8.2.7

Udbud af udsendelser på DR og TV 2 i året 1990 fordelt på stofområder og oprindelse

Broadcasts by the Danish Broadcasting Authority and TV 2 in 1990, by type of broadcast and origin

Udbud af udsendelser i minutter i total procent fra kl. 17.00	DR og TV 2 total	Danmarks Radio (DR)					TV 2				
		Alle ud- sendelser	Oprindelseskategori				Alle ud- sendelser	Oprindelseskategori			
			Egenpro- duktion	Co-pro- duktion entreprise	Fremmed med dansk	Fremmed med uden- landsk		Egenpro- duktion	Co-pro- duktion entreprise	Fremmed med dansk	Fremmed med uden- landsk
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
		pct.									
1. Alle udsendelser	100,2	99,9	53,9	4,6	1,8	39,6	99,8	26,6	29,3	1,7	42,2
2. Fakta i alt	32,6	32,5	26,2	0,7	0,9	4,7	32,2	18,4	6,3	-	7,5
Nyheder	9,3	10,8	10,8	-	-	-	7,8	7,8	-	-	-
Samfundsorientering	8,7	10,7	8,1	0,3	0,5	1,8	6,6	3,5	2,7	-	0,4
Kulturorientering	5,3	5,4	3,8	0,1	0,1	1,4	5,0	0,3	2,1	-	2,6
Rejser, dyr og natur	2,5	1,8	0,5	0,1	0,1	1,1	3,1	0,0	1,0	-	2,1
Anden fakta	3,4	3,8	3,0	0,2	0,2	0,4	3,0	0,1	0,5	-	2,4
TV 2 regionaludsendelser	3,4	6,7	6,7	-	-	.
3. Fiktion i alt	31,4	31,6	1,5	2,1	0,8	27,2	31,2	-	0,1	1,7	29,4
Drama: Enkeltudsendelser	17,2	15,1	0,7	0,4	0,8	13,2	19,4	-	0,1	1,7	17,6
Drama: Serier	14,2	16,5	0,8	1,7	-	14,0	11,8	-	-	-	11,8
4. Underholdning i alt	26,0	24,9	17,4	1,6	0,1	5,8	27,1	8,2	15,4	-	3,5
Sport	9,1	10,2	7,6	-	-	2,6	8,0	7,7	0,3	-	0,0
Musik	4,9	4,5	2,6	0,4	0,1	1,4	5,3	0,1	3,2	-	2,0
Underholdning	12,0	10,2	7,2	1,2	-	1,8	13,8	0,4	11,9	-	1,5
5. Børneudsendelser	8,2	10,9	8,8	0,2	-	1,9	5,3	0,0	3,5	-	1,8
6. Reklamer	2,0 ¹	4,0 ¹	-	-	4,0 ¹	-

¹ Inkl. reklamer.

Kilde: Medieforskning i Danmarks Radio 1990, Forskningsrapport 1B/91.

TRANSLATION - Column, 1: Danish Broadcasting Authority (DR) and TV 2, total; 2-6: Danish Broadcasting Authority (DR); 2: all broadcasts; 3-6: origin; 3: own production; 4: coproduction, contract work; 5: other production, Danish; 6: other production; foreign; 7-11: TV 2; 7: all broadcasts; 8-11: origin; 8: own production; 9: coproduction,

contract work, 10: other production, Danish; 11: other production, foreign. - Rows, 1: all broadcasts; 2: factual affairs, total, news service, current affairs, culture, travel, animals and nature, other factual programmes, TV 2 regional broadcasts; 3: fiction, total; drama: single broadcasts; drama: serials; 4: entertainment, total, sports, music, entertainment; 5: broadcasts for children; 6: advertising.

Tabel 8.3.1**Den procentvise andel af befolkningen, der dagligt lytter til forskellige radiokanaler i kortere eller længere tid**

Percentage of population listening daily for a longer or shorter period to different radio channels

	Danmarks Radio ¹			Lokal radio	Udenlandsk radio	Egen Musik	Danmarks Radio		
	P1	P2	P3				ma-fr	lørdag	søndag
	1	2	3				4	5	6
	Pct.								
1985	18	43	77	85	70	71
1986	17	38	75	84	69	69
1987	17	37	73	82	65	65
1988	15	35	72	81	65	65
1989	13	35	70	80	60	60
1990	13	33	67	78	61	59
1991 ²	14	28	61	24	2	15	73	56	55
1992	13	34	45	19	2	11	74	52	52

Anm. Baseret på en uges dagbogføring i november måned i et repræsentativt befolkningsudsnit på 15 år og derover (fra 1991: 13 år og derover). For kol. 1-7 gælder oplysningerne for en gennemsnitlig hverdag.

¹ DR's radiokanaler har været underkastet ændringer flere gange i den betragtede periode - mest markant ved årsskiftet 1991/92, hvor P2 overgik til at sende hele dagen.

² Målemetoden er gennemgribende ændret fra og med 1991, og tallene før og efter dette tidspunkt kan derfor ikke ukritisk sammenlignes.

Kilde: Danmarks Radio Medieforskningen; Særkørsel.

TRANSLATION - Columns, 1-3: The Danish Broadcasting Authority; 4: local radio; 5: foreign radio; 6: own music; 7-9: The Danish Broadcasting Authority; 7: Monday to Friday; 8: Saturdays; 9: Sundays.

Tabel 8.3.2**Den procentvise andel af befolkningen, der på en gennemsnitlig hverdag lytter til Danmarks Radios radioprogrammer i kortere eller længere tid, efter køn og alder**

Percentage of population listening to the Danish Broadcasting Authority's programmes on weekdays for a longer or shorter period, by sex and age

	Køn		Alder				
	Mænd	Kvinder	15-19 år ¹	20-29 år	30-49 år	50-69 år	70 år og derover
	1	2	3	4	5	6	7
	Pct.						
1985	85	86	80	82	85	89	88
1986	84	85	79	79	85	87	89
1987	83	81	79	72	81	88	90
1988	81	82	73	75	80	87	87
1989	80	79	59	71	81	87	87
1990	77	79	60	64	81	83	90
1991 ²	75	71	46	57	79	85	82
1992	74	74	57	64	76	82	83

¹ Fra og med 1991: 13-19 år.

² Målemetoden er gennemgribende ændret fra og med 1991, og tallene før og efter dette tidspunkt kan derfor ikke ukritisk sammenlignes.

Kilde: Danmarks Radio Medieforskningen; Særkørsel.

TRANSLATION - Columns, 1-2: sex; 1: men; 2: women; 3-7: age groups.

Tabel 8.3.3

Den procentvise andel af forskellige aldersgrupper, der på en gennemsnitlig hverdag lytter til forskellige radiokanaler i kortere eller længere tid

Percentage of population listening to different radio channels on weekdays for a longer or shorter period, by selected age groups

	Danmarks Radio (DR) ¹		
	P1	P2	P3
	1	2	3
	Pct.		
13-19 år²			
1990	6	28	49
1991	7	20	29
1992	5	19	42
20-29 år			
1990	5	14	58
1991	3	11	52
1992	4	12	56
30-49 år			
1990	7	33	74
1991	7	27	71
1992	9	34	52
50-69 år			
1990	18	46	69
1991	22	41	68
1992	20	54	37
70 år og derover			
1990	37	42	69
1991	39	34	60
1992	38	45	23

¹ Ved årsskiftet 1991/92 blev sendetiden på P2 øget i væsentlig grad, samtidig med at P2's og P3's indhold blev målrettet mod hhv. den ældre og den yngre halvdel af befolkningen.

² I 1990: 15-19 år.

Kilde: Danmarks Radio Medieforskningen; Særkørsel.

TRANSLATION - Columns, 1-3: the Danish Broadcasting Authority. - Rows, age groups.

Tabel 8.3.4

7-12 årige børns lytning til Dansk radio (DR og lokalradio) på en gennemsnitlig hverdag, opgjort i minutter

Boys and girls aged 7-12 years listening to Danish radio channels (DR and local radio) on weekdays, estimated in minutes

	Køn			Alder		
	I alt	Drenge	Piger	7-8 år	9-10 år	11-12 år
	1	2	3	4	5	6
	Minutter					
1990	0:30	0:27	0:31	0:27	0:28	0:33
1991	0:22	0:21	0:22	0:17	0:18	0:28

Kilde: Danmarks Radio Medieforskningen; Særkørsel.

TRANSLATION - Column, 1-3: sex; 1: total; 2: boys; 3: girls; 4-6: age groups. (minutes)

Tabel 8.3.5

Antal lyttere til lokalradioer og dækning i primærområdet, 1992, ordnet efter lyttertal

Persons listening to local radio stations and coverage in the local area 1992, by number of listeners

	Antal lyttere i totalområdet		Andel af befolkningen i primærområdet lytter:	
	Dagligt 1	Ugentligt 2	Dagligt 3	Ugentligt 4
	Pct.			
1. Radio Viborg	190 000	299 000	68	81
2. ANR, Aalborg	120 000	181 000	52	74
3. The Voice, København	111 000	239 000	12	26
4. Radio ABC Østjylland, Randers	91 000	158 000	51	69
5. Uptown, København	80 000	179 000	7	16
6. Nærradioerne i Århus	78 000	137 000	28	46
7. Radio Odense	65 000	134 000	24	45
8. Vejle Lokalradio	60 000	87 000	53	71
9. Radio Horsens	55 000	86 000	50	75
10. Radio Victor/ Sundbo, Esbjerg	54 000	76 000	53	70
11. Radio Amager/Brøndby	49 000	128 000	12	27
12. The Voice, Odense	49 000	100 000	23	42
13. Radio Roskilde	46 000	81 000	25	44
14. Radio ABC Nordjylland, Hobro	46 000	75 000	31	45
15. Radio Sydkysten, Karlslunde	44 000	80 000	30	54
16. Radio Herning	44 000	70 000	36	55
17. Radio Mojn, Aabenraa/Sønderborg	43 000	68 000	38	55
18. Radio Næstved	41 000	70 000	39	64
19. The Voice, Nordsjælland	38 000	89 000	10	22
20. Radio HSR, København	36 000	107 000	4	12
21. Danmarks erhvervsradio, København	35 000	81 000	2	6
22. Radio Vendsyssel, Hjørring	35 000	62 000	41	64
23. Radio VLR, Taastrup	34 000	71 000	27	45
24. Radio Fjord, Hobro	33 000	64 000	27	48
25. Airport FM, Kastrup	30 000	66 000	10	17
26. Radio Kolding	30 000	47 000	36	53
27. The Voice Satellit	29 000	64 000	3	6
28. Radio Mercur, København	28 000	80 000	3	10
29. Kanal Brørup	27 000	49 000	21	36
30. Vores Radio Sydhavsøerne, Nykøbing F.	27 000	40 000	37	51
31. Radio Fredericia	26 000	45 000	36	57
32. Radio SLR, Slagelse	26 000	44 000	41	61
33. Radio Køge	26 000	38 000	50	68
34. Nærradioen i Kolding	25 000	49 000	37	63
35. Radio Thy	25 000	39 000	49	71
36. Radio Holbæk	24 000	47 000	26	51
37. Radio Frede, Frederikshavn	23 000	42 000	33	53
38. Radio Falcon, København	21 000	56 000	2	6
39. Radio Ballerup	21 000	44 000	12	23
40. Radio Silkeborg	20 000	37 000	30	53
41. Power FM, Karlslunde	19 000	36 000	15	30
42. Radio Energy, København	18 000	36 000	1	4
43. Hillerød Lokalradio	16 000	30 000	17	31
44. Radio City, Næstved	16 000	29 000	20	33
45. Radio Valde, Vordingborg	16 000	26 000	45	69
46. Radio Haderslev	15 000	26 000	41	69
47. Brønderslev Nærradio	15 000	28 000	45	65
48. Kanal 1, Frederikshavn	14 000	37 000	16	41
49. Radio ABC Vestjylland, Holstebro	14 000	35 000	22	40
50. Radio 89.1, Helsingør	14 000	25 000	20	34
51. Radio Skive	12 000	24 000	24	44
52. Radio Trolde, Næstved	12 000	24 000	13	26
53. Ringsted Lokalradio	11 000	21 000	34	48
54. Veronica, Brønderslev	9 000	20 000	31	60
55. Kalundborg Lokalradio	7 000	15 000	18	39
56. Nærradioen i Hinnerup	6 000	16 000	35	60

Anm. I følge Gallup dækker de nævnte lokalradioer hovedparten af aktiviteterne indenfor området.

Kilde: Gallup lyttertal 1992. Radio-TV håndbogen nr. 18. december 1992.

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of listeners in the whole area; 1: daily; 2: weekly; 3-4: percentage of the population in the local area listening; 3: daily; 4: weekly. - Rows, radio stations.

Tabel 8.4.1

Danmarks Radio's sendetimer

The Danish Broadcasting Authority's broadcasting time

	I alt	P1	P2 Lands- programmer	P2 Regional- programmer	P3 ¹	Landsprogrammer		
	1	2	3	4	5	I alt	Nyheder	
	Timer årligt							7
1980	14 681	5 777	1 318	405 ²	7 586	
1981	18 508	5 839	1 554	3 600	7 515	
1982	18 579	5 800	1 506	3 719	7 554	
1983	19 273	5 790	1 518	4 405	7 560	
1984	20 713	5 850	1 564	5 648	7 651	
1985	21 863	5 750	1 597	6 975	7 541	14 888	2 018	
1986	21 936	5 604	1 600	7 542	7 190	14 394	2 029	
1987	22 129	5 527	1 677	7 714	7 211	14 415	2 010	
1988	24 505	5 638	1 610	8 495	8 762	16 010	1 999	
1989	25 044	5 812	1 992	8 539	8 701	16 505	1 875	
1990	25 908	5 959	2 133	9 190	8 626	16 718	1 810	
1991	26 632	6 112	2 237	9 640	8 643	16 992	1 849	

¹ Fra 1988 starter natradio på P3.² Tallet er et gennemsnit for samtlige regionalradioers sendetimer.

Kilde: DR's årsberetninger.

TRANSLATION - Columns, 1: total; 2: P1; 3: P2, national programmes; 4: P2, regional programmes; 5: P3; 6-7: national programmes; 6: total; 7: news. (annual hours).

Tabel 8.4.2

Lokalradioer: Sendetilladelser og sendetimer

Local radioes: Broadcasting permits and broadcasting time

	1985	1987	1988	1989 ¹	1990	1991	1992	1987	1988	1989	1990	1991	1992
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Sendetilladelser						Ugentlige sendetimer						
1. Sendetilladelser i brug i alt ..	90	226	299	341	349	341	333	6 275 ²	10 822 ²	11 477 ²	11 254	11 329 ²	11 189
2. Københavns området ³	25	57	71	87	90	79	86	1 448	2 095	2 382	2 095	2 339	2 258
Frederiksborg Amt	8	21	36	36	36	37	40	450	899	980	1 142	1 079	1 094
Raskilde Amt	4	6	8	8	8	6	6	138	399	462	423	316	285
Vestsjællands Amt	2	11	15	15	15	15	14	386	771	661	670	603	588
Storstrøms Amt	5	12	15	23	27	30	14	286	661	893	697	665	578
Bornholms Am	-	-	3	3	2	2	2	-	128	112	111	119	119
Fyns Amt	8	11	14	15	15	17	22	425	737	611	738	541	663
Sønderjyllands Amt	2	12	18	19	20	21	18	204	425	595	672	794	707
Ribe Amt	4	8	12	13	10	11	12	264	448	502	491	451	450
Vejle Amt	8	15	17	20	22	18	19	469	685	736	766	766	908
Ringkøbing Amt	3	10	17	22	18	23	22	571	931	876	816	722	839
Århus Amt	12	38	48	46	42	35	37	619	1 371	1 178	1 107	1 134	1 031
Viborg Amt	2	4	4	4	10	9	6	414	439	402	560	478	430
Nordjyllands Amt	7	21	21	30	34	38	35	601	833	1 087	966	1 322	1 239
3. Sendetilladelser ikke i brug	84	61	38	37	10	33

Anm. 1985 opgjort i juni, 1987-1992 opgjort oktober eller december. Omfatter både trådløs og kabel-radio.

¹ I følge Udvalget vedr. Lokal Radio og TV's undersøgelse 1. oktober 1989 var der i alt 345 sendetilladelser i drift og 38, der ikke var i drift, 98 havde påbegyndt sendevirksomheden i 1986, 91 i 1987, 65 i 1988 og 61 i 1989, mens 30 var uoplyste.² Sendetimer uoplyst for i alt 28 radioer i 1987, 10 i 1988, 7 i 1989 og 19 i 1991.³ Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune samt Københavns Amt. Kilde: 1987-1992: Radio- og TV håndbogen, 1985: Lokalradio- og TV Udvalgets 2. rapport. Betænkning nr. 1047/1985.

TRANSLATION - Columns, 1-7: broadcasting permits; 8-13: weekly broadcasting hours; - Rows, 1: total broadcasting permits that are used; 2: the Copenhagen region and by counties; 3: broadcasting permits that are not used.

Tabel 8.5.1

Danmarks Radios og TV 2's indtægter og udgifter og ansatte

Revenue and expenditure and staff of the Danish Broadcasting Authority and TV 2

	1989	1990	1991	
Danmarks Radio				
		Mio. kr.		
Danmarks Radios fond pr. 1. januar	195,1	138,4	116,7	Danish Broadcasting Authority Assets of Danish Broadcasting Authority Fund at 1. January
Indtægter: DR's fond	1 862,7	1 954,8	2 109,9	Revenue: DRs fund
heraf: Licensindtægter	1 792,2	1 875,4	2 031,8	of which: licence fees
Indtægter: DR's virksomhed	1 953,9	2 036,7	2 124,1	Revenue: DRs activities
heraf: Overførsel fra fonden	1 912,9	1 975,8	2 056,0	of which: Transfers from the Fund
Øvrige indtægter	41,0	60,9	68,1	Other revenue
Driftsudgifter i alt	1 833,7	1 900,1	1 949,7	Total current expenditure
heraf: Radioprogram/teknik	524,6	566,2	566,7	of which: Radio programmes/technique
TV-program/teknik	749,1	751,0	780,9	TV programmes/technique
Fælles program/teknik	128,7	126,5	128,4	Joint programmes/technique
Fælles service/ledelse	431,3	456,4	473,7	Joint services/management
Anlægsudgifter i alt	99,3	114,7	200,3	Total capital expenditure
		Årsværk		Årsværk = man-years
Ansatte ved radio	1 075	1 101	1 103	Staff/radio
Ansatte ved TV	1 485	1 454	1 446	Staff/TV
Ansatte ved fællesområder	1 002	961	989	Staff/joint areas
TV 2's fond				
		Mio. kr.		
TV 2's fond pr. 1. januar	7,3	4,5	35,8	TV 2's Fund Mio. kr. = DKK mill. Assets of TV 2's Fund at 1 January
Indtægter: TV 2's fond				Revenue: TV 2's Fund
Licensindtægter	183,0	264,0	174,5	Licence fees
Overskud fra TV 2-Reklame A/S	331,0	458,0	576,0	Surplus from TV 2-Reklame A/S
		Mio. kr.		
TV 2/Danmark				TV 2/Denmark
Indtægter: TV 2/Danmarks virksomhed i alt	431,2	546,0	634,8	Revenue: TV 2/Denmarks total activities
heraf: Overførsel fra fonden	427,0	522,6	590,7	of which: Transfers from the Fund
Øvrige indtægter	4,2	23,4	44,1	Other revenue
Driftsudgifter i alt	499,7	575,1	628,7	Total current expenditure
Anlægsudgifter i alt	35,2	590,7 ¹	30,9 ¹	Total capital expenditure
		Årsværk		
Ansatte i alt	273	300	334	Total number of employees
TV 2 Regionerne				TV 2, the regions
		Mio. kr.		
Indtægter: Regionerne i alt	95,5	187,5	254,7	Revenue: all regions
heraf: Overført fra fonden	92,6	167,4	234,3	of which: Transfers from the Fund
Øvrige indtægter	2,9	20,1	20,4	Other revenue
Driftsudgifter i alt	112,4	195,8	251,0	Total current expenditure
Anlægsudgifter i alt	74,8	39,5	8,8	Total capital expenditure
		Årsværk		
Ansatte i alt	146	249	310	Total number of employees

¹ Heraf sendemaster 573,2 mio. kr. i 1990 og 12,3 mio kr. i 1991.

Kilde: DR's årsberetninger, materiale fra TV 2.

Tabel 8.5.2

Danmarks Radios og TV 2's regnskabsbalance pr. 31. december

The Danish Broadcasting Authority's and TV 2's balance sheets at 31 December

	1989	1990	1991	
	Mio. kr.			Mio. kr. = DKK mill.
Danmarks Radio				Danish Broadcasting Authority
Aktiver i alt	409,0	591,6	735,7	Total assets
Passiver i alt	409,0	591,6	735,7	Total liabilities
Radiofonden	138,4	116,7	177,0	The radio fund
Fremmed kapital	181,9	363,5	412,0	Outside capital
Andet	88,7	111,4	146,7	Other
TV 2 - Fonden:				TV 2 - the Fund
Aktiver i alt	7,5	35,8	49,8	Total assets
Passiver:				Total liabilities
Gæld i alt	3,0	0,0	85,5	Total debt
Egenkapital	4,5	35,8	- 35,7	Own capital
Balance	7,5	35,8	49,8	Balance
TV 2 / Danmark:				TV 2 / Denmark
Aktiver i alt	468,9	901,2	805,2	Total assets
Passiver:				Total liabilities
Gæld i alt	677,5	1 139,0	1 021,9	Total debt
Egenkapital	- 208,6	- 237,8	- 216,7	Own capital
Balance	468,9	901,2	805,2	Balance
TV 2 / Regionerne:				TV 2 / the regions
Aktiver i alt	92,2	150,1	147,0	Total assets
Passiver:				Total liabilities
Gæld i alt	104,8	171,9	165,2	Total debt
Egenkapital	- 12,6	- 21,8	- 18,2	Own capital
Balance	92,2	150,1	147,0	Balance

Kilde: DR's årsberetning, materiale fra TV 2.

Tabel 8.5.3

Danmarks Radios økonomi og antal ansatte

The Danish Broadcasting Authority's finances and staff

	Licenssats pr. 1. april		Indtægter		Udgifter		Nettoresultat (4-6-7)	Radiofondens nettoformue ultimo året	Antal ansatte ¹			
	Radio og TV		I alt	Heraf licenser	Driftsudgifter	Anlægsudgifter			I alt	Radio	TV	
	Sort/hvidt TV	Farve TV										3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kr./år			Mio. kr.				Antal				
1980	476	800	116	1 078	968	979	123	- 24	151	3 233
1981	516	868	124	1 174	1 064	1 090	101	- 17	133	3 289
1982	568	956	136	1 322	1 203	1 215	80	27	169	3 226
1983	640	1 080	154	1 516	1 385	1 325	96	95	309	3 282
1984	504 ²	852 ²	120 ²	1 637	1 493	1 474	111	52	354	3 384
1985	684	1 156	180	1 719	1 573	1 560	135	24	424	3 627	1 143	1 525
1986	700	1 180	184	1 780	1 667	1 606	164	10	413	3 676	1 138	1 559
1987	760	1 186	200	1 796	1 681	1 675	144	- 23	367	3 624	1 121	1 524
1988	784	1 216	206	1 854	1 758	1 818	142	- 106	195	3 563	1 073	1 475
1989	800	1 240	210	1 917	1 792	1 847	99	- 29	138	3 560	1 074	1 484
1990	818	1 268	214	2 037	1 875	1 900	115	22	117	3 516	1 101	1 454
1991	954	1 484	218	2 124	2 032	1 950	200	- 26	177	3 538	1 103	1 446
1992	974	1 514	222

¹ Indtil 1985 fuldtidsansatte, fra 1986 årsværk. Ansatte ved fællesområder er med i »i alt«.

² 1. april - 31. december.

Kilde: DR's årsberetninger.

TRANSLATION - Columns, 1-3: licence fees at 1 April; 1-2: combined radio and TV licences; 1: for black/white TV; 2: for colour TV; 3: licence for radio only; 4-5: revenue; 4: total; 5: of which from licence fees; 6-7: expenditure; 6: current expenditure; 7: capital expenditure; 8: net profit; 9: total assets of Broadcasting Fund at end of year; 10-12: staff (man-years); 10: total; 11: radio; 12: TV; 10-12: staff (man-years); 10: total; 11: radio; 12: TV. (kr./år = DKK/year, mio. kr. = DKK mill., antal = number).

Tabel 8.5.4 Reklameomsætningen i radio og TV 1987-1991¹
Advertising sales of radio and TV 1987-1991

	1987	1988	1989	1990	1991
	1	2	3	4	5
	Mio kr.				
1. Radioreklame	-	15	60	100	140 ²
2. Tv-reklame i alt	10	100	429	646	825 ²
3. TV 2-Reklame A/S	10	90	404	584	732
4. TV3	-	10	20	37	62 ²
5. Lokal-TV	-	-	5	25	31 ²

¹ Frands Mortensens skøn. Bruttototal i mio. kr., ekskl. moms, inkl. provision, årets priser.

² Foreløbigt tal.

Kilde: Frands Mortensen: De elektroniske massemedier i Danmark år 2005. TV 2-Reklame A/S.

TRANSLATION - Rows, 1: radio advertising; 2: TV advertising, total; 3: TV 2-Reklame A/S; 4: TV3; 5: local TV.

Tabel 8.5.5 Reklameforbruget
Advertising expenditure

	Reklameforbrug i alt	Pressens annonceomsætning i alt ¹	Radio-TV- og biografreklame	Anden reklame ²			Andet
				I alt	Tryksager	Sports-sponsoring	
	1	2	3	4	5	6	7
1983							
Mio. kr.	6 416	3 499	.	2 917	2 165	...	752
Pct.	100,0	54,5	.	45,5	33,8	...	11,7
1988							
Mio. kr.	10 865	5 741	132	4 992	3 052	...	1 940
Pct.	100,0	52,8	1,2	45,9	28,1	...	17,9
1989							
Mio. kr.	11 865	5 517	799	5 549	3 141	...	2 408
Pct.	100,0	46,5	6,7	46,8	26,5	...	20,3
1990							
Mio. kr.	12 563	5 732	1 015	5 816	3 315	139	2 362
Pct.	100,0	45,6	8,1	46,3	26,4	1,1	18,8
1991							
Mio. kr.	12 321	5 522	1 186	5 613	3 194	120	2 299
Pct.	100,0	44,8	9,6	45,6	25,9	1,0	18,7

Anm. Reklameforbruget er opgjort i faktorpriser, dvs. de priser som reklamekøberne betaler ekskl. afgifter. Foreløbig opgørelse i 1990 og 1991.

¹ Omfatter dagblade, magasiner, fagblade mv., distriktsblade og andet.

² Sponsor-, plakat og trafikreklame, tryksagsreklame, reklame ved udstillinger, andre reklamemidler og ufordelte administrationsomkostninger.

Kilde: Institut for Afsætningsøkonomi, Handelshøjskolen i København.

TRANSLATION - Column, 1: advertising expenditure, total; 2: advertising sales of the press, total; 3: radio, TV and cinema advertising; 4-7: other media; 4: total; 5: printed matter; 6: sponsoring of sports; 7: other. - Rows, DKK mill. and pct.

Tabel 8.6.1

Familiernes besiddelse af fjernsyn og video

Families possessing television sets and video cassette recorders

Oktober	Antal familier med			Andel af familier med			Antal familier i alt	Antal interviewede familier
	Fjernsyn		Video-maskiner	Fjernsyn		Video-maskiner		
	Sort/hvid eller farve	Heraf farve		Sort/hvid eller farve	Heraf farve			
1	2	3	4	5	6	7	8	
	1 000 stk.			Pct.			1 000	
1980	2 071	1 398	...	92	62	...	2 246	3 809
1981	2 050	1 461	...	92	65	...	2 231	3 619
1982	2 134	1 587	112	93	69	5	2 303	3 781
1983	2 075	1 624	190	92	72	8	2 269	1 586
1984	2 121	1 739	224	91	75	10	2 319	1 580
1985	2 124	1 842	345	91	79	15	2 330	1 552
1986	2 241	1 963	394	94	82	17	2 384	1 489
1987	2 200	1 980	486	93	83	20	2 374	1 535
1988	2 236	2 054	582	94	86	24	2 379	1 460
1989	2 215	2 105	720	92	87	30	2 416	1 574
1990	2 272	2 172	895	96	91	38	2 376	1 496
1991	2 325	2 232	1 023	95	91	42	2 445	1 545

Anm. Opgjort gennem opregning af resultater fra Danmarks Statistiks og Socialforskningsinstituttets omnibus-interviewundersøgelser blandt et repræsentativt udsnit af personer på 16 år og derover, jf. kol. 8. Som familier regnes personer, der bor i samme lejlighed eller hus, og som er i familie med hinanden (herunder samlevende par), idet der højst kan være et par i familien.
Kilde: Statistisk Årbog.

TRANSLATION - Columns, 1-3: number of families in thousands possessing (1 000); 1-2: television sets; 1: black/white or colour; 2: of which colour; 3: video cassette recorders; 4-6: percentage of families possessing; 4-5: television sets; 4: black/white or colour; 5: of which colour; 6: video cassette recorders; 7: number of families, total (1 000); 8: number of families interviewed.

Tabel 8.6.2

Bestand af audiovisuelle midler mv.

Stock of audio-visual equipment, etc.

	Fjernsyn			Radio			Plade-spiller	CD-afspiller	Båndop-tager
	Sort/hvid	Farve	Video	Stationære	Trans-portabel	Auto			
	1	2	3	4	5	6			
	1 000 stk.								
1980	820	1 430	45	2 310	2 340	1 190	1 290	...	1 440
1981	760	1 525	90	2 360	2 355	1 200	1 300	...	1 470
1982	700	1 650	160	2 370	2 380	1 200	1 310	...	1 500
1983	640	1 720	220	2 480	2 420	1 283	1 315	3	1 525
1984	590	1 785	290	2 550	2 465	1 363	1 320	9	1 545
1985	530	1 855	365	2 600	2 510	1 475	1 325	24	1 575
1986	460	1 900	445	2 675	2 570	1 630	1 310	64	1 650
1987	400	1 950	510	2 800	2 750	1 725	1 275	139	1 750
1988	350	2 025	565	3 000	2 870	1 785	1 235	235	1 900
1989	300	2 155	655	3 150	2 980	1 835	1 190	355	1 950
1990	260	2 325	840	3 250	3 100	1 845	1 145	475	1 980
1991	300	2 520	995	3 470	3 250	1 875	1 095	585	2 150

Anm. Bestandstallene indeholder skøn over kassationer.
Kilde: Forbrugerelektronik i Danmark 1991, udgivet af Audio/video-leverandørfor-eningen maj 1992.

TRANSLATION - Columns, 1-3: television sets; 1: black/white; 2: colour; 3: video cassette recorders; 4-6: radios, 4: stationary; 5: portable; 6: auto; 7: record players; 8: CD players; 9: tape recorders.

Tabel 8.6.3 Husstandsdekningen med audiovisuelle midler mv.
Percentage of households with audio-visual equipment, etc.

	Fjernsyn			Radio			Plade-spiller	CD-afspiller	Båndop-tager
	Sort/hvid	Farve	Video	Stationære	Trans-portabel	Auto			
	1	2	3	4	5	6			
	1 000 stk.								
1980	37	64	2	104	105	73	58	-	65
1981	34	68	4	105	105	74	58	-	66
1982	31	73	7	105	106	75	58	-	67
1983	28	76	10	109	106	78	58	-	67
1984	26	78	13	111	107	81	57	-	67
1985	23	80	16	112	109	83	57	1	68
1986	20	81	19	115	110	89	56	3	71
1987	17	83	22	119	117	92	54	6	74
1988	15	85	24	126	121	94	52	10	80
1989	12	90	27	131	124	97	49	15	81
1990	11	96	35	134	128	98	47	20	82
1991	9	103	41	142	133	99	45	24	88

Anm. Husstandsdekningen er beregnet som bestanden i tabel 8.6.2 i forhold til antal husstande, for autoradioer dog i pct. af antal biler i Danmark.
Kilde: Forbrugerelektronik i Danmark 1991, udgivet af Audio/video-leverandørfor-eningen maj 1992.

TRANSLATION - Columns, 1-3: television sets; 1: black/white; 2: colour; 3: video cassette recorders; 4-6: radios; 4: stationary; 5: portable; 6: auto; 7: record players; 8: CD players; 9: tape recorders.

Tabel 8.6.4 Fællesantenneanlæg og tilslutninger
Communal aerials and number of households connected

	Antal anlæg	Antal tilslutninger	Store anlæg med mere end 25 tilslutninger	Tilslutninger ved store anlæg	Små anlæg med færre end 25 tilslutninger	Tilslutninger ved små anlæg
	1	2	3	4	5	6
1991	11 194	1 200 899	6 352	1 099 785	4 842	101 114
1992	11 370	1 259 088	6 480	1 154 789	4 890	104 299

Kilde: Telestyrelsen, P & T.
TRANSLATION - Column, 1: number of communal aerials; 2: number of households connected; 3: large communal aerials with more than 25 households connected; 4:

households connected to large communal aerials; 5: small communal aerials with less than 25 households connected; 6: number of households connected to small communal aerials.

Tabel 8.6.5

Udenlandske TV-kanaler der modtages i danske fællesantenneanlæg med over 25 tilslutninger

Foreign TV channels that are received by communal aerials in Denmark with more than 25 households connected

Program, nationalitet	Tilslutninger	Program, nationalitet	Tilslutninger
I alt	1 154 000		
Antenne 2, Frankrig	14 200	RTL Plus, Tyskland	732 500
ARD 1, Tyskland	780 500	SAT 1, Tyskland	551 000
BBC, Storbritanien	345 000	Screensport, Storbritanien	197 000
Childrens Channel, England	158 000	SKY, Storbritanien	175 500
CNN, USA	426 800	Super Channel, Storbritanien	743 500
Discovery, USA	451 600	Sverige 1, Sverige	907 500
Eins Plus, Tyskland	35 500	Sverige 2, Sverige	887 500
Eurosport, Storbritanien	592 000	Tele 5, Tyskland	28 300
FilmNet, Belgien ¹	455 000	TRT INT., Tyrkiet	97 000
MBC, Storbritanien	11 000	TV3, Danmark/Sverige	875 500
MTV, Storbritanien	647 000	TV 4, Sverige	241 600
NDR 3, Tyskland	750 500	TV 5, Frankrig	587 000
Nordic, Sverige	282 500	Worldnet, USA	197 000
NRK, Norge	534 500	ZDF, Tyskland	766 500
PRO 7, Tyskland	154 000	3 SAT, Tyskland	135 000
RAI UNO, Italien	75 000		

Anm. Viser antal tilslutninger omkring april 1992. Da der ikke er sikkerhed for at alle anlæggenes modtagelsesmuligheder er oplyst er tallene minimumstal.

¹ FilmNet er kodet, hvorfor antal husstande, der modtager kanalen, er lavere jf. tabel 8.2.1 hvor antallet er opgjort til 126.000 husstande.

Kilde: Telestyrelsen, P & T.

TRANSLATION - Columns, channels, nationality and number of households connected.

Tabel 8.6.6

Hybridnettet og parabolantenner

The hybrid network and parabolic reflectors

	1988	1989	1990	1991	1992	1993
1. januar	1	2	3	4	5	6
	Antal tilsluttede husstande (1 000)					
1. Hybridnettet i alt	141	284	400	457	566	594
Tilsluttet gennem:						
KTAS	43	130	220	265	304	325
Fyns Telefon	15	24	30	32	37	39
Jydsk Telefon	83	130	150	160	225	230
2. Parabolantenner	247	311	387	465	539	570
Fællesantenneanlæg	245	309	377	425	459	470 ¹
Enkelthusstandsantennelæg (skøn)	2	2	10	40	80	100

¹ Opgjort 1. juli 1992. Der er en skønsmæssig overlapning mellem tilsluttede husstande gennem fællesantenneanlæg med parabolantenne og hybridnettet på ca. 100.000.

Kilde: Telestyrelsen, P&T.

TRANSLATION - Columns, 1-6: number of households connected in thousands; - Rows, 1: the hybrid network, total, connected through: concessionary telephone companies; 2: parabolic reflectors: communal aerials, individual aerials (estimate).

9. Film og biografer

9.1 Virksomheden

Andelen af befolkningen der ser film

De mange fjernsynskanaler og videoafspillere, der er dukket op i 1980'erne er konkurrenter til biografernes visning af spillefilm. Socialforskningsinstituttets kultur- og fritidsundersøgelse fra marts 1987 viste, at inden for en måned havde 90 pct. af den voksne befolkning set en biografilm i DR TV, 34 pct. på video, 24 pct. i biografen og 3 pct. i filmklubberne, jf. tabel 9.1.

Især de unge er imidlertid stadig flittige biografgængere. I Danmarks Statistiks fritidsundersøgelse fra 1991 havde 93 pct. af de 16-19 årige været i biografen inden for det sidste år og 82 pct. havde været af sted 3 eller flere gange. For hele den voksne befolkning gjaldt det for henholdsvis 45 og 28 pct. 21 pct. af de 13-15 årige drenge havde i følge Socialforskningsinstituttets undersøgelse af børns fritidsvaner i 1987 været i biografen inden for en uge. I familier med video gjaldt det kun for 11 pct. af drengene, jf. tabel 9.2.

Biografilm i TV

Fjernsynets konkurrence til biografernes visning af film fremgår af seerundersøgelserne i DR og TV 2. I 1991 var der et gennemsnitlig seertal på 12 pct. for 113 spillefilm vist i DR TV. Omregnet til hele den voksne befolkning på 13 år og derover svarer dette til et seertal på omkring 530.000 pr. film. Til sammenligning kan nævnes, at det gennemsnitlige antal solgte billetter for de 771 foreviste film i biograferne i 1991 var 11.956. De 51 film, der indspillede over 1 mio. kr. i entreindtægt, havde et gennemsnitlig billetsalg på 136.961.

Video

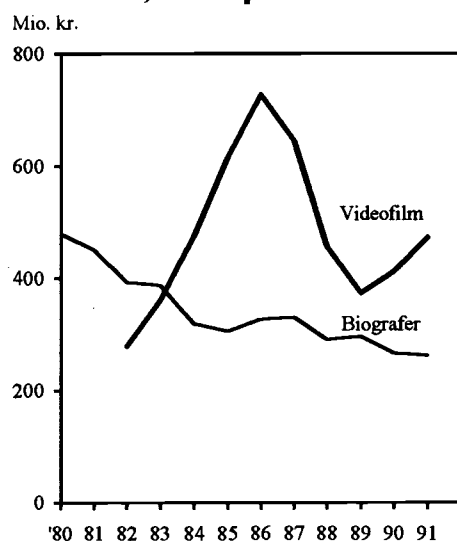
Videoafspillere er blevet almindelige i de danske hjem i 1980'erne. I følge Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser var 5 pct. af familierne i besiddelse af videoafspiller i 1982, i 1987 gjaldt det for 20 pct., mens andelen i 1991 var oppe på 42 pct. Engrosomsætningen af videofilm toppede i 1986 med 460 mio. kr. for herefter at falde til et minimum på 265 mio. kr. i 1989, i 1991 var omsætningen på 308 mio. kr., jf. tabel 9.10.

Biografernes omsætning

Samtidig med videofilmenes fremkomst har biograferne haft en nedgang i omsætningen, jf. tabel 9.9. Målt i 1990 priser er biografernes omsætning faldet fra 478,8 mio. kr. i 1980 til 261,8 mio. kr. i 1991, svarende til 45 pct. Fra 1984 har omsætningen af videofilm oversteget biografernes omsætning, jf. figur 9.1.

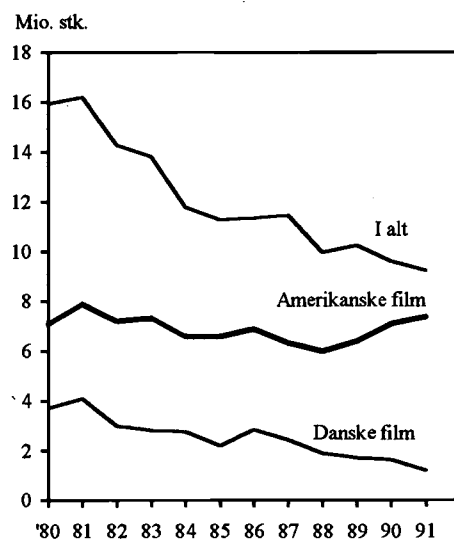
Figur 9.1
Figur 9.2

Omsætning i biograferne og ved videofilm, 1990 priser

Kilde: Tabl 9.9 og 9.10

Solgte biografbilletter

Kilde: Tabel 9.3.

Solgte biograf-billetter

Parallelt med nedgangen i biografernes omsætning er der sket en nedgang i antal solgte biografbilletter. I 1980 blev der solgt knap 16 mio. biografbilletter svarende til 3,1 billetter pr. indbygger. I 1990 kom antallet af solgte billetter under 10 mio. og i 1992 faldt det yderligere til 8,6 mio. svarende til 1,7 billetter pr. indbygger, jf. tabel 9.3.

Biograffilm

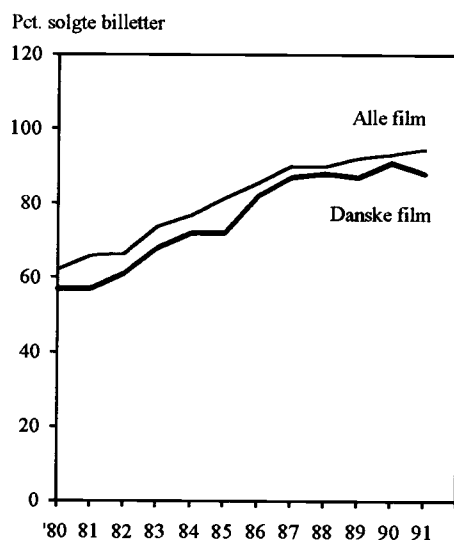
I 1980'erne er der sket en markant stigning i andelen af billetter solgt til amerikanske film, mens 45 pct. af billetterne i 1980 blev solgt til amerikanske film, gjaldt det for 74 pct. af billetterne i 1992, jf. figur 9.2. I samme periode faldt andelen af solgte billetter til danske film fra 23 pct. til 13 pct.

Premierefilm

I dag skal der premierefilm til at lokke folk i biografen, 95 pct. af billetterne blev solgt til premierefilm i 1991 mod 62 pct. i 1980, jf. tabel 9.3 og figur 9.3.

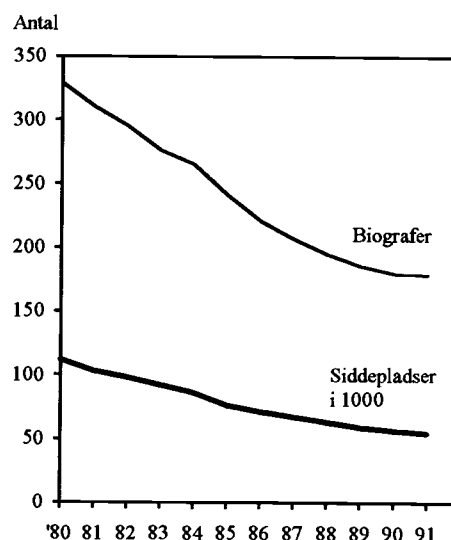
Figur 9.3
Figur 9.4

Solgte billetter til premierefilm

Kilde: Tabl 9.3.

Biograferne

Kilde: Tabel 9.6.

Såvel antallet af foreviste film som antallet af premierefilm er faldet i 1980'erne, jf. tabel 9.4. Antal premierfilm er faldet fra 263 i 1980 til 135 i 1992. I 1992 blev der forevist 696 film i biograferne, og det svarer til 1/3 af det antal film, der blev forevist i 1980. Nedgangen har været særlig stor blandt de europæiske film.

Biograferne

I løbet af 1980'erne er antallet af biografteatre mere end halveret. I 1980 var der 329 biografteatre med 112.000 siddepladser, mens der i 1992 var 171 biografer med 53.000 siddepladser, jf. figur 9.4. Biografslukningerne har betydet, at 63 pct. eller 117 af de 186 kommuner uden større bymæssige bebyggelser (10.000 indb. eller derover) er uden biograf, jf. tabel 9.7. I disse kommuner blev der i 1992 i gennemsnit kun solgt en biografbillet til hveranden indbygger, mens der i hovedstaden blev solgt knap 3 billetter pr. indbygger. Af de 63 kommuner uden større byområder var 53 uden en biograf, i disse kommuner blev der i gennemsnit kun solgt 1 billet til hver 5. indbygger i 1991.

Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse fra 1991 viste, at mens 67 pct. i hovedstaden havde været i biografen inden for det sidste år, gjaldt det kun for godt 30 pct. af befolkningen i de mindre bymæssige bebyggelser, jf. tabel 9.1.

Dokumentar og kortfilm

Formidlingen af dokumentar og kortfilm sker gennem Statens Filmcentral. SFC havde i 1980'erne et årligt udlån mellem 200-300.000 film og video, jf. tabel 9.13. Dertil kommer ca. 100.000 udlån i 1991 gennem amtscentraler og pædagogiske samlinger, der fra SFC har fået deponeret film og kassetter. Fra 1990 har SFC samarbejdet med folkebibliotekerne om udlån af videokassetter til private. Folkebibliotekernes udlån af film og video var i 1991 på 141.000 mod 79.000 i 1990.

Udgifter til filmproduktion

De samlede årlige udgifter i Danmark til produktion af biograffilm har i årene 1985 til 1991 svinget mellem 84 og 126 mio. kr., hvoraf det offentlige har bidraget med omkring 2/3, jf.

tabel 9.9. I samme periode har der årligt været mellem 10-16 danske premierefilm, jf. tabel 9.4. Til produktion af dokumentar og kortfilm anvendte Statens Filmcentral 37 mio. kr. i 1991 mod 23 mio. i 1985, jf. tabel 9.13.

Offentlig støtte til film og biografer

Fra 1980 til 1991 steg den offentlige støtte i faste priser til film og biografer med godt 30 pct. fra 118 mio. kr. i 1980 til 156 mio. kr. i 1991 målt i 1990 priser. Den største del af stigningen i den offentlige støtte er gået til Filminstitutets støtte til filmproduktion, som næsten er fordoblet fra 1980 til 1991. Statens Filmcentral har også fået øgede bevillinger fra 1980 til 1991 med godt 20 pct. Den kommunale støtte, der går til biograferne er derimod faldet med 40 pct. fra 1980 til 1991, jf. tabel 9.11.

I 1991 støttede det offentlige film og biografområdet med 160 mio. kr., hvoraf den kommunale støtte, der går til biograferne var på 10 mio. kr.

Af Kulturministeriets støtte på 150 mio. kr. i 1991 blev 97,5 mio. kr. fordelt til Det Danske Filminstitut, 44,6 mio. kr. fordeltes til Statens Filmcentral, mens Det Danske Filmmuseum og Statens Filmcensur modtog henholdsvis 7,1 og 0,8 mio. kr. Virksomheden ved Det Danske Filmmuseum og Statens Filmcensur fremgår af tabel 9.12 og 9.14. I tabel 9.5 ses endvidere solgte biografbilletter og foreviste biografteater fordelt efter censurforhold.

9.2 Lovgivning

Filmloven af 1989

Generelle rammer for offentlig støtte til dansk filmproduktion blev første gang samlet i lov nr. 155 af 27. maj 1964 om film og biografer. I dag yder staten støtte til produktion og distribution af danske spillefilm og kortfilm i henhold til filmlovens lov nr. 218 af 4. maj 1989, som er ændret ved lov nr. 380 af 6. juni 1991. Lovens formål er at fremme filmkunst og filmkultur i Danmark. Den definerer film som levende billeder af enhver art uanset optagelses og forevisningsform, herunder fotografiske film og videogrammer bortset fra fjernsynsudsendelser.

Loven af 5. april 1989 var en revision af den hidtidige lov nr. 306 af 9. juni 1982 om film og biografer. Den ny lov fastholder de grundlæggende principper i den tidligere lov, vedrørende filmstøttens formål og områdets organisatoriske opbygning. Foruden generelt at give støtte til spillefilm gennem Det Danske Filminstitut og til kortfilm gennem Statens Filmcentral sigter loven på at støtte film for børn og unge, idet der skal afsættes mindst 25 pct. af støtten til dette formål. Med sigte herpå er der til både Filminstitutet og Filmcentralen knyttet en børnefilmkonsulent.

Det Danske Filminstitut

Det Danske Filminstituts opgave er at yde støtte til manuskripter, samt til produktion af danske spillefilm. Desuden ydes støtte til import, distribution og forevisning af kunstnerisk værdifulde film, samt til renovering af biografer. Filminstitutet ledes af en bestyrelse på 5 medlemmer. Bestyrelsen bevilger støtte til filmproduktion efter forslag fra 3 filmkonsulenter. Bestyrelsen kan efter loven fra 1989 bevilge op til halvdelen af produktionsomkostningerne for en dansk film uden konsulentbehandling, den såkaldte fifty/fiftyordning. Filminstitutet driver desuden, Det Danske Filmværksted og Det Danske Video-værksted.

Statens Filmcentral

I følge filmloven har Statens Filmcentral til opgave at købe eller producere kortfilm. Filmcentralen udlejer filmene til undervisningsbrug, biblioteker, enkeltpersoner og foreninger o.lign. Statens Filmcentral ledes af en bestyrelse. Bestyrelsen ansætter en programredaktion, som foretager den kunstneriske vurdering i forbindelse med køb og produktion af kortfilm.

Det Danske Filmmuseum

Det Danske Filmmuseum, der blev oprettet i 1950, er en institution under Kulturministeriet. Efter filmloven har museet til opgave at sikre bevarelsen af film, filmbilleder og andet materiale vedrørende film, at indsamle og udlåne film- og TV-litteratur og at udbrede kendskabet til filmens historie, bl.a. ved forevisning af film. Af enhver dansk film, som forevises offentligt, skal producenten på begæring aflevere en ubrugt kopi til filmmuseet samt 2 år efter den første offentlige forevisning vederlagsfrit deponere en god brugt kopi af filmen på museet.

Statens Filmcensur

Den hidtidige obligatoriske filmcensur blev afskaffet ved lov nr. 135 af 29. marts 1969, men film der ikke indsendes til censurering, er automatisk forbudt for børn under 16 år. Afgørelser fra filmcensuren kan indbringes for et ankenævn, og godkendelser kan betinges af, at nærmere angivne billeder eller afsnit af filmen bortklippes. Statens Filmcensur blev i 1974 overført fra Justitsministeriet til Kulturministeriet.

I henhold til 1969-loven om filmcensur skal enhver film, der forevises offentligt for børn under 12 eller 16 år, forinden af Statens Filmcensur være godkendt for børn i den pågældende aldersgruppe, hvilket ifølge lov nr. 169 af 14. maj 1980 er udvidet til også at gælde videogrammer. Ved lovændringen i 1980 indførtes også en mulighed for at fraråde forevisning af film for børn under 7 år.

9.3 Datakilder

Biograf og filmstatistikken er siden 1976 udarbejdet i henhold til en aftale mellem KODA og Foreningen af Filmudlejere, Danske Biografers Fællesforening og Det Danske Filminstitut. Indtil 1984 var statistikken baseret på spilleopgørelser, som de enkelte biografer indsendte til KODA. Efter 1984 er statistikken baseret på fakturaer som filmudlejerne indsender til Danmarks Statistik. I forbindelse med statistikken fører Danmarks Statistik registre over såvel biografer som film.

Tabel 9.1

Den voksne befolknings forbrug af film

The adult population's consumption of films

	Set film i biografen det sidste år, marts 1991		Set video, marts 1991		Set film inden for den sidste måned, marts 1987				
	1 el. flere gange	3 el. flere gange	Har video	Så video i går ¹	Biografen	DR TV	Øvrige TV o.l.	Video	Filmklub
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
A. Alle:	45	28	46	9	24	90	51	34	3
Mænd	44	26	49	9	25	91	52	37	4
Kvinder	46	30	44	8	23	89	49	31	3
16-19 år	93	82	65	14	60	94	55	69	11
20-29 år	76	54	56	12	42	94	54	50	3
30-39 år	51	28	55	9	22	93	48	37	3
40-49 år	41	18	56	6	17	89	56	33	3
50-59 år	23	13	51	10	9	85	48	20	1
60-66 år	24	12	32	11	7	84	45	11	2
67 år og derover/67-74 år	16	7	12	4	8	82	41	3	2
B. Arbejdsstilling:									
Selvstændig, landbrug	} 34	11	51	5	4	87	27	19	...
Selvstændig, by									
Funktionær, højere	69	36	47	10	18	88	61	31	4
Funktionær, mellem	60	39	43	6	27	94	58	30	2
Funktionær, lavere	55	33	57	7	29	92	53	31	2
Faglært arbejder	53	35	61	9	32	94	55	53	4
Ufaglært arbejder	32	15	57	11	17	91	50	47	2
Studerende, elev	88	75	58	12	60	95	52	50	10
Pensionist	17	7	20	6	7	82	44	8	3
Arbejdsløs	48	27	60	17	28	92	52	25	2
C. Bymæssighed:									
Hovedstaden	67	50	39	11	42	91	66	29	4
Hovedstadens forstæder	56	40	55	8	30	92	71	34	2
Byer med:									
Over 100 000 indb.	} 43	25	46	9	34	92	46	30	5
10 000-99 999 indb.									
2 000-9 999 indb.	43	24	52	8	19	92	51	38	2
200-1 999 indb.	31	19	42	6	18	88	45	37	1
Landdistrikter	36	20	40	8	17	87	30	29	3

¹ 5 pct. så spillefilm og 3,4 pct. så film indspillet fra TV.

Kilde: Danmarks statistiks kultur- og fritidsundersøgelse marts 1991, stikprøve 1106, Socialforskningsinstituttets kultur- og fritidsundersøgelse marts 1987, stikprøve 3208.

TRANSLATION - Columns, 1-2: watched films in the cinema within the last year, March 1991; 1: 1 or several times; 2: 3 or several times; 3-4: watched video, March 1991; 3: possess a video cassette recorder; 4: watched video yesterday; 5-9: watched film within the last month, March 1987; 5: cinema; 6: DR TV; 7: other TV stations; 8: video;

9: film clubs, etc. - Rows, A: total, males, females by age groups; B: occupation: self-employed farmers; self-employed in non-agricultural industries; salaried employees, in upper levels; salaried employees, in intermediate levels; salaried employees, in lower levels; skilled workers; unskilled workers; students, pupils; pensioners; unemployed; C: degree of urbanization: central Copenhagen; inner suburbs of Copenhagen; Towns with: more than 100 000 inhabitants; 10 000 - 99 999 inhabitants; 2 000 - 9 999 inhabitants; not exceeding 1 999 inhabitants; rural districts.

Tabel 9.2

Biografbesøg og videoforbrug blandt 7-15 årige skolebørn, 1987

Percentage of schoolchildren aged 7-15 years who go to the cinema or watch video, 1987

	Har været i biografen indenfor				Familier med video		Familier uden video		
	Uge		Måned		Ser video daglig	Ser video mindst hver uge	Ser video daglig	Ser video mindst hver uge	
	Alle	Familie m/video	Alle	Familie m/video					Alle
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
A. Dreng									
7-9 år	10	6	40	37	76	37	76	2	11
10-12 år	8	11	49	46	88	37	81	1	9
13-15 år	21	11	54	46	94	46	87	1	15
B. Piger									
7-9 år	9	-	34	30	78	30	86	-	13
10-12 år	16	12	46	43	89	31	71	-	5
13-15 år	27	24	63	61	98	24	65	-	7

Kilde: Socialforskningsinstituttets kultur- og fritidsundersøgelse marts 1987.

TRANSLATION - Columns, 1-5: has been to the cinema within; 1-2: week; 1: total; 2: families possessing video cassette recorder; 3-4: month; 3: total; 4: families possessing video cassette recorder; 5: year, total; 6-7: families possessing video cassette recorder;

6: watch video every day; 7: watch video at least every week; 8-9: families without video cassette recorder; 8: watch video every day; 9: watch video at least every week. - Rows, A: boys, by age groups; B: girls, by age groups.

Tabel 9.3

Solgte biografbilletter fordelt efter nationalitet

Cinema admissions paid, by nationality

	Antal solgte billetter				Andel solgte billetter af samtlige			Andel foreviste film af samtlige		
	I alt	Danske film	Ameri- kanske film	Øvr. uden- landske film	Danske film	Ameri- kanske film	Premiere film	Danske film	Ameri- kanske film	Premiere film
	1 000 stk.				pct.					
1980	15 943	3 720	7 103	5 120	23,3	44,6	62,2	13,1	44,6	...
1981	16 208	4 101	7 903	4 204	25,3	48,8	65,9	15,0	44,6	23,8
1982	14 272	2 995	7 191	4 086	21,0	50,4	66,3	14,1	45,7	24,1
1983	13 825	2 830	7 332	3 663	20,5	53,0	73,7	13,4	46,4	24,6
1984	11 787	2 754	6 590	2 443	23,4	55,9	76,8	14,9	48,1	25,8
1985	11 278	2 193	6 590	2 495	19,4	58,4	81,4	14,9	48,5	27,7
1986	11 355	2 841	6 905	1 609	25,0	60,8	85,4	15,7	49,2	30,9
1987	11 448	2 435	6 337	2 676	21,3	55,4	90,1	18,1	50,9	34,3
1988	9 962	1 906	5 996	2 060	19,1	60,2	90,0	17,7	51,0	36,1
1989	10 255	1 705	6 419	2 131	16,6	62,6	92,1	20,5	49,7	38,7
1990	9 624	1 640	7 099	885	17,0	73,8	93,2	22,1	49,2	38,8
1991	9 218	1 204	7 391	623	13,1	80,2	94,6	22,3	52,7	37,7
1992	8 648	1 591	6 439	618	18,3	74,4	94,3	28,9	48,9	36,6

Kilde: Danmarks Statistiks film- og biografstatistik.

TRANSLATIONS - Columns, 1-4: paid admissions; 1: total; 2: Danish films; 3: American films; 4: other foreign films; 5-7: admissions paid as a percentage of all films; 5: Danish

films; 6: American films; 7: films shown for the first time; 8-10: films shown as a percentage of all films shown; 8: Danish films; 9: American films; 10: films shown for the first time.

Tabel 9.4

Biografforeviste film fordelt efter nationalitet

Films shown in cinemas, by nationality

	Antal film i alt	Danske film	Udenlandske film i alt	Udenlandske film fordelt efter nationalitet							
				Svensk	Engelsk	Tysk	Fransk, Italiensk	Vesteuropæisk i øvrigt	Østeuropæisk	Amerikansk	Øvrige og uoplyste
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
premiere film											
1980	263	14	249	10	19	7	34	11	7	144	17
1981	263	17	246	4	20	8	45	8	8	139	14
1982	267	8	259	8	12	11	38	13	7	154	16
1983	244	11	233	4	17	18	34	13	3	127	17
1984 ¹	209	11	198	2	15	8	20	13	2	129	9
1985	227	10	217	7	18	6	23	5	3	139	16
1986	220	10	210	9	11	7	17	6	3	144	13
1987	219	12	207	5	15	6	15	4	2	144	16
1988	241	16	225	2	16	3	16	7	3	171	7
1989	201	16	185	4	17	3	11	3	5	129	13
1990	172	13	159	3	5	2	8	6	5	120	10
1991	147	11	136	1	9	2	9	2	-	103	10
1992	135	10	125	6	7	-	5	2	-	92	13
foreviste film											
1980	2 154	289	1 865	59	168	78	314	117	38	961	130
1981	2 174	326	1 848	60	157	64	314	121	45	970	117
1982	2 125	300	1 825	55	146	74	305	113	42	972	118
1983	2 009	269	1 740	49	141	79	287	106	32	933	113
1984 ¹	1 625	242	1 383	40	113	72	189	72	32	782	83
1985	1 566	233	1 333	53	116	54	181	52	28	759	90
1986	1 377	216	1 161	46	106	46	136	38	41	678	70
1987	1 182	214	968	43	89	24	94	45	26	602	45
1988	1 216	215	1 001	47	93	28	101	45	25	620	42
1989	1 027	211	816	43	88	17	59	31	28	510	40
1990	841	186	655	37	70	16	39	23	12	414	44
1991	771	172	599	32	52	8	45	13	5	406	38
1992	696	194	502	24	42	5	38	12	3	340	38

Kilde: Danmarks Statistiks film- og biografstatistik.

¹ Fra 1984, hvor statistikken bygger på indberetninger fra filmudlejningsselskaberne, indgår film, som biograferne selv hjemtager ikke i statistikken.

TRANSLATION - Columns, 1: films, total; 2: Danish films; 3: foreign films, total; 4-11: foreign films by nationality; 4: Swedish; 5: British; 6: German; 7: French, Italian; 8: other Western European countries; 9: Eastern European countries; 10: American; 11: Other or not stated.; (premiere film= films shown for the first time; foreviste film= films shown).

Tabel 9.5

Solgte biografbilletter og foreviste biografteatre fordelt efter censurforhold

Admissions paid and films shown in cinemas, by censor rating

	Samtlige solgte billetter							Samtlige film						
	Antal solgte billetter i alt	Solgte billetter i alt	Tilladt for alle	Frarådet under 7 år	Forbudt for børn under 12 år	Forbudt for børn under 16 år	Ucensurere	Antal film i alt	Film i alt	Tilladt for alle	Frarådet under 7 år	Forbudt for børn under 12 år	Forbudt for børn under 16 år	Ucensurere
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	mio.		pct.					stk.		pct.				
1980	15,9	100	48,3	•	23,6	7,0	21,1	2 154	100	35,0	0,5	15,8	10,7	38,0
1981	16,2	100	46,3	5,8	19,3	7,9	20,7	2 174	100	35,3	1,7	15,9	10,4	36,7
1982	14,3	100	43,4	5,2	16,8	11,9	22,7	2 125	100	33,5	2,6	15,4	9,5	39,0
1983	13,8	100	39,2	8,6	25,5	9,0	17,7	2 009	100	32,7	3,1	15,9	9,6	38,7
1984	11,8	100	35,9	4,5	36,2	6,1	17,3	1 625	100	33,7	3,9	16,1	9,7	36,6
1985	11,3	100	31,2	11,8	28,7	10,9	17,4	1 566	100	34,2	4,3	16,9	9,8	34,8
1986	11,4	100	41,9	12,2	21,2	7,1	17,6	1 377	100	34,9	4,6	17,4	9,3	33,8
1987	11,4	100	28,5	9,7	32,8	9,4	19,6	1 182	100	36,2	6,0	19,0	8,8	30,0
1988	10,0	100	32,6	14,5	26,7	6,7	19,5	1 216	100	33,2	6,8	19,0	10,6	30,4
1989	10,3	100	28,0	12,2	35,0	10,4	14,4	1 027	100	33,9	10,3	19,0	9,7	27,1
1990	9,6	100	14,4	34,9	23,7	11,3	15,7	841	100	33,3	12,5	20,8	10,0	23,4
1991	9,2	100	18,4	25,6	27,0	15,0	14,0	771	100	33,5	16,5	20,6	8,9	20,5
1992	8,6	100	16,1	26,0	19,3	10,3	28,3	696	100	33,6	17,0	20,3	8,0	21,1

Anm. Enhver film, der forevises offentligt for børn under 16 år, skal ifølge lov om filmcensur være godkendt hertil af Statens Filmcensur.

Kilde: Danmarks Statistiks film- og biografstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-7: all paid admissions as a percentage; 1: paid admissions, total in DDK mill.; 2: admissions paid, total; 3: permitted for all ages; 4: not recommended for children under 7 years old; 5: not permitted for children under 12; 6:

not permitted for children under 16; 7: uncensored; 8-14: all films; 8: number of films, total; 9: all films as a percentage; 10: permitted for all ages; 11: not recommended for children under 7 years old; 12: not permitted for children under 12; 13: not permitted for children under 16; 14: uncensored.

Tabel 9.6

Biografteatre og biografteatre fordelt på mono- og multibiografteatre

Cinemas and cinema screens by single and multi-screen cinemas

4. kvrt.	Biografteatre			Biografteatre			Faste siddepladser			Multisalenes andel	
	Mono-biografteatre ¹	Multi-biografteatre	I alt ¹	Mono-biografteatre ¹	Multi-biografteatre	I alt ¹	Mono-biografteatre	Multi-biografteatre	I alt	Solgte billetter	Entréindtægten
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	antal						1 000 stk.			pct.	
1980	245	84	329	245	230	475	71	41	112	56,4	60,3
1981	225	85	310	225	246	471	60	43	103	60,7	64,6
1982	207	88	295	207	256	463	55	43	98	63,9	68,7
1983	183	93	276	183	270	453	47	45	92	67,1	73,5
1984	173	92	265	173	276	449	42	44	86	70,3	75,4
1985	147	94	241	147	282	429	34	42	76	73,5	78,4
1986	131	90	221	131	275	406	31	40	71	73,9	77,8
1987	117	90	207	117	280	397	27	40	67	75,4	79,7
1988	109	86	195	109	272	381	24	39	63	75,2	79,7
1989	109	77	186	109	248	357	23	36	59	76,6	79,9
1990	107	73	180	107	240	347	22	35	57	77,7	81,9
1991	106	70	176	106	228	334	21	34	55	76,0	77,5
1992	109	67	171	104	214	318	21	32	53	78,3	80,3

Anm. Monobiografteatre er biografteatre med kun n biografteatre, mens multibiografteatre er biografteatre med to eller flere biografteatre isamme bygning. Rejsebiografteatre mv. uden faste siddepladser indgår ikke i tabellen.

¹ Inkl. en drive-in-bio fra og med 1985.

Kilde: Danmarks Statistiks film- og biografstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-3: cinemas; 1: single-screen cinemas; 2: multi-screen cinemas; 3: total; 4-6: cinema screens; 4: single-screen cinemas; 5: multi-screen cinemas; 6: total; 7-9: seating capacity (in thousands); 7: single-screen cinemas; 8: multi-screen cinemas; 9: total; 10-11: share of the multi-screen cinemas as a percentage; 10: paid admissions; 11: box office takings.

Tabel 9.7 Biografernes virksomhed fordelt på bymæssighedsgruppe
Cinema activity, by degree of urbanization

	Solgte billetter pr. indbygger					Andel kommuner uden biograf				
	Hele landet i alt	Hovedstadsregionen	Bykommuner i øvrigt	Øvrige kommuner		Hele landet	Hovedstadsregionen	Bykommuner i øvrigt	Øvrige kommuner	
				I alt	uden byområder ¹				I alt	uden byområder ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	pr. indbygger					pct.				
1980	3,1	4,2	3,5	1,3	...	27,3	24,0	...	33,9	55,7
1981	29,8
1982	2,8	3,7	3,3	1,2	0,6	30,9	30,0	...	37,6	57,0
1983	2,7	3,7	3,3	1,1	0,5	32,7	34,0	...	39,2	59,5
1984	2,3	3,3	2,6	0,8	0,3	35,6	34,0	2,6	43,0	65,1
1985	2,2	3,3	2,6	0,7	0,2	40,4	32,0	2,6	50,5	77,8
1986	2,2	3,4	2,5	0,7	0,2	43,6	30,0	2,6	55,9	82,5
1987	2,2	3,5	2,5	0,6	0,2	47,6	30,0	5,4	61,3	84,1
1988	1,9	3,0	2,2	0,5	0,2	48,7	32,0	8,3	61,8	84,1
1989	2,0	3,1	2,3	0,5	0,2	49,1	34,0	8,3	61,8	82,5
1990	1,9	3,0	2,1	0,5	0,2	49,5	36,0	7,7	61,8	82,5
1991	1,8	2,8	2,0	0,5	0,2	50,5	36,0	10,3	62,9	81,0
1992	1,7	2,6	1,9	0,4	0,2	50,2	34,0	7,7	63,4	84,1

Anm. vedrørende kommunegrupperingen efter bymæssighed (geokode 1), se publikationen Befolkningen i kommunerne 1. januar 1989 bilag 2.
¹ På mindst 2 000 indbyggere.

Kilde: Danmarks Statistiks film- og biografstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-5: paid admissions per capita; 1: all Denmark, total; 2: Copenhagen region; 3: other urban municipalities; 4-5: other municipalities; 4: total; 5: without urban areas; 6-10: share of municipalities without cinema screens as a percentage; 6: all Denmark; 7: Copenhagen region; 8: other urban municipalities; 9-10: other municipalities; 9: total; 10: without urban areas.

Tabel 9.8 Filmklubber
Film clubs

År eller sæson	Sammenslutningen af danske filmklubber			Danske børnefilmklubber		
	Antal klubber	Antal medlemmer ¹	Antal forevisninger ²	Antal klubber	Antal medlemmer	Antal forevisninger ³
	1	2	3	4	5	6
1980(-81)	76	14 000	653	97	102 695	1 254
1981(-82)	64	13 000	647	93	93 421	1 044
1982(-83)	54	11 000	614	88	84 014	935
1983(-84)	46	8 130	553	78	80 519	1 006
1984	46	8 000	500	81	76 106	967
1985	42	7 000	500	77	80 768	869
1986	38	7 000	450	71	74 428	838
1987	38	6 500	450	70	71 337	852
1988	36	7 000	450	65	72 429	799
1989	37	7 000	400	66	65 222	763
1990	36	6 500	350	72	53 872	829
1991	34	6 000	350	67	61 246	840

Anm. Der findes filmklubber, der ikke er organiseret i disse to organisationer.

¹ Skønnede tal.

² Forevisninger af 35 mm film.

³ Optalte bookings (lejemål), der kan omfatte flere forevisninger.

Kilde: Sammenslutningen af danske filmklubber og Danske børnefilmklubber.

TRANSLATION - Columns, 1-3: the Association of Danish Film Clubs; 1: number of clubs; 2: number of members; 3: number of screenings; 4-6: children's film clubs; 4: number of clubs; 5: number of members; 6: number of screenings.

Tabel 9.9

Omsætning i biograferne og udgifter til produktion af danske spillefilm

Box office takings of cinemas and expenditure on the production of Danish films

	Entréindtægt ekskl. moms					Filmlejens andel af entréindtægten				Produktion af danske spillefilm		
	I alt 1990-priser	I alt årets-priser	Danske film	Ameri-kanske film	Øvrige uden-landske film	I alt	Danske film	Ameri-kanske film	Øvrige uden-landske film	Samlede udgifter	Private udgifter	Offentlige udgifter
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	mio. kr.					pct.				mio. kr.		
1980	478,8	261,4	54,8	121,7	84,9
1981	451,7	284,6	67,2	141,0	76,4
1982	392,8	272,2	50,0	142,5	79,7
1983	387,0	286,8	51,6	153,3	81,9
1984	318,9	251,3	52,0	145,4	53,9	41	44	41	40
1985	306,1	252,5	44,3	148,5	59,7	41	46	40	41	84,1	32,1	52,0
1986	327,4	279,9	59,8	181,5	38,6	42	45	42	38	105,9	47,0	58,9
1987	329,5	292,9	55,4	165,5	72,0	42	46	40	44	86,5	24,3	62,2
1988	291,3	270,9	49,2	164,8	56,9	42	46	40	43	89,5	26,4	63,1
1989	296,3	288,9	43,4	183,9	61,6	43	46	42	43	125,9	43,5	82,4
1990	266,6	266,6	39,3	205,4	21,9	42	42	42	38	110,8	37,6	73,2
1991	261,8	270,7	29,3	225,6	15,8	41	45	41	37	86,2	37,8	48,4
1992	...	253,3	38,8	196,8	17,2	42	44	42	38

Anm. Beløbene i kol. 10-12 dækker kun den danske andel af produktionsomkostningerne for film med premiere i det pågældende år. Støtte fra europæiske fonde og udenlandske produktionspartnere er ikke med.

Kilde: Kol. 1-9: Danmarks Statistiks film- og biografstatistik.

Kol. 10-12: Filminstutets årsberetning 1992.

TRANSLATION - Columns, 1-5: box office takings in DKK mill., excluding VAT; 1: total, in 1990 DKK; 2: total, current prices; 3: Danish films; 4: American films; 5: other foreign films; 6-9: share of box office takings of the film hire as a percentage; 6: total; 7: Danish films; 8: American films; 9: other foreign films; 10-12: production of Danish films, DKK mill.; 10: total expenditure; 11: private expenditure; 12: public expenditure.

Tabel 9.10

Video film

Video film

	Omsætning								Andel familier med video
	I alt		I alt		Udlejede video		Solgte video		
	Detail	Engros	Detail ¹	Engros ¹	Detail	Engros	Detail	Engros ²	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	— mio. kr. 1990-priser —				— mio. kr. årets priser —				pct.
1982	279,0	206,6	193,3	143,2	193,3	143,2	-	-	5
1983	360,9	267,3	267,4	198,1	267,4	198,1	-	-	8
1984	475,8	352,4	374,9	277,7	374,9	277,7	-	-	10
1985	615,8	456,1	508,0	376,3	508,0	376,3	-	-	15
1986	726,6	538,2	621,3	460,2	621,3	460,2	-	-	17
1987	645,2	478,0	573,6	424,9	573,6	424,9	-	-	20
1988	457,2	334,7	425,2	311,3	410,0	303,7	15,2	7,6	24
1989	373,7	271,9	364,4	265,1	344,4	255,1	20,0	10,0	30
1990	413,0	278,4	413,0	278,4	298,6	221,2	114,4	57,2	38
1991	473,3	298,0	489,4	308,1	263,4	195,1	226,0	113,0	42

¹ Ekskl. uorganiseret salg som i detalilledet i 1990 skønnes til 50 mio. kr.

² I 1991 blev der solgt 1 527 000 video film.

Kilde: Kol. 2,4,6,8, Videogramforeningens medlemmer. Kol. 1,3,5,7, skøn af rapporten: De elektroniske massemedier i Danmark år 2005, af Frands Mortensen. For udlejede video skønnes detailsalg som engrossalg + 35 pct., for solgte video som engrossalg + 100 pct., kol. 9 Radiobranchens Fællesråd, kol. 10 Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser.

TRANSLATION - Columns, 1-8: turnover; 1-2: total, DKK mill. 1990 prices; 1: retail; 2: wholesale; 3-4: total, DKK mill. current prices; 3: retail; 4: wholesale; 5-6: videos hired out, DKK mill. current prices; 5: retail; 6: wholesale; 7-8: videos sold, DKK mill. current prices; 7: retail; 8: wholesale; 9: share of families possessing video cassette recorders as a percentage.

Tabel 9.11 Offentlige nettodrifudsgifter til film og biografer
Public net current expenditure on films

	Udgifter i alt 1	Kommunerne i alt 2	Kulturministeriet ¹								Statens Filmcentral 9	Det Danske Filmmuseum 10	Statens Filmcensur 11	
			I alt 3		Det Danske Filminstitut				Statens Filmcentral 9	Det Danske Filmmuseum 10				Statens Filmcensur 11
			I alt 4	Filmproduktion 5	Tilskud 6	Drift af Film-instituttet 7	Drift af Filmværkstedet 8							
årets priser, mio. kr.														
1980	64,7	9	55,7	32,3	21,0	4,1	4,1	3,1	19,6	3,5	0,3			
1981	69,9	10	59,9	34,1	22,8	3,1	5,0	3,2	21,5	3,9	0,4			
1982	99,6	10	89,6	49,7	37,5	2,3	6,2	3,7	34,2	5,2	0,5			
1983	107,5	10	97,5	60,5	46,3	2,8	6,5	4,9	31,2	5,3	0,5			
1984	113,0	10	103,0	64,5	48,3	2,8	8,2	5,2	32,5	5,5	0,5			
1985	118,9	13	105,9	68,0	54,4	2,5	6,6	4,5	31,4	5,9	0,6			
1986	123,1	11	112,1	72,9	56,6	2,8	7,8	5,7	32,3	6,3	0,6			
1987	125,8	11	114,8	72,5	56,0	2,7	7,3	6,5	35,2	6,4	0,7			
1988	128,9	12	116,9	75,2	58,6	2,7	7,6	6,3	33,9	7,1	0,7			
1989	153,9	11	142,9	91,6	73,6	3,8	9,2	5,0	43,3	7,3	0,7			
1990	157,6	12	145,6	93,9	71,9	6,7	10,6	4,7	43,7	7,3	0,7			
1991	160,0	10	150,0	97,5	75,0 ²	5,9	11,3	5,3	44,6	7,1	0,8			
1990 priser, mio. kr.														
1980	117,9	16,4	101,5	58,9	38,3	7,5	7,5	5,6	35,7	6,4	0,5			
1981	115,2	16,5	98,7	56,2	37,6	5,1	8,2	5,3	35,4	6,4	0,7			
1982	146,1	14,7	131,4	72,9	55,0	3,4	9,1	5,4	50,2	7,6	0,7			
1983	147,0	13,7	133,3	82,7	63,3	3,8	8,9	6,7	42,7	7,2	0,7			
1984	147,9	13,1	134,9	84,4	63,2	3,7	10,7	6,8	42,6	7,2	0,7			
1985	150,0	16,4	133,6	85,8	68,6	3,2	8,3	5,7	39,6	7,4	0,8			
1986	152,3	13,6	138,7	90,2	70,0	3,5	9,6	7,1	40,0	7,8	0,7			
1987	144,2	12,6	131,6	83,1	64,2	3,1	8,4	7,5	40,4	7,3	0,8			
1988	139,5	13,0	126,5	81,4	63,4	2,9	8,2	6,8	36,7	7,7	0,8			
1989	159,1	11,4	147,8	94,7	76,1	3,9	9,5	5,2	44,8	7,5	0,7			
1990	157,6	12,0	145,6	93,9	71,9	6,7	10,6	4,7	43,7	7,3	0,7			
1991	156,1	9,8	146,3	95,1	73,2 ²	5,8	11,0	5,2	43,5	6,9	0,8			

¹ Ekskl. Den europæiske Filmhøjskole.

² Heraf 1 mio. kr. til manuskriptstøtte, 44 mio. kr. til spillefilmsproduktion og 18,5 mio. kr. til 50/50 - produktion.

Kilde: Kol. 2: De kommunale finanser, kol. 4-8: Institutets årsberetninger og kol 9-11: Statsregnskabet.

TRANSLATION - Columns, 1: expenditure, total; 2: municipalities, total; 3-11: Ministry of Cultural Affairs; 3: total; 4-8: the Danish Film Institute; 4: total; 5: film production; 6: grants; 7: current expenditure of the Film Institute; 8: current expenditure of the Workshop; 9: the National Film Board of Denmark; 10: the Danish Film Museum; 11: the Government Film Censorship Board. (DKK mill. current prices, 1990 prices).

Tabel 9.12 Det Danske Filmmuseum
The Danish Film Museum

	Økonomi			Udlån af film			Forevisning af film ¹					
	Drifts-udgifter 1	Indtægter 2	Netto-udgifter 3	Film i alt 4	35 mm film 5	16 mm film 6	Film i alt 7	Spillefilm 8	Kortfilm 9	Forestillinger 10	Medlemmer 11	Tilskuere 12
	mio. kr.			antal								
1980	4,3	0,8	3,5	1 387	678	709	318	318	-	461	3 885	28 943
1981	5,0	1,1	3,9	1 971	874	1 097	392	352	40	480	4 722	30 294
1982	6,1	0,9	5,2	1 442	662	780	273	264	9	488	3 892	29 328
1983	6,7	1,4	5,3	1 705	847	858	355	262	93	491	5 143	33 317
1984	6,7	1,2	5,5	1 599	944	655	300	280	20	495	3 949	25 052
1985	6,9	1,0	5,9	1 622	931	691	359	275	84	509	3 109	22 660
1986	7,3	1,2	6,1	1 660	955	705	291	253	38	472	3 099	19 069
1987	7,4	1,3	6,1	1 613	946	667	280	258	22	482	2 985	19 254
1988	8,2	1,4	6,8	1 621	974	647	300	272	28	499	2 650	16 272
1989	8,7	1,7	7,0	1 619	1 014	605	310	282	28	544	2 413	19 083
1990	8,5	1,6	6,9	1 668	1 069	599	363	294	69	502	2 543	19 887
1991	8,4	1,3	7,1	1 508	1 023	485	308	303	5	488	2 222	16 776

Anm. Det Danske Filmmuseum har til opgave at sikre bevarelsen af film, filmbilleder og andet materiale vedrørende film, at indsamle og udlåne filmlitteratur og at udbrede kendskabet til filmens historie, bl.a. ved forevisning af film, jf. lov nr. 218 af 4. maj 1989 om film.

¹ Museets biograf i København og museets filial i Århus.

Kilde: Statsregnskabet (kol. 1-3) og Det Danske Filmmuseum (kol. 4-12).

TRANSLATION - Columns, 1-3: finances (DKK mill.); 1: current expenditure; 2: revenue; 3: net expenditure; 4-6: film loans; 4: films, total; 5: 35 mm films; 6: 16 mm films; 7-12: films shown; 7: films, total; 8: long films; 9: short films; 10: screenings; 11: members; 12: attendance.

Tabel 9.13

Statens Filmcentral
The National Film Board of Denmark

	Økonomi		Udgifter til filmproduktion i alt ¹	Beholdning af filmtitler ultimo	Tilgang af nye film			Udlån ²		
	Brutto-udgifter	Indtægter			Nye titler i alt	Danske titler	Udenlandske titler	I alt	Film udlån	Video udlån
mio. kr.			antal			1 000 stk.				
1980	22,6	3,0	...	1 263	57	43	14	256,7	256,7	-
1981	25,4	3,9	...	1 261	50	41	9	267,6	267,6	-
1982	38,3	4,1	...	1 278	61	44	17	279,1	279,1	-
1983	35,2	4,0	...	1 309	50	36	14	296,6	296,6	-
1984	36,6	4,1	...	1 377	71	48	23	291,9	291,9	-
1985	38,7	7,3	22,9	1 399	63	51	12	271,1	271,1	-
1986	39,4	7,1	22,3	1 366	49	41	8	258,4	258,4	-
1987	42,2	7,0	24,0	1 327	53	45	8	246,6	246,3	0,3
1988	41,4	7,5	24,8	1 348	71	41	30	223,5	222,0	1,5
1989	50,5	7,2	32,1	1 375	85	60	25	204,5	195,7	8,8
1990	51,5	7,8	34,2	1 532	118	76	42	232,9	159,4	73,5
1991	52,2	7,6	37,0	1 638	134	66	68	221,1	123,9	97,2

Anm. Statens Filmcentral har til opgave at fremme oplysning, uddannelse og kunstnerisk og kulturel aktivitet ved at producere og indkøbe kortfilm og at distribuere sådanne film til undervisningsinstitutioner, biblioteker og andre institutioner, foreninger og enkeltpersoner, jf. lov nr. 218 af 4. maj 1989 om film.

¹ Inkl. bidrag fra Undervisningsministeriet, DR og private fonde.

² Ekskl. udlån fra biblioteker, amtscentraler mv., hvor der pr. 1. januar 1992 var deponeret 13 968 videoer af 807 forskellige titler og 3 959 filmkopier af 691 forskellige titler.

Kilde: Statsregnskabet (kol. 1-2) og Statens Filmcentral (kol. 3-10).

TRANSLATION - Columns 1-3: finances (DKK mill.); 1: gross expenditure; 2: revenue; 3: expenditure on film production, total; 4: stock of film titles at end of year; 5-7: number of new films; 5: new titles, total; 6: Danish titles; 7: foreign titles; 8-10: loans in thousands; 8: total; 9: film loans; 10: video loans.

Tabel 9.14

Statens Filmcensur
The Government Film Censorship Board

	Økonomi			Filmcensurafgørelser og (klippede meter)					Ankede afgørelser		
	Drifts-udgifter	Indtægter	Netto-udgifter	I alt	Tilladt for alle	Frarådes for børn under 7 år	Forbudt for børn under 12 år	Forbudt for børn under 16 år	Prøve censur	I alt	Heraf ændrede
mio. kr.			antal afgørelser (klippede meter)					antal			
1980	0,6	0,2	0,3	151 (122)	76	7	47	19	2	1	-
1981	0,5	0,1	0,4	152 (444)	79	26	31	13	3	1	-
1982	0,6	0,1	0,5	130 (-)	59	11	40	15	5	2	1
1983	0,6	0,1	0,5	145 (91)	55	20	40	24	6	-	-
1984	0,6	0,1	0,5	137 (137)	65	16	33	15	8	5	1
1985	0,7	0,1	0,6	134 (71)	46	14	45	22	7	4	2
1986	0,7	0,1	0,6	129 (79)	52	17	33	15	12	2	-
1987	0,7	0,1	0,7	122 (105)	48	19	33	17	5	-	-
1988	0,8	0,2	0,7	157 (32)	53	32	42	25	5	3	3
1989	0,8	0,1	0,7	126 (8)	35	33	33	18	7	3	-
1990	0,9	0,1	0,7	146 (9)	24	39	46	23	14	2	1
1991	0,9	0,1	0,8	117 (43)	26	37	26	19	9	6	3

Anm. Statens Filmcensur godkender film, der skal forevises offentligt for børn under 12 og 16 år, og censurens afgørelser kan påklages til et ankenævn, jf. lovbekendtgørelse nr. 211 af 30. maj 1980 om filmcensur.

Kilde: Statsregnskabet (kol. 1-3) og Statens filmcensur (kol. 4-11).

TRANSLATION - Columns 1-3: finances (DKK mill.); 1: current expenditure; 2: revenue; 3: net expenditure; 4-9: censorship decisions and (number of metres removed); 4: total; 5: permitted for all ages; 6: not recommendable for children under 7; 7: not permitted for children under 12; 8: not permitted for children under 16; 9: trial censorship; 10-11: number of decisions appealed; 10: total; 11: of which changed.

10. Teater

10.1 Virksomheden

Besøg på teatrene

Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelser viser en stigende interesse for at gå i teatret. I 1982 havde 24 pct. af den voksne befolkning været i teatret i løbet af et år, mens det gjaldt for 31 pct. i 1991, jf. tabel 10.1. Den stigende teaterinteresse er slået igennem i såvel hovedstadsregionen, de større byer som landdistrikterne.

I 1991 havde 4 pct. af befolkningen været på 6 eller flere teaterbesøg i løbet af det sidste år, mens 8 pct. havde været af sted 3-5 gange og 19 pct. 1-2 gange. Der var flere kvinder, der havde været i teatret end mænd (34 pct. mod 28 pct.). De 40-49 årige var de flittigste teatergængere, idet 40 pct. havde været i teatret. For de 16-19 årige gjaldt det for 36 pct., mens kun 20 pct. havde været af sted blandt personer over 65 år. Personer, der bor i hovedstaden og dens forstæder går hyppigere i teatret (henholdsvis 45 pct. og 48 pct.) end personer, der bor i landdistrikterne, hvor 25 pct. havde været i teatret i løbet af et år. Blandt personer med studentereksamen havde 58 pct. været i teatret mod 21 pct. af personer med folkeskoleuddannelse.

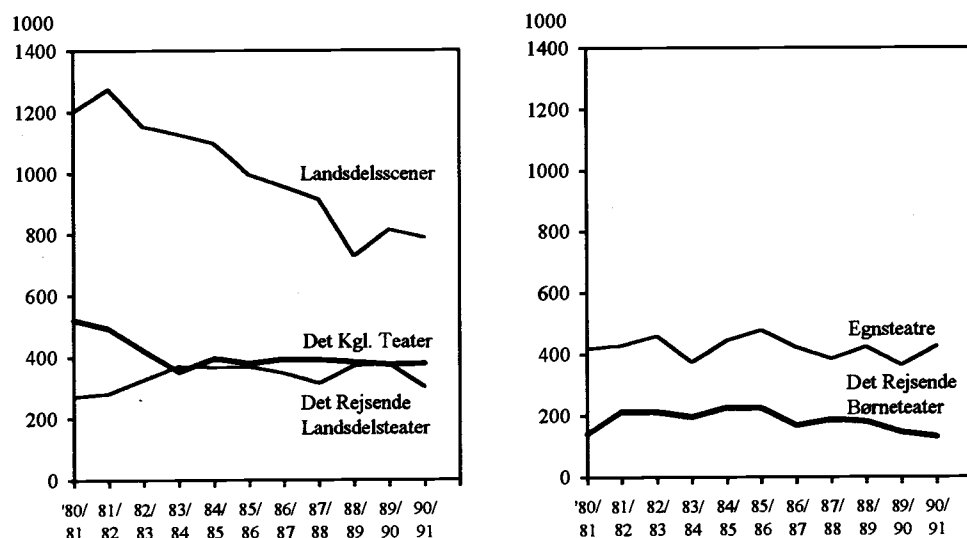
25 pct. af den voksne befolkning havde i 1991 på teatret set skuespil i løbet af et år, 5 pct. opera og 4 pct. ballet/dans, mens 8 pct. havde været til operette/musical og 6 pct. til revy, jf. tabel 10.2.

Statsstøttede teatres tilskuere

Det samlede antal tilskuere ved de statsstøttede teatre er siden 1980 faldet med omkring 0,5 mio. til 2,2 mio. Det var Det Kongelige Teater og landsdelsscenerne, der mistede tilskuere. Ved periodens slutning havde disse teatre tilsammen 1,17 mio. tilskuere eller omkring halvdelen af tilskuerne ved de statsstøttede teatre, jf. figur 10.1. Det Rejsende Landsteater og egnsteatrene har haft en stigning i tilskuertallene på henholdsvis 12 og 2 pct. i perioden og tegnede sig for henholdsvis 13 pct. og 19 pct. af tilskuerne i 1990-91. Der henvises også til tabel 10.6-10.10, hvor man for perioden 1980 til 1991 kan se den samlede virksomhed ved Det Kongelige Teater, landsdelsscenerne, Det Rejsende Landsteater, Det Rejsende og Opsøgende Børneteater samt de teatre, der har fået støtte gennem Teaterrådet.

Figur 10.1

Antal tilskuere ved teatrene

Kilde: Tabel 10.3.

Tabel 10.4 viser, at fra 1980 til 1991 er antal tilskuerne ved statsstøttede børneteatre faldet med 30 pct. til 432.000 og ved skuespil med 20 pct. til 1,12 mio. Tilskuertallet ved opera har svinget mellem 100-200.000 i perioden, mens der har været en stigning i antal tilskuere ved ballet/dans på godt 40 pct. til 174.000.

Ikke statsstøttede teatre

I 1991 svarede tilskuertallene ved børneteatrene med statsstøtte til, at der var 53 tilskuere pr. 100 børn på 13 år og derunder. Man må regne med et noget større tal, hvis tilskuerne ved teatre uden statsstøtte medregnes. Inden for såvel børneteatre som teatre for voksne indgår teatre uden statsstøtte ikke i vores statistik. Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater udarbejder oversigter over de teatre, der tilbyder forestillinger til børn og unge i børneinstitutioner, skoler, klubber og foreninger. Herudfra kan man skønne, at der udbydes lige så mange forestillinger til børn og unge gennem ikke statsstøttede teatre, som gennem de statsstøttede.

Statistikken over solgte billetter inden for teaterabonnementsordningen giver hovedsagelig inden for teatre for voksne en minimumsopgørelse af tilskuere ved teatre, der ikke er statsstøttede. Denne opgørelse viser et stigende antal tilskuere til omkring 400.000 ved de ikke statsstøttede teatre i slutningen af 1980'erne, jf. tabel 10.3.

Statsstøttede teatres produktioner

Tabel 10.5 viser de forskellige typer af produktioner, der er sat op ved de statsstøttede teatre. Fra 1980 til 1991 er samtlige opførte produktioner forøget med 30 pct. fra 296 til 384. Den største stigning skete inden for skuespil og ballet. Antal opførte skuespil steg i perioden fra 114 til 153, mens antal balletter steg fra 23 til 43. I gennemsnit blev hver af de 153 skuespil, der var på programmet i sæson 1990-91 set af godt 7.000 personer, mens hver af de 43 baller i gennemsnit blev overværet af ca. 4.000. Gennemsnitlig blev hver af de 19 operaer set af knap 7.000 personer og de 113 stykker med børneteater af knap 4.000. I begyndelsen af 1980'erne blev et teaterstykke generelt set af flere tilskuere, fx blev de 114 opførte skuespil i sæson 1980-81 i gennemsnit set af 12.500 personer.

For perioden 1980 til 1991 havde hovedparten af de opsatte skuespil premiere i sæsonen (80-90 pct.), mens omkring 50 pct. havde Danmarkspremiere. Omkring 40 pct. af skuespillene var skrevet af danske forfattere, mens det gjaldt for 90 pct. af de teaterstykker, der blev opført for børn.

Abonnement på teaterbilletter

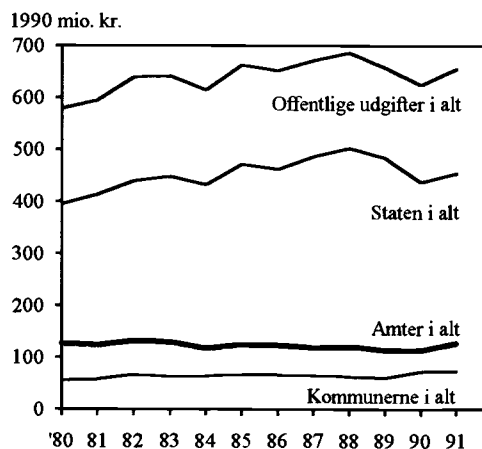
Abonnementsbilletter og billetter med andre former for offentlige tilskud sælges gennem Arte, Danmarks Teaterforeninger og enkelte godkendte stationære teatre. Det samlede antal solgte billetter med tilskud var i sæson 1990-91 på 1,29 mio., og der har siden sæson 1980-81 været en tilbagegang på 8 pct. i salget af abonnementsbilletter mv., jf. tabel 10.12. For teaterforeningerne har der imidlertid været en fremgang i billetsalget på 9 pct. i perioden, mens Arte har haft en tilbagegang på 22 pct. En fordeling af de solgte billetter efter type ses i tabel 10.12.

I oversigt 10.1 sammenlignes antallet af tilskuere ved de forskellige typer statsstøttede teatre med teatrenes salg af abonnementsbilletter mv. Af de 2,25 mio. tilskuere ved de statsstøttede teatre i 1991 kom 1 mio. eller 45 pct. i teatret med billet med tilskud efter abonnementsordningen. For landsdelsscenerne var andelen godt 72 pct., for Det Rejsende Landsteater 92 pct. og for Det Kongelige Teater kun 9 pct., idet abonnementsbilletter med offentlige tilskud kun sælges til teatrets turnerende forestillinger.

**Oversigtstabel 10.1
Figur 10.2****Tilskuere og solgte billetter
sæson 1990-91**

	Tilskuere ved teatrene	Abonnementsbilletter mv.
	— 1 000 stk. —	
Statsstøttede teatre	2 249	1 009
Det kongelige Teater	379	35
Landsdelsscenerne	789	565
Det Rejsende Landsteater	302	277
Egnsteatre	427	56
Det Rejsende Børneteater	131	24
Støttet af Teaterrådet	221	52
Ikke statsstøttede teatre	283
Tilsammen	2 249	1 292

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

Offentlige tilskud til teatrene

Kilde: Tabel 10.15.

Amatørteater

Amatørteatre, der er tilsluttet Dansk Amatør Teater Samvirke, havde i 1991 godt 60.000 medlemmer og opførte 1766 produktioner. I følge kultur- og fritidsundersøgelsen marts 1991 deltog 2 pct. af den danske befolkning på 16 år og derover svarende til godt 80.000 personer aktivt som amatør i en teatergruppe. Dansk Amatørteater Samvirke fik i 1991 3,2 mio. kr. i støtte fra kulturministeriet og undervisningsministeriet, jf. tabel 10.16.

Teatrenes indtægter

Af tabel 10.13 fremgår, hvordan teatrenes indtægter er fordelt efter kilde. På Det Kongelige Teater udgjorde de direkte offentlige tilskud 71 pct. af de samlede indtægter, for landsdelsscenerne i provinsen 83 pct. og for egnsteatrene 72 pct. De direkte offentlige tilskud udgjorde de laveste andele ved teatre støttet af Teaterrådet med 53 pct. og ved Den Storkøbenhavnske Landelsscene (Teaterfællesskab) samt Det Rejsende Landsteater med 56 pct.

Offentlige tilskud til teatrene

Figur 10.2 viser udviklingen i den samlede offentlige støtte til teatrene fra 1980 til 1991. Målt i faste priser er den offentlige støtte steget med 14 pct. fra 1980 til 1985, mens der har været en nedgang på 4 pct. fra 1986 til 1991.

I 1991 beløb de samlede offentlige udgifter på teaterområdet sig til 643 mio. kr., hvoraf staten tegnede sig for ca. 2/3, amterne for godt 20 pct. og kommunerne inkl. København og Frederiksberg for omkring 10 pct., jf. tabel 10.15. På teaterområdet har udgiftsfordelingen mellem stat, amter og kommuner været konstant i 1980'erne. Af statens udgifter gik 50 pct. i 1991 til Det Kongelige Teater og Kapel; i begyndelsen af 1980'erne var andelen lidt større. Landsdelsscenerne fik knap 20 pct. af de statslige tilskud, 7 pct. af statens tilskud til teatrene gik til egnsteatrene og 6 pct. til publikumsorganisationerne, der formidler billetter i abonnement. I tabel 10.14 ses fordelingen af underskudsdekningen på de enkelte landsdelsscener.

10.2 Lovgivning**Teaterloven**

Statens støtte til det danske teaterliv blev indtil 1. juli 1991 ydet i henhold til lov om teatervirksomhed (lov nr. 241 af 4. juni 1970 med senere ændringer). Loven blev 1. januar 1991 afløst af en ny teaterlov (lov nr. 408 af 13. juni 1990). §§ 5-24, der omhandler støtten til teatrene, trådte dog først i kraft 1. juli 1991. Loven indeholder de nærmere regler for ydelsen af statsstøtte til teatre mv. herunder til abonnementsordninger og til teateruddannelser.

Teaterrådet

Teaterrådet, der er udpeget af kulturministeren, har til opgave at rådgive og bistå offentlige myndigheder i sager angående teaterforhold. Teaterrådet fordeler selv midler til stationære og turnerende teatre, herunder børneteatre, danseteatre, samt andre teateraktiviteter.

Det Kongelige Teater

Det Kongelige Teater er Danmarks Nationalscene. Teateret er en statsvirksomhed under Kulturministeriet. Ved teaterlov af 13. juni 1990 blev de tidligere bestemmelser i lov af 14. februar 1935 om Det Kongelige Teater ophævet, og bestemmelserne om Det Kongelige Teater blev indarbejdet i teaterloven. Teateret ledes af en bestyrelse, der beskikkes af kulturministeren.

Teaterets hovedopgave er at opføre skuespil, opera og ballet af høj kulturel kvalitet. Teateret spiller både stationært i København og på turné. Det Kongelige Kapel har selvstændigt koncertvirksomhed. Gennem drift af de til teatret knyttede skoler virker teatret som uddannelsesinstitution for balletdansere og operasangere.

Landsdelsscenerne

Den hidtidige statsstøtte til de tre store kommunale provinsteatre i Århus, Odense og Ålborg videreførtes i lovgivningen om teatre i 1963. Teatrene fik status som landsdelsscener med statstilskud til dækning af 50 pct. af det regnskabsmæssige underskud. Ved en lovændring i 1970 (lov nr. 241 af 4. juni 1970) blev det kommunale tilskud for de resterende 50 pct. flyttet fra kommunen til amtet med samtidig forpligtigelse til at dække teaterbehovet i landsdelen. Ved lov nr. 334 af 26. juni 1975 udvidedes loven til også at omfatte Den Storkøbenhavnske Landsdelsscene (pr. 1. januar 1991 Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab). I teaterloven fra 1991 er underskudsdekningen samt 50 pct. fordelingen mellem staten og amterne ophævet (fordelingen var 60/40 pct. for så vidt angår Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab). Tilskuddene fastsættes nu som et fast beløb af staten på de årlige finanslove og i amterne årligt forud for hver sæson.

Det Danske Teater og Den Jyske Opera

For yderligere at dække teaterbehovet blev Det Rejsende Landsteater med virkning fra 1. januar 1977 etableret. Det Danske Teater og Den Jyske Opera var faste medlemmer, endvidere var et antal turnerende teatre tilknyttet. 50 pct. af driftsunderskuddet dækkes af de 10 amtskommuner, der ikke er omfattet af landsdelsteatrene. Efter den ny teaterlov er Det Rejsende Landsteater nedlagt pr. 1. juli 1991, og Den Jyske Opera og Det Danske Teater skal alene varetage de landsdækkende faste turneforpligtigelser. Også for disse teatre er underskudsdekningen afløst af tilskud på de årlige finanslove, samt fra samtlige amtskommuner.

Det Rejsende Børneteater

1. januar 1980 etableredes Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater som selvejende institution med vedtægter godkendt af kulturministeren og Amtrådsforeningen i Danmark. Institutionen, der består af 7-9 teatre, drives med tilskud fra staten og de amter, der ønsker at deltage i ordningen. Ifølge den tidligere teaterlov

refunderede staten 50 pct. af de udgifter, som amtskommunerne ydede. Refusionen er efter den nye teaterlov afløst et af tilskud fastsat på de årlige finanslove.

Egnsteatre

I 1980 indførtes tillige statsrefusion på 50 pct. af kommunernes og amternes udgifter ved driften af egnsteatre. I teaterloven fra 1991 fastsættes statens samlede tilskud i på finansloven. Der findes omkring 40 egnsteatre.

Teater- abonnement

Foruden den direkte statsstøtte til teatrene ydes der efter teaterloven tilskud til billetter, der sælges i abonnement og med ungdomsrabat, samt på rabatkuponer. Abonnementsordningen, der i 1971 blev etableret i Storkøbenhavn, blev ved lov nr. 411 af 13. juni 1973 udvidet til en landsdækkende abonnementsordning for teatrene. Indtil 1991 bidrog staten med en fast procentdel af udgifterne ved ordningen. Efter teaterloven af 1991 fastlægges statens bidrag på finansloven, og statens tilskud ydes med et fast beløb pr. solgt billet. Som støtte til publikum ved børneteatrene refunderer staten 50 pct. af udgifterne til amters og kommuners køb af børneteaterforestillinger.

10.3 Datakilder

Efter ønske fra Kulturministeriet og Teaterrådet indledte Danmarks Statistik fra sæson 1980-81 en årlig indsamling af oplysninger fra de teatre, der får støtte fra staten. Statistikken om statsstøttede teatre, er herefter offentliggjort årligt i Statistiske Efterretninger, emnegruppen Uddannelse og kultur.

Samtidig offentliggøres der samme sted en årlig statistik over billetter solgt med tilskud efter den landsdækkende teaterabonnementsordning. Oplysningerne indhentes fra Arte og Danmarks Teaterforeninger og et antal stationære teatre, der er godkendt til at sælge billetter med tilskud efter abonnementsordningen.

Tabel 10.1

Andelen af den voksne befolkning, der har været i teatret mindst 1 gang inden for det sidste år.

Percentage of adult population having been to the theatre at least once within the last year

	Januar 1982 1	Marts 1991 2		Januar 1982 3	Marts 1991 4
	pct.			pct.	
A. Hele befolkningen:			C. Skoleuddannelse:		
I alt	24	31	Går i skole	54	} 21
Mænd	19	28	7. kl.	14	
Kvinder	29	34	8. kl.	21	
			9.-10. kl.	22	
			Realeksamen ol.	38	37
			Studentereksamen	52	58
B. Alder:			D. Bymæssighedsgrupper:		
16-19 år	32	36	Hovedstaden	38	45
20-29 år	24	28	Hovedstadens forstæder	44	48
30-39 år	26	34	Større byer	19	30
40-49 år	33	40	Mindre byer	22	26
50-59 år	23	32	Bymæssig bebyggelse	12	16
60-64 år	18	32	Landdistrikter	14	25
65 år og derover	13	20			

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelser.

TRANSLATION - Columns, 1 and 3: January 1982; 2 and 4: March 1991. - Rows, a: total population; total; males; females; b: age groups c: school education; attend school; 7th

class; 8th class; 9th-10th class; real examination; upper secondary examination; d: degree of urbanization; central Copenhagen; suburbs of Copenhagen; larger towns; smaller towns; built-up area; rural districts.

Tabel 10.2

Teaterbesøgenes hyppighed og art blandt den voksne befolkning inden for det sidste år

Frequency and type of theatre attendance among the adult population within the last year

Hyppighed af teaterbesøg	Marts 1991 1	Type af teaterbesøg	Marts 1991 2
	pct.		pct.
A. I alt	100	G. Har mindst en gang set:	
b. I alt mindst 1 gang	31	h. Skuespil	25
c. Været i teater 1-2 gange	19	i. Operette/Musicals	8
d. Været i teater 3-5 gange	8	j. Revy	6
e. Været i teatret 6 eller flere gange	4	k. Opera	5
f. Har ikke været i teatret	69	l. Ballet	4

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991.

TRANSLATION - Columns, 1: frequency of theatre attendance in per cent, March 1991; 2: type of theatre attendance, March 1991. Rows, a: total; b: at least once, total; c:

been to the theatre 1-2 times; d: been to the theatre 3-5 times; e: been to the theatre 6 times or more; f: have not been to the theatre; g: have seen at least once; h: plays; i: light opera/musicals; j: revues; k: operas; l: ballets.

Tabel 10.3 Tilskuere ved forskellige typer statsstøttede teatre
Attendance at different types of subsidized theatres

	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91
	1 000 tilskuere										
A. Tilskuere ved statsstøttede teatre i alt¹ ...	2 706	2 947	2 724	2 522	2 770	2 583	2 455	2 403	2 226	2 301	2 249
b. Det Kgl. Teater	521	494	421	351	395	379	393	391	384	374	379
c. Den Storkøbenhavnske landsdelsscene ...	801	914	801	756	727	676	674	642	484	536	518
d. Landsdelsscener i provinsen	402	360	351	371	370	319	282	273	245	279	270
e. Det Rejsende Landsteater ²	270	281	327	371	367	368	349	315	371	378	302
f. Egnsteatre ³	418	430	461	374	445	479	423	385	426	365	427
g. heraf børneteater	379	369	319	278	254	312	329	268	233	228	220
h. Det Rejsende Børneteater (RBOT) ²	141	214	213	196	227	226	170	187	181	145	132
i. Teaterrådet ⁴	153	254	150	103	239	136	164	210	135	224	221
j. heraf børneteater	116	175	42	11	104	49	30	56	45	59	85
K. Tilskuere ved ikke statsstøttede teatre⁵ ...	150	198	276	220	131	235	221	233	425	423	326

¹ Tilskuertallet uoplyst ved 599 forestillinger i sæson 1980/81, 574 i sæson 1981/82, 336 i sæson 1982/83, 337 i sæson 1983/84, 67 i sæson 1984/85, 114 i sæson 1985/86, 55 i sæson 1986/87, 215 i sæson 1987/88, 10 i sæson 1988/89.

² Omfatter også teatre der får støtte som egnteatre eller under Teaterrådet.

³ Omfatter alle teatre med støtte som egnteatre, bortset fra teatre, der får støtte under RBOT eller Det Rejsende Landsteater. Egnsteatre med støtte fra Teaterrådet er også omfattet.

⁴ Omfatter teatre, der kun får støtte under Teaterrådet §15, §16c, §17, og §18 i den gamle teaterlov jf. lovbekendtgørelse nr. 34 af 5. februar 1985.

⁵ Omfatter kun tilskuere ved de ikke statsstøttede teatre, der har solgt billetter under teaterabonnementsordningen.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - in thousands. - Rows, a: attendance at subsidized theatres, total; b: the Royal Theatre; c: regional theatres of greater Copenhagen; d: regional theatres in the provinces; e: the Itinerant National Theatre; f: local theatres; g: of which children's theatres h: the Children's Itinerant Theatre; i: The Theatre Council; j: of which children's theatres; k: attendance at non-subsidized theatres, total.

Tabel 10.4 De statsstøttede teatres tilskuere
Attendance at subsidized theatres

	Tilskuere i alt	Forestillingens form			Produktionens art					Produktionens primære publikumsgrupper ¹			
		Stationær	Turné	Opsøgende	Skuespil	Opera	Ballet	Børneteater	Andet	Børn	Unge	Voksen	Familie mv.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	1 000 tilskuere												
1980-81	2 706	1 880	442	384	1 421	160	121	623	381	525	78	1 966	137
1981-82	2 947	1 978	483	486	1 355	175	117	716	584	553	204	1 774	416
1982-83	2 724	1 915	484	325	1 504	139	78	581	422	388	145	1 761	430
1983-84	2 522	1 784	487	251	1 472	121	97	468	364	341	114	1 727	340
1984-85	2 770	1 832	603	335	1 532	95	98	568	477	452	168	1 725	425
1985-86	2 583	1 725	567	291	1 259	137	115	536	536	380	151	1 721	331
1986-87	2 455	1 632	572	251	1 287	139	144	476	409	487	192	1 473	303
1987-88	2 403	1 635	541	227	1 254	160	145	500	344	411	104	1 597	291
1988-89	2 226	1 461	536	230	1 023	219	141	410	433	323	142	1 403	358
1989-90	2 301	1 549	547	205	1 056	167	206	425	447	353	107	1 457	384
1990-91	2 249	1 526	482	241	1 121	128	174	432	394	416	100	1 375	358

¹ Teaterstykkerne er klassificeret efter om de er beregnet for børn (op til 14 år), unge (14-18 år), voksne eller familier.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1: attendance in thousands, total; 2-4: form of production; 2: stationary; 3: touring; 4: visiting theatres 5-9: type of production; 5: plays; 6: operas; 7: ballets; 8: children's theatres; 9: other; 10-13: primary groups of audience; 10: children 11: young people; 12: adults; 13: families, etc.

Tabel 10.5

De statsstøttede teatres opførte produktioner

Productions staged by subsidized theatres

Samtlige produktioner i alt	Skuespil						Børnteater				Opera	Ballet og dans
	I alt	Heraf					I alt	Heraf				
		Danske	Premiere i sæsonen	Premiere i DK	Skrivet 1980-	Skrevet 1980-		Danske	Premiere i sæsonen	Skrivet 1980-		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1980-81	296	114	52	105	51	...	103	94	62	...	19	23
1981-82	318	121	40	106	67	...	101	93	68	...	23	22
1982-83	336	146	66	125	70	...	102	91	67	...	14	23
1983-84	306	136	51	120	69	...	81	71	56	...	18	27
1984-85	349	157	72	131	75	81	98	82	58	86	17	30
1985-86	351	138	71	123	72	86	103	89	59	93	22	37
1986-87	348	130	56	117	64	92	102	92	58	96	25	38
1987-88	355	152	66	128	72	99	94	83	57	85	24	42
1988-89	362	141	43	122	76	98	87	75	52	83	31	40
1989-90	369	147	59	128	81	100	102	89	62	96	27	39
1990-91	384	153	67	131	77	101	113	102	59	106	19	43

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1: all productions, total; 2-6: plays; 2: total; 3-6: of which; 3: Danish; 4: staged for the first time in the season 5: staged for the first time in

Denmark; 6: written in 1980; 7-10: children's theatres; 7: total; 8-10: of which; 8: Danish; 9: staged for the first time in the season; 10: written in 1980; 11: operas; 12: ballets and dancing.

Tabel 10.6

Det Kongelige Teater

The Royal Theatre

	Opførte produktioner					Forestillinger					Tilskuere		
	I alt	Heraf				I alt	Heraf				Ved faste scener	Ved turne forestillinger	Ved op-søgende forestillinger
		Skuespil	Opera	Ballet	Andet		Skuespil	Opera	Ballet	Andet			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1980-81	48	13	12	20	3	786	464	122	118	82	448,1	67,3	5,4
1981-82	53	15	14	21	3	805	487	133	159	26	429,9	59,6	4,8
1982-83	46	13	9	21	3	611	442	72	77	20	375,3	45,3	-
1983-84	45	14	8	20	3	610	446	70	90	4	306,5	44,9	-
1984-85	55	15	14	23	3	697	427	93	103	74	365,8	29,3	-
1985-86	53	16	15	22	-	621	419	107	95	-	356,5	22,8	-
1986-87	54	12	15	27	-	600	375	99	126	-	361,2	30,8	0,9
1987-88	52	13	14	23	2	746	473	109	130	34	376,2	14,1	-
1988-89	54	13	19	19	3	652	324	139	138	51	380,2	43,5	1,0
1989-90	57	8	18	23	8	562	231	121	156	54	348,4	23,9	1,2
1990-91	51	14	14	23	-	690	453	104	133	-	377,0	23,5	0,3

Anm. Ekskl. gæsteforestillinger og koncerter, dog inkl. samarbejdsforestillinger med Det Danske Teater.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-5: productions staged; 1: total; 2-5: of which; 2: plays; 3: operas; 4: ballets; 5: other; 6-10: performances 6: total; 7-10: of which; 7: plays; 8: operas; 9: ballets; 10: other; 11-13: attendance; 11: permanent stages; 12: touring performances 13: visiting performances.

Tabel 10.7 Landsdelsscenerne
Regional theatres

	Den Storkøbenhavnske Landsdelsscene					Landsdelsscenerne i provinsen (Århus-, Odense- og Ålborg Teater)			
	Antal scener	Opførte produktioner		Forestil- linger	Tilskuere	Opførte produktioner		Forestil- linger	Tilskuere
		I alt	Danske			I alt	Danske		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
					1 000				1 000
1980-81	13	38	17	2 234	801	34	13	1 190	402
1981-82	13	40	13	2 261	914	34	9	1 130	360
1982-83	13	41	20	1 906	801	39	16	1 193	351
1983-84	13	37	11	1 778	756	35	12	1 102	371
1984-85	13	38	14	1 840	727	37	12	1 079	370
1985-86	12	36	12	1 699	676	35	18	1 042	319
1986-87	13	35	10	1 660	674	34	12	1 025	282
1987-88	14	39	13	1 724	642	30	10	962	273
1988-89	9	27	5	1 264	484	33	8	967	245
1989-90	9	26	6	1 300	536	38	10	1 045	279
1990-91	9	25	11	1 178	518	34	12	916	270

Anm. Omfatter alene landsdelsscenerne forestillinger på egne faste scener.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-5: Regional theatres of greater Copenhagen; 1: stages,

total; 2-3: productions staged; 2: total; 3: Danish 4: performances; 5: attendance; 6-9:

regional theatres in the provinces (the theater in Århus, Odense and Ålborg); 6-7:

staged productions 6: total; 7: Danish; 8: performances; 9: attendance.

Tabel 10.8 Det Rejsende Landsteater og Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater

The Touring National Theatre and the Children's Itinerant Theatre and the Visiting Theatre

	Det Rejsende Landsteater					Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater				
	Antal teatre	Opførte produktioner		Forestil- linger	Tilskuere	Antal teatre	Opførte produktioner		Forestil- linger	Tilskuere
		I alt	Heraf danske				I alt	Heraf danske		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					1 000					1 000
1980-81	8	17	1	649	270	7	26	24	1 077	141
1981-82	6	20	6	712	281	8	32	28	1 376	214
1982-83	6	20	6	741	327	9	37	30	1 344	213
1983-84	6	18	7	840	371	10	50	41	1 417	196
1984-85	6	16	6	819	367	9	48	39	1 452	227
1985-86	7	22	12	958	368	10	44	35	1 439	226
1986-87	6	21	9	787	349	9	40	36	1 360	170
1987-88	8	27	16	793	315	9	35	28	1 289	187
1988-89	5	28	15	826	371	9	42	36	1 469	181
1989-90	9	24	11	688	378	9	36	29	1 275	145
1990-91	7	21	12	751	302	8	37	32	1 067	131

Anm. Omfatter teatre der også får støtte som egne teatre eller får støtte under Teaterrådet.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-5: the Touring National Theatre; 1: theatres; 2-3:

production staged; 2: total; 3: of which Danish; 4: performances; 5: audience; 6-10: the

Children's Itinerant Theatre and the Visiting Theatre; 6: theatres; 7-8: productions

staged; 7: total; 8: of which Danish; 9: performances; 10: attendance.

Tabel 10.9

Egnsteatrene

The local Theatres

	Teatre			Samlet virksomhed						Heraf børneteater		
	Antal teatre i alt	Teatre medtaget		Opførte Produktioner		Forestillinger		Tilskuere		Opførte produktioner	Forestillinger	Tilskuere
		Antal teatre i alt	Heraf med egen fast scene	I alt	Heraf danske	I alt	Heraf på egen fast scene	I alt	Heraf på egen fast scene			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
							1 000					1 000
1980-81	24	22	16	91	75	3 790	1 599	418	179	64	3 242	379
1981-82	24	21	17	86	74	3 733	1 787	430	212	61	3 219	369
1982-83	25	23	19	104	87	3 577	2 019	461	279	60	2 576	319
1983-84	19	19	16	72	60	2 893	1 754	374	232	43	2 298	278
1984-85	23	22	18	88	66	2 943	1 441	445	217	43	1 984	254
1985-86	27	27	23	105	86	3 405	1 956	479	275	57	2 345	312
1986-87	27	27	24	108	85	3 528	2 103	423	256	61	2 715	329
1987-88	27	27	22	103	78	3 276	1 822	385	217	53	2 401	268
1988-89	28	27	23	107	67	3 453	2 035	426	222	43	2 177	233
1989-90	28	28	24	118	86	3 508	2 274	365	233	48	2 205	228
1990-91	32	32	29	128	92	3 625	2 318	427	221	50	2 063	220

Anm. Omfatter alle teatre med støtte som egnsteatre, bortset fra teatre, der får støtte under RBOT eller Det Rejsende Landsteater.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-3: theatres; 1: theatres, total; 2-3: theatres included; 2: theatres, total; 3: of which with own permanent stage; 4-9: total activities; 4-5: staged

productions; 4: total; 5: of which Danish; 6-7: performances; 6: total; 7: of which on own permanent stage; 8-9: attendance; 8: total; 9: of which on own permanent stage; 10-12: of which children's theatres; 10: productions staged; 11: performances; 12: attendance.

Tabel 10.10

Teatre støttet af Teaterrådet

Theatres subsidized by the Danish Theatre Council

	Teatre			Samlet virksomhed						Børneteater		Ballet og dans	
	I alt	Teatre medtaget		Opførte produktioner		Forestillinger i alt	Tilskuere		Opførte produktioner	Tilskuere	Opførte produktioner	Tilskuere	
		Teatre i alt	Heraf med egen fast scene	I alt	Heraf danske		I alt	Heraf på egen fast scene					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
							1 000			1 000		1 000	
1980-81	18	14	9	42	34	1 457	153	48	17	116	2	0	
1981-82	20	16	9	53	37	1 977	254	63	17	175	1	0	
1982-83	19	17	8	49	32	1 474	150	76	8	42	2	3	
1983-84	17	15	7	49	29	1 064	103	52	4	11	7	11	
1984-85	21	20	8	67	50	1 892	239	112	18	105	6	10	
1985-86	21	20	6	56	43	1 110	136	52	13	49	11	16	
1986-87	24	20	5	56	46	1 111	164	47	11	30	8	23	
1987-88	24	23	4	69	53	1 480	210	80	15	56	14	16	
1988-89	25	25	5	71	57	1 555	135	60	16	45	11	8	
1989-90	23	21	4	70	53	1 643	224	103	25	59	9	29	
1990-91	25	25	6	88	66	1 966	221	92	34	85	15	27	

Anm. Omfatter teatre, der kun får støtte gennem teaterrådet (§ 15, § 16c, § 17g og § 18 i den gamle teaterlov). Egnsteatre, teatre under Det Rejsende Landsteater og RBOT med støtte fra Teaterrådet er ikke med.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns 1-3: theatres; 1: total; 2-3: theatres included; 2: theatres, total; 3: of which with own permanent stage; 4-8: total activities; 4-5: productions staged; 4: total; 5: of which Danish; 6: performances, total; 7-8: attendance; 7: total; 8: of which on own permanent stage; 9-10: children's theatres; 9: productions staged; 10: attendance; 11-12: ballets and dancing; 11: productions staged; 12: attendance.

Tabel 10.11 **Teatrenes publikumsorganisationer**
Theatergoers' organizations

	Solgte billetter med tilskud i alt	Arte: Solgte billetter med tilskud	Stationære teatre: Solgte billetter med tilskud	Danmarks Teaterforeninger						
				Tilsluttede foreninger	Voksenteater			Børne- og ungdomsteater		
					Forestillinger	Solgte billetter		Forestillinger	Solgte billetter	
						I alt	Heraf med tilskud		I alt	Heraf med tilskud
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	1 000				1 000				1 000	
1980-81	1 404	1 032	-	83	919	343	314	1 188	156	58
1981-82	1 588	1 231	-	83	909	348	328	1 098	143	29
1982-83	1 520	1 120	-	82	1 030	393	373	1 015	127	27
1983-84	1 398	1 005	-	84	1 020	399	375	1 074	133	18
1984-85	1 354	860	95	84	1 044	389	368	1 040	125	31
1985-86	1 411	868	114	82	1 085	411	389	841	111	40
1986-87	1 350	820	117	83	1 088	414	394	957	119	19
1987-88	1 290	789	69	84	1 100	435	409	965	125	23
1988-89	1 239	748	64	86	1 101	423	400	895	112	26
1989-90	1 352	852	81	85	1 072	425	398	955	119	21
1990-91	1 292	809	78	84	1 094	411	385	905	111	21

¹ Ekskl. virksomheden ved 2 teaterforeninger.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1: subsidized tickets sold, in thousands; 2: ARTE: tickets sold; 3: stationary theatres: tickets sold; 4-10: Danish Theatrical Society; 4: affiliated

societies; 5-7: Theatres for adults; 5: performances; 6-7: tickets sold; 6: total; 7: of which subsidized tickets; 8-10: theatres for children and young people; 8: performances; 9-10: tickets sold; 9: total; 10: of which subsidized tickets.

Tabel 10.12 **Den Landsdækkende teaterabonnementsordning**
The national theatrical subscription scheme

	Antal solgte billetter med tilskud					Offentlige tilskud ¹			Gennemsnitlig tilskud pr. billet				
	I alt	Abonnement	Ungdoms-rabat	Gruppe-rabat	Rabat-kupon	I alt	Staten	Amter	I alt	I alt	Staten	Amter	
													1
	1 000 billetter					årets priser, mio. kr.			1990 priser	årets priser, kr.			
1980-81	1 404	1 030	166	56	152	27,7	11,9	15,9	32,55	19,76	8,47	11,29	
1981-82	1 588	1 087	278	68	155	32,9	16,5	16,5	30,42	20,74	10,37	10,37	
1982-83	1 520	1 040	289	60	131	35,4	17,7	17,7	31,80	23,26	11,63	11,63	
1983-84	1 398	1 024	205	54	115	31,8	15,9	15,9	29,77	22,74	11,37	11,37	
1984-85	1 354	980	223	53	98	35,5	17,7	17,7	38,86	30,80	15,40	15,40	
1985-86	1 411	1 001	263	63	84	38,4	19,2	19,2	39,59	32,00	16,00	16,00	
1986-87	1 350	946	267	59	77	41,8	20,9	20,9	41,73	36,40	18,20	18,20	
1987-88	1 290	920	247	54	69	44,6	22,3	22,3	44,14	40,80	20,40	20,40	
1988-89	1 239	902	226	53	58	51,5	25,8	25,8	43,02	41,60	20,80	20,80	
1989-90	1 352	1 013	221	67	51	55,0	27,5	27,5	40,70	40,70	20,35	20,35	
1990-91	1 292	992	179	63	58	58,6	29,3	29,3	44,29	45,40	22,70	22,70	

¹ Statstilskud oplyst af kulturministeriet, mens kommunalt tilskud er beregnet på grundlag af den lovbestemte udgiftsfordeling.
Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-5: subsidized tickets sold, in thousands; 1: total; 2: subscription; 3: youth discount; 4: group discount; 5: discount tickets; 6-8: public grants, in current prices, DKK mill.; 6: total; 7: grants from the central government; 8: grants from local government; 9-12: grants per ticket, in current prices, DKK; 9: total, 1990-prices; 10: total; 11: grants from central government; 12: grants from local government.

Tabel 10.13

De statstøttede teatres indtægter

Revenues of the subsidized theatres

	Egne indtægter	Tilskud		Samlede indtægter	Samlede indtægter	Offentlig tilskud		
		Offentlige	Andre			Pr. forestilling	Pr. tilskuer	
								1
		pct.			mio. kr.		kr.	
A. Det Kongelige Teater								
sæson 1984-85	15	85	-	100	217,1	263 845	466	
sæson 1987-88	13	86	1	100	288,9	334 316	514	
sæson 1990-91	26	71	3	100	305,6	315 217	574	
B. Den Storkøbenhavnske Landsdelscene								
sæson 1984-85	49	51	-	100	95,0	26 141	66	
sæson 1987-88	46	54	-	100	115,4	36 137	97	
sæson 1990-91	44	56	0	100	119,5	56 537	129	
C. Landsdelscenerne i provinsen								
sæson 1984-85	12	88	-	100	99,3	77 957	235	
sæson 1987-88	16	84	-	100	115,4	100 832	355	
sæson 1990-91	17	83	0	100	124,8	110 532	385	
D. Det Rejsende Landsteater								
sæson 1984-85	45	54	1	100	48,9	32 357	72	
sæson 1987-88	44	55	1	100	58,5	40 479	101	
sæson 1990-91	43	56	2	100	61,9	45 672	114	
E. Egnsteatre								
sæson 1984-85	33	65	1	100	46,9	10 432	69	
sæson 1987-88	29	67	4	100	63,7	13 065	110	
sæson 1990-91	26	72	2	100	67,1	13 297	113	
F. Det Rejsende Børneteater (RBOT)								
sæson 1984-85	36	64	-	100	16,0	7 025	45	
sæson 1987-88	35	60	5	100	19,5	9 076	62	
sæson 1990-91	36	62	3	100	16,9	9 747	79	
G. Teatre støttet af teaterrådet								
sæson 1984-85	41	57	2	100	17,4	5 233	41	
sæson 1987-88	34	61	6	100	22,8	12 151	81	
sæson 1990-91	43	53	5	100	31,3	8 393	75	

Anm. Se note 2, 3 og 4 i tabel 10.3.

Kilde: Danmarks Statistiks teaterstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1: own revenues in per cent; 2-3: grants; 2: public; 3: other; 4: revenues, total; 5: revenues, total in DKK mill.; 6: per performance; 7: per

admission. - Rows, a: the Royal Theatre, seasons; b: regional theatres of greater Copenhagen, seasons; c: regional theatres in the provinces, seasons; d: the Itinerant National Theatre, seasons; e: local theatres, seasons; f: the Children's Itinerant Theatre, seasons; g: theatres subsidized by the Danish Theatre Council, seasons.

Tabel 10.14

Offentlige tilskud til landsdelscenerne

Regional Theatres receiving public grants

	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91
mio. kr.											
a. Den Storkøbenhavnske Landsdelscene ..	30,9	36,6	41,4	49,1	48,2	52,1	57,5	62,3	66,3	64,3	66,6
b. Odense Teater	17,6	21,2	23,6	23,6	26,3	25,7	29,7	29,1	30,4	31,3	33,9
c. Aarhus Teater	34,4	39,4	43,3	36,9	39,0	40,9	44,2	43,9	39,5	40,2	45,3
d. Aalborg Teater	16,8	23,2	23,2	22,4	21,7	22,7	22,8	24,0	23,9	23,9	24,7

Anm. For Odense Teater, Aarhus Teater og Aalborg Teater er underskudsdekningen incl. teatrenes udgifter til den landsdækkende abonnementsordning til og med sæson 1987/88.

Kilde: De enkelte landsdelssceners regnskaber.

TRANSLATION - Columns, in DKK mill. - Rows, a: Regional theatres of greater Copenhagen; b: Odense Theatre; c: Aarhus Theatre; d: Aalborg Theatre.

Tabel 10.15

Offentlige nettodriftsudgifter til teaterformål

Net current expenditure on theatres

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991 ¹
	årets priser, mio. kr.											
A. Offentlige udgifter i alt (A-D)	318,4	361,2	436,7	469,6	469,9	526,2	527,7	586,6	634,7	637,8	624,9	672,5
b. Amterne i alt	70,0	75,0	91,0	95,0	90,0	99,0	100,0	104,0	112,0	110,0	114,0	131,0
c. Kommunerne i alt	31,0	35,0	46,0	46,0	49,0	53,0	54,0	58,0	58,0	59,0	73,0	75,0
D. Staten i alt (F-P)	217,4	251,2	299,7	328,6	330,9	374,2	373,7	424,6	464,7	468,8	437,9	466,5
e. Heraf Teaterrådet ²	19,6	21,6	23,5	23,7	23,4	37,5
f. Det kgl. Teater og Kapel	123,6	135,5	160,8	178,0	178,0	204,0	195,8	232,4	251,9	250,8	219,7	217,5
g. Landelsscener § 11	44,9	51,4	59,8	66,0	62,1	65,3	68,0	74,7	80,4	73,3	73,6	79,7
h. Egnsteatre § 16	5,0	10,9	13,2	13,1	16,8	17,3	22,1	23,0	25,5	27,7	28,1	29,1
i. Turnerende teatre §§ 14-15	10,1	11,1	13,6	13,6	13,5	16,2	16,6	17,3	18,6	19,0	19,5	16,3
j. Opera og balletvirksomhed § 17	0,9	0,8	1,0	1,0	1,6	1,6	1,5	1,6	1,5	1,8	1,7	.
k. Teater for børn og unge § 16	6,5	7,0	8,1	9,1	9,5	11,5	11,3	12,3	13,6	13,9	14,1	10,1
l. Anden teater virksomhed § 18	2,1	2,7	2,0	3,0	3,1	3,0	2,8	3,2	3,1	3,2	3,4	.
m. Publikumsorganisationer § 27	8,6	11,7	18,1	23,2	21,1	20,8	21,2	24,3	26,6	28,4	29,7	26,2
n. Refusion vedr. børneforestillinger	2,5	6,1	8,0	6,0	7,2	8,5	9,1	9,4	10,4	11,2	11,4	11,5
o. Teateruddannelse § 30 og Statens Teaterskole	10,3	11,1	11,7	12,4	14,0	16,1	15,9	17,3	20,3	23,8	24,6	26,9
p. Diverse tilskud ³	2,9	2,9	3,4	3,2	4,0	9,9	9,4	9,1	12,8	15,7	12,1	11,7

¹ 1991 regnskabstallene er ikke sammenlignelige med de øvrige år, p.g.a. den nye teaterlov. En del af støtten til turnerende teatre, børneteatre, opera og balletvirksomhed samt anden teatervirksomhed er indeholdt i Teaterrådets bevilling for årene 1986-1990.

² Fra 1986 får Teaterrådet selvstændig indstillingsret vedr. støtte, der ydes efter §§ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 og 31. Teaterrådets støtte ydes ifølge § 18 i den nye teaterlov af 13. juni 1990.

³ Omfatter støtte til amatørteater, eksperimenterende virksomhed, støtte til dramatik, nedskrivning af lån, o.lign.

Kilde: Statsregnskaberne (kontoplan 1991) og De kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, current prices, in DKK mill. - Rows, a: total net current expenditure; b: counties, total; c: municipalities, total; d: central government, total; e: of which the Danish Theatrical Council; f: the Royal Theatre and Orchestra; g: regional theatres; h: local theatres; i: touring theatres; j: opera and ballet activities; k: theatres for children and young people; l: other theatrical activities; m: theatregoers' organizations; n: refunding in connection with children's performances; o: theatrical training and the National Theatre School; p: other.

Tabel 10.16

Amatørteatre tilsluttet Dansk Amatør Teater Samvirke

Amateur theatres affiliated to Danish Amateur Theatre Association

	Antal produktioner	Amatør-scener	Foreninger og klubber	Seminarer, højskoler etc.	Beregnet medlemstal i alt	Tilskud				
						Dansk Amatør Teater Samvirke i alt	Kulturministeriet		Undervisningsministeriet	
							Alment	Andet	Kursus	Konsulent-løn mv.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1 000 kr.										
1980	1 381	257	212	398	38 616	1 362	678	181	210	293
1981	1 570	292	217	408	37 652	1 483	750	198	229	306
1982	1 739	322	246	429	42 527	1 572	800	224	211	337
1983	1 765	335	250	434	44 084	1 728	890	232	220	386
1984	1 810	367	280	457	54 353	1 853	973	217	280	383
1985	1 875	410	322	527	55 470	2 492	1 414	246	336	496
1986	1 860	427	394	563	56 506	2 438	1 455	266	313	404
1987	1 897	478	393	595	63 319	2 647	1 566	299	369	413
1988	2 070	505	406	642	71 047	3 013	1 736	477	345	455
1989	2 010	497	385	657	66 264	2 896	1 772	345	334	445
1990	2 152	517	398	669	69 005	2 773	1 722	281	315	455
1991	1 766	537	400	657	62 920	3 158	2 300	116	275	467

Kilde: Dansk Amatør Teater Samvirke (DATS).

TRANSLATION - Columns, 1: productions; 2: amateur theatre stages; 3: societies and clubs; 4: seminars, folk high schools; 5: estimated membership; 6-10: grants in

thousands DKK; 6: Danish Amateur Theatre Association; 7-8: Ministry of Cultural Affairs; 7: general; 8: other 9-10: Ministry of education; 9: courses; 10: consultant's fees, etc.

II. Musik

II.1 Virksomhed

Musik er blandt de kulturaktiviteter, som har de fleste tværgående berøringsflader med andre kulturområder. I dette kapitel belyses primært den aktive musikudøvelse på professionel og amatør-mæssig baggrund og dens møde med publikum som levende musik ved koncerter. Sidst i afsnittet er henvist til tabeller i andre kapitler, hvor musik indgår som del af aktiviteten.

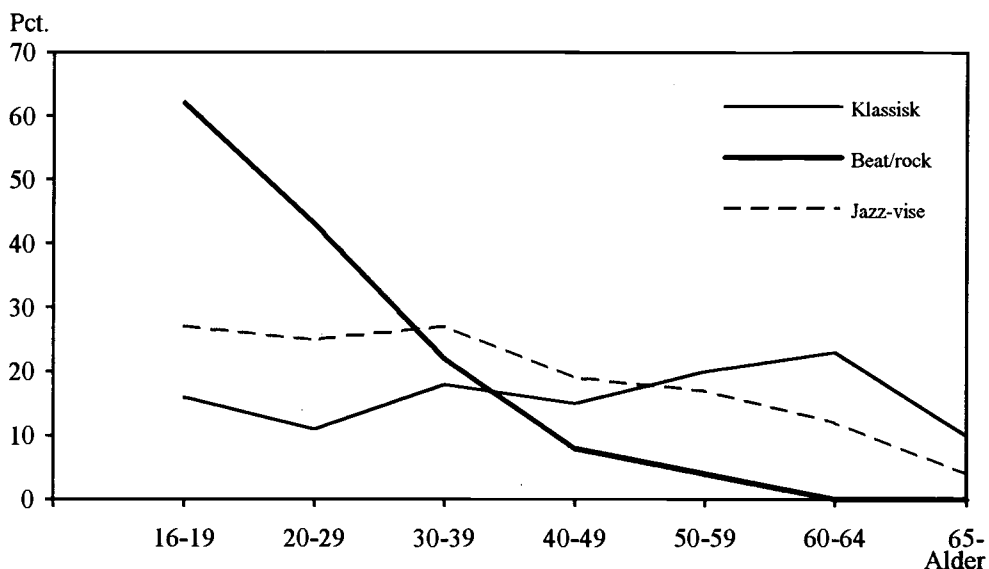
Ud over den musikudøvelse, som beskrives i dette kapitel, foregår der aktiv musikudøvelse i folkekirken. Den omtales nærmere i kapitel 14. Nøglepersonerne i folkekirkens musikaktiviteter er de ansatte organister, som dels selv giver koncerter og dels leder et stadigt stigende antal børne-, ungdoms- og voksenkor. I 1985 blev der således afholdt 4.889 kirkekoncerter. Omkring 400 børne- og ungdomskor samt et antal voksenkor er tilknyttet kirkerne, hvor de medvirker såvel ved gudstjenester som ved koncerter.

Overværelse af koncerter

Ifølge Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse 1991 var der inden for det sidste år 15 pct. af den voksne befolkning, som havde været til klassisk koncert, mens 19 pct. havde været til beat/rock koncert og 18 pct. til jazz/vise arrangementer, jf. tabel 11.1. For de forskellige koncertformer var der betydelig forskel i publikums sammensætning, jf. figur 11.1. Hyppigheden for overværelsen af klassisk koncert var stigende med alderen og større blandt kvinder end mænd, mens beat/rock helt overvejende havde et ungt publikum, og hyppigheden var større blandt mænd end kvinder. For alle koncertformer var deltagelsen stigende i takt med skoleuddannelsen samt større i byerne end på landet.

Figur 11.1

Den voksne befolknings besøg ved koncerter i 1991

Kilde: Tabel 11.1.

Orkestrenes virksomhed

Koncertvirksomheden med klassisk musik er primært sikret gennem de 5 offentligt støttede landsdelsorkestre, hvis virksomhed i form af symfonikoncerter er belyst i tabel 12.2. Væsentlige orkestre ved siden af landsdelsorkestrene er dels Det Kongelige Kapel med hjemsted i Det Kongelige Teater og dels de 3 orkestre knyttet til Danmarks Radio, jf. tabel 11.3.

Desuden er der gennem de senere år oprettet flere basisensembler: Esbjerg Ensemble, Det jyske Ensemble, Storstrøms Kammerensemble samt Randers Byorkester. Endelig eksisterer der et statsensemble, for tiden en jazzgruppe.

Opera og operette repræsenterer levende forestillinger med meget dominerende musikalsk indslag. Disse forestillinger er omfattet af statistikken over teatrenes virksomhed, men er mere uddybende belyst i tabel 11.4 for Det Kongelige Teater og Den Jyske Opera.

Amatør-musikere

Ved kultur- og fritidsundersøgelsen i 1991 oplyste 9 pct. af den voksne befolkning at have været aktive som amatør i enten sangkor (3 pct.), orkester (3 pct.) eller dansegruppe (2 pct.), jf. tabel 11.1.

En væsentlig del af den klassiske amatørmusik udøves inden for foreninger, der er tilsluttet Landssekretariatet for Dansk Amatørmusik, jf. tabel 11.5. Det samlede medlems-tal har igennem 1980'erne ligget på knap 50.000 fordelt på kor og orkestre.

Siden 1961 har der været lovgivet om støtte til landsdelsorkestrene, som fra 1976 har været samlet i en musiklov, der gentagne gange er blevet ændret, jf. efterfølgende afsnit om lovgivningen.

Offentlig støtte til musikformål

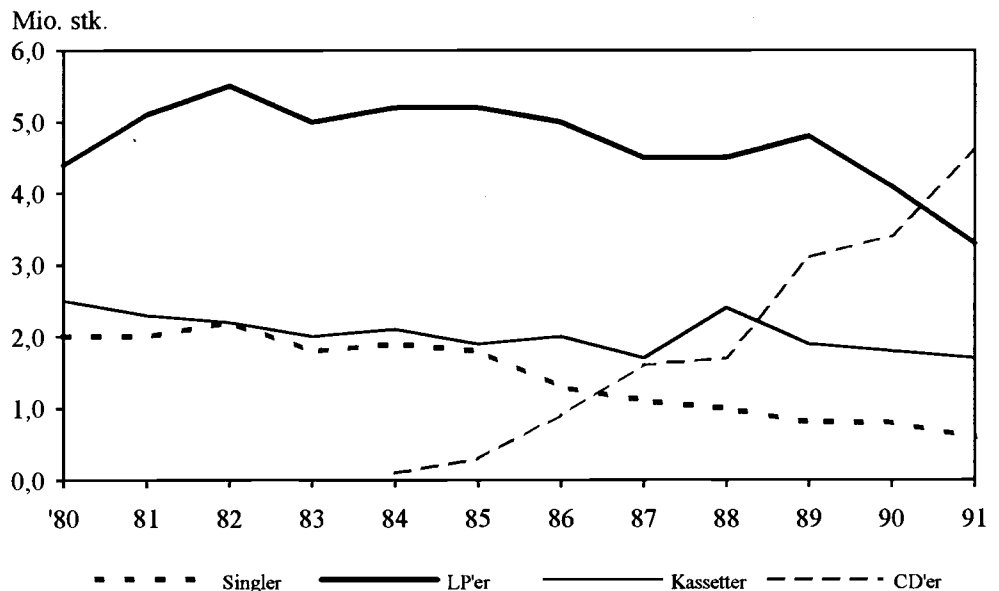
Den direkte offentlige økonomiske støtte til musikformål fremgår af tabel 11.8. Nettodrifts-udgifterne er i perioden 1980-1991 målt i 1990-priser steget med 77 pct. Kredsen af støttemodtagere er udvidet, således at landsorkestrenes andel af den samlede støtte er faldet fra 79 pct. i 1980 til 51 pct. i 1991. Støtten til andre orkestre, musikforeninger og musikundervisning har været stigende.

Fonogrammer

Et væsentligt led i formidlingen af musik er de såkaldte fonogrammer, som teknisk gennem de seneste tiår har undergået væsentlige forskydninger fra grammofonplader (singer og LPer) via musikkassettebånd til compact discs (CD). Såvel antallet som omsætningen af solgte fonogrammer gennem perioden 1980-1991 er vist i tabel 11.6 og figur 11.2. Det årlige antal solgte fonogrammer i producentledet har ifølge opgørelser fra IFPI, hvis branchestatistik dækker knap 90 pct. af omsætningen, ligget på 9-11 mio. stk. i 1980'erne, mens omsætningen målt i årets priser ekskl. moms er steget fra 185 mio. kr. i 1980 til 543 mio. kr. i 1991.

Figur 11.2

Solgte plader, bånd og CDer

Kilde: Tabel 11.6.

De udgifter, der ved henholdsvis produktionen, salget og den offentlige benyttelse af fonogrammerne tilfalder komponister, forfattere og udøvende kunstnere, er belyst i kapitel 3 om ophavsret.

Den private benyttelse af fonogrammer forudsætter besiddelse af det nødvendige apparatur til afspilningen, dvs. grammofoner, bånd- eller CD-afspillere. Tabel 8.6.2 og 8.6.3 viser opgørelser over udbredelsen.

Køb og lån af plader og bånd

Forbrugsundersøgelserne indeholder oplysninger om husstandenes gennemsnitlige udgifter til køb af plader og bånd, jf. tabel 2.23, mens tabel 12.4 og 12.6 belyser bibliotekernes bestand og udlån af plader og bånd.

Musikuddannelse

Der findes ikke nogen samlet opgørelse over antallet af professionelle udøvende musikere, men antallet af medlemmer af organisationer inden for musikområdet er vist i tabel 2.33. Støtte til tonekunsten fra Statens Kunstfond fremgår af tabel 2.42 og 2.43.

Uddannelser ved musikkonservatorierne, kirkemusikskolerne og musikskolerne er vist i kapitel 4.

Ifølge Socialforskningsinstituttets tidsanvendelsesundersøgelse af skolebørns dagligdag i 1987 var det 21 pct. af de 7-15 årige i hele landet, som gik til sang- og musikundervisning, mens 8 pct. gik til dans og teater, jf. bilagstabel 1.2. Blandt de uorganiserede aktiviteter, jf. bilagstabel 1.1, var det gennemsnitligt omkring 25 pct. inden for aldersgrupperne mellem 7 og 15 år, som oplyste, at de spillede på et instrument.

Musikhuset Aarhus

Som ramme for fremførelsen af klassisk og anden musik er der i de senere år opført særlige musikhuset i flere byer. Som eksempel kan nævnes Musikhuset Aarhus, der er opført af Århus kommune for en samlet udgift på 115 mio. kr. og indviet i 1982. Siden har musikhuset været hjemsted for Aarhus Symfoniorkester og Den Jydske Opera. Musikhuset udlejer sine sale mv., og underskuddet ved den løbende drift dækkes af Århus kommune gennem et tilskud, som i 1990 var på 8,7 mio. kr.

Økonomisk effekt af musikhusets drift

Som eksempel på aktiviteter mv. inden for et musikhus er i tabel 11.7 vist udviklingen for Musikhuset Aarhus. Samtidig kan nævnes, at Geografisk Institut ved Aarhus Universitet i 1985 gennemførte en undersøgelse af den samlede økonomiske effekt af musikhusets drift i 1985-86. Undersøgelsens resultat var, at musikhusets aktiviteter skabte offentlige indtægter på tilsammen 21 mio. kr., heraf 14 mio. kr. til staten, 2 mio. kr. til amtet og 5 mio. kr. til Århus kommune. Da kommunen samme år ydede et driftstilskud på 7 mio. kr., begrænsede kommunens nettoudgift sig således til 2 mio. kr. (jf. publikationen »Kultur som investering«).

11.2 Lovgivning**Musikloven**

Ved lov nr. 306 af 10. juni 1976 om musik, som trådte i kraft den 1. oktober 1976, blev der for første gang lovgivet med sigte på at støtte alle former for musikvirksomhed. Loven var baseret på et oplæg i 1973 fra det i 1971 oprettede Statens Musikråd. Loven afløste lov nr. 169 af 27. maj 1964 om statstilskud til Sjællands Symfoniorkester.

Mens Det Kongelige Kapel modtager økonomisk støtte via lovgivningen for Det Kongelige Teater og Radiosymfoniorkestret via Danmarks Radio, var det først ved 1961-loven, at der blev skabt faste rammer for statstilskud til andre orkestre. Dette gjaldt først og fremmest byorkestrene, der var oprettet på lokalt kommunalt initiativ i Århus (1935), Ålborg (1941) og Odense (1945), og som ved 1961-loven fik status som landsdelsorkestre og dermed sikredes 50 pct. statstilskud til dækning af driftsunderskuddet under forudsætning af, at resten dækkes fra kommunal eller amtskommunal side.

I 1963 blev Sønderjyllands Symfoniorkester oprettet i Åbenrå med 75 pct. statstilskud, mens Sjællands Symfoniorkester, der om sommeren spiller i Tivoli, fra 1964 fik status som landsdelsorkester for området øst for Storebælt og samtidig 50 pct. statstilskud.

Landsdelsorkestrene

Landsdelsorkestrene drives som selvejende institutioner og består af fast engagerede helårsbeskæftigede musikere. Orkestrene har til hovedopgave af afholde orkesterkoncerter. De fungerede tidligere som teaterorkestre for landsdelsscenerne, men denne virksomhed er nu begrænset til ballet- og musikdramatiske forestillinger.

Statens Musikråd

Statens Musikråd består af 9 medlemmer, hvoraf 4 udpeges af kulturministeren og 5 af et repræsentantskab, og det har til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark. Herudover skal hvert amtsråd nedsætte et amtsmusikudvalg til fremme af musiklivet i amtet. Ifølge musikloven kan der ydes støtte til bl.a. musikundervisning, kunstnerisk arbejdende amatørkor og -orkestre, musikforeninger, ensembler, kor, orkestre, koncertvirksomhed, musikdramatik, videreuddannelse, udgivelse af noder, plader, tidsskrifter mv., arkivering, dokumentations- og informationsvirksomhed, instrumenter mv.

Den Kulturelle Fond

En del af disse aktiviteter blev forud for musiklovens vedtagelse støttet gennem tilskud fra bl.a. Den Kulturelle Fond, jf. lov nr. 40 af 14. februar 1935 om Det Kongelige Teater og oprettelse af en kulturel fond. Fondens midler tilvejebringes bl.a. gennem statstilskud samt afgifter fra Danmarks Radio og andre musikforbrugere. Fondens midler indgår i de samlede bevillinger til musikformål. Fonden er ved at blive afviklet.

Opera hører administrativt under teaterloven. Forestillinger fra Den Jyske Opera, der blev oprettet i 1947 på privat og kommunalt initiativ i Århus, formidles bl.a. via Danmarks Teaterforeninger.

Kommunal støtte til musiklivet sker bl.a. gennem oprettelse af frivillig musikundervisning i folkeskolen efter folkeskoleloven og gennem ydelse af tilskud efter loven om folkeoplysning til musikhold, herunder hold i instrumentalspil, og gennem drift af kommunalt eller selvejende musikskoler.

Rytmisk musik-konservatorium

Finansudvalget tiltrådte i 1984 oprettelse og igangsætning af et rytmisk musikkonservatorium i lejede lokaler på Frederiksberg med start i 1986.

Ved lov nr. 149 af 17. april 1985 blev revisionstidspunktet for musikloven af 1976 udsat til folketingsåret 1985-86. Som grundlag for revisionen afgav Statens Musikråd betænkning nr. 1061/1985 om revision af musikloven indeholdende specificerede forslag til forøgelse af lovens hidtidige støtteramme (1985/86) på 24 mio.kr. med 12,7 mio.kr. i 1987.

Musikskoler

I 1990 gennemførtes den seneste revision af musikloven. Ved lov nr. 412 af 13. juni 1990 indføjedes et nyt kapitel 2a om statstilskud til driften af musikskoler. Under forudsætning af, at musikskoleelevernes betaling for undervisningen ikke overstiger 1/3 af bruttoudgiften ved skolens drift, kan staten yde refusion af lærerlønsudgiften med op til 25 pct. af denne. Til formålet blev musiklovens støtteramme forøget over de tre følgende finansår til i alt 50 mio.kr. i 1993.

Ved lov nr. 407 af samme dato ændredes landsdelsorkestrenes finansieringsgrundlag, idet den indtil da gældende automatiske underskudsdekning med 50 pct. blev erstattet af en ordning, hvorefter »Staten yder tilskud til de landsdelsorkestre, der er nævnt i § 4, med beløb, der fastsættes på de årlige finanslove, såfremt der ydes kommunalt eller amtskommunalt tilskud«.

11.3 Datakilder

Der findes ingen samlet løbende statistik om musikloven i Danmark. Oplysningerne i dette kapitel er specielt indhentet til denne publikation.

Tabel 11.1

Den voksne befolknings deltagelse i musikarrangementer, inden for det sidste år, marts 1991

The adult populations participation in musical arrangements, within the past year, March 1991

	Besøg ved klassisk koncert			Besøg ved beat/rock koncert			Besøg ved jazz- og folk arrangementer			Har været aktiv som amatør ¹
	I alt	1-2 gange	3 eller flere gange	I alt	1-2 gange	3 eller flere gange	I alt	1-2 gange	3 eller flere gange	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	pct.									
1. Alle	15	8	7	19	10	8	18	12	7	9
2. Køn:										
Mænd	13	7	6	21	11	10	19	12	7	9
Kvinder	17	9	7	16	10	7	18	11	7	10
3. Alder:										
16-19 år	16	8	8	62	35	27	27	18	9	22
20-29 år	11	7	4	43	23	20	25	17	8	11
30-39 år	18	13	5	22	11	11	27	17	10	6
40-49 år	15	7	8	8	7	1	19	13	6	9
50-59 år	20	12	9	4	3	2	17	9	8	9
60-64 år	23	6	16	-	-	-	12	1	10	8
65 år over derover	10	6	5	-	-	-	4	4	1	7
4. Skoleuddannelse:										
7.-10. kl	9	5	4	18	12	6	15	10	4	7
Mellem- eller realskoleeksamen	23	12	10	11	5	6	22	15	7	11
Studentereksamen	27	15	12	30	12	18	27	12	15	15
5. Bymæssighedsgrupper:										
Hovedstaden	28	13	15	28	7	21	24	9	15	14
Hovedstadens forstæder	16	7	9	11	6	5	16	8	8	6
Større byer	15	7	8	19	11	9	23	14	9	9
Mindre byer	10	5	5	18	9	9	18	14	4	10
Bymæssige bebyggelser	11	9	2	18	13	5	14	11	3	8
Landdistrikter	12	11	1	19	15	4	14	12	2	11

¹ I enten sangkor (3 pct.), orkester (3 pct.) eller dansegruppe (2 pct.).

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991.
TRANSLATION - Columns, 1-3: have been to classical concerts; 1: total; 2: 1-2 times; 3: 3 or more times; 4-6: have been to beat/rock concerts; 4: total; 5: 1-2 times; 6: 3 or more times; 7-9: have been to jazz/folk music; 7: total; 8: 1-2 times; 9: 3 or more times;

10: have been active as an amateur. - Rows, 1: total; 2: sex, men, women; 3: age groups; 4: school education, 7 to 10 school years completed, lower secondary school completed, upper secondary school completed; 5: degree of urbanization, 5: degree of urbanization, central Copenhagen, inner suburbs of Copenhagen, major towns, minor towns, built-up areas, rural districts.

Tabel 11.2

Besøgstal ved landsdelsorkestrenes koncerter

Attendance at concerts given by regional orchestras

Sæson	Aarhus Symfoniorkester		Aalborg Symfoniorkester		Odense Symfoniorkester		Sønderjyllands Symfoniorkester		Sjællands Symfoniorkester	
	Antal koncerter	Besøgstal	Antal koncerter	Besøgstal	Antal koncerter	Besøgstal	Antal koncerter	Besøgstal	Antal koncerter	Besøgstal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1980/81	57	33 432	53	35 000	40	27 181	61	24 200	67	43 500
1981/82	51	35 370	49	35 000	44	28 633	54	21 000	66	43 000
1982/83	54	50 706	53	33 000	49	34 765	53	19 500	68	40 000
1983/84	55	41 749	60	34 000	51	31 310	54	19 550	68	38 000
1984/85	61	53 214	64	35 200	48	33 696	50	20 500	69	40 000
1985/86	58	55 182	52	32 000	58	42 022	52	25 000	67	40 500
1986/87	50	46 554	61	34 000	63	45 074	59	26 050	67	40 500
1987/88	48	47 003	69	37 800	72	54 752	58	25 000	67	40 500
1988/89	55	48 095	53	29 100	65	50 274	63	20 400	67	41 000
1989/90	59	44 633	77	42 350	65	55 200	64	28 500	67	41 700
1990/91	53	45 933	67	40 200	60	51 082	71	32 200	70	43 000
1991/92	49	42 152	87	48 136	67	51 527	75	37 000	71	45 000

Anm. Omfatter kun koncerter med deltagelse af orkestret med fuld besætning og med offentlig adgang, hvor besøgstallet er registreret af orkestret.
Kilde: De enkelte landsdelsorkestre.

TRANSLATION - Columns, 1,3,5,7 and 9: number of concerts; 2,4,6,8 and 10: attendance (number of admissions).

Tabel 11.3

Besøgstal ved koncerter med Det Kongelige Kapel, Danmarks Radios orkestre

Attendance at concerts given by the Royal Orchestra, orchestras of the Danish Broadcasting Authority

Sæson	Det Kongelige Kapel		Radiosymfoniorkestret		Radiounderholdningsorkestret		Danmarks Radio's Big Band	
	Antal koncerter	Besøgstal	Antal koncerter	Besøgstal	Antal koncerter	Besøgstal	Antal koncerter	Besøgstal
	1	2	3	4	5	6	7	8
1980/81	4	7 000	50	30 000	27	...
1981/82	4	7 000	59	35 400	31	...
1982/83	4	7 000	53	31 800	22	...
1983/84	4	7 000	51	...	49	29 400	28	...
1984/85	4	7 000	45	...	55	33 000	25	...
1985/86	4	7 000	43	...	37	22 200	21	...
1986/87	4	7 000	41	...	31	18 600	22	...
1987/88	4	7 000	37	...	37	25 900	19	...
1988/89	4	7 000	44	...	53	37 100	17	...
1989/90	4	7 000	59	...	56	39 200	33	...
1990/91	4	7 000	45	24 437	45	33 750	51	...
1991/92	5	8 000	50	24 021	32	38 616	66	30 720

Anm. Omfatter kun koncerter med deltagelse af orkestret med fuld besætning og med offentlig adgang, hvor besøgstallet er registreret af orkestret.
Kilde: De enkelte orkestre.

TRANSLATION - Columns, 1,3,5 and 7: number of concerts; 2,4,6 and 8: attendance (number of admissions).

Tabel 11.4

Opera og operette ved Det Kongelige Teater og Den Jyske Opera

Operas and operettas at the Royal Theatre and the Jutland Opera House

Sæson	Antal opførte produktioner			Antal forestillinger			Antal tilskuere		
	I alt	Det Kgl. Teater	Den Jyske Opera	I alt	Det Kgl. Teater	Den Jyske Opera	I alt	Det Kgl. Teater	Den Jyske Opera
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	1 000								
1980/81	19	14	5	255	198	57	157	116	41
1981/82	19	14	5	235	133	102	164	116	48
1982/83	14	10	4	174	87	87	168	82	86
1983/84	12	8	4	153	70	83	129	65	64
1984/85	19	15	4	139	148	91	182	113	69
1985/86	19	15	4	194	107	87	146	90	56
1986/87	19	15	4	182	99	83	155	91	64
1987/88	18	14	4	179	109	70	153	96	57
1988/89	24	20	4	255	187	68	203	159	44
1989/90	22	19	3	202	164	38	174	147	27
1990/91	18	14	4	171	104	67	148	107	41

Anm. Antal produktioner, forestillinger og tilskuere omfatter både teatrenes stationære og turnerende virksomhed, men er ekskl. gæstespil.
Kilde: Danmarks Statistiks statistik vedrørende de statsstøttede teatre.

TRANSLATION - Columns, 1-3: productions staged; 4-6: performances; 7-9: attendance in thousands; 1,4 and 7: total; 2,5 and 8: the Royal Theatre; 3, 6 and 9: the Jutland Opera House.

Tabel 11.5

Amatørmusikorganisationer tilsluttet Landssekretariatet for Dansk Amatørmusik

Amateur music organizations affiliated to the Danish Amateur Music Association

	Danske Amatørkor ¹			Dansk Amatørkor Union ¹			Dansk Amatørmusik Union ²			I alt	
	Antal lands-organisationer	Antal kor	Antal medlemmer	Antal lands-organisationer	Antal kor	Antal medlemmer	Antal lands-organisationer	Antal orkestre	Antal medlemmer	Antal lands-organisationer	Antal medlemmer
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1980	5	603 ³	18 417 ³	2	134	4 941	4	148	5 965	11	29 323
1981	5	689 ³	21 200 ³	3	172	6 542	4	182	7 140	12	34 882
1982	5	733 ³	24 084 ³	3	187	7 367	4	205	8 291	12	39 742
1983	4	778	22 850	3	226	8 800	4	212	7 630	11	39 280
1984	4	800	23 500	3	240	9 200	4	220	8 675	11	41 375
1985	4	825	25 000	3	250	9 200	4	220	8 700	11	42 900
1986	4	836	24 500	3	263	9 400	5	285	9 900	12	43 800
1987	4	897	24 700	3	269	9 900	5	350	13 700	12	48 300
1988	2	407	10 700	5	694	21 800	5	365	14 100	12	46 600
1989	2	400	10 900	4	704	22 300	5	369	14 100	11	47 300
1990	2	400	10 900	4	704	22 300	5	369	14 100	11	47 300
1991	2	400	10 900	4	725	22 800	5	369	14 100	11	47 800

¹ Danske Amatørkor var i perioden 1982-1991 delt i Danske Amatørkor og Danske Amatørkor Union. Danske Amatørkor bestod af Dansk Arbejdersanger og Musikerforbund, stiftet 1925, Danmarks børne- og ungdomskorforbund, stiftet 1974, Folkekirkens Ungdomskor, stiftet 1968, samt Danske Folkekor-Dansk Korforening bestående af Danske Folkekor, stiftet 1902, og Danske Korforening, stiftet 1912, sammensluttet i 1983. Dansk Amatørkor Union bestod af Dansk Sangerforbund, Kor-72 sammenslutningen og Landsforeningen af Kristelige Sangkor, stiftet 1906 og ophørt 1988.

² Dansk Amatørmusik Union består af Dansk Amatørorkester Samvirke, stiftet 1946, Dansk Amatør-Orkesterforbund, stiftet 1948, Dansk Kammermusikforbund, stiftet

1969, Danske Strenge Orkestre, stiftet 1973, FDF/FPF's musikudvalg (1986-1991) og Dansk Accordeon og Harmonika Orkestre Forbund (fra 1992).

³ Inkl. 2 orkestre.

Kilde: Landssekretariatet for Dansk Amatørmusik.

TRANSLATION - Columns, 1-3: Danish Amateur Choirs; 1: number of national organizations; 2: number of choirs; 3: number of members; 4-6: Danish Amateur Music Union; 4: number of national organizations; 5: number of choirs; 6: number of members; 7-9: Danish Amateur Music Union; 7: number of national organizations; 8: number of orchestras; 9: number of members; 10-11: total; 10: number of national organizations; 11: number of members.

Tabel 11.6

Omsætningen af fonogrammer

Sales of phonogrammes

	Antal solgte indspillede fonogrammer					Omsætning af indspillede fonogrammer				
	I alt	Singler	Lp-skiver	Musik-kassetter	CD'ere	I alt	Singler	Lp-skiver	Musik-kassetter	CD'ere
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1 000 stk.					mio. kr.				
1980	8 907	1 992	4 367	2 548	-	184,6	16,2	108,3	60,1	-
1981	9 400	2 000	5 100	2 300	-	205,5	17,6	134,1	53,8	-
1982	9 900	2 200	5 500	2 200	-	229,2	21,6	150,1	57,5	-
1983	8 800	1 800	5 000	2 000	-	233,3	24,5	157,0	51,8	-
1984	9 327	1 900	5 200	2 100	127	266,1	24,1	172,6	60,3	9,1
1985	9 180	1 800	5 200	1 900	280	288,1	26,1	183,1	57,7	21,2
1986	9 125	1 275	5 000	2 000	850	332,9	19,4	185,1	64,3	64,1
1987	8 900	1 100	4 500	1 700	1 600	361,9	17,8	172,1	53,1	118,9
1988	9 550	950	4 500	2 400	1 700	415,1	15,7	173,2	58,9	167,3
1989	10 600	800	4 800	1 900	3 100	489,3	15,1	193,2	71,1	209,9
1990	10 100	800	4 100	1 800	3 400	485,6	14,2	173,3	69,6	228,5
1991	10 150	550	3 300	1 700	4 600	543,1	10,2	147,6	68,6	316,7

Anm. Omsætningen omfatter salget i producentledet og er opgjort ekskl. moms på grundlag af IFPI's branchestatistik, der dækker 85-90 pct. af omsætningen. Kilde: Den danske gruppe af IFPI.

TRANSLATION - Columns, 1-5: number of recorded phonogrammes sold, in thousands; 1: total; 2: singles; 3: LP records; 4: music cassettes; 5: CDs; 6-10: sales of recorded phonogrammes, in DKK mill.; 6: total; 7: singles; 8: LP records; 9: music cassettes; 10: CDs.

Tabel 11.7 Musikhuset Aarhus
Musikhuset Aarhus

	Antal arrangementer ¹				Publikum	Økonomi		Rundvisninger	
	I alt	Heraf				Entre- indtægter ²	Salsleje	Antal rund- visninger	Antal deltagere
		Opera	Klassisk koncert	Teater, musical					
		1	2	3					
					1 000	mio. kr.			1 000
1983	316	32	78	21	160	9,8	2,6	498	11,4
1984	435	24	59	84	205	14,3	3,4	338	11,7
1985	440	27	67	95	206	11,9	3,7	336	7,7
1986	417	30	82	76	188	14,6	...	371	9,0
1987	448	25	68	71	211	15,6	3,8	329	7,1
1988	418	26	64	104	185	13,1	3,7	299	6,6
1989	298	31	79	45	176	14,0	3,5	216	5,5
1990	289	20	94	27	198	15,2	3,4	197	4,5
1991	303	25	102	33	159	15,7	2,9	225	5,4
1992	301	20	93	23	140	13,0	2,8	244	5,3

Anm. Musikhuset blev åbnet 27. august 1982. Oplysningerne vedr. antal arrangementer, publikum og økonomi vedrører store og lille sal (hvh. 1493 og 316 siddepladser).

¹ Antal udlejninger.

² Ekskl. Aarhus Symfoniorkesters abonnenter.

Kilde: Musikhuset Aarhus.

TRANSLATION - Columns, 1-4: number of arrangements; 1: total; 2-4: of which; 2: operas; 3: classical concerts; 4: theatre, musicals; 5: attendance, in thousands; 6-7: finances, in DKK mill.; 6: box office takings; 7: rental of hall; 8-9: conducted tours; 8: number of conducted tours; 9: number of participants.

Tabel 11.8 Offentlige nettodriftsudgifter til musikformål
Public net current expenditure on musical purposes

	Offentlige udgifter i alt 1990 priser	Offentlige udgifter i alt årets priser	Amter	Kommuner	Kulturministeriet							
					I alt	Landsdels- orkestre	Statens Musikråd	Støtte til orkestre	Musikun- dervisning og amatør- musik	Musikfor- eninger og konserter	Informa- tion og dokumen- tation	Den Kultu- relle Fond
	mio. kr.		årets priser, mio. kr.									
1980	198,0	108,6	10,0	62,0	36,6	28,9	0,8	2,1	1,4	2,6	1,0	- 0,1
1981	210,0	127,5	11,0	72,0	44,5	31,6	1,1	3,8	2,0	4,2	1,6	0,1
1982	231,3	157,7	13,0	93,0	51,7	37,6	1,0	4,6	2,5	5,7	3,2	- 2,8
1983	236,1	172,7	14,0	101,0	57,7	39,9	2,1	4,5	3,0	6,6	3,6	- 2,0
1984	244,3	186,6	15,0	111,0	60,6	43,5	1,9	2,1	2,5	4,0	4,9	1,6
1985	265,2	210,2	16,0	123,0	71,2	44,8	1,7	6,5	4,6	8,0	4,8	0,7
1986	270,9	219,0	17,0	133,0	69,0	47,7	1,7	8,5	4,7	7,9	4,9	- 6,4
1987	277,4	242,0	18,0	153,0	71,0	49,5	1,8	9,1	4,8	7,9	5,1	- 7,2
1988	291,5	269,4	19,0	168,0	82,4	56,6	2,5	11,8	6,7	8,1	5,1	- 8,4
1989	304,8	294,8	23,0	176,0	95,8	61,9	2,3	12,0	9,1	10,4	8,6	- 8,5
1990	316,3	316,3	24,0	186,0	106,3	62,8	2,6	17,9	9,7	12,3	9,3	- 8,3
1991	350,9	359,7	27,0	204,0	128,7	65,9	3,4	17,5	26,8	13,6	9,6	- 8,1

Anm. Fra og med 1987 er de kommunale regnskaber ekskl. moms.
Kilde: Statsregnskabet (kontoplan 1991) og de kommunale finanser.
TRANSLATION - Column, 1: public expenditure, total, 1990 prices; 2: public expenditure, total, current prices, DKK mill.; 3: counties; 4: municipalities; 5-12: the

Ministry of Cultural Affairs; 5: total; 6: regional orchestras; 7: the State Music Council; 8: grants to orchestras; 9: teaching of music and amateur musical activities; 10: musical societies and concerts; 11: information and documentation; 12: the Cultural Fund.

12. Biblioteker

12.1 Folkebibliotekerne

Besøg på bibliotekerne

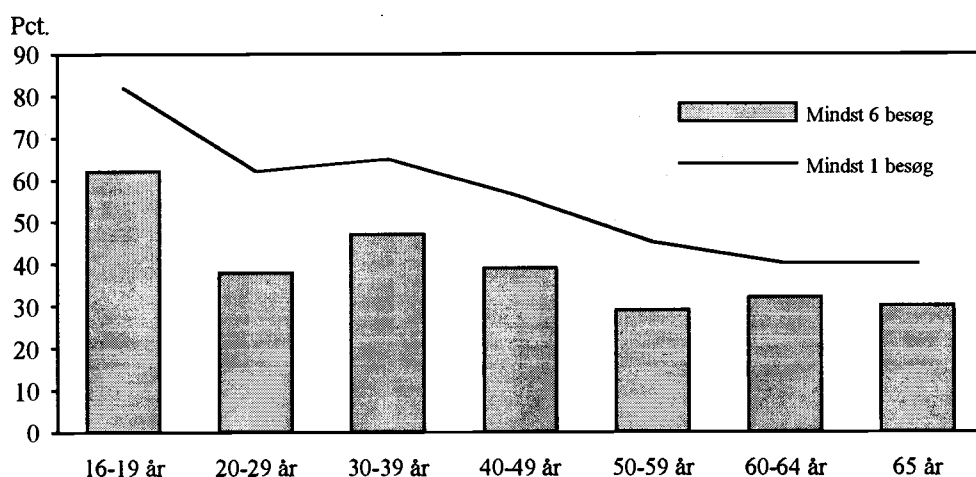
Omfanget af voksne og børns brug af bibliotekerne er blevet undersøgt i forbindelse med Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse 1991. Her viste det sig, at 55 pct. af befolkningen havde besøgt et bibliotek i løbet af året. 38 pct. havde aflagt hyppige besøg, 6 eller flere gange om året.

Alder

Det fremgår af figur 12.1, at det er de unge under 20 år, der besøger bibliotekerne hyppigst. Blandt de øvrige aldersgrupper er det de 30-39 årige, der besøger bibliotekerne hyppigst. Dette er endnu mere udtalt blandt personer med mindst 6 besøg om året.

Figur 12.1

Besøgshyppigheden på bibliotekerne fordelt efter alder, 1991

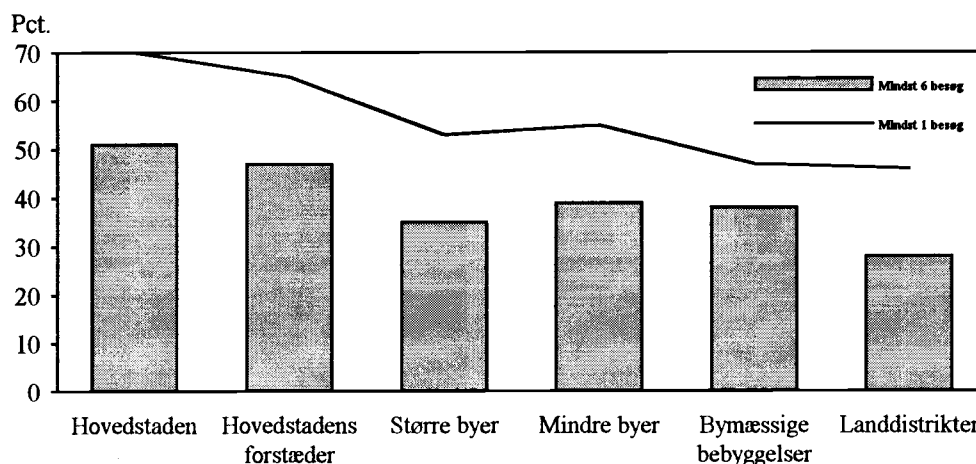
Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991

Bymæssighed

Jo mere bymæssig bebyggelse befolkningen er bosat i, jo større er sandsynligheden for besøg på bibliotekerne (figur 12.2.).

Figur 12.2

Besøgshyppigheden på bibliotekerne fordelt efter kommunens bymæssighed, 1991.

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991

Køn og stilling

Kvinderne besøgte bibliotekerne hyppigere end mændene. 43 pct. af kvinderne anvendte bibliotekerne 6 eller flere gange om året mod 34 pct. af mændene. Stilling og uddannelse spiller en stor rolle for hyppigheden af biblioteksbesøg. De overordnede og ledende funktionærers samlede besøgshyppighed på henholdsvis 73 og 71 pct. er langt over

gennemsnittet på 55 pct. Samtidig besøger henholdsvis 57 og 51 pct. af personer med disse stillinger bibliotekerne mindst 6 gange om året, og det er ca. dobbelt så mange som fx. de faglærte (26 pct.) og de ufaglærte (24 pct.).

De unges læsevaner

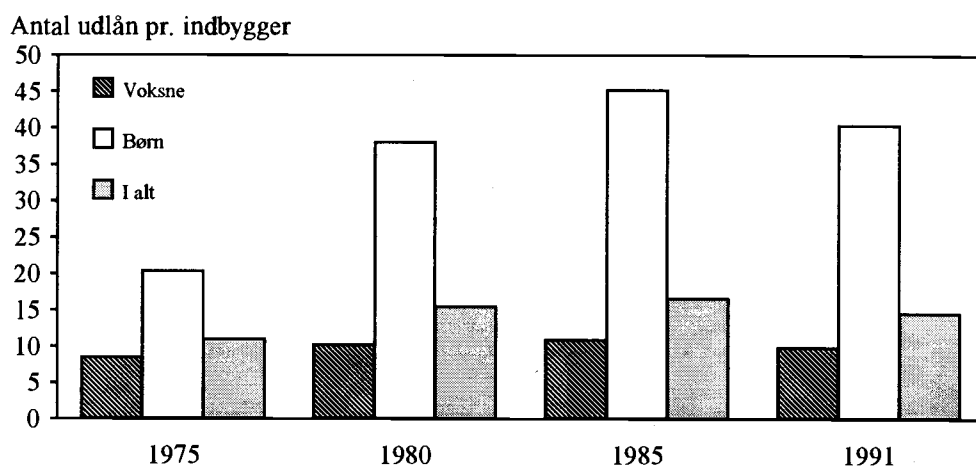
En undersøgelse fra 1987 viser, at piger og drenges lånevane er meget forskellige. For det første, besøger de 7-9 årige og de 13-15 årige piger biblioteket noget mere end drengene gør (tabel 12.2). For det andet, medens 74 pct. af de 13-15 årige drenge, låner bøger og 67 pct. låner tegneserier, er de tilsvarende andele for pigerne 93 pct. og 39 pct.

Udlån fra bibliotekerne

I 1980 udlånte folkebibliotekerne 10 bind pr. indbygger til voksne og 38 bind pr. indbygger til børn (tabel 12.3). Antallet for voksne var stort set det samme i 1991, medens den var steget til 40 bind pr. indbygger for børnenes vedkommende. Tidligere undersøgelser har vist et stigende udlån pr. indbygger. I 1971 var det i alt 6 bind pr. indbygger til voksne, og det var vokset til 9 bind i 1975. I perioden efter er udlånet steget frem til midten af 1980'erne. Tallene for voksne og børn er illustreret i figur 12.3.

Figur 12.3

Antal udlån pr. indbygger fra folkebibliotekerne 1975-1991

Kilde: Tabel 12.3.

Folkebibliotekernes bogbestand

Folkebibliotekernes og skolebibliotekernes samlede bogbestand var i 1980 på 47,1 mio. bind (tabel 12.6). Den var steget til 53 mio. bind i 1991. I begge år var folkebibliotekernes andel af den samlede bogbestand på 62-63 pct. Den årlige tilvækst af bøger i folkebibliotekerne er faldet fra ca. 2,9 mio. i 1980 til ca. 1,9 mio. i 1991, medens kassation af bøger er steget fra ca. 1,5 mio. til 2,5 mio.. Udviklingen af bestanden i musikafdelingerne fulgte det samme mønster.

Folkebiblioteksbetjeningen

Den tidligere udbygning af folkebibliotekernes betjening synes at være ophørt i 1980'erne, hvis det måles i antallet af betjeningssteder (tabel 12.5). Antallet af faste betjeningssteder er faldet fra 1105 i 1980 til 924 i 1991, og antallet af bogbusser er faldet fra 74 til 64. Antallet af ansatte er også faldet i samme periode fra 5590 til 5440, dog er antallet af bibliotekarer steget fra 2062 til 2330.

Offentlige udgifter

Kulturministeriets nettodriftsudgift til biblioteker var på 2209 mio. kr. i 1991 (tabel 12.11). Udgifterne til folkebibliotekerne udgjorde i alt 1866 mio. kr., og heraf blev 96 pct., betalt af kommunerne. Driftsbudgetterne for folkebibliotekerne viser i faste 1990 priser, at bruttodriftsudgifterne er faldet med 11 pct. fra 1980 til 1991, og at udgifterne til bøger er faldet med 29 pct. (tabel 12.7). Materialeudgifter pr. indbygger er i samme periode faldet med 27 pct.

Tidligere perioders vækst i udlånet til de voksne brugere er ophørt i 1980'erne. Samtidigt er den årlige tilvækst af bøger mindsket, antallet af betjeningssteder er faldet, og driftsudgifterne i faste priser er faldet. Udlånstallene ved bibliotekerne var stigende indtil 1985, hvorefter de har været faldende.

12.2 Forskningsbibliotekerne

Bestand og udlån

Før 1987 var der kun statistiske oplysninger om 30 forskningsbiblioteker, men fra 1988 kom statistikken til at omfatte væsentlig flere biblioteker.

Mens udvidelsen af aktiviteterne på folkebiblioteksområdet fandt sted før 1980'erne, er der netop i denne periode sket en mærkbar øgning af udlån og bestand på forskningsbiblioteksområdet. For eksempel er bogbestanden på Det Kgl. Bibliotek øget med 49 pct. fra 1980 til 1991. Udlånet til hjemlån voksede med 16 pct. fra 1980 til 1987, og udlån inklusiv læsesals lån voksede med 36 pct. fra 1988 til 1991 (tabel 12.8). Samtlige typer af forskningsbiblioteker undtagen specialbibliotekerne har øget deres bestand og udlån siden 1988. Det Kgl. Biblioteks og Statsbibliotekets andel af den samlede bogbestand var 33 pct. i 1988 og 36 pct. i 1991. Deres andel af udlånet var 21 pct. i begge år.

Personale

Antal personaleenheder på Det Kgl. Bibliotek faldt fra 174 til 149 i perioden fra 1980 til 1987. Fra 1988 målttes personaleenheder i årsværk ved samtlige typer af forskningsbiblioteker. Antal årsværk faldt ved Det Kgl. Bibliotek, Statsbiblioteket, Universitetsbibliotekerne samt Specialbibliotekerne, medens det steg ved bibliotekerne ved de højere og andre læreanstalter (tabel 12.9).

Driftsudgifter

Driftsudgifterne udtrykt i faste 1990 priser, har generelt været faldende, bortset fra til biblioteker ved de højere læreanstalter. En del af forklaringen på, at driftsudgifterne ikke stiger samtidig med at bestanden af bøger vokser på Det Kgl. Bibliotek og Statsbiblioteket, er den voksende pligtaflevering af tidsskrifter og bøger fra forlagene til disse to biblioteker (tabel 12.10).

12.3 Lovgivningen

Lovgrundlaget for folkebibliotekerne

Lovgrundlaget for folkebibliotekerne fremgår af Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 384 af 22. august 1985 samt de ændringer, der er kommet til i perioden frem til april 1992. Det drejer sig om følgende love:

- lovbekendtgørelse nr. 600 af 9. december 1975, med de ændringer, der følger af:
 - lov nr. 212 af 18. maj 1977
 - lov nr. 242 af 8. juni 1983
 - lov nr. 280 af 16. juni 1980
 - lov nr. 337 af 24. maj 1989
 - lov nr. 250 af 27. maj 1981
 - lov nr. 377 af 7. juni 1989
 - lov nr. 287 af 10. juni 1981
 - lov nr. 227 af 6. april 1990
 - lov nr. 307 af 9. juni 1982
 - lov nr. 279 af 29. april 1992

Formål

Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger og andet egnet materiale vederlagsfrit til rådighed. Folkebibliotekerne bør også bestræbe sig på at stille musikbærende materialer og videogrammer til rådighed, som de dog kan opkræve vederlag for. Endelig skal folkebibliotekerne formidle information fra stat og kommune samt om samfundsforhold i øvrigt.

Folkebibliotekerne skal stå til rådighed for enhver, der er tilmeldt et dansk folkeregister, og skal ledes af en faguddannet bibliotekar.

Enhver kommune er forpligtiget til, enten alene eller i fællesskab med andre kommuner, at opretholde et folkebibliotek med afdelinger for såvel børn som voksne og at etablere biblioteksbetjening af de børn og voksne, der er afskåret fra selv at komme på biblioteket.

Skolebiblioteker

Ifølge folkebiblioteksloven skal der desuden i hver selvstændig folkeskole være et skolebibliotek. Det fremgår af kapitel 4 i folkebiblioteksloven, suppleret af Undervisningsministeriets bekendtgørelse om denne del af lovens gennemførelse (bekendtgørelse nr. 392 af 5. juli 1984). Skolebibliotekaren ved den enkelte skole er en lærer ved den pågældende skole. Folkebibliotekerne og skolebibliotekerne arbejder tæt sammen.

Centralbiblioteker

Inden for hvert amt findes et centralbibliotek, der foruden at betjene sin hjemstedskommune også støtter de lokale folkebiblioteker i amtet ved at yde råd og biblioteksteknisk bistand samt ved at udlåne eller fremskaffe bøger og andet materiale, som de ikke selv ejer.

Statens Bibliotekstjeneste

Statens Bibliotekstjeneste blev oprettet den 1. januar 1990, idet de statslige opgaver på folkebiblioteksområdet i forbindelse med nedlæggelsen af Bibliotekstilsynet blev overført til Rigsbibliotekarembetet, som samtidigt skiftede navn.

Statens Bibliotekstjenestes opgaver er at skabe de bedst mulige vilkår for det samarbejdende biblioteksvæsen. Tjenesten skal således bistå med at planlægge og koordinere det offentlige indsats på biblioteksområdet som helhed.

Blandt opgaverne kan nævnes administration af biblioteksafgiften, udarbejdelse af vejledende retningslinier, generel rådgivning, udviklingsprojekter, indsamling af statistik mv.

Finansiering

Siden 1920 har der været lovgivet på folkebiblioteksområdet. Fra 1984 er folkebibliotekernes driftsudgifter finansieret af kommunerne, som til gengæld modtager et bloktilskud fra staten. Centralbibliotekernes udgifter til overbygningsfunktion og samarbejdet med de øvrige kommuner dækkes af amtskommunen.

Staten yder tilskud til en række formål i henhold til lov om folkebiblioteker. Der ydes således tilskud til nationalbibliografien, det tyske mindretals biblioteker, kasernebiblioteker og til indkøb af lydbøger i centralbibliotekerne samt til overbygningsfunktionen i Danmarks Blindebibliotek. Desuden finansieres Folkebibliotekernes Depotbibliotek og Folkebibliotekernes Indvandrerbibliotek i henhold til biblioteksloven.

Til udbygning af bibliotekerne og til forsøg samt central løsning af fællesopgaver ydes der et årligt tilskud på finansloven.

Forskningsbiblioteker

Der findes i alt 600 offentlige forskningsbiblioteker i Danmark, hvoraf 15 hører under Kulturministeriet. Hovedparten af de 600 er mindre biblioteker på undervisningsinstitutioner eller lignende, og kun 12 har mere end 20 ansatte.

Forskningsbibliotekerne indsamler, registrerer og formidler videnskabelig information, og deres samlinger fungerer som overbygning på folkebibliotekerne og er til rådighed for alle, der har behov for specialiseret viden.

Det Kongelige Bibliotek er udover at være Danmarks nationalbibliotek også universitetsbibliotek for Københavns Universitets humanistiske, teologiske og samfundsvidenskabelige fakultet.

Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek, Universitetsbiblioteket 2 er universitetsbibliotek for Københavns Universitets naturvidenskabelige og medicinske fakultet.

Statsbiblioteket i Århus er Århus universitetsbibliotek, men samtidig overcentral for Danmarks folkebiblioteker. Statsbiblioteket er hjemsted for Statens Mediearkiv og har i øvrigt som det eneste forskningsbibliotek karakter af universal bibliotek.

Odense Universitetsbibliotek yder biblioteksmæssig betjening til Odense Universitet og andre institutioner for videregående uddannelse og forskning i området.

Pligtaflevering

Pligtafleveringsloven indebærer, at alle landets bogtrykkerier vederlagsfrit afleverer ét eksemplar af alt bogtrykt materiale til Det Kongelige Bibliotek og ét til Statsbiblioteket i Århus. Informationsbærende materiale på andre medier end trykte bøger er således i dag ikke omfattet af ordningen.

12.4 Datakilder

Statistik for folkebiblioteker og skolebiblioteker indsamles årligt fra kommunerne af Statens Bibliotekstjeneste (tidligere Bibliotekstilsynet) og offentliggøres i publikationen »Biblioteksårbog: Statistik for folke- og skolebiblioteker« på Dansk BiblioteksCenters Forlag. Fra 1980 til og med statistikken for 1987 hed publikationen Folkebiblioteksstatistik: Budgetter, Virksomhed. Med virkning fra 1987 blev statistikken udvidet til også at omfatte de nye materialer, der bliver udlånt fra bibliotekerne, såsom lydbøger, av-materialer, grafik, film og video.

Statistikken for forskningsbibliotekerne blev med virkning fra 1988 indsamlet efter nye retningslinier efter den i 1987 vedtagne nordiske standard for forskningsbiblioteker, der hviler på den internationale standard, ISO/DIS 2789 International Library Statistics. Det har betydet, at betydelig flere biblioteker er blevet dækket af statistikken, og statistikken for de enkelte biblioteker er blevet fyldigere. På grund af disse omlægninger kan det være svært at foretage sammenligninger med den hidtidige statistik. Statens Bibliotekstjeneste står for indsamlingen af de statistiske oplysninger og de udgives i »Biblioteksårbog: Statistik for forskningsbibliotekerne« Dansk BiblioteksCenters Forlag. Indtil 1988 blev der indsamlet statistik for 30 biblioteker af Rigsbibliotekar-embedet. Den blev offentliggjort i Biblioteksårbogen udgivet af Danmarks Biblioteksforening.

Tabel 12.1

Den voksne befolknings anvendelse af bibliotekerne, marts 1991

Percentage of adult population who goes to the public libraries, March 1991

	Procent grundlag	Antal besøg sidste år			Lånte skønlit-teratur	Lånte faglitt-eratur	Lånte børne-bøger	Lånte musik	Læste aviser, tidsskrif-ter o.a.
		I alt	1-5	6 eller flere					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
pct.									
1. Alle	1 106	55	17	38	37	32	12	12	16
2. Køn:									
Mænd	542	51	17	34	28	32	8	10	17
Kvinder	564	59	16	43	46	31	17	14	15
3. Alder:									
16-19 år	84	82	20	62	61	49	-	24	31
20-29 år	219	62	24	38	39	33	14	19	21
30-39 år	183	65	18	47	41	41	31	15	19
40-49 år	205	56	17	39	37	34	17	13	15
50-59 år	141	45	16	29	28	31	4	5	9
60-64 år	65	40	8	32	26	16	1	3	12
65 år og derover	209	40	10	30	31	17	2	5	8
4. Yngste barns alder:									
Ingen børn	630	48	15	33	33	28	3	9	13
Børn 0-2 år	89	60	21	39	37	28	43	15	14
Børn 3-6 år	62	71	14	57	42	43	61	20	22
Børn 7-14 år	148	71	26	45	48	44	23	16	19
Børn 15 og derover	177	59	15	44	40	33	2	18	21
5. Stilling:									
Selvstændige	82	39	13	26	22	22	6	9	10
Overordnede funktionærer ..	74	73	16	57	46	48	20	20	23
Ledende funktionærer	101	71	20	51	45	52	28	17	21
Øvrige funktionærer	200	60	22	38	44	33	19	16	14
Faglærte arbejdere	74	45	19	26	23	25	4	7	14
Ufaglærte arbejdere	111	44	20	24	23	15	18	5	7
Studerende, elever	104	92	18	74	66	60	4	32	42
Pensionister	255	39	9	30	29	18	2	3	10
Arbejdsløse	78	56	21	35	38	37	19	11	16
Andet	27	49	14	35	38	18	7	7	11
6. Bymæssighedsgruppe:									
Hovedstaden	112	70	19	51	48	43	9	11	21
Hovedstadens forstæder	148	65	18	47	40	37	11	14	21
Større byer	334	53	18	35	34	27	14	17	17
Mindre byer	175	55	16	39	37	27	11	11	16
Bymæssige bebyggelser	157	47	9	38	37	27	15	11	11
Landdistrikter	180	46	18	28	30	33	10	4	8

Kilde: Danmarks Statistiks kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1991.

TRANSLATION - Column 1: percentage basis; 2-4: number of visits last year; 2: total; 3: 1 to 5 times; 4: 6 or more times; 5: borrowed fiction; 6: borrowed non-fiction; 7: borrowed childrens books; 8: borrowed music; 9: read newspapers, magazines, etc. - Rows, 1: total; 2: sex, men, women; 3: age groups; 4: age of youngest child; 5:

occupation, self-employed, salaried employees, in upper levels, salaried employees, in managerial levels, other salaried employees, skilled workers, unskilled workers, students, pupils, pensioners, unemployed, other; 6: degree of urbanization, central Copenhagen, suburbs of Copenhagen, larger towns, smaller towns, built-up areas, rural districts.

Tabel 12.2

Skolebørns brug af folke- og skolebiblioteker, marts 1987

Percentage of schoolchildren who go to the public and school libraries, March 1987

	Folkebiblioteker						Skolebiblioteker					
	Dreng			Piger			Dreng			Piger		
	7-9 år	10-12 år	13-15 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år	7-9 år	10-12 år	13-15 år
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	pct.											
1. Brugere i alt	64	81	76	69	82	87	95	96	94	93	98	93
Mindst hver uge	8	16	15	14	14	17	81	83	63	80	89	66
Mindst hver måned	40	59	50	48	58	58	90	93	87	87	96	84
Procentgrundlag	166	167	169	175	187	173	166	167	169	175	187	173
2. Kommer for at:												
Låne tegneserier	63	70	74	32	40	39	} 90	81	71	94	94	79
Låne bøger	77	70	67	84	92	93	
Låne plader/bånd	27	21	23	36	24	19	
Læse bøger/blade	17	23	48	13	27	21	20	26	33	20	20	14
Høre plader/bånd	7	9	12	8	9	7
Se film/teater	14	5	5	17	5	4
Procentgrundlag	107	135	129	118	153	147	157	160	157	162	183	159

Kilde: Socialforskningsinstituttets kultur- og fritidsundersøgelse, marts 1987.

TRANSLATION - Columns 1-6: public libraries 1-3: boys by selected age groups; 4-6: girls by selected age groups; 7-12: school libraries; 7-9: boys by selected age groups; 10-12: girls by selected age groups. - Rows, 1: users, total, at least once a week, at least

once a month, percentage basis; 2: go to the library in order to: borrow comic strips, borrow books, borrow records, tapes, read books/magazines, listen to records, tapes, watch films, theatre, percentage basis.

Tabel 12.3

Folke- og skolebibliotekers udlån af bøger

Public and school libraries: volumes lent during the year

	Folke- og skolebiblioteker i alt		Folkebiblioteker			Skolebiblioteker	Folke- og skolebiblioteker i alt		Folkebiblioteker			Skolebiblioteker
	I alt	Heraf børn	I alt	Voksne	Børn		I alt	Heraf børn	I alt	Voksne	Børn	
	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	
	mio. bind					Bind pr. indbygger						
1980	116,4	74,2	79,0	42,2	36,8	37,5	22,7	76,7	15,4	10,2	38,0	38,7
1981	124,9	77,5	86,6	47,3	39,2	38,3	24,4	82,5	16,9	11,3	41,8	40,7
1982	125,6	78,4	87,1	47,2	39,9	38,5	24,6	85,3	17,0	11,3	43,4	41,9
1983	127,1	79,4	87,9	47,7	40,2	39,2	24,9	88,4	17,2	11,3	44,8	43,6
1984	129,0	81,9	87,3	47,1	40,3	41,6	25,2	93,1	17,1	11,1	45,8	47,3
1985	126,4	80,2	85,0	46,2	38,8	41,4	24,7	93,2	16,6	10,9	45,2	48,1
1986	125,4	79,1	84,5	46,4	38,1	40,9	24,5	93,9	16,5	10,8	45,3	48,6
1987	125,5	78,9	84,8	46,7	38,1	40,7	24,5	95,1	14,7	9,1	41,3	49,1
1988	122,3	76,0	82,9	46,2	36,6	39,4	23,8	92,9	16,2	10,7	44,8	48,1
1989	115,7	71,7	78,3	44,0	34,3	37,4	22,5	88,7	15,2	10,2	42,4	46,3
1990	114,9	71,1	78,3	43,8	34,5	36,6	22,3	88,0	15,2	10,1	42,7	45,3
1991	110,1	67,4	75,5	42,7	32,8	34,6	21,3	83,0	14,6	9,8	40,4	42,6

Anm. kol. 7-12 er beregnet på grundlag af kol. 1-6 i forhold til indbyggertallet ultimo året for børn (0-13 år) og voksne (14 år og derover).

Kilde: Folkebiblioteksstatistik, udgivet af Bibliotekstilsynet og fra 1988 Biblioteksårbogen 1988-1991, statistik for folke- og skolebiblioteker, udgivet af Statens Bibliotekstjeneste.

TRANSLATION - Columns 1-2: public and school libraries, total; 1: total; 2: of whom children; 3-5 public libraries; 3: total; 4: adults; 5: children; 6: school libraries (volumes in mill.); 7-8: public libraries and school libraries; 7: total; 8: of whom children; 9-11: public libraries; 9: total; 10: adults; 11: children; 12: school libraries (volumes per capita).

Tabel 12.4

Folkebibliotekernes udlån af lydbøger, musik, videofilm mv.

Public libraries lending of talking books, music, video films, etc.

	Lydbøger		Musik		Andet lydmateriale		Videofilm	Grafik og plakater	Dias serier	Andet
	I alt	Heraf børn	I alt	Heraf børn	I alt	Heraf børn				
	1	2	3	4	5	6				
	1 000 stk.	pct.	1 000 stk.	pct.	1 000 stk.	pct.	1 000 stk.			
1980	6 126	29
1981	6 915	30
1982	7 359	32
1983	7 204	33
1984	7 264	34
1985	7 337	33
1986	7 833	32
1987	1 779	29	5 703	23	1 050	94	14	43	25	129
1988	1 931	29	5 740	22	1 065	91	17	41	29	157
1989	2 141	31	5 668	23	1 046	92	8	43	24	186
1990	2 306	33	5 757	24	1 056	93	79	42	25	197
1991	2 376	33	5 713	24	938	92	141	36	22	239

Anm. 1980-84 omfatter udlån af musik, grammofonplader og bånd og i 1985 og 1986 musik og andet lydmateriale inkl. lydbøger.
Kilde: Se tabel 12.3.

TRANSLATION - Columns, 1-2: talking books; 1: total (in thousands); 2: of whom children (per cent); 3-4: music; 3: total (in thousands); 4: of whom children (per cent); 5-6: other sound material; 5: total (in thousands); 6: of whom children (per cent); 7: video films; 8: graphics and posters; 9: Dias series; 10: other (in thousands).

Tabel 12.5

Folkebiblioteksenheder og folkebibliotekesbetjening

Public library units and their services¹

	Administrative biblioteksenheder				Biblioteks-samarbejde antal be-tjente kom-muner	Betjeningssteder		Personale		
	I alt	Central-biblioteker	Øvrige heltids-biblioteker	Deltids-biblioteker		Antal faste betjenings-steder	Antal bog-busser	I alt	Biblio-tekarer	Øvrige personale
	1	2	3	4		5	6	7	8	9
	antal							fuldtidsansatte		
1980	247	14	162	71	28	1 105	74	5 590	2 062	3 528
1981	247	14	165	68	28	1 102	75	5 785	2 166	3 619
1982	247	14	168	65	28	1 098	75	5 840	2 204	3 636
1983	249	14	171	64	26	1 089	73	5 807	2 207	3 600
1984	250	14	173	63	25	1 087	72	5 801	2 240	3 561
1985	250	14	177	59	25	1 079	72	5 779	2 274	3 505
1986	250	14	181	55	25	1 078	71	5 799	2 286	3 513
1987	250	14	185	51	25	1 069	70	5 934	2 352	3 582
1988	250	14	190	46	25	1 036	68	5 861	2 339	3 522
1989	250	14	190	46	25	991	66	5 787	2 336	3 451
1990	250	14	236	...	25	966	64	5 707	2 339	3 368
1991	249	14	235	...	25	924	64	5 440	2 330	3 110

Anm. I 1990, 1991 indgår deltidsbiblioteker i øvrige heltidsbiblioteker. Fuldtidsansatte betyder alle ansatte omregnet til fuldtid.
Kilde: Se tabel 12.3.

TRANSLATION - Columns - 1-4: administrative library units; 1: total; 2: central libraries; 3: other fulltime libraries; 4: part-time libraries; 5: co-operation among libraries, number of municipalities served; 6-7: places of service; 6: number of stationary places; 7: number of mobile libraries; 8-10: staff; 8: total; 9: librarians; 10: other staff (full-time employed).

Tabel 12.6

Folkebibliotekernes bestand, tilvækst og kassation af bøger, musik, video mv. ultimo året

Public libraries stock, increase and discarding of books, music, video films, etc. at end of the year

	Folkebibliotekernes bøger			Skolebibliotekernes bøger	Folkebiblioteker						
	I alt	Voksne	Børn		Lydbøger	Musik	Andet lydmateriale	Video	Grafik og plakater	Dias serier	Andet
	1	2	3		4	5	6	7	8	9	10
	Bestand, mio. bind				Bestand, 1 000 stk.						
1980	29,5	19,1	10,4	17,6	...	1 629
1981	30,8	19,9	10,9	17,9	...	1 803
1982	31,9	20,6	11,3	18,6	...	1 939
1983	32,6	21,1	11,5	19,0	...	2 056
1984	33,4	21,6	11,8	19,4	...	2 165
1985	34,1	22,1	12,0	19,9	...	1 712	566
1986	34,6	22,5	12,1	20,3	...	1 782	607
1987	35,1	22,9	12,2	20,6	385	1 873	202	3	25	24	100
1988	35,0	22,9	12,1	20,8	423	1 908	206	3	24	25	185
1989	34,7	22,7	12,0	20,8	462	1 920	218	3	24	25	204
1990	34,3	22,5	11,8	20,7	494	1 872	216	7	24	24	213
1991	32,9	21,6	11,3	20,1	520	1 844	196	12	22	22	222
	Tilvækst, 1 000 bind				Tilvækst, 1 000 stk.						
1980	2 891	1 586	1 305	1 442	...	300
1981	2 768	1 571	1 197	1 268	...	276
1982	2 844	1 631	1 213	1 314	...	260
1983	2 521	1 451	1 070	1 206	...	224
1984	2 470	1 413	1 057	1 107	...	216
1985	2 482	1 488	994	1 074	...	157	71
1986	2 469	1 472	997	1 043	...	166	64
1987	2 341	1 412	929	1 024	43	159	24	0	1	1	8
1988	2 251	1 357	894	952	44	154	22	1	1	1	13
1989	2 070	1 247	823	901	48	148	20	1	1	1	19
1990	2 099	1 275	824	859	46	144	25	4	1	0	14
1991	1 945	1 180	765	897	46	155	24	6	1	0	19
	Kassation, 1 000 bind				Kassation, 1 000 stk.						
1980	1 546	811	735	567	...	110
1981	1 529	785	744	582	...	91
1982	1 680	881	799	601	...	109
1983	1 755	957	798	700	...	114
1984	1 727	946	781	655	...	115
1985	1 780	989	791	668	...	118
1986	1 939	1 065	874	685	...	127
1987	1 956	1 091	865	...	7	108	15	0	1	0	4
1988	2 363	1 355	1 008	...	8	117	15	0	2	0	4
1989	2 315	1 358	957	...	9	117	16	1	2	1	2
1990	2 460	1 482	978	...	14	201	24	0	1	1	4
1991	2 460	1 465	995	...	15	144	28	1	2	2	4

Anm. 1980-84 omfatter bestand, tilvækst og kassation, af musik grammofonplader og bånd. I 1985 og 1986 indgår bestand og tilvækst af lydbøger i andet lydmateriale, mens kassation af lydbøger og andet lydmateriale indgår i musik.

Kilde: Se tabel 12.3.

TRANSLATION - Columns 1-3: public libraries books; 1: total; 2: adults; 3: children (stock, volumes in mill., increase in thousands, discarding of books in thousands); 4: schools libraries books; 5-10: public libraries; 5: talking books; 6: music; 7: other sound material; 8: video films; 9: graphics and posters; 10: Dias series; 11: other; (stock, in thousands, increase in thousands, discarding in thousands).

Tabel 12.7

Folkebibliotekernes og skolebibliotekernes driftsudgifter (budgetter)

Public and school libraries operating expenditure (budgets)

	Folkebibliotekerne								Skolebibliotekernes bruttodriftsudgifter		
	Bruttodriftsudgifter ¹	Indtægter	Lønudgifter ²	Materialeudgifter			Bruttodriftsudgifter pr. indbygger	Materialeudgifter pr. indbygger	I alt	Heraf:	
				I alt	Bøger	Andet				Bøger	Andet materiale
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
			mio. kr.				kr.		mio. kr.		
1981	1 292	...	707	252	218	34	252	49	242	81	40
1982	1 492	...	827	278	241	37	291	54	265	88	41
1983	1 625	...	917	288	252	36	318	56	273	88	41
1984	1 548	...	933	307	271	36	303	60	236	92	10
1985	1 602	...	954	326	287	39	313	64	250	100	36
1986	1 666	...	991	336	296	40	326	66	261	136	7
1987	1 641	...	1 031	289	253	36	320	56	231	112	6
1988	1 807	...	1 151	303	264	39	352	59	247	116	6
1989	1 864	...	1 191	307	267	40	363	60	246	114	6
1990	1 895	...	1 202	313	272	41	369	61	243	114	6
1991	1 941	159	1 232	308	262	46	377	60	241	104	14
1992	1 933	153	1 219	315	270	45	374	61	234	97	12
			1990 mio. kr.				1990 kr.		1990 mio. kr.		
1981	2 129	...	1 165	415	359	56	415	81	399	133	66
1982	2 188	...	1 213	408	353	54	427	79	389	128	61
1983	2 222	...	1 254	394	345	49	435	77	373	120	56
1984	2 027	...	1 222	402	355	47	397	79	309	121	13
1985	2 021	...	1 204	411	362	49	395	81	315	126	46
1986	2 061	...	1 226	416	366	49	403	82	323	168	9
1987	1 881	...	1 182	331	290	41	367	64	265	129	6
1988	1 955	...	1 245	328	286	42	381	64	267	126	6
1989	1 927	...	1 232	317	276	41	375	62	254	118	6
1990	1 895	...	1 202	313	272	41	369	61	243	114	6
1991	1 894	155	1 202	300	256	45	368	59	235	101	14

Anm. Budgetterne fra 1987 er opgivet uden moms. I 1985 indgår enkelte kommuners driftsudgifter til skolebiblioteker i folkebibliotekernes udgifter. I 1985 er bruttoudgifter påvirket af omlægning til bloktilskud.

Kilde: Se tabel 12.3.

¹ Inkl. øvrige udgifter.

² 1981-1990 omfatter lønudgifter også øvrige personaleudgifter.

TRANSLATION - Columns - 1-8: public libraries; 1: gross operating expenditure; 2: income; 3: wage and salary costs; 4-6: expenditure on materials; 4: total; 5: books; 6: other; 7: gross operating expenditure per capita; 8: expenditure on materials per capita; 9-11: school libraries gross operating expenditure; 9: total 10-11: of which; 10: books; 11: other materials (DKK mill.).

Tabel 12.8 Forskningsbibliotekernes bestand og udlån af bøger
 Research libraries stock and lending of books

	Antal biblioteker medtaget	Bestand			Bruttotilvækst i hylde-meter	Antal abonnemeter på tidsskrifter o.l.	Direkte lån ¹	Lån mellem bibliotekerne		On-line søgninger
		Antal bøger og tidsskrifter	Manuskripter og musikaler	Hylde-meter				Udlån	Indlån	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1 000 bind			1 000 meter				1 000		
1. Det kongelige Bibliotek:²										
1980	1	2 851	...	91	1	...	189	...	4	...
1985	1	3 296	...	103	2	...	231	...	9	...
1986	1	3 354	...	104	1	...	227	...	10	...
1987	1	3 411	...	105	1	...	220	...	11	...
1988	1	3 336	216	97	2	41	292	31	9	0
1989	1	3 348	393	97	2	43	327	34	9	0
1990	1	3 447	396	107	2	44	387	31	11	1
1991	1	4 246	361	108	2	45	396	29	7	1
2. Statsbiblioteket:										
1980	1	1 588	...	38	1	...	310	...	17	...
1985	1	1 837	...	44	1	...	363	...	21	...
1986	1	1 890	...	45	1	...	359	...	22	...
1987	1	1 944	...	46	1	...	372	...	23	...
1988	1	1 908	76	66	1	22	289	124	39	1
1989	1	1 925	94	67	1	24	313	119	39	1
1990	1	1 973	96	68	2	24	352	124	29	1
1991	1	2 018	106	70	1	25	392	114	27	0
3. Universitetsbiblioteker:³										
1988	5	4 818	97	122	4	54	754	272	82	0
1989	5	4 903	116	124	3	56	818	273	88	4
1990	5	5 023	119	127	4	55	925	292	73	3
1991	5	5 131	130	130	3	55	1 013	294	75	3
4. Biblioteker ved højere læreanstalter:										
1988	12	2 277	19	41	1	24	638	43	32	4
1989	13	2 339	83	42	2	23	742	56	43	5
1990	12	2 776	14	44	2	24	835	54	35	4
1991	13	2 754	85	45	2	23	1 040	50	34	2
5. Biblioteker ved andre uddannelsesinstitutioner:										
1988	49	863	3	22	1	12	305	10	21	2
1989	52	882	4	18	0	13	339	17	27	4
1990	59	992	4	23	0	13	396	18	26	3
1991 ⁴	60	1 116	0	21	0	15	450	20	31	2
6. Specialbiblioteker:										
1988	56	2 811	21	67	3	32	449	44	57	3
1989	62	2 851	23	65	3	33	487	36	64	6
1990	58	2 476	11	58	2	30	413	18	62	7
1991	56	2 155	9	71	2	24	418	18	45	7

Anm. I 1988 blev statistikken vedr. forskningsbiblioteker omlagt og kom til at omfatte væsentlig flere biblioteker. I tabel 12.8 og 12.9 er tallene hovedsagelig baseret på sammentællingskolonnerne i grundmaterialet.

¹ Omfatter indtil 1988 hjemlån og fra 1988 udlån af originale dokumenter, fotokopier og læsesalslån.

² Omfatter også Universitetsbibliotekets 1. afdeling.

³ Omfatter Danmarks Natur- og Lægvidenskabslige Bibliotek UB2, Odense-, Roskilde- og Aalborg Universitetsbibliotek og Statsbiblioteket. Statsbibliotekets virksomhed ses ovenfor.

⁴ Ekskl. valggruppe E-biblioteker i kolonne 3, 5 og 10.

Kilde: Biblioteksårsbogen udgivet af Danmarks Biblioteksforening og fra 1988 Biblioteksårsbogen, statistik for forskningsbiblioteker, Dansk BiblioteksCenters forlag.

TRANSLATION - Columns - 1: number of libraries included; 2-4: stock of books; 2: number of books and magazines; 3: manuscripts and music (volumes in thousands); 4: total shelf capacity; 5: gross increase of shelf capacity; 6: number of magazine series, etc. (1 000 subscribers); 7: direct loans; 8-9: loans among libraries; 8: loans; 9: volumes lent for use in library's reading room; 10: on-line, activities. - Rows, 1: the Royal Library; 2: the State Library at Aarhus; 3: university libraries; 4: libraries at institutes of higher education; 5: libraries at other educational establishments; 6: special libraries.

Tabel 12.9

Forskningsbibliotekernes personale og driftsudgifter

Research libraries staff and operating expenditure

	Antal biblioteker i alt	Antal biblioteker medtaget	Personale		Udgifter					Indtægter
			I alt	Heraf: bibliotekarere	Drift i alt	Drift i alt	Løn	Bøger og tidsskrifter	Andet materiale	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			— årsværk ¹ —		1990, 1 000 kr.	— årets priser, 1 000 kr. —				
1. Det kongelige Bibliotek:										
1980	1	1	174	110	124	68	49	7
1985	1	1	151	92	107	85	60	10
1986	1	1	151	91	121	98	65	10
1987	1	1	149	89	113	99	67	8
1988	1	1	341	150	104	96	61	7	1	5
1989	1	1	315	145	107	103	66	5
1990	1	1	305	143	111	111	69	10	1	8
1991	1	1	294	140	101	104	69	10	...	0
2. Statsbiblioteket:										
1980	1	1	94	57	71	39	25	7
1985	1	1	93	57	78	62	38	13
1986	1	1	97	61	79	64	39	12
1987	1	1	95	60	88	77	43	17
1988	1	1	224	98	79	73	44	12	1	5
1989	1	1	330	100	82	79	46	12	1	6
1990	1	1	227	98	74	74	48	13	1	6
1991	1	1	220	93	72	74	48	13	1	5
3. Universitetsbiblioteker:										
1988	5	5	542	232	198	183	107	44	1	6
1989	5	5	537	230	195	189	110	45	1	7
1990	5	5	525	222	187	187	111	46	1	8
1991	5	5	502	215	184	189	111	49	1	7
4. Biblioteker ved højere læreanstalter:										
1988	13	13	276	136	91	84	58	18	0	4
1989	13	13	277	135	93	90	59	19	0	3
1990	13	12	305	153	111	111	68	21	0	4
1991	13	13	304	150	105	108	68	23	2	5
5. Biblioteker ved andre uddannelsesinstitutioner:²										
1988	56	49	104	56	25	23	16	6	0	0
1989	62	52	107	60	21	20	18	6	0	0
1990	66	59	116	65	24	24	19	7	0	0
1991 ³	66	60	127	74	18	18	23	8	0	0
6. Specialbiblioteker:										
1988	90	56	339	161	100	92	53	16	0	23
1989	96	62	342	163	94	91	54	18	0	8
1990	93	58	306	145	82	82	52	15	1	11
1991	87	56	275	123	82	84	50	11	0	19

¹ Indtil 1987 personaleenheder.² Omfatter biblioteker ved videregående uddannelser. Gymnasiebiblioteker og biblioteker ved mellemuddannelser er ikke medtaget.³ Ekskl. valggruppe E-biblioteker i kolonne 5, 8 og 9.

Kilde: Se tabel 12.8.

TRANSLATION - Columns - 1: number of libraries, total; 2: number of libraries included; 3-4: staff; 3: total; 4: of which librarians (man-years); 5-9: expenditure; 5: operating expenditure, total, 1990 DKK 1000; 6: operating expenditure, total, in current prices, DKK 1000; 7: Wage and salary costs; 8: books and magazines; 9: other materials (in current prices, DKK 1000); 10: revenue. - Rows, 1: the Royal Library; 2: State Library at Aarhus; 3: university libraries; 4: libraries at institutes of higher education; 5: libraries at other educational establishments; 6: special libraries.

Tabel 12.10

Pligtafleveringen til Det kgl. Bibliotek og Statsbiblioteket i Århus
Compulsory deliveries of new publications to the Royal Library and the State Library at Aarhus

	Tidskriftserier o.l.		Bøger og pjecer ¹	Småtryk ²	Antal hyl-demeter i alt
	I alt	Heraf: småtryk			
	1	2			
	antal				meter
1980	17 146	11 093	12 611	57 600	249
1981	18 505	12 120	12 511	60 600	255
1982	19 960	13 136	13 203	69 500	294
1983	20 740	13 848	20 436	70 200	326
1984	20 611	13 786	19 540	65 900	254
1985	22 082	14 822	22 015	76 500	316
1986	23 193	15 570	20 689	81 000	311
1987	23 171	15 296	25 271	94 300	398
1988	23 909	16 201	15 452	77 418	367
1989	24 890	17 419	14 892	82 632	417
1990	24 991	17 617	14 386	74 734	421
1991	25 288	17 863	11 136	76 307	412

Anm. Jf. lov nr. 160 af 1. juli 1927 har alle forlag og trykkerier pligt til at aflevere eksemplarer af alle periodica, bøger og pjecer samt småtryk til de to biblioteker.

¹ Inkl. de enkelte bind af årbøger og monografiserier, til og med 1987.

² Inkl. de enkelte hæfter af småtryksperiodica.

Kilde: Biblioteksårbogen, udgivet af Danmarks Biblioteksforening, og fra 1988 Det Kongelige Bibliotek.

TRANSLATION - Columns - 1-2: magazine series, etc.; 1: total; 2: of which: pamphlets; 3: books and leaflets; 4: pamphlets (number); 5: total shelf capacity used (metres).

Tabel 12.11

Offentlige nettodrifudsudgifter til biblioteker

Public net operating expenditure on libraries

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1986	1987	1988	1989	1990	1991
	årets priser, mio.kr.						1990 priser, mio.kr.					
1. Udgifter i alt (kol 2,3,4)	1 885	1 974	2 111	2 172	2 180	2 209	2 332	2 263	2 284	2 246	2 180	2 155
2. Amtene ¹	31	34	37	39	40	40	38	39	40	40	40	39
3. Kommunerne ¹	1 547	1 600	1 707	1 764	1 769	1 792	1 914	1 834	1 847	1 824	1 769	1 748
4. Kulturministeriet i alt (kol. 5-12)	307	340	367	369	371	377	380	390	397	382	371	368
5. Statens bibliotekstjeneste	38	39	42	43	45	47	47	45	45	44	45	46
6. Tilskud til folkebiblioteker	30	31	36	35	35	34	37	36	39	36	35	33
7. Tilskud til forskningsbiblioteker	2	5	5	8	8	8	2	6	5	8	8	8
8. Det kongelige Bibliotek ²	97	97	108	105	109	108	120	111	117	109	109	105
9. Natur- og lægevidenskabsbiblioteket	31	40	42	37	36	40	38	46	45	38	36	39
10. Statsbiblioteket	59	72	72	79	77	76	73	83	78	82	77	74
11. Odense Universitetsbibliotek	30	31	34	36	35	37	37	36	37	37	35	36
12. Dansk Blindbibliotek	20	25	28	26	26	27	25	29	30	27	26	26

Anm. Omfatter kun Kulturministeriets, amters og kommuners udgifter til biblioteker, men ikke andre ministeriers udgifter. Biblioteksdriften ved Kulturministeriets egne undervisningsinstitutioner er heller ikke med i opgørelsen.

¹ Udgifter til folkebiblioteker.

² Omfatter også Universitetsbibliotekets 1. afdeling.

Kilde: Statsregnskabet (kontoplan 1991) og De kommunale finanser.

TRANSLATION 1986-1991: - in current prices DKK mill., in 1990 DKK mill. Rows, 1: total expenditure; 2: counties; 3: municipalities; 4: Ministry of Cultural Affairs, total; 5: state library services; 6: grants for public libraries; 7: grants for research libraries; 8: the Royal Libraries; 10: State Library at Aarhus; 11: Odense university library; 12: Danish Braille Library.

13. Museer og arkiver

13.1 Virksomheden

Besøg ved museerne

Offentligheden forbinder ofte museer og arkiver med udstillinger og – for arkivers vedkommende – måske med slægtsforskning. Men institutionerne har mange andre opgaver, der udgives tidsskrifter, kataloger og bøger, der forskes, der drives pædagogisk virksomhed og meget andet. De vidtspændende aktiviteter foregår i meget forskelligartede institutioner; der er langt fra lokalarkivet til Rigsarkivet og langt fra Ny Carlsberg Glyptoteket til lokalmuseet.

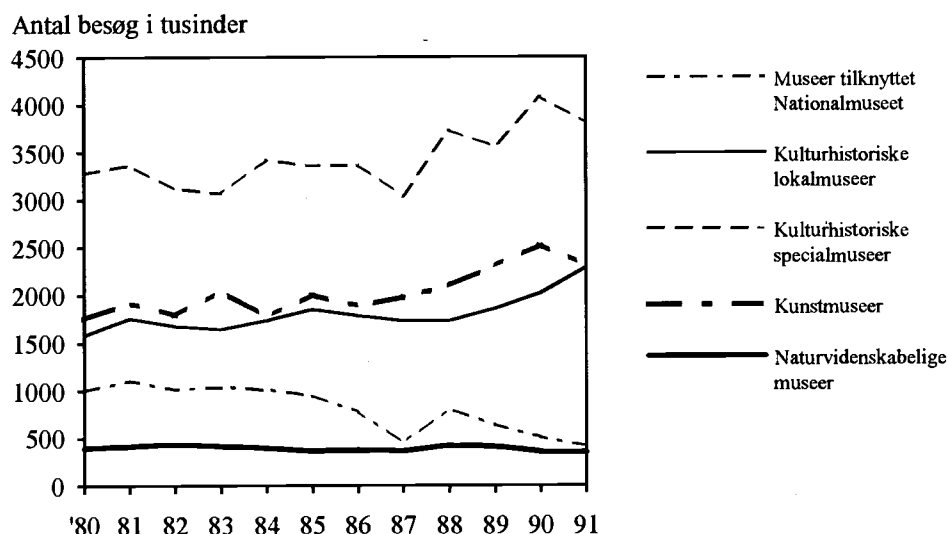
Mere end hver tredje borger besøger en kunstudstilling eller et kunstmuseum mindst en gang om året; kvinderne er lidt i overtal. Over halvdelen af de unge 16- til 19-årige er på kunstmuseum/-udstilling årligt; dette gælder kun for omkring hver tiende af de ufaglærte arbejdere, men for to ud af tre højere funktionærer. For andre museer – det kan være lokalmuseer eller naturvidenskabelige – er det samlede besøg stort set det samme, blot er mændene flittigere gæster her. Op mod halvdelen af de 30- til 50-årige gæster disse museer, hvor kun en tredjedel af de unge på 16 til 19 år kommer på besøg, jf. tabel 13.1.

Museer og zoologiske haver har i 1991 omkring 10 mio. besøgende, i 1980 omkring 9 mio. og i 1970 ca. 7,5 mio. I perioden fra 1980 til 1991 stiger besøgstallet på museer, men det falder for de zoologiske haver, jf. tabel 13.5. Blandt museerne er stigningen markant for lokal- og kunstmuseer; Nationalmuseet med tilknyttede museer har faldende besøgstal, hvilket kan hænge sammen med den midlertidige lukning af Prinsens Palæ og Brede. Endvidere overgik en del af Nationalmuseets tilknyttede museer til kommuner og amter i perioden.

De mest velbesøgte museer ses i tabel 13.2 og 13.3, der omfatter de museer, der havde flest besøgende i 1985. De kraftigste publikumsmagneter gennem tiåret er Den gamle By i Århus, Nordsømuseet i Hirtshals og Louisiana; omkring hvert 10. af alle musumsbesøg i 1991 aflægges her. Besøgstallene giver ikke et helt dækkende billede af museernes samlede aktiviteter, der også omfatter forskning, konservering mv. Videre beror besøgene i høj grad på fx afholdelse af særudstillinger, periodevise lukninger osv. Figur 13.1 viser udviklingen i besøgstal for forskellige typer museer.

Figur 13.1

Besøgstal ved museer

Kilde: Tabel 13.5.

De statslige arkiver – det er Rigsarkivet i København og de fire landsarkiver i København, Viborg, Odense og Åbenrå samt Erhvervsarkivet i Århus og Dansk Data arkiv i Odense – har tilsammen mellem 70.000 og 80.000 besøgende om året. Gennem perioden er besøgstallet faldet ved Rigsarkivet, men udgør dog i 1991 ca. 28 pct. af det samlede

besøgstal ved arkiverne, nemlig ca. 20.000. Over 300.000 enheder ekspederes hvert år af arkiverne; tendensen er faldende gennem tiåret som følge af stigende anvendelse af mikrofilm til selvekspedition, jf. tabel 13.11.

Institutionerne

I 1991 har Danmark 288 museer, der omfattes af Danmarks Statistiks museumsstatistik; siden 1980 er der åbnet flere lokal-, kunst- og specialmuseer. Hvor 70 af de 117 lokalmuseer i 1980 fik statsstøtte, gælder det nu for 88 af de 130 lokalmuseer. Stadig flere museer får statsstøtte; over halvdelen af alle museer i 1991. Rundt regnet to tredjedele af alle museerne drives privat eller er selvejende med svagt stigende tendens gennem årene, jf. tabel 13.4 og 13.6.

Foruden de nævnte statslige arkiver trives talrige lokalarkiver spredt ud over landet; deres virkefelt er geografisk afgrænsede områder, det kan være en kommune eller et eller flere sogne. Tabel 13.7 viser den geografiske fordeling af de 372 lokalarkiver, der sammen danner Sammenslutningen af Lokal Arkiver.

Forskning, feltarbejde og anden »intern« virksomhed ved de statslige arkiver belyses i tabel 13.10 og 13.12; der udgives årligt omkring 5.000 publikationer, der er pladser til ca. 350 forskere, og der modtages materiale, der fylder mere end 6.000 hyldemeter.

Personale

Den tidligere udgave af »Dansk Kulturstatistik« gav oplysninger om personalet ved museerne, i 1980 beskæftigede de statslige og statsstøttede museer ca. 3.500 medarbejdere, svarende til ca. 1.800 fuldtidsansatte. En tilsvarende opgørelse findes ikke til denne udgave.

Omregnet til fuldtids årsværk har arkiverne ca. 250 ansatte; den eksternt finansierede lønandel er gennem perioden steget fra 23 til 37 pct., jf. tabel 13.8.

Økonomien

Stat, amter og kommuner bruger i 1991 ca. 650 mio. kr. til museer; arkivvæsenet koster staten 70 mio kr, de zoologiske haver ca. 12 mio. kr., jf. tabel 13.14 og 13.15.

13.2 Lovgivning

Museer

De gældende regler for museumsvirksomhed i Danmark er fastlagt i lov nr. 291 af 6. juni 1984 om museer mv., senest ændret ved lov nr. 380 af 7. juni 1989, jf. lovbekendtgørelse nr. 584 af 31. august 1989.

I denne lov har man samlet den hidtidige lovgivning om statsstøttede museer, inddraget de statslige museer under loven samt generelt fastlagt museernes opgaver, herunder specielt opgaverne for de to hovedmuseer på henholdsvis det kulturhistoriske område - Nationalmuseet - og det kunsthistoriske område - Statens Museum for Kunst.

Lovens formål er at sikre Danmarks kulturarv og fremme museernes virke og samarbejde. Loven omfatter de statslige museer under Kulturministeriet og de ikke-statslige museer, der modtager statstilskud i henhold til loven.

De statslige museer under Kulturministeriet er ud over Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst Tøjhusmuseet, Jagt- og Skovbrugsmuseet, Dansk Landbrugsmuseum, Den Hirschsprungeske Samling og Ordrupgaardssamlingen.

De to hovedmuseer yder museumsfaglig bistand til og udfører særlige konserveringsopgaver for de øvrige museer. Endvidere fører man centralregistre for henholdsvis kulturhistoriske genstande og kunsthistoriske genstande.

Ikke-statslige museer kan ved særlig bevilling på finansloven godkendes som berettigede til statslige driftstilskud, når de opfylder en række betingelser. Fx skal museet være kommunalt, foreningsejet eller selvejende, have en faguddannet heltidsbeskæftiget leder, være tilgængeligt for offentligheden på forud bekendtgjorte åbningstider og vederlagsfrit give adgang for skoleelever, der besøger museet som led i undervisningen.

Tilskudsberettigede museer får et statsligt driftstilskud på grundlag af de ikke-statslige tilskud og den samlede bevilling, der er afsat på finansloven. Der fastsættes hvert år et maksimumsbeløb på finansloven. Til visse museer ydes et særligt driftstilskud, ligesom der af en særlig rådighedssum kan ydes støtte til nærmere angivne formål.

Statens Museumsnavn forestår en landsdækkende koordination af museernes arbejdsopgaver, rådgiver ministeriet og andre offentlige myndigheder samt fordeler rådighedsbevillinger til særlige opgaver på museerne.

I hver amtskommune samt i Københavns og Frederiksberg kommuner virker et museumsråd, der har til opgave at samordne og fremme museumsarbejde i amtet.

Rigsantikvarembetet er statens centralorgan for kulturmuseale antikvariske aktiviteter. Rigsantikvaren er bl.a. formand for Det Arkæologiske Nævn.

Zoologiske haver

Lov nr. 199 af 18. maj 1977 om statstilskud til zoologiske haver, senest ændret ved lov nr. 198 af 25. maj 1983, har til formål gennem statstilskud at sikre opretholdelsen og udviklingen af visse godkendte zoologiske haver, som må anses for institutioner af almenkulturel, pædagogisk og videnskabelig betydning.

Statstilskud ydes dels som lovbundne maksimerede driftstilskud, dels som støtte til bygge- og anlægsarbejder i form af rente- og afdragsfri lån, ligesom der fordeles en rådighedssum beregnet som 5 pct. af de samlede årlige statslige driftstilskud. Et særligt tilsynsråd er rådgivende for Kulturministeriet. Hidtil er godkendt de zoologiske haver i København, Ålborg, Odense og Givskud som tilskudsberettigede.

Arkiver

Statens Arkiver består af Rigsarkivet, landsarkiverne, Erhvervsarkivet og Dansk Data Arkiv, som er samlet under ledelse af rigsarkivaren, der tillige er daglig leder af Rigsarkivet.

Rigsarkivet og landsarkiverne

Rigsarkivet og landsarkiverne er oprettet ved lov nr. 42 af 1889. Arkivernes virksomhed i forhold til publikum, administrationen, forskning mv. er fastlagt i lov nr. 337 af 14. maj 1992. De nærmere bestemmelser er fastsat i Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 857 af 21. oktober 1992. Foruden Rigsarkivet i København er der landsarkiver i København, Odense, Viborg og Åbenrå. Rigsarkivet og landsarkivernes opgave er ved systematiske, regelmæssige afleveringer til arkiverne af det offentlige administrative papirer at sikre den permanente bevaring af det primære kildemateriale til Danmarks historie og at stille dette materiale til rådighed for historisk forskning. Disse opgaver varetages for centralforvaltningen og forsvarrets vedkommende af Rigsarkivet, for den statslige lokalforvaltning af landsarkiverne; landsarkiverne modtager desuden efter aftale amtskommuners og kommuners arkiver. Alle arkiver modtager desuden private institutioners og personers arkiver.

Ved ordning og registrering af arkivalierne og ved udsendelse af trykte vejledninger og arkivfortegnesler bistår arkiverne historikere, samfundsforskere mv. i ind- og udland. Arkiverne benyttes af såvel universitetsforskere som en bred kreds af historisk interesserede (navnlig slægts- og lokalhistorie). Benyttelsen af arkivalierne sker primært på arkivernes læsesale, hvor de besøgende kan få vejledning af arkivernes medarbejdere. Rigsarkivet er konsulent i heraldiske spørgsmål over for den offentlige forvaltning og myndigheder i spørgsmål om korrekt brug af statsvåben og statssymboler.

Erhvervsarkivet

Erhvervsarkivets opgave er at modtage arkiver fra erhvervslivets organisationer og virksomheder og fra enkeltpersoner med tilknytning til det økonomiske liv, at stille arkiver til rådighed for forskningen og selvstændigt at gennemføre formidlings- og forskningsopgaver.

Dansk Data Arkiv

Dansk Data Arkiv er en særlig afdeling under Rigsarkivet. Dansk Data Arkiv arkiverer og formidler samfundsbeskrivende edb-data, nationalt og internationalt, udfører standardiseringsarbejde omkring de enkelte dataarkivaliers indhold og dokumentation og udfører et opsøgende arbejde over for forskere og institutioner for at indsamle og formidle dataarkivalier.

13.3 Datakilder

Statistikken over museer og zoologiske haver udarbejdes årligt af Danmarks Statistik på grundlag af indberetning om besøgstal, ejerform, statsstøtte mv. Årligt offentliggøres statistikken i Statistiske Efterretninger, emnegruppen Uddannelse og Kultur.

Oplysningerne om Statens Arkiver stammer fra tidsskriftet »Nordisk Arkivnyt«, der årligt indsamler statistik fra de statslige arkivmyndighederne i de nordiske lande.

Tabel 13.1

Den voksne befolknings besøg på kunstmuseer/-udstillinger og på andre typer museer inden for det sidste år 1987 og 1991

Percentage of adult population who visited art museums/exhibitions or other types of museums within the past year 1987 and 1991

	1987		1991	
	Kunstmuseum/ -udstilling 1	Anden type museum 2	Kunstmuseum/ -udstilling 3	Anden type museum 4
	pct.			
1. Hele befolkningen	37	34	37	38
2. Køn:				
Mænd	34	33	34	40
Kvinder	40	35	39	37
3. Alder:				
16-19 år	31	28	51	33
20-29 år	34	32	32	41
30-39 år	39	39	35	45
40-49 år	42	39	41	47
50-59 år	37	30	39	37
60-66 år/60-64 år	30	23	46	34
67-74 år/65 år og derover	37	29	29	25
4. Stilling:				
Selvstændig	35	26	42	46
Funktionær, højere	60	53	65	63
Funktionær, mellem	51	46	52	46
Funktionær, lavere	43	41	39	49
Faglært arbejder	20	26	19	41
Ufaglært arbejder	15	18	11	21
Studerende, elev	54	45	57	36
Pensionist	31	25	28	25
Arbejdsløs	34	31	28	37

Anm. Opgørelserne vedrører 1. kvartal 1987 og marts 1991.

Kilde: For 1987: Danskerne og kulturen, Socialforskningsinstituttet, Kbh. 1989.
For 1991: Kultur og fritidsundersøgelserne, Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Column, 1 and 3: art museum/exhibition; 2 and 4: other type of museum. - Rows, 1: total population; 2: sex, men, women; 3: age groups; 4: occupation, self-employed, salaried employees in higher, middle and lower levels, skilled workers, unskilled workers, students, pupils, pensioners, unemployed.

Tabel 13.2

Besøgstal for udvalgte kulturhistoriske museer

Admissions to selected history museums

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1 000											
1. Nationalmuseet, Prinsens Palæ	259	340	267	267	253	259	208	124 ¹	194	145 ²	155 ²	106 ²
2. Nordsømuseum, Hirtshals	295	255	265	243	237	251	245	269
3. Frilandsmuseum, Lyngby	201	189	194	184	183	158	156	71 ¹	207	151	143	129
4. Museet for Danmarks Frihedskamp	149	164	168	167	142	171	121	49 ¹	109	108	108	75
5. Købstadsmuseet Den gamle By, Århus ..	255	272	265	283	265	267	276	262	249	261	289	300
6. Kronborg Slot, Helsingør	222	225	218	209	224	248	205	66 ¹	215	207	207	189
7. Det nationalhistoriske Museum, Frederiksberg Slot	202	208	203	210	213	200	176	191	221	188	200	192
8. Hjerl Hede's Frilandsmuseum	202	182	180	170	189	174	186	183	183	182	194	200
9. H. C. Andersens Hus, Odense	142	192	167	163	167	164	147	149	145	139	149	161
10. De danske kongers Samling på Rosenborg	136	150	167	155	167	177	168	69 ¹	244	164	251	184
11. Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg	170	168	161	162	166	167	170	173	155	161	180	185
12. Forhistorisk Museum, Moesgård	146	193	89	81	108	203	92	118	82	111	153	84
13. Zoologisk Museum, København	223	207	239	219	209	175	166	154	161	149	143	145

Anm. Omfatter de museer, der i 1985 havde flest besøgende.

¹ Lukket p.g.a. strejke fra 1/4 1987 til 16/8 1987.

² Etnografisk samling og Bondeloftet lukket p.g.a. ombygning.

Kilde: Danmarks Statistiks museumstatistik.

TRANSLATION - Rows, 1: the National Museum in Central Copenhagen at Prinsens Palæ; 2: Nordsømuseum, Hirtshals; 3: Frilandsmuseum (the open-air museum) at

Lyngby; 4: the Museum of the Danish Resistance Movement; 5: the Town Museum at the Old Town in Aarhus; 6: Kronborg Castle at Elsinore; 7: the Museum of National History at Frederiksborg Castle; 8: the Old Village in Hjerl Hede; 9: Hans Christian Andersens House at Odense; 10: the Danish Kings Collection at Rosenborg; 11: the Fisheries and Maritime Museum at Esbjerg; 12: the Prehistoric Museum, Moesgård; 13: the Zoological Museum in Copenhagen.

Tabel 13.3
Besøgstal for udvalgte kunstmuseer

Admissions to selected art museums

	Kunstmuseer i alt	Heraf								
		Statens Museum for Kunst	Ny Carlsberg Glyptotek	Thorvaldsens Museum	Ordrupgårdssamlingen	Lousiana	Kunstsamlingen på Sønderborg slot	Århus Kunstmuseum	Skagens Museum	Nordjyllands Kunstmuseum
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		1 000								
1980	1 756	184	185	85	43	357	91	75	87	109
1981	1 922	218	163	80	40	481	112	75	70	109
1982	1 795	179	158	74	16	254	104	62	90	133
1983	2 054	206	162	88	23	497	101	83	90	121
1984	1 777	166	173	99	47	326	91	37	91	145
1985	2 005	160	193	83	62	412	90	121	101	152
1986	1 892	272	168	96	66	301	89	61	115	153
1987	1 978	146 ¹	180	49 ¹	8 ¹	470	91	77	175	150
1988	2 102	170	177	92	15	422	88	71	184	150
1989	2 305	248	209	102	134	352	97	92	192	100
1990	2 524	229	192	110	15	628	92	130	237	71
1991	2 313	169	204	109	12	462	82	71	251	77

Anm. Omfatter de museer, der i 1985 havde flest besøgende.

¹ Lukket p.g.a. strejke fra 1/4 - 1987 til 16/8 - 1987.

Kilde: Danmarks Statistiks museumstatistik.

TRANSLATION - Column, 1: art museums, total; 2-10: of which; 2: Royal Museum of Fine Arts; 3: New Carlsberg Glyptotek; 4: Thorvaldsens Museum; 5: the Ordrupgård Collection; 6: Louisiana Museum; 7: Arts Collection at Sønderborg Castle; 8: Aarhus Museum of Fine Arts; 9: Skagen Museum; 10: North Jutland Museum of Fine Arts.

Tabel 13.4
Museer og zoologiske haver mv.: Antal institutioner

Museums and zoological gardens: number of institutions

	Museer								Zoologiske haver ²
	I alt inkl. dobbelt museer ¹	Museer tilknyttet nationalmuseet	Lokalmuseer ¹		Specialmuseer	Kunstmuseer ¹	Naturvidenskabelige museer	Andre museer	
			I alt	Heraf statsstøttede					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Antal								
1980	272 (9)	18	117 (9)	70 (9)	73	47 (9)	11	6	5
1981	276 (9)	18	120 (9)	71 (9)	75	45 (9)	12	6	5
1982	278 (9)	18	123 (9)	72 (9)	70	48 (9)	13	6	5
1983	276 (9)	18	123 (9)	72 (9)	69	47 (9)	13	6	5
1984	280 (9)	18	125 (9)	76 (9)	70	48 (9)	13	6	5
1985	291 (8)	17	130 (8)	78 (8)	74	51 (8)	13	6	5
1986	284 (8)	15	128 (8)	78 (8)	73	49 (8)	13	6	5
1987	286 (8)	15	126 (8)	78 (8)	75	50 (8)	14	6	5
1988	286 (8)	13	126 (8)	81 (8)	77	50 (8)	14	6	5
1989	286 (8)	11	128 (8)	84 (8)	76	51 (8)	14	6	5
1990	285 (7)	9	128 (7)	85 (7)	77	51 (7)	14	6	5
1991	288 (7)	9	130 (7)	88 (7)	76	53 (7)	14	6	5

Anm. Omfatter museer med oplyste besøgstal.

¹ Dobbeltmuseer omfatter både en kulturhistorisk afdeling og en kunstafdeling og er medregnet i antallet af museer inden for begge museumsgrupper med angivelse af antallet anført i parentes.

² Zoologiske haver i København, Odense, Aalborg samt Danmarks Akvarium i Charlottenlund og Øresundsakvariet i Helsingør.

Kilde: Danmarks Statistiks museumstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-8: museums; 1: total, incl. double museums (museums with both history department and art department), whose number is given in brackets; 2: museums under the National Museum; 3-4: local museums; 3: total; 4: of which receiving central government grants; 5: special subject museums; 6: art museums; 7: natural science museums; 8: other museums; 9: zoological gardens.

Tabel 13.5 Museer og zoologiske haver mv.: Besøgstal
Museums and zoological gardens: admissions (visitors)

	Museer								Zoologiske haver ²
	I alt inkl. dobbelt museer ¹	Museer tilknyttet nationalmuseet	Lokalmuseer ¹		Specialmuseer	Kunstmuseer ¹	Naturvidenskabelige museer	Andre museer	
			I alt	Heraf statsstøttede					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Antal								
1980	8 220 (304)	1 003	1 584	1 309	3 283	1 756	398	196	1 861
1981	8 791 (345)	1 110	1 758	1 464	3 368	1 922	418	215	1 850
1982	8 270 (332)	1 016	1 681	1 389	3 122	1 795	441	215	1 560
1983	8 445 (291)	1 045	1 646	1 353	3 071	2 054	415	214	1 804
1984	8 547 (271)	1 015	1 738	1 446	3 424	1 777	398	195	1 899
1985	8 731 (199)	951	1 854	1 615	3 361	2 005	367	192	1 833
1986	8 406 (194)	782	1 787	1 560	3 371	1 892	377	197	1 795
1987	7 760 (184)	451	1 732	1 572	3 042	1 978	367	190	1 871
1988	8 972 (185)	807	1 732	1 568	3 730	2 102	422	179	1 800
1989	8 930 (204)	637	1 859	1 697	3 561	2 305	408	160	1 800
1990	9 653 (172)	511	2 017	1 841	4 077	2 524	361	163	1 762
1991	9 336 (166)	418	2 289	2 051	3 808	2 313	352	156	1 641

Anm. Omfatter museer med oplyste besøgstal.

¹ Dobbeltmuseer omfatter både en kulturhistorisk afdeling og en kunstaafdeling (jf. tabel 13.4) uden mulighed for fordeling af besøgstallet på de 2 afdelinger, derfor er de samlede besøgstal medregnet inden for begge museumsgruppe dobbeltregningens størrelse er anført i parentes i kol. 1.

² Zoologiske haver i København, Odense, Aalborg samt Danmarks Akvarium i Charlottenlund og Øresundsakvariet i Helsingør.

Kilde: Danmarks Statistiks museumstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-8: museums; 1: total, incl. double museums (museums with both history department and art department), whose number is given in brackets; 2: museums under the National Museum; 3-4: local museums; 3: total; 4: of which receiving central government grants; 5: special subject museums; 6: art museums; 7: natural science museums; 8: other museums; 9: Zoological gardens.

Tabel 13.6 Museer fordelt efter ejerforhold og statsstøtte
Museums, by ownership and subsidized museums

	Antal museer		Statsejede	Kommunalejede	Forening/selvejede	Privatejede
	I alt	Heraf Statsstøttede				
	1	2	3	4	5	6
	antal					
1980	267	...	36	49	156	26
1981	270	...	37	52	158	23
1982	272	105	36	51	165	20
1983	276	108	38	50	165	23
1984	280	129	39	50	165	26
1985	291	135	37	53	176	25
1986	284	134	35	52	171	26
1987	286	136	35	52	175	24
1988	286	140	34	52	177	23
1989	286	144	32	53	179	22
1990	285	146	30	53	180	22
1991	288	153	30	52	184	22

Kilde: Danmarks Statistiks museumsstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of museums; 1: total; 2: of which receiving central government grants; 3: owned by the central government; 4: owned by local government; 5: foundation or non-profit institution; 6: privately owned.

Tabel 13.7 Lokalkarkiver fordelt på amter
Local archives, by county

	Antal lokalkarkiver
	1
I alt	373
Københavns Amt ¹	22
Frederiksborg Amt	23
Roskilde Amt	13
Vestsjællands Amt	22
Storstrøms Amt	26
Fyns Amt	64
Sønderjyllands Amt	20
Ribe Amt	27
Vejle Amt	23
Ringkøbing Amt	28
Århus Amt	48
Viborg Amt	16
Nordjyllands Amt	41

¹ Inkl. Københavns og Frederiksberg kommune.
Kilde: Arkivvejviser 1992.

TRANSLATION - Column, 1: number of local archives. - Rows, (total and counties).

Tabel 13.8 Personale ved arkiverne
Number of staff of the archives

	I alt årsværk	Aflønnede af egne midler				Aflønnede af eksterne midler				
		Akad. udd. personale		Øvrige personale		Akad. udd. personale		Øvrige personale		
		I alt	Heraf Rigs- arkivet	I alt	Heraf Rigs- arkivet	I alt	Heraf Rigs- arkivet	I alt	Heraf Rigs- arkivet	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		antal årsværk								
1982	237,8	51,0	28,0	131,3	53,0	5,5	2,5	50,0	18,0	
1983	252,1	50,0	27,0	131,3	53,0	7,8	3,0	63,0	23,5	
1984	254,4	50,0	27,0	133,3	53,0	7,1	1,0	64,0	18,0	
1985	259,4	48,5	26,0	131,5	52,5	10,1	3,0	69,3	31,5	
1986	240,5	49,0	26,0	127,0	48,0	9,5	2,0	55,0	18,0	
1987	233,0	50,0	27,0	122,5	42,0	10,5	1,0	50,0	17,0	
1988	249,0	49,0	26,0	129,5	51,0	10,0	1,0	60,5	13,0	
1989	243,8	47,9	25,0	119,9	46,0	10,0	0,0	66,0	13,0	
1990	244,1	46,7	24,0	119,4	46,0	12,6	1,0	65,4	11,0	
1991 ¹	240,2	150,8	68,6	.	.	89,4	22,9	.	.	

¹ Samlet opgørelse af akademisk uddannet og øvrigt personale. Ekskl. Stadsarkivet, København.
Kilde: Nordisk Arkivnyt, 1/84, 1/86, 3/88, 2/89, 3/91 og 4/92.

TRANSLATION - Column, 1: man-year, total; 2-5: paid out of own budget funds; 2-3: academics; 2: total; 3: of which the National Archives; 4-5: other staff; 4: total; 5: of which the National Archives; 6-9: paid out of external funds; 6-7: academics; 6: total; 7: of which the National Archives; 8-9: other staff; 8: total; 9: of which the National Archives.

Tabel 13.9 **Årsværk ved statslige arkiver 1985, 1990 og 1991**
Man-years of the government archives 1985, 1990 and 1991

	Rigsarkivet 1	Landsarkivet for Sjælland 2	Landsarkivet for Nørre- jylland 3	Landsarkivet for de Sønder- jydske landsdele 4	Landsarkivet for Fyn 5	Erhvervs- arkivet 6
	antal					
1985	73,75	28,70	21,40	12,98	6,50	12,80
1990	64,57	23,66	20,80	9,29	6,78	11,00
1991	64,80	20,81	21,70	10,30	7,00	...

Anm. Omfatter årsværk afholdt af egne midler.
Kilde: Statens arkiver, Kbh. 1992. Opgørelser fra Rigsarkivet.

TRANSLATION - Column, 1-6: man-year of the government archives 1985, 1990 and 1991; 1: the National Archives; 2: regional archives for Zealand; 3: regional archives for North Jutland; 4: regional archives for South Jutland; 5: regional archives for Funen; 6: Industrial Archives.

Tabel 13.10 **Forskning ved arkiverne**
Research of the archives

	Publikationer				Forskerforespørgsler		Forskerpladser	
	Antal titler		Antal sider		I alt 5	Heraf Rigs- arkivet 6	I alt 7	Heraf Rigs- arkivet 8
	I alt 1	Heraf Rigs- arkivet 2	I alt 3	Heraf Rigs- arkivet 4				
1984	35	14	4 185	2 521	12 074	1 362	340	80
1985	28	11	2 264	1 666	14 430 ¹	1 336	341	80
1986	26	3	2 746	177	17 148	1 900
1987	27	7	4 623	2 109	16 572 ^{2,3}	2 500	344	80
1988	27	9	2 862	844	15 367 ³	1 524	344	80
1989	30	9	3 607	1 129	15 075 ³	1 555	344	80
1990	19	6	3 356	1 341	14 166 ³	1 476	344	80
1991 ⁴	24	7	5 280	2 931	12 871 ³	1 558	335	80

¹ Vedr. Stadsarkivet, København: Inkl. 2.298 rekvitioner af fødselstidspunkter, der ekspederes af særlige arkivundersøgere.

² Vedr. Landsarkivet, Odense: Telefoniske forespørgsler indgår ikke i tallet for 1987.

³ Ekskl. Erhvervsarkivet.

⁴ Ekskl. Stadsarkivet, København.

Kilde: Nordisk Arkivnyt, 1/84, 1/86, 3/88, 2/89, 3/91 og 4/92.

TRANSLATION - Columns, 1-4: publications; 1-2: number of titles; 1: total; 2: of which the National Archives; 3-4: number of pages; 3: total; 4: of which the National Archives; 5-6: research inquiries; 5: total; 6: of which the National Archives; 7-8: number of seats for researchers; 7: total; 8: of which the National Archives.

Tabel 13.11 **Service ved arkiverne**
Service activities of the archives

	Læsesalenes besøgstal		Læsesalenes ekspeditionstal		Udstillinger		Antal fotokopier	
	I alt 1	Heraf Rigs- arkivet 2	I alt 3	Heraf Rigs- arkivet 4	I alt 5	Heraf Rigs- arkivet 6	I alt 7	Heraf Rigs- arkivet 8
1983	77 639	24 091	369 694	95 617	18 ¹	1	554 294	126 782
1984	75 384	22 817	358 731	91 144	15 ¹	1	645 760	91 107
1985	73 125	24 479	346 757	98 682	15 ¹	1	743 088	62 575
1986	72 808	23 397	325 519	87 371	15 ¹	-	566 773	42 330
1987	73652 ²	25 319	327 622	97 444	15	-	681 268	70 000
1988	75 703	21 984	319 237	80 132	23	-	635 128	50 967
1989	74 604	21 323	299 356	49 772	21	-	731 970	54 148
1990	77 385	21 660	319 582	49 275	19	-	654 108 ³	89 300 ⁴
1991 ³	74 848	20 835	314 736	51 642	16	-	520 212	93 400

¹ Ekskl. Landsarkivet, Odense.

² Vedr. Landsarkivet, København: Læsesal lukket en del af året.

³ Ekskl. Stadsarkivet, København.

⁴ Fra og med 1990 opgøres xero-kopiering ved Rigsarkivet.

Kilde: Nordisk Arkivnyt.

TRANSLATION - Columns, 1-2: reading room visitors; 1: total; 2: of the National Archives; 3-4: reading room hand-outs; 3: total; 4: of which the National Archives; 5-6: exhibitions; 5: total; 6: of which the National Archives; 7-8: photocopies; 7: total; 8: of which the National Archives.

Tabel 13.12

Feltarbejde m.m. ved arkiverne

Field work, etc. of the archives

	Feltarbejde, modtagelse, behandling og bevaring ved arkiverne							
	Antal besøg hos arkivskabere		Samlede afleveringer (hyldemeter)		Bladkonservering (antal skilade)		Indbinding (antal bind) ²	
	I alt	Heraf Rigsarkivet ¹	I alt	Heraf Rigsarkivet	I alt ³	Heraf Rigsarkivet	I alt ⁴	Heraf Rigsarkivet
	1	2	3	4	5	6	7	8
1982	362	195	4 250	320	157 287	20 541	13 647	3 789
1983	313	105	4 522	1 036	124 272	36 957	11 163	2 403
1984	385	160	5 940	1 591	112 336	32 575	10 306	1 994
1985	625	265	5 545	1 652	161 478	72 819	5 923	1 035
1986	494	277	5 783	1 287	184 481	51 739	7 658	1 518
1987	484	250	7 580	2 900	142 584	37 816	5 609	1 290
1988	480	276	7 734	4 134	127 055	32 236	6 506	1 707
1989	198	5	5 852	2 712	99 514	38 007	6 540	818
1990	237	30	8 628	3 564	119 125	29 406	4 016 ⁴	1 226 ⁴
1991 ⁵	181	-	6 543	2 541	96 658	31 548	8 059	1 775

¹ Fra og med 1989 opgøres kun egentlige besøg vedr. tilsyn, journal- og arkivplaner og aflevering. I de foregående år er også løbende rådgivning medregnet.

² Omfatter arkiv-, biblioteks- og karton bind.

³ Ekskl. Erhvervsarkivet og Stadsarkivet, København. Fra 1989 også Landsarkivet, Åbenrå.

⁴ Ekskl. Erhvervsarkivet og stadsarkivet, København. Fra 1987 også Landsarkivet, Odense.

⁵ Ekskl. Stadsarkivet, København.

Kilde: Nordisk Arkivnyt.

TRANSLATION - Columns, 1-8: field work, material received, treatment and preservation of the archives 1-2: number of visits 1: total 2: of which the National Archives 3-4: material received (in shelf metres) 3: total 4: of which the National Archives 5-6: preservation of papers 5: total 6: of which the National Archives 7-8: binding (number of volumes) 7: total 8: the National Archives.

Tabel 13.13

De enkelte arkiver 1991

Danish archives 1991

	Samlingerne		Modtagne arkivenheder i antal hyldemeter	Læsesalene		Udlån ² Ekspederede enheder	Indlån Ekspederede enheder	Personale aflønnet af egne budgetter
	Total hyldekapacitet	Omfang ultimo året		Besøg	Ekspederede enheder			
	1	2	3	4	5	6	7	8
	1 000 meter		meter	1 000		antal		
1. Arkiverne i alt 1991	326	267	6 543	75	315	9 259	1 793¹	151
2. Rigsarkivet	163	122	2 541	21	52	6 180	635	69
3. Landsarkivet for:								
Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm	50	34	1 482	23	53	814	80	22
Fyn	12	12	204	6	39	578	309	8
Nørrejylland	37	35	1 452	18	147	841	269	26
De Sønderjyske landsdele	15	14	504	5	13	497	84	11
4. Erhvervsarkivet	50	50	360	3	11	349	416	15

¹ Fra 1990 antal ekspederede journalnumre.

² Fjernlån til benyttelse på andre institutioners læsesale.

Kilde: Nordisk Arkivnyt.

TRANSLATION - Columns, 1-2: the collections; 1: total shelf capacity; 2: shelf space in use at end of year; 3: archive units, etc. received in shelf metres; 4-5: reading room; 4:

visitors; 5: units handed out; 6: units lent; 7: units borrowed; 8: staff paid out of own budget funds. - Rows, 1: the archives in 1991, total; 2: the national Archives; 3: the regional archives for: Zealand, Lolland-Falster and Bornholm, Funen, North Jutland and South Jutland; 4: Industrial Archives.

Tabel 13.14

Kulturministeriets nettodrifudsudgifter til museer, zoologiske haver og arkivvæsen

The ministry of Cultural Affairs' net current expenditure on museums, zoological gardens and archives

Finansår Konto 1986	Nettodrifts- udgifter i alt 1990 priser	Nettodrifts- udgifter i alt årets priser	Udgifter i alt	National- museet og rigsantikvar- embedet	Statens Museum for Kunst	Øvrige stats- lige museer ¹	Museums- loven ²	Andre tilskud til museer ³	Tilskud mv. til zoologiske haver ⁴	Arkiv- væsenet ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	mio. kr.									
1980	282,3	154,9	85,2	62,0	16,1	7,1	37,1	2,7	4,9	25,1
1981	284,0	172,4	95,3	70,0	17,8	7,5	41,9	3,2	4,7	27,2
1982	295,7	201,7	112,4	83,2	20,4	8,8	48,4	3,4	5,8	31,6
1983	309,8	226,6	126,7	91,6	21,3	13,8	56,5	3,8	7,1	32,4
1984	342,8	261,8	143,9	101,8	25,4	16,7	69,4	7,1	7,5	33,9
1985	364,0	288,5	152,7	111,0	28,0	13,7	89,9	1,6	7,8	36,5
1986	368,6	297,9	157,1	112,8	30,6	13,7	92,8	2,9	9,1	36,0
1987	356,7	311,1	162,4	117,7	30,6	14,0	96,8	5,8	8,5	37,7
1988	385,2	356,0	186,6	138,6	32,7	15,3	102,4	11,7	9,4	45,9
1989	379,1	366,6	191,5	144,8	33,5	13,2	111,1	8,5	11,6	43,9
1990	424,8 ⁶	424,8	221,2	160,6	35,0	25,6	117,2	8,3	12,3	65,8
1991	499,1	511,6	299,9	243,0	33,8	23,1	113,1	16,0	12,5	70,1

Anm. Kontoplan 1986 afløses af en ny kontoplan i 1991 kontonumre over kolonnerne refererer til kontoplan 1986.

¹ Den Hirschsprungske Samling, Ordrupgaardssamlingen og Tøjhusmuseet, Dansk Landbrugsmuseum og Jagt- og Skovbrugsmuseet.

² Lov 291 1984 og lov 380 1989. Opgørelsen omfatter Statens Museumsnævns fra 1985. Udgifter vedr. museumsloven §§ 26, 27, 28 og 29 opgøres under rigsantikvar-embedet.

³ Omfatter Ny Carlsberg Glyptoteket til og med 1984 herefter hører Glyptoteket under Museumsloven. Omfatter fra 1987 sikring af kulturværdier, lov 332, 1986.

⁴ Lov 199 1977, lov 174 1980, lov 198 1986 og lov 948 1986.

⁵ Omfatter Rigsarkivet, landsarkiverne og Erhvervsarkivet. Fra og med 1990 inkl. Rigsarkivets bygningsdrift (tidligere under Boligministeriet).

⁶ Inkl. Dansk Landbrugsmuseum (kt.nr. 03.15) og Jagt- og Skovbrugsmuseet (kt.nr. 03.16) som er i Kulturministeriets regnskab fra og med 1990. Tidligere hørte disse museer under Landbrugsministeriet.

Kilde: Statsregnskaberne.

TRANSLATION - Column, 1: total net current expenditure, 1990 prices; 2: total net current expenditure, current prices; 3-6: state-owned museums; 3: total expenditure; 4: the National Museum and the National Antiquities Department; 5: the Royal Museum of Fine Arts; 6: other state-owned museums; 7: the Museums Act; 8: other grants to museums; 9: grants to zoological gardens, 10: the archives.

Tabel 13.15

Kommuners og amtskommuners nettodrifudsudgifter til museer

Net current expenditure of municipalities and counties on museums

	Kommuners ¹ nettodrifudsudgifter 1990 priser	Kommuners ¹ nettodrifudsudgifter årets priser	Amtskommuners nettodrifudsudgifter 1990 priser	Amtskommuners nettodrifudsudgifter årets priser
	1	2	3	4
	mio. kr.			
1980	118,4	65	31,0	17
1981	123,6	75	29,7	18
1982	127,6	87	30,8	21
1983	127,2	93	30,1	22
1984	133,5	102	32,7	25
1985	146,4	116	34,1	27
1986	150,9	122	34,6	28
1987	143,3	125	33,2	29
1988	146,1	135	34,6	32
1989	148,9	144	35,2	34
1990	160,0	160	42,0	42
1991	162,9	167	42,9	44

¹ Inkl. København og Frederiksberg.
Kilde: De kommunale finanser.

TRANSLATION - Column, 1: net current expenditure of municipalities, 1990 prices; 2: net current expenditure of municipalities, current prices; 3: net current expenditure of counties, 1990 prices; 4: net current expenditure of counties, current prices. (DKK mill.).

14. Folkekirken

14.1 Virksomheden

Kirkegang

Mens 90 pct. af den voksne befolkning er medlem af folkekirken, er der ifølge Socialforskningsinstituttets kultur- og fritidsundersøgelse godt 50 pct., som går i kirke. I 1987 var der 53 pct. af den voksne befolkning, der svarede, at de gik i kirke. Heraf gik 31 pct. kun i kirke til højtiderne, mens 19 pct. svarede, at de gik i kirke af og til og 3 pct. mindst 1 gang om måneden. I 1975 var der lidt færre, i alt 48 pct., der svarede, at de gik i kirke, til gengæld var der en større andel 6 pct., der gik i kirke 1 eller flere gange om måneden. De flittigste kirkegængere findes i landdistrikterne, blandt de ældre aldersklasser og blandt kvinderne, jf. tabel 14.1.

Folkekirken

Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten (grundlovens § 4). Da der er religionsfrihed i Danmark (grundlovens § 67), er medlemskab (bortset fra Kongens/Dronningens) frivilligt. En forudsætning for medlemskab er, at man er døbt, enten i folkekirken eller i et andet kristent trossamfund.

Medlemmer

Af Danmarks befolkning på 5,16 mio. indbyggere pr. 1. januar 1992 var 4,55 mio. eller 88,2 pct. medlem af folkekirken, jf. tabel 14.7. Tabellen indeholder en opdeling af andelen af folkekirkemedlemmer fordelt på baggrundsvARIABLE. F.eks. er kvinder (89,5 pct.) i lidt større udstrækning medlem af folkekirken end mænd (86,9 pct.). Blandt aldersklasserne på 70 år og derover er 95 pct. medlem af folkekirken mod ca. 86 pct. blandt de 30-49 årige. Der er betydelige regionale forskelle i befolkningens tendens til at slutte op omkring folkekirken, f.eks. er kun 78,3 pct. medlem i Københavns stift mod 94,4 pct. i Viborg stift, jf. oversigtstabel 14.1.

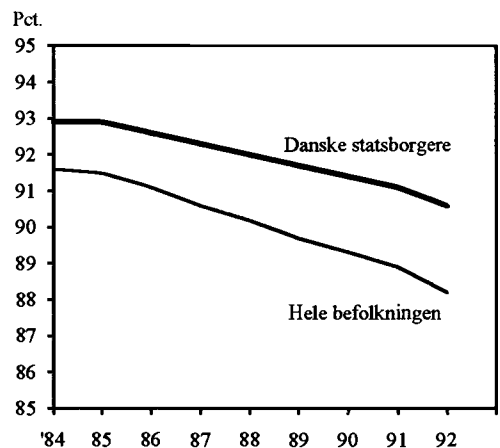
Oversigtstabel 14.1 Figur 14.1

Stifterne: Folkekirkemedlemmer. 1/1 1992

Stift	Medlemmer	
	Pct.	
Københavns stift	78,3	
Helsingør stift	82,3	
Roskilde stift	89,3	
Lolland-Falster stift	91,3	
Fyns stift	90,8	
Haderslev stift	92,4	
Ribe stift	93,7	
Århus stift	89,5	
Viborg stift	94,4	
Ålborg stift	92,7	

Kilde: Tabel 14.3

Folkekirkemedlemmer 1984-1992

Kilde: Tabel 14.4.

Den kirkelige inddeling

Folketinget er lovgiver for folkekirken, der sorterer under Kirkeministeriet. Folkekirken er inddelt i 12 stifter, herunder Færøernes og fra den 1. november 1993 Grønlands stift. Hvert stift ledes af en biskop, i administrative spørgsmål dog af stiftsøvrigheden, der består af biskop og stiftamtmand. Folkekirkens grundenheder er godt 2.100 sogne, jf. tabel 14.3. Adskillige små sogne deler præst med et eller flere andre sogne (flersogns-pastorater), mens store sogne har flere præstestillinger. Antallet af pastorater er ca. 1.350, mens der i alt er godt 1.950 præster.

Menighedsråd

De enkelte sognes kirkelige anliggender styres af menighedsråd, der består af 6-15 valgte medlemmer samt sognets præst(er), jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 25. juni 1992. Menighedsråd vælges for 4 år, senest d. 10. november 1992, jf. lovbekendtgørelse nr. 588 af 25. juni 1992. Ved valget den 10. november 1992 blev der i 2.203 kredse valgt 17.049 kandidater eller gennemsnitlig ca. 8 personer pr. kreds, heraf var de 50 pct. kvinder. Der var afstemning i 16 pct. af kredsene, og her var stemmeprocenten 16,7 pct., jf. tabel 14.2.

Nedgang i medlemstal

I de seneste årtier har der været en nedgang i folkekirkens medlemstal. Siden 1983, hvor det har været muligt at opgøre antallet af folkekirkemedlemmer for hele befolkningen, har folkekirken mistet 130.000 medlemmer, jf. tabel 14.8. Denne nedgang modsvarer af et fald i andelen af befolkningen, der er medlem af folkekirken fra 91,6 pct. pr. 31/12 1983 til 88,2 pct. pr. 31. december 1991, jf. tabel 14.4 og figur 14.1.

Der er flere årsager til nedgangen i folkekirkens medlemstal. Folkekirken mister flere medlemmer på grund af dødsfald, end den får gennem dåb, jf. tabel 14.5, 14.6. Endelig sker der ind- og udmeldelser af folkekirken. Danmarks Statistik har undersøgt bruttobevægelserne blandt danske folkekirkemedlemmer på 1 år og derover i 1984 og 1991. Mens der i 1984 var en nettoafgang på 7.873, var nettoafgangen i 1991 faldet til 4.465, jf. tabel 14.9, 14.10. Endelig er folkekirkens medlemstal påvirket af ind- og udvandring. Blandt danske statsborgere er 91 pct. medlem af folkekirken pr. 1. januar 1992 mod 18 pct. blandt udenlandske statsborgere, jf. tabel 14.7.

Døbte

Mens dåbsprocenten blandt nyfødte faldt fra 90,1 pct. i 1972 til 83,4 pct. i 1980, har der været et moderat fald i andelen af døbte i 1980'erne fra 83,4 pct. i 1980 til 80,8 pct. i 1991, jf. figur 14.2. Ser man på danske statsborgere alene, er der en tendens til stigning i andelen af nyfødte, der bliver døbt fra midten af 1980'erne.

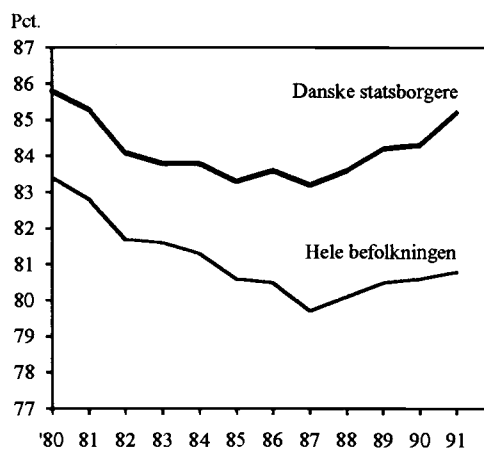
Oversigtstabel 14.2 Figur 14.2

Stifterne: Døbte af fødte I. halvår 1991

Stift	Døbte
	Pct.
Københavns stift	60,2
Helsingør stift	72,1
Roskilde stift	82,5
Lolland-Falster stift	88,3
Fyns stift	83,6
Haderslev stift	87,0
Ribe stift	90,0
Århus stift	82,4
Viborg stift	91,1
Ålborg stift	89,1

Kilde: Tabel 14.3.

Døbte 1980-1991

Kilde: Tabel 14.4.

Konfirmerede

Parallelt med faldet i dåbsprocenterne i 1970'erne har, der siden de årlige tællinger af konfirmander startede i 1984, været et fald i andelen, der bliver konfirmeret fra 86 pct. i 1984 til 82 pct. i 1991. I 1991 var der flere indmeldelser til folkekirken blandt unge i alderen 12-14 år end i 1984. Det drejer sig formodentlig om unge, der bliver døbt i forbindelse med konfirmation, jf. tabel 14.9. I 1991 var der 1831 i alderen 12-14 år, der blev medlem af folkekirken svarende til godt 3 pct. af de konfirmerede mod 866 eller godt 1 pct. i 1984.

Vielser/ begravelser

Andelen af kirkelige vielse og kirkelige begravelser har i 1980'erne ligget på et stabilt niveau på omkring 55 pct. for vielserne og 94 pct. for begravelserne. Mens andelen af kirkelige vielser er steget i hovedstadsregionen fra 45,5 pct. i 1980 til 49,8 pct. i 1991, er andelen faldet i Jylland fra 63,1 pct. i 1980 til 58,8 i 1991, jf. tabel 14.6.

For både andelen af folkekirkemedlemmer og de kirkelige handlinger er der en betydelig geografisk variation. F.eks. blev kun 60,2 pct. døbt i Københavns stift i 1991 mod 91,1 pct. i Viborg stift, jf. oversigtstabel 14.2.

Kulturelle aktiviteter

Folkekirken er ramme om bl.a. foredragsvirksomhed, børne- og ungdomskor og koncerter. Ifølge spørgeskemaer udsendt til sognene blev der i 1985 afholdt 4.889 kirkekoncerter og 2.222 foredrag. Omfanget og kvaliteten af kirkemusikalske aktiviteter er gennem de senere år blevet forøget kraftigt. Det skyldes ikke mindst, at der i 1980'erne er opbygget to (fra 1993 tre) kirkemusikskoler, der tilbyder uddannelse i orgelspil, korledelse, klokkespil og sang til omkring 700 elever i 1991, se kapitel 4. I kraft af kirkemusikskolerne er det lykkedes at højne det uddannelsesmæssige niveau for organister og andre kirkemusikere ved landsbykirker og mindre bykirker, mens kirkemusikere ved store bykirker fortsat overvejende rekrutteres fra musikkonservatoriernes kirkemusikalske linier.

Kirkekor

Kirkemusikernes bedre uddannelse og en øget almen interesse for sang og musik har tilsammen medvirket til opbygning af et omfattende korarbejde. Omkring 400 børne- og ungdomskor tilsluttet Folkekirkens Ungdomskor samt et antal voksenkor er tilknyttet kirkerne og medvirker såvel ved gudstjenester som ved koncerter.

Folkekirkens godt 2.300 kirker er naturligvis først og fremmest rammer om det gudstjenestelige liv. Men de er også genstand for turistbesøg, der ofte er på højde med besøgstillene på de store kulturhistoriske museer, jf. tabel 5.5 og 13.2. I 1991 var der fx. 300.000 turistbesøgende ved Grundtvigskirken og 164.000 ved Ribe Domkirke.

Middelalderkirker

Turistinteressen for kirkerne skyldes bl.a., at Danmark har et forholdsvis stort antal kirker fra middelalderen. Nationalmuseet har oplyst, at omkring 1.650 kirker skønnes bygget eller påbegyndt i »romansk tid«, dvs. perioden ca. 1050-1250. Andre godt 100 kirker er bygget eller påbegyndt i de følgende knap 300 år frem til reformationen. Langt de fleste kirker har eller har haft kalkmalerier. Adskillige er blevet afdækket gennem de senere årtier, og i dag er der synlige kalkmalerier i ca. 500 kirker.

Folkekirkens indtægter

Kirkeskatten, der betales af medlemmerne af folkekirken, er den væsentligste af folkekirkens indtægter. Den har gennem 1980'erne stået for 3/4 af pengestrømmen ind i folkekirkens kasse. Den samlede kirkeskat udgjorde i 1991 2,8 mia. kr., dvs. at hver kirkeskattepligtige i gennemsnit betalte 725 kr. i kirkeskat. Målt i faste priser har der været en stigning i kirkeskatten på 8 pct. fra 1980 til 1991, jf. tabel 14.11.

Resten af folkekirkens indtægter på godt 1 mia. kr., består dels af statstilskud og dels af egne indtægter. Statstilskud, som betales af alle skatteydere beløb sig i 1991 til 418 mio. kr., svarende til 80 kr. pr. indbygger. Til gengæld løser folkekirken opgaver for samfundet: Registrering af fødte og døde, vedligeholdelsen af kirker samt begravelsesvæsenet. Alene begravelsesvæsenet kostede i 1991 folkekirken 581 mio. kr., når indtægterne er trukket fra, jf. tabel 14.13. Af folkekirkens egne indtægter i 1991 stammede 350 mio. kr. bl.a. fra betaling for gravsteder og fra præsternes husleje. Dertil kom renteindtægter og indtægter fra forpagtning af kirkens jorder på 120 mio. kr.

Folkekirkens udgifter

De samlede udgifter ved at drive folkekirken i 1991 var på 3,6 mia. kr. Målt i faste priser, er de steget med 16 pct. fra 1980 til 1991, jf. tabel 14.12. 2 mia. kr. eller godt halvdelen var lønudgifter. 1,2 mia. kr. eller 60 pct. gik til funktionærer ved kirker og kirkegårde (organister, kordegne, kirketjenere og gravere), jf. tabel 14.13. De resterende 0,8 mia. kr. blev brugt til at lønne præster, provster, biskopper og administrativt personale i Kirkeministeriet og stifterne.

Den næststørste udgiftspost i folkekirken på 885 mio. kr. i 1991 svarende til 1/4 af de samlede udgifter var diverse driftsudgifter, jf. tabel 14.13. Midlerne gik til vedligeholdelse af kirker, kirkegårde og præstegårde. Men også menighedsrådenes udgifter til administration og til at fremme det kirkelige liv i sognet indgår i posten.

Andre trossamfund

151.000 eller 2,7 pct. af befolkningen var 1. januar 1992 medlem af 20 anerkendte trossamfund, der kan foretage vielse med borgerlig gyldighed. Heri er medregnet et skøn over den i Danmark bosiddende muslimske befolkning på 68.000, jf. tabel 14.14. Den resterende 8,8 pct. af befolkningen svarende til 455.000 stod uden for folkekirken og de anerkendte trossamfund.

14.2 Datakilder

Danmarks Statistik offentliggør årligt en artikel om kirkestatistik i Statistiske Efterretninger emnegruppen: Uddannelse og kultur. På grundlag af oplysninger fra Det centrale personregister (CPR) opgøres andelen af kirkelige vielser og døbsprocenter, dvs. andelen af en fødselsårgang, som gennem dåb er blevet medlem af folkekirken. Endvidere giver CRP fra 1984 mulighed for at opgøre andelen af folkekirkemedlemmer for hele befolkningen herunder andelen af kirkeskattepligtige. Før 1984 blev andelen af kirkeskattepligtige opgjort ud fra skattestatistikken. Gennem spørgeskemaer indhentes antallet af medlemmer af anerkendte trossamfund herunder trossamfund med stående vielsesbemyndigelse. Siden 1984 er de kirkelige handlinger (gudstjenester, altergæster, konfirmerede og begravede) indhentet fra de kirkebogsførende sognepræster. Fra provstierne indhentes oplysninger om folkekirkens finanser og de offentliggøres årligt i Statistiske Efterretninger, emnegruppen: Nationalregnskab, offentlige finanser og betalingsbalance. Opgørelser fra menighedsrådsvalgene findes i Statistiske Efterretninger, emnegruppen: Befolkning og valg.

Tabel 14.1 Den voksne befolknings anvendelse af folkekirken

Adult population by frequency of church attendance

	Går i kirke 1975					Går i kirke 1987				Deltager i menighedsarbejde
	I alt	Kun til højtid	Af og til	Et par gange om måneden	1 gang om ugen	I alt	Kun til højtid	Af og til	Hver måned	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	pct.									
A. Alle:	48	20	22	4	2	53	31	19	3	3
Mænd	44	20	18	4	2	49	31	15	3	2
Kvinder	53	21	25	5	2	58	31	23	4	4
B. Alder:										
16-19 år	34	21	12	-	1	45	33	10	2	2
20-29 år	37	22	13	1	1	45	35	9	1	2
30-39 år	46	21	22	2	1	47	29	16	2	2
40-49 år	52	22	25	4	1	58	33	23	2	3
50-59 år	53	23	22	6	2	63	32	26	5	5
60-69 år/66 år	54	17	27	7	3	65	27	33	5	4
70 år-/67-74 år	62	14	29	13	6	62	20	32	10	6
C. Bymæssighed:										
Hovedstaden	34	14	14	3	3	36	21	13	2	1
Hovedstadens forstæder	29	15	11	1	2	38	25	12	1	1
Byer med:										
Over 100 000 indb.	} 48	21	21	4	2	48	27	18	3	2
10 000-99 999 indb.										
2 000-9 999 indb.	55	26	23	5	1	55	32	20	3	3
Op til 1 999 indb.	60	25	27	6	2	64	37	24	3	4
Landdistrikter	61	22	30	7	2	64	34	24	6	6

Anm. I følge DR's medieforskning var der i en uge i 2. kvrt. 1992 gnsn. 56 000 lyttere på 13 år og derover (1,3 pct.) til morgenandagterne på hverdage, mens der var 76 000 lyttere (1,7 pct.) til søndagshøjmesse. I TV blev 15 gudstjenester i 1. halvår 1992 gnsn. set af 58 000 (1,2 pct.) på 4 år og derover.

Kilde: Socialforskningsinstituttets kultur- og fritidsundersøgelser.

TRANSLATION - Columns, 1-5: go to church 1975; 1: total; 2: church festivals only; 3: occasionally; 4: once or twice a month; 5: once a week; 6-9: go to church 1987; 6: total; 7: church festivals only; 8: occasionally; 9: once a month; 10: participate in parish work. - Rows, A: total; (males; females); B: age groups; C: degree of urbanization; (central Copenhagen; suburbs of Copenhagen; towns with: 100 000 inhabitants or more; 10 000-99 999 inhabitants; 2 000-9 999 inhabitants; up to 1 999 inhabitants; rural districts.

Tabel 14.2 Menighedsrådsvalg

Elekction to local church councils

	Samtlige menighedsråds kredse				Kredse med afstemning (mere end 1 liste) i pct. af samtlige			Stemme-procent	Personlig stemme-procent
	Antal kredse	Valgte kandidater			Kredse	Valgte			
		Antal i alt	Heraf kvinder			I alt	Heraf kvinder		
			Antal	Procent					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	antal				pct.				
20.-29. november 1969	2 149	16 095	5 198	32	15,5	19,3	17,4	14,4	82,8
20. november 1973	2 155	16 316	5 766	35	16,5	20,8	19,1	15,5	87,2
8. november 1977	2 175	16 665	6 343	38	15,7	20,0	18,2	16,3	88,5
4. november 1980	2 180	16 696	6 806	41	17,3	21,9	20,4	15,5	89,7
6. november 1984	2 189	16 839	7 374	44	20,4	25,4	23,2	16,8	89,4
8. november 1988	2 196	16 986	7 961	47	18,0	23,1	22,0	17,8	89,8
10. november 1992	2 203	17 049	8 495	50	15,8	20,4	19,1	16,7	91,8

Anm. Valgret til menighedsrådet har ethvert medlem af folkekirken, der er fyldt 18 år og har dansk indfødsret eller har haft fast bopæl i riget i 1 år forud for valgdagen.

Kilde: Danmarks Statistiks valgstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-4: all local church districts; 1: number of districts; 2-4: elected candidates; 2: total number; 3-4: of whom females; 3: number; 4: percentage; 5-7: voting districts (more than 1 list) in per cent of all; 5: districts; 6-7: elected candidates; 6: total; 7: of whom females; 8: percentage voting; 9: personal votes in percentage of valid votes cast.

Tabel 14.3

Folkekirkenes medlemmer og kirkelige handlinger mv. 1991 fordelt på stifter

Membership of the National Church and religious ceremonies, etc., 1991, by dioceses

	Folkekirkenes medlemmer af hele befolkningen		Kirker ¹	Kirkegårde ²	Kirkelig inddeling			Kirkelige handlinger		
	1	2			5	6	7	8	9	10
			1 000	pct.						
					antal			pct.		
Københavns stift	508,2	78,3	120	44	11	107	111	60,2	50	83
Helsingør stift	737,0	82,3	161	117	12	118	140	72,1	70	89
Roskilde stift	577,0	89,3	342	327	12	183	314	82,5	83	95
Lolland-Falster stift	106,3	91,3	109	107	6	56	101	88,3	87	95
Fyns stift	420,5	90,8	252	234	12	144	224	83,6	84	97
Ålborg stift	472,7	92,7	326	310	13	161	279	89,1	90	98
Viborg stift	365,7	94,4	275	259	11	142	265	91,1	92	99
Århus stift	627,4	89,5	347	333	15	179	326	82,4	88	96
Ribe stift	354,6	93,7	230	232	9	137	194	90,0	92	99
Haderslev stift	384,1	92,4	172	172	8	125	159	87,0	91	100
Hele landet 1991	4 553,5	88,2	2 334	2 135	109	1 352	2 113	80,6	82	93
Hele landet 1984	4 675,3	91,5	2 331	2 222	107	1 352	2 054	80,8	86	92

Anm. Folkekirkemedlemmer er inklusive 11 952 valgmenighedsmedlemmer på 15 år og derover.

¹ Omfatter 2.109 sogne-, 148 distrikt- og 177 filialkirker pr. 1. januar 1992. Nationalmuseet har oplyst, at omkring 1.650 kirker skønnes bygget i perioden 1050 - 1250, godt 100 kirker fra 1250 - 1550. Der er synlige kalkmalerier i ca. 500 af kirkerne.

² Heraf bestyres 58 af kommunerne.

³ Pr. 31/12 af fødte 1. halvår.

⁴ I pct. af gnsntl. antal 14 -15 årige.

⁵ I pct. af årets døde.

Kilde: Danmarks Statistiks kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns 1: number of National Church members; 2: National Church members in per cent of the population; 3: churches; 4: cemeteries; 5-7: church divisions; 5: deaneries; 6: pastorates; 7: parishes; 8-10: religious ceremonies, ect.; 8: baptisms; 9: confirmations; 10: church funerals. - Rows: dioceses; all Denmark 1991; all Denmark 1984.

Tabel 14.4

Folkekirkenes medlemmer og de kirkelige handlinger 1980-1991

Membership of the National Church and religious ceremonies 1980-1991

	Andel folkekirkemedlemmer ¹		Andel kirkeskattepligtige ¹	Andel døbte ²		Andel konfirmerede ³	Andel kirkeligt viede	Andel kirkeligt begravede	Antal gudstjenester pr. sogn	Andel altergæster pr. gudstjeste ⁴
	1	2		4	5					
			Hele befolkningen			Danske statsborgere	Hele befolkningen	Danske statsborgere		
			pct.						antal	pct.
1980	93,8	83,4	85,8	...	55,8
1981	93,6	82,8	85,3	...	54,5
1982	93,0	81,7	84,1	...	55,2
1983	91,6	92,9	92,6	81,6	83,8	...	54,8
1984	91,5	92,9	92,3	81,3	83,8	86	55,1	92	81	0,7
1985	91,1	92,6	91,9	80,6	83,3	87	55,1	94	81	0,7
1986	90,6	92,3	91,5	80,5	83,6	85	54,5	94	81	0,7
1987	90,2	92,0	91,1	79,7	83,2	82	53,9	94	80	0,7
1988	89,7	91,7	90,7	80,1	83,6	82	55,3	94	80	0,7
1989	89,3	91,4	90,2	80,5	84,2	83	55,5	94	79	0,7
1990	88,9	91,1	89,9	80,6	84,3	81	55,1	93	79	0,7
1991	88,2	90,6	89,4	80,8 ⁵	85,2 ⁵	82	54,7	93	79	0,7

Anm. Ifølge spørgeskemaer udsendt til sognene blev der i 1985 afholdt 2 222 foredragsarrangementer i sognene samt 4 889 kirkekoncerter.

¹ Opgjort pr. 31. december.

² Andel døbte er opgjort pr. 31/12 blandt fødte året før.

³ Andel konfirmerede opgjort i pct. af det gnsn. antal 14-15 årige.

⁴ Opgjort pr. gudstjeneste i kirkerne pr. gnsn. antal indbyggere i sognene.

⁵ Opgjort pr. 1. januar 1992 for fødte 1. kv. 1991.

Kilde: Danmarks Statistiks kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-2: National Church members as a percentage; 1: total population; 2: Danish citizens; 3: taxable population as a percentage; 4-5: baptisms as a percentage; 4: total population; 5: Danish citizens; 6: confirmations as a percentage; 7: National Church marriages as a percentage; 8: church funerals as a percentage; 9: number of church services per parish; 10: percentage of communicants per church service.

Tabel 14.5 Folkekirkenes døbte og konfirmerede fordelt på landsdele
National Church baptisms and confirmations by regions

	Antal døbte i alt	Procentdel døbte blandt årets fødte ¹					Antal konfirmerede	Procentdel konfirmerede blandt 14-15 årige				
		Hele landet	København-kommune	Hovedstadsregionen	Øerne i øvrigt	Jylland		Hele landet	København-kommune	Hovedstadsregionen	Øerne i øvrigt	Jylland
		1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
	antal	pct.					antal	pct.				
1980	47 806	83,4	52,7	68,0	88,4	90,9
1981	43 997	82,8	52,0	67,3	88,0	90,1
1982	43 158	81,7	52,4	66,9	86,5	88,8
1983	41 577	81,6	52,0	67,4	85,8	88,6
1984	45 823	81,3	50,6	66,4	85,9	88,4	60 684	86	58	69	90	94
1985	47 256	80,6	49,4	65,7	85,2	88,0	63 701	87	57	71	92	95
1986	48 312	80,5	50,0	66,5	84,4	87,7	63 937	85	51	70	87	94
1987	49 572	79,7	49,8	65,5	83,5	87,2	60 444	82	48	68	86	90
1988	50 823	80,1	51,3	67,2	83,5	87,3	59 185	82	46	66	87	90
1989	53 439	80,5	53,5	67,3	84,5	87,6	60 110	83	45	65	88	93
1990	55 188	80,6	53,3	68,0	84,6	87,3	56 242	81	44	66	83	89
1991	55 513	80,8 ²	55,7 ²	68,3 ²	85,2 ²	87,6 ²	53 089	82	41	66	85	90

¹ Opgjort pr. 1. januar 2 år efter, hvor hele fødselsårgangen er fyldt 1 år.

² Tal pr. 1. halvår 1991.

Kilde: Danmarks Statistiks Kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns, 1: baptisms, total; 2-6: baptisms in per cent of children born during the year; 2: all Denmark; 3: Copenhagen municipality; 4: Copenhagen region; 5: rest of the Islands; 6: Jutland; 7: confirmations, total; 8-12: confirmations in per cent of the 14-15-year-old population; 8: all Denmark; 9: Copenhagen municipality; 10: Copenhagen region; 11: rest of the Islands; 12: Jutland.

Tabel 14.6 Folkekirkenes vielser og begravelser fordelt på landsdele
National Church marriages and funerals by regions

	Antal vielser		Kirkelige vielsers andel af samtlige vielser					Kirke- ligt be- gravede i alt	Kirkelige begravelsers andel af antal døde				
	I alt	Heraf kirkelige vielser	Hele landet	København-kommune	Hovedstadsregionen	Øerne i øvrigt	Jylland		Hele landet	København-kommune	Hovedstadsregionen	Øerne i øvrigt	Jylland
	1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12
	antal		pct.					antal	pct.				
1980	26 448	14 473	55,8	38,3	45,5	58,5	63,1
1981	25 411	13 563	54,5	40,0	44,9	57,6	61,4
1982	24 330	13 206	55,2	42,5	47,6	57,4	62,8
1983	27 096	14 609	54,8	41,2	47,9	57,0	60,1
1984	28 624	15 534	55,1	42,1	48,0	57,7	60,3	52 726
1985	28 402	15 650	55,1	41,5	49,1	55,7	60,1	55 071	94	85	88	96	98
1986	29 593	16 118	54,5	42,7	48,7	55,9	58,8	54 646	94	83	87	97	98
1987	29 946	16 141	53,9	42,8	48,8	55,7	57,5	54 850	94	83	87	97	98
1988	31 011	17 148	55,3	45,4	50,7	56,2	58,8	55 463	94	81	86	96	98
1989	29 777	16 519	55,5	45,6	50,7	57,1	58,8	55 945	94	82	86	97	98
1990	30 232	16 660	55,1	46,3	50,8	55,4	58,7	57 065	93	81	86	97	98
1991	29 768	16 275	54,7	44,3	49,8	55,2	58,5	55 925	93	81	86	96	98

Kilde: Danmarks Statistiks Kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-2: number of marriages; 1: total; 2: of which church marriages; 3-7: church marriages in per cent of all marriages; 3: all Denmark; 4: Copenhagen municipality; 5: Copenhagen region; 6: rest of the Islands; 7: Jutland; 8:

church funerals, total; 9-13: church funerals in per cent of all deaths; 9: all Denmark; 10: Copenhagen municipality; 11: Copenhagen region; 12: rest of the Islands; 13: Jutland.

Tabel 14.7

Folkekirkemedlemmernes antal og andel af befolkningen 1. januar 1992

Membership of the National Church: number and percentage of population at 1st January 1992

Alder	Folkekirkemedlemmernes andel af befolkningen								
	Hele landet	Statsborgerskab		Køn		Bopæl			
		Danske	Udlændinge	Mænd	Kvinder	København kommune	Hovedstadsregionen	Øerne i øvrigt	Jylland
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	pct.								
0- 4 år	76,7	80,4	10,2	76,8	76,7	48,9	63,9	80,3	83,7
5- 9 år	80,8	84,3	11,4	80,6	81,0	48,3	66,4	84,8	87,6
10-14 år	84,8	87,8	15,6	84,4	85,4	52,1	70,2	88,6	91,5
15-19 år	88,9	91,4	19,9	88,5	89,3	64,2	78,2	91,8	94,2
20-29 år	89,5	93,4	15,3	88,6	90,4	80,7	83,9	92,2	92,8
30-39 år	86,0	89,5	14,4	84,4	87,6	71,4	79,0	88,9	89,9
40-49 år	87,1	88,9	23,4	85,0	89,2	71,2	79,8	89,7	91,5
50-59 år	91,1	92,3	30,7	89,3	92,8	80,4	85,4	93,0	94,4
60-69 år	93,3	94,0	36,1	92,3	94,2	87,6	89,3	94,6	95,6
70-79 år	94,5	94,8	44,1	93,7	95,2	90,8	91,6	95,6	96,2
80 år og derover	95,7	95,9	48,8	95,0	96,1	93,4	93,7	96,8	96,7
I alt	88,2	90,6	17,8	86,9	89,5	76,1	81,1	90,8	92,1
15 år og derover	89,7	91,9	19,7	87,9	90,9	79,6	83,7	93,1	89,7
	Antal folkekirkemedlemmer i 1 000								
I alt	4 553,5	4 523,3	30,3	2 210,1	2 343,4	353,6	1 394,8	954,3	2 204,5
15 år og derover	3 846,9	3 821,7	25,2	1 843,8	1 990,4	326,6	1 219,7	799,2	1 815,3

Kilde: Danmarks Statistiks kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns, age groups; 1-9: National Church members as percentage of total population; 1: all Denmark; 2-3: citizenship (Danish, foreign); 4-5: sex (males,

females); 6-9: municipality of residence; 6: Copenhagen municipality; 7: Copenhagen region; 8: rest of the Islands; 9: Jutland. - Number of National Church members in 1 000.

Tabel 14.8

Folkekirkens medlemmer og kirkeskattepligtige fordelt på landsdele

Membership of the National Church and church-taxpayers by regions

	Antal folkekirkemedlemmer	Procentdel folkekirkemedlemmer					Antal skattepligtige	Procentdel kirkeskattepligtige				
		Hele landet	København kommune	Hovedstadsregionen	Øerne i øvrigt	Jylland		Hele landet	København kommune	Hovedstadsregionen	Øerne i øvrigt	Jylland
	pct.											
	mio.											
1980	4,18	93,8	89,5	90,7	95,1	95,7
1981	4,20	93,6	88,8	90,3	95,0	95,6
1982	4,22	93,0	87,5	89,3	94,5	95,2
1983	4,68	91,6	83,6	86,4	93,6	94,6	4,14	92,6	86,5	88,6	94,2	94,9
1984	4,68	91,5	82,7	85,8	93,7	94,6	4,16	92,3	85,7	88,1	94,0	94,7
1985	4,66	91,1	81,9	85,3	93,3	94,3	4,18	91,9	84,9	87,6	93,6	94,4
1986	4,64	90,6	80,9	84,6	92,9	93,9	4,21	91,5	84,1	87,0	93,2	94,1
1987	4,62	90,2	79,9	84,0	92,5	93,6	4,23	91,1	83,2	86,3	92,9	93,9
1988	4,60	89,7	79,1	83,3	92,1	93,3	4,24	90,7	82,4	85,7	92,6	93,6
1989	4,58	89,3	78,3	82,7	91,7	92,9	4,26	90,2	81,5	85,0	92,2	93,3
1990	4,57	88,9	77,4	82,1	91,4	92,7	4,27	89,9	80,5	84,3	91,9	93,1
1991	4,55	88,2	76,1	81,1	90,8	92,4	4,29	89,4	79,5	83,7	91,5	92,8

Anm. Opgjort ultimo året.

Kilde: Danmarks Statistiks kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns, 1: number of National Church members; 2-6: National Church members as a percentage; 2: all Denmark; 3: Copenhagen municipality; 4:

Copenhagen region; 5: rest of the Islands; 6: Jutland; 7: number of taxpayers; 8-12: church-taxpayers as a percentage; 8: all Denmark; 9: Copenhagen municipality; 10: Copenhagen region; 11: rest of the Islands; 12: Jutland.

Tabel 14.9**Antal ind- og udmeldelser af danske folkekirkemedlemmer på 1 år og derover i 1984 og 1991**

Members who have joined or resigned from the Danish National Church, by selected age groups in 1984 and 1991

Alder pr. 1. januar	Udmeldelser				Indmeldelser				Antal Personer	
	1984	1991	1984	1991	1984	1991	1984	1991	1/1 1984	1/1 1991
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Antal		pr. 10 000		Antal		pr. 10 000		1 000	
1- 4 år	157	112	7	5	349	490	16	22	214	221
5-11 år	263	88	6	2	667	808	14	22	465	368
12-14 år	234	85	11	5	866	1 831	41	100	212	184
15-19 år	1 210	539	30	15	99	72	2	2	399	353
20-29 år	3 767	2 535	52	34	297	259	4	3	725	749
30-39 år	2 730	2 256	35	32	416	360	5	5	770	706
40-49 år	1 354	1 751	22	23	262	310	4	4	604	751
50-59 år	762	851	15	16	192	149	4	3	521	529
60-69 år	580	519	12	11	142	115	3	2	491	469
70- år	241	231	5	4	135	108	3	2	488	520
I alt	11 298	8 967	23	18	3 425	4 502	7	9	4 889	4 850
Mænd	6 409	5 512	27	23	1 511	1 974	6	8	2 402	2 382
Kvinder	4 889	3 455	20	14	1 914	2 528	8	10	2 487	2 468

Anm. Antal ind- og udmeldelser af folkekirken er opgjort ud fra CPR ved at sammenholde danske statsborgeres medlemsstatus af folkekirken i 2 på hinanden følgende år.
Kilde: Danmarks Statistiks kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns, age at 1st January; 1-4: number of members who have resigned from the National Church per 10 000; 5-8: number of members who have joined the National Church per 10 000; 9-10: number of persons in 1 000.

Tabel 14.10**Udmeldelser og indmeldelser af danske folkekirkemedlemmer på 1 år og derover fordelt på landsdelene**

Members who have joined or resigned from the Danish National Church aged 1 year and more among the population in municipalities and regions

	Hele landet	Hele landet	Københavns kommune	Hovedstads- regionen	Øerne i øvrigt	Jylland
	1	2	3	4	5	6
	antal		pr. 10 000 indbyggere			
A: Udmeldelser						
1984	11 298	23	46	34	17	17
1991	8 967	18	38	26	15	15
B: Indmeldelser						
1984	3 425	7	5	7	8	7
1991	4 502	9	10	12	9	7
C: Nettoudmeldelser						
1984	7 873	16	41	27	9	10
1991	4 465	9	28	14	6	8

Anm. Antal ind- og udmeldelser af folkekirken er opgjort ud fra CPR ved at sammenholde danske statsborgeres medlemsstatus af folkekirken i 2 på hinanden følgende år.
Kilde: Danmarks Statistiks kirkestatistik.

TRANSLATION - Columns, 1: number; 2-6: number per 10 000 inhabitants; 1: all Denmark; 2: all Denmark; 3: Copenhagen municipality; 4: Copenhagen region; 5: rest of the Islands; 6: Jutland. - Rows, A: members who have resigned from the National Church; B: members who have joined the National Church; C: net resignations.

Tabel 14.11

Folkekirken indtægter

Revenue of the National Church

	Indtægter i alt 1	Indtægter i alt (3+5+6+7) 2	Kirkelig ligning		Statstilskud ¹ 5	Øvrige driftsindtægter 6	Kapitalindtægter 7	Kirkelig ligning pr. kirkeskattepligtig		Statstilskud pr. indbygger	
			I alt 3	heraf: Landskirkeskat 4				Årets priser 8	1990 kr 9	Årets priser 10	1990 kr 11
1990 mio. kr.											
1980	3 356	1 842	1 366	170	222	201	53	359	655	43	79
1981	3 110	1 888	1 373	190	244	218	53	361	595	48	78
1982	3 125	2 131	1 554	259	274	242	61	409	600	54	78
1983	3 269	2 391	1 785	291	290	252	64	465	636	57	77
1984	3 344	2 554	1 902	320	302	281	69	495	649	59	77
1985	3 437	2 724	2 058	311	314	275	77	536	676	61	78
1986	3 721	3 008	2 168	335	302	433	105	563	697	59	73
1987	3 711	3 237	2 296	365	333	572	36	596	683	65	74
1988	3 708	3 427	2 433	389	358	603	33	633	685	70	76
1989	3 715	3 593	2 539	422	390	626	38	661	684	76	79
1990 ²	3 757	3 757	2 666	442	401	674	16	694	694	78	78
1991 ²	3 827	3 923	2 780	477	418	707	18	725	707	81	79

¹ Folkekirken opgaver for samfundet består i registrering af fødte og døde, vedligeholdelse af kirker samt begravelsesvæsenet.

² Foreløbige tal for den kirkelige ligning.

Kilde: Statistiske Efterretninger: Nationalregnskab, offentlige finanser og betalingsbalance.

TRANSLATION - Columns, 1: revenue, total in 1990 prices DKK mill.; 2: revenue, total in current prices DKK mill.; 3-4: church tax; 3: total; 4: of which local church tax; 5: central government grants; 6: other current revenue; 7: capital revenue; 8-9: church tax per church-taxpayer in current prices and in 1990 prices DKK; 10-11: central government grants per inhabitant in current prices and in 1990 prices DKK.

Tabel 14.12

Folkekirken udgifter

Expenditure of the National Church

	Udgifter i alt 1	Udgifter i alt (3+5) 2	Driftsudgifter		Kapitaludgifter 5	Udgifter i alt pr. folkekirkemedlem	
			I alt 3	løn-udgifter 4		1990 kr 6	Årets priser 7
1980	3 059	1 679	1 317	868	362
1981	2 995	1 818	1 442	969	376
1982	3 072	2 095	1 694	1 151	401
1983	2 918	2 134	1 770	1 243	364	623	456
1984	3 065	2 341	1 902	1 310	439	656	501
1985	2 963	2 348	1 980	1 390	368	636	504
1986	3 076	2 486	2 149	1 424	337	662	535
1987	3 392	2 959	2 571	1 523	388	734	640
1988	3 522	3 255	2 825	1 758	430	765	707
1989	3 446	3 333	2 926	1 824	407	752	727
1990 ¹	3 442	3 442	3 074	1 898	368	753	753
1991	3 509	3 597	3 207	1 992	390	771	790

¹ Foreløbige tal.

Kilde: Statistiske Efterretninger: Nationalregnskab, Offentlige finanser og betalingsbalance.

TRANSLATION - Columns, 1: expenditure, total in 1990 prices DKK mill.; 2: expenditure, total in current prices in DKK mill.; 3-4: current expenditure in current prices DKK mill.; 3: total; 4: wages and salaries; 5: capital expenditure in current prices; 6-7: total expenditure per National Church member in 1990 prices and in current prices.

Tabel 14.13

Folkekirken i lokalsamfundet: Udgifter og indtægter fordelt på formål

The National Church in the local community: Expenditure and revenue distributed by purpose

	Kirkekasserne i alt		Kirke mv.		Kirkegård		I øvrigt	
	1990	1991	1990	1991	1990	1991	1990	1991
	1	2	3	4	5	6	7	8
A: Udgifter i alt	2 422	2 492	1 321	1 349	791	807	310	336
Lønninger	1 146	1 208	537	561	532	565	77	82
Diverse driftsudgifter	887	885	520	535	220	201	147	149
Renter	64	62	64	62	-	-	-	-
Nyinvesteringer	325	337	200	191	39	41	86	105
B: Indtægter i alt	2 749	2 819	2 409	2 478	224	226	116	115
Lejeindtægter mv.	361	350	113	99	186	189	62	62
Renter, forpagtning mv.	122	120	56	58	38	37	28	25
Kirkelig ligning ¹	2 224	2 303	2 224	2 303	-	-	-	-
Overførsler fra staten	16	18	16	18	-	-	-	-
Udligningstilskud	26	28	-	-	-	-	26	28
C: Indtægter - udgifter	327	327	1 088	1 129	- 567	- 581	- 194	- 221

¹ Foreløbige tal for 1991.

Kilde: Statistiske efterretninger: Nationalregnskab, offentlige finanser og betalingsbalance.

TRANSLATION - Columns, 1-2: church funds, total; 3-4: church, etc.; 5-6: cemetery; 7-8: other. - Rows, A: expenditure, total (wages and salaries, sundry current expenditure, interest, new investments); B: revenue, total (rent income, etc., interest, leasehold, etc., church tax, transfers from central government, equalization grants; C: revenue - expenditure.

Tabel 14.14

Trossamfund

Religious denominations

	1981	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Recognized religious denominations, total
	1	2	3	4	5	6	7	
	----- Antal medlemmer -----							
Anerkendte trossamfund mv. i alt¹	67 112	69 945	76 127	77 278	79 069	80 495	83 793	
Apostolsk kirke i Danmark	1 836	2 056	2 054	2 056	2 600	2 500	2 635	Apostolic Church in Denmark
Bahaii	241	265	269	278	291	287	287	Bahaii
Buddhistcenter Karma-Kadijda Skolen	190	975	1 050	Buddhist Center
De danske Pinsemenigheder	4 292	4 694	4 792	4 891	5 180	5 232	5 263	Pentecostals
Den Nyapostolske Kirke i Danmark	351	358	362	355	375	369	368	The New Apostolic Church in DK
Det dansk-reformerte trossamfund	300	300	285	285	275	276	274	Danish Reformed
Det danske baptistsamfund	6 330	6 157	6 106	6 046	5 904	5 886	5 865	Baptist
Det danske Missionsforbund	1 963	1 987	1 939	1 962	1 982	1 994	1 998	The Danish Evangelistic Movement
Det fransk-reformerte trossamfund	110	50	50	50	50	50	50	French Reformed
Det mosaiske trossamfund ²	2 458	2 614	3 064	3 617	3 604	3 486	3 296	Jewish
Det ortodokse russiske trossamfund	151	300	400	400	400	400	120	Russian Orthodox
Det romersk-katolske trossamfund	27 385	26 495	28 188	28 386	29 276	29 783	29 428	Roman Catholic
Det tysk-reformerte trossamfund	143	110	96	120	130	282	278	German Reformed
Frelsens Hær	1 872	1 825	1 814	1 750	1 801	1 798	The Salvation Army
Islændingenes menighed i København ³	3 750	Icelandic Church in Copenhagen
Jehovas Vidner	14 030	15 708	15 759	16 063	16 147	16 518	16 557	Jehovas's Witnesses
Jesu Kristi af sidste dage's hellige	4 057	4 123	4 110	4 016	4 140	The Latter-Day Saints
Metodistkirken i Danmark	1 778	1 611	1 603	1 584	1 572	1 554	1 557	Methodist
St. Alban's English Church	182	150	157	175	185	110	165	St. Alban's English Church
Svenska Gustafkyrkan ⁴	1 765	1 671	1 662	1 660	1 678	1 613	1 596	Swedish Gustav Church
Syvende Dags Adventistsamfundet	3 594	3 397	3 342	3 285	3 252	3 207	3 144	Seventh Day Adventists
The International Church	203	150	117	128	118	156	174	The International Church

¹ Omfatter anerkendte trossamfund samt trossamfund med vielsemyndighed. Ekskl. muslimer. I bogen Muslimer i Danmark, Århus 1990, har Jørgen Bæk Simonsen skønnet den i Danmark bosatte muslimske befolkning ud fra antallet af udenlandske statsborgere, pr. 1. januar 1992 til ca. 68 000, pr. 1. januar 1991 til ca. 60 000, pr. 1. januar 1990 til ca. 56 000. Ekskl. Kong Håkons kirke. Ekskl. Den evangelisk-lutherske kirke i Finland, da der ikke er medlemmer men menigheden arbejder blandt finske statsborgere i Danmark. Ekskl. Sikh Foundation Denmark.

² Medlemstallet omfatter kun hovedpersoner.

³ Medlemmer for hele landet.

⁴ Ekskl. Sømandskirkerne i Skagen og Hirtshals.

Kilde: Danmarks Statistiks kirkestatistik, meddelt af trossamfundene.

TRANSLATION - Columns, 1-7: number of members.

15. Folkeoplysning

15.1 Virksomheden

Et bredt område

Folkeoplysningen er et sammensat område, der rummer så forskellige aktiviteter som bl.a. produktionsskoler for unge arbejdsløse, folkeuniversiteter, kommunale klubber for børn og unge og folkehøjskoler; denne mangesidede virksomhed betyder, at de fleste borgere uanset alder og levevilkår har mulighed for at komme i berøring med den. Ungdommen kan benytte ungdomsskolerne, den kommunale og private fritidsundervisning er et tilbud til alle voksne, personer med handicap kan modtage specialundervisning, folkehøjskolerne henvender sig til alle grupper, produktions- og daghøjskolerne retter sig mod de arbejdsløse unge og de voksne indvandrere kan få undervisning, der letter integrationen i det danske samfund.

Folkeoplysningen hører under Undervisningsministeriet – dog fra 1988 til 1993 under Kulturministeriet. Uden for dette regi findes aktiviteter, som naturligt hører sammen med folkeoplysning; det gælder bl.a. de medborgerhuse, der gennem de seneste årtier har vundet stor udbredelse. Kapitlets perspektiv er dermed primært bestemt af aktiviteterernes ressortmæssige placering.

Ny lovgivning

Sommeren 1990 vedtoges en ny lov om støtte til folkeoplysning til afløsning af den hidtidige lov om fritidsundervisning mv.; loven trådte i kraft den 1. januar 1991. I afsnit 15.2 redegøres nærmere for loven. Lovens formål er at sikre støtte til den frie, folkeoplysende virksomhed gennem overordnede principper; det overlades den enkelte kommune at udforme detailbestemmelserne. Kommunerne pålægges i videst muligt omfang at inddrage brugerne i planlægning, udformning og tilrettelæggelse gennem nedsættelse af lokale folkeoplysningsudvalg.

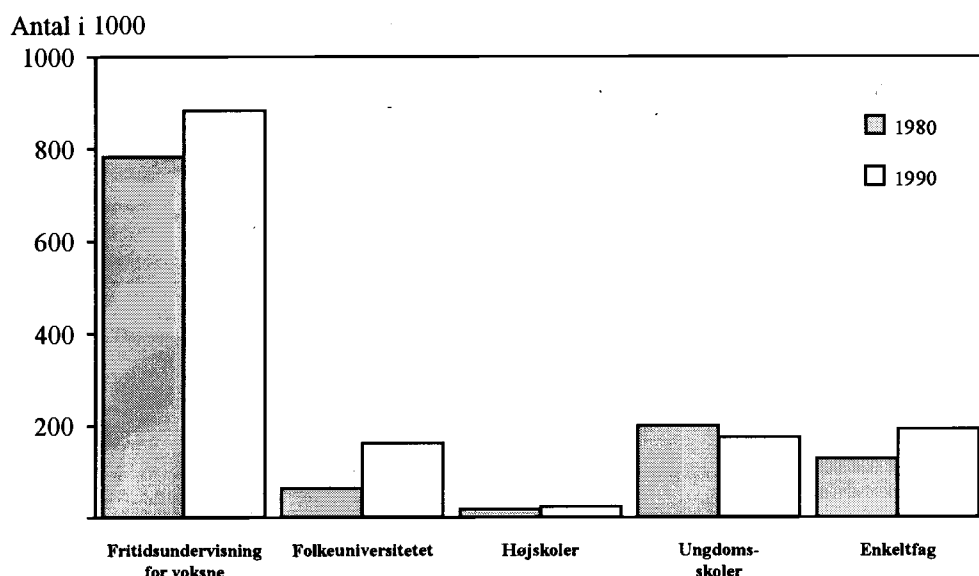
Befolkningens deltagelse

I 1990 havde folkeoplysningen mere end 1 million deltagere. Skønt samme person kan deltage i flere aktiviteter, er antagelig omkring hver femte borger aktiv i sammenhæng med folkeoplysning.

Figur 15.1 viser deltagere i 1980 og 1990 ved fritidsundervisning for voksne, folkeuniversitet, ungdomsskoler, de frie kostskoler og enkeltfag.

Figur 15.1

Antal holddeltagere/elever 1980 og 1990

Kilde: Tabel 15.1, 15.2, 15.3, 15.5 og 15.10.

Søgningen til de frie kostskoler (højskoler mv.) er steget en smule siden 1980, mens folkeuniversiteterne har mere en dobbelt så mange deltagere i 1990 som i 1980. Færre unge går på ungdomsskole og færre voksne deltager i fritidsundervisning. Enkeltfagskurserne tiltrækker næsten 50 pct. flere elever nu end ved 10-årets begyndelse.

Omkring 3,5 mio. besøg fandt i 1991 sted i et af de medborgerhuse, der drives af ca. 450 ansatte, jf. tabel 15.11.

Udbud af aktiviteter

Folkeoplysningen spænder fra specifikke, målrettede undervisningstilbud til mere almene tilbud; typisk for den første gruppe er fx. indvandrerundervisning og kompenserende specialundervisning, mens fritidsundervisning, folkeuniversitet og folkehøjskoler har et bredere sigte.

Omfanget af folkeoplysningen kan belyses ved opgørelser af timer og hold i de forskellige undervisningsformer; eksempelvis afviklede fritidsundervisningen omkring 50.000 hold i 1990-91, folkeuniversitetet afholdt i 1991 23.000 dobbelttimer og ungdomsskolernes virksomhed omfattede ca. 2 mio. timer årligt, jf. tabel 15.1, 15.2 og 15.6.

Nye aktiviteter

I løbet af perioden er nye aktiviteter sat i værk; det gælder produktionskolerne for arbejdsløse unge, der oprettes i 1986 (ca. 6.000 deltagere i 1990) og indvandrerundervisningen fra 1987 (ca. 40.000 deltagere i 1990), jf. tabel 15.7 og 15.9.

Økonomien

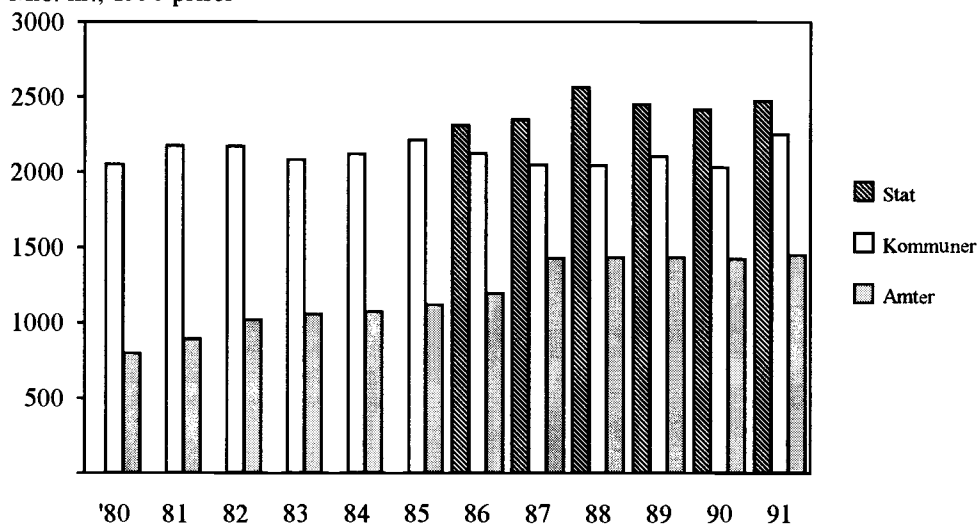
På grundlag af offentlige regnskaber er det opgjort, at i 1990 androg nettodrifudsudgifterne ca. 6,3 mia. kr, hvortil staten bidrog med ca. 40 pct., amterne med 24 pct. og kommunerne med 36 pct.; i 1986 var de tilsvarende andele på 41, 21 og 38 pct., altså en svag byrdeforskydning til amterne, jf. tabel 15.12 og 15.14.

Figur 15.2 viser de offentlige udgifter i faste priser; de kommunale udgifter stagnerer gennem 1980'erne. Amternes udgifter er fordoblet gennem perioden. De stiger især i 1987, hvor indvandrerundervisningen oprettes.

Figur 15.2

Offentlige nettodrifudsudgifter til folkeoplysning mv., i 1990 priser

Mio. kr., 1990 priser

Kilde: Tabel 15.12 og 15.14.

De enkelte kommuner kan grupperes efter bymæssighed, jf. tabel 15.15, hvor udgifterne angives pr. indbygger; i 1980 har hovedstadsregionen de største udgifter, i 1990 overtager København og Frederiksberg denne rolle. Gennem perioden er spredningen øget mærkbart mellem de kommuner, der har højeste og laveste udgifter. Hvor de primærkommunale udgifter gennemsnitligt er steget med ca. 80 pct., er udgifterne for København og Frederiksberg mere end fordoblet i årets priser.

15.2 Lovgivning

Folkeoplysningen går tilbage til det 19. århundredes religiøse og folkelige bevægelser inspireret af N.F.S. Grundtvig.

Initiativet til en række af de i afsnittet nævnte skoleformer er udsprunget af private, folkelige kredse. Voksenundervisningen (aftenskolerne), foreningslivet, og forskellige skoleformer er stadig private, selvstyrende, selv om de modtager betragtelige offentlige tilskud. Den kommunale ungdomsskole og den almene, prøveforberedende voksenundervisning er nu overtaget og styres af det offentlige.

Folkeoplysningen blev ved regeringsomdannelsen i juni 1988 overført fra Undervisningsministeriet til Kulturministeriet. Ved regeringsdannelsen den 25. januar 1993 er Folkeoplysningen tilbageført fra Kulturministeriet til Undervisningsministeriet.

Fritidsundervisning for voksne

Kapitel III i bekendtgørelse nr. 236 af 24. april 1987 af lov om fritidsundervisning mv. omfatter bl.a. aftenskoleundervisning, studiekredse, foredragsrækker og hensyntagende specialundervisning.

Områdets emnekreds er defineret meget åbent. Undervisningen sigter ikke mod at give deltagere formel kompetence, men mod at tilfredsstille deltagerens personlige behov for viden og kunnen.

Hensyntagende specialundervisning tilbydes voksne, der på grund af deres handicap ikke kan deltage i den almindelige fritidsundervisning. Undervisningen tilrettelægges med særlig hensyntagen til det pågældende handicap.

Folkeuniversitetsvirksomhed (kapitel VI i bekendtgørelsen) er knyttet til universiteterne og udbyder gennem universitetskurser og forelæsninger kendskab til videnskabens metoder og resultater. På kurserne medvirker deltagerne aktivt og går i dybden med et emne. Ved forelæsning gives en alment tilgængelig fremstilling af et videnskabeligt emne.

Lov nr. 410 af 13. juni 1990 om støtte til folkeoplysning har fra januar 1991 afløst lov om fritidsundervisning mv.

Ungdomsskolen

Alle kommuner skal sikre unge mellem 14 og 18 år et alsidigt, frivilligt tilbud om ungdomsskolevirksomhed i deres fritid (kap. I i loven).

Ungdomsskolen skal tilbyde almen undervisning, prøveforberedende undervisning, specialundervisning samt undervisning for unge indvandrere. Ungdomsskolen kan desuden tilbyde anden undervisning og aktiviteter, som kan indgå i kommunernes samlede ungdomspolitik, herunder fx. klubvirksomhed.

Formålet med ungdomsskolen er at give de unge mulighed for at fæstne og uddybe deres kundskaber, give dem forståelse af og dygtiggøre dem til samfundslivet og bidrage til at give deres tilværelse forøget indhold.

Lov nr. 411 af 13. juni 1990 om ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler afløste fra 1. januar 1991 bl.a. lov om Fritidsundervisning, kapitel I.

Produktions-skoler

Produktionsskoler (lov nr. 269 af 6. august 1985) er et led i foranstaltningerne til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden. De tilbyder kombinerede undervisnings- og produktionsprogrammer, dvs. både praktisk arbejde og produktion samt teoretisk undervisning i tilknytning hertil. Målet er at forbedre deltagerens uddannelses- og jobmuligheder.

Målgruppen er unge arbejdsløse, som ikke har fået nogen uddannelse, og som ikke er motiveret for at gå i gang med en. Produktionsskolerne, der har rødder i den danske folkeoplysningstradition, har ikke eksaminer. Opgaven er at hjælpe hver enkelt deltager til at udfolde og udvikle en reel, personlig kompetence, som kan bruges i uddannelse eller erhverv.

Lov nr. 411 af 13. juni 1990 om ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler afløste fra 1. januar 1991 bl.a. lov om produktionsskoler.

Frie kostskoler

De frie kostskoler er private, selvejende institutioner. De omfatter efterskoler, husholdningsskoler, ungdomskostskoler, folkehøjskoler samt landbrugs- og gartneriskoler.

Det er karakteristisk for disse skoleformer, at staten ikke bestemmer form og indhold af skolernes undervisning. Karakteristisk er også kostskoleformen, hvor skolen danner ramme om et samvær mellem elever, lærere, forstander og øvrige ansatte.

Staten yder driftstilskud til skolerne, dels som refusionstilskud til visse konkrete udgifter, fx. rente- og lejeudgifter, dels som rammetilskud til løn og øvrige udgifter vedrørende skole- og undervisningsvirksomhed.

Lov nr. 337 af 18. juni 1969 om statsstøtte til visse private skoler (støtteloven), jf. lov bekendtgørelse nr. 659 af 25. oktober 1988, som ændret ved lov nr. 411 af 6. juni 1991 (friskoleloven) og lov nr. 353 af 14. maj 1992 (ændring af gymnasieloven).

Lov nr. 259 af 4. juni 1970 om folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler (højskoleloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 661 af 26. oktober 1988, som ændret ved lov nr. 371 af 6. juni 1991 (landbrugsuddannelsesloven) og lov nr. 387 af 20. maj 1992 (elevstøtte- og bidragsloven). Højskoleloven etablerede lovfællesskab mellem højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler.

Folkehøjskoler

Folkehøjskoler tilbyder ud fra individuelt idégrundlag voksne elever almindelig undervisning. Skolerne kan give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads i den almindelig undervisning. De bestemmer selv, hvilket idégrundlag undervisningen bygger på. Der afholdes ikke eksaminer eller prøver.

Husholdningsskoler og håndarbejds-skoler

Husholdningsskoler og håndarbejds-skoler tilbyder almindelig undervisning med særligt henblik på hjem og familie. Husholdningsskoler tilbyder almene kurser om ernæring og sundhed og nogle skoler, køkkenlederuddannelsen. Herudover varetager nogle skoler en del af køkkenassistentuddannelsen, som er en erhvervsuddannelse. Håndarbejds-skoler tilbyder kurser i håndarbejde, kreative og kunstneriske fag.

Efterskoler

Efterskoler tilbyder unge mellem 14 år (afsluttet 7. klasses-trin) og 18 år undervisning af normalt 40 ugers varighed. Knap halvdelen af eleverne er undervisningspligtige og den anden halvdel fordeler sig med hovedvægten på 10. klasses-trin og en del på 11. og 12. trin.

Eleverne kan ved kursus af mindst 36 ugers varighed opfylde undervisningspligten i 8. og 9. skoleår.

Kostskolelivet er en væsentlig del af opholdet på en efterskole. Fritid og samvær med voksne er en integreret del af den almindelig undervisning.

Der gives undervisning i almindelige skolefag og en lang række praktiske og kreative fag, fx. idræt og musik. Skolerne kan forberede til og afholde folkeskolens afgangsprøver. Langt de fleste skoler tilbyder disse prøver.

Landbrugsskoler

Fra 1. januar 1992 er skolerne omfattet af lov nr. 210 af 5. august 1989 om erhvervs-skoler og de fleste uddannelser af lov nr. 371 af 6. juni 1991 om landbrugs-uddannelser.

Landbrugsskolerne, herunder 2 gartneriskoler, tilbyder kurser til uddannelse af landmænd og andre kurser i tilknytning til landbrugserhvervet og gartner fagene. Landbrugsskolerne hovedopgave er at uddanne landbrugere til forskellige funktioner: Faglært uddannelse, driftslederuddannelse, udvidet driftsleder-, agrarøkonom- og landbrugsteknikeruddannelse. Gartneriskoler tilbyder gartneridrifsleder- og gartneriteknikeruddannelse samt efteruddannelseskurser for alle grupper i gartnerierhvervet.

Kompenserende specialundervisning for voksne

Lov nr. 319 af 4. juli 1983 om specialundervisning for voksne pålægger amtskommunerne at sørge for, at voksne med fysiske eller psykiske handicap kan få undervisning og specialpædagogisk bistand, der sigter på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap.

Undervisningen foregår dels på amtskommunale specialundervisningscentre for voksne, på amtskommunens tale-/høreinstututer, synscentraler eller kommunikationscentre, dels efter overenskomst med private skoler, institutioner eller initiativtagere.

Indvandrer-undervisning

Lov om undervisning af voksne indvandrere etableret i henhold til lov nr. 355 af 4. juni 1986, pålægger amtskommunerne at give indvandrere danskundervisning, der gør det muligt for dem at fungere i det danske samfund på lige fod med den danske befolkning. Det vil sige at undervisningen skal have et sådant omfang og indhold, at den enkelte deltager ikke på grund af manglende kendskab til dansk forhindres i at få arbejde eller påbegynde uddannelse på et grundlæggende niveau. Ud over undervisning i dansk sprog, skal der gives undervisning i dansk kultur og danske samfundsforhold.

Undervisningen var indtil 1. august 1986 etableret i henhold til bestemmelserne i lov om fritidsundervisning på vilkår svarende til den hensyntagende specialundervisning.

Almen voksen-uddannelse

Almen voksenuddannelse (lov nr. 335 af 24. maj 1989) er en kompetencegivende uddannelse, der giver voksne muligheder for at supplere eller ajourføre deres almene skoleuddannelse og at aflægge prøver. Uddannelsens indhold og tilrettelæggelse er tilpasset voksnes behov og forudsætninger. Uddannelsen giver almene kvalifikationer, der kan bruges i fortsat uddannelse, i arbejdslivet og i samfundslivet.

Den kompetencegivende voksenundervisning blev i 1977 udskilt fra fritidsundervisningen med lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning mv. for voksne. Heri samledes enkeltfagsundervisning til folkeskolens afgangsprøver, udvidede afgangsprøver og højere forberedelseseksamen. Amterne overtog forpligtelsen til at oprette og drive kurserne.

Med udgangspunkt i folketingsbeslutningen om et 10-punktsprogram for voksenundervisning og folkeoplysning blev der i 1984 igangsat et reformarbejde, som skulle udvikle enkeltfagskurserne til en egentlig voksenundervisning med egne læseplaner og prøver, frigjort fra folkeskolens bestemmelser. Reformen blev realiseret med lov om almen voksenuddannelse (AVU-loven), der trådte i kraft 1. august 1989.

15.3 Kilder

Danmarks Statistik modtager løbende indberetninger fra amtskommunale enkeltfagskurser og fra højskoler mv. på individniveau. Øvrige elevoplysninger stammer fra Kulturministeriet, Amtsrådsforeningen og Folkeuniversitetets Landsekretariat. De økonomiske oplysninger hidrører dels fra statsregnskaberne, dels fra Danmarks Statistiks opgørelser af de kommunale finanser.

Årligt offentliggør Danmarks Statistik uddannelsesstatistik i emnegruppen: Uddannelse og kultur, Statistiske Efterretninger.

Tabel 15.1

Fritidsundervisning for voksne

Adult education during leisure time

	I alt				Oplysningsforbund		Andre private		Kommunale	
	Hold	Timer	Kursister ³		Hold	Timer	Hold	Timer	Hold	Timer
			Mænd	Kvinder						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1979/1980										
Almen fritidsundervisning ¹	54 444	2 174 669	178 248	529 019	34 773	1 389 895	13 627	508 831	6 044	275 943
Specialundervisning ²	11 046	616 765	33 500	41 598	5 761	318 864	4 006	192 695	1 279	105 206
1980/1981										
Almen fritidsundervisning ¹	56 429	2 189 164	184 003	524 295	35 708	1 399 249	14 723	508 333	5 998	281 582
Specialundervisning ²	9 244	602 566	31 195	41 043	4 456	283 611	3 504	175 516	1 284	143 439
1981/1982										
Almen fritidsundervisning ¹	58 706	2 274 300	198 745	581 211	37 339	1 461 092	15 169	541 270	6 198	271 938
Specialundervisning ²	9 586	600 926	31 632	41 865	4 484	280 150	3 785	189 252	1 317	131 524
1982/1983										
Almen fritidsundervisning ¹	60 615	2 323 116	200 714	600 082	38 740	1 496 797	15 939	564 041	5 936	262 278
Specialundervisning ²	11 082	709 163	37 726	45 132	4 939	306 091	4 806	266 134	1 337	136 938
1983/1984										
Almen fritidsundervisning ¹	60 416	2 325 739	201 804	602 675	38 443	1 500 931	16 465	589 124	5 508	235 684
Specialundervisning ²	11 976	765 389	36 904	47 840	5 283	337 872	5 215	285 290	1 478	142 227
1984/1985										
Almen fritidsundervisning ¹	60 799	2 350 070	200 529	597 610	38 887	1 512 193	16 590	606 596	5 322	231 281
Specialundervisning ²	14 360	812 978	47 220	52 154	6 179	396 360	6 514	231 281	1 667	185 337
1985/1986										
Almen fritidsundervisning ¹
Specialundervisning ²
1986/1987										
Almen fritidsundervisning ¹	64 176	2 500 340	200 941	629 233	40 856	1 608 451	18 584	694 531	4 736	197 358
Specialundervisning ²	11 272	578 180	23 652	47 963	5 493	293 594	5 129	248 932	650	35 654
1987/1988										
Almen fritidsundervisning ¹	60 868	2 378 739	187 686	598 883	38 583	1 518 783	17 996	678 425	4 289	181 531
Specialundervisning ²	11 355	571 781	23 435	48 469	5 855	301 990	4 914	236 494	586	33 297
1988/1989										
Almen fritidsundervisning ¹	60 549	2 351 429	185 905	598 577	39 993	1 544 567	16 687	643 102	3 869	163 760
Specialundervisning ²	12 100	627 380	25 904	51 158	6 422	341 773	5 090	251 763	588	33 844
1989/1990										
Almen fritidsundervisning ¹	61 399	2 461 342	189 145	610 415	40 425	1 630 413	17 116	661 308	3 858	169 621
Specialundervisning ²	13 941	700 252	27 843	56 469	7 384	385 389	6 039	282 822	518	32 041
1990/1991										
Almen fritidsundervisning ¹	43 901	1 865 670	136 708	441 720	29 343	1 250 871	11 716	481 001	2 842	133 798
Specialundervisning ²	11 104	639 888	21 056	47 818	6 347	373 622	4 356	241 984	401	24 282

¹ Incl. aftenhøjskoler.² Incl. erhvervsmæssige kurser.³ Ved kursister forstås, at eleverne medregnes for hvert hold, de deltager i.
Kilde: Kulturministeriet.

TRANSLATION - Columns, 1-4: total; 1: classes, 2: lessons; 3-4: participants in courses; 3: men; 4: women; 5-6: education associations; 5: classes; 6: lessons; 7-8: other private; 7: classes; 8: lessons; 9-10: municipal; 9: classes; 10: lessons. - Rows, almen fritidsundervisning = general leisure-time education, specialundervisning = special education.

Tabel 15.2 Folkeuniversitetets aktiviteter fordelt på afdelinger
Activities of the open university

	I alt			København			Århus			Ålborg		
	Forelæsning	Kurser	Deltagere	Forelæsning	Kurser	Deltagere	Forelæsning	Kurser	Deltagere	Forelæsning	Kurser	Deltagere
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Dobbelt-timer	antal		Dobbelt-timer	antal		Dobbelt-timer	antal		Dobbelt-timer	antal
1980	1 325	5 540	64 080	350	2 650	19 300	200	1 560	11 120	100	240	4 480
1981	1 340	5 915	65 430	354	2 940	20 040	215	1 700	12 000	97	242	4 364
1982	1 561	6 823	76 086	440	3 247	24 094	290	1 939	15 478	131	312	5 864
1983	1 767	8 494	87 668	406	3 968	24 176	324	2 186	17 332	115	544	5 688
1984	1 731	9 419	88 078	400	4 241	24 482	205	2 219	12 638	86	619	4 678
1985	1 766	11 298	93 236	396	4 386	24 612	250	2 415	14 830	137	1 083	7 646
1986	1 876	13 085	101 210	457	4 978	28 236	206	2 372	12 984	202	1 589	11 258
1987	2 022	15 686	112 252	445	5 431	28 662	257	2 692	15 664	227	1 790	12 660
1988	2 668	18 658	144 036	452	5 625	29 330	324	2 932	18 824	209	2 910	14 180
1989	2 961	21 105	160 650	542	6 347	34 374	287	3 070	17 620	209	3 523	15 406
1990	3 020	21 135	163 070	497	6 708	33 296	310	3 090	18 580	308	3 181	18 682
1991	3 376	19 684	174 408	614	6 553	37 666	295	3 057	17 914	408	2 973	22 266

	Odense			Roskilde			Uden for universitetsbyerne		
	Forelæsning	Kurser	Deltagere	Forelæsning	Kurser	Deltagere	Forelæsning	Kurser	Deltagere
	13	14	15	16	17	18	19	20	21
		Dobbelt-timer	antal		Dobbelt-timer	antal		Dobbelt-timer	antal
1980	125	250	5 500	-	-	-	550	840	23 680
1981	107	316	4 912	-	-	-	567	717	24 114
1982	117	297	5 274	-	-	-	583	1 028	25 376
1983	134	380	6 120	-	-	-	788	1 416	34 352
1984	174	428	7 816	-	-	-	866	1 912	38 464
1985	173	559	8 038	-	-	-	810	2 855	38 110
1986	164	564	7 688	33	496	2 312	814	3 086	38 732
1987	156	704	7 648	35	1 458	4 316	902	3 611	43 302
1988	144	813	7 386	58	2 100	6 520	1 481	4 278	67 796
1989	166	956	8 552	101	3 212	10 464	1 656	3 997	74 234
1990	164	1 172	8 904	93	3 674	11 068	1 648	3 310	72 540
1991	188	1 044	9 608	177	3 160	13 400	1 694	2 897	73 554

Kilde: Kulturministeriet og Folkeuniversitetet, landssekretariatet.

TRANSLATION - Columns, 1-3: total; 1: lectures; 2: courses; 3: participants; 4-6: Copenhagen; 4: lectures; 5: courses; 6: participants; 7-9: Århus; 7: lectures; 8:

courses; 9: participants; 10-12: Ålborg; 10: lectures; 11: courses; 12: participants; 13-15: Odense; 13: lectures; 14: courses; 15: participants; 16-18: Roskilde; 16: lectures; 17: courses; 18: participants; 19-21: outside the university cities; 19: lectures; 20: courses; 21: participants; dobbelttimer = double lessons.

Tabel 15.3 Antal årselever ved frie kostskoler fordelt efter skoletype og køn
Enrolments at boarding schools, by type of school and sex

	I alt		Efterskoler		Husholdnings-/Håndarbejdsskoler		Ungdomskostskoler		Folkehøjskoler		Landbrugs- og gartnerskoler	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1979-80	9 353	8 752	5 444	5 051	7	923	98	88	1 595	2 477	2 207	213
1980-81	10 020	8 907	5 679	5 212	9	834	102	81	1 882	2 536	2 348	244
1981-82	10 339	9 664	6 104	5 690	14	1 067	98	90	1 976	2 625	2 148	191
1982-83	10 997	10 142	6 488	5 956	17	1 044	101	84	2 204	2 836	2 187	222
1983-84	11 290	10 409	6 702	6 175	35	995	101	83	2 216	2 910	2 236	246
1984-85	11 643	10 677	7 087	6 379	69	1 090	99	77	2 108	2 871	2 280	261
1985-86	11 322	10 736	7 091	6 701	69	1 011	106	84	2 047	2 707	2 008	234
1986-87	11 067	10 473	7 125	6 948	60	802	100	82	1 912	2 389	1 871	252
1987-88	11 328	10 819	7 474	7 235	46	788	101	74	1 938	2 481	1 769	240
1988-89	10 950	11 386	7 685	7 699	50	823	101	73	1 961	2 647	1 153	144
1989-90	11 777	11 984	8 377	8 162	54	898	106	76	2 037	2 669	1 203	179

Anm. En årselev svarer til en elev i 40 uger.

Kilde: Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Columns, 1-2: total; 3-4: continuation schools; 5-6: schools of domestic science/schools of needlework; 7-8: juvenile schools; 9-10: folk high schools; 11-12: agricultural and horticultural schools. - mænd = men, kvinder = women.

Tabel 15.4

Antal frie kostskoler fordelt efter skoletype

Number of boarding schools, by type of school

	I alt	Efterskoler	Husholdnings-/ håndarbejds- skoler	Folkehøj- og ungdomskost- skoler	Landbrugs- og gartneriskoler
	1	2	3	4	5
1979-1980	269	136	21	86	26
1980-1981	284	147	21	88	28
1981-1982	294	158	21	88	27
1982-1983	310	161	22	95	32
1983-1984	338	182	25	100	31
1984-1985	344	181	25	105	33
1985-1986	340	181	27	103	29
1986-1987	340	185	27	99	29
1987-1988	344	192	25	99	28
1988-1989	342	194	25	95	28
1989-1990	356	202	25	101	28
1990-1991	367	214	25	100	28

Kilde: Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2: continuation schools; 3: schools of domestic science/schools of needlework; 4: folk high schools and juvenile schools; 5: agricultural and horticultural schools.

Tabel 15.5

Ungdomsskoler, elever fordelt på alder og køn

Juvenile schools: Enrolments, by age and by sex

	I alt		Under 14 år		14-17 år		Over 17 år	
	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger
	1	2	3	4	5	6	7	8
1980-1981	200 539		13 408		175 504		11 627	
1981-1982	209 167		12 377		184 267		12 523	
1982-1983	
1983-1984	98 831	99 218	3 641	4 831	87 155	86 527	8 035	7 860
1984-1985	95 761	96 316	3 024	4 000	83 990	83 525	8 747	8 791
1985-1986	91 363	93 675	3 041	4 091	79 988	80 998	8 334	8 586
1986-1987	90 657	91 723	3 036	3 812	79 235	79 742	8 386	8 169
1987-1988	90 291	90 308	3 180	4 070	78 731	77 900	8 380	8 338
1988-1989	91 245	88 854	4 126	4 903	78 660	75 785	8 459	8 166
1989-1990	88 310	86 775	3 899	4 604	75 693	73 404	8 718	8 767

Kilde: Kulturministeriet.

TRANSLATION - Columns, 1-2: total; 3-4: under 14 years; 5-6: 14 to 17 years; 7-8: over 17 years. Drenge = boys, piger = girls.;

Tabel 15.6

Ungdomsskolevirksomhed

Activities of juvenile schools

	I alt ³	Fritidsunder- visning ^{1,2}	Heltids- under- visning	Fritidsvirksomhed		
				Klub	Lejrskole	Anden fritids- virksomhed
	1	2	3	4	5	6
1 000 timer						
1980-1981	2 172	1 595	222	354
1981-1982	2 493	1 812	307	374
1982-1983
1983-1984	2 033	1 286	366	297	22	62
1984-1985	2 073	1 322	362	302	22	65
1985-1986	2 059	1 323	325	320	27	63
1986-1987	615	...	329	180	27	79
1987-1988	623	...	347	164	33	80
1988-1989	662	...	356	179	34	93
1989-1990	672	...	369	176	30	97

¹ Inkl. aktiviteter for unge ledige.² Opgøres til og med 1985-1986.³ Omfatter ikke fritidsundervisning fra og med 1986-1987.

Kilde: Kulturministeriet.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2: leisure-time education; 3: full-time education; 4-6: leisure-time activities; 4: clubs; 5: camp schools; 6: other leisure-time activities. (1000 hours).

Tabel 15.7

Produktionsskoler, elever fordelt på køn og alder

Production schools: Enrolments, by sex and age

	I alt		Under 16 år		16-19 år 16-18 år ¹		20-22 år 19-22 år ¹		Over 22 år	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1986-1987	2 241	2 231	106	67	1 298	1 480	629	479	208	205
1987-1988	2 729	2 489	133	105	1 580	1 538	589	516	427	330
1988-1989	2 449	2 534	90	54	841	786	1 139	1 326	379	368
1989-1990	2 862	2 969	70	40	734	733	1 582	1 821	476	375

¹ Ændret aldersgruppering fra 1988.
Kilde: Kulturministeriet.

TRANSLATION - Columns; 1-2: total; 3-4: under 16 years; 5-6: 16 to 19 years, 16 to 18 years (age group changed as from 1988); 7-8: 20 to 22 years, 19 to 22 years (age group changed as from 1988); 9-10: over 22 years. Mænd = men, kvinder = women.

Tabel 15.8

Kompenserende specialundervisning for voksne

Compensatory special education for adults

	Deltagere			Hold ¹		
	I alt	Amts-komm. ²	Kommuner, oplys. forb. og andre private ¹	Kommuner	Oplysningsforbund	Andre private
	1	2	3	4	5	6
1982-83	60 624	34 933	25 691	760	3 978	2 682
1983-84	61 728	38 897	22 831	746	3 589	1 868
1984-85	39 786	39 786
1985-86	44 772	44 772
1986-87	39 154	39 154
1987-88	54 013	54 013
1988-89	58 468	58 468

¹ Opgøres kun for 1982/83 og 1983/84.

² Incl. et vist antal henvendelser.

Kilde: Amtsrådsforeningen i Danmark og Kulturministeriet.

TRANSLATION - Columns, 1-3: number of participants; 1: total; 2: counties; 3: municipalities, education associations and other private; 4-6: number of classes; 4: municipality; 5: education associations; 6: other private.

Tabel 15.9

Indvandrerundervisning

Teaching of immigrants

	Antal deltagere			Antal hold
	I alt	Mænd	Kvinder	
	1	2	3	
1987-1988	23 263	13 642	9 621	11 541
1988-1989	24 559	13 381	11 178	10 497
1989-1990	27 864	14 226	13 638	7 279
1990-1991	28 509	14 614	13 895	...

Kilde: Amtsrådsforeningen i Danmark.

TRANSLATION - Columns, 1-3: participants; 1: total; 2: men; 3: women; 4: number of classes.

Tabel 15.10

Holdelever ved amtskommunale enkeltfagskurser

Participation in local authority courses for special examination in single subjects

	I alt		Folkeskolens afgangsprøver		Hf- og studentereksamenfag	
	Mænd 1	Kvinder 2	Mænd 3	Kvinder 4	Mænd 5	Kvinder 6
1979-80	36 936	91 114	20 673	51 226	16 263	39 888
1980-81	35 800	93 103	19 942	51 254	15 858	41 849
1981-82	42 244	106 341	23 241	56 840	19 003	49 501
1982-83	45 531	115 822	23 773	59 101	21 758	56 721
1983-84	43 166	114 988	21 733	56 791	21 433	58 197
1984-85	42 391	111 452	21 866	55 175	20 525	56 277
1985-86	41 047	111 516	21 235	56 466	19 812	55 050
1986-87	42 224	107 923	21 123	50 990	21 101	56 933
1987-88	46 781	113 512	23 550	54 141	23 231	59 371
1988-89	50 459	120 483	25 013	56 884	25 446	63 599
1989-90	56 593	136 438	29 023	71 771	27 570	64 667

Anm. Da samme person kan deltage i flere kurser, er antallet af holdelever større end antallet af personer.
Kilde: Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Columns 1-2: total; 3-4: 10th class completed; 5-6: upper secondary school examination. mænd = men, kvinder = women.

Tabel 15.11

Medborgerhuse

Community centres

	Antal huse 1	Offentlige arrangementer					Antal møder kurser o.l. 7	Besøg			Personale i hele stillinger 11
		I alt 2	Musik 3	Teater 4	Film 5	Foredrag og andet 6		Offentlige arrangementer 8	Møder kurser o.l. 9	Værksteder og andre faciliteter 10	
----- 1 000 -----											
Hele landet 1991	45	6 270	1 842	408	1 612	2 408	46 852	717	625	2 161	524
Hele landet 1992	44	6 649	1 649	401	1 627	2 972	43 812	462	889	2 293	444
Hovedstadsregionen	9	2 596	404	164	1 295	733	9 432	178	304	1 051	96
Øerne i øvrigt	9	1 213	261	74	24	854	5 366	57	42	253	62
Jylland	26	2 840	984	163	308	1 385	29 014	228	543	989	286

Anm. Omfatter i 1992 medlemmer af Foreningen af Huse i Danmark med i alt 88 huse, heraf de 44 med oplyst virksomhed.
Kilde: Foreningen af Huse i Danmark.

TRANSLATION - Column, 1: number of centres; 2-6: public activities; 2: total; 3: music; 4: theatre; 5: film; 6: lectures and other; 7: number of meetings, courses, etc.; 8-10: visits in thousands; 8: public activities; 9: meetings, courses, etc.; 10: workshops and other facilities; 11: fulltime employees. - Rows, 1: all Denmark; 2: Copenhagen region; 3: rest of the islands; 4: Jutland.

Tabel 15.12

Statens nettodrifudsudgifter til folkeoplysning mv.

Net current expenditure of the central government on general education, etc.

Konto 1991	1986 1	1987 2	1988 3	1989 4	1990 5	1991 6
----- mio. kr. -----						
1. I alt, 1990 priser	2 307,7	2 347,9	2 564,4	2 450,6	2 414,4	2 469,4
2. I alt, årets priser	1 865,3	2 048,1	2 370,3	2 370,0	2 414,4	2 531,1
3. 21.51 Fællesudgifter til folkeoplysning	365,2	411,3	636,4	513,3	524,4	636,2
4. 21.52 Fritidsvirksomhed for børn og unge	141,1	142,8	161,4	165,8	187,5	106,8
5. 21.53 Efterskoler og ungdomsskoler	604,2	676,5	736,2	782,7	736,8	842,2
6. 21.54 Fritidsundervisning for voksne	177,2	174,5	200,7	205,1	232,3	146,3
7. 21.55 Handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed mv.	74,9	89,5	61,3	72,7	82,4	83,5
8. 21.56 Landbrugsskoler og husholdningsskoler	155,8	165,5	166,7	212,5	223,5	204,4
9. 21.57 Folkehøjskoler	291,1	314,0	330,7	343,6	353,0	373,5
10. 21.58 Beskæftigelsesforanstaltninger	55,8	74,0	76,9	74,3	74,5	138,2

Anm. Ekskl. udgifter til Direktoratet for Folkeoplysning mv., kontonr. 21.11.01.03.
Kilde: Kulturministeriet.
TRANSLATION - Rows, 1: total in 1990 prices, DKK mill.; 2: total in current prices, DKK mill.; 3: joint expenditure on general education; 4: leisure-time activities for children

and young persons; 5: continuation schools and juvenile schools; 6: adult education during leisure time; 7: participation of disable persons in general education activities, etc.; 8: agricultural and horticultural schools; 9: folk high schools; 10: employment-creating schemes.

Tabel 15.13 a

Kommuners nettodriftsudgifter fordelt på funktioner

Net current expenditure of the municipalities, by function

Kommuners driftsudgifter og -indtægter										
	I alt 1990 priser	I alt årets priser	Fælles formål	Ungdoms- skoler	Ungdoms- kostskoler ¹	Fritids- virksomhed for børn og unge ² 3.23,3.24, 3.25 og 3.75	Fritids- undervis- ning for voksne	Elev- tilskud ³	Kompen- serende special- undervis- ning 03.11	Enkeltfag
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	mio. kr.									
1980:										
Nettoudgifter	2 049	1 124	67	325	3	427	165	82	14	42
Udgifter	2 474	1 358	75	332	3	511	292	82	16	47
Indtægter	151	83	8	7	-	7	54	-	2	5
Statsrefusion	274	151	-	-	-	77	73	-	-	-
1981:										
Nettoudgifter	2 172	1 318	76	379	4	494	201	91	29	44
Udgifter	2 582	1 567	84	387	4	581	336	91	32	52
Indtægter	157	95	8	8	-	6	62	-	3	8
Statsrefusion	253	154	-	-	-	81	73	-	-	-
1982:										
Nettoudgifter	2 170	1 480	88	427	4	547	231	103	27	53
Udgifter	2 574	1 755	97	436	4	641	381	103	30	63
Indtægter	151	103	9	9	-	7	65	-	3	10
Statsrefusion	252	172	-	-	-	87	86	-	-	-
1983:										
Nettoudgifter	2 081	1 522	91	435	2	563	238	105	30	59
Udgifter	2 513	1 838	101	445	4	672	407	105	33	71
Indtægter	160	117	10	10	-	13	69	-	3	12
Statsrefusion	272	199	-	-	2	96	101	-	-	-
1984:										
Nettoudgifter	2 118	1 618	96	455	2	596	265	108	35	60
Udgifter	2 544	1 943	107	464	4	708	441	109	38	72
Indtægter	158	121	11	9	-	11	74	1	3	12
Statsrefusion	267	204	-	-	2	101	102	-	-	-
1985:										
Nettoudgifter	2 212	1 753	88	482	3	657	318	115	32	59
Udgifter	2 664	2 111	107	494	5	776	507	116	34	72
Indtægter	173	137	19	12	-	12	78	1	2	13
Statsrefusion	278	221	-	-	2	107	111	-	-	-

Anm. Kontonumre over søjlerne henviser til kontoplanen, der gælder til og med 1990. 1991 kommer en ny kontoplan funktionerne i 1991 rummer derfor andre konti end de tidligere års funktioner. Inkl. Københavns og Frederiksbergs kommuner.

¹ Fra 1991 omfatter kontonr. 3.12 både efterskoler og ungdomskostskoler.

² Omfatter i 1991 kontonr. 3.73 og 3.74, foreninger, klubber mv. og lokaltilskud.

³ Fra 1991 er elevtilskud ekskl. efterskoler, som ligger under kontonr. 3.12.

Kilde: Danmarks Statistik, Kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, 1-8: current expenditure and current revenue of the municipalities in DKK mill.; 1: total, 1990 prices; 2: total, current prices; 3: joint purposes; 4: juvenile schools; 5: juvenile boarding schools; 6: leisure-time activities for children and young persons; 7: adult education during leisure time; 8: grants to students; 9: compensatory special education; 10: single subjects. - Rows, nettoudgifter = net expenditure, udgifter = expenditure, indtægter = revenue, statsrefusion = central government reimbursements.

Tabel 15.13 a

Kommuners driftsudgifter og -indtægter										
	I alt 1990 priser	I alt årets priser	Fælles formål	Ungdoms- skoler	Ungdoms- kostskoler ¹	Fritids- virksomhed for børn og unge ² 3.23, 3.24, 3.25 og 3.75	Fritids- undervis- ning for voksne	Elev- tilskud ³	Kompen- serende special- undervis- ning 03.11	Enkeltfag 03.37
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	mio. kr.									
1986:										
Nettoudgifter	2 122	1 716	92	483	3	626	296	111	45	60
Udgifter	2 609	2 109	107	498	5	763	498	111	48	79
Indtægter	184	149	15	15	-	12	85	-	3	19
Statsrefusion	302	244	-	-	2	125	118	-	-	-
1987:										
Nettoudgifter	2 048	1 787	95	504	3	685	271	121	44	64
Udgifter	2 456	2 142	108	525	5	811	438	122	48	85
Indtægter	167	146	13	21	-	13	73	1	4	21
Statsrefusion	240	209	-	-	2	113	94	-	-	-
1988:										
Nettoudgifter	2 043	1 888	94	530	2	714	309	115	49	75
Udgifter	2 468	2 281	108	559	5	856	490	116	52	95
Indtægter	177	164	14	29	1	14	82	1	3	20
Statsrefusion	248	229	-	-	2	128	99	-	-	-
1989:										
Nettoudgifter	2 103	2 034	132	552	5	754	351	109	55	76
Udgifter	2 548	2 464	153	588	6	904	543	111	59	100
Indtægter	196	190	21	36	1	15	87	2	4	24
Statsrefusion	249	240	-	-	-	135	105	-	-	-
1990:										
Nettoudgifter	2 030	2 030	97	555	5	790	340	107	52	85
Udgifter	2 511	2 511	112	600	6	973	542	109	55	114
Indtægter	212	212	15	45	1	18	99	2	3	29
Statsrefusion	269	269	-	-	-	165	103	-	-	-
1991:										
Nettoudgifter	2 249	2 306	108	586	96	895	465	13	56	87
Udgifter	2 556	2 619	123	642	97	970	598	13	60	117
Indtægter	207	212	16	56	0	31	76	0	4	29
Statsrefusion	100	102	-	-	-	45	57	-	-	-

Tabel 15.13 b

Amters nettodriftsudgifter fordelt på funktioner

Net current expenditure of the counties, by function

	Amters driftsudgifter og -indtægter								
	I alt 1990 priser	I alt årets priser	Fælles formål	Ungdoms- skoler	Fritids- virksomhed for børn og unge ¹ 3.23, 3.24, 3.25 og 3.75	Fritids- undervisning for voksne	Kompen- serende special- under- visning	Undervisning for voksne indvandrere	Enkeltfag
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	mio. kr.								
1980:									
Nettoudgifter	796	437	3	2	1	-	134	-	297
Udgifter	1 042	572	5	2	1	-	247	-	317
Indtægter	246	135	2	-	-	-	113	-	20
Statsrefusion	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1981:									
Nettoudgifter	890	540	2	3	1	-	188	-	346
Udgifter	1 145	695	4	3	1	-	329	-	358
Indtægter	255	155	2	-	-	-	141	-	12
Statsrefusion	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1982:									
Nettoudgifter	1 015	692	2	3	2	-	281	-	404
Udgifter	1 271	867	4	3	2	-	440	-	418
Indtægter	257	175	2	-	-	-	159	-	14
Statsrefusion	0	0	-	-	-	-	-	-	0
1983:									
Nettoudgifter	1 054	771	2	2	1	-	338	-	428
Udgifter	1 321	966	4	2	1	-	504	-	455
Indtægter	267	195	2	-	-	-	166	-	27
Statsrefusion	0	0	-	-	-	-	-	-	0
1984:									
Nettoudgifter	1 072	819	2	2	2	5	369	-	439
Udgifter	1 335	1 020	4	2	2	5	541	-	466
Indtægter	263	201	2	-	-	-	172	-	27
Statsrefusion	0	0	-	-	0	-	-	-	0
1985:									
Nettoudgifter	1 116	884	2	2	2	6	406	-	466
Udgifter	1 378	1 092	4	2	3	6	582	-	495
Indtægter	261	207	2	-	-	-	176	-	29
Statsrefusion	1	1	-	-	1	-	-	-	0

Anm. Kontonr. over søjlerne henviser til kontoplanen, der gælder til og med 1990. 1991 kommer en ny kontoplan funktionerne i 1991 rummer derfor andre konti end de tidligere års funktioner.

¹ Omfatter i 1991 kontonr. 3.74, lokaletilskud.

Kilde: Danmarks Statistik, Kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, 1-8: current expenditure and current revenue of the counties in DKK mill.; 1: total, 1990 prices; 2: total, current prices; 3: joint purposes; 4: juvenile schools; 5: leisure-time activities for children and young persons; 6: adult education during leisure time; 7: compensatory special education; 8: adult education for immigrants; 9: single subjects. - Rows, nettoudgifter = net expenditure, udgifter = expenditure, indtægter = revenue, statsrefusion = central government reimbursements.

Tabel 15.14

Kommuners og amters udgifter til folkeoplysning mv.

Expenditure of the local governments on general education, etc.

Årstal	Kommunerne					Amterne				
	Brutto- drifts- udgifter	Stats- refusion	Indtægt	Nettodrifts- udgifter 1990 priser	Nettodrifts- udgifter årets priser	Brutto- drifts- udgifter	Stats- refusion	Indtægt	Nettodrifts- udgifter 1990 priser	Nettodrifts- udgifter årets priser
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	mio. kr.									
1980	1 358	151	83	2 049	1 124	572	-	135	796	437
1981	1 567	154	95	2 172	1 318	695	-	155	890	540
1982	1 755	172	103	2 170	1 480	867	-	175	1 015	692
1983	1 838	199	117	2 081	1 522	966	0	195	1 054	771
1984	1 943	204	121	2 118	1 618	1 020	0	201	1 072	819
1985	2 111	221	137	2 212	1 753	1 092	1	207	1 116	884
1986	2 109	244	149	2 122	1 716	1 163	1	199	1 192	963
1987	2 142	209	146	2 048	1 787	1 452	1	207	1 426	1 244
1988	2 281	229	164	2 043	1 888	1 556	1	233	1 430	1 322
1989	2 464	240	190	2 103	2 034	1 618	1	233	1 431	1 384
1990	2 511	269	212	2 030	2 030	1 697	1	272	1 424	1 424
1991	2 619	102	212	2 249	2 306	1 760	1	277	1 447	1 483

Kilde: Danmarks Statistik, Kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, 1-5: municipalities; 6-10: counties; 1 and 6: gross current expenditure; 2 and 7: central government reimbursements; 3 and 8: revenue; 4 and 9:

net current expenditure, 1990 prices; 5 and 10: net current expenditure, current prices.

Tabel 15.15

Kommunernes nettodriftsudgifter pr. indb. til folkeoplysning mv. inden for kommunegrupper

Net current expenditure of local governments on general education, by degree of urbanization

Samt- lige kom- muner 1990 priser	Samt- lige kom- muner (4+6) årets priser	Amts- kom- muner i alt 1990 priser	Amts- kom- muner i alt årets priser	Pri- mær- kom- muner i alt 1990 priser	Pri- mær- kom- muner i alt (7-13) priser	Primærkommuner											
						Køben- havn, Frede- riks- berg	Hoved- stads- region- en i øvrigt	Bykommuner ¹ med				Øvrige kommuner ¹ med			Uden by- mæssig bebyg- gelse		
								Over 100 000 indb.	40 000- 99 999 indb.	20 000- 39 999 indb.	10 000- 19 999 indb.	I alt (14-17)	Over 50 % ²	33,3- 50 %		Under 33,3 % ²	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
kr. pr. indbygger																	
1980	610,1	334,8	155,5	85,3	454,6	249,5	279,3	304,7	285,6	195,6	225,9	225,9	209,8	210,4	201,1	212,8	217,3
1981	646,6	392,5	173,6	105,4	473,0	287,1	352,3	332,5	340,9	225,1	266,4	262,9	236,6	245,3	225,0	244,7	242,2
1982	671,2	457,7	198,0	135,0	473,3	322,7	395,8	383,1	374,7	244,5	297,9	295,7	264,4	281,2	254,7	274,1	264,6
1983	665,7	486,9	206,0	150,7	459,6	336,2	450,4	389,1	392,0	260,8	308,8	293,5	271,6	281,2	266,7	281,0	268,8
1984	667,4	517,4	209,8	160,2	467,6	357,2	458,8	408,3	421,7	287,3	335,8	328,1	289,1	303,7	284,1	298,1	281,5
1985	708,1	561,1	218,7	173,3	489,3	387,8	446,5	442,8	480,7	333,7	379,7	353,1	316,5	330,0	308,9	327,2	312,2
1986	708,0	572,3	233,3	188,6	474,7	383,7	470,9	431,6	433,5	332,8	388,8	349,5	318,5	329,9	312,7	343,1	302,9
1987	731,7	638,3	278,5	242,9	453,2	395,3	494,4	425,9	486,2	335,3	384,9	361,2	330,4	343,4	319,3	358,1	319,5
1988	735,5	679,8	281,2	259,9	454,3	419,9	544,6	453,4	526,6	360,4	394,7	370,5	346,7	354,5	334,3	374,0	342,1
1989	744,4	719,9	279,2	270,0	465,2	449,9	667,1	469,6	567,1	376,4	410,5	375,9	364,3	380,9	356,9	384,7	350,8
1990	733,1	733,1	277,5	277,5	455,7	455,7	651,8	477,2	543,4	398,3	436,4	388,4	375,8	395,7	367,6	397,3	360,5

Anm. Indbyggertal pr. 1. januar. Amtskommunernes udgifter er fordelt på hele befolkningen.

¹ Uden for Hovedstadsregionen.² Af befolkningen i bymæssig bebyggelse.

Kilde: Danmarks Statistik, Kommunale finanser.

TRANSLATION - Column, 1: all local governments, 1990 prices; 2: all local governments (4+6), current prices; 3: counties, total, 1990 prices; 4: counties, total, current prices;

5: municipalities, total; 1990 prices; 6: municipalities, total (7-13), current prices; 7-17: municipalities; 7: Copenhagen and Frederiksberg; 8: rest of the Copenhagen region; 9-12: urban municipalities with; 9: more than 100,000 inhabitants; 10: 40,000 to 99,999 inhabitants; 11: 20,000 to 39,999 inhabitants; 12: 10,000 to 19,999 inhabitants; 13-17: other municipalities with; 13: total (14-17); 14: more than 50 pct.; 15: 33.3 to 50 pct.; 16: less than 33.3 pct.; 17: no built-up areas. (DKK per capita).

16. Idræt

16.1 Befolkningens idrætsaktiviteter

Tid til fritid

Befolkningens muligheder for at dyrke idræt afhænger tildels af den fritid, de har til rådighed. En undersøgelse af befolkningens tidsanvendelse viser, at den gennemsnitlige tid til fri forbrug er svagt faldende i perioden fra 1964 til 1987, se Gunnar Viby Mogensen: »Time and Consumption«. Danmarks Statistik 1990, s. 55. Dette er betinget af at kvinderne bruger mere tid på betalt arbejde, mændene på ubetalt arbejde og begge køn på transport.

Nye fritidsmønstre?

Samme undersøgelse viser dog, at mere af fritiden anvendes udenfor hjemmet. Dette understreger, at den øgede idrætsaktivitet som afspejles i statistikken i dette afsnit, er udtryk for, at der er et ændret fritidsmønster med en større satsning på idræt generelt i forhold til andre fritidssysler. I det omfang der er muligt, skal det søges belyst om der også er ændrede mønstre indenfor idrætsaktiviteterne.

Øget idrætsaktivitet

Den øgede idrætsaktivitet er konstateret i de løbende fritidsundersøgelser fra Socialforskningsinstituttet og Danmarks Statistik. 29 pct. af et repræsentativ udsnit af befolkningen svarede i 1975, at de dyrkede sport eller motion, mens 42 pct. svarede det samme i 1991, se tabel 16.1 og 16.2. Denne gruppe omfatter alle der enten deltager i konkurrencer, dyrker organiseret sport, uorganiseret sport eller motionerer jævnligt.

Aldersfordelingen

En af de mest iøjenfaldende ændringer i befolkningens idrætsaktiviteter er, at det relative høje aktivitetsniveau i de yngre aldergrupper synes ikke alene at være ved i den efterfølgende 10-15 års periode, men også at stige. 41 pct. af de 20-29 årige var aktive i 1975, mens 46 pct. af de 30-39 årige var aktive i 1987. Tilsvarende var 25 pct. af de 40-49 årige aktive i 1975 og 31 pct. af 50-59 årige i 1987, se tabel 16.3.

De samme tendenser gør sig gældende indenfor andelen af befolkningen, som er medlem af en idrætsorganisation. I figur 16.1 kan man se, at det nu er først efter 45 års alderen, at organisationsmedlemskab falder systematisk med alderen.

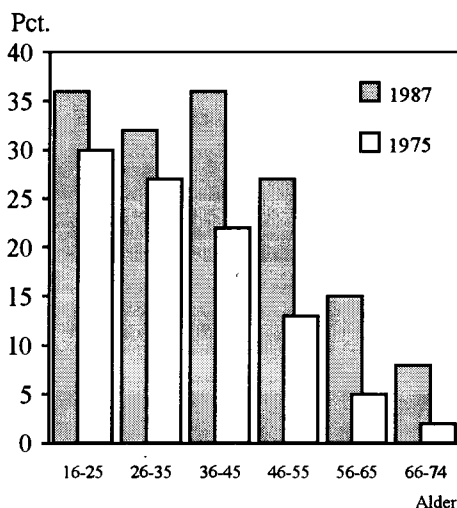
Socialgruppe fordelingen

Blandt de beskæftigede er idrætsaktiviteten højest blandt overordnede, ledende og øvrige funktionærer og mindst blandt de faglærte, ufaglærte og de selvstændige, se tabel 16.1. Ifølge en opgørelse over de organiserede idrætsaktive, så er denne sociale skævhed vokset i perioden fra 1970 til 1987, se figur 16.1.

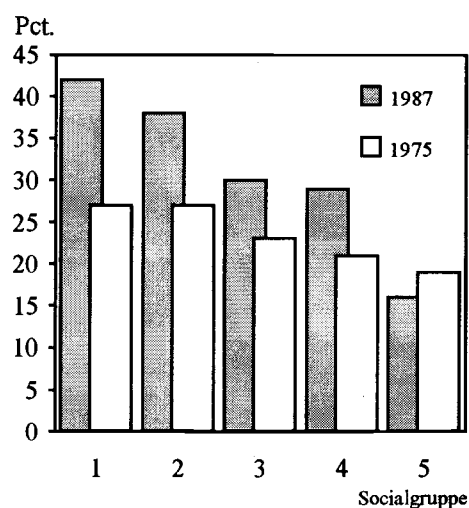
Figur 16.1

Andel af voksne medlemmer af en idrætsorganisation i 1975 og 1987 fordelt efter:

Alder

Socialgrupper:

Tilskuere og medier

28 pct. af de adspurgte i fritidsundersøgelsen i 1991 siger, de har været tilskuere til sportskampe i løbet af det sidste år. Hvor mange følger med i TV-sport? Det er vanskeligt at opstille et mål for, hvor hyppigt man skal se sport i TV for at være medietilskuere. Danmarks Radio angiver udnyttelsesgraden af sportsudsendelser til at være 16,2 pct. i 1990 i både DR og TV2, se kapitel 8 tabel 8.1.7. Dette er andelen af befolkningen, som har set pågældende programtype, omregnet til helprogramseere. Til sammenligning har nyhedsudsendelser en udnyttelsesgrad på 26,6 pct., imens underholdningsprogrammer har en på 18,1 pct.

Et andet mål er at se på udnyttelsesgraden eller dækningen for et par typiske sportsudsendelser. I oversigts tabel 16.2 sammenlignes den sociale baggrund for aktive sportsudøvere med TV-tilskuere samt tilskuere til kampe.

Oversigtstabel 16.2

Sportsaktives og sportstilskueres sociale baggrund

Baggrund	Fritidsundersøgelsen 1991			TV ratings 1992		
	Dyrker sport	Deltager i kampe	Tilskuere til kampe	Sports-lørdag	Sport i 2'eren	EM i fodbold
Overord.funktionær	56	27	28	6	14	28
Ledende funktionær	49	18	23			
Øvrige funktionær	54	23	42	8	18	26
Faglært arbejder	42	17	40	9	21	26
Ufaglært arbejder	38	19	33	11	24	29

Kilde: Kultur of fritidsundersøgelsen, 1991 Danmarks Statistik og DR's medieforskning.

Der synes at være to hovedtendenser. For det første at »øvrige funktionærer« er kernegruppen blandt både tilskuere og udøvere. For det andet at øvrige funktionærer og de faglærte og ufaglærte arbejdere er de hyppigste kamp- og TV-tilskuere, mens de overordnede, ledende og øvrige funktionærer er hyppigste motions- og sportsaktive.

16.2 Idrætsorganisationerne og idrætsgrene

Den organiserede idræt udgør en stor del af befolkningens idrætsaktiviteter. Ifølge fritidsundersøgelsen fra 1987 var 39 pct. af de idrætsaktive medlem af en idrætsorganisation. Yderligere 35 pct. dyrkede idræt i en anden form for organisering, fx forening, oplysningsforbund eller privat institut. I alt 26 pct. dyrkede idræt udenfor organisationerne, jf. Claus Bøje og Søren Riskjær »Fritidens Orden og Uorden« s.77. Det er kun den organiserede idræt inden for idrætsforbundene, som vi er istand til at belyse via medlemsstatistik. Denne statistik kan dog give en fornemmelse af medlemsfremgangen og eventuelle ændringer i idrætsgrenenes popularitet.

Medlemstallene

Selve forbundene har haft medlemstilgang i løbet af 1980'erne. Som det fremgår af tabel 16.4, er der desværre ikke kønsopdelte opgørelser på alle forbund. Dog fremgår det af tallene fra DIF, at kvindernes andel er svagt øget fra 36 pct. i 1980 til 38 pct. i 1991.

Alder

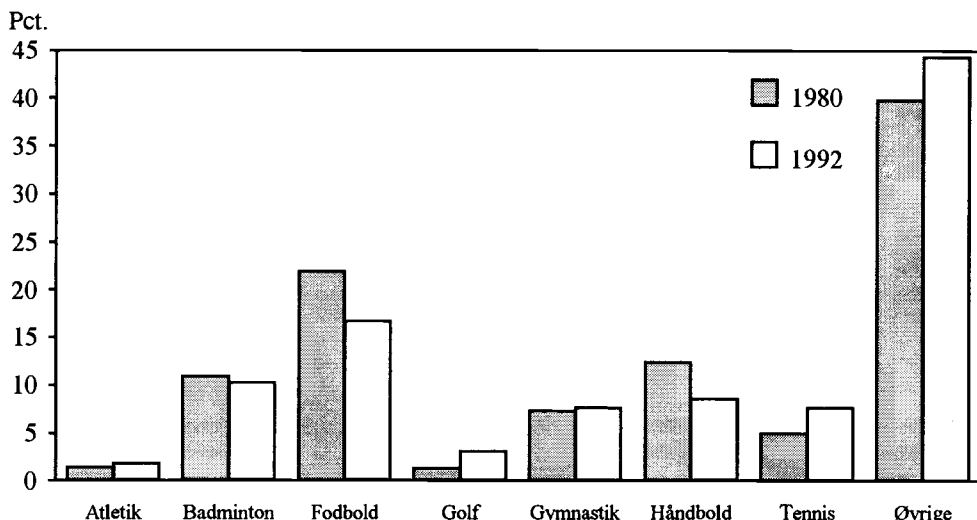
Selvom der ikke findes ensartede aldersopgørelser for de 4 idrætsforbund jf. tabel 16.4, kan man konstatere at omkring halvdelen af medlemmerne i Dansk Idræts Forbund, De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger samt De Danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger var under 18 år i 1980. Dansk Firma Idrætsforbund har generelt en ældre medlemskreds. I 1991 var medlemsskaren blevet lidt ældre. Eksempelvis er andelen af DIFs medlemmer over 24 år vokset fra 34 pct. i 1980 til 43 pct. i 1991. Der er sket tilsvarende stigninger i de ældste grupper i de øvrige forbund.

Idrætsgrenene

Indenfor samtlige forbund er andelen, der dyrker fodbold eller håndbold faldende i 1980'erne. De er dog, sammen med badminton stadigvæk de mest populære sportsgrene, som det ses af tabel 16.5. Figur 16.3 viser den forskydning der er sket i medlemsforbundene i perioden fra 1980 til 1992 indenfor DIF. Her ses det blandt andet at tennis og golf er blevet en del mere populære i løbet af 1980'erne. Restgruppen »øvrige« er også vokset tydeligt i alle fire forbund.

Figur 16.3

Danmarks Idrætsforbunds medlemmer procentvis fordelt på forbund, 1980 og 1992.

Kilde: Tabel 16.5.

Spejderbevægelsen

Det skal bemærkes, at mange unge også er organiseret indenfor spejderbevægelsen. Hvor mange det drejer sig om fremgår af tabel 16.6.

Idrætsgrene i medierne

En undersøgelse af TV-udsendelsen »Sportslørdag« i 1986 viste blandt andet, at nogle af de mest dyrkede sportsgrene også var de mest populære blandt seerne. Andelen af sportslørdags seere der ønskede en idrætsgren transmitteret i TV var 69 pct. for fodbold, for håndbold 50 pct., for tennis 47 pct., for badminton 44 pct. og for alpint ski 41 pct., jf. Jørn Møller »TV Sport«, Medieforsk, DR, rapp. 3B/86 s. 103.

16.3 Idrætsulykker

Ulykkesstedet

En løbende undersøgelse af et repræsentativ udsnit af tilskadekomne registreret ved skadestuer i 1991 viser, at 20 pct. af skaderne forbundet med hjemme- eller fritidsaktiviteter foregik på sportsarealer, kun overgået af de 32 pct. som foregik i hjemmet, se tabel 16.7. Figur 16.4 viser fordelingen, hvor fritidsområder også indgår som et hyppigt ulykkessted.

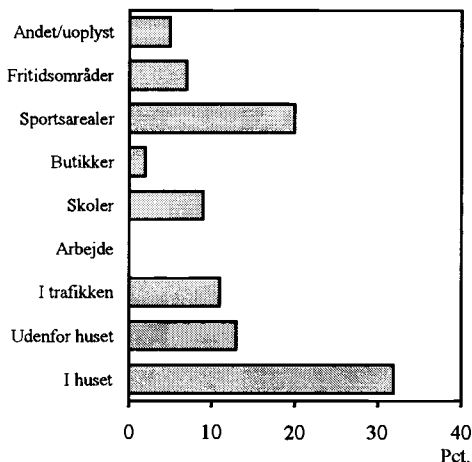
Ulykkesaktivitet

Denne overvægt af sporten i ulykkesstatistikken understreges af, at mens 21 pct. af ulykkerne indtraf under udøvelse af organiseret eller uorganiseret sport, så foregik 58 pct. af ulykkerne under en eller anden form for leg, spil eller fritidsbeskæftigelse, se tabel 16.8 og figur 16.4.

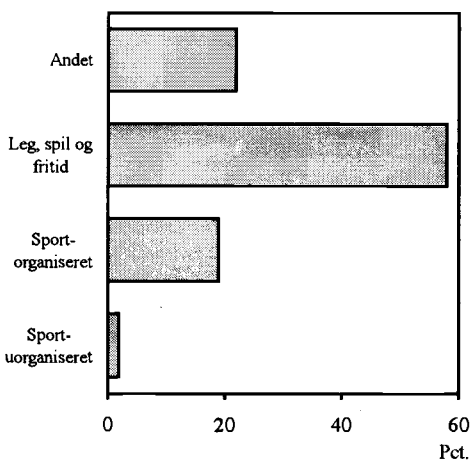
Figur 16.4

Ulykker i 1991 fordelt efter:

Ulykkesstedet

Ulykkesaktiviteten

Kilde: Tabel 16.7. og 16.8.

Ulykker og sportsgrene

En opgørelse over de »farligste« sportsgrene kunne eventuelt fås ved at se på ulykkesfrekvens fordelt på sportstype. Der findes en opdeling af sportstype i den citerede ulykkesstatistik som angiver, at hele 59 pct. af sportsulykkerne forekommer indenfor boldspil for hold, altså: fodbold, håndbold, volleyball, basketball, samt diverse mindre grene (tabel 16.9). Dette svarer dog til de mest dyrkede idrætsgrene.

16.4 Idrættens økonomi

Idrættens økonomiske underlag er afhængig af aktivitetens organiseringsgrad. Den organiserede konkurrenceidræt finanseres dels af Dansk Tipstjenestes støtte til idrætsforbundene, dels af medlemskontingenter, sponsorstøtte samt entreindtægter. Den organiserede motionsidræt finanseres hovedsagligt af den kommunale og amtslige støtte, af kontingenter og frivillig arbejde i klubberne mv. Den uorganiserede motionsidræt finanseres indirekte gennem kommunal støtte til offentlige anlæg og oplysningsforbundene, samt af det private forbrug af serviceudbud indenfor motionssektoren.

Den statistiske belysning af disse forhold omhandler kun Dansk Tipstjenestes støtte til forbundene mv. samt den kommunale og amtslige støtte til idrætten generelt. Hermed gives der dog et fingerpeg om vilkårne for 3 forskellige typer af idræt.

Offentlig støtte til idræt

Den samlede offentlige støtte til idræt i 1991 udgør 1457 mio. kr. heraf 321 mio. kr. fra tipsmidlerne, 1135 mio. kr. fra kommunerne og 1 mio. kr. fra amterne, se tabel 2.11.

Tipsmidlerne

Statens tilskud sker via tipsmidlerne. Tilskuddet til idrætsformål er i årets priser vokset fra 137 mio. kr. i 1980/81 til 473 mio. kr. i 1991/92 (tabel 16.11). I faste priser er den øget fra 225,5 mio. kr. til 469,1 mio. kr., eller mere end fordoblet. Fordelingen af disse midler til forbundene og øvrige formål ses i tabel 16.10. Her fremgår det også at Team Danmark modtager en stadig større andel af pengene - 11 pct. i 1991/92.

Den kommunale støtte

Den kommunale driftsstøtte til idrætten er fra 1980 til 1991 steget fra 666 mio. kr. til 1.135 mio. kr. Dette er dog udtryk for et fald fra 1.214 til 1.107 mio. kr. i 1990 priser, se tabel 16.12. Den kommunale anlægsstøtte til idrætten er faldet fra 348 mio. kr. til 213 mio. kr. i samme periode, hvilket svarer til et fald fra 634 til 208 mio. kr. i 1990 priser.

Kommunerne yder også støtte til idrætten ved tilskud til oplysningsforbundenes aftenskoleaktiviteter. I 1991 skønnede Kulturministeriet, at der blev ydet ca. 600 mio. kr., eller godt 100 kr. pr. indbygger til disse formål.

Generelt kan man sige, at støtten til den organiserede konkurrenceidræt, der ydes gennem tipsmidlerne, har været stigende igennem 1980'erne. Støtten til den organiserede og uorganiserede motionsidræt, der ydes gennem kommunernes anlægs- og driftsbudgetter har til gengæld været faldende.

Idrætsanlæg

Det er i denne sammenhæng interessant at se på, hvordan forsyningen med idrætsanlæg har udviklet sig igennem denne periode. Der findes oplysninger herom for årene 1971, 1980, 1983 og 1987 (tabel 16.15). Med undtagelse af gymnastiksale er der sket en stadig forøgelse af alle typer af anlæg.

Registrerede idrætsbygninger

Bolig- og bygningsregisteret har fra 1986 registreret antallet af bygninger anvendt til idrætsformål samt deres samlede areal. Antallet i 1986 var 5 289 og i 1991 6 295. Arealet steg fra 3,4 mio. m² til 4,1 mio. m² (tabel 16.16). I denne 6-års periode er antallet af bygninger i privateje vokset med 24 pct., medens antallet i offentlig eje er vokset med 11 pct. I 1991 var 65 pct. af de registrerede idrætsbygninger i privat eje.

Forsyningen med idrætsanlæg

Befolkningen er ikke ligeligt forsynet med idrætsanlæg rundt omkring i landet. En statistik udarbejdet i forbindelse med en undersøgelse af de kommunale støtteordninger i 1987 viser, at der for eksempel er 4 955 personer pr. idrætshal i Frederiksborg amt, mens der var 2 839 i Vejle amt. Blandt amterne er Vejle, Ringkøbing og Ribe de områder, som har flest idrætshaller. Blandt de større bykommuner har Ålborg flest med 4 995 indbyggere pr. idrætshal og København færrest med 15 657 indbyggere pr. idrætshal (tabel 16.17).

Udviklingen i støtte pr. indbygger

Den kommunale udgiftsstatistik fordelt på kommunegrupper kan anvendes til at belyse udviklingen i 1980'erne med hensyn til udgifter til idræt pr. indbygger, se tabel 16.13 og 16.14. Mens udgiften falder for hele landet, stiger den for København og Frederiksberg kommuner, andre kommuner med over 100 000 indbyggere, samt de mellemstore bykommuner på mellem 20 000 og 39 999 indbyggere.

16.5 Lovgivningen

Idrætten i Danmark er baseret på frivilligt foreningsarbejde. Der findes 13.000 idrætsklubber og -foreninger, som igen er sluttet sammen i overordnede organisationer med forskellige strukturer.

3 love angår direkte idrætten i Danmark: tips- og lottoloven, eliteidrætsloven og folkeoplysningsloven.

Tips- og lottoloven fastsætter bl.a., hvor stor en del af de ved Tipstjenestens spillevirksomhed tilvejebragte midler, der skal anvendes til idrætsformål. Størstedelen af midlerne udbetales til landets 3 hovedorganisationer (DIF, DGI og DFIF) til Team Danmark og til Kulturministeriet til idrætsformål.

Ifølge tipsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 187 af 16. marts 1989, som blev ændret ved lov nr. 59 af 2. juli 1990, anvendes 68,5 pct. af overskuddet til idrætsformål, 7 pct. til almene kulturelle formål, 5 pct. til velgørende formål, 3,4 pct. til støtte af ungdommens friluftsliv og 16,1 pct. til støtte af andre ungdomsformål. Herudover er indtil 2,5 pct. af omsætningen tilfaldet Team Danmark og Danmarks Olympiske Komite.

Med loven af juni 1993 er fordelingen af tipsmidlerne blevet ændret. 63,0 pct. af overskuddet anvendes til idræt, 11,1 pct. til almene kulturelle formål, 6,0 pct. til lokale- og anlægsskifte, 5,7 pct. til støtte til ungdommens friluftsliv og 14,2 pct. til støtte af andre ungdomsformål. Herudover går 1,4 pct. af tipsomsætningen til Team Danmark og Danmarks Olympiske Komite og 0,4 pct. til hestesport og brevedsport.

Eliteidrætsloven fastsætter etableringen af og opgaverne for den selvejende institution Team Danmark til fremme af dansk eliteidræts udvikling på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde. Virksomheden finansieres med ca. 2/3 fra tips- og lottomidlerne og med 1/3 egenfinansiering.

Folkeoplysningsloven finansierer en stor del af den lokale idrætsforeningsvirksomhed i form af tilskud til idrætsaktiviteter og leje af lokaler og udendørsanlæg.

16.6 Datakilder

Oplysningerne om idrætsaktiviteter stammer dels fra data indsamlet af Danmarks Statistik i forbindelse med kultur- og fritidsundersøgelsen 1991 og dels fra SFI's fritidsundersøgelser fra 1975 og 1987. Oplysninger om den kommunale støtte til idræt stammer dels fra statistikken over de kommunale finanser udarbejdet af Danmarks Statistik og dels fra en selvstændig undersøgelse udført af Søren Riskjær og udgivet i »Kommunerne og Fritiden«. I de kommunale finanser er anvendt konto 03: Fritidsfaciliteter som består af stadion, idrætsanlæg, idræts- og svømmehaller, friluftsbade, campingpladser, vandrerhjem og andre fritidsfaciliteter og konto 1.32: lystbådehavne. Andre datakilder omfatter: Idrætsforbundenes medlemsstatistik, DR's medieundersøgelser, Sundhedsstyrelsens ulykkesstatistik samt årsregnskabet fra Dansk Tipstjeneste.

Tabel 16.1

Befolkningens idrætsaktiviteter marts 1991: Sport og motion

The adult populations sports activities March 1991: Sports and exercise

	Procent grundlag	Plejer at cykle eller gå lange ture			Plejer at dyrke sport eller motion			Kampe og stævne	
		I alt	Hver uge	Mindre end hver uge	I alt	Hver uge	Mindre end hver uge	Deltager	Tilskuer
		1	2	3	4	5	6	7	8
	antal	pct.							
1. I alt	1106	67	57	10	43	38	5	16	28
2. Køn:									
Mænd	542	64	54	10	40	34	6	18	34
Kvinder	564	69	60	9	45	41	4	14	23
3. Alder:									
16 - 19 år	84	58	47	11	64	61	3	40	60
20-29 år	219	72	62	10	58	51	7	25	37
30-39 år	183	76	61	15	53	47	6	20	35
40-49 år	205	66	55	11	44	38	6	15	31
50-59 år	141	70	58	12	32	28	4	8	17
60-64 år	65	70	65	5	25	22	3	5	25
65 -	209	55	52	3	21	18	3	2	8
4. Stilling:									
Selvstændige	82	65	53	12	40	38	2	10	28
Overordnede funktionærer	74	79	68	11	56	48	8	27	28
Ledende funktionærer	101	71	59	12	49	41	8	18	23
Øvrige funktionærer	200	72	62	10	54	50	4	23	42
Faglærte arbejdere	74	69	59	10	42	35	7	17	40
Ufaglærte arbejdere	111	74	58	16	38	30	8	19	33
Studerende, elever	104	62	52	10	67	62	5	32	45
Pensionister	255	54	51	3	19	16	3	1	9
Arbejdsløs	78	77	60	17	48	42	6	10	30
5. Skoleuddannelse:									
7.-10. kl.	668	63	54	9	38	33	5	14	30
Mellem- eller realskoleeksamen	239	69	60	9	43	40	3	17	29
Studentereksamen	197	76	65	11	57	51	6	20	23
6. Bymæssighedsgruppe:									
Hovedstaden	112	77	66	11	53	50	3	12	22
Hovedstadens forstæder	148	68	60	8	42	40	2	15	27
Større byer	334	68	61	7	45	39	6	16	31
Mindre byer	175	65	56	9	48	41	7	17	29
Bymæssige bebyggelser	157	63	50	13	39	33	6	19	36
Landdistrikter	180	61	49	12	30	26	4	13	23

Kilde: Kultur- og fritidsundersøgelse marts 1991, Danmarks Statistik.

TRANSLATION - Columns, 1-3: cycling or long walks; 1: total; 2: once per week; 2: less than once per week; 4-6: do sports or exercise; 4: total; 5: once per week; 6: less than once per week; 7-8: matches and sports festivals; 7: participant; 8: spectator. - Rows, 1: total; 2: sex, men, women; 3: age groups; 4: occupation selfemployed, salaried employees in upper levels, salaried employees in managerial levels, other salaried

employees, skilled workers, unskilled workers, students, pupils, unemployed, other; 5: school education, 7. to 10. school year completed, lower secondary school completed, upper secondary school completed; 6: degree of urbanization, central Copenhagen, inner suburbs of Copenhagen, major towns, minor towns, other urban areas, rural districts.

Tabel 16.2

Deltagerhyppighed ved sport og motion

Participation in sports activities and exercise

	I alt	Højest 1 gang pr. måned	2-3 gange pr. måned	1 gang pr. uge	Har ikke deltaget sidste år	I alt						
							1	2	3	4	5	6
							pct.					
1. Tilskuer	28	19	6	3	72	100						
2. Deltager	16	7	2	7	84	100						
3. Dyrker sport eller motion	43	2	3	38	57	100						
4. Går eller cykler lange ture	67	5	5	57	33	100						

Anm. Baseret på interview med 1.106 personer.

Kilde: Kultur- og fritidsundersøgelsen marts 1991, Nyt fra Danmarks Statistik nr. 175 d. 21/6 1991.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2: not more than once per month; 3: 2-3 times per month; 3: once per week; 5: have not participated within the past year; 6: total. - Rows, 1: spectator, 2: participant; 3: do sports or exercise; 4: go for long walks or bicycling.

Tabel 16.3

Andel af befolkningen der dyrker sport/motion 1975-1991

Percentage of population doing sports/exercise 1975-1991

	1975	1987	1991
	1	2	3
	pct.		
I alt	29	42	43
16-19 år	55	61	64
20-29 år	41	48	58
30-39 år	42	46	53
40-49 år	25	44	44
50-59 år	21	31	32
60-66 år	12	29	...
67-74 år	12	27	...
60-64 år	25
65 og over	21

Kilde: Danskerne og kulturen af Torben Fridberg. SFI København 1989, s. 95. Kultur- og fritidsundersøgelsen marts 1991. Danmarks Statistik. TRANSLATION - Columns, 1-3: share in per cent. - Rows, (total, age groups).

Tabel 16.4

Antal aktive medlemmer af idrættens hovedorganisationer fordelt på køn og alder

Active members of sports federations, by sex and age

	Enhed	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
1. Dansk Idræts Forbund:									
Antal forbund	antal	52	54	54	54	54	54	54	54
Antal aktive medlemmer	1 000	1 310	1 457	1 468	1 473	1 509	1 542	1 542	1 528
Mænd	»	842	924	927	930	944	964	963	952
Kvinder	»	466	533	540	543	565	578	579	577
17 år og derunder	»	637	650	652	646	652	653	638	616
18-24 år	»	222	260	259	259	261	267	264	262
25 år og derover	»	448	546	556	568	596	622	640	651
2. De Danske Skytte- og Gymnastik- og Idrætsforeninger:									
Antal amtsforeninger	antal	40	40	40	40	40	40	40	39
Antal aktive medlemmer	1 000	763	796	807	827	825	847	867	874
Mænd	»	479
Kvinder	»	259
13 år og derunder	»	255	250	251	251	243	238	241	240
14 år og derover	»	508	546	556	576	582	609	626	634
3. De Danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger:									
Antal foreninger	antal	2 268	2 640	2 653	2 694	2 801	2 917	2 949	3 005
Antal aktive medlemmer	1 000	854	862 ¹	842 ¹	854 ¹	877 ¹	897 ¹	901 ¹	922 ¹
Mænd	»	...	436	430	433	445	459	456	463
Kvinder	»	...	388	372	379	388	396	399	414
24 år og derunder	»	511	510	514
25 år og derover	»	344	346	362
4. Dansk Firma Idræt:									
Antal sammenslutninger	antal	64	70	70	73	75	76	77	80
Antal aktive medlemmer	1 000	159	171	182	185	195	204	208	221
Mænd	»	128	132	139	141	146	152	152	164
Kvinder	»	31	40	43	44	49	52	56	57
24 år og derunder	»	46	47	52	55	55	58	60	57
25 år og derover	»	113	124	130	129	140	146	148	164

¹ Inkl. instruktører mv. som ikke er fordelt på køn og alder.

Kilde: De respektive forbunds årsberetninger.

TRANSLATION - Rows, 1: the Danish Sports Federation, number of federations, number of active members, men, women, 17 years and under, 18 to 24 years, 25 years and over; 2: the Danish Rifle, Gymnastics and Athletics Federation, number of associations, number of active members, men, women, 13 years and under, 14 years

and over; 3: the Danish Gymnastics and Youth Federation, number of federations number of active members, men, women, 24 years and over; 3: the Danish Gymnastics and Youth Federation, number of federations number of active members, men, women, 24 years and under, 25 years and over; 4: the Danish Firms Sports Federation, number of federations, number of active members, men, women, 24 years and under, 25 years and over.

Tabel 16.5**Ændringer i vise af DIF's medlemsforbunds medlemstal**

Changes in the number of active members of the Danish Sports Federation, by selected associations

	DIF's medlemstal - aktive					
	1980	1985	1992	1980	1992	Diff.
	1	2	3	4	5	6
	antal			pct.		
Atletik	18 339	25 396	27 999	1,4	1,8	0,4
Badminton	143 322	170 704	157 217	10,9	10,2	- 0,7
Fodbold	286 372	273 816	255 913	21,9	16,7	- 5,2
Golf	17 417	22 694	47 397	1,3	3,1	1,8
Gymnastik	95 844	101 822	116 996	7,3	7,6	0,3
Håndbold	161 931	161 629	132 148	12,4	8,6	- 3,8
Tennis	65 419	90 389	117 259	5,0	7,6	2,6
I alt	1 309 841	1 457 058	1 534 712	100,0	100,0	0,0

Kilde: DIFs medlemsstatistik.

TRANSLATION - Columns, 1-5: active members of the Danish Sports Federation; 6: difference. - Rows, athletics, badminton, soccer, golf, gymnastics, handball, tennis, total.

Tabel 16.6**Antal aktive medlemmer af spejderkorpserne fordelt på køn og alder**

Number of active members of the scout associations, by sex and age

	Enhed	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
1. Det Danske Spejderkorps:										
Antal afdelinger	antal	680	659	642	636	625	607	598	597	586
Antal medlemmer	1 000	39	37	34	32	31	32	34	34	35
Drenge	»	19	18	16	15	15	15	16	17	17
Piger	»	21	19	18	17	16	17	17	17	18
10 år og derunder	»	11	11	10	9	9	9	10	10	11
11-14 år	»	20	18	17	15	15	15	16	16	15
15 år og derover	»	9	8	8	8	7	8	8	8	9
2. Landsforbundet FDF/FPF:										
Antal afdelinger	antal	451	466	466	458	460	460	460	463	455
Antal medlemmer	1 000	41	39	38	35	35	35	35	35	35
Drenge	»	25	22	21	19	19	19	19	19	19
Piger	»	16	17	17	16	16	17	16	16	17
10 år og derunder	»	15	15	14	13	13	13	13	13	14
11-14 år	»	14	12	11	10	10	10	9	9	9
15 år og derover	»	12	12	13	12	12	12	12	13	13
3. KFUK-Spejderne i Danmark:										
Antal distrikter	antal	26	26	26	26	26	26	26	26	20
Antal medlemmer (kun piger)	1 000	23	19	17	15	14	13	13	13	12
10 år og derunder	»	9	7	6	5	5	4	4	4	4
11-14 år	»	9	7	7	6	5	5	5	6	5
15 år og derover	»	5	5	4	4	4	4	3	3	3
4. KFUM-Spejderne i Danmark:										
Antal distrikter	antal	13	13	13	13	13	13	13	13	...
Antal medlemmer	1 000	26	29	28	29	29	30	32	32	...
Drenge	»	21	20	19	18	18	19	19	19	...
Piger	»	6	9	10	10	11	12	12	13	...
10 år og derunder	»	10	12	12	12	13	14	15	15	...
11-14 år	»	9	9	8	8	7	7	7	7	...
15 år og derover	»	7	8	8	8	8	9	10	10	...
5. Danske Baptisters Spejderkorps										
Antal afdelinger	antal	42	42	42	41	41	41	40	41	...
Antal medlemmer	1 000	2	2	2	2	2	2	2	2	...

Kilde: Intern statistik fra de enkelte forbund.

TRANSLATION - Rows, 1: the Danish Scout Association, number of branches, number of members, boys, girls, 10 years and under, 11 to 14 years, 15 years and over; FDF/FPF Boys' Brigade and Girls' Brigade; number of branches, number of members, boys, girls, 10 years and under, 11 to 14 years, 15 years and over; 3: YWCA Scout

Organization in Denmark, districts, members (girls only), 10 years and under, 11 to 14 years, 15 years and over; YMCA Scout Organization in Denmark, districts, member, boys, girls, 10 years and under, 11 to 14 years, 15 years and over; 5: Danish Baptists Scout Organization, number of branches, number of members.

Tabel 16.7**Ulykker fordelt på ulykkesstedet 1991**

Accidents, by type of accident

Ulykkested	Antal 1	Pct. 2
I huset	20 754	32,5
Udenfor huset	8 026	12,6
I trafikken	6 886	10,8
Arbejde	253	0,4
Skoler	5 988	9,4
Butikker	1 547	2,4
Sportsarealer	12 874	20,2
Fritidsområder	4 535	7,1
Andet/uoplyst	3 025	4,7
I alt	63 888	100,0

Kilde: European Home and Leisure Accident Surveillance System 1991 s. 47.
Sundhedsstyrelsen.

TRANSLATION - Column, 1: number; 2: percentage. - Rows, accident in the home, outside the home, traffic accident, accident at work, at school, in shops, in sports grounds, leisure fields, other/not stated, total.

Tabel 16.8**Ulykker fordelt på ulykkesaktivitet**

Accidents, by accident activity

Ulykkesaktivitet	Antal 1	Pct. 2
Sport-uorganiseret	1 032	1,6
Sport-organiseret	12 110	19,0
Leg, spil og fritid	36 874	57,7
Andet	13 872	21,7
I alt	63 888	100,0

Kilde: European Home and Leisure Accident Surveillance System 1991 s. 44.
TRANSLATION - Column, 1: number, percentage. - Rows, sports activities - not organized, sports - organized, play, games and leisure, other, total.

Tabel 16.9**Ulykker fordelt efter idrætsgren 1991**

Accidents, by type of sports

Idrætsgren	Antal 1	Pct. 2
Atletik	383	2,7
Gymnastik	804	5,6
Ketcher/boldtræ	1 180	8,2
Boldspil, hold	8 490	58,8
Kampsport	423	2,9
Hjulsport	743	5,1
Sport med dyr	719	5,0
Vintersport	637	4,4
Vand- og luftsport	373	2,6
Andet/uspecificeret	678	4,7
I alt	14 430	100,0

Kilde: European Home and Leisure Accident Surveillance System 1991. s.64.

TRANSLATION - Column, 1: number; 2: percentage. - Rows, athletics, gymnastics, racket/bat, ball game, team, martial art, cycling, etc., sports activities involving animals, winter sports, water and air sports activities, other/not specified, total.

Tabel 16.10.a **Tipsmidlerne til idrætsformål fordelt på idrætsorganisationer mv., årets priser**

Allocations of football pool revenue to sports federations, etc., current prices

	1979/80	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91	1991/92
	mio. kr. årets priser												
1. I alt	122,7	136,9	157,1	174,1	180,8	178,0	196,2	241,4	265,7	278,2	320,6	358,8	472,6
2. Dansk Idrætsforbund	54,0	60,2	69,1	76,6	79,6	75,6	80,6	97,3	103,7	105,2	116,9	132,6	181,6
3. De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger	28,3	31,5	36,2	40,0	41,6	39,5	42,1	50,9	54,2	55,0	57,2	63,3	86,7
4. De Danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger	22,1	24,7	28,3	31,3	32,5	30,9	33,0	39,8	42,4	43,0	53,8	63,3	86,7
5. Dansk Firmaidrætsforbund	4,9	5,5	6,3	7,0	7,2	6,9	7,3	8,8	9,4	9,6	12,4	14,7	20,2
6. Dansk Boldspil Union ¹	2,4	2,7	3,1	3,5	3,6	3,4	3,7	4,4	4,7	4,8	1,3	.	.
7. Danmarks Olympiske Komité ¹ ..	2,4	2,7	3,1	3,5	3,6	3,4	3,7	4,4	4,7	4,8	1,3	.	.
8. Ministeriet for kulturelle anliggender ²	8,6	9,6	11,0	12,2	12,7	12,1	12,8	15,5	16,5	16,7	26,4	32,3	43,6
9. Team Danmark - Elite idræt	6,2	13,0	20,3	30,0	39,2	51,3	52,6	53,8

Kilde: Årsregnskab fra Dansk Tipstjeneste A/S.

¹ Tilskuddene til D.O.K. og DBU fordeles af Team Danmark efter 1989/90.

² Beløbet omfatter også støtte til hestesport fra og med 1989/90.

TRANSLATION - Rows, 1: total; 2: the Danish Sports Federation; 3: the Danish Rifle, Gymnastics and Athletics Federation; 4: the Danish Gymnastics and Youth Federation; 5: the Danish Firms Sports Federation; 6: the Danish Football Association; 7: the Danish Olympic Committee; 8: the Ministry for Cultural Affairs; 9: Team Denmark - Top sportsmen.

Tabel 16.10.b **Tipsmidlerne til idrætsformål fordelt på idrætsorganisationer mv., 1990 priser**

Allocations of football pool revenue, by sports federations, etc., 1990 prices

	1979/80	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91	1991/92
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	1990 mio. kr.												
1. I alt	223,6	225,5	230,4	238,0	236,7	224,6	242,7	276,7	287,4	287,8	320,6	350,0	469,4 ¹
2. Dansk Idrætsforbund	98,4	99,2	101,3	104,7	104,2	95,4	99,7	111,5	112,2	108,8	116,9	129,4	177,2
3. De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger	51,6	51,9	53,1	54,7	54,5	49,8	52,1	58,4	58,6	56,9	57,2	61,8	84,6
4. De Danske Gymnastik- og Ungdomsforeninger	40,3	40,7	41,5	42,8	42,6	39,0	40,8	45,6	45,9	44,5	53,8	61,8	84,6
5. Dansk Firmaidrætsforbund	8,9	9,1	9,2	9,6	9,4	8,7	9,0	10,1	10,2	9,9	12,4	14,3	19,7
6. Dansk Boldspil Union ²	4,4	4,4	4,5	4,8	4,7	4,3	4,6	5,0	5,1	5,0	1,3	.	.
7. Danmarks Olympiske Komité ² ..	4,4	4,4	4,5	4,8	4,7	4,3	4,6	5,0	5,1	5,0	1,3	.	.
8. Ministeriet for kulturelle anliggender	15,7	15,8	16,1	16,7	16,6	15,3	15,8	17,8	17,9	17,3	26,4	31,5	42,5
9. Team Danmark - Elite idræt	7,8	16,1	23,3	32,5	40,5	51,3	51,3	52,5

¹ Kollektivt konsum for 1991 er anvendt til fastprisberegning for 1991/92.

² Tilskuddene til D.O.K. og DBU fordeles af Team Danmark efter 1989/90.

Kilde: Årsregnskab fra Dansk Tipstjeneste A/S.

TRANSLATION - Rows, 1: total; 2: the Danish Sports Federation; 3: the Danish Rifle, Gymnastics and Athletics Federation; 4: the Danish Gymnastics and Youth Federation; 5: the Danish Firms Sports Federation; 6: the Danish Football Association; 7: the Danish Olympic Committee; 8: the Ministry for Cultural Affairs; 9: Team Denmark - Top sportsmen.

Tabel 16.11

Tipsmidlerne fordelt på støtteformål

Allocations of football pool revenue, by selected purposes

	Udgifter					
	I alt	Idrætsformål ¹	Almen kulturelle formål ²	Velgørenhed	Støtte til ungdommens friluftsliv	Støtte af andre ungdomsformål
	1	2	3	4	5	6
	mio. kr.					
1980/81	193	137	14	10	7	26
1981/82	221	157	16	11	8	30
1982/83	245	174	17	12	8	33
1983/84	255	181	18	13	9	35
1984/85	248	178	17	12	8	33
1985/86	271	196	18	13	9	35
1986/87	331	241	22	15	11	42
1987/88	362	266	23	17	11	45
1988/89	376	278	24	17	11	46
1989/90	437	321	26	19	13	58
1990/91	595	359	30	22	15	69
1991/92	658	473	41	29	20	95

Anm. Jf. lov om tipning af 9 juni 1948 med senere ændringer.

¹ Fordeling på idrætsorganisationer mv., se tabel 16.10.a. Inkl. tilskud til eliteidræt fra og med 1983/84.² Kulturministeriets uddelinger fordelt på kulturområder, se tabel 2.45.

Kilde: Årsregnskab fra Dansk Tipstjeneste A/S.

TRANSLATION - Columns, 1-6: expenditure; 1: total; 2: sports purposes; 3: general cultural purposes; 4: charity; 5: youth outdoor life; 6: other youth purposes.

Tabel 16.12

Kommunernes anlægs- og driftsudgifter til idræt

Capital and current expenditure of local governments on sports

	Enhed	Nettoanlægs- og driftsudgifter fordelt på formål											
		1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
1. I alt 1990 priser:													
Anlæg	mio. kr.	634	572	415	254	333	514	354	279	265	255	191	208
Drift	»	1 214	1 272	1 273	1 256	1 256	1 331	1 237	1 140	1 133	1 124	1 126	1 107
2. I alt årets priser:													
Anlæg	mio. kr.	348	347	283	186	254	407	286	243	245	247	191	213
Drift	»	666	772	868	919	959	1 055	1 000	994	1 047	1 087	1 126	1 135
3. Kommunernes udgifter													
Anlæg, i alt	mio. kr.	6 731	6 451	5 686	4 062	4 509	5 278	4 812	5 556	6 764	7 182	5 650	6 139
Drift, i alt	»	43 312	49 404	57 109	59 309	61 817	66 081	66 883	84 737	90 760	94 667	97 353	99 637
Anlæg, idræt i alt	pct.	5,2	5,4	5,0	4,6	5,6	7,7	5,9	4,4	3,6	3,4	3,4	3,5
Drift, idræt i alt	»	1,5	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6	1,5	1,2	1,2	1,1	1,2	1,1
4. Stadion og idrætsanlæg:													
Anlæg	mio. kr.	154	149	115	77	110	134	101	100	94	72	74	54
Drift	»	192	220	250	260	278	305	293	280	282	295	298	287
5. Idræts- og svømmehaller:													
Anlæg	mio. kr.	147	149	115	49	84	192	129	87	87	115	83	122
Drift	»	327	384	436	475	479	531	499	506	540	558	578	589
6. Friluftsbade:													
Anlæg	mio. kr.	5	2	2	1	7	7	0	1	2	3	2	3
Drift	»	35	40	41	34	38	39	37	35	32	32	28	26
7. Lystbådehavne:													
Anlæg	mio. kr.	13	19	20	15	22	21	16	22	26	21	4	5
Drift	»	1	1	1	-2	-1	-2	-5	-3	-5	-5	-7	-4
8. Andet:													
Anlæg	mio. kr.	29	28	31	44	31	53	40	33	36	36	28	29
Drift	»	111	127	140	152	165	182	176	176	198	207	229	237

Kilde: Danmarks Statistik: De kommunale finanser.

TRANSLATION - Columns, 1980-1991: net capital and current expenditure, by purpose. - Rows, 1: 1990 prices in DKK mill., total; 2: current prices in DKK mill., total; 3:

in per cent of expenditure of local governments on sports; 4: stadiums and sports grounds; 5: halls and swimming pools (indoor); 6: swimming pools (outdoor); 7: marinas; 8: other. anlæg = capital expenditure, drift = current expenditure.

Tabel 16.13.a

Kommunernes nettodriftsudgifter til idræt inden for kommunegrupper, årets priser

Net current expenditure of local governments on sports, current prices

	I alt		Primærkommuner					Øvrige kommuner
	København, Frederiksberg	Hovedstadsregionen i øvrigt	Bykommuner med					
			Over 100 000 indb.	40 000-99 999 indb.	20 000-39 999 indb.	10 000-19 999 indb.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
	mio. kr. årets priser							
1980	662	93	228	52	40	42	56	151
1981	772	102	265	61	47	50	66	181
1982	866	120	301	72	49	52	77	195
1983	920	133	302	100	53	54	86	192
1984	959	144	310	103	55	66	73	208
1985	1 058	150	328	105	61	75	82	257
1986	1 007	149	328	107	61	72	76	214
1987	999	145	330	101	60	73	72	218
1988	1 051	167	342	101	60	80	72	229
1989	1 109	167	363	114	61	88	75	241
1990	1 132	172	377	115	63	88	77	240
1991	1 134	178	366	112	65	91	80	242

Kilde: Danmarks Statistik: De kommunale finanser, udgifter til stadion, idrætsanlæg, idræts- og svømmehaller, friluftsbade, campingpladser, vandrehjem samt lystbåd-havne.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2-7: municipalities; 2: Copenhagen, Frederiksberg; 3: rest of the Copenhagen region; 4-7: urban municipalities; 4: more than 100,000 inhabitants; 5: 40,000 to 99,999 inhabitants; 6: 20,000 to 39,999 inhabitants; 7: 10,000 to 19,999 inhabitants; 8: other municipalities. (DKK mill.).

Tabel 16.13.b

Kommunernes nettodriftsudgifter til idræt inden for kommunegrupper, 1990 priser

Net current expenditure of local governments on sports, 1990 prices

	I alt		Primærkommuner					Øvrige kommuner
	København, Frederiksberg	Hovedstadsregionen i øvrigt	Bykommuner med					
			Over 100 000 indb.	40 000-99 999 indb.	20 000-39 999 indb.	10 000-19 999 indb.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
	1990 mio. kr.							
1980	1 206	169	415	95	73	77	102	275
1981	1 272	168	437	100	77	82	109	298
1982	1 270	176	441	106	72	76	113	286
1983	1 258	182	413	137	72	74	118	263
1984	1 256	189	406	135	72	86	96	272
1985	1 335	189	414	132	77	95	103	324
1986	1 246	184	406	132	75	89	94	265
1987	1 145	166	378	116	69	84	83	250
1988	1 137	181	370	109	65	87	78	248
1989	1 147	173	375	118	63	91	78	249
1990	1 132	172	377	115	63	88	77	240
1991	1 106	174	357	109	63	89	78	236

Kilde: Danmarks Statistik: De kommunale finanser, udgifter til stadion, idrætsanlæg, idræts- og svømmehaller, friluftsbade, campingpladser, vandrehjem samt lystbåd-havne.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2-7: municipalities; 2: Copenhagen, Frederiksberg; 3: rest of the Copenhagen region; 4-7: urban municipalities; 4: more than 100,000 inhabitants; 5: 40,000 to 99,999 inhabitants; 6: 20,000 to 39,999 inhabitants; 7: 10,000 to 19,999 inhabitants; 8: other municipalities. (DKK mill.).

Tabel 16.14

Kommunernes nettodriftsudgifter pr. indbygger til idræt inden for kommunegrupper, 1990 priser

Net current expenditure of local governments per capita on sports

	I alt		Primærkommuner					Øvrige kommuner
	København, Frederiksberg	Hovedstadsregionen i øvrigt	Bykommuner med					
			Over 100 000 indb.	40 000-99 999 indb.	20 000-39 999 indb.	10 000-19 999 indb.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
	1990 kr. pr. indbygger							
1980	235	290	358	167	242	175	237	167
1981	248	290	378	175	254	186	254	182
1982	248	306	381	185	238	173	263	175
1983	246	319	357	238	238	157	296	160
1984	246	334	351	233	238	182	240	166
1985	261	337	357	227	254	201	257	198
1986	243	331	350	226	247	187	234	161
1987	223	299	326	198	226	176	206	152
1988	222	327	319	185	213	182	194	151
1989	223	313	324	199	206	190	194	151
1990	220	312	324	192	205	183	191	146

Kilde: Danmarks Statistik: De kommunale finanser, udgifter til stadion, idrætsanlæg, idræts- og svømmehaller, friluftsbade, campingpladser, vandrehjem samt lystbåd-havne.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2-7: municipalities; 2: Copenhagen, Frederiksberg; 3: rest of the Copenhagen region; 4-7: urban municipalities; 4: more than 100,000 inhabitants; 5: 40,000 to 99,999 inhabitants; 6: 20,000 to 39,999 inhabitants; 7: 10,000 to 19,999 inhabitants; 8: other municipalities. (DKK per capita).

Tabel 16.15

Antal idrætsfaciliteter til visse sportsgrene 1971-1987

Sports facilities, by selected type of sports 1971-1987

Facilitetstype:	1971	1980	1983	1987
1. Idrætshaller (min 20x40m)	365	971	1 107	1 192
2. Gymnastiksale	2 950	...	2 916	2 638
3. Svømmehaller (min 25 m)	76	212	219	225
4. Svømmehaller (under 25 m)	63	...	136	124
5. Fodboldbaner	3 786	5 408	5 556	5 906
6. Tennisbaner	706	1 036	1 234	1 607
7. Friluftsbade	140	...	157	153
8. Golfbaner	27	...	55	65
9. Trimstier	51	225	273	256

Kilde: Betækning nr. 709/1974 om idrætten og friluftslivet og fritiden og det offentlige, Carsten Haurum 1985.
»Kommunerne og fritiden«, af Søren Riiskjær, Forlaget kommuneinformation, København 1988, s. 58.

TRANSLATION - Rows, 1: halls (min. 20 X 40 metres); 2: gymnasiums; 3: swimming pools(indoor, min. 25 metres); 4: swimming pools (indoor, under 25 metres); 5: football grounds; 6: tennis courts; 7: swimming pools (outdoor); 8: golf courses; 9: popular exercise tracks.

Tabel 16.16**Bygninger anvendt til idrætsformål fordelt efter ejerforhold, antal og areal, 1986 og 1991**

Building facilities used for sports by ownership, number and area 1986 and 1991

Ejerforhold:	1986	1991	Ændring 86-91	1986	1991	Ændring 86-91
	1	2	3	4	5	6
	antal		pct.	1 000 m ²		pct.
1. Privat pers./interessentskab	475	558	17	223	248	11
2. Almennyttig boligselskab	22	26	18	13	11	- 15
3. Aktieselskab/anpartsselskab	177	215	21	138	196	42
4. Privat andelsboligforening	-	3	0	-	-	-
5. Anden forening, selvejende institution	2 662	3 351	26	1 589	2 095	32
6. Private ejere i alt	3 336	4 153	24	1 963	2 550	30
7. Beliggenhedskommune	1 799	1 993	11	1 342	1 479	10
8. Anden offentlig myndighed	76	83	9	45	44	- 2
9. Offentlige ejere i alt	1 875	2 076	11	1 387	1 523	10
10. Anden ejerforhold (flere ejere m.m.)	78	66	- 15	65	72	11
11. Antal bygninger/1000 m ² i alt	5 289	6 295	19	3 415	4 145	21

Kilde: Bolig- og bygningsregisteret. Danmarks Statistik, Statistiske Efterretninger Bygge og Anlæg 1992:6.

TRANSLATION - Columns, 3 and 6: change in pct.; 4-5: 1,000 m². - Rows, ownership: 1: sole proprietorship/partnership; 2: non-profit housing society; 3: public limited

company/private limited company; 4: private cooperative housing association; 5: other associations, independent institutions; 6: private owners total; 7: municipality; 8: other public authorities; 9: public owners, total; 10: other types of ownership (Several owners etc.); 11: number of buildings/1,000 m², total.

Tabel 16.17**Kommunernes facilitetsdækning 1987**

Sports facilities 1987

	Antal indbyggere pr.			
	Idrætshal 1	Svømmehal 2	Fodboldbane 3	Tennisbane 4
1. Hele landet	4 060	12 042	1 158	3 635
2. Københavns Amt ¹	6 683	13 544	2 452	3 756
Frederiksborg Amt	4 955	19 366	1 438	3 430
Roskilde Amt	4 653	14 361	999	4 807
Vestsjællands Amt	3 981	15 302	1 075	3 396
Storstrøms Amt	4 874	9 921	1 181	4 157
Bornholms Amt	4 130	4 978	2 549	4 169
Fyns Amt	3 640	14 400	1 230	3 211
Sønderjyllands Amt	3 809	10 360	1 118	3 199
Ribe Amt	3 425	8 927	748	3 184
Vejle Amt	2 839	8 792	860	3 287
Ringkøbing Amt	2 863	7 661	726	3 436
Århus Amt	4 049	12 753	985	3 207
Viborg Amt	3 099	12 992	812	4 239
Nordjyllands Amt	3 641	11 102	785	4 337
Københavns Kommune	15 657	27 630	2 567	15 657
Roskilde Kommune	5 429	6 980	1 111	2 874
Odense Kommune	5 252	34 666	1 050	4 228
Århus Kommune	5 952	12 187	1 399	2 723
Aalborg Kommune	4 995	12 904	786	2 978

¹ Inkl. Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Kilde: »Kommunerne og fritiden«, af Søren Riiskjær, Forlaget kommuneinformation København 1988, s. 103-108.

TRANSLATION - column, 1-4: number of inhabitants per; 1: sports hall; 2: swimming pool(hall); 3: football ground; 4: tennis court. - Rows, 1: all Denmark; 2: counties.

Bilag

Bilag 1.1**Uorganiserede fritidsaktiviteter blandt de 7-15 årige i 1987**

Unorganized leisure-time activities among boys and girls aged 7-15 years in 1987

	Går i biografen	Går i teatret	Går til koncert	Tilskuer ved sport	Går i svømmehal	Spiller på et instrument	Procentgrundlag (kol. 1-6)	Ser video		Procentgrundlag (kol. 7-8)
	1	2	3	4	5	6	7	Næsten daglig	Mindst hver uge	10
	pct.									
1. Dreng										
7- 9 år	31	34	58	28	166	37	76	49
10-11 år	41	40	68	27	115	37	81	54
12-13 år	67	5	14	44	73	24	110	.	.	.
14-15 år	72	4	13	45	59	18	109	46	87	61
2. Piger										
7- 9 år	29	21	57	41	175	30	86	50
10-11 år	46	23	83	50	132	31	71	49
12-13 år	68	16	10	19	74	27	114	.	.	.
14-15 år	89	12	34	31	61	30	114	24	65	46

Anm. I kol. 1-7 omfatter opgørelsen andelen der sommetider deltager i forskellige former for uorganiseret fritidsaktivitet. Kol. 8-9 omfatter kun familier med video, aldersopdelingen omfatter 7-9 år, 10-12 år og 13-15 år.

Kilde: Se bilag 1.2.

TRANSLATION - Column, 1: cinema; 2: theatre; 3: concert; 4: attending sports events; 5: swimming pool; 6: play an instrument; 7: percentage basis (columns 1 to 6); 8-9: watch video films; 8: more than once a week; 9: at least once a week; 10: percentage basis (columns 7 to 8). - Rows, 1: boys by age group; 2: girls by age group.

Bilag 1.2**Skemalagte fritidsaktiviteter blandt de 7-15 årige i 1987**

Scheduled leisure-time activities among boys and girls aged 7-15 years in 1987

	Sport og motion							Spejder	Sang og musik			Dans og teater
	I alt	Fodbold	Håndbold	Badminton	Svømning	Gymnastik	Ridning		I alt	Sang	Musikundervisning	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Pct.											
1. Dreng												
7- 9 år	64	32	4	13	19	6	0	17	11	0	8	7
10-12 år	68	36	8	19	13	5	1	21	21	2	17	5
13-15 år	62	29	8	15	7	4	0	7	11	0	9	4
7-15 år i alt	65	32	7	16	13	5	1	15	15	1	12	2
2. Piger												
7- 9 år	65	1	13	7	23	34	5	19	27	11	18	9
10-12 år	66	6	14	14	12	17	16	14	32	18	24	12
13-15 år	62	5	16	10	5	12	10	16	20	6	13	7
7-15 år i alt	64	4	14	10	13	21	10	16	27	12	19	2
3. Hele landet, 7-15 år	65	18	11	13	13	14	6	16	21	7	15	8
Hovedstadsområdet	59	14	1	10	16	6	8	9	27	8	21	8
Byer med 100 000 indb. og derover	57	11	5	11	11	11	5	18	16	6	15	7
Byer med 2 000-9 999 indb.	72	22	14	16	19	16	8	16	19	8	11	8
Byer med 200-1 999 indb.	71	27	17	15	11	17	2	14	17	5	12	9
Landdistrikter	66	17	17	13	9	17	8	22	22	8	17	8

Kilde: Socialforskningsinstituttets tidsanvendelsesundersøgelse: Skolebørns dagligdag 1987 offentliggjort i rapport 89:7.

TRANSLATION - Columns, 1-7: sports and exercise; 1: total; 2: soccer; 3: handball; 4: Badminton; 5: swimming; 6: gymnastics; 7: riding; 8: being a scout; 9-11: attending

music and singing lessons; 9: total; 10: singing lessons; 11: music lessons; 12: dancing and theatres. - Rows, 1: boys by age groups; 2: girls by age groups; 3: all Denmark, 7-15 years, the Copenhagen region, towns with 100,000 inhabitants and more, town with 2,000 to 9,999 inhabitants, towns with 200 to 1,999 inhabitants, rural districts.

Bilag 1.3

Læsevaner blandt de 8-11 årige, 1987

Reading habits among boys and girls aged 8-11 years, 1987

	I alt	Kan ikke læse endnu	Læser ikke	Læser kun tegneserier	Læser kun bøger	Læser både bøger og tegneserier	Procentgrundlag
	1	2	3	4	5	6	7
pct.							
1. Dreng							
8-9 år	100	5	8	24	9	54	117
10-11 år	100	2	0	19	7	72	115
2. Piger							
8-9 år	100	8	4	8	30	50	128
10-11 år	100	0	2	3	24	71	132

Kilde: Socialforskningsinstituttets tidsanvendelsesundersøgelse: Skolebørns dagligdag 1987 offentliggjort i rapport 89:7.

TRANSLATION - Column, 1: total; 2: are not yet able to read; 3: do not read; 4: read comics only; 5: read books only; 6: read books as well as comics; 7: percentage basis. - Rows, 1: boys by age groups; 2: girls by age groups.

Bilag 1.4

Andelen der læser avis, blade, bøger blandt de 12-15 årige

Percentage of boys and girls aged 12-15 years reading newspapers, magazines, books

	Avis		Tegneserier		Underholdende blade		Blade om særlige emner		Skønlitterære bøger		Bøger om særlige emner	
	Næsten dagligt	Mindst hver uge	Næsten dagligt	Mindst hver uge	Næsten dagligt	Mindst hver uge	Næsten dagligt	Mindst hver uge	Næsten dagligt	Mindst hver uge	Næsten dagligt	Mindst hver uge
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
pct.												
1. Dreng												
12-13 år	43	80	50	80	12	49	10	31	12	35	4	20
14-15 år	59	83	33	72	14	60	10	36	14	33	7	19
2. Piger												
12-13 år	34	73	23	59	11	59	4	14	30	63	7	20
14-15 år	61	88	18	49	14	61	5	15	34	64	8	17

Kilde: Socialforskningsinstituttets tidsanvendelsesundersøgelse: Skolebørns dagligdag 1987 offentliggjort i rapport 89:7.

TRANSLATION - Columns, 1-2: newspapers; 3-4: comics; 5-6: entertaining magazines; 7-8: magazines on special subjects; 9-10: fiction; 11-12: books on special subjects; 1,3,5,7,9 and 11: almost daily; 2,4,6,8,10 and 12: at least once a week. - Rows, 1: boys by age groups; 2: girls by age groups.

Bilag 2.1**Baggrundstal: Folketal, prisindeks**

Background figures: Population, price index

	Folketal pr. 1. januar	Husstande	Indbygger pr. hushold	Kollektivt konsum i alt		Omreg- nings- faktor	Privat konsum i alt		Omreg- nings- faktor	Forbrugerprisindeks	
				Årets priser	1990-priser		Årets priser	1990-priser		1990=100	Inflations- rate
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1980	5 122 065	2 062 148	2,484	99 734	181 731	0,549	208 814	366 598	0,570	0,546	12,3
1981	5 123 989	2 079 588	2,463	113 215	186 516	0,607	228 566	358 142	0,638	0,630	11,7
1982	5 119 155	2 093 721	2,446	131 098	192 254	0,682	255 639	363 330	0,704	0,693	10,0
1983	5 116 464	2 114 022	2,423	140 544	192 158	0,731	279 963	372 737	0,751	0,741	6,9
1984	5 112 130	2 135 572	2,398	146 176	191 380	0,764	307 889	385 343	0,799	0,788	6,3
1985	5 111 108	2 159 537	2,372	155 481	196 191	0,793	337 215	404 480	0,834	0,825	4,7
1986	5 116 273	2 182 650	2,347	159 359	197 153	0,808	366 747	427 643	0,858	0,855	3,6
1987	5 124 794	2 205 328	2,323	176 214	202 011	0,872	377 878	421 269	0,897	0,889	4,0
1988	5 129 254	2 224 416	2,303	188 487	203 924	0,924	388 806	416 950	0,933	0,930	4,6
1989 ¹	5 129 778	2 245 756	2,281	196 536	203 222	0,967	406 586	415 265	0,979	0,975	4,8
1990 ¹	5 135 409	2 265 000	2,261	201 237	201 237	1,000	417 098	417 098	1,000	1,000	2,6
1991 ¹	5 146 469	2 287 592	2,239	206 271	201 240	1,025	437 188	417 085	1,048	1,034	3,4

¹ Foreløbige tal på kollektiv og privat konsum.

Kilde: Statistisk tiårsoversigt.

TRANSLATION - Column, 1: population at 1 January; 2: households; 3: inhabitants per house holds; 4-5: government consumption expenditure, total; 4: current prices; 5:

1990 prices; 6: conversion coefficients; 7: private consumption expenditure, total; 7: current prices; 8: 1990 prices; 9: conversion coefficients; 10-11: consumer price index; 10: 1990 = 100; 11: rate of inflation.

Bilag 2.2**Offentlige udgifter i alt**

Expenditure of general government sector

	Staten 1991- regnskabet §§ 1-36	Amterne			Kommunerne		
		Brutto- driftsud- gifter	Netto- driftsud- gifter	Nettodrifts- og anlægs- udgifter	Brutto- driftsud- gifter	Netto- driftsud- gifter	Nettodrifts- og anlægs- udgifter
	1	2	3	4	5	6	7
mio. kr.							
1986	185 892	34 489	33 803	35 805	136 592	66 883	71 695
1987	198 377	38 350	38 079	39 756	144 904	84 737	90 293
1988	213 250	40 696	40 426	42 422	155 347	90 760	97 524
1989	227 138	42 233	41 969	43 756	165 584	94 667	101 849
1990	232 387	42 918	42 645	43 901	172 772	97 353	103 003
1991	246 992	45 586	45 320	46 631	120 705	99 637	105 776

Kilde: Statsregnskabet og de kommunale finanser.

TRANSLATION - Column, 1: central governments 1991 accounts; 2-4: counties; 2: gross current expenditure; 3: net current expenditure; 4: net current and capital

expenditure; 5-7: municipalities; 5: gross current expenditure; 6: net current expenditure; 7: net current and capital expenditure.

Bilag 2.3

Forbrugerprisindeks for fritidsudstyr og underholdning

Consumer price index for recreation and entertainment

	Fritidsud- styr og underhold- ning i alt (7)	Radio og TV-appa- rater (711)	Grammo- fonplader, bånd mv. (713,1)	Reparation af fritidsud- styr, tilbe- hør (714)	Teater, biograf mv. (721,1)	Andre for- lystelser (721,2)	Radio- og fjernsyns- licens (722,2)	Bøger (731,1)	Aviser og blade (731,2)	Forbruger- prisindeks i alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1980 = 100									
1982	122	108	120	118	120	119	116	126	129	123
1983	132	107	131	122	127	133	130	140	143	132
1984	140	106	135	122	139	142	139	154	152	140
1985	146	107	139	125	149	159	142	165	161	146
1986	152	107	142	128	156	166	145	180	169	152
1987	157	103	134	131	163	190	145	191	181	158
1988	165	100	130	137	172	206	148	203	197	165
1989	172	94	129	137	186	224	151	215	213	173
1990	177	89	131	142	197	253	156	224	227	177
1991	183	88	136	150	206	264	157	239	237	182
1992	186	85	139	151	216	290	159	249	248	186

Anm. Forbrugerprisindekset belyser udviklingen i de faktiske detailpriser, som forbrugeren må betale for varter og tjenesteydelser, der indgår i det private forbrug (dvs. inkl. moms og andre indirekte skatter og afgifter). Vægtfordelingen er baseret på sammensætningen af det private forbrug ifølge nationalregnskabsstatistikken.
Kilde: Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks.

TRANSLATION - Column, 1: recreation and entertainment, total; 2: radio and TV sets, etc.; 3: records, tapes, etc.; 4: repairs, accessories, etc.; 5: theatre, cinema, etc.; 6: other places of public amusement; 7: radio and television licence; 8: books; 9: newspapers and magazines; 10: consumer price index, total. - Row, 1: weights.